5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1413 Sîmbătă 1 Octombrie 1911

PLECAREA SUVERANILOR

Cu un nou act de Inaltă generozitate ai încheiat, Sire, șederea în mijlocul iașanilor, pentru care ai nutrit pururea cea mai trainică iubire, cea mai binevoitoare simpatie. Acestor sentimente noi, cetățenii Capitalei a doua a Maiestății Tale, am răspuns totdeauna și vom răspunde cu cea mai vie însuflețire, cu cel mai respectuos devotament. Și astfel se adevereşte încă odată profația pe care ați rostit o în 1866, la prima vizită în Iași, adresîndu Vă iașanilor cu promițătoare și memorabile cuvinte:

„Este pentru Mine o serbare de a Vă vedea pe toți adunați în jurul Meu. Intrarea și șederea Mea în Iași va lua loc între cele mai plăcute aduceri aminte.

Cu cea mai vie părere de rău Mă voi depărta de D voastră și de acest oraș, care Mi-a arătat, într'un chip atît de strălucit, afecțiunea și devotamentul său.

Fiți convinși, D-lor, că voiu purta în totdeauna cel mai mare interes pentru Iași, care a aratat atîta abnegațiune."

*

Universitatea, despre al cărei înalt rol cultural am vorbit aci, va trage mari foloase pe urma munificenței Regale, după cum atîtea alte așăzăminte culturale ale Iașilor —și ale țării—s'au folosit în cursul anilor în mod abundent și durabil. Nimeni mai bine ca Majestatea Voastră n'a rostit în chip mai concis și mai clar adevărul asupra marei misiuni Universitare.

„...Am dorit să viu din nou în mijlocul vostru, la deschiderea cursurilor, pentru a ne îndrepta gîndul împreună spre viitor și a vă arăta desăvîrșita Mea încredere, că roadele acestui înalt așezămînt de cultură, care a primit acum o nouă sfințire vor răspunde așteptărilnr Țării. Aceste așteptări le cunoașteți: o muncă sîrguitoare închinată binelui și adevărului, păstrarea neștirbită a credinței strămoșești și ridicarea patriei prin forțele morale și intelectuale ce le veți dobîndi aci.

Jertfele însemnate ce le face statul pentru voi, iubiți studenți, solicitudinea și nacurmatul Meu interes pentru studiile voastre, vă vor îndemna cu siguranță a vă arata vrednici de dragostea ce vă înconjoară",

Să sperăm că înțeleptele cuvinte ale M. Voastre vor găsi răsunetul ce merită, pentru că iubirea și respectul ce vă păstrează iașanii sunt fără de margini și fără vre o rezervă.

Aceasta V-o spune, din nou, a doua Capitală exprimîndu-Vă recunoștința sa pentru cinstea și plăcerea ce i-ați făcut venind aci după marile manevre regale și înzestrîndu-l cu un nou dar într'adevăr regesc.

Entuziasmul iașanilor fu nespus de mare de a-și revedea Suveranul în deplină sănătate și vigoare; de a-L revedea același, înțelept și mărinimos, de a-L revedea însoțit de strălucita Tovarășă, Regina Elisabeta și înconjurat de Augustii Principi ai Romîniei, Continuatorii Dinastiei.

Ție, Carmen Sylva, se adresează deasemenea în momentul despărțirii omagiile unanime, corespunzînd iubirii unanime de care ești încunjurată.

Ai fost ori cînd întîmpinată aci cu aceiași admirațiune, cu aceiași venerațiune. Intreaga Ta viață de meditare și de binefacere, e cunoscută iașanilor și le pare un poem întocmit de o mînă maestră, de un suflet genial.

Pentru care anume însușiri să Te prețuiască întâiu,—pentru care mai mult?

...Să Te privim cu ochiul închipuirei în depărtata vreme cînd, copilă încă, îți alintai, visătoare, imaginația în freamătul codrilor și în susurul apelor—tovarășe de gînduri a Rinului cîntător?

Să Te urmărim, cum Te dezlipești de sînul cald al mamei și te avînți, încrezătoare și iubitoare, pe țărmurile altor ape, în umbra altor codri, în tovărășia altui neam, schimbînd patria Niebelungilor cu acea a Doinei?

Să Te admirăm apoi—urzind din fire de in—planta noastră națională—tortul și i ia fetelor sărace, și țesînd, îndelungrăbdătoare, în fire tari de lemn cuvîntul Evangheliei pentru catedrale?

Să Te slăvim, eroină în mijlocul căzuților, pe cîmpul de războiu, mîngăind durerile, alinînd suferințele, îmbărbătînd inimile, legînd rănile și eternizînd sacrificiile?

Să Te însoțim cu imaginația pe înălțimile Carpaților, sorbind naturii suprema inspira ție pe care ai nemurit-o în cuvîntul și în cîntul Tău în numele Tău, Carmen Sylva?

Să Te petrecem cu admirația, cînd spinteci cu ascuțișul inteligenței și topești cu aprinderea închipuirii nepătrunsa ghiață a tainelor omenești; cînd scrutezi nemărginitul și rîpești, Prometeu însuflețitor, scînteia creării, cerului de care muritorii nu se pot atinge?

Să învățăm arta Ta de a da trup și viață simțirilor, de a da cuvînt gîndirilor, pentru a putea întocmi în poem trainic marile Tale însușiri, adîncile adevăruri, mărinimoasele fapte cărora le dai întrupare aevea și fără samăn?

... Căci pretutindeni și în toate direcțiile Te găsim, Te vedem, Te admirăm —pretutindeni, zgudui simțirile, domolești patimile, extaziezi sufletele; dar nu vei rămînea nemișcată la priveliștea ce se desfășoară înainte-Ți,—marea de oameni, marea de priviri, care se înalță și Te adoră și Te aclamă în templul universitar, ca și în drum; la sosire ca și la plecare..

După întâia vizită dăruită Iașului, descriai bucuria profundă resimțită la vederea micilor dar numeroaselor progrese realizate sub ocrotirea înțeleptei Domnii a lui Carol I.

De atunci încoace, multe s'au schimbat; de atunci am înaintat nemăsurat pe scara propășirii în tovărășia Voastră, falnici Suverani; de atunci legăturile s'au strîns între Tine, regină-poietă și între Popor; de-atunci cîntul Tău a pătruns tot mai mult, căci tot mai multe întrupai din simțirile neamului și de-atunci trăinicia legăturii s'a îmbogățit cu un mormînt!...

Azi ești cu desăvîrșire a noastră și al nostru-i graiul Tău.

Eram încă un popor copil, cînd Tu Ți-ai încercat lira în tăcerea munților noștri;

Eram adolescenți, cînd ne-a îmbărbătat cîntecul Tău;

Azi, maturi, înțelegem mai bine prețul darurilor Tale și *mai* cu sinceritate, mai cu convingere și mai cu drag ne plecăm înaintea Ta, Regină Elisabeta, poietă Carmen Sylva.

Iar Amîndurora, Suveran și Suverană, în momentul plecării, ca și în momentul sosirii, vă urează glasurile și gîndurile tuturora:

— Trăiască Dinastia!

Opera neisprăvită a Carmen Sylvei

Nu de vr'o operă literară e vorba, ci acea mare întreprindere socială, pe care împrejurările au împiedicat pe Regina Elisabeta s'o duca la bun capăt; „Vatra Luminoasă".

Din darea de seamă financiară a administrațiunii, tipărită acum doi ani, reproducem *prefața*, care rezumă tot proiectul îndrăzneț și generos în același timp, al Carmen Sylvei, care a conceput crearea unei colonii a orbilor.

Iată prefața în chestiune:

Un orb plîngînd, aceasta
e din cale afară de grozav!
Numai desnădejdea o poți
cunoaște în ochii lui!

Aceste cuvinte au fost scrise de Carmen Sylva, pe o carță postală care urma să se vîndă ca autograf. Gîndul acesta ocupa pe Majestatea Sa Regina de foarte mulți ani și se deștepta din nou, ori de cîte ori zărea orbii, așa de numeroși în țara Romînească.

„Un orb plîngînd, aceasta e din cale afară de grozav" spune Carmen Sylva. Și în adevăr, nu se poate ceva mai îngrozitor, căci pînă și omul cu inima împetrită e zguduit, ori de cîte ori are prilejul să vadă orbi plîngînd de desperare. Nu se poate un chin mai mare decît acela de ați petrece întreagă viață în noapte și întuneric, să nu mai poți vedea frumusețile naturei, să nu poți privi pe acei cari îți sunt dragi; să te simți pretutindeni străin și părăsit. Să fii așa de nenorocit, încît pănă și în casa ta, acolo unde se află căminul tău, să nu poți face un singur pas fără frică și fără teamă, căci e întuneric zi și noapte. Ce chin pentru acești nenorociți, ce pricină de vecinică întristare!

Atunci însă, cînd în dosul acestor ochi stinși, sufletul și spiritul continuă să lucreze nelăsîndu-se a fi biruite de soartă, cînd cer drepturile lor și cînd această cerere nu li se împlinește — atunci nu avem aface numai cu o întristare, ci cu o adevărată desperare.

Singurul lucru pe care îl pot face ochii orbului e să ne arăte desnădejdea, să plîngă; singurul lucru care le mai rămîne, e ca cel puțin prin lacrimi să și ușureze inima, să-și aline chinurile cari îl apasă zi și noapte.

Carmen Sylva, care simte orice durere și pătrunde orice mihnire, nu putea să nu fie atinsă și de durerea nemărginită a orbilor din țară; ea nu putea să-i lase fără ajutor, fără mîngîere, și a căutat ca, alinînd suferințele lor, să i facă să poarte cu mai multă ușurință soarta lor cea grea, să nu mai fie jertfa disperării. Primul gînd care a pătruns pe Carmen Sylva, a fost: „Unica fericire pe care o putea da acestor nenorociți, este munca".

Ochii, este adevărat, sunt stinși, dar spiritul este în stare să muncească; trebue deci să-i dăm orbului prilejiul de a munci, de a desfășura puterile cari zac în creerul și în mîinele sale.

Această convingere a Majestății Sale Reginei, a fost întărită din ce în ce mai mult prin contactul intelectual, pe care l'a avut cu diferite scriitoare străine, care își perduseră vederea, din cari vom aminti pe Doamna Berthe Galeror și pe Baroneasa de Kraniachfeld. In anul 1899 s'a inaugurat la Neuwied, pe Rhin, azilul de orbi al provinciei și Majestatea Sa, vizitînd orașul încă în cursul acestui an, n'a întîrziat de a se interesa în mod amănunțit de scopurile pe care le urmărește acest așezămînt și de mijloacele întrebuințate pentru instrucțiunea orbilor. Corul orbilor din Neuwied, care a salutat venirea principesei născută și ea pe acel pămînt, bucuria ce s'a oglindit pe fețele acestor nenorociți lipsiți de lumină la venirea Majestății sale au făcut ca în gîndul Carmen Sylvei să se nască dorința de a înființa un astfel de așezămînt și în țară, dînd și orbilor noroc, fericirea care izvorăște din muncă.

Majestatea Sa Regina s'a gîndit, cu inima strînsă de durere, la miile de orbi din țară cari sunt prada desnădejdiei, cari nu pot munci și chiar din această pricină sunt nevoiți să ducă o viață de lipsă și de mizerii. Majestatea Sa și-a dat seama de însemnătatea a-

cestei misiuni măreţe, şi în dorinţa pe care a avut'o de a veni în ajutorul celor mai mulţi dintre orbii din ţară, a hotărît nu numai de a înfiinţa o şcoală pentru orbi, ci de a pregăti o colonie a orbilor. In această colonie s'ar da orbilor putinţa de a desvolta puterile lor intelectuale, de a învăţa a munci, în comun şi de a duce o viaţă lipsită de griji, de la naştere pînă la moarte. Hotărîrea aceasta Majestatra Sa a început să o considere ca Idealul ei, drept cea mai de seamă misiune a vieţei. Simţea că scopul pe care îl urmăreşte e greu de ajuns, că împlinirea acestei misiuni e foarte departe, dar s'a decis ca în serviciul acestei cauze să'şi puie toate puterile şi întregul ei suflet, spre a nu mai vedea suferinţele orbilor şi a nu mai spune: „Un orb plîngînd — aceasta e din cale afară de grozav! Numai desnădejdea o poţi cunoaşte în ochii lui".

*

...De astă dată, însă cum se ştie, nici voinţa Ei de Regină, nici mila Ei de poetă n'au putut.

Matineul dansant de la Jockey-Club

Eri A. S. R. Principesa Elisabeta împlinind 17 ani, Jockey-Club din Iaşi a oferit Auguştilor oaspeţi un matineu dansant, la care a azistat familia princiară.

Succesul dobîndit a fost complect, graţie concursului tuturor membrilor şi, mai ales, mulţumită zelului d lui N. Cananău, care a fost viu complimentat de A. A. L. L. R. R., mişcate de această manifestaţie de simpatie.

De pe la 4 au început a sosi invitaţii clubului şi membrii cu soţiile lor şi, în scurt timp, frumosul salon al clubului era plin de tot ce are Iaşul mai select, pe cînd jos, subt fereastră, o mare de capete se strînsese să vadă încă o dată pe Auguştii oaspeţi ai oraşului nostru.

La 4 jum. sosesc A. A. L. L. R. R. Principii Ferdinand şi Carol şi Principesa Elisabeta. D-rele Cananău au oferit A. S. R. Principesa Elisabeta frumoase buchete şi d-rele Lambrino un tort cu 17 lumînări aprinse,—după numărul de ani pe care i-a împlinit eri A. S., urînd A. S. ani mulţi şi fericiţi.

Balul a fost deschis de A. S. R. Principesa Elisabeta cu d. Temistocle Bastake, inginer agronom.

Familia Princiară a dansat în tot timpul balului şi A. A. L. L. R. R. Principesele Maria—care a sosit pe la 5—şi Elisabeta, neobosite dansatoare nu s'au oprit un moment.

Cadrilul a fost dansat de A. S. R. Principesa Maria cu Generalul Baron Genningen, şi A. S. R. Principesa Elisabeta cu locotenentul Tuţu Drăghici, care a condus cadrilul.

Aproape de 7, familia Princiară a părăsit sala condusă de toţi membrii clubului.

Printre neobositele dansatoare am remarcat:

D-rele: Claire de Divonne, Titi di Mignano, Mavrodi, Paulette şi Valentine Cananău, Lambrino, Ane Stoianovici, Margot Manu, Lilly Panopol, Ciolac, Jeane Marcopol.

D-nele; Grecianu, Rossetti-Rosnovanu, Bogonos, Lambrino, Musteaţă, Cosmovici, Corban, Konya, Zoe Pascu, Climescu, Madeleine şi Cora Drăghici, Pavelescu Sturdza, Elise Juvara, Dr. Pennescu, V. Arion, Marie Iamandi, Căpitan Negruzzi, Dr. Miclescu, Ella Negruzzi, Peretz, Dr. Racoviţă, Cerchez, Bercea.

D-nii; Al. Marghiloman, C. Arion, N. Cananău, D. Grecianu, Grigore Buicliu, Matei Cantacuzino. Petre Sion, Lascar Roseti, Georgel Mărzescu, Ghinea Ionescu, C. Climescu, Jules Vâsescu, General Scheleti, de Sviecinsky, Vasile Palade, Nicu Gane, C. Miclescu, Tanase Gheorghiu, N Gane, C. Mavrocordat, Pierre Ghica, Hipolit Mărzescu, Nicu Corjescu, Const. Stoianovici, L. Cosmovici, Konya, Temistocle Bastake, Mironel Genoi, E. Zarifopol, Dr. Bălăşescu, Marcel Leca, A. Răşcanu, Scarlet, Gr. Iamandi, Sculy, Sturdza, Miclescu, Cerchez, V. Iamandi, Popovici Taşcă, Barbu Demetrescu, Peretz, X. Eraclide. Zeuleanu, P. Dragomirescu.

Epoletul era reprezentat prin: misiunea austriacă d-nii Freiherr von Genningen, colonel Louis Demar, misiunea rusească, d-nii conte Cancrin, Kodz şi Cociorva.

D-nii General Lambrino, colonel Călineseu, Maiori Holban şi Cătuneanu, căp. G. Manu aghiotant princiar, Pavelescu Sturdza, Scorţescu, Negruzzi, Locotenenţii Tuţu şi Coco Drăghici, Charles Jean Capşa, Pascu, Codreanu, St. Locotenenţii Renescu, Ferderber, Lefter, Dumitriu, Gîndneanu.

Serata de la Curte

O seară de neuitat.

De astă dată nu mai e marea sală a teatrului, cu zgomotele ei surde, cu ecourile ei neplăcute, cu luptele pentru locuri, cu necontenitele întreruperi. Ci suntem în salonul Palatului,—un Palat Regal improvizat, dar nu mai puţin strălucit,—preschimbat într'un mic şi feeric templu de artă.

Suntem mult mai puţini la număr şi poate tocmai de aceea serata va apărea cu atît mai frumoasă. In artă domneşte aceeaşi lege, ca şi în domeniul tuturor producţiunilor şi manifestărilor omeneşti. Numai ceea ce poate fi împărtăşit, stăpînit de către un mic număr, constituie o favoare, o bogăţie, un lux—şi o plăcere.

...Dar nu mai e timp de reflecţii. Sala e în picioare, ca să salute intrarea Familiei Regale, care a luat loc pe modeste fotolii de salon.

Nu sunt Tronuri, dar pluteşte peste tot acea măreţie şi acel fast, care înconjoară ca o aureolă momentele solemnităţilor mari şi dă împrejurărilor majestatea ce li se cuvine.

Şi nu e nimic schimbat în respectul unanim al celor prezenţi prin faptul că eticheta în bună parte, a dispărut. Intr'adevăr, suntem—din întîmplare—unii, la un pas depărtare de eroii încoronaţi ai serbării. Sub senina lumină a policandrului, părul alb al Carmen Sylvei pare mai argintat ca însuşi argintul, iar blondul văratec şi primavaratec al Princeselor capătă străluciri aurii, ca o vrednică podoabă a unor busturi ce par sculptate de un maestru genial din marmora cea mai curată.

Iar împrejur sunt scînteieri preste tot. Sunt diademe splendide, sunt briliante şi scule; sunt, mai cu seamă, ochi frumoşi, care au fermecătoare scînteieri de nerăbdare şi de plăcere.

Totul gravitează în jurul Suveranei, —un vis legănat în dantele,—un vis pe care-l alintă zîmbetele tinereţelor blonde din apropiere.

In jurul Ei gravitează şi elementele artistice atît de potrivite cu această luminoasă seară de gală. Este, în primul rînd, acel prinţ al artei, acel triumfător, care stăpîneşte cu aceeaşi măestrie şi arcuşul vioarei şi pianul rebel, Georges Enescu, un cap cu o expresie de inspirat, — un cîntăreţ magic, uneori extraordinar. Este d-ra Cella Delavrancea, un talent superior şi care pare să posadă în micile sale mîni toată impetuozitatea maestrului de odinioară al verbului şi al scrisului, Delavrancea. Acum e numai un biet... ministru. Şi iată-l colò, în colţ, părinte emoţionat şi înduioşat de aplauzele care salută pe copilă. E o miraculoasă putere în acest trup atît de plăpînd, — cînd degetele se joacă pe clape şi smulg din ele ascunsele comori de sunete şi armonii.

Este apoi d-ra de Mignano, favorita publicului iaşan din alte ocaziuni, cunoscută se pare şi în mediul Curţei, cunoscută mai de mult, dacă judecăm după admirabilul sînge rece cu care iea în stăpînire toată Asistenţa, toată, fără nici o excepţiune,—judecînd după uşurinţa—s'ar zice aproape după „îndrăzneala"—cu care face să vibreze toate sufletele însetate de izvorul acesta clar şi capricios, care sună şi răsună în virtutea însuşirii naturale, fără nici o sforţare, fără urmă de timiditate, fără vr'un artificiu, născătoare de graţii şi de înfiorări.

Dar este încă un artist—violoncelistul iaşan Teodorescu—care s'a părut o revelaţiune, o fericită şi strălucită revelaţiune. In „Reveria" lui Schumann şi în o a doua bucată a smuls unanimă admiraţiune şi fu definitiv consacrat aseară ca o mare putere artistică, un minuitor neobicinuit de fin şi de sigur al celui mai docil instrument, — docil numai cînd simte mîna maestrului adevarat.

Intr'un quartet,—în afară de maeştrii Dinicu şi Enescu, au figurat şi profesorul Cresz din Capitală şi d. Dall'Orso, organizatorul concertului şi, el însuşi, un temperament de artist, artist al voacei, al vioarei şi al viociunei.

Cu asemenea elemente nu e de mirat că nici Suveranii, nici fericiţii asistenţi nu se satură de plăcerra mare de a asculta şi de a aplauda — o! aplauze foarte cumpătate, înăduşite de mănuşile albe, aşa cum se aplaudă la Curte, —ci ar vrea mereu să audă încă; mereu să asculte iar. In acompaniamentul de piano se remarcă şi d. Sibianu, directorul Conservatorului iaşan.

Şi rînd pe rînd se succed şi răsună în melodioase producţiuni de vioară, de piano, de canto,—Mozart şi Chopin şi Brahms şi Strauss şi Liszt şi Martini; arii noui şi vechi, retrăite prin arcuşurile, prin vocile, prin degetele atitor excelente temperamente de artişti, răsfrînte apoi în lumina orbitoare a sălii atît de minunat decorată, — înfrumuseţată înainte de toate de o asistenţă atît de aleasă.

Iar după concertul artistic vine concertul nu mai puţin încîntător al recepţiunii, al vorbelor măgulitoare, al complimentelor; vin sunetele paharelor de răcoritoare alternînd cu clinchetul rar al săbiilor milităreşti şi al decoraţiilor atît de numeroase. Sunt piepturi de ofiţeri superiori „chamarrés d'or" şi sunt decoraţiuni purtate de universitari străini şi romîni. Acum nu mai e nicăiri tăcerea solemnă în jurul concertului,—ci este voioşia comunicativă, este familiaritatea şi expanziunea care urmează în mod firesc după încordarea nervilor în regiunile artei; este mai presus de toate darul acelei geniale Suverane de a găsi pentru fie-care cuvîntul drag şi afabil, darul de a trezi emoţiuni şi încîntări în ochii tuturora.

Se vorbeşte preste tot; se vorbeşte franţuzeşte, nemţeşte, englezeşte,—foarte puţin romîneşte. Am paria ca şi amicii noştri din fundul sălii, d-nii Iorga, şi Cuza dialoghează acuma între ei tot într'o limbă străină şi privesc cu multă indulgenţă buna manifestare de artă din această fascinantă seară, măcar că au răsunat atitea melodii... străine, sub auspiciile Reginei Poete, dar cu interpretarea unor eminenţi artişti romîni. Frumuseţea este una şi aceeaşi; unic şi etern este graiul ei.

... Şi acum s'a terminat. Urmează numai foşnetele toaletelor mătăsoase, ca un susur de pădure,—urmează sirenele automobilelor şi tropotul cailor. Iar în urmă rămîne, strălucind mereu în lumină, Palatul, în care s'a petrecut această splendidă seară de artă şi de mulţumiri.

Rodion

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Marea întrunire socialistă

Socialiştii şi cartelurile.—Activitatea deputaţilor social-democraţi.—Scumpetea. Socialiştii contra atentatelor,—Impresia întrunirei.

Cernăuţi 25 Septembrie.—Intr'o corespondenţă trecută am descris campania începută de către populaţia oraşului nostru, contra scumpetei, campanie care va avea ca urmare, măsuri riguroase din partea guvernului, ca această problemă să fie cît mai curînd posibil resolvată, aducînd linişte printre populaţia care nu mai poate suporta consecinţele ei.

Se ştie de toată lumea că cauza principală a scumpetei sunt cartelurile încheiate între fabricanţi, carteluri cari sunt în detrimentul tuturor şi contra căruia partidul social-democrat din Austria a început o campanie violentă.

Această campanie, după cum vedem a găsit ecou chiar în mijlocul acelei populaţii care face politică anti-socialistă.

Scumpetea care domneşte actualminte în toată Austria e de interes general, şi e resimţită de toţi locuitorii deopotrivă.

In legătură cu această campanie, partidul social-democrat din localitate a anunţat pentru Duminică, o mare întrunire publică contra scumpetei, invitînd pe toţi cetăţenii, fără deosebire de vederi politice, să asiste în număr cît se poate de mare.

Deşi întrunirea era anunţată pentru orele 2 p. m. încă pe la orele 12 începuse să se adune mii de cetăţeni la sala de întrunire, care pe la orele 1 devenise neîncăpătoare.

Oamenii de încredere ai partidului însă, au îngrijit, ca ordinea să nu fie tulburată, astfel că s'a putut discuta în mod liniştit arzătoarea chestiune a scumpetei.

Precis la orele 2 p. m. întrunirea a fost declarată deschisă, iar deputatul socialist Grigorovici se urcă pe tribună, la vederea căruia toată sala a isbucnit într'o salvă de aplauze.

D-sa, după ce explică asistenţei scopul întrunirei, începe prin a descri activitatea deputaţilor social-democraţi din parlament şi cu „date concrete" la mînă dovedeşte că dacă toate propunerile socialiştilor ar fi fost primite în parlamentul din Viena, chestia scumpetei care preocupă pentru moment pe toţi locuitorii monarhiei, ar fi fost de mult rezolvată şi n'am fi avut astă-zi aceste lupte crîncene economice, care duc poporul la desperare.

Şi atunci, cînd acesta nu mai poate suporta greul, şi mînat de nevoi nu de socialişti, cari nici odată n'au aprobat terorismul, se revoltă şi se dedă la acte de rebeliune ca cele din Viena, guvernul şi celelalte partide caută să arunce răspunderea evenimentelor în circa partidului, social-democrat. „Noi — zice d-sa — nu ne putem asuma nici o răspundere, din cauză că noi nu îndemnăm pe nimeni la acte banditeşti. Noi căutăm numai să luminăm masele popoporului să le facem conştiente de drepturile şi datoriile lor! Acesta este programul partidului nostru şi noi vom lupta din răsputeri pentru aducerea lui la îndeplinire.

Continuînd, d-sa dă mai multe amănunte interesante asupra atentatului săvîrşit în parlament asupra ministrului de justiţie, veştejind purtarea acestui tînăr descreerat. In această privinţă d-sa mai spune următoarele: „Contrarii noştri susţin că atentatul a fost de noi pus la cale. Dv. ne cunoaşteţi activitatea şi temperamentul, deci aceste acuzări ironice nici nu-i răspundem.

Dar de data aceasta însă, ne vom permite noi să răspundem că dacă cineva a pus la cale pe acest tînăr, apoi acela trebue căutat în rîndurile contrarilor noştri, căci ei au votat legi, cari au devenit o povoară pentru popor".

D-sa a mai atins şi chestia cartelurilor, a precupeţitului şi a lipsei generale de locuinţe higienice, dovedind asistenţei că mijlocul radical prin care se poate înlătura această scumpete se poate găsi numai în organizaţia puternică a partidului social-democrat şi deci face apel la toată lumea nevoiaşă să se alipească de muncitorii organizaţi formînd astfel o armată puternică, contra capitalismului.

Verva oratorică a deputatului Grigorovici a captivat atenţiunea auditorului, care foarte entusiasmat, şi-a arătat recunoştinţa prin aplause frenetice.

D-sa terminînd, roagă pe cei prezenţi să voteze moţiunea care va fi cetită, iar după terminarea întrunirei fie-care să se împrăştie în linişte.

După ce au mai vorbit cîţi-va oratori, cam în acelaş sens, d. dr. Pistner citeşte o rezoluţiune în senzul celor vorbite de deputatul Grigorovici, care se primeşte cu unanimitate, după care, întrunirea ia sfîrşit în strigăte entusiaste de „trăiască social-democraţia!" Grandioasa asistenţă începe să evacueze sala.

Erau peste 5000 de persoane, dintre cari foarte multe femei. Graţie măsurilor înţelepte luate de poliţie, care a postat la fie-care 20 paşi cîte un sergent, n'am avut de înregistrat nici un conflict.

Rezultatul acestei întruniri a făcut o bună impresie asupra întregului oraş, care se aştepta la evenimente, ca cele din Viena.

Gama.

INFORMATII

❑ Ministrul Arion a trimis eri din Iaşi, ministrului de instrucţie al Bulgariei o telegramă de condoleanţe, cu prilejul morţii profesorului Agura.

Iată textul acelei telegrame:

„Am durerea de a vă anunţa, că profesorul Agura, delegat al Universităţei din Sofia, la serbarea Universităţei din Iaşi, a încetat subit din viaţă eri seara. Adînca simpatie pe care defunctul a exprimat-o în numele Universităţei din Sofia, în ajunul chiar al morţei sale, pentru Romînia, unde şi făcuse studiile fac încă şi mai vii regretele noastre pentru această moarte neaşteptată şi prematură.

Rog pe E. V. să primească expresiunea adîncei mele condoleanţe şi să o împărtăşească şi Universităţii din Sofia la al cărei doliu Universităţile din Romînia iau o vie parte.

Măsuri au fost luate pentru ca mortul să fie înbălsămat şi ca rugăciunile şi onorurile, care se datoresc celor morţi, să fie îndeplinite".

❑ Şcoala rurală din comuna Hermeziu, jud. Iaşi, va purta în viitor numele şcoala Hermeziu,—Iacob Negruzzi preşedintele Academiei Romîne, fiind proprietarul moşiei Hermeziu.

❑ Eri la orele 6, seara, M. S. Regele a primit în audienţă, o delegaţie de veterani, condusă de d. Calmuschi. Regele s'a întreţinut cu fie-care din ei.

Aflînd că doi au fost rîniţi în războiu, Regele a învitat să vie şi Regina pentru a-i vedea.

Regina a întrebat pe unul în ce spital a fost îngrijit.

La aceasta, veteranul respunse:

— In spitalul M. Voastre.

Regina a fost adînc mişcată.

Regele s'a întreţinut apoi cu veteranii, asupra greutăţilor traiului şi al scumpetei pămînturilor.

❑ D. Vasile Popovici, administratorul plăşii Cîrligătura, jud. Iaşi, a fost pus în retragere, din oficiu, spre a şi regula drepturile la pensie.

❑ D. Kankrine, guvernatorul Basarabiei, părăseşte localitatea azi ora 5 şi 10, cu un tren special.

❑ După cum am anunţat ieri, profesorul Dim. Agura fusese, pe vremuri, pedagog la Institutul Academic (Institutele-Unite) din Iaşi.

In localul şcoalei Oltea Doamna, unde se afla găzduit Agura, fusese pe atunci Institutul Academic şi camera în care a murit Agura, era camera pe care el o ocupase ca pedagog.

❑ A apărut „Curierul Judiciar", anul XX No. 61, cu data de Joi, 29 Septembrie.

❑ D-na Florica Dimitriu a fost numită primă la spitalul din Focşani al Spiridoniei.

❑ Camera de punere sub acuzare va cerceta Simbătă apelul comercianţilor faliţi Kahane şi Briess, pentru infirmarea mandatelor lor de arestare.

❑ Pe sicriul regretatului profesor Agura, s'au depus două coroane frumoase.

Una din partea regelui, din Pansele Boldeneşti şi a doua din partea Universităţei, din violete de Parma şi Crisantheme.

❑ Banca Agricolă a cumpărat de la eforia Sf. Spiridon obligaţiuni comunale-judeţene în valoare de 300,000 lei.

❑ Noul program de astă seară Vineri 30 Septembrie, al cinematografului Pathé-Frères (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

„Copilăria, fericirea, căsătoria, mizeria, expatriarea, în căutarea averei, naufragiul, 10 ani în mijlocul oceanului, salvarea, reîntoarcerea la cămin, deziluzii dureroase, chinul şi moartea lui *Knoch Arden*", dramă după celebra scriere a poetului englez Lord Tennyson, piesă de mare spectacol.

Zapada în Austro-Ungaria—Visul lui Pierrot cu splendidul mimic d. Séverin—Erivan, oraş în Rusia Asiatică, vederi de călătorie—Servitorii primesc vizite, scene comice—Fiul coşarului, naraţiune însufleţită—Prince farmacist comedie înscenată şi jucată de admirabilul actor etc.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Simbătă matineu la 3 ore ziua cu preţuri populare obişnuite, şi mîne Simbătă seara reprezentaţie cu program nou.

❑ D. Constantin Negruzzi, prefectul de judeţ, asistat de d-nii dr. Georgescu, dr. Jocu şi Pulcheria, au distribuit ieri medalii şi recompense la expoziţia regională.

Au excelat: Ferma Bădărău, cu tauri, vaci de lapte, porci, oi, etc.

D-na Elise Zarifopol cu cai de trap, americani, născuţi în ţară, D. Emil Iamandi din Huşi, cu berbeci, batali şi oi, foarte frumoase, una dintre atracţiunile expoziţiei a fost o eapă, jumatate sînge, a d-lui Vasile Pulcheria, care a fost mult admirată de jubileu şi de ministrul de răsboiu.

Ţeranii cari au expus au primit recompense în bani.

❑ La eforia sfî. Spiridon s'au ţinut alaltăeri şi eri licitaţii pentru darea în exploatare a unui număr mare de parchete din pădurile Spiridoniei şi de arbori.

Ca şi la licitaţiile ţinute la stat, sau obţinut preţuri enorme, întreite şi împătrite ca la ultimele licitaţii.

Vom cita: pădurea din Coţofăneşti 1350 lei hectarul; Uredeştii 1510; Orosenul 901; Buzeni 819, Borsa 800, Unţeşti 735 şi Budeşti 721.

3380 arbori din Borosăşti au fost vînduţi cu 15 lei 20 bani unul; arborii din Orofteanca cu 7 lei 37 unul şi arborii din Dumeşti cu 4,60 unul.

❑ Pe ziua de 1 Octombrie vor pleca 18 locotenenţi şi sublocotenenţi din garnizoana locală, pentru a urma cursurile şcoalei de aplicaţie de infanterie, din Capitală.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 28 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.60	
Renumita brînză de burduf	3.00	
Caşcaval de Penteleu.	3.00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		9/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0 80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„

Ultime INFORMAȚII

❑ *M. S. Regele și moșiile Spiridoniei din Basarabia.*

Suveranul s'a întreținut cu contele Kankrin, guvernatorul Basarabiei, asupra moșiilor Casei sf. Spiridon din acel ținut, pe cari guvernul rus socotește să le cumpere cu prilejul serbărilor anexării Basarabiei, arătînd importanța instituției sf. Spiridon și impresia dureroasă ce-ar provoca-o luarea moșiilor, tocmai cu prilejul serbărilor anexărei.

M, S. a cerut să-i se trimeată la Sinaia contractele de arendări ale moșiilor, iar contele Kankrin și-a exprimat dorința să viziteze spitalul central al Spiridoniei.

Este sigur că, în chestia acestor moșii, M. S. Regele va face intervenție la Petersburg.

❑ *Concursuri de medici.*

Pentru ocuparea locului de medic primar la secția chirurgicală, foastă dr. Botez, de la spitalul central al Sf. Spiridon, se va ținea concurs începînd de la 1 Noembrie, iar de la 23 Noembrie se va ținea concurs pentru ocuparea locului de medic primar al spitalului din Trg.-Frumos.

❑ *Profesorul dr. Socor, după isprăvirea discursului seu de ieri de la Universitate, a sărutat mîna Regelui.*

❑ *Profesorul dr. Riegler a rostit ieri discursul seu, la Universitate, în limba germană. Pronunțația a plăcut foarte mult A. S. R. Principesei Mariei, care, felicitînd pe orator, i-a zis:*

— Ich beneide Sie wegen Ihrer wunderschönen deutschen Aussprache. (Vă învidiez pentru modul admirabil, cum pronunțați limba germană).

❑ *Rectorică în umbră.*

M. S. Regele, decorînd pe ministrul Arion, i-a spus: Je vous félicite pour l'éclat que vous avez donné aux fêtes de Jassy". (Vă felicitez pentru strălucirea ce-ați dat-o serbărilor de la Iași).

Omul lui Mariani a ramas, ast-fel, în umbră!

❑ *A. S. R. Principele Ferdinand s'a arătat foarte încîntat, față de d. N. Cananău, de primirea călduroasă pe care ieșenii au făcut-o membrilor familiei regale.*

— Ne-am convins, a adăugat moștenitorul Tronului, de iubirea ce-o are populația pentru noi și am dori să venim cît mai des la Iași.

❑ *D. Valdayer, delegatul Universității din Berlin, a părăsit localitatea, azi, cu trenul de 1 și 20.*

D. Valdayer, a fost condus la gară de numeroși profesori.

❑ *In astă-seară, Vineri, ministrul Marghiloman, va oferi, la otelul Binder, un banchet de 80 tacîmuri, în onoarea politiciănilor junimiști din Iași.*

❑ *Trenul regal se va opri astă-zi zece minute în gara Vaslui, de la orele 7.02—7.12, și va fi salutat de autoritățile de acolo.*

In gara Buda, trenul se va opri 5 ore.

❑ *Pe ziua de mîne 1 Octombrie se vor înfința, precum am anunțat eri 4 regimente noi de infanterie și anume: regimentul 37 la Botoșani, va fi comandat de d. loc.-colonel Alexandrescu Paul; regimentul 38 la Brăila, va fi comandat de d. locot.-colonel Popescu Ioaneli; reg. 39 la Tulcea, va fi comandat de d. locot.-colonel Castriș și reg. 40 la București, de d. locot.-colonel Nicolae Petala.*

❑ *M. S. Regele, a însărcinat o misiune specială, compusă din d-nii D. Grecianu, și căpitan Negruzzi care să salute la Cernăuți, pe Ducele Salvator, care sosește acolo, pentru a participa la inaugurarea unui monument, ce se rădică, în amintirea Impărătesei Elisabeta.*

D-nii Grecianu și Negruzzi pleacă mîne la Cernăuți.

❑ *In astă seară Vineri, ministrul Arion, va oferi un ceaiu, la Bragadiru, membrilor corpului didactic din Iași.*

❑ *Domnul Oskar Kaufmann, directorul Băncii de Credit Romîn, din Iași, s'a logodit cu d-ra Stephanie Triler din București.*

❑ *D. Nenițescu, ministrul de Industrie, a părăsit localitatea eri la orele 3 p. m.*

❑ *Cu prilejul aniversărei sale. A. S. R, Principesa Maria, a primit între altele 3 branșe de flori din partea d-lui N. Cananău, 3 branșe din partea d-lui D. Grecianu și 3 din partea d-lui Colonel Brociner.*

❑ **Examenul oral pentru obținerea de burse la liceul internat local, va începe mîine, Sîmbătă.**

❑ **Domnul C. Carp, ajutor de grefier la secția II a tribunalului, a fost scos la pensie pe ziua de 1 Octombrie.**

❑ **Domnul C. Mihaileanu, profesor de latină la liceul internat și la gimnaziul Ștefan cel Mare din Iași, obținînd un concediu pînă la 1912, va fi suplinit la catedrele sale de domnii Popeia și Sporea.**

❑ **Astă-seară vor pleca toți polițiștii și agenții secreți sosiți din București, cu un tren special, pînă la Bîrnova, de unde se va ataşa la trenul accelerat de București.**

❑ **Un discurs al d-lui Arion.** — Aseară a avut loc, în sala societății de gimnastică, un banchet studențesc, la care a participat și d. Arion, Ministru de instrucțiune. Răspunzînd, la tuasturile studiilor, d. Arion a spus:

„Cuvintele ce mi le adresați, fiind pornite din suflet, la suflet au mers. Ați simțit, că vă iubesc, fiind că iubesc viitorul țerei mele. Mi-ați spus, că sunt aci studenți moldoveni, munteni, ardeleni, bucovineni, basarabeni, și macedoneni. Unui strein i s'ar părea că ar fi un amestec de limbi, dar nici de cît, un suflet ce trăește și vibrează în frumoasa și scumpa noastră limbă românească.

Suntem unicul neam în lume, unde limba face armonia sufletească a unui neam întreg.

Cît e vorba de suflet, limba și iubirea, pot face să dispară granițele.

Am venit în mijlocul vostru, pentru ca să vedeți, că sunt cu voi. Am venit cu părul alb, să întineresc.

Primirea voestră, atît de sinceră, mă 'ntinerește. Inima-mi crește, cînd vă privesc și sunt mișcat, cînd ați simțit ce este în inima mea.

Doresc, ca seara aceasta să însemneze o unire între mine, care represint direct învățămîntul superior, și între voi cari representați baza aceluiași învățămînt.

Intre mine, ca Ministru trecător, căci miniștri nu pot fi permanenți, și între voi, cari representați interesul permanent al viitorului, remîne sentiment, pe care ministrul a știut să'l sădească în învățămînt.

Zic sentiment și nu direcțiune, căci dacă direcțiunea poate fi schimbată, sentimentul poate fi permanent, sentimentul e acel ce animă. Direcțiunea pe care vreau s'o dau învățămîntului e bazată pe un sentiment de solidaritate, între toți romînii.

Ca să ajung ministru, am făcut politică, dar sunt momente solemne, în care nu vreau să fiu om politic. Vreu ca în marele chestiuni să dispară ori ce deosebire.

In această privință, vreau să privesc viitorul țărei, — vreau ca viitorul să-l întemeiem pe sentimentul de patriotism; vreu ca gîndindu-mă la voi, la viitor, să facem sacrificiul chestiunilor și pasiunilor noastre dacă e sacrificiu.

In acest sentiment de patriotism să se înalțe, să crească iubirea dintre voi. Vă urez să fiți în totdeauna cei mai calzi patrioți. Numai așa se va înalța acolo, unde o voim cu toții, scumpa noastră patrie.

❑ La dejunul de astăzi de la Palat se va servi:

Potage lié au riz
Soufflé au parmesan
Escalopes de veau aux petits pois
Lièvre rôti
Salade
Gâteau au chocolat
Fromage
Dessert

❑ A. A. L. L. Principesa Maria și Elisabeta au vizitat astăzi dimineață școala profesională de fete Sf. Sava.

❑ A. S. R. Principesa Maria, împreună cu principele Carol și principesa Elisabeta, au plecat astăzi la Cetățuia, în automobil, spre a asista la serbarea de acolo.

Cum poliția nu s'a gîndit ca familia princiară să fie însoțită, șoferul automobilului, care este din București, nu știa pe unde să apuce, și se opri în fața administrației financiare.

A. S. Principesa Maria chemă pe gardist, ca să lămurească drumul șoferului:

— Nu pot spune, Măria Ta, replică gardistul, sunt din București.

Intre acestea se adună lume în jurul automobilului și auzind despre ce era vorba, șoferul fu îndreptat pe unde să apuce.

Noroc, zeu, că nu toți cei aflători în Iași, sunt din București.

❑ M. S. Regina a bine-voit să se întrețină cu d-na Eugenie de Reus, cunoscuta publicistă, în chestii literare, felicitînd pe d-na de Reus, pentru zelul ce-l depune în luptă, pentru chestia feminină.

❑ **Solemnitatea de la Cetățuia.** Astăzi s'a făcut la Cetățuia, lîngă Iași, punerea pietrei fundamentale a școalei de picturi, sculpturi și îndeletniciri monărești, școală hotărît a fi creiată anul trecut, cînd s'a reînoit mănăstirea Cetățuia, care s'a înzestrat cu un teren în întindere de 110 hectare.

La solemnitate au asistat: perechea regală și familia princiară; miniștrii Al. Marghiloman, C. Arion și Delavrancea; d. C. Meissner, secretar general; generalul austriac Genningen; contele Kankrin; consilierul Kotz; primarul, prefectul de județ și prefectul poliției.

Serviciul divin a fost oficiat în capela mănăstirei de I. P. S. S. Mitropolitul, asistat de: archimandritul Stupcanu, starețul mănăstirei; preutul Pangrati, diacon Varlam și ierodiaconul Paissie.

Răspunsurile au fost date de corul seminarului Veniamin. Pe lîngă invitați a asistat un public numeros, venit din Iași și din împrejurimi.

După săvîrșirea serviciului divin, perechea regală, familia princiară și invitații au părăsit capela, mergînd să asiste la punerea pietrei fundamentale a clădirei, locuinței călugărilor, care semva rîdica pe ruinele fostului palat al lui Duca Vodă, alături va fi sala gotică și stăreția.

După o scurtă slujbă religioasă, oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul, asistat de cler, s'a dat citire pergamentului, care a fost zidid în temelie și în care se arată, că, după o trecere de aproape două veacuri și jumătate, pe ruinele palatului lui Duca Vodă, care-i servea de reședință de vară, iar mai tîrziu servind de locaș de monăstire, se pune temelia nouei monăstiri și școli călugărești Cetățuia, față fiind Suveranii și familia princiară și celelalte persoane citate.

După acesta pergamentul a fost luat de M. S. Regele și pus în un tub de sticlă, iar apoi a fost pus de M. S. Regina în alt tub, de metal, după care, cu ajutorul A. S. Principelui Carol, tubul fu așezat în temelia nouei clădiri.

S'a procedat apoi la punerea tencuelei de către familia regală și princiară, I. P. S. S. Mitropolitul, ministrul cultelor, primarul orașului și archimandritul Stupcanu.

In acest timp fotografii Weiss și D. Greciano, de față cu aparatele lor, cerură permisie să fotografieze întregul grup de asistenți.

In temelie au fost puse o serie de monede de argint și nikel, și două monezi de aur, puse acestea de M. S. Regina și archimandritul Valerin Moglan de la Neamț.

M. S. Regele regretă că n'a adus cu El monezi de aur pentru a le pune în temelie.

*

După isprăvirea acestei solemnități, Suveranii, Principii și invitații, ieșiră pe platoul de lîngă Cetățuia, de unde au admirat poziția pitorească a Iașului.

M. S. Regele, văzînd închisoarea militară Galata și-a reamintit, că, pe vremuri, fusese acolo cazarma unui regiment de artilerie, iar M. S. Regina era în plină admirație pentru poziția Iașului.

Multă admirație a stărnit și inginerul Vlaicu, care în tot timpul serbărei, făcea sboruri minunate cu aeroplanul său.

M. S. Regele, ar fi vroit să-l poată felicita pe Vlaicu, dar o aterizare era imposibilă din cauza terenului.

Suveranii, Principii și invitații revin, după aceea în curtea mînăstirei, unde s'a ținut cerc.

M. S. Regele, întreținîndu-se cu ministrul Arion și cu d. E. Ghica Budești președintele comitetului pentru supravegherea monumentelor, și-a exprimat părerea, că biserica Cetățuia are ace și construcțieca și biserica Trei-Erarhi, și că s'ar putea restaura, recomandînd aceasta ministrului cultelor, care a răspuns:

— Și satisface dorința M. Sale, dar punga statului ie la d. Carp.

In acest timp diaconul Teodorit, de la monastirea Durău, se apropie de familia regală și, prin intermediul Mitropolitului, oferi principesei Elisabetha, o frumoasă icoană sculptată reprezentînd Coroana regală iar în mijlocul ei chipul cuviosului Pimen.

Regele admirînd darul, a atras atenția ministrului cultelor pentru ca diaconul Teodorit să fie trimis la școala de sculpturi bisericești din Kiew, unde să se perfecționeze.

M. S. Regele și A. S. R. Principele Ferdinand se urcară apoi în locașul stărăstiei, felicitînd pe arhimandritul Stupcanu pentru munca depusă, urîndu-i noroc în viitoarea conducere a școalei.

După aceia avu loc reîntoercerea în oraș.

❑ La dejunul de astă zi de la palat au asistat domnii: Konya, ofițer al stării civile, Ștefăniu, Tuffli și Spiridon Irimescu, consilieri comunali; ambii prefecți și primarul; d-rii Zossin, Anghel, Borcea și Popovici, docenți; I. P. S. S. Mitropolitul, misiunele străine, prefectul de Suceava și mai mulți preuți străini.

❑ Aseară a sosit din Kișinev, prin Ungheni vagonul salon de lux al guvernatorului Basarabiei, d. Kankrin. Vagonul a trebuit să fie demontat de toate scările și barele de fer, de oarece fiind prea lat nu putea trece pe podurile noastre.

D. Kankrin, va pleca cu trenul de Ungheni deseară la ora 5 jum. după ce va asista pe peron la plecarea familiei regale.

❑ **Vizite princiare.**—Azi dimineață, A. A. L. L. Princiare Principesa Maria, Principele Carol și Princesa Elisabeta, au vizitat Mînăstirea Golia, unde au fost întîmpinați de clerul Mînăstirei, cari au dat explicațiunile necesare

*

La orele 10 jum. Familia Princiară, a vizitat scoala profesională de fete, unde a fost întîmpinată de d-na Cleopatra Gheorghiu, directoarea școalei și corul școlar, care a cîntonat imnul regal.

Familia princiară, s'a interesat în de aproape de lucrările elevelor.

❑ Tot personalul medical al *Salvării* din Iași, a fost astăzi în audiență la Palat. Personalul a venit în cupeul „Sălvărei" și a fost primit de A. S. R. Principele Ferdinand, care s'a interesat mult de mersul societății.

❑ **La serata muzicală de la Palat** au luat parte eri următoarele persoane:

D-na Kankrine, de Genningen și Demar reprezentanții ai M. S. Impăratului Rusiei și al Austriei, d. Kotschervo consilier de stat, d-nii miniștri Marghiloman, Arion, Delavrancea cu d-na și d-ra d. Iacob Negruzzi, președinte al Academiei Romîne, profesorii Waldeyer, Hatscheck Svobonda, Iarnick și Stefanelli, d. D. A. Grecianu, d. C. Meissner cu d-na, d. general Lambrino cu d-na și d-rele, ducesa di Mignano și d-ra, d-nii consuli Hackman și Veberi, d-na general Musteață, toți domnii comandanți de corpuri, d-nii profesori universitari A. D. Xenopol, C. Climescu, Matei Cantacuzino cu d-na, Dr. Hurmuzescu cu d-na, Dr. Pușcariu cu d-na, Dr. M. Manicatide, Dr. Bogdan, Dr. Socor și I. Găvănescul cu doamnele, doctorii Riegler, Thiron, N. Iorga, D. Gusti, A. C. Cuza, Virgil Arion, Al. Popovici, d-nii C. Negruzzi, C. Cerchez, cu d-nele, Gh. Lascar, N. Miclescu cu d-na, d-na Stoianovici, general Scheletti, Liatris, N. Crupenski, I. V. Praja, N. Cananău cu d-na și d-ra, C. Miclescu, V. Ismandi cu d-na, Maior Cătuneanu cu d-na, căpitan Gh. Ghika cu d-na, căpitan Corjescu cu d-na, d-ra Tzoni, d. căpitan Negruzzi cu d-na, d-nii coloneli d-ri Aconiz și Gavrilescu, maiori d-ri Sava Goiu și Vereanu, d-nii dr. N. Racoviță cu d-na, d-r C. Konya și d-na, d. dr. Stefănescu-Galați, dr. A. Steuerman cu d-na, d-nii Ed. Caudella, M. Sadoveanu, Mezzetti, Dimitriu, Sibianu, Kuzinski, St. Dragomir, R. Sutzu, d. L. Weinsengrün cu d-na, d-nii L. Rosetti, N. Corjescu, C. Mavrocordat, Hipolit Mîrzescu, Teodor Badareu, Al. Stroja, I. Panaitescu, locotenenții Drăghici cu d-nele și Locotenenții Capșa.

❑ Un moment interesant de la festivalul lui rectorică.

Domnul profesor dr. Thiron ne trimite următoarea întîmpinare:

„Onor. Redacția ziarului „Opinia":

La festivalul de dimineață, în ziua de 27 c., la teatrul național, din grupul ce a asistat pe scenă; din eroare s'a luat de cineva pălăria clac al d-lui dr. Thiron (ce purta inițialele C. T) și i s'a lăsat o alta, în loc.

D dr. Thiron a anunțat pe d. regizor de scenă și pe portarul teatrului, de acest schimb displăcut,—pînă acum însă nu s'a prezentat nimeni, prin urmare d-sa roagă pe schimbător de a și relua pălăria-clac și a-i aduce pe a d-sale, str. Mitropoliei 14.

❑ Misiunea austro-ungară, în frunte cu generalul de Goenningen părăsește localitatea astăzi cu trenul de 6 seara.

❑ **Judiciare.**— Tribunalul secția II a amînat pentru 5 Octombrie judecarea procesului lui Van Saanen și a complicilor săi, dat judecății pentru delapidări și tăinuire.

— La secția I-a s'a amînat astă-zi, pentru citare de martori, procesul prostituatei Melania Petrescu, inculpată Melania Petrescu, inculpată pentru corupere de minore.

❑ Familia regală va descinde pe peronul gării Vaslui. Pentru aceasta, prefectura județului a arborat drapele și a ornat frumos stația Vaslui.

In drum, trenul se va opri și la Ciurea și Bîrnova.

❑ *Darea de seamă complectă a plecării din Iași a Augeștilor oaspeți, va apare în numărul nostru de mîine.*

❑ **Cazuri suspecte.**—Se svonește, că la Tg. Frumos, s'ar fi îmbolnăvit un lucrător, prezentînd simptome suspecte.

*

Din Piatra Neamț se telegrafiază, că femeea Maria Leonte, s'a îmbolnăvit cu simptome suspecte.

Cuvenita analiză bacteorologică, se face la institutul antirabic din localitate.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mîrzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

VIZITAȚI

Magazinul de Mode HELENE

— Iași Str. Lăpușneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **ocaziunea serbărilor jubiliare** *cu* **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *și* **elegante** *de la principalele case de mode din străintate.*

Se vînd și forme negarnisite și furniturt altimele noutăți pariziene.

Prețuri nu l este

Ultima oră

București 30 Septembrie

Războiul Bulgaro-Turc

Sofia.—Un răsboiu între Bulgaria și Turcia, pare iminent. Guvernul bulgar, a înaintat azi un ultimatum Turciei, cerînd să retragă imediat trupele de la frontierele Bulgariei, căci în caz contrar se degajează de consecințele ce această poate avea.

*

Sofia.—Consiliul de miniștri a hotărît contramandarea manevrelor și mobilizarea a 30,000 oameni, la frontierele Turciei.

*

Constantinopol.—Tinerii turci împing guvernul la un răsboiu cu Bulgaria.

*

Sofia.—Corespondentul Adevărului *a întervievat pe ministrul Botceff, asupra unui eventuul resboiu între Bulgaria și Turcia:*

D. Botceff a răspuns:

— „Turcia vrea răsboiu cu noi, va fi începutul sfîrșitului imperiului turcesc".

Contrarevoluția din Turcia

Constantinopol.—Pe aici se vorbește, de o apropiată contrarevoluție. Trupele au fost consemnate și s'au luat măsuri severe.

Răsboiul Italo-Turc

Milano.—Ziarele publică știrea, că Ministerul de răsboiu, a trimis numeroase vapoare de răsboiu, în apele turcești din Europa, fiind teama de viața italienilor.

EVADAREA DIN CAPITALĂ

București.—Azi dimineață pe cînd se transporta cu duba un grup de 15 deținuți la Văcărești, doi deținuți au reușit să spargă duba și să evadeze.

Aceștia sunt Vasile Sfetescu, condemnat la doi ani și Sclavu, condemnat la munca silnică pe viață.

Ei n'au fost încă descoperiți.

Mobile HIRSCH

— Case de incredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

De închiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

Practicant cu scriere frumoasă se preferă absolvent școalei comerciale sau cu cursuri secundare. Se caută de o casă comercială din Iași. Oferte sub. Practicant Porte-restante.

650 oi tinere, *cu cele necesare pentru stînă, sunt de vînzare și se află pe moșia mea Bubăceni.*

Doritorii a le cumpara, pot să le viziteze, venind prin gara Trușești, unde trebue să se adreseze prin telefon, cel puțin cu 24 ore înainte, pentru a cere trăsura de la administrația moșiei,

N. Enășescu

DIM. C. VASILIU

COTAR AUTORIZAT

din IASSY

— Str. Socola No. 191 —

De vînzare casele din str. Veche No. 26.

A se adresa la d. I. Buiucliu.

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

POURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi transmit la

M. CA. Pr.

a se adresa d-nui

Opinia

pentru

1

Magazinul Conservatorului

IAŞI - Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

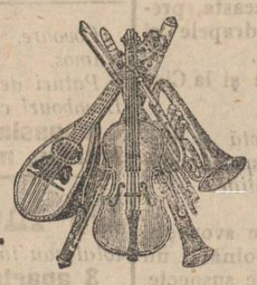

Instrumente Muzicale şi Accesorii

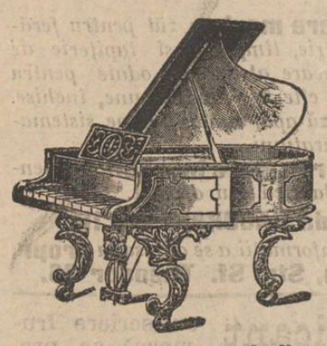

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

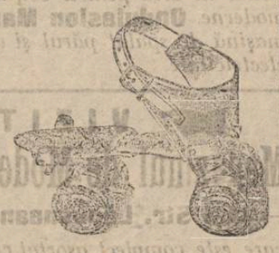

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreţei capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina şi omoară microbii ce distrug bulbii părului.

Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreţine şi redă *frăgezimea pielei, curăţă faţa de ori-ce bubuliţe, şi împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b,*

Loţiunea Petrol. Remediu contra căderei părului şi a întărirei rădăcinei lui, ţine curată pielea capului şi deschide porii pentru respiraţia părului.

Costul sticlei 3 lei.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agenţi general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Fabrica de OGLINZI

ISRAEL BERGHER - IASI

Premiat cu Medalia de Aur, Paris 1910

Execută: Oglinzi veneţiene, Tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc. geamuri bizotate, pictate, legate în metale pentru clădiri şi mobile.

Execuţie din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din streinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste.

Comenzile se primesc în localul fabricei strada Palat 62, unde se află o expoziţie permanentă de produsele fabricei, cum şi la magazia mea str. Anastasie Panu 50.

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari ad resistat tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antîiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre'o ugurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medecină din Paris voţă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterafĭ* şi atotulorĭ bôle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÔLELORĬ SIFILITICE* şi a terribilelorĭ consecinţe; dobândite sau ereditare, recente saŭ invĕterate şi rebele (accidentilorĭ gurei şi a gâtului, putrediminĭ oseleri). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onoră Pesmeţiĭ Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Uă broşura acompaniaţa fie care cutia.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seŭ oficial a *Gouvernuluĭ francesŭ*, se exprimă aşĭ felŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « *Ei pot da servicie mare humanităţiĭ.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 40 ANĬ DE SUCCES IN TŌTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu. — Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski, lăcatuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

OPINIA

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 „

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1414 – Duminecă 2 Octombrie 1911

O paralelă inadmisibilă

Intr'un articol foarte entusiast consacrat oștirei noastre, și care culminează în strigătul: Suntem gata! — strigăt care a avut de sigur un adînc răsunet în toate inimele romînești, căci în privința oștirei Romînia va oferi în totdeauna priveliștea unanimității naționale,—*Epoca* a găsit mijlocul să revendice pentru guvernul Carp meritul de a fi avut grija să efteneasca traiul.

Ce legătură poate fi între excelenta organizare a apărărei noastre naționale și chestiunea scumpirei traiului, nu prea vedem.

Dar dacă organul guvernamental a găsit de cuviință să amestece două lucruri atît de depărtate și să susție că, întocmai cum d. Filipescu s'a ocupat de aproape de necesitățile armatei, tot ast-fel d. Carp și-a dat osteneala și a isbutit să satisfacă nevoile populației cu privire la scumpirea traiului, să discutăm puțin valoarea acestei paralele.

D. Carp, zice *Epoca*, și-a ținut cuvîntul de a efteni mijloacele de existență de prima necesitate.

Dacă în făgăduiala d-lui Carp de a rezolva ca prin farmec problema traiului, a fost multă și nesocotita demagogie, apoi în afirmarea oficiosului guvernamental, că șeful guvernului și-a ținut angajamentul acesta, este pur și simplu provocare și instigație.

Cînd toată lumea vede și simte că guvernul nici n'a încercat măcar în mod serios să reducă scumpetea, și că ceea ce a făcut nu a dat nici un rezultat, cum și era de prevăzut, — este a exaspera suferința obștească, susținînd cu sfruntare că guvernul și-a respectat promisiunea, și că relativ la nevoile populației și-a făcut datoria cu aceiași sfințenie ca relativ la trebuințele apărărei naționale.

Și în acelaș timp în care exasperează o nemulțumire atît de adîncă și atît de întemeiată, afirmarea aceasta îndrăzneață e de natură să scadă foarte mult în fața mulțimei valoarea de adevăr a acelui îmbucurător „suntem gata", pe care cu un legitim entusiasm ni-l împărtășește organul ministrului de războiu. Mulțimea e în drept să spue: „Dacă tot așa a lucrat pentru oștire, cum a lucrat pentru micșorarea scumpetei, atunci îmi pot închipui ce isprăvă a făcut și într'o privință și în cealaltă"!

Paralela de mai sus, deci, nu numai că nu e justificată prin realitatea faptelor, dar este și temerară.

Pentru întărirea și perfecționarea apărărei naționale s'a lucrat. Guvernul nu a avut de cît să continue opera patriotică comună tuturor guvernelor și concepută după un plan unitar și îndelungat. Aici nu erau soluțiuni de căutat. Calea era trasă de mult, și rămînea numai să fie urmată înainte cu zel, seriozitate și energie.

Pentru ușurarea traiului însă, guvernul n'a făcut nimic. Pe cît de mult a speculat-o pînă după alegeri, pe atît de desăvîrșită a fost neglijarea ei după ce d. Carp s'a văzut în zestrat cu acele majorități parlamentare, de care d. Matei Cantacuzino i-a zis că nu sunt demne de trecutul d-sale.

Ar trebui „Epoca", cu tot zelul ei foarte explicabil, să înțeleagă că sunt enormități, cari nu se pot spune, nici chiar în țară la noi, unde lumea e atît de credulă.

Se poate tălmăci în toate felurile natura și scopul unui proect de ordin politic, juridic, militar, cultural.

Ceea-ce însă nu se poate, este să convingi pe cel mai naiv om, și pe cel mai lesne crezător, că 'i s'a ușurat traiul, atunci cînd el vede că chiriile se scumpesc mereu, în proporțiuni absurde, și că prețurile obiectelor de primă necesitate se urcă continuu.

Nu numai că osteneala de a-i sugera această convingere este cu desăvîrșire zadarnică, ea isbindu-se de simțul asprei realități, dar îi apare și ca o adevărată batjocură împotriva nevoei care'l apasă și'l împinge la desnădejde.

Să spue guvernul, că nu vrea să facă nimic, că nu poate sau că nu se poate face nimic pentru eftenirea traiului. Să spue că va face pe viitor, că problema e mai grea de cît și-a închipuit în marea sa înțelepciune, că mai mult de cît a făcut nu poate face. Să spue ce vrea. Să explice cum îi vine la socoteală rezultatul nul al programului seu electoral. Dar, ca să aibă curajul sau inconștiența de a considera chestiunea scumpirei ca rezolvată cu cele două-trei rețele precupețești cu cari s'a prezentat parlamentului, este de a face direct treabă de provocator și instigator! Cel puțin să tacă, și să nu adauge batjocura voită sau nevoită incapacității sau nepăsărei sale.

Are și îndrăzneala marginele sale. Marginea începe acolo, unde îndrăzneala poate să revolte pe cei mai blînzi și să devie o primejdie pentru ordinea publică.

Statuia lui Cuza-Vodă

— Să se ridice populația, dacă nu va fi ridicată statuia nici acum. —

Cerem ca fundamentul făcut pentru a fi așezat pe el statuia marelui Voevod, să fie exhumat prin imediata înlăturare a lucrării artistice a d-lui Miclescu.

Administrația comunală a d-lui Greciano era vizibil jenată de acel fundament, după cum la foarte mulți le era greu să vorbească de Cuza-Vodă cu prilejul serbărei Universității, creată de el.

Acum zilele de jenă au trecut. Credem că pretinsa fîntînă nu va mai îngloda multe zile piața Unirii, credem și cerem ca statuia să fie ridicată fără de nici o întârziere.

Știm prea bine, era rușine, zilele acestea, să vorbești de Vodă-Cuza, să arăți lumei străine locul unde va fi așezată statuia. Dar acum, că am rămas între noi, să ne fie și nouă rușine? Să lăsăm ca opera malestră a d-lui Miclescu, inginer de căi ferate, să țîșnească înainte? Să lăsăm statuia, în lăzi, în magaziile vămei, pînă va fi scoasă în vînzare pentru neplata magazinajului.

Nu. Batjocura trebue să înceteze. Să recunoaștem că ar fi nedemn, ca, în momentul în care, în Bucovina, să dezvălește deja statuia nenorocitei Impărătese, moartă acum opt ani, nouă ne este și teamă și rușine, să ridicăm statuia lui Cuza-Vodă, cînd ea se află de peste o lună în oraș.

Ca să ne fie rușine numai nouă în de noi, am putea face o solemnitate în familie și am avea pentru noi, ca să nu facem tărăboi prea mare, și scuza constituției, care oprește ținerea de discursuri sub cerul liber.

Lumea de aiurea n'are să vie. Starea sanitară rea a orașului, va inspira direcției C. F. motivul de a nu acorda reduceri.

Să facem așa, ca să scăpăm de rușine, ca primirea entusiastă ce-a fost făcută, acum vre-o lună, acelor ziariști engleji, stabiliți în Ungaria, să fi fost mai strălucitoare de cît solemnitatea ce va avea loc la inaugurarea statuei lui Cuza-Vodă.

Dar s'o inaugureze odată — d. Greceanu. Căci statuia aceea nu ie a lui, cu nimic n'a contribuit la dînsa ca să-și permită s'o țină ascunsă la vamă.

Facem apel la populația Iașului ca să someze pe cei în drept să procedeze, fără aminare, la înălțarea sfatuei.

E un drept al populației acesta și nesatisfacerea ei, ar putea da loc la grave turburări.

ȘERUL FOTOGRAF

La zile mari, fapte mari. Și zilele mari prin cari am trecut, au fost prilej pentru șerul nostru ilustru barbat de stat, să-și releveze un nou talent: șerul ie fotograf.

Fotograf amator—firește. Și în politică ie un simplu amator și la primărie. Adică 'i place șerului să fie primar, 'i place să te tragă la mașină, după expresia populară, dar nu i primar cum nu-i fotograf și nu-i fotograf, cum nu-i primar.

Serbările universitare găsindu-l primar pe șer, trebuia mussi să iee parte activă la ele. Și a luat, ținîndu-se, după Rege, cu aparatul fotografic—alături de Weiss, de trimisul casei Mandy și de acel al casei Pathé.

Primarul unui oraș în sărbătoare universitară, obișnuește, la toate popoarele, să fie la înălțimea fastului scolastic. Iar șerul, asemenea unui june de vanilie, cu pantalonii suflecați, care umblă cu dark-room-ul să poseze domnișoare, ieșise la iveală cu un aparat fotografic, fotografiind, în frac, cu cordoane și stele pe el, momentele istorice cînd Vodă fuse la biserică, la Copou, la expoziția de paseri și la viticolă.

Opera șerului nu va rămînea, suntem siguri, fără de urmare fericită pentru public. Ci acea operă va fi vulgarizată pe cărți poștale și în albumuri și va purta inscripția: „Jubileul Universității din Iași,... discursurile d-lui Grecianu".

Ori ce s'ar zice, fapta șerului de a se fi amestecat cu inteligența în pozitivele și negativele fotografului—este un moment foarte original în viața unui barbat politic, în cazul special a unui om de stat, căci istoria nu va ocoli veselia, că șerul a fost ministru.

Politicieni, cari să umble pe stradă, pe stradele orașului lor, cu bioscopul în mînă și să fotografieze — iată ceva original. Înțelegem să te afli în tîrg strein și să-i fotografiezi minunățiile. Dar tu primar, în orașul tău, să fotografiezi pe Regele Țării tale—dă-o dracului că prea ie... naivă.

Este, însă, și un skepsis în bioscopol șerului. Inciudat pe oratori șerul a zis în unul din cele două „discursuri" ale sale, că oratorul n'are altă resplată, ori cît de mare ar fi el, de cît d'a „se perpetua în memoria școlarilor".

Ce să facă șerul ca, fără a fi orator, să se perpetueze și el în memoria școlarilor? S'a apucat să și cumpere un aparat fotografic și cînd apărea cu el, în frac, cu decorații, se luau școlarii după el, ca să vadă minunea.

Barbat de cabinet, poză ilustră, om de stat în mărime naturală, politician cu idei pozitive — era fatal s'ajungă fotograf și ie o fericire pentru Iașul cultural, că noul talent al șerului s'a relevat cu prilejul unor serbări universitare.

„Neamul" DE LA DOROHOI

Curierul ne-a predat astăzi un imprimat cu conținut vesel: un nou confrate, cu numele *Solia*, organul naționaliștilor democrați din Dorohoi, director N. I. Buțureanu.

Cum naționaliștii cred că nu mai ei știu ce este nația, ie natural să se explice, în primul articol al *Soliei*, ce este o națiune, mai mult—ce sunt națiile.

Iată ce sunt ele, după părerea noului director al noului ziar și cu ortografia acelui director:

Națiile sînt organisme, a căror viață este determinată de împrejurările locului unde trăesc, a Pămîntului Național. Nația și pămîntul ei sunt într'o așa strînsă și firească legătură, în cît Nația Romînească și Pămîntul Romînesc, una sunt.

Este natural că, bazat pe acest adagio, directorul să explice, cum este „determinată nația romînă, ca organizm, de împrejurările locului".

Și nu i se poate imputa directorului dela Dorohoi, că n'ar da cuvenitele lămuriri:

Nația romînească pe însuși pămîntul ei, este adînc primejduită în însuși viața ei, prin primejduirea celor trei organe creatoare și păstrătoare a vieții romînești.

Adică nația romînească pe însuși pămîntul nației, este adînc primejduită în însuși viața nației, prin primejduirea celor *trei organe* creatoare ect.

Cele trei organe creatoare primejduite, sunt de fapt, trei clase: 1) clasa rurală, 2) clasa mijlocie și 3) clasa cîrmuitoare—după numărul cleselor de la trenuri.

După ce lasă aranjată nația, semnatarul articolului—program, trece la gospodăria țării, despre care se exprimă ast-fel:

Gospodăria unui neam nu-i o casă de hîrtie, pentru ca să fie întărită cu hîrtie.

Gospodăria noastră e gospodărie vie, ea nu se va rîndui cu vorbe goale și cu lucruri moarte.

Cele trei organe creatoare a vieții romînești, or fi ele în primejdie—dar gospodăria noastră ie o gospodărie vie și cine crede că ea se va lasa rînduită de lucruri moarte, se înșale amar.

Și fiind că ie vorba de lucrurii vii, dorim viață lungă noului luptător de la Dorohoi.

Trustul didactic

Ceea ce se petrece în întreaga țară cu cărțile didactice constitue un scandal de a cărui imensitate d. C. C. Arion poate că nici nu-și dă seama.

La centru, în minister, banda Zăhărescu & C-ia, a impus revizorilor școlari manuale fabricate în 24 ore. Cu chipul acesta s'a desființat comerțul de editură și s'a impus școalelor niște cărți de o mediocritate revoltătoare.

In orașele de provincie, neputîndu-se monopoliza însuși manualele, s'a făcut monopolul vînzării lor, desființîndu-se cu chipul acesta comerțul de librărie.

In orașele reședințe din țară, profesorii regimului au înființat așa zise librării cooperative, sau pur și simplu au devenit tovarăși oculți cu un anumit librar și impun școalelor să cumpere cărți numai de la prăvălia în chestie.

Ceilalți librari se văd cu chipul acesta, loviți în libertatea comerțului lor, se văd ruinați. Neapărat, dacă acești profesori nu s'ar ști susținuți de puternicii zilei nici n'ar îndrăzni să se preteze la asemenea nemai auzit scandal.

D. C. C. Arion, care, fără îndoială, nu are ideie despre acest monopol al vînzării cărților didactice, are datoria imperioasă de a supraveghea pe subalternii săi, căci dacă din nenorocire, profesorii ar găsi imitatori printre ceilalți slujbași publici, comerțul ar fi pur și simplu desființat în țara noastră.

Ajunge, credem, monopolul aprobării cărților didactice, ca să mai fi fost nevoe de un monopol al vînzării lor.

OAMENI ȘI LUCRURI

CUIBUL PUSTIU

Timpul nu ne-a permis să controlăm o știre care a circulat în aceste din urmă zile. Se spunea, anume, că Regina Elisabeta a părăsit loja regală îndată după redeschiderea festivalului de la teatru, adînc impresionată de melodia cîntecului „Dormi ușor"! Un cîntec nespus de trist, cu cuvintele Carmen Sylvei; una din poeziile scrise în amintirea nemîngăiatei pierderi ce a suferit prin moartea unicei copile, Maria.

E cu putință să fi fost așa. E, în ori ce caz, un punct extrem de delicat de a se pune în programul unei serate la care iea parte Carmen Sylva o atare bucată, care evocă una din cele mai dureroase încercări prin care a trecut cîndva un suflet simțitor. Cu atît mai mult cînd bucata e executată de un cor minunat cum este corul mitropolitan condus de excelentul maestru Dimitriu.

Cine nu cunoaște bucata lirică a Carmen Sylvei: „Mamă"! Nici un poet din nici o epocă, n'a celebrat mai mult acest cuvînt du'ce și dulos de „mamă" ca Poeta Regină.

Iar de la moartea micei princese Maria, simțirea Ei a vibrat necontenit în preajma scumpului mormînt, — veșnic nemîngăiată, veșnic îndoliată de amintirea comoarei pierdute.

Intr'o cunoscută poezie lirică Regina rostește toată mîhnirea de care e cuprinsă,—spunînd lumei întregi:

Pentru voi e dulce Maiul, ce vă 'mbată de plăcere,
El vă dă la toți speranțe, cînturi vesele și flori,
Pentru mine ce-s ursită să-mi trec zilele 'n durere.
Primăvara mi-e străină ca și scumpele-i comori.

*

Ea se 'ntoarce totdeauna ca să 'mbrace cringu-n verde
Și să dea cîmpiei mîndre flori ce 'neacă de miros,
Să dea ramurilor cuiburi, unde-n puful cald se pierde
Puiul, ce deschide ochii și se uită 'n cer sfios.

*

Eu îmi potoleam odată setea mea de fericire
Dintr'o albă picătură, ce mi-o dase soarta 'n dar;
Floarea dragostei, primită de la cer cu mulțumire,
Mică și cu ochi de înger, luminoși ca ziua chiar.

*

Dar acolo unde merge fie-care floare 'n lume,
A plecat să nu mai vie și sărmana floare-a mea;
Și de-atuncea Maiul dulce nu mai vreau să-l știu de nume,
Mie nu-mi mai dă nectarul ce dă altora să bea.

*

Cuibul mi-e pustiu, iar cringul tace mut pentru vecie,
Primăvara vine, trece, parcă nici nu ar fi fost.
Iar ca pasărea rănită, cînt stîngheră a coliyie,
Fericirea mea pierdută și viața-mi fără rost.

... De-atunci vremea a trecut și a domolit suferința. Dar e oare de mirat că propriile Ei strofe reamintesc, în anumite ocaziuni, marea lovitură ireperabilă pe care o soartă, nedreaptă, a dat-o unui suflet generos?

Rodion

RĂZBOIUL

In dreptul internațional public, războiul nu este un *drept*, decît numai atunci cînd complexul de violențe, care îl alcătuesc sunt legitime. Sau, după definițiunea lui Heffter, „războiul este un act extrem de violențe *legitime*". In acest înțeles, războiul este justificat, căci nu orce act de violență, chiar din partea unui stat către alt stat, alcătuește un război. Războiul are drept scop de a deslega contestațiunile ce se ivesc între state și cari, în lipsa unui tribunal superior, rămîn a se rezolva prin armele celui mai tare.

Pricinele războaielor sunt numeroase, ca și pricinele conflictelor ivite între indivizi. Din acest punct de vedere, juriștii au împărțit războaiele în două categorii: *războaie juste* și *războaie injuste*. Dar această împărțire este nefolositoare. In orce război, una din părțile beligerante are, de sigur, o cauză legitimă de apărat, deși scuzele și pretextele nu lipsesc nici unei părți. Una din națiuni, care este parte beligerantă, are de apărat un teritoriu: alta are de răzbunat o injurie; alta poartă războiul în numele ordinei și civilizației; negreșit, dreptul trebue să fie de o parte sau de alta.

Pasquale Fiore nu consideră ca just decît războiul de defensivă. „Este adevărat că fiecare din părțile combatante se forțează să-și legitimeze conduita, invocînd în favoarea sa principiile dreptului gînților, notele, memoriile, manifestele schimbate; este adevărat că, în notele diplomatice, ele se învinuesc reciproc de violarea dreptului, de orgoliu, de falșitate, de ambiție, și că fiecare pretinde a fi dovadă de echitate, de moderație, de dorința de a fi evitat dezastrul războiului; dar, în fapt, din cele două părți luptătoare, una servă pasiunea și interesul său politic, cealaltă se supune instinctului propriei sale conservări și caută să respingă forța prin forță".

Războiul între națiuni este considerat de către unii publiciști ca legitim, și această legitimitate este întemeiată pe interesele păcei ce urmează după războiu. Pace cu atît mai sigură cu cît unul din beligeranți a izbutit mai bine să-și valoreze forța militară. *Ex necessitate introductum bellum*, spune Albericus Gentilis, *quæ est quia inter summos principes populosqae liberos judicium civile et inermis disceptatio esse non potest qui judicem scilicet non habent et superiorem.*

Războiul sancționează pacea, spun legitimiștii războiului, și după părerea lor, el este un element de civilizație. Adevăr straniu și dureros! Iată o pace care se întemeiază pe un număr nesfîrșit de asasinate și de orori.

Bluntchli nu se unește cu această apologie. „Mi-aduc aminte, spune Bluntschli vorbind despre războiu, de suferințele îngrozitoare și adesea nefolositoare pe cari omul le impune semenului său. Cuget la soarta atîtor familii compromise, la fericirea nimicită a atîtor mii de indivizi. Cîntecele de victor e sunt pentru mine urlete de lupi, sau cel puțin răgete de leu furios".

Da, o priveliște îngrozitoare, și ochii noștri se întorc cu spaimă. Precum nu am putea nici odată glorifica atacul mișelesc al unui individ contra altui individ, tot asemenea și atacul unei națiuni, deși uneori este o necesitate, dar este o necesitate funebră. Zicem o necesitate pentru că adeseori războiul rezultă dintr'un complex de forțe vijelioase, încît îndreptățesc cuvintele mareșalului Moltke: „războiul este o instituție dumnezeiască". O logică profundă cîrmuește forțele deslănțuite. O logică neînfrînată prezidează nimicirea și moartea altor forțe, forțe ce la rîndul lor și-au împlîntat injustiția și au semănat oroarea și crima. Este legea uimitoare a reacțiunei, pe care o contemplă cugetătorul, oridecîte ori examinează totalul fenomenelor sociale în închegarea lor. Lege mistică, e adevărat, lege care

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc.

repugnă spiritelor pozitiviste şi materialiste, dar pe care la noi a recunoscut-o un cugetător idealist, profesorul Dissescu.

Pe ruinele atitor naţiuni nimicite, s'au ridicat alte naţiuni şi acestea au echilibrat nedreptatea răspîndită de istoganele predecesorilor. La temelia împărăţiei otomane există oceane de sînge curs, o imensă victimaţie care a înroşit epoca modernă a istoriei omeneşti. O hoardă de mongoli, fanatizaţi de legea unui Arab halucinat, şi a întins stăpînirea pe munţii, pe cîmpiile şi văile Europei, şi a întemeiat o posesie prin violenţa cea mai teribilă ce istoria a înregistrat vreodată. Steagul verde al Padişahului şi semiluna şi au filfîit spaima nimicirei pe cupolele Inviatului din Ierusalim, pe cenuşa cetăţilor lui Christ, peste chipul cuprinsului lor, din inima Asiei p'nă dincolo de Carpaţi. Hoarde sălbatice cari nu aveau drept pretext al cucerirei lor cel puţin civilizaţia şi progresul. Pînă cînd forţele pe cari ele le au oprimat au izbucnit în propriul lor sin, şi tîrîndu-le pe povîrnişul unui destin ineluctabil, dau astăzi priveliştea acelei împărăţii otomane, ale cărei posesiuni mai subsistă, graţie neînţelegerei permanente între cei ce le pîndesc.

Cu toată groaza ce o inspiră, războiul, cu toată desaprobarea ce o întîmpină din partea cugetării, a minţii şi a sufletelor, a umanităţii, se cuvine să acceptăm necesitatea lui. In marea dramă socială a omenirii, el echilibrează adesea ori o ordine turburată, şi uneori este un principiu de moralitate, Războiul este un rău, spune d. Henry Bonfils, dar un rău inerent umanităţii şi care nu se poate desrădăcina. Manifestaţiunile şi în modul său, cîteva din cauzele şi din efectele sale s'au modificat din timpurile vechi, pînă în zilele noastre; dar istoria ne arată că nici-odată războiul n'a dispărut din omenire şi ne lasă să întrevedem că nu va pieri nici-odată".

Cît timp vor exista naţiuni, ţări, state; cît timp va exista starea de fapt a posesiunei teritoriale, tot atît timp vor exista şi conflictele de ordine morală, politică sau economică între acele naţiuni, ţări, state, guverne, organizate astfel în cît constituesc adevărate individualităţi, în care pulsează energia colectivă a unui număr mai mare sau mai mic de indivizi. Montesquieu, formulînd această agregare, spune: „Viaţa statelor este ca şi viaţa indivizilor: statele au drept de a ucide în caz de apărare naţională, indivizi au dreptul de a se apăra pentru propria lor conservare".

Judecînd actualul război dintre Turcia şi Italia, sau mai bine, pînă în clipa cînd scriu articolul de faţă, această stare de ostilităţi preliminare unui război în toată regula între cele două ţări, cu toate măsurile de represiune, blocus şi embargo, de o parte şi de alta, toată lumea osîndeşte actul sorei noastre latine Filantropii şi sentimentalii au motiv să se lamenteze de un asemenea războiu. Cu toate acestea, raţiunea omenească dă altă soluţiune conflictului. Cercetînd realitatea, aflăm că dreptul Turciei asupra regenţelor barbareşti nord-africane: Maroc, Tunis, Tripolis a fost totdeauna nominal. Posesiunea turcească asupra Tripolisului nu are nici macar scuza unei anterorităţi consacrătoare. Tripolis a fost în totdenuna o ţară mai mult sau mai puţin liberă în istoria modernă, şi statele europene au tratat direct cu Regenţa locală, însă din 1585, cînd Anglia a instalat un consulat în această regiune. Francis Rey, în cartea sa asupra *Protecţiunei diplomatice şi consulare în schelele Barbariei şi Levantului*, ne dă preţioase informaţiuni asupra acestor puncte. Turcia nu a intrat în Tripolis şi nu a obţinut această regiune de cît către 1830. Din cauza desordinelor interioare ale ţărei, Sultanul a trimis o flotă în faţa oraşului şi a istalat un guvernator general otoman. Poarta nu are deci de cît o scurtă posesie, nejustificată prin nici o prescripţie şi prin nici o afinitate de rasă şi sînge cu Berberii. Mai mult o detenţiune — şi în materie de prescripţiune internaţională, dacă nu există termenul consacrat de dreptul civil pentru prescripţiunea utilă, există însă posesiunea istorică întemeiată pe *uitare*. Noi Romînii de pildă, posedăm aceste regiuni ale Dunărei, din timpuri imemoriale.

Aduşi de Romani, descedenţi ai Romanilor şi ai populaţiunei autohtone, avem cel puţin o prescripţie întemeiată pe lunga, de trei ori milenară, şi pe statornicia persistentă a stăpînirei noastre în aceste laturi ale pămîntului. Pe cîtă vreme Turcia nu se poate măguli cu o posesiune care să fi dus la usucapiune. Posesiunea Turciei în Tripoli, nu numai că nu se bucură de prescripţia ordonată de bunul simţ istoric, este, dimpotrivă, de scurtă durată şi în acelaşi timp, din punctul de vedere social este şi staţionară, îndărătnică şi nefolositoare.

*

Din punctul de vedere al dreptului, fără îndoială, actul Italiei este injust. Este egoist şi imoral. Insă complexitatea socială îl acceptă ca o necesitate. Legea reacţiunei şi logica lucrurilor omeneşti, despre care am vorbit mai sus, finalul, interesul superior al omenirei, sunt atîtea motive cari ne înclină în faţa lui.

Iuliu Dragomirescu
Avocat

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

Desvelirea monumentului Impărătesei Elisabeta

(Archiducele Leopold Salvator la parte la desvelire)

Cernăuţi, 29 Septembre.—Duminică 15 Octomb. st. n. se va desveli în localitate monumentul Impărătesei Elisaveta, la care va asista şi Archiducele Leopold Salvator ca trimis al M. S. Imparatului Franz Iosif.

Alteţa Sa va sosi în localitate Sîmbătă 14 c. şi va fi găsduit de Excelenţa Sa Preşedintele ţării, baronul Regner de Bleyleben.

La gară va fi întîmpinat de mareşalul ţării Baron Hurmuzachi, de primarul oraşului Baron Fürth, de o companie de onoare în frunte cu muzica reg. 41 de infanterie şi de notabilităţile oraşului.

Seara se va da o representaţie de gală, în sala teatrului municipal, cu opereta „Voievodul ţiganilor", în onoarea Alteţei Sale, la care publicul este rugat să asiste în ţinută de gală.

Consiliul comunal a hotărît ca oraşul să fie frumos pavoazat, iar seara să aibă loc retragere cu torţe.

S'au început deja lucrările pentru decorarea Primăriei, a Gării, a Palatului Ţării şi a tuturor străzilor principale. Se vor ridica şi arcuri de triumf.

Desvelirea monumentului va avea loc Duminică la orele 11 dim. cu toată ceremonia cuvenită, fiind de faţă autorităţile civile, militare şi eclesiastice.

Archiducele Leopold va rămîne două zile în localitate.

Accident de automobil d-lui deputat Isopescul-Grecul

In cercurile romîneşti din localitate a produs mare consternare ştirea telegrafică sosită din Viena, cum că pe cînd automobilul d-lui deputat Isopescul-Grecul traversa strada Gumpendorf, a fost lovit de un automobil şi răsturnat.

Din fericire însă, leziunile căpătate cu această ocazie, nu sunut de natură gravă.

Adunarea învăţătorilor şi învăţătoarelor

Duminică 8 Septembre st. n. a avut loc în localitate o adunare a învăţătorilor şi învăţătoarelor, la care au participat aproape toţi învăţătorii din Cernăuţi.

Scopul acestei adunări a fost ca aceştia să protesteze contra unor hotăriri luate de consiliul şcolar, relativ la numirea de directori de şcoli primare. Cu această ocazie, învăţătorii au discutat şi despre scumpetea, care se face simţitoare şi la dinşii, hotărînd să ceară un adaus, de 25 la sută la salar.

S'a ales o deputaţiune care se va prezenta inspectorului şcolar şi primarului oraşului cu cîte-un memoriu prin care s'ar motiva cererile lor.

Comisiunea aleasă se compune din representanţi ai tuturor naţiunilor.

Greva lucrătorilor croitori

Lucrătorii croitori din Cernăuţi, au declarat Luni 9 c. greva generală, cerînd mărirea salariilor.

Uniunea lucrătorilor croitori din Viena a trimis în localitate un delegat care conduce negocierele între patroni şi lucrători.

Pînă în present nu s'a ajuns la nici un rezultat. Greva continuă. Greviştii sunt liniştiţi.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cîntecul... umbrei.—Despre nefericita „Ursita", piesişoara ocazională a d-lui I. Găvănescul s'a vorbit şi... nu se va mai vorbi.

E şi în interesul autorului—care a manifestat cu ani în urmă oare cari calităţi literare şi dramatice—să nu se vorbească de această hibridă şi misterioasă bucată.

De remarcat, între altele, este că tocmai pasagiul în versuri, scris pentru muzică—şi cîntat cu atîta talent şi drăgălăşie, între culise, de către d-na Bîrsan—pasagiul intitulat „Cîntecul Luminei" este de o fenomenală... obscuritate. Cităm ultimele 3 strofe—din cele 7 ale bucăţii, care e o invocare către D-zeu, pe semne:

Pe iubire Tu clădeşti.
Ce clădeşte Ura
Iute se dărămă
Tot! Se dărămă tot, tot!

Neamuri toate, strigaţi tare.
Să v'audă firea 'ntreagă:
„Nu pierim în veci!"
Strigaţi tare:
„Nu pierim în veci!"

Dumnezeu trăeşte 'n noi.
Nu-i putere
Să-l înfringă.
Nu! Nu-i putere, nu, Nu!

Refrenul îl întoarcem autorului şi-i spunem:

Nu! nu-i putere nu!

*

M. Sa Regina a confirmat, în cursul unei audienţe literare acordată în Iaşi, că are actulmente sub presă un nou volum de poezii.

Din cauza aceasta va întîrzia volumul al doilea din Amintiri (Penatenwinkel).

*

Filosoful Haeckel, şeful monoştiilor, în timpul ultimei sale boli, a primit, se zice, de la duşmanii religiunii sale o sumedenie de scrisori cari îi urează... boală lungă.

Unde a putut duce şcoala d-lui Cuza!

*

Mijlocul alungării grindine cu tunurile a fost părăsit. Se construesc acum „paragrindine", stîlpi înalţi metalici, cari să descarce de electricitatea lor, norii producători de grindină.

*

In Italia s'a putut face, după cărţile populare, o statistică a autorilor celor mai cetiţi în popor.

Vin mai întăi *Jules Verne, Zola* şi de *Amicis*. Apoi *Rovetta, Barréli, Dumas tatăl, Hugo, Tolstoï, Bourget, d'Annunzio, Sienkiewicz. Salvatore Farina, Ohnet Walter Scott, Giovanni Verga, Neera, Balzac, Fogazzaro* şi în cele din urmă *Alphonse Daudet*.

Din scriitorii germani, cel mai bine reprezentat e Elisabeth Werner.

*

Marea artistă Suzanne Desprès în nişte relaţiuni şi impresiuni ce o dat unui publicist francez laudă publicul romînesc, ca amator de teatru.

Numeşte Bucureştii—raiul artiştilor buni şi al... femeilor frumoase.

*

Una din cele mai vechi Universităţi engleze, cea din St. Andrew. şi-a serbat zilele acestea al cincilea centenar.

*

Un sculptor american, care ar fi reputat succes la ultimul Salon din Paris, scrie despre „Idealul Sculpturei".

Spre deosebire de idealul Grecilor, cari dumnezeiau totul în forme şi simbole frumoase, „sculptura modernă trebue să fixeze poporul şi caracteristicile sale, întreaga Umanitate aşteaptă să fie exprimată în bronz şi piatră".

*

Dresda a adăpostit în ultimul timp congresul al 4 lea al Neomalthuzianilor şi primul congres internaţional pentru ocrotirea Maternităţii.

...Două extreme!

*

STRUNA ZILEI

ARCURI... VII

Pentru primirea Suveranului s'au ridicat numai două arcuri de triumf, din economie.

Ziarele.

De acele arcuri n-o să ceară
A tot puternicul Monarc,—
Căci mulţi au stat, din cale afară,
Curbaţi în faţa Lui, în... arc.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

INFORMATII

Plecarea Augustilor oaspeţi

Eri, la orele 4.35, Suveranii şi familia princiară, părăsind reşedinţa regală, au plecat, în trăsuri, la gară, formîndu-se cortegiul astfel:

Prefectul de poliţie, un pluton de jandarmi călări sub comanda Locotenentului Drăghici, trăsura regală, în care se afla M. M. L. L. Regele şi Regina, iar pe scara trăsurei căpitanul M. Negruzzi, comandantul escadronului de escortă; trăsura princiară, în care se afla A. A. L. L. R. R. Principele Carol şi Principesa Elisabeta, şi în alte trăsuri, suitele M. M. L. L. studenţii universitari. Pe tot parcursul străzilor: Ştefan cel Mare piaţa Unirei, şi strada Arcu, se aflau mii de cetăţeni şi elevii şcoalei secundare şi primare, care cu urale nesfîrşite, au salutat pe Suverani.

*

Şcoalele secundare şi profesionale de fete au acoperit trăsurile regale şi princiare cu flori, Suveranii erau bine dispuşi şi în tot timpul au mulţumit publicului pentru entuasmul ce domnea.

La scara peronului gărei se aflau, în aşteptarea familiei, Regale, pe lîngă un numeros public, d-nii miniştri Marghiloman, Arion şi Delavrancea, primarul oraşului, prefectul de judeţ etc. In salonul de aşteptare, se afla un număr de doamne din elita Iaşului, care au oferit Reginei şi Principeselor admirabile jerbe de flori, apoi se aflau; Misiunea Austro-ungară, Contele Kankrine, d. Leopold de Kotz, Saghin, rectorul Universităţei din Cernăuţi şi delegaţii celorlalte Universităţi streine, d-nii A. A. Badareu şi Gh. Lascar, consulul din localitate, deputaţii şi senatorii Iaşului, Curte, Universitatea, Tribunalele, Camera de Comerţ reprezentanţii comunităţei Israelite, administraţia Financiară, d. Al. Cottescu directorul general al căilor ferate, ingenerul Burghele etc. Partea dreaptă a peronului era ocupată de o companie cu muzică care a dat onorurile.

In salonul de aşteptare familia regală s'a întreţinut cu persoanele prezente, M. S. Regele bine voind a'şi lua rămas bun de plecare aproape personal de la fie care din cei prezenţi, întreţinîndu-se în mod afectuos cu contele de Kankrine, guvernatorul Basarabiei, baronul de Genningen, delegaţii streini cu d. A. A. Badareu rectorul etc.

Apariţia Suveranilor pe peronul gărei, a fost salutată cu urale nesfîrşite pe cînd muzica cîntă imnul regal. M. M. L. L. au continuat să se întreţie cu persoanele prezente, M. S. Regina şi principesele, mulţumind doamnelor pentru flori oferite. Sosind ora plecărei familia regală s'a urcat în vagoane, M. S. Regele remînînd în uşa vagonului. M. S. Regina şi principii, eşind la ferestrele vagonului, publicul a făcut o sgomotoasă manifestaţie de dragoste. In uralele nesfîrşite si intonarile muzicei, trenul s'a pus în mişcare pe cînd M. S. Regina şi principele continuau să fluture batistele cu semn de adio—pînă cînd trenul regal s'a departat.

In trenul regal, care era condus de d. Cottescu, directorul general al c. f. r., au mai luat loc suitele M. M. L. L. Regale şi Princiare, directorul poliţiei siguranţei statului, Vily Georgescu şi un număr de agenţi secreţi.

❑ **Taxarea medicamentelor.**—Direcţia generală a vămilor a trimis următoarea circulară, privitoare la percepera taxelor vamale la speclalităţile medicamentoase străine:

„Prin specialităţi farmaceutice se înţeleg numai acele medicamente, cari fiind puse sub o formă farmaceutică oare care ca: pilule, pastile, capsule, siropuri, soluţii, vinuri medicinale, etc., sunt conţinute în cutii, flacoane, borcane, cu cantitate determinată, cu un ambalagiu special şi sunt anume etichetate (denumite).

De asemenea se vor considera ca specialităţi şi substanţele chimice sau drogurile sub formă de comprimate şi pastile, cum sunt de ex.: pastilele şi comprimatele de revent, aspirină, piramidon, Cascara Sagrada, etc, însă numai în tuburi speciale şi sigilate, iar în cazul cînd vin desfăcute în cantităţi mai mari, puse în cutii de carton sau tinichea în greutate de 500 grame, 1 kgr., 2 kgr., etc, se vor taxa ca substanţe chimice sau simple droguri.

Nu se pot considera nici odată ca specialităţi, medicamente ca: antipirina, diurelina, criogenina, morfina, pepsina, iodura de potasiu, bismutul subnitric, etc., cari fiind produse chimise (droguri chimicale), sunt admice ori cînd a se importa de farmacişti şi droguişti ori care ar fi fabrica de provenienţă".

❑ După noua împărţire a vămilor, vama Iaşi face parte din circumscripţia I-a, avînd ca inspector vamal pe d. Fl. Constantinescu.

Această circumscripţie cuprinde vămile: Mamorniţa, Mihaileni, Burdujeni Cornu-Luncei, Dorna, Prisacani, Drînceni şi Fălciu, cu sucursalele lor.

❑ D. general de Genningen şi colonel Domar au părăsit localitatea, azi dimineaţă, cu trenul de 6.

❑ **Un document interesant.**—Astăzi d. prof. dr. C. Thiron a primit o scrisoare din partea marelui savant Ernst Häckel, în care între altele, ilustrul profesor de la Iena ia atitudine şi în contra scîrboaselor calomnii debitate prin *Neamul Romînesc*, împotriva-i de d. A. C. Cuza.

Dăm, în cele ce urmează, traducerea exactă din limba germană a acestei scrisori:

Baden-Baden 9 Oct. 1911.

Prea stimate domnule coleg,

Scrisoarea dv. din 3 Octomb. (st. n.) am primit-o abia astăzi aici, unde mă aflu în cură de la 17 Sept. Zilnic fac băi şi gimnastică suedeză în speranţă că mi voi ameliora starea coapsei mele fracturate, dar pînă acum cu puţin succes din nefericire.

Broşurile ce mi-aţi trimes, precum şi articolele-răspuns adresate profesorului Cuza le-am cetit cu mare interes şi cu deplină aprobare.

Vă mulţumesc din inimă pentru preţiosul sprijin, pe care-l daţi frumosului scop al monismului nostru, şi în acelaş timp pentru distincţiunea şi onoarea ce acordaţi persoanei mele. Mă bucur foarte mult, că principiile noastre concordă in totul, în punctele principale ale concepţiei despre lume (Weltanshaung) şi a normelor de conduită practică determinate de ea. Doresc, ca lucrările dv. preţioasc să cîştige cît de curînd aprobarea meritată.

Vă repet şi în scris mulţumirile mele cele mai bune şi mai sincere pentru înalta onoare şi bucurie ce mi-aţi făcut vizitîndu mă la Iena, şi mai cu seamă pentru cuvîntarea frumoasă şi bogată în idei, ţinută de dv. în numele „monismului häckelian", la frumoasa serbare de la 13 Sept. în locuinţa mea. *Această distincţie particulară, într'un cerc ales de oameni de ştiinţă, va rămîne veşnic neuitată pentru mine şi mă despăgubeşte de toate atacurile si calomniile cu cari mă urmăresc duşmanii Raţiunii.*

Succesul strălucit al congresului monist din Hamburg—la care dv. aţi luat o parte aşa de însemnată, ca reprezentant luminat şi curajos al liber-cugetătorilor romîni—răsare cu atît mai în evidenţă, cu cît lucrările sale au fost discutate pro şi contra, de către toată lumea.

Regret foarte mult, că sănătatea mea în suferinţă nu mi a permis să iau parte personal şi mai activ la congres.

Mulţumindu-vă încă odată cordial sînt cu distinsă stimă al dv.

Ernst Häckel.

Articolele-răspuns adresate profesorului Cuza, despre cari vorbeşte marele natural st de la Iena, sînt: unul publicat de *Opinia* sub titlul „Un savant cinstit şi un savant şarlatan", iar al doilea, „Două păreri" apărut în *Dimineaţa*.

❑ Noul program de astă seară Sîmbătă 1 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

Setea de bani, mare roman contimporan, însufleţit redat de somităţile teatrale pariziane—Văpsilă a furat tabloul Gioconda, scene comice de actualitate—O călătorie în munţii Caucazului—Armura de foc, scene feerico-istorice—Sensitiva, o plantă care are nervi, studii cinemato ştiinţifice—Ţicnilă îndatoritor, scene comice—Musca, scene foarte hazlii—Haina lui Little Moritz, scene comice etc.

Precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal, care cuprinde între altele: O furtună îngrozitoare la Charletown (Caroline de Sud)—Un nou dirijabil—Serbarea muncei la New York Ţarul Rusiei trecînd în revistă garda de onoare—Moda pariziană, ultimele creaţiuni etc.

Luni 3 Octombrie a. c. program nou cu „Pacatul tinereţei" mare piesă cinematografică, cuprinzînd trei părţi din program—„Sfăşiat de lei, sau Naufragiaţii", cea mai extraordinară şi senzaţională naraţiune însufleţită apărută pînă în prezent.

Peste cîteva zile: „Amor Fatal" prima piesă cinematografică, jucată de artiştii Teatrului Naţional din Bucureşti: d-na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua şi mîne Duminică seara, reprezentaţie la 9 ore.

❑ Azi dimineaţă au început examenele de capacitate pentru specialitatea limbelor latină, geografie şi cosmografie.

Examenele se ţin în palatul Universităţei din Bucureşti.

❑ In strada cetatea mică No. 8, cotiugarul Mişu Froi, a calcat pe Femea Anica Ciocu, care era însărcinată.

Anica în stare gravă, a fost internată în spital.

Ultime INFORMAȚII

Jubileul de aur de domnie al M. S. Regelui Carol.

Domnul A. A. Badareu a făcut ieri urări M. S. Regelui să-Și poată sărbători jubileul de cinci-zeci ani de domnie, care va fi, peste patru ani.

— Să sperăm că așa va fi, a răspuns Suveranul și că vom avea serbări mari.

Cu prilejul sfințirei bisericei sf. Nicolae Domnesc din Iași, acum 7 ani, M. S. Regele dăruise acelei biserici potretele Reginei și al Său.

Vizitînd acum biserica și observînd lipsa tablourilor, M. S. află că acele tablouri au fost puse înăuntrul bisericei Miiropoiei.

Acum, după dorința Regelui, tablourile vor fi redate bisericei Sf. Nicolae.

A. S. R Principesa Maria, încîntată de împrejurimile Copoului, și-a exprimat dorința de a-și clădi un castel în acea parte a Iașului.

Prînzul oferit de d. Marghiloman.—D. Marghiloman, ministrul de interne, a oferit ieri seara, un banchet la care au participat 40 de guvernamentali. Banchetul avu loc într'o sală a otelului Binder și fu servit de casa Capșa.

D. Marghiloman ședea la un capăt al mesei, între d-nii Mateiu Cantacuzino și Vasile Sculy; iar la celalalt capăt ședea d. Arion, ministrul cultelor, între d-nii Grecianu și generalul Scheletti.

La șampanie, d. Marghiloman, mulțumind comesenilor de cinstea făcută de a prînzi cu d sa și de simpatia ce-i arata, zise:

—„Vă mulțumesc pentru simpatia și urările ce mi-ați adresat și vă asigur, că vitalitatea partidului nostru se datorește și d voastră, cari, în ultimele alegeri, ne-ați făcut o *adevărată surpriză*. Vă doresc întotdeauna succese tot atît de frumoase și zile de înalțare sufletească, ca cele ce am petrecut în Iași, cu prilejul serbărilor.

D. *dr. Riegler*, ridicînd paharul, zice că serbările n'ar fi obținut succesul știut, dacă la înfrumusețarea lor n'ar fi contribuit prezența tuturor miniștrilor în Iași,

Bea pentru miniștrii prezenți aci și pentru cei absenți.

Cel de pe urmă tuast îl ridică d. *Arion*, care zice:

— „Prietenul nostru, doctorul Riegler, care vorbește așa de frumos, a zis că noi am adus o înfrumusețare. Noi nu v'am adus de cît o încurajare, căci dacă rominul zice: „mult am făcut, puțin a rămas", eu voiu zice din contra: „puțin am făcut, mult mi-a mai rămas".

Constat cu plăcere o redeșteptare a Iașului, care a redevenit ceea ce a fost odinioară: un oraș conservator.

„Bea pentru partidul conservator din Iași, care ne-a îmbărbătat cu succesul lor electoral, care a fost, după cum bine zis amicul meu Marghiloman, o adevărată surpriză".

*

Cu aceasta masa era terminată și toți conmesenii au condus pe d. Marghiloman la gară, care cu trenul de 9 s'a întors în Capitală.

Ceaiul oferit de d. Arion. — D. Arion, ministrul instrucțiunei, a invitat aseară pe membrii corpului didactic — la un ceaiu, în sala Bragadiru. Ceaiul a fost servit de casa Capșa.

Au participat 300 de invitați, între care conferențiarii și docenții universității, directorii, directoarele, profesorii și profesoarele școalelor secondare de fete și băeți, directorii și directoarele școalelor primare, o delegație studențească, și d. Meisner, secretar general la ministrul de culte.

D. Arion, a sosit la ora 9, însoțit de d. Meisner. Ministrul s'a întreținut un timp, cu toți învățătorii cu multă cordialitate.

La ora 10 s'a servit ceaiul, pe cînd două muzici, una militară sub conducerea d-lui Vlăduți, și alta civilă, distra, cu cîntece alese.

La ora 11, s'a servit șampanie, cînd d. Arion, ridicînd paharul zise:

— „Gîndul meu s'a îndreptat și se îndreaptă spre noi toți, numai la Universitate. E trist să vezi un trup, cu cap mare și corpul mic. De aceia, am căutat să aduc un echilibru, să restabilesc proporțiile, și să face din întregul învățămînt, un corp sănătos, de o potrivă desvoltat.

Fără un corp didactic primar, consolidat, nu se poate pricepe un învățămînt seros. De aceia năzuința mea, a mers la noi toți, căci astfel nădăjduesc a face o operă de seamă pentru binele țărei.

Închină pentru corpul didactic.

D. *Hogaș*, laudă activitatea ce se face în văzămînt și închină pentru d. Arion.

D. *Meisner*, spune că Iașul cultural a mers, în aceste cinci zile, din succes în succes. Miniștrii noștri, profesorii noștri, s'au putut măsura cu profesorii străini, și nici unul n'a rămas nici un pas în urmă, vizitele făcute de suverani la diferitele școli, au fost cum nu se poate mai interesante. Suveranii au fost mișcați de cele văzute.

Dar să nu ne culcăm pe laurii cîștigați. Succesele să fie un imbold pentru viitor. Cea mai bună urare ce putem face ministrului, e să-l asigurăm că vom lupta cu deosebită rîvnă, așa că la un alt jubileu, Iașul să se rîdice și mai sus și să-și ție locul de frunte, ce îl are între toate orașele. Aceasta o datorim iubitului ministru.

Trăiască corpul didactic.

D. *Tăzlăoanu*, închină pentru domnul Meissner.

D. *Culiano*, mulțumește ministrului pentru îmbunătățirea adusă corpului didactic și închină pentru d. Arion.

Cel din urmă, vorbește ministrul, care roagă pe toți să-l erte, că fiind foarte ostenit, trebue să se retragă, cu toată dorința mare ce are de a mai sta, în mijlocul acestei adunări alese.

D. Arion, adaugă:

„— Tot ce am făcut, n'a fost călăuzit de un spirit de popularitate, pe care îl consider ca un spirit bolnăvicios. N'am căutat de cît să realisez o operă de dreptate, care de 30 de ani așteaptă o deslegare.

Doresc din suflet, să complectez opera, să creez și a 5 a gradație, pentru a mulțumi pe distinsele profesoare ce mă înconjoară, și pe profesorii școalelor speciale, care își îndeplinesc frumoasa misiune de a încuraja la muncă pe fiii de romîni și să înlocuiască pe străini. Nu știu, de voiu putea realiza năzuința mea acum, sau într'un viitor minister, dar mă gîndesc la noi toți, și cu deosebire la profesoare, căci știu că satisfăcînd pe profesoare, vă cîștig pe toți".

Partea aceasta din cuvîntarea ministrului, a fost mult aplaudată.

La ora 12, invitații s'au împrăștiat.

Atașatul comercial romîn din Smyrna, înștiințează Camera de Comerciu, că o firmă din Smyrna voește a cumpara 40 vagoane nuci din Romînia, plătind 4500 lei vagonul franco Constanța.

D. Ministru Arion a admis în mod excepțional și numai pentru data aceasta din cauza serbărilor jubiliare ca examenele studenților universității să înceapă de la 15 Octombrie, în loc de 1 Octombrie.

Familia defunctului profesor D. Agură va sosi astăzi în Iași.

Domnul profesor Stefaneli, cari a luat parte la Serbările Universitare, s'a întors la Cernuți, astă-zi cu expresul de 1.25.

Principesa Maria și principesa Elisabetha au onorat eri, înainte de plecare, cu prezența Lor, expoziția de paseri aranjată cu atîta gust de medicul veterinar Jocu.

Principesele erau în plină admirație pentru frumoasele și rarele exemplare depuse, și publicul ieșan ar face bine să viziteze, în număr cît mai mare acea expoziție.

Decorări.—M. S. Regele, a binevoit, din proprie inițiativă, a decora pe d-nii Vlăduțu, capelmaistru muzicei regimentului 13, cu *Coroana României*, în gradul de *cavaler*; Gh. Alexandrescu sub comisar clasa I a, cu *Crucea* cl. II a; Gh. Leonte, ofițer de poliție clasa I-a, cu *Crucea* de aur clasa I-a; C. Andrievici, ofițer de poliție clasa I-a, *Serviciul credincios*, Ergiu, funcționar la Primărie și Fotin, telegrafist, *Serviciul credincios* în aur.

Aseară, la orele 9 și 10 min., cei 150 sergenți de oraș, aduși în Iași cu prilejul serbărilor jubiliare, au fost întorși în Capitală, cu un tren special.

Agenții de siguranță au părăsit localitatea, încă de Vineri sara.

Camera de comerț din Iași a fost repartizată la regiunea III și va avea de inspector comercial pe d. N. G. Danielopol.

D. Arion, ministrul școalelor, va vizita azi cîteva școli.

Cu trenul de 9 seara, se va întoarce în Capitală.

Un violent incendiu, a distrus casa locuitorului Gheorghe Muraru din com. Copou. Focul a luat naștere din neglijența numitului. Pagubele sunt de 1000 l.

Domnul general în rezervă Carcalețeanu, președintele societății de ofițeri veterani, a făcut cunoscut ministerului de interne, că aproape toate listele de subscripție trimise prin minister autorităților din țară, pentru adunarea unui fond cu care să se construiască un „Cămin al veteranilor", s'au reîntors fără a fi subscrise de cineva. In consecință a rugat ministerul ca să intervie, pentru ca autoritățile să arate mai multă solicitudine.

Direcția serviciului sanitar a atras atenția prefecturilor de județ din țară, ca pe viitor să fie mai scrupuloase, în acordarea de ajutoare și trimiterea la institutul antirabic, a celor mușcați de cîini turbați, întrucît acum se face abuz, de oarece se acordă ajutoare de transport și întreținere și la cei ce au cu ce se căuta.

Banchetul ce-l organizează societatea viticolă, va avea loc Joi seara.

Cu avizul consiliului superior al magistraturii, a fost dispensat de serviciu, fără termen, d. Titus Istrati consilier la Curtea de Apel din Galați.

M. S. Regele a cerut ieri, la gară, d-lui Marghiloman, să recomande spre a a fi decorat pe inginerul Vlaicu, care a executat o serie de sboruri în Iași, cari au edtusiasmat întreaga populație.

Domnul Grecianu a plecat astă-zi dimineață, la orele 6, la Cernăuți, ducînd cu el două coroane, una din partea Suveranilor, cealaltă din partea perechei princiare, spre a fi depuse pe soclul monumentului împărătesei Elisabetha a Austriei, monument, care va fi desvălit mîne.

Școlare. — Institutoarea Verona Codreanu de la școala de băeți No. 10 din Galați, a fost transferată pe ziua de 1 Octombrie, la școala de fete No. 1 din Dorohoi, în locul d-nei Maria D. Lăzărescu, care trece în locul celei dintăi.

— Institutoarea Maria D. Niculcea, de la școala de fete No. 1 din Fălticeni, se detașează pe ziua de 1 Octombrie la școala de băeți No. 39 din Capitală.

Atașatul comercial romîn din Smyrna, face cunoscut, că în ultima sa ședință, consiliul sanitar superior, a declarat portul Smyrna atins de holeră.

Din comuna Dobra, plasa Gilcureți, s'a comunicat autorităților, că prin comunele rurale vine un individ, care se dă ca reprezentant al casei Pațak din București, și înșeală pe locuitori. Așa, în numita comună, după sosirea lui, sub motiv că nu se găsea unde să schimbe o hîrtie de bancă de 1000 lei, a luat de la cîrciumarul Dim. Nicula, suma de 120 lei, cu care s'a făcut nevăzut.

S'a intervenit, a se lua măsuri a fi arestat, imediat ce va mai apărea în vre o comună, pentru cumpărări de vite.

M. S. Regele, a conferit sub-ofițerului de administrație, cl. I Stancov Emanoil, medalia „Crucea serv. credincios" cl. II, pentru serviciile făcute la Cercul Militar, unde a fost găzduită familia princiară.

Rămășițele pămîntești ale regretatului profesor Agura, vor fi transportate mîine la Sofia.

La ora 10 se va oficia un serviciu religios, la biserica Buna-Vestire de către I P. S. S. Mitropolitul Moldovei, înconjurat de un numeros cler.

Au fost invitați să asiste profesorii universitari, profesorii străini, studenții și membrii corpului didactic secundar și primar, împreună cu toate școalele.

După serviciul religios, un pios cortegiu se va forma apoi, care va conduce la gară corpul mult regretatului deleal univesității din Sofia.

Cheltuelile sunt suportate de ministerul de instrucțiune.

Eri pe la orele 4, d. Leon Rosenberg, aflîndu-se în tramvai, prin strada Golia, și aplecîndu-se pentru a zări un cunoscut, s'a lovit de un stîlp așezat pentru decorarea orașului. Leon Rosenberg s'a ales cu urechea spintecată și gravă lovitură, ce au necesitat internarea sa la spital.

Judiciare. — La secția a II a a Curții urma să se judece astăzi procesul jandarmilor rurali Gh. Călin și Gh. Iacob, din Miroslăvești. Suceava, dați judecății cu rechizitorul procurorului general, pentru că, spre a scoate mărturii de la niște săteni, i-au arestat, bătîndu-i cu cureaua și aplicîndu-le lovituri cu ferul roșu.

Lipsind martorul dr. C. Bobulescu, care a fost condemnat la 20 lei amendă, judecarea procesului a fost amînată.

— Primarul comunei Lespezi, I. Teodorescu, făcîndu-se vinovat de falsuri în acte publice, a fost depus de judecătorul de instrucție,

Apelul numitului de a fi eliberat, a fost primit astăzi de Cameră.

— In privința apelului făcut de deținuții comercianți Kahane și Briess, Camera se va pronunța Luni.

— Negustorul H. Leib din Iași, a fost condemnat ieri de Curte la o sută lei amendă, pentru bancrută simplă.

— Vasile D. Cozman și Gavril Tulbure, făcîndu-se vinovați de furturi de vite în prejudițiul comerciantului Schoenfeld din Tg.-Neamț, au fost condemnați de tribunalul Neamț la cîte șase luni închisoare.

Eri, în apel, la secția I, ambii au fost achitați.

— Numitul Petru Zamfirescu, impiegat la c. f. r., obișnuia să lovească pe pasageri, fapte ce-i au atras o pedeapsă de o lună și o alta de 15 zile.

Contestațiile la executare făcute de numitul au fost respinse ieri.

O audiență.

Dl. ministru C. Arion a primit astăzi în audiență o delegațiune a „Uniunii evreilor pămînteni" compusă din d-nii M. Wachtel, Dr. A. Steuerman și D. Herzenberg cu care s'a întreținut în chestiunea organizării comunităților evreești, a taxelor școlare pentru copiii israeliți. Dl. ministru a rugat apoi să i se înainteze și un memoriu în privința tuturor chestiunilor aduse în discuțiune de către delegațiune.

Intreprindere de **soiree** *și* **banchete** *cu prețuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iași Str. de Sus 189.*

Se dăm și **servisuri** *cu împrumut.*

Ultima oră

București 1 Octombrie

Războiul Italo — Turc

NOI DEBARCĂRI DE TRUPE

Tripolis. — Debarcarea materialului destinat părții corpului de expediție debarcat urmează prima parte și cuprinde mari detașamente de infanterie, excadroane de cavalerie și alte servicii.

O NOTĂ A GUVERNULUI TURC

Roma.—Agenția Ștefani, află că guvernul otoman, a comunicat ambasadei germane din Constantinopole că va confisca vasele comerciale Italiene, capturate în apele sale sau în largul mărei.

*

Constantinopole. — Astăzi corespondenții ziarelor *Corierre Tribuna* și *Giornale d'Italia*, și directorul agenției telegrafice Italiene, au primit ordinul de a părăsi orașul. Ziarele desmint zvonul că se va contracta un împrumut de răsboi.

*

Constantinopole.—Turcia a trimis 10 excadroane de cavalerie, care vor întări serviciul de graniță pe teritoriile persane ocupate.

ȘTIRI DIN TRIPOLIS

Roma. — Serviciul de informații din Tripolis a trimis știrea că Turcii s'ar fi retras la o sută km. de la coastă. Munir Pașa, încearcă să unească trupele sale cu populațiunile arabe de la Orfella și Tanuna.

Isbînzele rebelilor

Peking.—Revoluționarii din Han kan au pus mîna pe o stațiune de cale ferată.

Mateloții străini debarcați fără amiralul japonez au protestat.

Schimb de focuri la granița Muntenegreană

Constantinopole.—După ziare 18 muntenegreni, cari au încercat se treacă granița, au tras asupra gărzei turcești.

In urmă a avut loc un schimb de focuri care a durat 3 ore.

Au fost uciși 3 turci și 15 muntenegreni.

Revoluția din China

Han-Khem. — Detașamentele guvernamentale sosesc la intervale. Rebelii es înnaintea lor și-i angajează se adereze la răscoală. Astă-noapte au măcelărit familiile de Mandciuri. Inchisorile au fost deschise, prisonierii au scapat. Incediile continuă. Vasele rămase pînă acum credincioase, încep a trece de partea rebelelor.

Bugetul Rusiei pe 1912

Petersburg.—Bugetul pe 1912 se prezintă la încasări ordinare cu 2.855 169.551 ruble, iar la cheltueli ordinare cu 2.684.950,215 ruble. Excedentul veniturilor este 109 219.336 ruble. Veniturile extra ordinare sunt 120.082.549, iar cheltuelile extra ordinare 289.301.885 ruble.

PRINDEREA UNUI EVADAT

București,—Criminalul Vasile Sclavu, care a evadat pe cînd era transportat la Văcărești, a fost prins în lacul de lîngă cimitirul Belu.

El a stat 24 de ore în apă.

AGAPĂ

București.—Ofițerii de stat major, care au luat parte la manevre, s'au întrunit aseară la o agapă, la otelul Bulevard.

Declarația Turciei

București.—La ultimatumul Bulgariei, guvernul turcesc, a răspuns că nu există nici o pornire ostilă în potriva Bulgariei, dar că măsurile se iau, pentru a preîntîmpina o mișcare în Albania.

Față cu aceasta, Bulgaria a renunțat la mobilizare.

REGELE ȘI VÎNZAREA BUNURILOR DE MÎNA MOARTĂ

București.—In cercurile politice se comentează știrea despre convorbirea regelui cu contele Kankrine cu privire la moșiile Spiridoniei din Basarabia, în senzul unei indicațiuni date d-lui Carp, de a renunța la proectul de lege pentru vînzarea bunurilor de mîna moartă.

SERBĂRILE DIN CERNĂUȚI

Cernăuți.—Azi au sosit aci Archiducele Salvator, care reprezintă pe Imparatul Frantz Iosef, la serbările, pentru inaugurarea monumentului defunctei împărătesei Elisabeta.

Archiducele a fost primit la gară de Baronul Hurmuzaki, care i-a urat buna sosire.

Situația în Lisabona

Lisabona.—Trupele guvernului au susținut noi lupte cu monarhiștii.

Sunt numeroși răniți.

Intrunirea comitetului Bursei

București.—Comitetul Bursei, s'a întrunit aseară sub prezidenția d-lui Mauriciu Blank.

Comitetul a hotărît a nu mai admite operațiuni cu termin la acțiile Băncei Naționale.

Practicant cu scriere frumoasă se preferă absolvent școalei comerciale sau cu cursuri secundare. Se caută de o casă comercială din Iași. Oferte sub. Practicant Porte-restante.

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

POSTĂVARIA

LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

De închiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

De închiriat un apartament, compus din 3 odăi și o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Șerban.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

Cea mai nouă colețiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Lăpușneanu No. 17

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanți serioși chiar și fără avere (ocupație religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IASI

Lotiunea pelicoasă antiseptică. Remediu contra mătreței capului, redă părului luciul său natural, întărind rădăcina și omoară microbii ce distrug bulbii părului.

Costul sticlei 3 lei.

Colt Cream inalterabil. Intreține și redă *frăgezimea pielei, curăță fața de ori-ce bubulițe, și împiedică zbârciturile pielei.* *Borcanul 1.50 b.*

Lotiunea Petrol. Remediu contra căderei părului și a întărirei rădăcinei lui, ține curată pielea capului și deschide porii pentru respirația părului.

Costul sticlei 3 lei.

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 100 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(fostă strada de Sus)

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultați

Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tîmplă, *Migrene, Ciatica, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* care se resistă la orice celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'intîi nu se iau 3 hapuri, unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES Pilules Moussette de CLIN & Cie, de Paris, *cari se pot găsi la toți Drogherii și Farmaciști.*

UĂ RECOMPENSĂ NATIONALĂ DE 24.000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESU

Vindecare sigură, radicală a *bolilor de piept, tuberculoza, scrofulozei, rachitismului, umflăturilor, ulcerilor, carcinomului, gutei, ulcerilor inveterați și totor bolelor provenind din necurățenia și otrăvirea sângelui.*

Celii robustificatoare și energice ale Depurativii pentru sânge

BASCHUIS DE OLLIVIER

Acest pesmeți d'un gust foarte plăcut și digestiune ușoră se conservă ani intregi în orice temperatură și climă. După 8 ani de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ă broșura acompaniază fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții de piept* ai D-lui Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfel: « Acești pesmeți oferă un remediu de compoziție constantă, de « preparațiune cât de perfectă posibilă.... « *Ei pot da servicii mari humanității.* »

Deposită Generală: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINA. — 40 ANI DE SUCCES ÎN TOTE LUMILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krzyzanoski, lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gr. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1415—Marți 4 Octombrie 1911

Surpriză și reconstituire

Domnul Marghiloman, ca să-și afirme veleitățile la șefia partidului, a ținut să facă politică și la serbările universitare din Iași. Dacă nu s'a făcut politică nici la prînzul, nici la ceaiul oferit de ministrul instrucției, s'a făcut politică la prînzul oferit de ministrul de interne, fiindcă, dacă primul aspiră să iasă din minister, d. Marghiloman, din contra, aspiră să-și aranjeze șefia.

Politică au făcut, la prînzul de Vineri seara, și ministrul de interne și ministrul de instrucție. Primul, revenit pare că la realitate, și-a exprimit mirarea, că în alegerile generale, la Iași, partidul conservator a putut repurta asemenea succes monstru.

Rezultatul de la Iași, a declarat d. Marghiloman, a fost o surpriză pentru noi.

Nici la ministerul de interne speranțele de reușită nu merseseră așa de departe. Și doar de la ministerul acela venise toate fondurile pentru înlesnirea comerțului cu carne vie; la ministerul de interne se hotărîse atotputernicia baionetei jandarmului rural, suprimarea biletelor de liberă călătorie pentru alegători, interceptia telegramelor de protestare, mutările și destituirile de funcționari.

Pe toate le administrase d. Marghiloman, cu cunoscuta sa eleganță și cu sîngele rece al judecătorului, care zice „ori, ori". Și cu toate acestea rezultatul de la Iași, „triumfător" pentru guvern, „desastruos" pentru ambele opoziții, acel rezultat fericit, care, mai mult ca altele din țară, consacrase dreptul la șefie d-lui Marghiloman și dreptul d-lui Grecianu de a fi impus ca voiajor special M. S. Regelui—acel rezultat îl miară și astă-zi încă, pe moștenitorul politic al d-lui Carp.

Așa de mult îl miară, așa de extraordinar, că, avînd prilej să fie la Iași și să ofere un prînz „eroilor, zece luni după triumf, nu s'a putut opri să taxeze acel triumf de „surpriză".

Surpriza n'a fost nici-odată identică cu biruința și ministrul de interne calificînd reușita guvernului, la Iași, de surpriză, a îndepărtat legenda falșă, că la Iași ar fi biruit popularitatea junimistă, care nu existase nu numai în penultimele alegeri generale, dar nici măcar în ultimele alegeri parțiale, cînd un erou junimist, d. Meissner, reușise să întrunească 53 voturi, la col. II Senat.

Tot despre surpriză a vorbit, la același banchet de Vineri seara, ministrul Arion. El a subliniat surpriza „reconstituirei partidului conservator din Iași".

Reconstituirea aceasta s'a făcut cu elementele greciniste, cu fugarii din partidele opoziției. De Crăciun 1910, cînd M. S. Regele n'ajunsese încă la fila de călindar, pe care era scris „ziua d-lui Carp", d. Arion n'ar fi putut vorbi de partidul reconstituit.

Reconstituirea începu a doua zi după sf. Vasile 1911. Elemente reconstitutive fură cărăbănite în strada Carol, la domiciliul d-lui Grecianu, și care pe bani, care pe slujbă, care pe veresie, fu repede convins să coopereze la reconstituirea partidului.

Vînzările-cumpărări ajunsese la așa grad de prostituire politică, că fostul șef al junimiștilor din Iași, d. Matei Cantacuzino, în discursul seu de la Senat, nu se putu opri să arăte, că un asanator de moravuri ca d. Carp, ar fi meritat să fi avut alegeri mai libere, mai curate.

Dar partidul s'a reconstituit. Din mansarda îngustă a unor case din strada Lăpușneanu unde se afla clubul junimist înainte de a se reconstitui, el a ajuns acum la stradă, într'o casă cu saloane.

Higiena politică este maltratată în acele vaste încăperi. Toți traficanții de voturi, toți trăitorii din politică, tot ce se vinde, formeaaă acolo partidul reconstituit.

Și ce fel de reconstituire, ca politică practică! Domnul Grecianu și-a făcut partid la Iași pe socoteala morală a d-lui Carp și cu fondurile secrete furnizate de barbatul de la interne, care se miară de situație.

Domnul Grecianu are la Iași: primăria, prefectura de poliție, eforia, tot ce ține de școli, deputații și senatorii. Prietenii d-lui Carp, acei din foasta mansardă, nu înseamnă nimic în această politică a partidului „reconstituit".

Cînd va pofti d. Grecianu, serios sau de o plăcere, el va rămînea cu partidul „reconstituit" și d. Carp cu duzina sa de devotați.

Dar dacă te mulțumești, la adîncile bătrînețe ale d-lui Carp, cu d. Grecianu, temelia partidului — atunci d. Arion, ca bun prietin al d lui Carp, poate vorbi cu mulțumire de „partidul conservator reconstituit".

In surpriza de care a vorbit d. Marghiloman și în „partidul reconstituit", vorba fericită a d-lui Arion, toată lumea va vedea, alături de noi aceleași cauze: corupția.

Corupția fără pereche pe care o biciuise, după alegeri, d. Matei Cantacuzino—corupția, care a constituit falimentul pretinșilor asanatori de moravuri.

Falimentul acesta n'a fost surpriză pentru nimeni.

Procuristul Regelui

Plecînd la Cernăuți, cu colaborarea d-lui căpitan Negruzzi, ca trimis special al M. S. Regelui, d. Grecianu, barbat de stat în aceste vremuri de politică cu nivel scăzut, d. Grecianu lăsase în urma sa, la Iași, o proclamație în care apare ca reprezintant al Regelui.

In adevăr, pe cînd, la Cernăuți, protocolul împărătesc sărbătoarea pe d. Grecianu și pe căpitanul Negruzzi, ca trimiși speciali ai Regelui nostru—populația de la Iași citea proclamația, semnată D. A. Grecianu, prin care acesta declară, că „M. S. Regele m'a însărcinat a vă aduce la cunoștință adînca Sa mulțumire pentru frumoasa primire pe care a făcut-o a doua a Sa Capitală Suveranilor și Principilor".

Cînd o societate de binefacere își serbează patronul, cînd funcționarii comerciali s'adună în congres și, înainte de a intra în ordinea de zi, asigură pe Suveran, telegrafic, de supunerea lor, Suveranul obișnuește să mulțumească, tot telegrafic, fie prin mareșalul Curții, fie prin adjutantul regal de serviciu.

Dar unei populațiuni întregi Regele nostru nu i-a mulțumit nici odată astfel. Mulțumirile Sale regești le-a adresat totdeauna primarului, ca să le comunice populației și primarul placarda telegrama cu semnătura Regelui, nu cu semnătura sa de primar.

Altfel d. Grecianu. Viu impresionat încă de inocenta sa trimetere la Quirinal, lovit de o a doua trimitire, la Cernăuți, unde n'a mai mers cu scrisoarea autografă, ci cu două coroane, din care una a ținut-o în mînă d. Negruzzi, d. Grecianu s'a crezut în drept să-l facă și pe procuristul M. S., chiar în țară, și iată-l mulțumind, sub iscălitură, cetățenilor Iașului, pentru buna primire făcută Suveranilor, prin care bună primire, adaugă d. Grecianu, „Iașenii au dovedit odată mai mult, statornicul lor devotament pentru Dinastie".

Nouă ni se pare, că primarul Iașului a cam depășit limitele procurei sale. Noi nu-l vom opri pe d. Grecianu să semneze în numele M. S. Regelui. Dar dacă merge să-l trimiți pe d. Grecianu să prezinte scrisoare autografă regelui Italiei, sau să depună una din cele două cununi pe soclul monumentului împărătesc—două misiuni nevinovate, nu merge față de populația Iașului, ca d. Grecianu să expună gratitudinea regească populației Iașului, ca însărcinat al M. S.

Nu! Populația Iașului n'a fost reprezintată în entusiasmul ei pentru familia regală prin d. Grecianu.

Ci toată, cu mic și mare, a venit, pretutindeni unde se găsea familia regală, s'o salute cu tot respectul cuvenit.

De aceea merge ca d. Grecianu să mai fie trimis, indiferent de cîte ori, ca trimis al Regelui, dar să semneze, în țară, proclamații regale—on ne fait pas ça, ser photographe de la cour royale.

Entusiasm după serbări

„După serbări", este titlul unui articol foarte entusiast pe care-l publică ziarul guvernamental din Iași.

Mulți vor crede, că ziarul guvernamental, prin acel articol aduce laude admnistrației comunale pentru „artistica decorare" a Iașului; că aduce laude prefectului, pentru buna ținută a gardiștilor din București; că comentează cu magna cum laude, oratoria, autopsiată de vie, a medicului legist al parchetului.

Eroare profundă! Ziarul guvernamental, în plin entusiasm, face proză în versuri pentru comemorarea zilelor neuitate.

Ce a fost în Iași în acele zile, după descrierea gazetei citate, a fost, în adevăr, lucru rar.

„Nici odată, declamă scriitorul, viața nu s'a plimbat, pe ulițele pașnice ale Iașului, cu mai multă veselie, ca în zilele cari au trecut".

Acum, că zilele au trecut, viața se preumblă iarăși fără veselie, sau, mai știi? — Moartea face iarăși promenade pe stradele Iașului!

Imediat după figura de mai sus, este întrodus Regele în articolul entusiast. Regele, care, pe timpul opoziției carpiste cînd d. Grecianu nu se gîndea că va ajunge voiajorul casei regale, era avertizat și maltratat — același Rege este tratat astă-zi precum urmează:

„Marele înțelept, marele om, bătrînul, Suveranul, care, dintre toți Suveranii lumii, *își poate plimba ființa* cu mai multă *mîndrie conștientă*, a *ridicat din întreaga lui ființă caldele raze de iubire pentru popor*".

Rîndul Reginei: „alături de El, Ea, Carmen Sylva, cea mai sublimă dintre temei, în al cărei suflet, pe lîngă marea putere a *trăirei vieței altora* — trăește *mărinimoasa conștiință a Elisavetei*".

Firește că autorul articolului entusiast, n'a putut trece cu vederea pe amfitrionul Suveranilor, Iașul nostru, despre care spune: „Acum zilele acelea au trecut și umbra de melancolie și tristețe, care nu se va mai ridica de pe *umbroasele* lui (ale Iașului) *gene*, ne-a revenit".

Culmea n'a fost, că Regele își poate preumbla ființa cu mîndrie conștientă, nici că Regele a rădicat acea ființă; nici măcar că Regina „trăește" viața altora.

Culmea este: că Iașul are gene umbroase.

Așa ne va fi înfățoșat orașul nostru, după cea mai recentă fotografie ce-i a fost executată de cel mai recent fotograf al nostru: șerul Démètre.

† Dimitrie Agura

In chip extraordinar de mișcător s'a făcut ieri transportarea la gară a rămășițelor mortuare ale defunctului profesor D. Agura.

Profund mișcătoare fusese și încetarea din viață a profesorului universitar bulgar.

Cu 45 ani în urmă Agură venise la Iași din Basarabia. In Iași absolvise cursurile seminarului, apoi cursurile facultății de litere. Reușind la un concurs, luă catedra de Istorie la liceul din Botoșani, iar apoi, îmbolnăvindu-se, Agura se întoarse în orașul său natal, la Bolgrad, unde rămase profesor pînă la declararea independenței Bulgariei cînd merse și se stabili la Filipopole, apoi, ca ministru al instrucției, la Sofia unde fu numit, la înființarea universității de acolo, profesor de Istorie.

Agura făcuse, deci, carieră strălucită, dar, ca om superior, ramase profesorul recunoscător Iașului, unde învățase carte.

O împrejurare culturală îl adusese zilele trecute în Iași. Ca profesor al unei Universități streine i fusese dat lui Agura să aducă felicitări Universității din Iași, cursurile căreia el le urmase la aurora acelei Universități.

Fericit că a putut revedea Iașul, că-i a putut aduce, la bătrînețe, prisosul său de recunoștință—Agura—minat de o boală ucigătoare—se stinge în orașul seu iubit, moare, deștept profesor de Universitate, barbat de stat aprecist în țara sa, moare în aceeași odaie în care locuise, ca pedagog al Institutului Academic, în orașul seu adoptiv de altă dată.

Firește, cum moare omul și unde moare—este indiferent.

Totuși, cei mai mulți au ca ideal să moară în casa lor, înconjurați de ai lor. In cazul special, însă, se pare că a fost o recompensă cerească pentru Agura, ca el să fi murit în orașul pe care-l considera ca al lui, în odaia, care însemnase pentru el aducerea amintire a începuturilor luptei pentru trai, o luptă care fusese încoronată de succes.

Coincidența aceasta a morții lui Agura a fost salutată, în Iași, de tot respectul cuvenit. Puținii l'am cunoscut, cu toții l'am plîns.

Și cu mari onoruri, cu onoruri demne de o populație civilizată și simțitoare, populația Iașului a predat ieri trimișilor din Bulgaria, corpul regretatului defunct.

Viața lui Agura, viața lui intelectuală, începută la Iași, continuată cu succes la Sofia, s'a stins în Iași ca aevea într'o apoteoză.

Cu tot respectul cuvenit, dorim ca rămășițele mortuare ale lui Agura, să găsească, în pămîntul Bulgariei, odihna cuvenită.

REZBOIUL

Știrile cele mai contradictorii ni sosesc de pe cîmpul luptei ce s'a incins între Italia și Turcia. După unele, populația tripolitană primește cu resemnare cererea italiană și se supune; după altele, populația indigenă este hotărîtă să lupte cu îndărătnicie în contra invaziei în speranța reușitei definitive.

Desigur însă, că laturea cea mai gravă a conflictului nu e chiar în partea aceasta.

Focul răsboiului pare a se întinde și a cuceri și alte popoare. In Bulgaria în special, înarmările și mobilizările trupelor tradează intențiunea fie de a purcede pe calea sîngeroasă a războiului în contra statului otoman, astăzi în grea situație, fie de a opune o rezistență și o apărare susținută, în cazul unui război declarat de Turcia.

Se pare, că mobilizările și pregătirile de război ale Bulgariei ar fi determinate de îngrămădirea la granițele ei a unei mari părți a armatei turcești.

Totuși, după toate probabilitățile statul otoman nu are, și nu poate avea cel puțin în aceste momente atitudini belicoase față de vecinii săi.

O conflagrațiune balcanică nu i-ar putea aduce Turciei nici un folos, chiar dacă ar provoca o conflagrație europeană. Din tulbureala generală numai Turcia nu ar avea nimic de cîștigat, și de aceia este imposibil, ca ea tocmai să dorească încurcarea lucrurilor și agravarea stațiunilor.

Mobilizarea armatei turcești nu poate avea alt scop, de cît intimidarea unora dintre vecinii sau supușii săi, cari manifestă, acum mai mult de cît ori cînd veleități de „anexări" cuceritoare sau de independență.

Și siguranța statului otoman, care, grație recentei sale prefaceri, se află la începutul unei noua perioade de dezvoltare, și necesitatea unui progres deplin și liniștit, reclamă pacea politică și diplomatică în favoarea progresului economic, social și cultural.

Această necesitate, adînc simțită de toate statele civilizate ale Europei, a silit pe toți să lucreze la aplanarea conflictului franco german; și tot ea va impune limpezirea lucrurilor în Tripolitania și liniștirea spiritelor în Balcani.

Statul Otoman nu va avea de ce să se teamă, cu toate veleitățile manifeste ale vecinilor și supușilor săi, și aceștia nu vor putea fi lăsați a-și precupeți pretențiunile în împrejurări de natură a periclita liniștita desvoltare a civilizației. Pentru asemenea acțiuni — juste și onorabile în principiu — sînt alte momente mai potrivite, cînd interesele superioare și generale nu pot fi jignite.

OAMENI ȘI LUCRURI

SPRE CULMI

In mijlocul atîtor întîmplări și senzații prin cîte a trecut orașul în săptămîna aceasta din urmă, s'a vorbit din cale afară puțin, nedrept de puțin, despre cea mai puternică senzațiune a zilelor festive,—sosirea în oraș a aviatorului romîn Vlaicu și zborul lui deasupra orașului.

L'am văzut, cum l'a văzut toată lumea în oraș, pe neașteptate, din mijlocul unei liniștite străzi, aproape lipsită de trecători. Nu se auzia, în acel moment, nici un vuet. Numai după nerăbdarea cu care unele spectatoare curioase deschideau ferestrele caselor; după graba cu care alergau cîți-va trecători ca să urmeze „mai de aproape" minunea zburătoare, am fost atras cu privirea în sus și n'am pierdut această rară și prea plăcută ocaziune de a vedea priveliștea zborului,—într'adevăr minunată, într'adevăr încîntătoare și înălțătoare.

Cu o liniște divină, cu o siguranță imperturbabilă, aeroplanul, avînd aripele întinse cu mîndrie în lături, deschise și nemișcate, spinteca spațul părînd a se ridica tot mai mult în sus și cucerind, biruind depărtările cu o repeziciune amețitoare.

Sus. Cît de sus?

Iute. Cît de iute?

Sus, ca idealul omenirii de a stăpîni văzduhul, pentru ușurarea vieței pămîntești.

Iute, — ca năzuința către progres și către deplina emancipare a omului de sub jugul, naturii care-l umilește și-l înfrînge.

Unde e miraculoasa putere care poartă aparatul? Unde e misterioasa cîrmă care-l duce de adreptul către țintă?

...Este în geniul omenesc care simte trebuința și posedă forța de a se ridica mereu peste nivelul său propriu; de a se folosi, pe fiece zi, pe fiece clipă, de toată bogăția seculară a cunoștințelor, de toată ingeniozitatea experienței, de toată cîtimea nemăsurată a foloaselor, adunată de inteligența omenească, în veșnic neastîmpăr, în necurmată căutare.

Cu cîtă maiestate plutește în spațiul fără margini!

Da, fără margini — și întru aceasta mai presus și mai măreț decît întinderile pămîntului—întretăiate de rețele de fier, decît suprafețele oceanelor, stretăiate de vapoare.

Acolo, sus, este —poate— viitorul; acolo este—poate—speranța ușurării luptelor pentru traiu, mîntuirea de atîtea rele ce izvoresc din ciocnirile între oamenii lacomi de o bucată de pămînt.

Acolo—este nesfîrșitul; acolo este și calmul, în mijlocul vijeliilor, pentru că acolo este loc pentru toate viețuitoarele lumei. Spațiul nu are hotare. El se lasă lesne, se lasă cu voioșie cucerit, se lasă stăpînit fără vărsare de sînge—cu singura condițiune ca geniul omenesc să izbutească a-l îmblînzi și a-l cuprinde.

Și iată că graiul, simbolul acestei speranțe se întrupează în acel aparat pe care-l vedem zburînd aeve, străbătînd aerul cu ușurința și iuțeala unei săgeți.

Este solia cea mare, pe care prezentul o trimite viitorului că peste puțină vreme izbînda omului asupra naturii va fi desăvîrșită, va fi netăgăduită. *Această* tăgăduință supremă se cuvenia să o slăvim în personalitatea lui Vlaicu și în aparatul lui, în clipa cînd trecea, sigur și triumfător, de-asupra orașului, zburînd de la Copou spre Cetățuia, în întîmpinarea Suveranilor. **Rodion**

DUPĂ INAUGURARE

Un document din 1858

C. A. Rosetti scrie lui Mihail Kogălniceanu.—Oameni politici ziariști.—Făuritorii Unirii.—In jurul gazetelor.—Rosetti cere colaborarea.—Moldoveni și Munteni.—Bilete și abonamente.

București, 29 Ghenarie, 1858.

Fratele meu,

Cînd eram în Paris, și tu erai redactorul *Stelei Romînești*, eu, pe cît am putut m'am silit a-ți arăta că recunosc *Steaua ta*. Tu oare de ce nu recunoști pe „*Romînul*" meu? Nu merită? Apoi atunci de ce nu-mi spui unde păcătuiesc, căci știi că sînt gata a primi cu recunoștință sfaturile oamenilor de *ta trempe*.

Și nu numai că nu mi-ai trimis pînă acum nici o linie măcar, pentru ziarul „*Romînul*", ci încă nici nu mi-ai dat *un coup d'épaule comme tu sais en donner quand tu veux*, spre a-mi face abonați. Ce fel? Noi lucrăm pentru *unire*, voim a fi *una* și nu voim să adoptăm ca al nostru ziarul ce se publică dincolo de Milcov? O să-mi zici că vorbesc astfel fiindcă este interesul meu. Așa o fi. Dar eu am dovezi, zece scrisori ale mele din Paris către Munteni, în care le ziceam: „Faceți tot ce va fi prin putință a trimete cel puțin bani pentru 500 abonați pe un an la „*Steaua Dunării*", prima *ca dovadă de unire* al doilea, ca să dați mijloc redacției a putea plăti scriitori mai mulți și mai buni.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Nici vă ocupați, le ziceam, că nu vă lasă guvernul să primiți *Steaua Dunării*; trebuie să vă abonați chiar fără a o primi.

Știu că Muntenii *n'au făcut nimica*. Dar știu că dacă în București ar fi fost atunci *un Kogălniceanu*, s'ar fi făcut lucrul. Deci, ceeace ceream atunci de la Munteni, o cer acum de la Moldoveni, și cer mai cu seamă de la tine, de la Mălinescu, Hurmuzachi etc. etc.

Mălinescu a luat 80 de bileturi de la Dumitru Brătianu și nu mi-a trimes nici abonați, nici biletele. Apoi nici el, nici tu, nu mi-ați trimes o linie măcar. Nu vedeți că lucrînd voi în ziarul „*Romînul*", este un fel de *unire* făcută; căci obișnuim pe Romini a se interesa de lucrurile celorlalți, iar nu a avea fiecare sat cîinii săi?

Pînă acum ați avut scuză cu afurisitul de Divan.

Acum se sfîrși și asta, fac dar *apel la condeiul vostru*, și la punga voastră și aștept cu cel dintâi curier *articole și bani*.

Bileturi sînt 80 la Mălinescu. Abonare se poate începe de ori cînd, dar mai regulat de la 1 Ghenarie, sau Făurar.

Dar dacă nu vrei sau n'ai timp a-mi face abonați, cer cel puțin să scrii în acest ziar, vroiesc să-l faceți ziarul vostru, sau mai drept al nostru, să deprindem pe oameni a vedea într'un jurnal numai jurnalul „ambelor" Principate. De nu vă place ceva, spuneți și voiu îndrepta. Pe tine mai cu seamă trebuie să te intereseze tare mult, fiindcă a început a trata despre originele naționalității Romîne, dintr'un punct cu totul nou, pe care trebuie să-l primești sau să-l combați.

Respectele mele soției tale; a mea, vă strînge mîna cu frăție la amîndoi. Noi aci, ne silim să facem o protestare contra închiderii și contra cuvintelor de *partie intégrante*. Candidații noștri lucră și speră. Au ridicat tare capul: poate acum, cu cuvîntul lui Napoleon, or mai slăbi-o iar pentru cîteva zile.

Frate, domnul Hurmuzachi, mi se pare, a avut bunătatea a face ziarului *Concordia*, căruia sînt moștenitor, 37 abonați, sub titlul trecut aci în condică, de comitetul central.

Acum, cu sfîrșitul lunei acestia, expiră termenul abonării. Se zice pe aci că D-l Hurmuzachi ar fi plecat la Paris; neștiind de este adevărat, îți trimet aci alăturatele 37 bileturi, spre a le da D-lui Hurmuzachi de va fi acolo, și a-l ruga din parte-mi a le da vechilor abonați ai *Concordiei*, sau a le da singur de nu va fi acolo D-l Hurmuzachi. De nu vor mai voi să le reînoiască, apoi întoarce-mi-le, te rog. Răspunde *mai curînd*, ca să nu încetez cu trimiterea ziarului sau să nu îl trimet în deșert...

Al tău frate. **C. A. Rosetti**

Trafic sau Farmacie

Halul de decadență în care a ajuns Farmacia la Iași trebue relevat pentru ca, cel puțin, publicul să pricepă ceia ce acei, cari sînt puși a distribui publicului suferind medicamente, nu vreau să înțeleagă. Cele ce vreau să aduc la cunoștința tuturora îmi stau de mult pe conștiință, însă mi-am zis: mai așteaptă, căci poate, va sosi ziua cînd cei orbi vor vedea ceia ce nu vor acum să pricepă.

Insă, cînd vezi că reaua credință predomină la mulți, atunci să mă erte acei domni colegi, cari vor găsi în cele ce urmează, o atingere a prestigiului farmaciei și mă vor condamna că nu sînt destul de colegial. Dar ori ce răbdare are margini și, cînd e vorba de binele public, cred că nu e nobil și nici omenesc să ți pleci capul și să-ți închizi ochii și gura la tot ce vezi, și înțelegi că se petrece.

In Iași și poate, și în altă parte, dar la Iași mai mult, predomină credința că farmacistul cîștigă mult și că medicamentul nu-l costă mai nimic. Și de aici, din pricina unor descreerați, a pornit traficul cu farmacia. După cum am mai relevat odată, publicul Iașilor constînd în majoritate din populație săracă este natural și chiar admisibil ca la un moment dat, de nevoe să fii conciliant să închizi ochii pentru cel suferind și să-i face oare cari concesiuni, dar de la aceasta și pînă a-i specula buna credință este o mare deosebire. Așa se întîplă la Iași unde există specimene de acelea, cari nu văd în farmacie de cît un local de cîștig, de la care plecînd, pierd orice bun simț, ori ce rațiune de morală; nu văd de cît leul sunător, cari îi atrage și îi orbește, uitînd menirea pe care o au, urmărind mijlocul rentabil de a atrage în cursă pe cei naivi și încrezători în toate vorbele ademenitoare de cari cred, dacă ar avea cît de puțină conștiință, ar roși singuri. Inainte de a intra în amănunte să vedem cum se prezintă farmacia la Iași. Ea constă din trei categorii de farmaciști: 1) farmaciști proprietari, cărora nu am nimic de a le imputa, 2) farmaciști arendași responsabili și 3) farmaciști arendași iresponsabili, cari sunt puși de formă sub tutelă, fie a unor propriptari de farmacii imbecili, cari în viața lor n'au știut cum să conduce o farmacie și Dumnezeu știe, cum și cînd au ajuns proprietari; cari cred că e mai comod a sustrage și imposibilul unui arendaș inresponsabil, de cît a-și lua el singur sarcina grea de a conduce; fie a unor farmaciști cari poartă numai titlul acesta, însă în realitate, sînt departe de a-și munci cît de puțin creerul cu aria farmaceutică, se mulțumesc a primi sute de lei lunar pentru titlul onorific împrumutat de diriginte, fără atribuții, căci n'au nimic comun nici cu arendașul iresponsabil, nici cu conducerea farmacii, ci au comun numai cu „sutele" pe cari le încasează regulat. De aici urmează că acești farmaciști iresponsabili, încarcați cu obligațiuni prea mari ca arendă și tutelă, cari trebuesc satisfăcute, să devieze în mod forțat de la obligațiunile legale și să caute fel de fel de subterfugii spre a putea să se susțină.

Intăia incorectitudine și cea mai de samă, e că nu se servesc și nici nu se pot servi de personal titrat, care să corespundă legilor și datoriilor unui farmacist sau ajutor de farmacist. Din contra, sub fel de fel de mascări se introduc în sînul sfînt al farmaciei oameni incapabili, și străini de artă, fără titlu dobîndit sau pe cale de a-l dobîndi, fără pricepere, oameni pe cari caută a-i forma în mod mecanic spre a înlocui personalul cu aptitudini conștiente.

Cu astfel de oameni fără pricepere, cari consideră farmacia și arta ei, ca ori ce articole de manufactură, se începe specula, degradarea și alergarea dupa leul ademenitor al clientului. Cu astfel de oameni începe denatararea adevărului, începe reclama negustorului de rînd, căutînp să atragă prin reclama rabaturilor și ofertei cadourilor, că la ei și numai la ei se fac reduceri mari și că numai la ei poate publicul să profite de avantagii, pe cînd farmaciștii cinstiți sînt arătați ca oameni lacomi de averi, și că ceia ce în altă parte pot cumpara cu un leu la ei costă numai 40—50 bani. Și ce e mai regretabil, este faptul că această reclamă a început a prinde credință în opinia publică. Astăzi puțini sînt acei, cari prezintîndu-și-se cu o ordonanță medicală, sînt încrezător în taritul farmaceutic, care în geurral este considerat ca un ce exagerat, după cum cuvîntul farmacistului e considerat ca cuvînt de „gheșeft" nu de datorie; el, farmacistul nu mai este crezut, medicamentul pe cari îl eliberează nu mai e considerat ca exact, și totdeauna trebue să fie acostat cu întrebarea: —„mă rog, e exact? nu mi-ai falsificat nimic?!" Și pentru ce toate acestea? Pentru că din cauza lăcomiei și a rabaturilor, unii farmaciști au ajuns mai rău de cît zarafii, căci pentru dînșii nu mai există nimic sfînt; nimic legal.

Prin urmare o ordonanță medicală dacă costă, spre exemplu 5 lei și dacă clientul spune: „scump, prea scump!" atunci începe tîrguiala... Cît dai, mă rog? Și, dacă clientul nu îi dă mai mult de cît 1.50—2 lei el o execută, atrăgîndu-i atenția că pentru ca să-i fie și pe viitor client devotat și să mai spue și la alții, i-a făcut această enormă „reducere"—cu gîndul însă de a-l servi și cu o altă reducere... pe care clientul nu o înțelege.

De aici am ajuns ca o parte din public să impue prețul cu care trebue servit, dacă vrei să nu fii taxat de spoliator. De aici neîncrederea și lupta sufletească și a celui suferind și a celui ce execută. Cel suferind se crede sau într'un fel sau în altul înșelat: Sau a fost înșelat la pungă sau la medicament. Ordonanța medicală pe care ți-o prezintă nu mai e o speranță de alinarea suferinței, ci o hîrtie de trafic, pe care nu are nici o încredere a ți o înmîna.

Curajul și obrăznicia unora merge și mai departe. Cu toate că regulamentul farmaceutic specifică la articolul 23: „Este riguros interzis farmaciștilor de a publica prin ziare, prin afișe, prin circulări sau de a comunica verbal că execută ordonanțele medicale mai eftin decît prețul stabilit prin taxa în vigoare". Mai departe la art. 24:

„Contravenienții vor fi pedepsiți întăia oară cu admonestația, a II oară cu luarea dirigenței pentru un timp determinat, care nu va putea trece peste 3 luni". Ei bine ce le pasă d-lor de acest regulament? Ca farmaciști iresponsabili nu vor cădea niciodată în prevederile acestui regulament; vor fi responsabili diriginții lor, dar acești diriginți pot fi ușor înlocuiți cu alții, căci oricine e gata a lua bani fără muncă. Bazați pe aceste considerații nu se sfiesc a face reclamă deschisă: „poftiți la mine! La mine aveți rabaturi mai mari ca ori unde: 40—50—60% și pe deasupra, dacă faceți consumație de lei farmaciei mele primiți și un „cadou"!

El oferă orice, el oferă rabat, el oferă cadou, pe el medicamentul nu-l costă nimic căci îl dă cu 50—60% rabat, plus cadoul, cea ce însamnă a se mulțămi cu 20 bani primitori la un leu.

Și acum spue oricine dacă în asemenea condițiuni mai poate să existe bun simț, cinste etc. Desconsideri orice regulament, desconsideri ori ce obligațiuni, dai rabat, dai cadou, — mai mult, la anumite zile de sărbătoare eși la ușa farmaciei tale, și fără rușine inviți publicul ca ori și ce negustor de rînd „la mine se găsesc văpsele de ouă roșii minunate, la mine vanilie și șofran pentru cozonaci, la mine toate și... fără bani!!

Mai poate omul acesta să corespundă menirii lui? Mai poate omul acesta să fie un demn urmaș al lui Aesculap?

Poate să dobîndească încrederea publicului? Poate să fie corect în expediție? Nu! Cine n'are cinste, n'are rușine! Cine a perdut noțiunea de om, nu trebue considerat ca om! Cuvîntul lui și actele lui sînt minciună, iar el este un om perdut și perdut trebue să rămînă.

Justin Adace

Litere-Științe-Arte

Amintiri pioase.—O mică lucrare de actualitate, scrisă cu multă simțire, este broșura tipărită de d-na Maria Dr. Gavrilescu sub titlul „Marelui Mihail Kogălniceanu, Pioase amintiri". Se vinde în folosul Cantinei Școlare.

Cităm un pasagiu de la sfîrșitul broșurii:

„...Sunt cîți-va ani de cînd am avut distinsa onoare să cunosc pe unica fiică a Marelui Kogălniceanu. Această nobilă Doamnă, care este chip, suflet și geniu, icoană vie a ilustrului seu părinte, mi-a procurat în mod inconscient momente de supremă admirație, dîndu-mi prilegiul să pot contempla cu sfințenie relicvile cari au servit marelui om.

Aci, masa rotundă încrustată cu sidef și aur în ton chinezesc, dincolo un frumos ceasornic de consolă, mai ici o calamară, un condei etc. toate aceste i-au fost dragi și lui, acelui neadormit sfătuitor de bine a Marelui Domnitor Cuza, acelnia, a cărnia ochii ți se pare că clipesc, că scînteiază încă de inteligență. ce pare că-ți vorbesc din cadrul aurit, care se ascunde sub bogate draperii naționale ce cad pe un splendid chevalet, cu cît privești mai mult, acest admirabil portret, cu atît ți se pare că trecutul ia ființă!

Toate faptele lui mari, toate discursurile sale, acele monumente neperitoare ale retoricei Romînești, îți vin nevrînd în minte, și buzele îți rostesc fără voie crîmpeie sublime.

Dar, ce te impresionează mai mult, ce face a ți-se strînge inima de durere, de părere de rău, este ultima lui scrisoare pe care fiica nemîngăiată a incadrat-o și o păstrează cu sfințenie! In acele cîteva rînduri, îl vezi, este el, e sufletul lui, e gîndul lui, e mîna lui care a scris, care a așternut într'un moment de speranță, și încredere, dorința de a se reîntoarce sănătos în țară „de va voi bunul D-zeu"!

Cu cît respect, cu cîtă evlavie nu am privit portretul viu! de cîte ori nu am recetit acea scumpă și ultimă a ta scrisoart, trimisă din străinătate, dragilor tăi!

Azi, cînd încet sui dealul Copoului, mă țintuește chipul tău nedesvăluit încă! Toate inimile Romînilor bat, bat cu putere, în nerabdarea de a te vedea imortalizat în bronz. Ești tu, tu Marele Kogălniceanu! Totuși, voiu zice ție, ca și lui Vodă Cuza:

Chiar de-or vrea să vă rîdice
Monumentul pân'la astre,
Tot prea mîc va fi pe lîngă,
Cel din inimile noastre!

Lucrarea e datată din 21 Septembrie inainte de inaugurarea monumentului din fața Universității. R.

*

Piesa în 3 acte a Carmen Sylvei *Mărioara*, tradusă în versuri de Rodion se mai află de vînzare și la depozitul E. Brumer și la „Librăria Romînească" în str. Lăpușneanu.

*

Odată cu sfîrșitul vacanței Brieux a predat lui Porel, directorul teatrului Vaudeville, o piesă intitulată *la Femme libre*, și lui Antoine manuscrisul unei piese al căreia titlu e *le Bourgeois aux champs*.

*

E vorba ca Le Bargy să părăsească la 1 Ianuarie „Comedia Franceză" pentru a face un turneu cu Cyrano de Bergerac în toată Europa și în nordul Africei.

Se crede că presa va fi invitată la repetiția generală, pentru a-și da părerea asupra succesorului lui Coquelin în interpretarea rolului lui Cyrano.

Turneul va dura aproape un an.

*

La Turin are loc, între 25-31 Oct. st. n., al 5-lea congres internațional de aeronautică.

Lucrările sale se vor împărți în patru secțiuni: aerostație, aviațiune, legislație și aplicațiuni științifice.

Doritorii să se adreseze d-lui Besancon, 35 rue François I er, Paris.

INFORMATII

❑ Evenimentul *desminte în chip delicios de stupid chestiunea ilariantă a bolnavilor sănătoși, adică a gardienilor, spălătoreselor și primelor, care au fost prefăcute în bolnavi și bolnave, cu prilejul vizitărei spitalului central al sfî Spiridon de către M. S. Regele.*

Ziarul epitropiei desminte, spunînd că nu este adevărat, că Regele ar fi „găsit gardienii prefăcuți în bolnavi",

Dar de unde era să știe Regele, că s'a jucat acea comedie cu oameni sănătoși? Adevărul este că oameni sănătoși din slujba spitalului, au fost prefăcuți în bolnavi, puși în halaturi, unii pansați, alții le gați la ochi.

Cel legat la ochi, un băiat, se văita: „deslegați-mi ochii, să pot vedea și eu pe Măria Sa Regele".

De altmintreli, ca dovadă că informațiile noastre sunt exacte, se agită ideia convocării colegiului medical, ca să se ocupe de chestia bolnavilor-sănătoși.

❑ Just în momentul de a se urca în tren, la întoarcere, M. S. Regele, spune *Evenimentul*, „s'a oprit și a strîns mîna prefectului Stroja, mulțumindu-i pentru buna primire și desăvîrșita ordine".

Cerem dovadă cu martori. Regele a venit la Iași însoțit de două vagoane de polițiști din București, în afară de cele cîteva sute de gardiști, agenți și alții, cari venise înaintea sosirei Suveranului.

Au mai fost în Iași: directorul general Panaitescu, șeful poliției secrete Georgescu și inspectorul gardiștilor.

Ce nevoe ar mai fi avut Regele să-i mulțumească și d-lui Stroja?

❑ **Cererile de autorizări în învățămînt.**—Consiliul inspectorilor particular hotărît a se ține de două ori pe lună, la direcția învățămîntului profesional și particular, din ministerul de instrucție publică, a decis în ședința sa de Simbătă, în ce privește acordările de autorizațiuni de profesori și institutori particulari, următoarele norme de urmat.

1. Pentru ca cineva să fie autorizat de a funcționa ca profesor particular în învățămîntul secundar de băeți și fete trebue să prezinte, ministerului pe lîngă certificatul de bună purtare, diploma de licență (litere sau științe) pentru cursul superior de liceu, certificatul de absolvență complectă a facultății respective pentru cursul inferior.

2. Pentru a fi autorizat ca institutor la cursul primar urban, va prezenta certificatul de absolvire a liceului, a școalei secundare de gradul II sau a unei școale normale de învățători sau învățătoare.

3. Pentru a fi autorizat ca învățător, la cursul primar rural, va prezenta cel puțin certificatul de absolvire a patru clase gimnaziale sau certificatul de absolvire a unei școli secondare de fete gradul I.

4. Pentru a preda lucrul de mînă în tot cursul secundar de fete va prezenta diploma de absolvire a școalei profesionale de gradul II.

5. Absolventele școalelor profesionale gradul I vor putea preda lucrul manual la cursul secundar inferior.

6. Absolventele institutului Oteteleșeanu numai la cursul primar.

7. Grădinele de copii pot fi conduse și de către absolventele institutului Oteteleșeanu.

❑ Amintim că Joi, 6 a. c., orele 4, va avea loc ședința ordinară a soeiet. *Unirea Educatoarelor Romîne*, cînd d-na Fințescu va face istoricul Femeei în antichitate. Membrele sunt rugate a lua parte cît mai în mare număr.

❑ **Jurisprudențe.**—Curtea de Casație a stabilit, scum în urmă, următoarele jurisprudențe; 1) în materie de expropiere pentru cauză de utilitate publică, dacă expropiatul nu răspunde în zece zile de la notificarea ofertei de prețul îndemnizării, tăcerea se consideră ca o acceptare a prețului oferit lui; 2) Veniturile imobilului dotal nu pot fi poprite de creditorii femeei, de oare ce ele, de și proprietatea soțului, servesc înainte de toate, la satisfacerea sarcinelor căsătoriei; 3) O cerere de înscriere la pensiuni, făcută în ziua de 1 Martie, este tardivă. Dar ea nu trebue respinsă, ci amînată pentru a fi examinată la Martie anului viitor, cînd va funcționa comisia.

❑ Domnul Ștefănescu, copist la secția I-a a Tribunalului, a fost recomandat în postul de ajutor de grefier la s. II a, în locul d-lui C. Carp, trecut la pensie.

❑ Excelenta *trupă de operete Grigoriu*, care-și continuă reprezentațiile la Teatrul Național din Iași în fața unor săli archipline și cu cel mai mare succes, va reprezenta.

In astă seară Luni 3 Octombrie *Suzana*, pentru a doua oara, cu elemente noui Florica Florescu și Florica Cristoforeanu. Biletele port No. 12.

Marți 4 Octombrie *Geisha*. Biletele port No. 15.

Mercuri 5 Octombrie *Liliacul*, cu excelenta artistă Ionașcu, primul ei debut la Iași. Biletele port No. 13.

Joi 6 Octombrie *Hänsel și Gretel*, operă cu muzică superbă. Biletele port No 14.

Vineri 7 Octombrie *Veronica*. Biletele port No. 16.

Publicul să observe bine numărul ce-l port biletele fie-cărui spectacol. Celelalte reprezentații se vor anunța la timp. Biletele și programele la agenția teatrală „Thalia" (Maximovici).

❑ Din seria firmelor teatrale, cinematograful Pathé Frères din Sala Sidoli reprezintă astă seară Luni „Pacatele Tinereței". E o înscenare măreață după scrierea unui autor danez și întreaga acțiune este interpretată de asemenea de artiști daneji, ca să desfășoare în Copenhaga, capitala Danemarcei. E o piesă de teatru complectă și cuprinde trei părți mari de program.

A patra parte a noului program de astă seară Luni cuprinde între altele: Sfîșiat de lei sau naufragiații, o extra ordinară apariție: înaintea spectatorilor apare o ceată de lei, din care unul e împușcat; înregistrările sunt absolut fidele după natură.

Puterea lui Smintilă, scene comice —sum se apără cinematograful de grevă, scene humoristice. etc. etc. etc.

Peste cîteva zile: „Amor Fatal" prima piesă cinematografică, jucată de artiștii Teatrului Național din București: d-na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

După nenumărate stăruințe la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile subjetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorințe ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua și mîne Duminică seara, reprezentație la 9 ore.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 28 Septembrie, prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.60	
Renumita brînză de burduf	3.00	
Caşcaval de Penteleu.	3.00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 o/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.30
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.10
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeți

Zilnic se găsește renumitul mu dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat c cantități însemnate de vinuri natura excelente, noi și vechi, din podgorii proprii, cari vinuri s'au pus în cons mații cu prețuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litr
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	lit

Pentru comenzile de la 5 litr. sus se servește la domiciliu aviz du-ne verbal sau prin o carte p tală str. de Sus No. 189.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași, este convocat să se întrunească, la club, mîine, Marți, orele 5 p. m.**

❑ **Regele n'a vorbit la inaugurarea monumentului lui Kogălniceanu, de și Suveranul venise cu un disours scris, și de și, în ajunul inaugurării, vorbise de Kogălniceanu la festivalul universitar, și trimise cunoscuta scrisoare d-lui C. Kogălniceanu.**

D. Carp, în ajunul inaugurării, ceruse audiență M. S. și-l rugă să nu vorbească la monumentul lui Kogălniceanu, fiind-că partidul conservator nu înțelege să facă politică cu această ocazie, pe cînd venirea la Iași a d-lui I. Brătianu este interpretată ca o manifestație politică și Regele nu se poate amesteca în asemenea manifestații.

❑ **Reînființarea contenciosului.**—*In viitoarea sesiune a Parlamentului, va fi prezintat un proect de lege, prin care se reînființează contenciosul administrativ.*

La contencios vor putea fi atăcate toate abuzurile administrative, cu două excepții: decretele regale privitoare la militari, în afară de punerile la retragere din oficiu și toate actele guvernului.

In această din urmă privință nu s'a putut ajunge încă, la ministerul de justiție, să se lămurească bine, care anume acte ale guvernului nu vor putea fi atacate la instanța judecătorească supremă.

❑ *In seara balului de gală, un vehement incident a avut loc, între d. Marghiloman, ministru de interne, și îngîmfatul rector.*

D. Marghiloman reproșa rectorului, că în lista întocmită pentru decorarea profesorilor străini, a omis doi profesori. Rectorul se scuză, zicînd, că lista a fost întocmită la club.

— „Ce club, ripostă d. Marghiloman, apoi d-ta ești rector, și prin urmare erai dator, să te interesezi, să nu se facă omisiuni regretabile".

Dar d. Marghiloman, nu s'a vqrit aci, ci cu și mai mare vehemență, a făcut aspre observațiuni rectorului, și asupra lipsei de ordine, ce a domnit la diferitele solemnități.

E o adevărată harababură, zise ministrul de interne, vorbește cine îi place și cît îi place. Ce credeți că Regele, e un băet de 18 ani, care să stea în picioare ore întregi. Mă rog să nu se mai întîmple".

Rectorul a înghițit apostrofa și n'a răspuns.

❑ *M. S, Regele a încredințat contelui Kankrin, guvernatorul Basarabiei, o scrisoare autografă, adresată Țarului în care Suveranul nostru exprimă mulțumiri pentru onoarea ce I-a făcut de a-i trimite o misiune specială ca să-L salute cu prilejul vizitei sale în Iași.*

Contele Kankrin a plecat aseară din Chișinău la Petersburg.

❑ **Regele și copiii lui Panu.**—*Ziarele au publicat declarațiunea făcută de Rege d-lui Vladan Georgevici, fost prim-ministru al Serbiei, că Gheorghe Panu n'a putut fi ministru din cauză că nu și-a făcut pedeapsa la care fusese condamnat, pentru crimă politică.*

Cu toate aceste, regele a avut mari simpatii pentru G. Panu și ca să și le manifesteze a hotărît ca cei doi fii ai lui Gheorghe Panu, unul student în medicină la București, celalalt student la școala de medicină veterinară să-și continue și isprăvească studiile primind pensiuni lunare din caseta particulară a Suveranului.

❑ *Actuala lege de organizare a Curții de Casație, în ce privește distribuția recursurilor pe secții, va fi modificată, în senzul că la secția I și a II-a vor fi judecate toate recursurile civile și comerciale, iar secția a III-a va judeca afacerile fiscale, penale și celelalte.*

❑ **Numiri în magistratură.**—*Următoarele numiri în magistratura inamovibilă, vor fi făcute pe ziua de 10 sau 15 Octombrie: d. Niculescu, actual președinte al Curței de Apel din București, secția IV, va fi înaintat consilier la Casație, în locul decedatului Dîmboviceanu; d. N. Procopescu, actual consilier la Curtea de apel din Bucueești, președinte la secția IV; d. Oprescu, actual inspector judecătoresc al tribunalelor, consilier în locul d-lui Procopescu; V. Dimancea actual președinte al tribunalului Ialomița, consilier la Curtea de apel din Galați, în locul d-lui Titus Istrati.*

❑ *In toiul serbărilor, am avut de înregistrat în localitate un caz de variolă.*

S'a îmbolnăvit un manipulant de la tramvai, care a doua zi a și încetat din viață, la locuința sa, din strada Stejar.

Serviciul sanitar a luat întinse măsuri, pentru a preîntîmpina o respînnire a boalei.

Peste 430 de persoane 'au fost revaccinate.

❑ Șerul nu cunoaște bisericele din Iași.

O scenă foarte picantă s'a întîmplat cu ocazia vizitării școalei profesionale sf. Sava de către Regele.

In chiar ograda școalei se află și biserica sf. Sava. Eșind din școală și văzînd catedrala, M. S. Regele zise adresîndu-se șerului.

— Vechie biserică. Cum se numește?

Tăcere din partea șerului.

— Cum se numește? — întrebă din nou Regele.

— Iarăși tăcere.

Atunci interveni o profesoară, doamna A. și zise:

— E biserica sf. Sava, Majestate.

Ca să nu mai tacă și în viitor, șerul a hotărît să se pună la fiecare biserică table cu numele bisericii.

❑ Banchetul pe care îl organizează societatea viticolă, cu prilejul închiderei expoziției, va avea loc Joi seara, la otelul Traian.

❑ **Accidentul deputatului Sutzu.** Eri dimineață au plecat din Iași în excursiune, cu automobilul, la Botoșani, d-nul Henry Sutzu, deputat de Iași, împreună cu soția sa, cu procurorul Aslan și cu soția acestuia.

Automobilul era condus de șofeur și la întoarcere, către orele 8 seara, ajuns aprope de moșia Flămînzi, pe cînd șofeurul conducea cu o iuțeală nepermisă, automobilul se isbi de un parapet de pod și șofeurul ne mai putînd vira, automobilul se răsturnă, asvîrlind pe d. Henry Sutzu la o distanță mare.

D. Sutzu s'a ales grav rănit avînd clavicula și 5 coaste rupte, pe cînd toți ceilalți au scapat ca prin minune neatinși.

S'a telegrafiat la Iași după dr. Juvara, care neputînd pleca a mers în loc d. dr. Angel, care a dispus transportarea rîntîului la spitalul din Frumușica, unde a fost internat și pansat.

Accidentul s'a întîmplat la scoborîrea dealului de la Copălău.

Procurorul Aslan a telegrafiat primului procuror despre accident, iar domnul Sutzu a telegrafiat d-lui V. Dimitriu, anunțîndu-l că este grav rănit și avînd să obțină amînarea unui proces la secția II a Curții, în care d. Sutzu avea să pledeze astăzi.

❑ **Hectorul Universității.**—Este noua titulatură ce 'și-a dat singur celebrul nostru amic G. Bogdan. In adevăr, în vitrina de lîngă centrul studențesc, se afla expus actul comemorativ, care s'a făcut cu ocazia punerei pietrei fundamentale a chiliilor de la Cetățuia, în care act neapărat se găsește și iscălitura lui Bogdan.

Cum era și natural, iscălitura lui Bogdan e tot atît de mare ca a Regelui și are sub ea titlul deplin. Se vede, însă că Bogdan în emoția ce 'i-au pricinuit o serbările jubiliare, are vre-un fel de tremur care 'i-a luat și acolo mîna la vale, căci în loc să scrie Rector, a scris ceva care poate să samene a Bector.

Noi, însă, credem că titulatura ce 'și-a dat, este mai mult consfințirea numelui Canin, Hector, cu care 'și-a aranjat definitiv actul său de naștere.

...De sigur această iscălitură nu este străină de reminiscențele din Schiller, cu care ziarul lui Bogdan își colorează entuziastele sale dări de seamă de la serbări.

Poate că frumoasa poezie a lui Schiller intitulată Hector, a cucerit definitiv pe Bogdan; ori cum titulatura îi fixează definitiv rasa.

Să 'i trăiască și la mulți ani!..,

❑ Domnul Ioan Melinte a fost autorizat să vîndă, în orașul Iași, produsele R. M. S.

❑ Sub-comisarii Pop și Brătianu, din poliția Iași, au fost chemați să se prezinte la examenul de stabilit, care va începe la 15 Octombrie.

❑ **Holera.**—Direcția serviciului sanitar, a făcut cunoscut serviciului sanitar, că bolnavii suspecți nu vor fi eliberați din spitale, de cît după ce va fi făcut examenul bacteriologic, cel puțin de 4 ori, la intervale, de cîte 2—3 zile și se va fi constatat lipsa de vibrioni holerici.

*

Prin o altă circulară, direcția generală a serviciului sanitar, face cunoscut că materiile ce se vor lua de la bolnavii suspecți, se vor împărți în două părți din care o parte va fi înaintată la laboratoriul cel mai apropiat, iar a doua parte, la institutul de medicină experimentală.

*

Știri particulare, arată, că s'a constatat un caz de holeră în Basarabia, în dreptul Fălciului.

❑ **Febra tifoidă.**—In cursul lunei Septembrie, s'au constatat în oraș 3 cazuri mortale de febră tifoidă.

*

Pe ziua de azi, s'au constat două cazuri de febră tifoidă, la regimentul 7 de roșiori.

❑ Doi procurori de la tribunale din circumscripția Curții de Apel din Iași, au fost aspru avertizați, prin adrese de procurorul general, fiind că n'au pus concluzii destul de tari în niște procese de falimente.

❑ Toți magistrații tribunalului Iași, în afară de d-nii D. Cihodariu, H. Mirzescu, Gr. Suțu, procuror Ionescu și judele-instructor Sculi, au fost propuși spre a fi decorați.

❑ **Școlare.** — La revizoratul școlar din Iași, a sosit materialul imprimat, necesar școalelor din acest județ.

Domnii directori și diriginți sunt invitați să se prezinte la revizorat spre a-l lua în primire.

— D-ra Elena Vasiliu a fost numită învățătoare la școala din Tg. Bivolari, în locul d-nei Maria Constantinescu, transferată la Vaslui.

— D-ra Emilia Ionescu, a fost numită învățătoare la școala din Bivolari în locul d-nei Paula Petrea, numită la Buciumi.

— Institutoarea Maria Calincea, de la școala de fete No. 1 din Tecuci, a fost detașată pe ziua de 1 Octombrie la școala de băeți No. 3 din București.

— Invățătoarei Zenobia Botez de la școala din Com. Focuri i s'a aprobat un concediu de 30 zile.

❑ D. Dinicu, cunoscutul concertist, care dinpreună cu orchestra ministerului de instucțiune, a dat concursul său serbărilor jubilare, a avut prilejul se plece desgustat de atitudinea rectorului.

In penultima zi a serbărilor, d. Dinicu s'a trezit cu o invitație din partea rectoruiui, care îi comunică, că îi face un cadou, ca amintire de la serbări. Dinicu se duse, și rectorul în numără cadoul... un port hîrtie, în valoare de 30 bani.

Dinicu eși indignat și se plînse, la prietini, zicînd că n'a cerut cadouri și dacă era vorba să i se dea o amintire, apoi trebuia să i se dea o fotografie a Universității, dar nu un obiect de 30 bani.

❑ La unul din prînzurile regale, M. S. Regele s'a întreținut mult cu d. dr. Flor, medicul șef al orașului, asupra apei de Timișești.

Suveranul s'a arătat încîntat, că chestia apei în Iași a fost rezolvită, și a primit cu mulțumire asigurarea medicului, că apa este superioară, în toate privințele

❑ **Judiciara.**—Procesul falimentului Antoniade, fost bacan în Iași, se va judeca mîine la s. I a tribunalului.

— Joi aceeași secție va judeca procesul Ghelmegeann, fost funcționar. la administrația financiară din Iași. inculpat pentru delapidări.

— Asupra apelului procurorului de Bacău, curtea a rădicat de la 5 luni la un an, pedeapsa lui D. Grünberg, inculpat de faliment.

— Negustorul falit Smil Rapaport din Iași, a fost condamnat astăzi de curte la 60 zile închisoare și 300 lei amendă.

— La s. III a tribunalului se judecă astăzi cererea de reziluiare a concordatului intervenit între manufacturiștii Donenfeld și Becker și creditorii lor.

— Anton Petrescu, funcționar la căile ferate din Pașcani, avuse în Decembre 1909 o lungă discuție, în cafeneaua Serghiuță din Fălticeni asupra Regelui Carol.

Ieșind din cafenea, Petrescu isprăvi discuția proferînd insulte la adresa Regelui.

Dat judecății pentru acest fapt, Anton Petrescu fu condemnat de tribunalul Suceava la 3 luni închisoare, pedeapsă întărită astăzi de secția I a Curței, în baza art. 77 din c. p. care glăsuește:

„Orice ofensă comisă în public, contra persoanei Domnitorului sau Domniței, va fi condamnată de la 1 an la 2 închisoare.

Ultima oră

Bucureș! 3 Octombrie

Războiul Italo—Turc

Constantinopol.—Mutesariful din Sezan, Sariv-Bey, a concentrat 20,000 de oameni, și a pornit cu dînșii spre Tripolis.

S'a proclamat războiul sfînt contra Italiei.

*

Constantinopol.—Ministrul de război a fost informat, că fostul ataşat militar al Turciei din Paris, împreună cu mai mulți ofițeri, au sosit la Tripolis și au intrat în rîndurile armatei, care luptă contra italienilor.

Cutremur de pămînt

Catania. — Un ușor cutremur de pămînt s'a simțit aci. Mai tare a fost la Cloris. Sunt 2 morți. Cîteva case prăbușite. In total sunt 20 cadavre și 80 răniți.

ATENTATELE DIN BULGARIA

Sofia.—Eri noapte, pe la orele 11, niște necunoscuți au atacat depozitul de praf și de ganate din Kinsterdil, situat la 10 kilometri departare de frontiera turcească.

In același timp, autorii atentatului au aprins mai multe clae de fîn, în diferitele părți al orașului pentru a distruge atențiunea autorităților.

Autorii atentatului, presupuși turci, n'au putut fi prinși.

*

Tot eri a fost atacat depozitul de munițiuni din Iliuniița, situată la 30 kilometri pe lîngă Sofia.

O santinelă a fost omorîtă.

Nici aci atentatorii n'au putut fi prinși.

ÎMPACAREA CONSERVATORILOR

Bucuresti.—„Epoca" de azi se ocupă de chestia întregirei partidului conservator, și comentează declarațiile făcute de Rege d-lui Al. A. Bădăreu.

Inaugurarea Monumentului Impărătesei Elisabeta

Telegrama M. S. Regelui Rominiei

Cernăuți. — Monumentul Impărătesei Elisabeta a fost inaugurat azi dimineață, în prezența Arhiducelui Leopold Salvator, autorităților și misiunei romîne, care a depus coroane Misiunea a asistat eri la reprezentațiunea de gală la teatrul Municipal. Azi s'a dat un dejun la Guvernator. S'a citit o telegramă trimisă Imparatului prin care se arată că Suveranii Rominiei au depus coroane. Imparatul a răspuns: „Trimiterea misiunei din partea M. M. L L. Regele și Regina Rominiei, la această sărbătoare, și depunerea de coroane, prin această misiune, M'a impresionat în modul cel mai plăcut, însuflețindu-Mă de o deosebită gratitudine."

S'a citit apoi telegrama M. S. Regelui Rominiei, prin care M. Sa spune: „Este o mare satisfacție pentru Mine de a trimite la Cernăuți pe fostul meu ministru, primar în a doua Capitală a Mea, pentru te saluta, și a-l însărcina să depue în numele Nostru, coroane pe monumentul neuitatei Impărătese Elisabeta, atît de scumpă Nouă."

120 cămile încarcate cu proviziuni capturate

Paris.—Agenția Havas, află din Tripolis, că eri seara o caravană de 120 cămile incarcate cu făină și proviziuni, a fost oprită în momentul cînd încerca să iasă din oaze. Se crede că erau destinate soldaților turci.

RĂSBOIUL TURCO-ITALIAN

— Ocuparea fortificațiilor —

Constantinopol.—După un comunicat al ministerului de răsboi, trupele marinei italiene au ocupat fortificațiile din Tripolis, un teritoriu intermediar și o pozițiune pe coasta Kirkarich, unde se aflau protejate de tunurile vaselor de răsboiu.

Șeicul din Tripolis, a proclamat la Kufra răsboiul sfînt în contra italienilor.

JUNII TURCI și MARELE VIZIR

Constantinopol.—(Camera). Partidul Junilor Turci, din Cameră a decis să ceară marelui Vizir să citească în fața partidului întrunit, pentru ca să și poată preciza punctul său de vedere.

DISCURSUL TRONULUI TURC

Roma.—Ziarele comentînd discursul tronului turc, critică acest discurs, spunînd că lumea civilizată judecă pe italia cu totul altfel.

BOICOTUL ITALIENILOR

Roma —Din Smirna, se află, că colonia italiană compusă din 10000 persoane majoritatea lucrători au fost dați afară de la C. Ferate. Lucrătorii din port sunt boicotați, iar vasele cu pînză confiscate. Numerosse familii italiene sunt în mizerie și expuse fanatismului turc.

VOLUNTARII BULGARI

Sofia.—Căpitanul în retragere Curtew, a început să adune voluntari, cari să lupte, într'un eventual răsboiu cu Turcia.

HOLERA LA TRIPOLI

Paris.—Ziarele anunță, că la Tripoli, s'au constatat 28 cuzuri de holeră.

Aniversarea prințului Carol

București. D. P. P. Carp prim ministru a felicitat azi pe Principele moș tenitor cu ocazia aniversărei nașterei Prințului Carol.

Incidentul din Botoșani

Botoșani.—La cafeul chantant francez s'a născut un viu incident între tinerii Fricher și Brandes, și mai mulți ofițeri.

Primul Fischer urmărit de ofițeri, a scapat refugîndu-se la berăria Luther.

Prădăciunea din Botoșani

Botoșani.—Eri noapte o bandă de hoți au pătruns în locuința păzitorului de la cimitirul israelit și după ce a maltratat pe păzitorul Bercu și pe o rudă a sa Haim Baras a furat mai multe lucruri din casă.

Hoții au dispărut apoi.

Holera

Brăila.—Aci s'a constatat un nou caz de holeră.

*

Cernavoda.—Analiza bacteriologică a dovedit că muncitorul D. Jani a murit de holeră.

*

Galați.—Ne mai constatîndu-se nici un nou caz orașul Galați a fost declarat imund de holeră.

La Librăria Socec & Comp. din localitate, *se caută o casieră Romînă.*

De inchiriet *două odăi mari, bune mobilate, cu bucătărie, odaie pentru serv. și cameră de lemne. Inchirierea se face pe timp de 6 luni sau mai mult.*

De închiriat încă 1 odaie tot mobilată cu antret și bucătărie, Aceasta se închiriează și lunar.

A se adresa strada Lăpușneanu No. 36 unde se află oficiul poștal.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri negre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

De inchiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

Mobile HIRSCH

— Casa de incredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Fabrica de Corsete din str. Gh. Mirzescu No. 17, *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare la toate magazinele consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

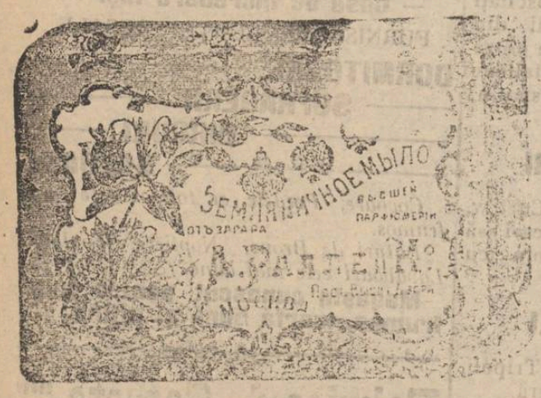

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure şi care îşi are întrebuinţarea externă după cunoştina fiecărui. *Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3 75, ¼ l. 2 lei.*

Mustar romîneso cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă şi ca adaos la sosuri, fiind picant şi dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanio. Depurativ prin excelenţă pentru copii, Limfatici, Scrofuloşi, etc. *Sticla 2.50. b.*

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

JOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenta.

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 — IAŞI

— Casă de increderе, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

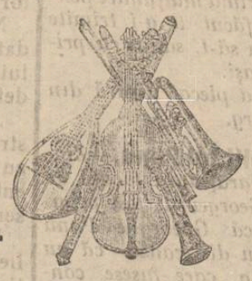

Instrumente Muzicale şi Accesorii

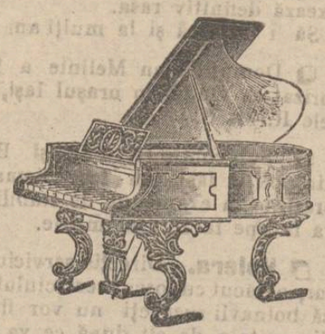

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Planine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG" lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

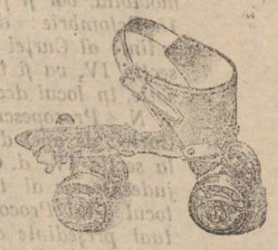

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1416 —Mercrui 5 Octombrie 191

DUPA JUBILEU

Serbările jubilare au trecut: avem, deci, măsura să judecăm între noi în ce mod ne-am arătat celor ce au venit să ne cunoască și să ne admire.

Dacă de la început ne-am manifestat îndoelile noastre, în privința reușitei acestor serbări, astă-zi putem să dovedim cu dovezile ce ne-au dat serbările însăși, că prevederile noastre nu porneau din dorința de a ponegri persoana celui ce a conceput aceste serbări, ci din un sentiment de adîncă cunoaștere a celor ce putem arăta.

Neapărat, corul mărunțișurilor guvernamentale susțin că serbările au fost un succes imens, pentru Universitate și pentru minusculul magnific, care a vorbit în numele ei. Ne rezervăm dreptul a discuta succesul rectorului, pe baza tuturor nenorocitelor dovezi ce a dat, despre puțina sa chemare în înalta sarcină în care n'a avut nici macar prudența de a ști să tacă la vreme. Vom discuta, deci, numai succesul ce a rezultat pentru Universitate.

Dacă ar fi să judecăm numai după ceea ce spun partizanii jubileului, serbările ar fi avut succesul de a ne consolida Universitatea noastră amenințată de desființare. Prin prezența delegaților străini s'ar fi dat o consfințire existenței Universității noastre, iar prin darul Regal s'a făcut imposibilă pentru totdeauna desființarea ei, pe care unii o propun. Mărturisim că aseminea dovezi despre vigoarea unei instituții, care jubilează un semicentenar, sunt de natură a arăta mai mult de ce viață artificială înțeleg să trăiască acești jubilari, de cît să arăte cum a înțeles această instituție să trăiască pînă acum și ce făgădueli ne poate chezășui pentru viitor, un trecut de muncă rodnică.

Vizita delegaților străini, în adevăr a consfințit existența Universității noastre, căci dacă n'ar fi fost prezența lor și inimoasele lor discursuri, nu știm cum ar fi existat Universitatea și jubileul său. Cu toată strălucirea ce a dat acestor serbări prezența Familiei Regale, aceasta n'a servit de cît tot ca un mijloc artificial pentru a ridica importanța serbărilor. Nimic din tot ce s'a văzut n'a putut să arăte Universitatea sub o lumină favorabilă; nici dorința de a arăta străinătății, că știm să fim la nivelul strălucitelor delegații ce ne-au venit, n'a putut să scoată din rezervă pe profesorii, cari abia în ultimul moment s'au strîns în jurul școalei, ca să n'o lase de rușine. In aseminea condițiuni, nu știm care va fi fost părerea delegaților străini, cari ne-au judecat după ceea ce au văzut și auzit, adică după Rector și discursul său.

Să zicem, însă, că munca unei Universități nu trebue judecată după discursuri, ci după dovezile ce aduce despre rodnicia ei, și după chezășia pe care spuneam că trecutul o aduce pentru viitor. Ce dovezi ni s'au adus în această direcție? Din tot ce ni s'a spus la serbările jubilare, am auzit numai o singură vorbă pornită de la un fost student al Universității noastre, vorba sărmanului delegat al Universității din Sofia, iar mai în urmă stingerea așa de nefericită a acestei singure voci, a făcut ca trecutul, adică tocmai ceea ce serbătore am, să tacă desăvîrșit în serbările jubilare.

Va recunoaște, prin urmare, oricine, că nu dorința de a arăta numai ce dezgust ne inspiră procedeele de reclamă ale rectorului, a fost origina opoziției ce am făcut acestor serbări; știiam prea bine că dintr'un aseminea om, nu pot ieși de cît aranjamente de decor, în care, neapărat, el să fie centrul tabloului, pentru ca jubileul Universității să samene cu apoteoza doctorului Faust, neputinciosul care și-a vîndut sufletul diavolului, pentru a căpăta vigoarea pe care n'o mai avea.

Cum că nu s'a gîndit de cît la mijloacele de a se pune pe dînsul mai în vedere, ne-o arată și absoluta neglijare tocmai a acestui trecut despre care am vorbit și care nu s'a văzut la serbările jubilare. Unde au fost vechii elevi ai școalei? Ce mărturie au adus ei, prin situațiile înalte ce de sigur au, despre rodul acestei Universități? Vor fi fost oare cu toții takiști, ca să ne facă hatîrul de a nu contribui la apoteozarea neputinciosului cu sufletul vîndut diavolului?

Dacă organizatorul serbărilor s'a gîndit sau nu, la foștii studenți ai acestei Universități, nu știm; este, însă, tot atît de simptomatic că nu s'au gîndit ei să vină să glorifice la o aseminea zi pe *alma mater*, mama cea bine făcătoare, care i-a crescut și i-a încălzit la binefacerile luminei ce le-a dat. Care să fie pricina care a ținut de-o parte pe acești fii, cari de sigur numai ingrați nu sunt? Nu sunt ingrați, fiind că n'a fost ocazie în care să se atingă cineva cu o singură vorbă de Iași și de Universitatea lui, fără ca acești copii iubitori să sară ca un singur om, pentru apărarea bunei lor mame. Dacă au lipsit acuma, pricina trebue căutată poate și în promiscuitatea ce le o oferea acum mama lor adorată, cu acel care trebuia acum să le țină locul de tată, dar pricina stă de sigur și în absoluta lipsă de legătură între elevi și profesori.

Nu vrem să căutăm pricina acestui rău, dar de sigur că nu poate să fie spre gloria școalei, cînd elevii se consideră legați de școală numai prin diploma ce așteaptă, iar profesorii numai prin leafa ce trebue să primească. Legătura sufletească, care duce afară din școală faima acesteia, nu se decretează printr'un jubileu, ori cîte decoruri i s'ar aduce. Legătura aceasta ar fi trebuit să facă ca tot orașul să vibreze la vestea acestor serbări; ca toți fiii acestei mame să se pregătească să aducă la ziua cea mare, prinosul lor de recunoștință și de laudă. Cum că aceasta n'a fost, o mărturisește răceala cu care tot orașul, în afară de lumea oficială, a primit vestea și a lăsat să treacă serbările jubilare.

Prin urmare astă-zi, cînd serbările au trecut, putem conchide că n'am putut să arătăm ce am făcut la Universitate în acești 50 ani, fiind-că tocmai acest trecut a lipsit de la serbări. Dacă este să tragem acum învățăminte din dezastrul din care numai prezența Regelui ne-a scăpat, scoatem întîi învățămîntul pentru noi, de a nu căuta să ne împodobim cu haine care nu ne prind, iar pentru universitate de a constata că de cît jubileuri, ceea ce trebue să se facă negreșit, este de a cultiva acea legătură care trebue să facă din studenți mai mult de cît niște doritori de diplome.—Fără de această legătură, Universitatea ajunge ca acel părinte care lasă avere unor fii pe care nu i-a învățat cum s'o păstreze și din care avere se alege praf.

S. G.

Carp și Kogălniceanu

Domnul P. P. Carp a părăsit Iașul, ostentativ, în preziua înaugurării monumentului lui Kogălniceanu.

D. Carp nu se putea simți la largul lui, acolo unde se glorifică una din cele mai positive și creatoare energii ce au cîrmuit vre-o dată această țară.

Suprema ambiție a d-lui Carp a fost aceea de a fi o individualitate, cu desăvîrșire în afară de ori-ce țărmurire a gîndirei și acțiunei sale. A vrut să fie mai presus de orice disciplină politică, mai presus de partide, mai presus și de simțimentele organice ale națiunei. D-sa a pornit de sigur de la convingerea că tare cu adevărat nu e de cît omul care e singur, și că numai un asemenea om, stăpîn absolut pe voința și pe hotărîrile sale, poate aduce țărei servicii hotărîtoare, și în ceasurile de grea cumpănă să vie cu soluțiuni întregi, neînrîurite de interese de clasă sau de partid.

Nu se poate tăgădui că într'o privință a reușit. A fost, este încă, o individualitate. Singularizarea sa este deplină. Cînd zici Petre Carp, ai impresia unui om politic cu totul deosebit de contimporanii săi. Parte din instinct, parte din voință, n'a vrut să știe nici de partide, nici de curente, nici de aspirațiunile latente sau vii și accentuate din jurul său, și fără îndoială că trei personalități atît de caracteristice ca d. Carp nu sunt azi în toată țara romînească.

Dar dacă vedem personalitatea în toată originalitatea ei și mai cu seamă în acea aprigă libertate ce a ținut să și-o păstreze față de mediul politic, național și social în care a trăit, nu vedem în schimb acțiunea puternică ce a avut-o asupra mersului trebilor statului, sau macar asupra spiritului public.

Cît de cu totul altfel a fost Kogălniceanu!

A fost și Kogălniceanu o individualitate, care suporta foarte anevoe limitele și regulile vieței de partid. Cu privirea sa limpede și cuprinzătoare vedea mai de sus și mai larg aceea ce în mijlocul luptelor pătimașe se acoperă adesea de o ceață deasă. Din culmea 'gîndirei și a genialei sale intituțiuni, dușmăniile, exagerările și frămîntările ctte odată inutile 'i apăreau în toată zădărnicia lor, Mîndria sa era să nu fie socotit ca omul cutărui partid, ci ca omul țărei.

Dar n'a zis că țara e menită să'i slujească lui ca laborator de experiențe și să'i primească ideile ca o revelațiune divină, care împărtășește omenirei păcătoase adevărurile ultime. A zis că el este al țărei. Și n'a disprețuit nici opinia publică, mult puțină cîtă era. N'a disprețuit nici curentele. Le-a socotit ca uneltele indispensabile ale formărei, întrărei și propășirei statului romîn.

Căci nu ori-ce individualitate poate lăsa urme în istoria unei țări.

A fi o individualitate, nu este un scop. Iată ce a înțeles—Kogălniceanu,

Struțul de la „EPOCA"

Marghilomaniștii au devenit de o discrețiune uimitoare, la care nimeni nu s'ar fi așteptat, în manifestarea satisfacțiunei lor. Dînșii, abia după o săptămînă, comentează, în ziarul lor „Epoca", bucuria ce au simțit-o la Iași, aflînd din declarațiunea pe care M. Sa ar fi făcut-o d-lui Bădăreu, că partidul conservator-democrat ar fi desființat.

Ce deosebire, în simțirea bucuriei, între d. Carp și d. Marghiloman.

D. Carp a plecat din Iași deadreptul la Țibănești, a doua zi după declarația M. Sale; pe cînd d. Marghiloman a rămas în Iași, ca să ridice în toasturi de banchet, moralul prietenilor deprimați de enorma bucurie *ce le-a produs declarațiunea M, S. Regelui, Insuși d. Marghiloman era așa de deprimat—de bucurie bineînțeles—în cît tonul tuastului său a fost cam scăzut, și a fost nevoit să intervie d. Arion să înalțe tonul prin tuastul său.*

Lucru curios însă, ambii miniștri în tuasturile lor, în loc să-și manifeste bucuria pentru dispariția partidului conservator-democrat, și-au manifestat bucuria pentru surpriza, că în Iași ex stă și partidul conservator.

Contrar insinuării ziarului marghilomanist, ziarele noastre n'au făcut nici o mențiune despre declarațiunea M, Sale, și cu atît mai puțin, n'au comentat-o. Provocați, suntem nevoiți s'o comentăm și noi.

M. Sa nu s'a aratat îngrijit de existența celor trei partide, pentru că aceasta i-ar constitui o greutate la luarea hotărîrei asupra alternărei partidelor la guvern, cum insinuiază cele două partide istorice, în mod necuviincios, cînd sînt în opoziție; că M, Sa închiriază, cu termen fix, guvernul, închiriere care, natural, ar deveni foarte puțin comodă cu existența a mai mult de două partide. M. Sa s'a aratat în declarațiunea făcută d-lui Bădăreu, preocupat de neputința guvernelor de a guverna din cauza existenței a trei partide.

„Nu se poate guverna—*reproducem termenii proprii din declarațiunea M. Sale*—**cu trei partide, căci partidul de la guvern este redus la neputință prin coalizarea celor două partide din opoziție".**

Cuvintele M. Sale nu se pot raporta de cît la neputința actualului guvern, al cărui suflet se crede d. Marghiloman.

Cuvintele M. Sale nu se pot raporta la guvernul liberal, căci sub acest guvern, nu s'a produs coaliția celor două partide din opoziție, ci coaliția dintr'un guvern cu partidul d-lui Carp, contra partidului d-lui Take Ionescu.

Neputința actualului guvern, *iată ce-a preocupat pe M. Sa la Iași, pentru cei ce au ochi de văzut și urechi de auz t,*

Degeaba își vîră struțul capul în nisip. Cu aceasta nu va evita primejdia ce vine asupra lui.

Alt tuast al șerului

Șerul sufere, de opt zile încoace, de continența tuasturilor și discursurilor. Oratoria delicată a fostului ministru al M. S. Regelui, a trecut acum granița: la Cernăuți, unde se află ca trimis special al M. S. șerul a tuastat, față de ginerele Imparatului Austriei, în sănatatea acestuia.

Iată, după *Evenimentul*, ziarul șerului, textul autentic al tuastului acestuia:

„Mulțumesc Alteței Voastre pentru cuvintele afectuoase, pe care a binevoit să le rostească în onoarea M. S. Regelui, cuvinte, cari, de sigur, vor mișca adînc pe M. S."

„Cuvinte rostite în onoarea cui va"—iată o formulă cu totul nouă, inventată de șer peste graniță. Ea poate concura, ca frumusețe de gîndire, cu „plămădirea României de mîine și poimîine", pe care șerul a copt-o, stînd și grăind, fără jenă, înaintea statuei lui Cogălniceanu.

Dar și „cuvintele, cari, de sigur, vor mișca adînc pe Regele României", erau plasate la loc potrivit. Arhiducele Salvator a zis, că salutarea trimisă de Regele Carol, este o nouă chezășie a bunelor relații d'între Austria și România".

Iar șerul, ca răspuns, a comunicat archiducelui, că „aceste cuvinte vor mișca adînc, de sigur, pe M. S. Regele."

Vorba asta „chezășie pentru bunele noastre relațiuni" trebue să fi numărînd 40 ani. S'a zis și s'a rezis. Iar pentru șerul emoționat, chezășia aceasta a fost ceva nou de tot, zis fiind că el, șerul, trinchează în numele Regelui și de aceea și-a exprimat certitudinea, că „aceste cuvinte vor mișca, și încă adînc, pe Regele României."

In țară și peste țară, șerul rămîne în conflict oratoric. D'aia a și zis,—de acea dată nu în numele M. S. Regelui,—că oratoria nu cuprinde de cît mintea școlarilor.

Orator nu-i șerul, fiind-că el are a face cu Regi și Imparați, nu cu școlari. Dar barbat de stat este - să n'aibă pereche—dee Domnul!

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa clemenței...

Un epizod obișnuit în împrejurările tuturor vizitelor de Suverani este—petiționarea.

Cancelariile regale, trăsurile regale, se umplu totdeauna de sute, de mii de petițiuni adresate fie Regelui, fie Reginei.

Ce sunt cererile aceste toate? Care e rostul lor, filosofia lor?

După cît se pare, domnește credința obștească — întemeiată cine știe pe ce întîmplări și experiențe ale trecutului—că stă în puterea Suveranilor de a desființa, ori de a ușura cel puțin, ori ce pedepse. Această credință licărește mai în totdeauna în abisul temnițelor unor suflete, pentru care speranța nu mai are nici un înțeles. Omul părăsit în voia întîmplărilor; omul pentru care nu mai sunt deschise alte porți de cît ale nenorocirii, ale ocnei—încă păstrează, ca o urmă de foc sub cenușă, acea zare de vagă așteptare și de nădejde, ce se sintetizează în forma socială cea mai posibilă: clemența regală.

Dar mai este și un alt element în toate aceste intervențiuni, rugăminți și petiționări la Tron.

Ceea ce, în mod obișnuit, se numește justiție, este—în fond — sinteza, ori aplicarea unui număr de formule convenționale.

Nici-odată cel osîndit pe temeiul cutărui ori cutărui articol din cod — nu se vă recunoaște, nici în public, nici chiar în forul său interior, vinovat într'adevăr,—sau —cel puțin—atît de vinovat, precît l'a socotit judecătorul.

Dar este într'adevăr vr'o odată cineva atît de culpabil cît l'a judecat cine-va? Este o sentință judecătorească vr'odată expresia cea mai sigură a unei vinovății,—echivalentul absolut al unei anumite greșeli ori abateri?

Toate sunt relative în materia aceasta delicată a dreptății omenești. De aceea cu drept cuvînt plutește multă îndoială în jurul ori-cărei sentințe de condemnare, iar cel chemat să ispășească, păstrează întru cît-va convingerea — și poate și aureola de victimă. De aci gîndul că se cere un factor de dreptate mai presus de instituția dreptății; se cere o forță și o voință mai presus de interpreții codului; un element care să se conducă de alte considerațiuni, de alte criterii de cît obișnuiții judecători.

Mai presus de aridele formule ale condicei penale,—mai presus de inflexibila justiție cu ochii legați, apare atuncea *mila*. Și de aci acel torent de apeluri așternute în notele cele mai înduioșătoare, tinzînd numai să trezească unic sentiment universal și veșnic—al compătimirii.

Ea lucrează în afară de legi și de formule. Dar însamnă oare că de multe ori nu îndeplinește reale acte de dreptate superioară? Din potrivă!

.... Să lăsăm dară marei mulțumi dreptul acesta al petiționării și să păstrăm convingerea că, ori cîte erori s'ar putea săvîrși pe această cale cam primitivă a îndurării în fața lacrimelor,—greșelile sunt mai puțin numeroase și, de sigur, mai puțin dăunătoare de cît acele făcute de severul cod penal cu aridele lui formule.

Mila este un puternic element revoluționar; ea răspunde unui instinct profund și, încoronată sau nu,—înfățișează una din cele mai reale valori sociale, din cele mai reale forțe ale omenirii.

Rodion

Pentru Pace

Una din chestiile cele mai importante și mai urgente ale civilizației moderne este *mișcarea pacifistă*, adică tendința de a înlocui regimul forței din relațiile internaționale prin principii de dreptate și de judecată.

In principiu toată lumea condamnă resbelul, dar nimeni din cei autorizați nu caută a-l înlătura. In fond cei mulți cred, că resbelul este neapărat și veecinic; unii considerîndu-l ca o bine-facere chiar — întru cît pe urmele lui o națiune poate deveni mai falnică decît a fost; — iar alta consideră răsboiul ca un rău necesar.

Orice s'ar zice, războiul nu-i decît cel mai înspăimîntător dezastru și numai o rămășiță a timpurilor vechi, barbare. Luînd în samă cauzele și chipul în care se manifestă, triumful unui resbel nu-i decît o lipsă de dreptate și proclamarea celui mai tare. Se distrug forțele viguroase — cele mai viguroase — ale unei națiuni; se aruncă tot felul de nenorociri prin familii; se împiedică civilizația și progresul economic; și însfîrșit se spulberă în vînt munca depusă de secole întregi.

Nu-i locul de a arata în detail, cauzele și urmările unui resbel. Și nu-i locul nici pentru a face istoricul mișcării pacifiste.

Ne vom mulțumi numai, să spunem în treacăt că ideea pacificării nu i o idee cu totul nouă. Ea datează încă de pe timpul lui Aristofan, 400 ani înainte de Christ. Mulți oameni de samă au reluat apoi această idee, pentru a o desvolta și a o face cunoscută tuturor. Printre alții Kant a scris *Pacea perpetuă*, apoi Fourier, St. Limon, Beranger, Lamartine. Tolstoi cere refuzul serviciului militar — singurul mijloc, după el — de a scăpa umanitatea de relele militarismului.

In urma scrierilor favorabile Păcii s'au format congrese, conferinţe şi ligi. Se lucrează mult în vederea Păcii şi se va isbuti. Se va isbuti căci Istoria însăşi ne arată, cum au dispărut răsboaele civile odată cu formarea Statelor mari — răsboae care erau mai crîncene chiar, decît cele dintre năţiuni.

Lupta însă există şi evenimentele ce se petrec acuma în Europa, şi care ar putea să ice o complicaţie şi mai mare, ar arata mai ales unora, că răsboiul nu poate să înceteze şi că Pacea nu va veni nici odată.

Cu toate acestea civilizaţia îşi urmează calea — deşi în zigzaguri, totuşi nu stă pe loc. Cum au dispărut atîtea barbarii, şi aceasta va dispărea. Şi va dispărea cu atît mai curînd, cu cît femeile vor lupta mai mult să iasă din faza degradatoare în care *dreptul pumnului* le-au adus.

Se vor fi întrebînd mulţi poate: ce are a face scripca şi cu epurele?

Dar desigur că acestora, oricît li s'ar arata corelaţia, spiritul lor conservator din fire nu le-ar permite să admită, că femeea ar putea fi şi în această privinţă de mare folos. E destul a ne aminti de svonul ce a făcut o scriere a unei femei acum 20 de ani — svon, care e la ordinea zilei mai mult decît a fost atuncea chiar.

E vorba de romanul *Baroanei Luttner, — Die Waffen nieder!* — jos Armele! — care a impresionat întreg universul, şi care astăzi e de cea mai recentă actualitate.

Scrierea pare a fi o biografie. Şi ediţia germană chiar, are un asemenea subtitlu; dar în realitate nu-i decît o operă de imaginaţie, operă de propagandă, în care autoarea şi-a pus tot sufletul şi toate ideile umanitare pentru care luptă.

Bertha Luttner se trage dintr'o familie aristocratică şi răsboinică coborîndu-se din ramura generalului Wallenstein. Se născu în Praga, anul 1843. La 19 ani se mărită cu prinţul Wittzenstein pe care-l perdu curînd. După 14 ani se căsători cu baronul Luttner, ceva mai tînăr decît ea. Această alianţă nemulţumind familia, ei pleacă în Tiflis, unde timp de 12 ani lucrară împreună, dînd la lumină opere de valoare. Baronul scrise o serie de nuvele şi romane de moravuri caucaziene; iar baroana romane ce plăceau mult compatrioţilor ei, înainte chiar de a-şi fi făcut renumele ce-l are astăzi cu romanul *Jos Armele!*

Reîntorcîndu-se în patrie se stabilise în castelul Hermansdorf la 60 kilometri de Viena. Aci fericita pereche lucră devotîndu-se apărărei idealurilor umanitare: *împăcarea raselor şi a claselor, salidaritatea umană, libertatea cugetării, emanciparea morală şi materială.*

Baronul Suttner e fundatorul şi preşedintele societăţei austriace *contra antisemitismului*, iar ea a fundat societatea austriacă a *Amicilor Păcii.*

Şi dacă astă-zi există o mişcare pacifistă în Austria şi mai ales în Germania, aceasta se datoreşte numai baroanei Suttner. Ea scoate şi o revistă cu numele Romanului, în care expune cauzele tuturor mizeriilor umane, ce decurg din manifestările spiritului de violenţă existent încă între oameni. Convingerea la care a ajuns această femee este că abaterea răsboiului nu-i de cît o parte a reformei generale a societăţei.

Această femee distinsă — într'adevăr distinsă — numită de adversari *Furia Păcii* — a rupt cu toate prejudecăţile castelelor şi a ale popoarelor, cunoaşte multe limbi, se exprimă cu multă eleganţă, se emoţionează foarte uşor găsindu se încurcată la începutul unui discurs. Cu toată energia şi capacitatea, de care dispune ea, a rămas o *timidă* — dînd cu aceasta tipul adevăratei femei.

Tema romanului celebru o foarte simplă şi nu poate să prezinte adevărat, interes de cît citindu-se în întregime. Căci ceia ce interesează şi instrueşte tot odată, sunt descrierile stărilor sufleteşti, în care se găsesc victimile de tot felul de pe urma răsboiului; sunt explicările cauzelor, cari contribuesc ca oamenii să privească „interesele Statelor superioare intereselor meschine ale indivizilor", sunt tablourile plastice ce rees din faptele care se desfăşoară din împrejurările şi persoanele care intervin; sunt reflecţiile ce se întîlnesc în cursul romanului.

Aşa într'o scrisoare pe care eroina o scrie bărbatului ei — plecat la resbel — printre altele, ea-i spune: *Umanitatea la resbel*! Acesta e ca şi raţiunea în credinţă. Umanitatea şi resbelul, raţiunea şi dogma sunt contradictorii, O ură sinceră şi violentă pentru inamic, şi un dispreţ complect în viaţa umană, iată baza spiritului răsboinic: o supunere absolută a raţiunei iată condiţia cea dintăi a credinţei. Trăim într'o epocă de tranziţie...

Intr'un pasaj de cîteva rînduri autoarea face istoricul răsboiului şi motivul lui arătînd toată nemernicia, la care se supun oamenii de secole:

„In epocile primitive şi barbare, atîta vreme cît omul ameninţat de adversarii sălbatici, oameni sau animale, trebuia să se lupte pentru a-şi asigura propria-i existenţă; pentru el lupta era un isvor de plăceri. Şi numai în virtutea amintirilor inconştiente ale acestor timpuri primitive mai simţim noi acea atracţie, în mijlocul desfăşurărei unui resbel. Dar acum numai sunt în Europa, nici salbatici, nici animale feroce, ne-am făcut noi singuri duşmani convenţionali".

Acest roman a apărut în 1899. Deocamdată fu refuzat de editori pe motiv că publicul german fiind militarist lucrarea, nu va putea să aibă nici o reuşită. Cu toate acestea apărînd, zeci de mii de exemplare se vîndură. In Austria — patria autoarei — avu un succes neînchipuit. Insuşi ministrul de finanţe zise în plină şedinţă a camerei: „Oamenilor, consacraţi cîteva ore citind *Jos Armele!* — Şi, cel care, după citire, va mai pleda încă pentru resbel, — pentru mine va fi de plîns!"

Fie că aceste vorbe ale ministrului austriac să servească de îndemn femeilor noastre pentru a citi un *roman*, care să le înalţe sufletul, făcîndu-le să vadă că viaţa merită să fie trăită şi în alt chip de cît cel în care nişte împrejurări vitrige ne-au adus s'o trăim..

Maria C. Buţureanu
Institutoare

UN RAPORT UNIC

— Ancheta contra d-lui Şumuleanu —

Denunţul împotriva d-lui C. Şumuleanu, directorul Institutului de Chimie, a fost anchetat de către d-nii G. Rigani şi Şt. Minovici, cari au prezentat un raport reprodus în „Neamul Romînesc", vrednic a fi cunoscut, întru cît dînşii constată ca exacte aproape toate faptele ce se impută d-lui Şumuleanu, însă... sunt de părere că pentru aceste fapte d. Şumuleanu merită a i-se aduce laude.

In adevăr, se recunoaşte că d. Şumuleanu a găsit arsenic acolo unde nu era, dar aceasta se poate datorii impurităţii reactivilor, ca şi cum unui chimist în asemenea lucrări i-ar fi permis să nu-şi controleze riguros reactivii. Dar, de oarece chestiunea aceasta ştiinţifică a fost magistral tranşată de către juraţii de la Vaslui, d-nii inspectori sanitari o consideră „că nu poate constitui o probă de ignoranţă din partea d-lui Şumuleanu". Tot aşa şi cu celelalte imputări de nepricepere, aduse d-lui Şumuleanu; ele sunt nefondate, numai pentru-că cutare proces intentat Direcţiei Generale din cauza isprăvilor d-lui Şumuleanu, este încă pendinte înaintea instanţelor judecătoreşti.

De asemeni, faptul că a bătut pînă la sînge pe un laborant, pentru care a şi suferit o condamnare, ce putea deveni definitivă, dacă nu intervenea o aplanare pe cale particulară, cum şi alte manifestări analoage, sunt considerate de d-nii cari au anchetat, nu ca brutalităţi, ci ca „exces de zel... pentru apărarea sănătăţei publice". — Aşa dar, cînd e vorba de cinstea şi viaţa oamenilor se poate îngădui d-lui Şumuleanu să nu-şi controleze reactivii, dar poate să bată cît o pofti pe laboranţi. Foarte interesantă constatare!

Brutalitatea se mai scuză şi prin afirmarea, că personalul, ce a găsit d. Şumuleanu la intrarea sa în serviciu era fără titluri, de altă specialitate şi necompetent.

Acei cari au funcţionat la Institutul de Chimie la venirea d-lui Şumuleanu au cuvîntul!

De asemeni încasarea integrală spre folosul personal al d-lui Şumuleanu, a sumelor plătite pentru analize de ape şi pentru expertize chimico-legale e socotită ca „recompensarea muncei sale personale", deşi regulamentul se pare că prevede altfel, pentru orice sume încasate pentru analize efectuate *în Institutul de Chimie* Pentru cazuri analoage un alt director de Institut de Chimie, distins şi competent, a fost totuşi nevoit să dimisioneze; iar d-lui Şumuleanu i se aduc laude. Unui magistrat nu-i e permis a da consultaţii particulare, dar d-lui Şumuleanu îi este îngăduit a încasa bani pentru expertize făcute in laboratorul statuini şi cu materialul statului şi ca funcţionar al statului.

Dar, ce să mai lungim, rezultatul era de prevăzut, după modul cum s'a făcut ancheta, cînd s'a evitat ascultarea celor mai indicaţi martori şi după alte incidente, ce vor fi relevate la timp.

Să nu doarmă pe succesul trecător d. Şumuleanu. Anchetele trec şi se succed, faptele rămîn; ba se mai pot găsi altele nouă!

Sperăm că d. Director al serviciului sanitar în persoană va căuta să clarifice această situaţie dăunătoare Institutului de Chimie, sănătăţii publice şi... chiar d-lui Şumuleanu.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

La Librăria Socec & Comp. din localitate, *se caută* o casieră Romînă.

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

MONUMENTUL IMPĂRĂTESEI ELISABETA

Sosirea Archiducelui Leopold Salvator. — Delegaţia M. S. Regelui Carol. — Decorarea oraşului. — Desvelirea monumentului. — Coroanele.

Cernăuţi 3 Octombre.—Toată suflarea Bucovinei a asistat ieri la una din cele mai înălţătoare serbări patriotice, la care a luat parte şi un representant al Imparatului Frantz Iosef, prin persoana archiducelui Leopold Salvator, căruia populaţia oraşului i a făcut o primire grandioasă.

Archiducele a sosit Sîmbătă la orele 3 p. m. în Cernăuţi, fiind întîmpinat de tot ce oraşul nostru are mai distins. Guvernatorul ţării, mareşalul, primarul oraşului, mitropolitul, profesorii universitari, ofiţerii superiori, toate şcolile cu profesorii lor au ieşit întru întîmpinarea ilustrului oaspete.

Era o privelişte impunătoare cînd priveai nesfîrşitul şir de trăsuri cari formau cortegiul.

Pe tot parcursul drumului, de la gari la palatul ţării, mulţimea adunată pe ambele laturi ale străzilor nu mai sfîrşea în strigăte entusiaste de „trăiască".

Onorurile au fost date de batalionul de vînători în frunte cu muzica cari în sunete de fanfare anunţa populaţiei sărbătoarea care va avea loc a doua zi.

Tot eri cu trenul de 1 p. m. a sosit în localitate şi delegaţia trimisă de M. S. Regele Carol, care a fost întîmpinată în gara Iţcani de către Baronul de Veseli şi locotenentul R. de Tabara. Această delegaţiune se compune din d-nii: D. Grecianu, primarul oraşului Iaşi şi căpitan M. Negruzzi.

Oraşul a fost în plină serbătoare. Toate străzile au fost splendid decorate cu drapele şi ghirlande de brad, Edificiile presentau un aspect pitoresc, căci au fost bogat împodobite cu covoare, flori, tablouri, embleme şi drapele, cari fîlfîiau mîndru la adierea vîntului de toamnă.

Seara întreg oraşul a fost iluminat feeric şi corpul veteranilor uniformaţi au făcut o retragere cu torţe cu muzica în frunte.

La orele 6 seara a avut loc la guvernatorul Bucovinei un Dineu în onoarea oaspeţilor, la care au luat parte archiducele Salvator, cu suita, delegaţia romînă cu consulul Georgescu, generalul de corp Colosvari precum şi toate notabilităţile oraşului.

La şampanie archiducele a toastat în sănătatea M. S. Regelui Carol, iar primarul Grecianu în sănătatea M. S. Impăratului Frantz Iosef şi familia imperială.

La orele 8 seara a avut loc o reprezentaţie festivă, la care a asistat şi archiducele, în a căruia lojă a luat loc şi delegaţiunea romînă.

Duminică la orele 12 s'a desvelit monumeutul cu toată solemnitatea cuvenită, cu care ocazie delegaţia romînă, a depus o elegantă coroană de lauri din partea M, S. Regelui Carol, de asemenea şi romînii bucovinien au depus mai multe coroane cu panglice tricolore.

Oraşul era într'o adevărată fierbere. Străzile revenisc inpracticabile pentru trăsuri. Cernăuţenii nu şi reamintesc să mai fi văzut în Cernăuţi o afluenţă atît de mare. Mulţimea era eşa de nerăbdătoare de săvîrşirea solemnităţii, în cît era cît pe ce să rupă cordonul de soldaţi.

Numai de aci se cunoaşte, că poporul austriac e pătruns pînă în măduva oaselor de spiritul patriotic fapt, ce-i face onoare deosebită,

In momentul solemn cînd s'a anunţat desvelirea monumentului, mulţimea a isbucnit în aclamaţiuni entuziaste, cari au durat fără întrerupere timp de 30 minute.

Pentru menţinerea ordinei au fost concentrate toate organele poliţieneşti, în fruntea cărora se afla prefectul poliţiei d. dr. Tarangul în persoană.

După amiază la orele 3 archiducele, a făcut o plimbare cu automobilul în jurul oraşului, vizitînd şi platoul unde urmează să se zidească cazarma artileriei de munte.

Alteţa sa a fost adînc impresionat de grandioasa primire ce i s'a făcut, ceea ce l'a hotărît să mai rămînă şi Luni în localitate.

Delegaţiunea romînă părăseşte astăzi Cernăuţul.

Romînii bucovineni au dovedit şi cu această ocazie sentimentele lor faţă de casa Habsburgică, căci cu toţii au participat la această serbare în mod solemn.

Pentru Luni seară s'a anunţat o nouă reprezentaţie festivă în onoarea archiducelui cu opereta „Dragoste de ţigan".

Din comitetul pentru ridicarea acestui monument fac parte şi următorii romîni: d. consilier consistorial Bejan, d. profesor universitar dr. Voinţchi şi inginerul technic A. Titus cav. de Onciul.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Nu cotiţi! E bine să ceteasca poeţii —cărţi cît mai multe, lucrări cît mai variate?

Am zis „poeţii", nu scriitorii. Aceştia din urmă nu discută asemenea chestiuni.

Unul din cunoscuţii noştri poeţi, d. I. Minulescu şi-a pus întrebarea, publicînd în „Romînul" din Arad nişte „manuscrise inedite" în care găsim următoarele:

„Să citesc?—se 'ntreabă poetul—nu".

„Să citesc, nu-mi place. Poate fiind că am băgat de seamă, că pe mine cărţile nu mai au ce să mă înveţe".

„Cei cari citesc mie îmi fac impresia excursioniştilor de meserie... Nu, nu cărţile nu folosesc la nimic".

...Se vorbeşte adesea de insuficienţa de cultură a intelectualilor noştri.—Cazul Minulescu ar fi un exemplu de citat şi aceasta fără teamă de a fi dezminţit, întru cît poetul singur o mărturiseşte.

...Nouă însă ni se pare, că d. Minulescu a cam cetit prea mulţi poeţi francezi...

*

A apărut No. 2 din revista iaşană „Versuri" cuprinzînd poezii semnate de d-nii Al. Stamatiad, E. Speranţa, Cridim, G. Andoni, I. M. Raşcu, Al. Viţianu, M. I. Bantaş.

Ecouri, noutăţi etc.

Preţul 15 bani.

*

Henri de Régnier, delicatul poet francez, ales de curînd membru al Academiei franceze va fi primit cu ceremonialul obişnuit tocmai în Ianuarie viitor avînd să facă elogiul Vicontelui Melch ör de Vogue, al cărui loc îl ocupă.

Ii va răspunde Albert de Mun.

*

Cea mai nouă piesă a lui Arthur Schnitzler, dramaturgul vienez atît de cunoscut, a avut foarte mult succes. Piesa are titlul: „Das weite Land"— Ţara îndepărtată.

*

In oraşul Vitré s'a ridicat acum cîteva zile un monument d-nei de Sévigné. Paul Deschanel a vorbit în numele Academiei Franceze.

*

După „Times", de la 1896 şi pînă la 1910, adică timp de 14 ani de cînd ciuma domneşte în Indii, au murit acolo 6 860 211 oameni.

*

D. Ferdinand Caussy, publică în *Correspondant*, scrisori inedite ale lui Voltaire, de un egal interes şi pentru istoria literară a secolului şi pentru cunoaşterea mai de aproape a filosofului.

*

STRUNA ZILEI

CÎND PISICA NU-I ACASĂ...

Grecii au intenţia de a ocupa Creta în momentul cînd flota turcească va fi părăsit Bosforul.
Ziarele.

Ca 'ntr'acel proverb antic
Va fi lucrul, vă prezic:
Turcii cînd n'or fi acasă,
Grecii vor juca... pe masă.

INFORMATII

Sf. Sinod se va întruni către sfîrşitul acestei luni, după ce se vor termina şedinţele consistoriului superior bisericese,

Inaltul corp bisericesc va avea, între alte chestiuni, să se pronunţe asupra proiectului pentru modificarea legei sinodale şi să-şi dea avizul asupra prelaţilor cari urmează să ocupe locurile de mitropolit primat şi episcop al Romanului.

Examenul de capacitate pentru diploma de învăţători, la şcoala normală „Vasile Lupu" din Iaşi, va începe la 10 Octombrie.

Au mai fosi decoraţi dintre profesorii străini, cari au luat parte la serbările universitare, domnii: Feldmareşal baron de Genningen, marele cordon al Stelei; contele Conkrine, guvernatorul Basarabiei, acelaşi ordin.

Steaua în gradul de comandor, d lor consilier de stat Kotcherva, colonelului Demar, decedatul D. Agura, profesor la universitatea din Sofia, fost ministru; Teodor Parnavski, profesor la universitatea din Cernăuţi.

Steaua în gradul de mare ofiţer: d. W. Waldeyer, consilier intim, profesor la universitatea din Berlin.

Coroana României, în gradul de comandor: d lor de Martonne, profesor de geografie la universitatea din Paris, Urban Jarnick, profesor la universitatea boemă din Praga, Friedwagner Matei, profesor de filologie romînă la Academia de ştiinţe sociale din Frankfurt, Teodor Ştefanelli, consilier în retragere al Curţei de casaţie din Cernăuţi, profesorului F. Saghin, rector al universităţei din Cernăuţi; Sextil Puşcariu, profesor la universitatea din Cernăuţi, membru corespondent al Academiei Romîne.

Ofiţer al Coroanei: d. Henric Swoboda, profesor la Universitatea di Viena.

Expoziţia viticolă.— Am arătat la timp că societatea viticolă potrivit statutelor sale, a organizat în anul acesta o expoziţiune de struguri şi fructe precum şi de produsele agriculturei. Cu organizarea acestei expoziţiuni a fost însărcinată o comisiune compusă din 12 membri, cari au dat depline puteri d lor M. Vioresecu, Em. Stratan şi Cl. Rivalet, de a lucra pentru executarea lucrărilor de amenajare a expoziţiei.

Expoziţiunea a fost împărţită în două secţiuni principale şi anume: 1) în interiorul pavilionului principal, unde se află expuşi struguri, fructe, vinuri spirturi, licheruri, miere, ceară, viţe altoite, şi nealtoite, planuri, hărţi, cataloage şi preţuri corente, 2) în pavilionul din curte unde se află diferite instrumente şi maşini necesare culturei viilor şi a pomilor.

Ca anexă la această expoziţiune, se pot vedea, într'un drăguţ pavilion adhoc construit, produsele ce compun îngrăşămintele chimice, care după ştiinţa modernă trebuesc încorporate solurilor epuizate de culturi succesive şi care redau pămîntului, cînd sunt judicios întrebuinţate, facultatea de a produce recolte îmbelşugate.

In curte mai sunt plantaţiuni de pomi roditori, forestieri, precum şi colecţiuni din cele mai frumoase conifere.

Remarcabilă este, în interiorul pavilionului principal, colecţiunea de insecte şi tabloul de boalele cryptogamice ce atacă viţa şi pomii, precum şi diferitele preparate care pot fi studiate cu ajutorul instrumentelor ce însoţesc această parte ştiinţifică.

In curte se mai află o expoziţiune horticolă unde se pot vedea frumoasele produse ale şcoalei de culturi a Batalionului 4 de vînători, condusă de d. locotenent Neculcea; produsele fermei d-nei şi d lui V. Jorra, precum şi ale zarzavagiului Th. Seculoff.

*

Iată şi numele celorlanţi expozanţi, în frunte cu pepienierile statului, care expun cea mai complectă colecţiune de struguri şi fructe proaspete şi conservate, nagiumiri, magiunuri, marmelade, etc. Vinuri produse în pepienierile statului, plantaţiuni de viţe, pomi roditori şi altele.

Apoi se succedează la produsele pepinierilor Buftea cu viţe americane, struguri, fructe, miere şi altele.

Printre pepinieriştii mai figurează produsele d lor Gustav Otge din Iaşi, Stănescu din R.-Sarat şi Eugene Meyer, gara Florica.

Printre podgoreni, pomicultori, pepenieriştii şi agricultori, sunt: domnii Franţ Manolescu, de la Strunga Iaşi; Dimitrie Greceanu, Stînca-Iaşi; Gustav Ulrich, Cozmoaea-Doi Peri Iaşi; Anton Rohr & fiu, Socola-Iaşi; Gh. Cristotor Cozmoaea-Iaşi; D-rele Ferenţ Cotnar-Iaşi; şcoala normală „Vasile Lupu"; Paiano & Purcherea, Copou-Iaşi; Victor Stocker, Copou-Iaşi; Em. Stratan, V-le Lazaridi; Mihai Viorescu; preutul Ştefan Dîrţu; Benj. Rivalet; d. Cădere, Vişan-Iaşi; d na Sophie Vasiliu, Manta Roşie-Iaşi; Gh. Eliadi, Bozieni-Roman cu fructe; Pandele Zamfirescu, Copou-Iaşi cu vinuri; Spiridon Irimescu, Vişan-Iaşi, cu struguri fructe şi vinuri; Al. Velciu, Hiliţa-Costuleni, cu vinuri; Ioan Werner-Iaşi muştar cu must.

Fr. Iacobovici Vlădiceni-Iaşi, struguri şi vinuri, Soc. anonimă Rom.-Ital. de Industrie textilă Copou, saci de vie.

Ştefan Theodorescu, Socola-Iaşi, fructe, Petru Cernătescu silvicultor Ciurea: un splendid conifer din regiunile tropicale.

Grigorie Ciomac, Socola-Iaşi struguri cu apicultori specialişti, d nii M. N. Alexieff, Doi Peri-Iaşi şi preotul Hanganu, Galata-Iaşi precum şi d. Alex. Vlăsceanu din Piteşti, care expune un stup de invenţiunea sa.

D. A. M. Miereanu din Iaşi cu măsuri de capacitate de zinc şi cositor pentru lichide.

B. Vasiliu et Comp., Manta-Roşie cu produsele distileriei vinicole.

D. N. V. Gheorghiu, Galata-Iaşi, cu struguri şi căpşune.

Apoi d-nii C. Constantinescu din Ploeşti; Biroul „Progresul" din Craiova; Möel Bring din Focşani; Pivniţele Apostoleanu din Panciu: Mar-Ocneanu soccesorii din Craiova; Jean P. Turceanu din Băileşti; D. Glodeanu din Ploeşti; Alex. S. Antonescu din Craiova; Nagy Gabor din Koly-Ungaria; Lt. Damienescu, Tecuci, cu vinuri şi un produs venologic; Gogu Iliescu-Buzău cu vinuri şi spirturi; H. Giurescu, inginer, Brăila, cu un pulverisator sistem nou; „Florica" fabrică de produse chimice, cu saramură pentru tratamentul viilor; Willy W. Wiscocil, architect peisagist, cu planuri de parcuri şi grădini; I. Hang din Bucureşti, cu împrejmuiri şi spalieri pentru viţe; Isidore Margulies din Iaşi, cu maşini şi unelte de viticultură.

„Meteor" fabrică în Ploeşti cu prese şi zdrobitori pentru struguri precum şi cu alambicuri sistematice.

Şcoala superioară de Arte şi Meserii expune: un butoi, o presă pentru struguri şi un extractor pentru miere.

Dl. Dim. Cădere, expune ca termen de comparaţie, un teasc şi un călcător moldovenesc, ambele de lemn şi care astăzi sunt cu totul părăsite.

NUMAI DOUA PARTIDE

Este cineva care jubilează în coloanele „Epocei“ cu un entusiasm prea demonstrativ pentru ca să fie simţit, de faptul că zilele acestea s'ar fi accentuat necesitsteatea a două partide politice, numai a două.

Din acea accentuare, zisul cineva deduce că un al treilea partid nu mai există şi că membrii acestui partid desfiinţat vor trebui să meargă la unul sau la cel-alt din cele două partide.

Convingerea noastră fermă ca şi a ori cărui om politic, care trăeşte în lumea realităţilor şi care îşi dă seamă de evoluţia necesară a instituţiunilor, este, că un partid nu poate fi desfiinţat nici de afară nici din năuntru, fie printr'un cuvînt, fie chiar printr'un act, şi că numai complecta răsturnare a structurei sociale pe care se reazimă şi a cărui expresiune este, 'i poate anula raţiunea de a fi.

Un partid nu se menţine şi nu se desfiinţează, după cum 'i se aplică ori nu cifra convenţională de 1 sau 2. Altceva determină existenţa şi rostul partidelor şi anume faptul că izvorăsc dintr'o adîncă şi permannţă nevoie naţională.

Tot aşa de convinşi suntem că jocul constituţional nu este ceva imuabil. Dacă constituţia însăşi, cea scrisă, cea întărită cu putere de jurămînt, cea înconjurată de atîtea chezăşii de stabilitate, este supusă revizuirei şi urmează să fie pusă la un moment dat în acord cu prefacerile petrecute în spiritul naţiunei şi în sînul aşezămintelor, cu atît mai mult se impune revizuirea la timp a regulelor care nu figurează în nici un text.

Dealtmintrelea, atît este de adevărat, că jocul constituţional nu poate avea nimic din automatismul unei legi fixe, care se impune cu forţa unei fatalităţi, în cît n'am avea de cît greutatea de a alege, dacă am vrea să găsim în cea mai recentă istorie constituţională a Romîniei exemple de categorică întrîngere a acestui joc.

Dar chiar dacă print'un cuvînt s'ar putea desfiinţa un partid — aşa zisul al treilea partid — şi chiar dacă acestui sumar decret de desfiinţare ar trebui să'i urmeze o împrăştiere generală şi definitivă a membrilor acestui partid şi încă acel cineva al „Epocei“ n'ar avea motiv să se bucure, afară doar dacă prin jubilarea sa ostentativă vrea să acopere un adînc simţimînt de nesiguranţă care 'i-o fi stricat somnul multe nopţi dearîndul.

Ce s'a accentuat? Că trebue numai două partide? Două partide tari? Două partide tari, care să dea guverne tari?

Nimic nu ne împedică să jubilăm şi noi de această afirmare, mai cu drept cuvînt noi decît oricine.

Noi mai cu drept cuvînt decît oricine, pentru simplul motiv că ne simţim ca al doilea partid, pentru că *suntem* al doilea partid, pentru că nu suntem alt ceva decît partidul conservator care a guvernat ţara de două ori în numele ideilor-conservatoare, pentru că suntem partidul conservator dela 1899—901 şi de la 1904—907, cu organizarea sa, cu forţele sale legislative şi administrative, cu energiile sale de conducere, şi în plus cu curentul imperios al opiniei publice în favoarea unei guvernări conservatoare inspirată de nevoile moderne ale societăţei şi pătrunsă de un hotărît spirit democratic.

Suntem aceia cari facem posibil un partid conservator tare şi un guvern conservator tare. Noi suntem aceia cari decidem de soarta ori-cărei guvernări conservatoare. Aceasta s'a putut vedea acum, mai luminos de cît oricînd.

Dacă este deci cineva care se poate socoti de fapt desfiinţat, ori cît ar mai dăinui viaţa sa exterioară, nu pe noi ne priveşte desfiinţarea. Şi dacă se pune pentru o organizare politică problema ce vor deveni mîine membrii ei şi unde îşi vor îndrepta paşii pe viitor, nu pentru organizarea noastră se pune această chestiune.

Unde este democraţia conservatoare cu şeful ei, cu principiile ei, cu forţele ei de acţiune, acolo este al doilea partid, acolo este unul din cele două partide tari de cari ţara are nevoe, acolo este singura posibilitate de guvern conservator tare,—tare prin capacitate, tare prin încrederea naţiunei.

Nu jubilăm însă, — fiind că nu este pentru noi nici o surprindere. Aşa este, cum trebue să fie. *„Ordinea“*

Ultime INFORMAŢII

❑ Se crede că sft. Sinod propune candidatura archiereului Melefe Constanţeanu la scaunul de Mitropolit Primat.

❑ Reamintim că astă-zi, Marţi, ora 5, are loc întrunirea comitetului executiv al partidului nostru din Iaşi.

❑ A. S. R. Principele Carol va veni în fie-care primavară la Iaşi spre a urma cursurile facultăţii de ştiinţi, timp de o lună.

A. S. ar avea mare aplicaţie pentru fizică.

❑ *In cercuri guvernamentale se afirmă, că creditul de 300,000 lei, votat de Parlamentul trecut pentru o statuie a unirii, ce urma să fie aşezată pe piaţa Unirii din Iaşi, va fi schimbat pentru a se clădi în Iaşi, un cămin studenţesc, care urmează să fie întreţinut şi din venitul donaţiunii făcute de Rege.*

❑ *Comemorarea d-lui Carp.*

Ministerul lucrărilor publice a fixat pentru ziua de 17 Octombrie, licitaţie pentru darea în întreprindere a executării lucrărilor de împetruire a şoselei Todireşti—Ţibăneşti—Ţibana.

Valoarea lucrărilor, după deviz, este de lei **265 mii.**

❑ *S'a zis că prefectul poliţiei n'a făcut nici o treabă în Iaşi, cu prilejul vizitei regale.*

Protestăm. Prefectul a făcut treabă bună, la plecarea Regelui: i-a sărutat mîna Suveranului.

De ce? Fiind-că Regele a fost gentil cu prefectul: i-a adus poliţişti de la Bucureşti.

❑ *Regele a fost foarte afectat de explicaţiunile, pe care d. Burada. prim-preşedinte al Curţei de Apel, i-a dat asupra insuficienţei localului, unde se află, azi palatul de justiţie. Suveranul a promis, să intervie, pentru a se grăbi terminarea palatului administrativ.*

❑ *Se ştie, că d. P. Poni s'a retras la pensie, pe ziua de 1 Octombrie, de la catedra de chimie mineralogică de la facultatea din Iaşi.*

Suplinirea catedrei a fost cerută de d. Costăchescu. Consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi va fi convocat să se pronunţe.

❑ *Cu începere de la 10 Octombrie d. Ioan Brăteanu, însoţit de mai mulţi fruntaşi liberali, va întreprinde un turneu politic, prin ţară, pentru a se consfătui asupra reorganizării partidului în provincie şi asupra campaniei de răsturnare.*

O asemenea consfătuire va avea loc şi la Iaşi, în ziua de 15 Octombrie, la care vor lua parte şi delegaţi ai cluburilor liberale, din oraşele mai mici din nordul Moldovei.

❑ *Două societăţi franceze, din care una va fi prefăcută în societate romînă, pe acţiuni, au luat în exploatare societatea Sinaia.*

Cladirea în care se afla instalat otelul Ungarth a şi fost dărîmată. Lucrările se vor face cu mare urgenţă, aşa că atît cazinoul, cît şi noul otel vor fi isprăvite în Mai 1912.

La trenurile Bucureşti-Sinaia, se va face tracţiune electrică, aşa că parcursul va dura numai două ore şi jumătate; pentru urcarea „Omului“ se va instala un tren funicular, iar un tramvai electric va lega Sinaia cu Predealul.

❑ *Serviciul sanitar a cerut stăruitor autorizaţie Epitropiei Sf. Spiridon, de a proceda la desinfectarea şi amenajarea pavilionului din spitalul Paşcanu, destinat a servi de spital de izolare, în cazul ivirei holerei în localitate.*

❑ *Neastîmpăratul Jocu a inventat o lovitură nouă pentru a atrage lume cît mai multă la expoziţia de paseri.*

Astfel, începînd de Joi, 6 Octombrie şi pînă la 9 Octombrie inclusiv, în fiecare zi, de la orele trei, vor avea loc, într'o arenă specială a expoziţiei, mari lupte de cocoşi.

❑ Orele de cancelarie la Primărie, au fost fixate de la 8 dimineaţa, pînă la 1 după prînz.

Dispoziţia a fost luată pînă la 1 Noembrie.

❑ Zilele aceste, se va proceda de către d. inginer Vîrlănescu, la fixarea locurilor, unde urmează să se aşeze noile lămpi electrice, în diferite străzi laterale.

❑ Congresul meseriaşilor, a fost definitiv fixat pentru zilele de 9, 10 şi 11 Octombrie. Congresul va avea loc în Bucureşti, în raionul de agricultură al parcului Carol I.

In vederea acestui congres, meseriaşii din Iaşi, se vor întruni Joi la orele 8 seara, la sediul corporaţiei metalurgice.

Din Iaşi, e vorba să participe 400 de delegaţi.

Meseriaşii, cari nu posed încă bilete de legitimaţie pentru C. F. R., îşi pot procura, în seara de Joi, la corporaţia Metalurgică, din str. Golia.

Se ştie, că pentru acest congres, ministerul lucrărilor publice, a acordat o reducere de 75 la sută pe c. f. r.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a acordat 800 lei serviciului antirabic din localitate, pentru procurare de instrumente necesare la analize bacteriologice.

❑ D. Dim. Grecianu, a plecat la Bucureşti, şi azi va fi primit în audienţă de Suverani, pentru a-i face raportul asupra serbărilor din Cernăuţi,

❑ Astă noapte o încercare de spargere şi furt, s'a încercat la depozitul de maşini al căilor ferate din localitate.

Hoţii surprinşi au dispărut, fără a li se fi putut da de urmă.

❑ Se anuţase că la serbările din Iaşi, avea să asiste şi d. Caruso, ministrul Greciei la Bucureşti.

Acum a sosit o scrisoare, prin care d. Caruso, se scuză, că din cauză de boală, n'a putut participa.

❑ E vorba a se reînfiinţa în Iaşi un consulat grec.

❑ Preşedintele „Centrului studenţesc din Iaşi“, d. M. Dinescu, şi-a înaintat astăzi dimisia din acea calitate, rămînînd numai preşedinte al societăţii studenţilor în medicină din Iaşi.

❑ Au fost revocate transferările învăţătoarelor: Ecaterina Casian, care va rămînea la Şipote şi Virginia Sevastian, care va rămînea la Comarna. Postul al 4-lea, de la şcoala din Podul-Iloaei a fost desfiinţat.

❑ D-na Natalia Burghele, maistră de desemn şi caligrafie la şcoala profesională de fete din Vaslui, a fost detaşată şi anul acesta la şcoala Reuniunea femeilor romîne din Iaşi, rămînînd să fie suplinită la Vaslui de d-ra Nicolau.

D-ra Corciovescu, maistră-suplinitoare la şcoala profesională din Dorohoi, a fost detaşată la şcoala de fete Reuniunea din Iaşi.

❑ D. Nicolae Arabu, licenţiat în ştiinţi, a reuşit la concursul ţinut de Academia romînă pentru obţinerea unei burse de 300 lei lunar, pentru studiul zoologiei în străinatate.

Bursa va fi servită timp de trei ani.

❑ Universitatea din Iaşi va acorda şi anul acesta 30 locuri la cantina universitară.

Inscrieri se primesc până la 22 Octombrie.

❑ Soldatul Herman Grosman, din regimentul 20 Teleorman, fiind în congediu în Iaşi, în urma unei certe cu părinţii a încercat să se sinucidă, în piaţa teatrului, trăgîndu-şi un foc de revolver în abdomen. Glontele a ricoşat, aşa că Grosman s'a ales numai cu o uşoară sgîrietură.

Consiliul facultăţii de drept a fost convocat să se întrunească Joi, 6 Octombrie, pentru a fixa datele examenelor, care încep după 15 Octombrie.

❑ Consiliul facultăţii de ştiinţi a dat aviz favorabil cererei făcută de d. Agricola Cardaş, dr. în ştiinţi de la Bonn, de a ţinea un curs liber de zootechnie şi economie rurală, la secţia de ştiinţi din Iaşi.

❑ Curtea s. II-a a redus azi la 15 zile, de la o lună şi la 150 lei amendă, pedeapsa falitei Estera Rapaport din Vaslui.

❑ Unul dintre vechii bolnavi de febră tifoidă, a încetat azi din viaţă.

❑ La Primărie s'a început întocmirea listelor de elevi saraci, cărora urmează a se distribui haine şi cărţi.

❑ De la 22 — 30 Septembrie au fost în localitate:

8 cazuri de Anghină difterică, 9 de febră tifoidă şi un caz de enterită.

❑ La regimentul 7 de roşiori s'a constatat un al treilea caz de febră-tifoidă.

Toţi trei bolnavi, sunt izolaţi la spitalul militar.

❑ Starea sănătăţei deputatului Henri Suţu, victima accidentului de automobil de alaltăeri este relativ bună.

Şoferul, care s'a făcut vinovat în Iaşi de mai multe accidente a fost şi el rănit în ultimul accident.

❑ **Judiciare.** — Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi apelul negustorilor faliţi Cahane şi Briess, de a li se infirma mandatele de arestare.

— Primarul comunei Vînătorii-Neamţului, Gheorghe V. Birliba, fiind arestat pentru faţă în acte publice şi abuz de încredere, a făcut apel la camera de punere sub acuzare care apel i-a fost respins astăzi.

— La secţia I-a a tribunalului s-a amînat astă zi judecarea falimentului Antoniade, numitul trimiţînd un certificat de la Galaţi, că este bolnav.

❑ Din seria firmelor teatrale, cinematograful Pathé Frères din Sala Sidoli reprezintă astă seară Marţi „Pacatele Tinereţei“. E o înscenare măreaţă după scrierea unui autor danez şi întreaga acţiune este interpretată de asemenea de artişti daneji, ca să desfăşoare în Copenhaga, capitala Danemarcei. E o piesă de teatru complectă şi cuprinde trei părţi mari de program.

A patra parte a noului program de astă seară Marţi cuprinde între altele: Sfîşiat de lei sau naufragiaţii, o extra ordinară apariţie: înaintea spectatorilor apare o ceată de lei, din care unul e împuşcat; înregistrările sunt absolut fidele după natură.

Puterea lui Smintilă, scene comice —cum se apără cinematograful de grevă, scene humoristice. etc. etc. etc.

Peste cîteva zile: „Amor Fatal“ prima piesă cinematografică, jucată de artiştii Teatrului Naţional din Bucureşti: d-na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile subiectelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ Firul special binevoind a se deranja, n'am putut convorbi cu corespondentul nostru din Bucureşti.

Ultima oră

Bucureşti 4 Octombrie

Războiul Italo — Turc

SUPUNEREA A 150 OFIŢERI TURCI

Roma.—„Giornale d'Italia“, află din Tripolis, că eri au sosit la comandamentul general, 150 de ofiţeri turci, cari şi-au predat armele.

Aceasta a provocat o mare impresie. Părerea generală este, că din lipsa de ofiţeri şi de merinde, trupele turceşti se vor preda în curînd deşi sunt ordine contrare date de la Constantinopol.

Un Arab şi un Grec aleşi Vice preşedinţii camerei

Constantinopol.—Camera a ales ca vice preşedinte pe Abdul Hamid Zehravi membru al opoziţiei. Aceasta a refuzat însă să primească demnitatea de vice preşedinte, pe baza hotărîrei partidului său. Camera a ales atunci pe Arabul Ruhi şi Grecul Emanuelide, membri ai majorităţei ca vice preşedinţi.

Deputaţii Tripolisului, cer darea în judecată a fostului cabinet

Salonic. - Deputaţii Tripolitaniei au depus o moţiune, cerînd motivat, punerea în acuzare a fostului cabinet. Moţiunea a fost trimeasă unei comisiuni speciale.

LUPTELE DIN TRIPOLIS

Roma.—După cît regulată din informaţiile comunicate presei de ministerul de răsboiu, forţele dabarcate pe coasta Tripolitaniei, n'au înaintat spre interior. Trupele italiene fiind aparate de arteleria vaselor de răsboiu, atacurile repeţite ale detaşamentelor turceşti n'au putut avea un succes deosebit. Duşmanul a suferit însă pagube mai mult sau mai puţin mari.

Instalarea italienilor

Roma.—„Messagero“ află din Tripolis să fostul consul Pestalozzi, a sosit acolo spre a lua direcţiunea afacerilor civile. Au sosit de asemenea şi funcţionari ai ministerului de interne, cu două lăzi imense, cu monedă italiană, destinată să înlocuiască moneda turcească care va fi retrasă cu încetul.

O acţiune demonstrativă a trupelor turceşti

Roma,—Agenţia Stefani află din Tripolis, că azi noapte, cam pe la ora 10, turcii cu forţe neconstatate exact, au făcut o acţiune demonstrativă la o mare distanţă, în direcţia puţului bumelian şi spre vest slujindu-se numai de focul artileriei, dar cu un rezultat nul.

Un singur om din trupă a fost uşor rănit. Spre miezul nopţei, turcii s'au retras.

Debarcarea de la Tripolis

Roma.—Agenţia Stefani află din Tripolis cu data de 15 Octombrie, că ultima parte a primului transport în Tripolis, compus din 14 vase, a ancorat la amiază şi a început imediat debarcarea.

Situaţia este neschimbată.

O misiune turcească

Londra.—„Daily Chronicle“ află din Constantinopole că sub auspiciile uniunei interparlamentare, s'au făcut pregătiri spre a se trimite o delegaţie de şase sanatori şi deputaţi în toate capitalele europene spre a angaja toate naţiunile să provoace o tranşare pe cale arbitrară a diferendelor şi să convingă pe Italia şi expună pretenţiile în faţa Curţii din Haga.

S'a strîns prin subscripţie un fond de 20,000 de lire pînă acum. Sultanul a subscris în capul listei 1000 de lire.

Asasinarea unui călugăr

Roma.—„Giornale d'Italia“, află din Tripolis, că în urma ştirilor primite din Benghasi, sunt temeri asupra vieţei călugărului Humbert, care a strîns în jurul său o şcoală formată din 900 mici sclavi pe cari i-a răscumparat. Se svoneşte, că acest călugăr ar fi fost ucis de fanatici. Se crede însă că ar fi isbutit să se baricadeze, aşteptînd ocupaţiunea trupelor italiene.

GORKI GRAV BOLNAV

Berlin.—Ziarul *Lokalanzeiger*, **află din Petersburg, că scriitorul Gorki, se află grav bolnav, în insula Capri.**

Perdut *un ceas de damă, aur avînd gravat înlăuntrul capacului numele Elena Constantiniu.*

Găsitorul este rugat a preda, ceasul la redacţie unde va primi o bună recompensă.

Dr. H. SOLOMOVICI

specialist pentru boale de **Nas, Gît** *şi* **Urechi.** *Reîntors din Berlin s'a reluat consultaţiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.*

Str. Golia 67 *(casele camerei de comerţ)*

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpuşneanu 37 —

Aduce la cunoştinţa clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecţionat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd şi maşină de spalat părul şi de uscat, prin electricitate.*

Practicant cu scriere frumoasă se preferă absolvent şcoalei comerciale sau cu cursuri secundare. Se caută de o casă comercială din Iaşi. Oferte sub. Practicant Porte-restante.

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iaşi —

FURNISORUL CURŢEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele şi tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună şi eftină.

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi şi o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Şerban.

POSTĂVARIA

LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa şi Englez

— Str. Ştefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, şevioturi negru şi bleu-marin, postavuri negre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme şcolare şi militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANŢA ŞI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA şi BUHUŞI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branşă, cu preţurile cele mai modeste.

De închiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie şi tapiţerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 şoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice şi reparaţiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informaţii a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înştiinţează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine şi frumoase, precum şi croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

Cea mai nouă colețiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și conserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanți serioși chiar și fără avere (ocupație religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IASI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure și care își are întrebuințarea externă după cunoștina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei

Mustar romineso cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă și ca adaos la sosuri, fiind picant și dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelență pentru copii, Limfatici, Scrofuloși, etc. *Sticla 2.50. b.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneaoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Cereți numai:

Partumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări:

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER.

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de Incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale și Accesorii

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Planine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

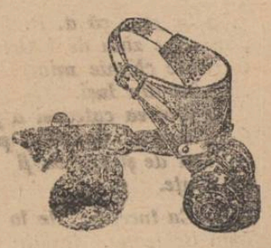

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski' lăcătuș și [illegible] Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII — No 1417 — Joi 6 Octombrie 1911

DARUL REGAL

De pe urma serbărilor jubiliare, Universitatea noastră s'a ales cu un dar foarte important din partea Regelui, suma de 300,000 lei, din al cărei venit Senatul universitar va putea ajuta pe studenții meritoși la tipărirea tezelor și va da burse la studenți lipsiți de mijloace.

Acest dar merită să ne oprească asupra lui și ne mirăm că nu i s'a dat pînă acum nici măcar atențiunea unui fapt divers. Chiar vorbarețul ziar guvernamental, care nu economisește ditirambe prin toate culmile văzduhului, la adresa serbărilor jubilare, a privit darul regal ca un fel de creanță pe care Regele era dator, par că, s'o achite lui Bogdan și n'a făcut de cît s'o achite la termen. Nici un cuvînt n'a putut să iasă din partea acelora care timp de o săptămînă nu mai știau unde să rîdice Universitatea și se trudeau, parcă, în fie-care zi, să inventeze o iperbolă mai grozavă de cît cea de eri.

Faptul că au tăcut tocmai asupra gestului Regal, care în adevăr a rîdicat Universitatea, ne arată că n'au avut condei de cît pentru Bogdan și pentru glorificarea lui; încolo tot ce nu trece prin sita vederilor lor, n'are importanță.

Mărturisim că această tăcere nu este întămplătoare și că tot orașul—orașul pe care nu-l mai mișcă nimic, din ceea ce i se face și i se dă, orașul care s'a deprins să privească, parcă, cu ochi indiferenți, ori ce încercare de a-l ridica,—orașul întreg, zicem, are aerul de a zice: „dați cît veți vrea, faceți școli cît veți crede, asta nu mă va împedica să merg tot pe drumul pe care am apucat".

In tot orașul darul Regal n'a rîdicat entuziasmul care era de așteptat și mulți au avut aerul să socoată pe Rege dator să facă acest dar, despre care se vorbea mai dinainte, ca de un fel de obligație din partea Regelui.

Această stare de spirit nu este de mirat, poate, la niște oameni săraci, deprinși să primească daruri, uneori să le și pretindă, în schimbul voturilor. Este, însă, de mirat că profesori de Universitate să privească acest dar tot ca o pomană și să nu vadă în el dorința Regelui de a rîdica și a ajuta pe toate căile rîdicarea culturală a Iașilor.

Sunt profesori universitari, cari nu văd în gestul Regelui nimic din înălțarea sufletească cu care a fost făcut. Bogdan nu se sfiește a spune că dacă a reușit el—el a reușit — să facă pe Rege să facă darul său, apoi merită, el, Bogdan, să i se rîdice o statue. Alții, cari cel puțin nu sunt bolnavi în așa grad de aberațiunea eului, spun că darul Regal va întări deacum Universitatea și va face imposibilă în viitor desființarea ei. Nimic despre gîndul în adevăr înalt, care a prezidat la acordarea acestui dar, nimic despre înțelepciunea Aceluia, care se gîndește mai departe de cît la statui și la foloase personale.

Mărturisim că nu se poate ști care ar fi fost soarta acestui dar, dacă Inteleptul donator ar fi știut care vor fi punctele de vedere a celor către care el se adresează. Suntem, însă, convinși, că singurul care a judecat în această afacere, a fost Regele; venirea Sa la Iași a fost pornită dintr'o înțelepciune, căreia datorăm și mărinimosul Său dar.

In adevăr, n'a fost cetățean mai de seamă al Iașilor, care să nu fi spus îndiferite ocazii Regelui, că Iașul decade și că ar fi un bun mijloc de a'l ridica, acela de a face ca Familia Princiară să aibă reședință în Iași o parte a anului. Venirea Regelui cu întreaga Familie Regală pentru un timp de 6 zile la Iași, este satisfacerea acestei dorințe ce i s'a exprimat. Nu jubileul, nici statuia, nu l'au făcut să vină, ci dorința ce în totdeauna are, de a nu lăsa ca Iașul să piară; așa se explică de ce a stat în Iași mult mai mult de cît era necesar pentru faimosul jubileu, la a cărui festival de seară de alt-fel nici n'a asistat.

In privința mărețului Său dar, el este izvorît tot din plîngerea ce i-au făcut universitarii, cari i-au spus că Universitatea de Iași nu este populată din cauză că studenții sunt săraci și se duc la București, unde sunt burse și slujbe cu care se pot în treține în timpul studiilor. Atunci Regele a pus în mîna ce i se întindea, marele dar ce am văzut.

Semnificarea acestui dar, însă, nu poate scăpa nimănui. In adevăr Regele s'a putut convinge că studenții dispun la Iași de mijloace didactice prea suficiente, o Universitate înzestrată cu laboratoare complecte și instalată cum nu e cea din București și o Bibliotecă bogată, complectă și somptuos instalată. De aceea pe cînd la București Regele a donat cu ocazia jubileului său de 25 ani, suma de 200,000 lei pentru a se face Fondația universitară Carol, cu biblioteca ei, la Iași Regele a recunoscut că nu e nevoe de Bibliotecă, de oarece aceasta există în condiții prea bune. De aceea a ascultat glasul acelor cari cerseau pîne pentru studenți și le-a dat pîne.

Ce parte au luat studenții la bucuria ce acest dar a trebuit să producă, s'a văzut; au crezut și ei, întocmai ca și unii din profesorii lor, că darul Regal era o obligație și nu s'au mișcat de loc.

Ce urmare va avea acest dar, se poate prevedea.

Dat pe mîna Senatului universitar, prezidat de un Rector eșit din cluburi politice, va servi tot pentru a împăna cu burse și ajutoare clientela politică. La atîtea mijloace de presiune morală se va mai adăuga și acesta, în cît în acest oraș deprins să cerșească, rectorul va avea oștirea sa devotată de cerșetori, cu care va face un nou partid studențesc. Dacă pînă acum existau partide de acest soi bazate numai pe frica notei de examen, acum se va crea un partid bazat pe frica bursei.

Din toate acestea, putem conchide că intențiunile cele mai bune devin nenorociri, cînd sunt date pe mîni cari au mai deturnat, chiar numai moraliceşte. Pentru aceea nu credem că darul Regal să fie bagheta magică ce va scoate apă din stîncă și viață de unde nu este.

Pentru binele Universității și al orașului, dorim ca viitorul să ne desmintă.

S. G.

Interpretarea marghilomanistă

— Un Rege constituțional, care desființează un partid politic —

Comunicatul *Epocei* **asupra interpretării celor zise de Rege la Iași, coincide cu întoarcerea de la Iași la București a d-lui Marghiloman.**

Ministrul de interne, om subțire, s'a inspirat de la cercuri grecinisto și a venit cu interpretarea gata la București! M. S. Regele a zis d-lui Badareu — după interpretarea grecinisto-marghilomanistă: „la toți de față și în viitor sănătate: decretez desființarea celui de al treilea partid și ordon membrilor acelui partid să se înscrie în unul din cele două partide istorice".

Și d. Marghiloman comentează: „unde se vor înrola foștii takiști, ai fostului partid takist, de sub foasta șefie a fostului Take Ionescu—asta le chestie secundară. Fapt este, că M. S. Regele, cu prilejul serbărilor universitare de la Iași, a decretat desființarea partidului conservator-democrat.

Intră în prerogativele regale, după părerea grecinisto-marghilomanistă, ca Suveranul să poată decreta desființarea—deci și înființarea de partide politice.

Firește, clemența regală are ființă și în noul prerogativ, descoperit la Iași, căci altmintreli nu ne-am putea explica, de ce Regele n'a desființat partidul politic, care, acum trei ani, își exprimase neîncrederea în Tron prin articolele publicate în *Protestarea?*

Regele constituțional al Romîniei, ca și Imparatul autocrat al Rusiei, are dreptul să desființeze partide și grupări politice—de și, la noi, partidele reprezintă Natiunea și Regele emană de la dînsa!

Interpretarea aceasta a d-lor Grecianu-Marghiloman răstoarnă tot înțelesul cuvintelor „Romînia liberă". Căci, dacă Regele poate decreta dispariția unui partid politic, el ar putea decreta dispariția tuturor partidelor, doar dacă în Constituția scrisă de domnii Marghiloman și Grecianu, este scris: „în afară de partidul d-lui Carp, al cărui succesor va fi d. Marghiloman".

Și dacă partidele pot fi rase de Rege, natural că înființarea lor trebue făcute cu decret regal.

Domnul Grecianu s'a obișnuit să-l facă pe vice-regele Romîniei. Il reprezintă la toate festivitățile de seamă, vorbește pentru El, semnează proclamații ca procurist regal.

Acum a ajuns să fie și cheia tălmăcitoare a vorbelor Regelui și ni-l înfățoșează ca Rege constituțional cu idei... autocrate.

L'a contaminat și pe d. Marghiloman, așa că și Bucureștii, ca să nu rămîie mai prejos ca Iașii, au un pro Rege.

In vechime era altfel: bufonii nu fusese și vice-regi.

Misionarul misterios

Trimișii speciali ai Regelui, la Cernăuți, domnii D. Grecianu, fost ministru; căpitan M. Negruzi și *L. Sculy...*

In toate dările de sea mă ce le publică ziarul grecinist asupra evenimentului îmbucurător, că Regele a trimis două coroane, de flori naturale, la Cernăuți, amintește, repetă și subliniază, că misia regală se compune din d nii: Grecianu, fost ministru, Negruzzi, căpitan, și L. Sculy fără nici o altă deslușire.

N'ar fi trebuit să pună „fost ministru" după Grecianu, nici căpitan înainte de Negruzzi. Ce este d. Grecianu știm noi mai bine și de cînd ie căpitan d. Negruzzi, iarăși știm.

Dar cine să fie al treilea, care, *Evenimentul* spune, a fost trimis special de Rege să fie il terțio la dusul celor celor două coroane?

Era nevoe mare să luăm informații. In pomelnicul interminabil al excelentelor noastre relații cu imperiul vecin Austria, va fi trecută acum și noua chezășie a acestor bune relații: domnul L. Sculy.

Relațiunile noastre cu Italia sunt mai puțin cordiale, dovadă: la Roma fusese trimiși, ca să ducă o singură scrisoare autografă, doi trimiși speciali.

La Cernăuți au fost trimiși trei, de și la serbările de la Iași, Austria trimisese numai doi.

Evident, dar, că cel de al treilea curier special al Regelui nostru, d. L. Sculy, a fost trimis ca să servească de chezășie întărită — d. L. Sculy este un personaj și dacă nu ni se spune, oficial, care este poziția socială al d-lui L. Sculy, noi datori am fost s'o descoperim.

Știm tot: d. L. Sculi, trimis special al M. S. Regelui României, este student în drept la Iași și secretarul privat al șerului „fostul meu ministru".

Ca trăsătură domocratică, este foarte frumos din partea „fostului Meu ministru", ca să fi primit a merge ca trimis al Regelui, în aceiași calitate cu secretarul său privat și ca „fostul Meu ministru de justiție" să pomenească a figura într'o misie identică, cu un student în drept, fie chiar cu un student distins cum am aflat că este domnul L. Sculy.

Dar ca persoana M. S. Regelui să fie reprezentată pe lîngă un arhiduce al Austriei, trimisul Imparatului, de un student universitar — asta nu înțelegem.

Regele ignorează că este reprezintat prin studentul de la Iași. Regele ignorează, că secretarul privat al șerului, în loc să fie dat ca atare la gazetă, s'a plasat lîngă „fostul Meu ministru" și că va căpata decorație austriacă nu ca secretar privat al iubitului, ci ca al treilea sol al M. S.

A fost nevoe să arătăm cine este misteriosul misionar, care figurează în *Evenimentul* ca trimis al Regelui.

Bietul Rege!

Inițelepciunea d-lui Stroja

De mii de ani cutreeră lumea, singur singurică, înțelepciunea lui Salomon, fostul rege al Israeliților. Cu drept cuvînt se plictisise înțelepciunea aceea de atîta singurătate și divinitatea, în larga ei mizericordie, a împerechiat-o—în fine: înțelepciunea fostului Rege s'a fidanțat, ieri seara, cu înțelepciunea d-lui Stroja, prefectul poliției Iași, cunoscutul prefect, care a sărutat, pe peronul gării Iași, mînușa Regelui Carol.

Fost căpitan de artilerie, ales să fie major de ad ție, devenit, ca barbat politic, om din marele stat de major al d-lui Grecianu, d. Stroja n'a fost lovit din senin de darul înțelepciunei și nici dînsa n'a făcut act de mesalianță, alipindu-se la prefectul poliției Iași—care a sărutat mîna Regelui.

Ințelepciunea d-lui Stroja — nu noi am descoperit-o, nici n'am fi putut-o remarca, dacă el însuși, tovarășul Regelui israelit, n'ar fi făcut cuvenitul faire part.

Suntem datori să facem o rectificare: nu d. Stroja a făcut cunoscut că a devenit în familie cu înțelepciunea — ci Regele nostru.

Da—Regele nostru. Regele nostru, pe peronul gării, pe locul istoric unde prefectul i-a sărutat mănușa—a avut, față de sărutant — substantiv nou, venit pe lume cu prilejul serbărilor universitare—a avut față de sărutant două adjective crescendo: „sunteți inteligent, sunteți înțelept."

Noi nu insinuăm. Onorarea cu zisele adjective ne-a adus-o la cunoștință prefectul, sau, în numele său, șeful brigadei de siguranță, în numărul de aseară al *Evenimentului*. Cităm:

„M. S. Regele, în semn de înaltă satisfacție pentru modul inteligent *cu care prefectul a știut să menție ordinea și pentru* înțelepciunea *ce-a aratat, lăsînd cetățenilor de și (ortografia poliției) manifesta în libertate sentimentele lor de dragoste către tron și dinastie."*

Inteligent a fost prefectul, fiind-că a știut să menție ordinea; înțelept a fost cînd n'a împedicat — el, prefectul, pe cetățeni, să-și manifesteze dragostea pentru tron —cu t mic— și pentru dinastie—cu d mic!

Iar opoziția, natural, moare de necaz, căci—spune prefectul:

„Admirabila atitudine *și activitatea înțeleaptă desfășurată (la singular) de domnul prefect, trebue să umple de venin pe takiști și pe liberali...*

De venin dulce — firește. Ințepciunea prefectului, care a lasat pe cetățeni să fie veseli la vederea Regelui—ne-a umplut de bucurie.

A, ce prefect înțelept!

BILANȚ

Am avut, în sfîrșit, serbările jubilare, în care Universitatea și orașul întreg au făcut, cum se zice, *bonne mine à mauvais jeu.*

Corpul profesoral al Universității, care în bună parte fusese contra acestor serbări, s'a strîns la urmă în jurul Universității, de nevoe și cu inima strînsă, ca să n'o lase de rușine în fața țărei și a străinătății. Au tăcut, însă, cu toții și erau tîrîți, parcă, în serbări *à contre coeur.* Pînă la urmă serbarea a fost, deci, tot a lui Bogdan.

Putem, deci, să facem acum bilanțul numai a acestui om, căci de fapt de la început pînă la urmă el a aranjat, el a distribuit roluri, el a pus în scenă comicăria din care toți n'au păstrat nici o amintire entuziastă, ci numai o osteneală din care au fost bucuroși cînd au scăpat.

Fiind-că este vorba despre un bilanț și mai ales de bilanțul unui falit moral, trebue să începem cu activul. După spusa lui și a mărunțușurilor care l'au asistat, serbările jubilare au avut binele de a arăta că Universitatea există și a consolidat'o. Suntem siliți să trecem peste acest succes, fiind-că ne desonorează atît orașul cît mai ales corpul didactic, care nu are alte mijloace de a arata că există

In afară de acest succes, pe care astăzi Bogdan și 'l revendică și cu plăcere i'l acordăm, rămîne să vedem sub ce față ne au arătat serbările jubilare.

In această privință, trebue negreșit să despărțim Universitatea de Bogdan, căci mai curînd sau mai tîrziu această despărțire tot se va face. Vom arăta, deci, ce au văzut străinii în acel care ne reprezintă astăzi Universitatea și a vorbit în numele ei.

Ca organizator al serbărilor s'a văzut că n'a avut de cît aptitudinile unui oare care Stall maister de circ: nu s'a gîndit de cît la punerea în scenă și l'au preocupat foarte mult invitații și mai ales doamnele. Această preocupare l'a făcut să lase de o parte cu totul tocmai pe acei cari acum sunt destinați să rîdice Universitatea; nu s'a dat nici o atenție, absolut nici una, ajutorilor profesorilor, asistenților de laboratoare, elevilor vechi etc. Lumea nu exista de cît pentru Bogdan și clientela lui. Pentru aceea aranjamentul a rîdicat protestări unanime.

Trecem peste gafele fără număr ce a făcut în cursul ședinței festive și venim la rolul său personal, din care musafirii puteau să vadă cine stă în fruntea Universității. Ei bine, modul cum personal s'a arătat, a fost dureros de execrabil. A vorbit în 3 ocazii și n'a lăsat o singură clipă ideea, că în fruntea școalei avem un om care cugetă; o singură idee macar, o singură problemă de cultură sau educație n'a reușit din cele ce-a spus.

Din această pricină s'au deprins cu toții să-l lase de la o vreme la o parte, a fost neglijat pur și simplu, ca un obiect inutil.

Din toate acestea, ce bilanț personal își va fi făcînd acum omul jubileului? De sigur a visat un jubileu cu un decor de apoteoză, în care el să fie pe tronul ceresc și toți îngerii cu polițe girate de el, stînd în admirație la picioarele tronului său; s'a convins, însă, cu ocazia asta, că în țară nu este încă perdut ori ce simț de discernămînt, că Regele și miniștrii nu sunt creditori care să'l admire. Asta îl va învăța, sperăm, ca altă dată să'și cunoască lungul nasului.

Școala fără cărți

Meditînd asupra chipului scandalos de scriptic în care se predau și se dobîndesc cunoștințele trebuitoare, dar atît de insuficiente, pentru viața cea de toate zilele, cît și pentru împodobirea minții, nu se vor părea cîtuși de puțin paradoxale titlul și cuprinsul rîndurilor ce scriu. Căutînd fiecare dintre cărturari la suma cunoștințelor la cari au ajuns și mai ales la cît le-a rămas, vor fi surprinși de disproporția isbitoare dintre nămolul de cărți de pe cari au învățat și puținul ce în realitate le-a rămas și care de-abia ar încăpea într'o modestă cărțulie. Gînditu-s'a cineva la disproporția aceasta și la pricina ei?

Se depune în general o muncă titanică spre a se învăța, în copilărie și în adolescență, o sumedenie neînchipuită de lucruri: religiune, istorie, geografie, științe naturale, matematici, limbi clasice și moderne, etc. etc. și toate aceste după fel-de-fel de cărți, variind nemăsurat chiar asupra unuia și aceluiaș obiect. Intreaga tinerețe ni se topește în bucherea nemăsurată a textelor, orele de clasă fiind în de obște mai mult pentru controlul a aceia ce s'a putut inmagazina în restul vremii. De aceia privim cum se scurge copilăria la adăpostul vravurilor de cărți și cum activitatea didactică se revarsă mai mult în ticluirea și utilizarea nechibzuită a acelor cărți.

Și rezultatul? Dacă copilul ori adolescentul nu prinde contact cu natura și cu viața, dacă n'are prilej să vadă și să aplice aceia ce cărțile îi dau cu nemiluita, dacă nu se deprinde a se referi direct la natură în loc de text, ajuns matur nu-i decît un debit de teorie nemăsurată și confuză care îl încurcă și mai mult cînd dă cu ochii de realitate. Și astfel cărturarul matur devine un simplu cultivator de cărți, în de obște neputînd deveni nici cultivator de pămînt, nici de artă, nici de vre-un meșteșug, nici de știință. Ba săturat peste samă de grămada de instrucțiune ce s'a îmbîcsit într'însul, devine un fel de indolent ce privește natura și viața cu indiferență. Cărturarul matur are în cap textul confuz care-i astupă cunoașterea limpede a naturii.

Și ca să se aprecieze temeinicia acestor constatări, poate fie-ce cărturar să se refere la cazul lui propriu și să se convingă cum, cînd este vorba de vre-un lucru, de vre-un fenomen, de vre-o făptură, cugetul se duce totdeauna spre cartea citită și învățată, spre pagina tex-

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn&Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

tului chiar, şi mai niciodată direct spre natură, care le cuprinde şi le oferă pe toate. In cît reiesă limpede că pe cît posibil trebuiesc scoase cărţile dintre om şi natură, că trebuieşte concepută şi înfăptuită şcoala fără cărţi, fără acele unelte devenite obstacole ce se pun în calea minţii, ori de cîte ori trebuie să se îndrepte către realitate.

Şcoala elementară trebuieşte neapărat să înveţe pe copil cetitul, scrisul şi socotitul, slujindu-se în acest scop de cărţi: abecedare, cărţi de lectură, cărţi de probleme. Şi atît. Mai departe să nu mai apară nici o carte, ce să fie socotită ca unealtă indispensabilă pentru învăţătură. La o parte cărţi de gramatică, la o parte cărţi de aritmetică, algebră, cosmografie; la o parte cărţi de istorie; la o parte cărţi de geografie; la o parte cărţi de zoologie, botanică, geologie, fizică, chimie.. Aceste toate să rămîe simple mijloace de orientare, mai cu samă pentru profesori, înlăturîndu-se îndeletnicirea de astăzi a unora de a ticlui manuale, chip care de care mai didactic; ceia ce duce numai la un fel de mercantilizare, ca să nu-i zicem negustorie curată.

Gramatica, cu toate laturile ei: fonetică, etimologie, sintaxă, ortografie... se va învăţa făcîndu-se lecturi şi teme în clasă. Matematica cu toate ramurile ei se va învăţa prin calcul şi operaţiuni pe tabelă, pe placă sau pe hîrtia simplă. Cosmografia se va învaţa în plină natură, urmărindu-se fazele lunii, mişcările soarelui, eclipsele, priveleştea stelor... şi rare ori tablourile murale ca nişte amintitoare ale naturii. Ştiinţele naturale se vor învăţa în mijlocul naturii: pentru zoologie se vor arăta animalele aşa cum sunt ele, vii ori moarte; pentru botanică se vor arăta plantele; pentru mineralogie se vor arăta mineralele; pentru geologie se vor arăta terenurile, rîpele, malurile; pentru fizică fenomenele; pentru chimie conbinaţiunile.. şi rareori se va îngădui referirea la imagini, tot numai ca nişte amintitoare ale naturii. Geografia se va învăţa începînd cu acea locală (a satului, oraşului, comunei, plăşii, judeţului...) pe teren şi trecînd la cea generală, a ţării, continentului şi pămîntului, pe hărţi, în excursiuni şi în călătorii. Studiindu-se în detaliu, se vor face totdeauna apropieri şi comparaţiuni pentru generalizări şi clasificări.

Se va putea considera chiar ca un fapt de scoborîre găsirea la un şcolar a unei cărţi tratînd despre materiile ce cată să se înveţe în mod absolut fără de cărţi. Aceasta va putea fi şi o măsură pentru indicarea aptitudinii şcolarului, urmărindu-se tocmai ceia ce dînsul reţine din contactul cu natura însăşi lămurită în mod pozitiv de către profesor şi nu, cum este astăzi, din bucherea la care se poate deda, cultivînd sau mai bine zis istovind o singură însuşire a psihicului: memoria. Cu modul acesta se va determina acea selecţiune ce va pune în lumină larga aptitudine mintală faţă de inaptitudine, ce astăzi cu ajutorul cărţilor, izbuteşte a-şi lua în societate un loc necuvenit.

In acest chip concepută şcoala, învăţătura se va capata cu deosebire în ceasurile de contact ale şcolarului cu profesorul. Eventuala utilizare a cărţilor cată să se facă tot numai atunci; iar în afară de şcoală copilul nu mai are nici o bătae de cap cu textele: copilul rămîne la propria lui aplecare pentru treabă, joc ori odihnă în vederea nestingheririi desvoltării lui. Ast-fel şcoala nu va mai fi o corvadă de care şcolarul să caute a se mîntui şi a fugi, zicîndu-şi cu copilul lui Cesar Bolliac:

Nu voi să 'nvăţ carte, voi să fiu cioban
Ori ce-ar fi mai lesne, macar şi ţigan.

Bietul copil al lui Bolliac avea intuiţia corvezii la care te supune şcoala cu cărţi. Şcoala fără cărţi întră în cadrul firesc al naturii, aceasta oare-cum punîndu-se de-adreptul la îndămîna copilului spre a-i dezvălui tainele, puterile şi frumuseţele ei. O dată deprins a ceti, a scrie şi a socoti, sub conducerea profesorului destoinic copilul va învăţa meteorologia privind nourii şi ploia, simţind vîntul, văzînd fulgerul, auzind tunetul, îngrozindu-se de trăsnet; va învăţa cosmografia privind cerul cu soare, cu lună, cu eclipşe şi cu stele; va învăţa ştiinţele naturale îngrijind animalele şi plantele, săpînd pămîntul ori preumblîndu-se pe cîmp; va învăţa istoria naţională caşi pe acea universală din povestirile profesorului; va învăţa limbile clasice ca şi pe cele moderne pornind de la lecturi uşoare spre cele grele; va învăţa filosofie, cetind şi meditînd autorii clasici.

De toate va învăţa fără de cărţi şcolarul, pentru că alături de el va sta profesorul care, după prilej, îi va lămuri totul. Atunci şcolarul nu va mai fugi de şcoală, pentru că dintr'însa vor fi dispărut cărţile ce-l îngrozeau şi va întra natura după care instinctiv aleargă cu totul dragul. Atunci cunoştiinţele se vor capătă şi valoarea se va fixa în măsura pătrunderii naturale; iar nu în măsura artificialei buchereli.

Conştiinţa legăturii strînse cu natura şi nevoia desvoltării integrale a minţii, cer imperios şcoala fără cărţi, cer învăţătura capatată nu atît între ziduri cît în plinul naturii din care se plămădesc şi în care se reîntorc toate.

Dr. P. Zosin.

Actul comemorativ de la Cetăţuia

Cu ocazia punerei temeliei şcoalei de la Cetăţuia din Iaşi, s'a zidit în temelie un act comemorativ, al cărui text e următorul:

In numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh

ACT DE TEMELIE

Trecut-au două veacuri şi jumătate de cînd, Duca Vodă, pe acest deal, a întemeiat o mînăstire, avînd o frumoasă biserică, cu palat şi baie domnească, o măreaţă sală gotică şi multe chilii, în cari a fost odată şi o tipografie; toate împrejmuite cu ziduri de apărare.

Această mănăstire, la început a servit de reşedinţă domnească, pentru vară, şi a fost multă vreme o podoabă împrejurul capitalei Moldovei.

Pe la jumătatea veacului al XIX-lea rămînînd în părăsire de călugări, toate s'au dărăpănat pînă la ruină.

In această stare fiind, noi, Pimen Georgescu, mitropolitul Moldovei şi Sucevei, în dragostea şi datoria ce avem pentru păstrarea vechilor aşezăminte religioase, stăruit-am ca această mănăstire să fie din nou deschisă cu călugări, ceeace s'a făcut în anul 1910, înzestrîndu-se cu 100 hectare de pămînt, de jur împrejurul dealului Cetăţuia, care să fie pentru lucru şi să se împădurească, şi o şosea nouă, care pleacă de la Frumoasa şi se ridică la clopotniţa mănăstirei.

Chibzuind asupra cerinţelor vremii, găsit-am cu cale că acest lăcaş să fie o mănăstire model, unde călugări aduşi din mănăstiriile Moldovei, pe lîngă pravila călugărească, să se îndeletnicească cît mai mult, şi la felurite meşteşuguri de podoabe bisericeşti şi de gospodărie, precum făceau călugării din vremea veche, şi apoi învăţîndu-le, să le răspîndească cu pricepere şi bunăvoinţă celorlalţi călugări, şi aşa să se întemeeze în mănăstiri, vechile lucrări şi gospodării mănăstireşti, cari, odinioară, erau de pildă în ţara noastră.

Pentru îndeplinirea acestui gînd ivitusa nevoia de a se restaura acaretele cele vechi şi a se zidi acel rînd de chilii, a căror temelie s'a pus astăzi 30 Septembrie 1911 de *Majestatea Sa Regele Carol I Regele României*, în a patru zeci şi şaselea an de slăvită domnie, venit la Iaşi, cu *Majestatea Sa Regina Elisabeta şi AA. LL. RR. Principele Ferdinand şi Principesa Maria*, cu prilejul serbărei de cincizeci de ani de la înfiinţarea Universităţii; prim-ministru fiind d. Petre Carp; ministrul cultelor d. C. C. Arion; primar al urbei Iaşi d. Dimitrie Greceanu; rector al Universităţii d. G. Bogdan; prefect al judeţului d. C. Negruzzi; administrator al casei Bisericii d. Boroianu şi protopop economu I. Ţincoca.

Restaurarea celor vechi şi zidirea celor noui, s'a făcut cu cheltuiala statului, prin îngrijirea comisiunii monumentelor istorice, prezidată de d. I. Kalinderu, după planul alcătuit de d. arhitect N. Ghica-Budeşti, însărcinat fiind cu privigherea arhimandritul Teoctist Stupcan, întăiul stareţ după deschiderea din nou a acestei mînăstiri.

Pentru pomenire înlocuitu-s'a actul de faţă în trei exemplare, din care: unul s'a aşezat în temelia nouilor chilii, unul s'a trimis administraţiei casei Bisericei şi al treilea s'a lăsat la stăreţia acestei monastiri — Cetăţuia de lîngă Iaşi—spre păstrare.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpuşneanu 37 —

Aduce la cunoştinţa clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecţionat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd şi maşină de spalat părul şi de uscat, prin electricitate.*

Intrunirea comitetului nostru executiv din Iaşi

Membrii comitetului executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi, întruniţi eri, au trimis şefului partidului după terminarea discuţiilor la ordinea zilei, telegrama ce urmează şi care a fost semnată de toţi cei prezenţi în comitet:

D-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat Bucureşti

Membrii comitetului executiv al partidului Conservator-democrat ieşan, întruniţi în prima şedinţă pentru a decide măsurile cu cari partidul nostru îşi va manifesta apropiata lui activitate politică, conform misiunei ce ne-am luat faţă de ţară, ne îndreptăm gîndul, în primul loc, către d-voastră, şeful nostru, simbolul erei noi, pe care o aşteaptă ţara, şi îţi trimitem exprimarea sentimentelor noastre de dragoste şi desăvîrşit devotament.

A. A. Badareu, Gh. Lascar, L. Antoniu, C. Chirilă, Gh. Ghibănescu, I. Zarifopol, V. Radu, N. Marcopol, O. Teodoreanu, N. Pogonat, A. Calerghi, D. Longhinescu, And. Badareu, Dr. V. Buţureanu, Em. Constantinescu, C. Hogaş, D. Neagu, V. Oiaga, I. Prassa, V. Teodoreanu, Dr. Roşculeţ, I. Vîrlănescu, C. Andreescu, C. Zaharia, I. Constantinescu, C. Buţureanu, Gh. Daraban, Dr. Stefănescu Galaţi, Gh. Anastasiu, Vesp. Pella, A. Handoca, Maior Ionescu, Căp. N. Botez, Maj. Panaitescu, Căp. Dimitriu, Maj. Dr. Miclescu, Preot. Păun, Gh. Stănilescu, I. Rotbardt, I. Combati, Dr. Enăşescu, A. D. Atanasiu, Gh. Duzescu, Maior S. Flexi, St. Georgescu, N. Ionescu fost comisar, V. Lohan, Titus Lapteş, T. Maximovici, Gh. Maxim, I. Motăş, Ilie Cocea, Preot A. Popovici, C. Papana, Căp. Paladi, Em. Socor, Gh. Scorpan, N. Sebastian, L. Sadoveanu, C. Simionescu, D. Stefănescu, Dr. Apoteker, A. Artino, C. Jornescu, Alf. Herovanu, P. Alexandrescu, A. Aurescu, En. Mezetti, M. Ţilenski, Gh. Voluţă, Dr. C. Ionescu, Th. Berescu, And. Irimescu, Căp. L. Cerchez, G. Nicolau, Eugeniu Herovanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Harriet Beecher Stowe, al cărei centenar—de la naştere—s'a serbat cu o deosebită însufleţire în toată lumea anglo-saxonă, a fost o scriitoare a cărei extraordinară popularitate nu se poate explica de cît prin însemnătatea socială a operelor sale.

In adevăr, romanul „Oncle Tom's Cabine"—adică tocmai cartea care i-a făcut celebritatea, se brodează pe tema sclavagiului, care în acea vreme exista încă în America; el a înduioşat pe cetitori prin duioşia paginilor, cari prind condiţiunea miserabilă a negrilor americani, revolta intelectualităţii împotriva unei stări de sălbătăcie, ce nu făcea de cît să garanteze anumite beneficii economice unei clase care prea adesea nu scăpase prilejul să se facă antipatică.

Romanul acesta are, fără contestaţie, calităţi mari. Dar ele nu îndreptăţesc numai prin ele celebritatea Harriet-ei Beecher.

Alte scrieri, ale ei cu aceleaşi calităţi poate, dar nu cu acelaşi conţinut, au avut mai puţin succes. Ceea ce nu a micşorat popularitatea autoarei lor.

*

A apărut „Sanatatea", vechea revistă ilustrată de medicină populară, cu data de 1 Octombrie avînd un foarte bogat sumar ştiinţific şi artistic.

*

Ziarele vieneze aduc foarte mari elogii artistei Suzanne Desprès, care a terminat ciclul ei de reprezentaţii cu un succes desăvîrşit.

*

Piesa în 3 acte a Carmen Sylvei *Marioara*, tradusă în versuri de Rodion se mai află de vînzare şi la depozitul E. Brumer şi la „Libraria Romînească" în str. Lăpuşneanu.

*

Cum ştiu germanii să se folosească de toate cîte le dăruieşte geniul dezinteresat al Franţei, ne-o spune următoarele cître:

In 1900, industria automobilelor—o industrie eminentă franceză—nu da de lucru de cît la vre-o zece fabrici nemţeşti.

In 1910, numărul fabricilor s'a urcat repede la o sută, şi ocupă 30.000 lucrători, plătind 50 milioane salarii şi producînd mai mult de 100 milioane mărci pe an.

*

Cei vechi nu se serveau numai de oglinzi metalice lustruite, cum se credea în deobşte.

Intr'un cimitir roman din Laibach, doi arheologi, Dafert şi Miklauz, au găsit o oglindă făcută dintr'o bucată de sticlă pe care se lipise o foiţă subţirică de plumb.

*

Ziarul „Vossische Zeitung" dă ştirea că d-na Steinheil îşi prepară, la Londra memoriile ei, cari nu pot fi decît.. senzaţionale.

După memoriile Louisei de Saxonia,—amintirile eroinei scandalurilor pariziane vor fi nimerite.

*

Paul Bourget şi André Beanier au prezentat teatrului Porte-Saint-Martin noua lor piesă „La Crise", despre care se vorbeşte în termeni elogioşi.

*

In „Taifun", piesa cu subiect japonez a scriitorului ungur Lengyel, jucată la Paris, compatriotul nostru De Max a avut un succes imens în rolul doctorului, eroul piesei.

*

Una din piedicile civilizaţiei în India China şi Japonia, e şi complicatele şi multipele lor alfabete. Japonezii înţelegînd acest lucru, au căutat să vulgarizeze o transcriere fonetică, foarte simplă, sau adopte engleza, ca o a doua limbă. O asemenea mişcare începe acum şi în Indii, unde sunt sau au fost vre-o 50 de alfabete. Englezii vor introducea alfabetului anglo-roman, iar cel „nagari" (formă modernă a celui sancrit) să rămînă cam ceea ce este astă-zi cel elin pentru europeni, un studiu clasic.

*

Oraşul francez Amiens, ridică o statuie lui *Charles Dallery*, un glorios inventator, mult timp necunoscut. El, cel dintăiu, a inventat o maşină cu vapori cu căldura tubulră, aceasta înainte de cea inventată de Seguin la 1803. Tot Dallery a născocit şi helicea care mînă astă-zi vapoarele şi aeroplanele. A imaginat apoi, iarăşi cel d'întăi, un automobil cu vapori.

*

Intre doi medici învăţaţi din Paris, profesorii dr. Doyen şi Delorme a avut loc un duel în urma unei polemici asupra mycollitinei şi eficacităţii acestei substanţe în diverse boli infecţioase.

*

Karin Michaelis, celebra scriitoare daneză, autorul romanului „Vrîsta primejdioasă" a întemeiat un institut de asigurare în contra... divorsului.

Adică nu în contra divorsului propriu zis. Mai curînd în favoarea lui, de oarece asigurarea va servi femeei divorsate o rentă viageră în raport cu veniturile fostului bărbat.

Această rentă încetează în cazul unui nou măritiş.

*

STRUNA ZILEI

COLEGIALITATE

Intre d-rii Doyen şi Delorme a avut loc uu duel cu revolverul.

Ziarele.

Intre ei duel?... Se pare
Lucru prea de operetă:
Ei, cînd vor să se omoare
Îşi prescriu cîte-o.,, reţetă.

INFORMATII

❑ Cunoscutul publicist D. Anghel a fost numit inspector al artelor în locul d-lui I. Basarabescu, numit inspector şcolar.

❑ Doamna Hilda Perlitz din Iaşi a fost autorizată să predee cursul manual de rufărie la şcoalele primare particulare.

❑ Ministerul a încuviinţat ca un azil coufesional, condus de d. A. Katz, să funcţioneze în Iaşi, strada Păcurari No. 61.

❑ Vineri, 7 c., va începe la Bucureşti concursul de capacitate la desemn şi caligrafie.

❑ Banca meseriaşilor face cunoscut tuturor membrilor, să achite ratele întărziate, fiind aproape să se facă încheiarea anului.

❑ Membrii Camerei de Comerciu, au luat iniţiativa, pentru a obţine de la ministerul de lucrări publice, cîte un bilet de liber parcurs, pentru a li se servi la anchetele industriale, din diferitele oraşe.

❑ D. Emanoil Mardare, licenţiat în drept, agent de constatare pe lîngă administraţia financiară Iaşi a fost numit controlor de judeţ cl. III a, pe lîngă administraţia financiară Tecuci, în locul d-lui Mataşec, lăsat în disponibilitate.

❑ Domnul Gheorghiu, contabil la moşiile d lui N. Cincu, va fi numit director al nouei bănci „Podul Iloaie".

❑ Joi, 6 Octombre, ora 5 p. m., I. C. Apostol, institutor, va ţinea, în sala Cercului didactic din strada Lăpuşneanu o conferenţă despre *Cuza Vodă* şi *Reforma sa în Biserică*.

❑ D. Vintilă Brătianu, va sosi, în cursul septămînei viitoare în Iaşi, pentru a inspecta Banca Naţională.

❑ Serviciul sanitar, a cerut închiderea bărbieriei Meier Schwartz, din str. Pantelimon, localul fiind insalubru.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Post festum.—După o săptămînă regală.—Podoabe improvizate.—Privelişti noui.—Iaşul atrăgător.—Cine n'a venit.—Prejudecăţi în contra oraşului.—Frumuseţi de... împrumut.—Ocaziuni de accidente.—Autorităţile şi iaşanii.—Graiul lui Vlaicu.—Urcare şi cădere.—Iaşul reşedinţă regală.—In favoarea Universităţii.—O inaugurare veche.—Cogălniceanu omul şcoalei".

❑ Invăţătoarea Maria Rozei, de la şcoala din comuna Lincaviţa, jud. Tulcea a fost detaşată la şcoala din comuna Scînteia, jud. Vaslui; D ra Elisabeta Ţuca Vasiliu, a fost numită suplinitoare la şcoala din comuna Coţuşca, cotuna Miculinţi, jud Dorohoi.

❑ Cele două coroane, depuse pe soclul monumentului împărătesei Elisabeta, la Cernăuţi, în numele familiei regale, au fost comandate în atelierul şcoalei profosiouale sf. Sava din Iaşi.

❑ Catedra de sculptură de la şcoala de Belle-Arte din Iaşi, a fost declarată vacantă, titularul, d. Bălcescu, fiind mutat la Bucureşti.

❑ La Mînăstirele Agapia şi Varatec au fost înfiinţate cîte o şcoală de adulte. Cursurile le predă una şi aceiaşi învăţătoare.

DIVERSE

— Numitul Th. Păduraru, din str. Zugravilor No. 82, a reclamat autorităţilor că de la domiciliul părintesc a dispărut fiica sa, în etate de 13 ani.

— Trăsura cu un cal cu No. 83, trecînd cu o iuţeală nepermisă pe strada Ştefan cel Mare, a dat peste Elena Vasiliu, din Ungheni, rănind-o grav. Rănita a fost transportată la spital.

— Vagoanele tramvaelor electrice, cari circulă pe strada Păcurari, s'au ciocnit aseară pe la orele 11, deteriorîndu-se.

Pasagerii, aflaţi în vagoane, s'au ales numai cu spaima.

Cauza ciocnirei a fost neglijenţa manipulanţilor, cari n'au observat că au luat cu vagoanele aceiaşi linie.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 28 Septembrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	3.00	
Caşcaval de Penteleu.	3.00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		9/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsaşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Struguri, se găsesc zilnic proaspeţi.

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu preţuri reduse.

Vin alb vechiu de masă	0.80	litru
„ roş „ „ „	0.80	„
„ alb vechiu	1.00	„
„ roş „	1.00	„
„ alb „	1.20	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.40	„
Vin vechiu de Cotnari	140	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de Sus No. 189.

Ultime INFORMAȚII

La telegrama, pe care comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași, a adresat-o șefului partidului nostru, d. Take Ionescu, a răspuns astăzi prin următoarea telegramă adresată d-lui A. A. Badareu:

Vă mulțumesc pentru prea frumoasele dovezi de încredere și de dragoste prietenească, pe care mi le dați și de astă dată.

Cu cît încrederea d-voastră este mai hotărîtă și prietenia mai vie, cu atît crește în mine și mai mult, sentimentul răspunderei și hotărîrea de a nu mă gîndi de cît la îndeplinirea datoriei.

Consiliul comunei Cernăuți, întrunit ieri seara în ședință extra-ordinară, a hotărît ca amintirea vizitei d-lui Grecianu, să schimbe numele de Cernăuți în Șernăuți.

Minoritatea a fost pentru schimbarea numelui în Șernovice.

M. S. Regele a chemat la București pe I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei pe lîngă care a stăruit să primească a fi ales Mitropolit Primat.

I. P. S. S. Pimen a primit. Mitropolit al Moldovei va fi ales P. S. S. Episcopul Timuș al Argeșului.

In comuna Roznov, din județul Neamț. s'au constatat 2 cazuri noi de holeră.

Epruvetele cuvenite pentru analiza bactereologică au fost înaintate institutului antirabic din localitate.

Două-spre-zece persoane, cari au fost în contact cu cei doi bolnavi au fost de asemenea izolați.

Se fac în același timp cercetări dacă nu sunt purtători de vibrioni holerici.

Scandalul de la Primărie. — Localul Primăriei, mulțumită d-lui Cosmovici, a ajuns în permanent scandal.

Astfel lumea, pe care diferitele interese o duce la Primărie, a rămas eri scandalizată și indignată, de enormul scandal, provocat de d. Cosmovici, care făcuse clăbuci la gură și sbiera fără a-și da seamă că se găsește la Primărie.

*

Dar să povestim cele petrecute.

D. Cosmovici ține cu orice preț, ca strada Codrescu, unde se află casa d-sale, să fie iluminată cu electricitate.

Se'nțelege, că puțin îi pasă, că sunt alte străzi importante, care încă sunt iluminate cu petrol, sau de loc, d sa ținînd morțiș ca strada unde locuește, să fie iluminată à giorno.

Pentru a se satisface pe ilustrul ajutor, serviciul tehnic comunal a făcut cuvenitele lucrări, pentru a se așeza în acea stradă, un număr de lămpi incandescente.

Dar Cosmovici se declarase nemulțumit, vrînd cu ori ce preț, să se așeze în acea stradă lămpi cu arc, ceea ce avea să coste pe comună cîteva mii de lei.

Din partea serviciului tehnic, s'a răspuns deci d-lui Cosmovici, că cheltuiala fiind mare, n'are de cît să dea ordinele în consecință.

In acest interval au sosit serbările jubiliare, ceia ce a făcut ca să se întîrzie iluminarea cu electricitate a stradei d-lui prim ajutor de primar.

Eri, d. Cosmovici, dădu un nou ordin serviciului tehnic, cerînd iluminarea imediată a acelei strade.

Inginerul însărciat cu executarea acestui ordin, intră atunci în camera primarului, pentru a comunica d lui ajutor de primar, că toate măsurile au fost luate, și că de a doua zi, se va proceda de către uzina de electricitate, la așezarea becurilor.

Dar d. Cosmovici' n'a permis inginerului să dea acele explicații, ci începu să-l înjure surugește și în așa mod în cît pînă și odăeșii au fugit din sală, nevoind să asiste la un spectacol, atît de scîrbos.

Față cu indignarea generală ce a provocat atitudinea sa, d. Cosmovici a fost silit să părăsească sala Primăriei, căci dacă scena mai dura o clipă, primea o lecție de la toți funcționarii Primăriei, ca să-i rămîie o veșnică amintire.

*

După cum suntem informați, d. Cosmovici, va fi silit să ceară scuze funcționarului ultragiat, căci astfel scena își va urma epilogul înaintea tribunalului.

Consiliul de disciplină al baroului din Iași, a fost convocat a se întruni mîne, Joi, ora 2, spre a se ocupa de unele chestiuni referitoare la congres, și de chestiunea Cosmovici Georgescu.

Am anunțat că M. S. Regele ceruse la Iași, ministrului de interne să propuuă spre decorare pe inginerul Vlaicu, ca distincție pentru minunatele sboruri făcute de Vlaicu la Iasi.

Vlaicu a fost decorat ieri cu „Coroana României" în gradul de cavaler.

Inteligentul prefect al poliției, Stroja cum zice el că i a zis Regele, dovedește că poliția la serbări a fost făcută *numai* de polițiști din Iași, iar polițiștii aduși din București au fost ținuți în rezervă, de oarece nu cunoșteau lumea.

Dacă nu cunoșteau lumea — de ce au fost aduși și reținuți în vagoane speciale — de mulți ce erau la număr?

Nu fii inteligent, înțelepțule, nu ți se prinde!

Am anunțat că lucrările pentru clădirea unei aripi la facultatea de medicină din Iași, fusese adjudecate, provizor, asupra d lui inginer Romașcu.

Licitația a fost aprobată acum definitiv de consiliul de miniștri. Lucrările vor începe la primăvară.

Incendiu.—Astă-noapte, pe la orele 12, un incendiu s'a declarat la grajdul caselor lui Strul Goldman, din str. Rufeni No 5. Focul s'a întins, cuprinzînd și casele lui Haim Leim Iacobovici și ale Rifcăi Todiris, din strada dela Șipoțel No. 8 și 10.

Atît grajdul cît și casele, cu tot ajutorul dat de pompieri, au ars cu desăvîrșire.

Grajdul era asigurat pentru suma de 500 lei. Casele nu erau asigurate. Focul a luat naștere din neglijență. Se bănuește că cineva din Curte a aruncat țigara pe fînul din grajd.

Focul s'a localizat pe la orele 1.

D. Sterea, președintele clubului liberal se 'ntoarce săptămîna viitoare în localitate venind din străinătate.

D sa va convoca pe membrii clubului în vederea apropietei sosiri a d-lui Ionel Brătianu, în localitate.

Nu este adevărat că în accidentul de automobil de la Flămînzi, ar fi fost rănit și d. procuror Aslan.

Domnul Aslan a sosit astăzi în Iași.

In starea sănătății deputatului Sutzu a intrat o gravă înrăutățire, de oare-ce s'a declarat o dublă pneumonie traumatică.

Domnii doctori Manicatide și Bacaloglu, din Iași, au fost eri în consult la bolnav.

Școlare. — In învățămîntul primar rural s'au mai făcut următoarele transferări.

Invățătoarea Elena Crupenschi de la școala din com. Popăuți, a fost transferată la școala din com. Deleni-Mascut, județul Botoșani.

Invățătorul Ion V. Popazu, de la șc. din comuna Carol, transferată la șc. din cotuna Vameșul, județul Roman.

Invățătoarea Zoe Goian, de la școala din comuna Elisabeta, transferată la șc. din com. Carol.

Invățătorul Dimitrie Condrea, de la școala din com. Fîntînele, transferat la școala din comuna Curtești, județul Botoșani.

Invățătoarea Maria Sirion, de la șc. din com. Grănești, transferată la com. Broscăuța (Botoșani).

Invățătorul Gh. Ciobanu, de la școala din com. Roteşti, transferat la școala din com. Dolțești-Rotunda, jud. Roman.

Invățătorul C. Tanasă, de la școala din comuna Poenești, transferat la șc. din comuna Cozmești, jud. Vaslui.

Invățătoarea Ecaterina Cuciureanu, de la școala din comuna Cotu-Vameșului, a fost permutată la școala din comuna Elisabeta (Roman).

Invățătoarea Elena Ștefănescu, de la școala din com. Comarna, (Iași), transferată la școala din comuna Gîrceni, județul Neamț.

Casa Artelor.—Duminică 9 Octombrie, ora 2 p. m, va avea loc la Camera de Comerț, adunarea de constituire c societății *„Casa Artelor"*, cînd se va alege și consiliul de administrație.

Cu această ocazie se va prezenta de comisiunea însărcinată și proectul de stat al acestei societăți, spre a fi discutat și votat de membrii acționari.

Judiciare.—Se știe că d. doctor A. Brăiescu, a fost dat judecății pentru că, lovind pe gardianul Diaconescu, i-a cauzat incapacitate de lucru.

Afacerea se va judeca la 11 Octombrie, la judecătoria ocolului II rural.

— Fabrica de tricotaje Hodan și C-ie a cerut declararea în stare de faliment a lui I. Lerman, detailist de tricotaje, str. Veche.

Termen la 11 Octombrie.

— Procesul Van Saanen, care urma să se judece azi la secția a II a tribunalului, a fost aminat pentru 17 Octombrie, nefiind împlinită procedura pentru mai mulți martori.

— Am anunțat că tribunalul secția II, avea să judece mîne procesul lui Ghelmegeanu, fost funcționar la administrația financiară Iași, inculpat pentru delapidări.

La tribunal a sosit astăzi un certificat medical, doveditor că Ghelmegeanu se află internat în ospiciul Mărcuța, atins de o paralizie generală progresivă, așa că procesul nu se va putea judeca mîine.

Un număr foarte mare de săteni din Cotnari s'au plîns autorităților, că inginerul județean Vasilescu, deși ar fi încasat banii, n'a plătit lucrul făcut de acei săteni, pentru facerea șoselei.

Opereta Grigoriu își continuă ciclul de representațiuni la teatrul național, în fiecare seară, în fața unei sale arhi plină de un select public amator de muzică.

Aseară, această excelentă trupă ne-a dat frumoasa operetă japoneză Gheisha, cu concursul d-nei Ionașcu, adorata artistă societară a Teatrului Național, din București și în care Carussy, excelentul artist al trupei are o admirabilă creațiune.

Publicul a făcut cu drept cuvînt ovațiuni acestui meritos artist și l'a silit să biseze unele din cupletele chinezești, pe care le a cîntat și interpretat, cu o mare măestrie.

Carussy s'a relevat aseară ca un mare artist, plin de talent, cu un temperament fin și foarte expansiv, atît prin jocul său de scenă cît și prin interpretarea fidelă, pe care a dat-o rolului său de negustor de ceaiuri chineze.

Tot așa de buni și ceilalți artiști: d. Ciucrette în rolul unui marchiz japonez, Florica Florescu o adorabilă englezoaică, Florice Cristoforeanu o fină mimoză japoneză, d-na Ionașcu o franțuzoaică „sans reproche et sans rivale" etc. etc.

Corurile, și tot ansamblul piesei, decorurile, costumele au făcut din representația de aseară o adevărată sărbătoare artistică, pentru care pe lîngă artiștii lor meritoși se cuvine să aducem cele mai elogioase cuvinte de laudă directorului trupei, care a reușit să facă din trupa sa, una din trupele de operetă, cu care s'ar putea mîndri și ori-ce scenă mare din străinătate.

Pentru astă-seară este anunțată frumoasa operetă Liliacul,—de asemeni cu concursul d-nei Ionașcu—și de al cărei libret și muzică se vorbește mult bine, și care de sigur va atrage multă lume, iar pentru Joi seara frumoasa operă Henzel și Gretel, care a avut un mare succes în străinătate.

Din seria firmelor teatrale, cinematograful Pathé Frères din Sala Sidoli reprezintă astă seară Mercuri „Pacatele Tinereței". E o înscenare măreață după scrierea unui autor danez și întreaga acțiune este interpretată de asemenea de artiști daneji, ca să desfășoare în Copenhaga, capitala Danemarcei. E o piesă de teatru complectă și cuprinde trei părți mari de program.

A patra parte a noului program de astă seară Mercuri cuprinde între altele": Sfîșiat de lei sau naufragiații, o extra ordinară apariție: înaintea spectatorilor apare o ceată de lei, din care unul e împușcat; înregistrările sunt absolut fidele după natură.

Puterea lui Smintilă, scene comice —cum se apără cinematograful de greve, scene humoristice. etc. etc. etc.

Peste cîteva zile: „Amor Fatal" prima piesă cinematografică, jucată de artiștii Teatrului Național din București: d na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

La consistoriul spiritual s'a judecat eri procesul preotului Moisiu din jud. Botoșani. Sf. Sa a fost apărat de către părintele Vasile Pavelescu fost protoereu.

După ascultarea acuzărei, susținută de părintele revizor eparhial Niculescu și a apărărei, consistoriul a declarat dezbaterile închise și a obligat părțile la depunerea concluziunilor scrise.

Peste 3 zile se va pronunța sentința.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

POSTĂVARIA

LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri negre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toatё debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.

Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza".

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

Ultima oră

Bucureşt 5 Octombrie

Asasinarea Principelui Trubetzkoi, de un student

Novocerkask.—Un student a năvălit aseară în vagonul principelui Trubetzkoi, membru în consiliul imperiului, trăgînd focuri de revolver.

Principele, în urma rănilor primite, a încetat din viață.

Studentul este o rudă a principelui.

Războiul Italo—Turc

ȘTIRI DESMINȚITE

Roma.—Agenția Stefani, publică, că știrile primite de unele ziare din Atena și Corfu, cu privire la o acțiune navală a flotei Italiane, sunt lipsite de temeiu.

UN SUCCES AL TURCILOR

Roma.—Se comunică din Tripolis, că Turcii au tras focuri lîngă Derna, asupra unei șalupe cu 60 soldați italieni, care încercase să debarce pentru a face recunoașteri. Toți Italienii au fost uciși. Șalupa s'a împotmolit. Trupele Turcești sub comanda coloneluiui Nekhet, au atacat pe Italieni lîngă Asisje. Italienii au suferit perderi considerabile.

Reichstagul și chestiunile Marocului și Tripolisului

Berlin.—Cu privire la politica streină d. Bethman Holveg, a adresat președintelui Reichstagului o scrisoare, prin care declară că este neoportun a se discuta acum, chestiunile marocului și Tripolisului.

UN ATENTAT CONTRA PREȘEDINTELUI AMERICEI

Vestnik.—Sub podul de cale ferată al *railmas Southeren,* **între căpitan și Gtavicta, s'a găsit 36 cartușe de dinamită, cu puțin înainte de a trece trenul în care se afla președintele Tafft.**

HOLERA IN ȚARĂ

Calarași.—Școalele din Calarași au fost închise, din cauza holerei ce bîntuie localitatea.

O ÎMPACARE

Florenzza.—D-na Tosselli, foastă princesă a Saxonia, s'a împăcat cu soțul ei.

Ambii au fost văzuți plimbîndu-se pe stăzile Florenzzei.

Vizită

Berna.—Impăratul Wilhelm, are intențiunea de a vizita în anul viitor Elveția, cu prilejul manevrelor elvețiene de toamnă.

Ridicarea tarifului vamal pentru mărfurile italiene

Constantinopole.—„Monitorul Oficial" publică un decret împărătesc prin care mărfurile de provenienţă italiană sunt supuse unei vămi de 100 la sută de la data declarației războiului.

SERBĂRILE DIN CERNĂUȚI

Sinaia.—M. S. Regele a primit azi în audiență, pe d. Grecianu, care i-a înaintat raportul asupra sarbărilor din Cernăuți.

D. Grecianu a fost reținut la dejun.

CONSILIU DE MINIȘTRI

Bucureşti.—Consiliul de miniștri, ce era să aibă loc azi, sub președinția d-lui Carp, a fost contramandat.

MARE INCENDIU

Cracovia.—Un incendiu puternic a pustiit localitatea Turcă. Sunt 100 case distruse și mai multe persoane rînite.

Principele moștenitor în Capitală

Bucureşti. — Principele Ferdinand și Principele Carol au sosit azi în Capitală și au luat dejunul la Jochey Club.

O demisie

Bucureşti.—D. Leonida Gussi, Prefect de Ialomița, a demisionat.

De inchiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camrre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

De vănzare *Via cea mare de la Valea Adîncă a avînd cu 40 hectare teren, case, iazuri, pivnițe etc.*

De asemenea vînd casele din str. Anastasie Panu No. 2 și str. Albă No. 26.

Gh. C. Anastasiu

Str. Anastasie Panu 8

Perdut *un ceas de damă, aur, avînd gravat înlăuntrul capacului numele Ecaterina Constantiniu, și pe capac un monogram cu inițialele* **E. N. C.**

Găsitorul este rugat a preda ceasul la redacție, unde va primi o bună recompensă.

De inchiriet *două odăi mari, bune mobilate, cu bucătărie, odaie pentru serv. și cameră de lemne. Inchirierea se face pe timp de 6 luni sau mai mult.*

De închiriat încă 1 odaie tot mobilată cu antret și bucătărie, Aceasta se închiriează și lunar.

A se adresa strada Lăpușneanu No. 36 unde se află oficiul poștal.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

De inchiriat un apartament, compus din 3 odăi și o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Șerban.

Se caută un bun rîndaș cu referente și certificate satisfăcătoare. A se adresa la d. Moritz Wachtel Iași.

Intreprindere de **soiree** *și* **banchete** *cu prețuri foarte moderate. A se adresa la d. M. Petersil, restauratorul Băilor Oglinzi în Iași Str. de Sus 189.*

Se dăm și **servisuri** *cu impruut.*

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IASI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure și care își are întrebuințarea externă după cunoștina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Mustar romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă și ca adaos la sosuri, fiind picant și dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelență pentru copii, Limfatici, Scrofuloși, etc. *Sticla 2.50. b.*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tâmăcuit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismele acute și dureroase* cari ar resista tuturor celor-l'alte remedii.

ADEVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vre'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue ca la mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les véritables Pilules Moussette la CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se găsesc la toți Drogueri și Farmacisti.*

ANCORA

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invalidtate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(fostă strada de Sus)

In 20 Octomvrie 1832, Academia de Medecină din Paris voță Doctorului **OLLIVIER**

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecțiunilorĭ cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterațĭ* și atotu lorĭ bôle provenind din necurățenia și alteratiunea sângelui.

Specificŭ prin excelență contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* și a teribilelorĭ consecințe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invéterate și rebele (accidentilerĭ gurei și a gâtului, patreciminĭ ósselorĭ). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onóră Pesmeții Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace și energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeți d'un gust fórte plăcutŭ și de digestiune ușóră se conservă ani intregĭ in or ce temperatură și climă. Dupe 4 anĭ de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broșura acompaniașa fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seu oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmețĭ oferŭ un «remedŭ de compesițiune constantă, de «preparațiune cât de perfectă posibilă.... «*Ĭ pot da servicie mari humanității.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32 IAȘI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

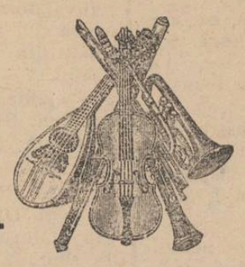

Instrumente Muzicale și Accesorii

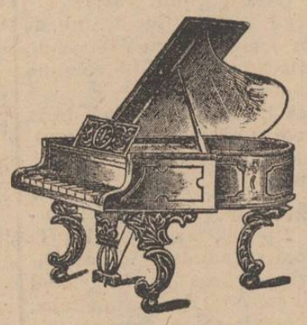

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Pianine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

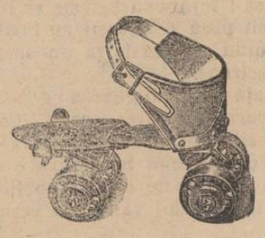

Inchiriere de Piane

Expediționi în provincie

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski' lăcătuș și electrician. Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gr. Ghica-Vodă 1 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII—No. 1418 - Vineri 7 Octombrie 1911

NOTE POST-IUBILARE

Cîte-va însemnări răzleţe din săptămîna iubilară, sau—mai drept—din săptămîna regală.

...De unde vine oare popularitatea extraordinară a Carmen Sylvei—contrastînd oare cum, în mod evident, cu gradul de popularitate, de care se bucură ori care altul dintre membrii Dinastiei?

De sigur, din complexul însuşirilor cari fac din Suverana Romîniei o personalitate în înţelesul cel mai omenesc al cuvîntului.

Ce anume admiră marea mulţime între însuşirile Reginei, ce o face să delireze în calea Ei, cuprinsă de acel elan subit pe care-l comunică numai momentele mari? E probabil că poporul preţueşte, în rîndul întâiu, faima cea întinsă despre bunătatea Reginei, devenită legendară şi cunoscută în straturile cele mai întinse ale poporului.

In 1897, cu prilejul inaugurării noului palat universitar se zvonise că Regina nu va veni în Iaşi—unde nu mai fusese de vre'o 17 ani. Şi atunci se putu observa începutul unei puternice mişcări a opiniei publice iaşane.

E greu de spus dacă sub puterea *acestei* emoţionante atmosfere s'a hotărît apoi venirea întregei familii regale..

*

In ce măsură intră darurile literare şi filosofice ale Carmen Sylvei ca elemente hotărîtoare în marea Ei popularitate? Ar fi greu de spus. Dar nu încape nici o îndoială, că publicul mare s'a obişnuit a vedea din ce în ce mai mult pe scriitoare, pe artistă, de cît pe purtătoarea de Coroană Regală şi aceasta adaogă nespus de mult farmec personalităţii Carmen Sylvei, chiar dacă scade ceva din fastul convenţional ce prin tradiţie înconjoară o Majestate.

*

Particularitatea pe care o constituie iubirea de simplicitate se pune în evidenţă şi în audienţele literare—nu sunt oare totdeauna literare?—pe care le acordă Carmen Sylva.

In somptuosul apartament din Palatul Regal din Capitală,—în care ajungi străbătînd o vastă şi bogată seră plină de parfumuri, după ce ai străbătut o galerie de obiecte şi tablouri artistice—ca şi în micul salon al comandamentului iaşan—audienţele au loc în aceiaşi cordială simplicitate, care esclude, aproape cu desăvîrşire, ceremonialul rigid despre care se vorbeşte în cronicele Curţilor de Suverani.

*

Ca un exemplu clasic al lipsei de etichetă—aproape al familiarităţii—în care Carmen Sylva se complace, iată un moment care încheie o audienţă:

— Va fi foarte frumoasă audiţia muzicală de astă seară!

— Pentru fericiţii cari *vor fi* de faţă.

— Aşa dar nu sunteţi din numărul lor?

...Şi cu o mişcare spontană Suverana se scoală din jilţ, s'apropie de uşă, o deschide, strigă un nume şi dă un ordin

La ieşire o mînă înmănuşată întinde o hîrtie pentru înscrierea adresei, în vederea invitaţiunii.

E aproape inexplicabil gestul. In loc de a suna, pentru a da ordinul,—Regina părăseşte camera, ca să transmită, în persoană, dispoziţia, cedînd dorinţei de a face o cinste şi o plăcere, *înainte* de a păzi regulele înaltei etichete tradiţionale.

*

— „Nu e nevoie de atîtea detalii"—spuneam, răspunzînd insistenţelor de a completa adresa. Numele ajunge.

— O nein, bitte: die Leute sind aus Bukarest!..

In adevăr cum invitaţiile se trimeteau prin gardişti, omul Curţii avea dreptate. Gardiştii erau în stare să ne găsească... a doua zi. De unde să cunoască cerberii bucureşteni numele vechi şi noue ale străzilor iaşane?

*

Cînd se opri, seara, în mijlocul salonului în care avea să aibă loc audiţia muzicală, Regina zise Regelui, destul de tare ca să auzim, acei cari ne găseam mai pe aproape:

— „Endlich Etwas Geistiges!..." „In sfîrşit ceva sufletesc!"

Era şi exclamaţia pornită tot din suflet,—dintr'un suflet pe care părea că-l obosesc multe din formalităţile şi îndatoririle vieţei oficiale.

La ce anume se referia cuvîntul „endlich—în sfîrşit!" ar fi lesne de făcut presupuneri: reflecţia putea să aibă multe, din cale afară multe înţelesuri—multe aluzii la atîtea împrejurări neintelectuale din săptămîna festivă.

*

După cele dintâiu bucăţi executate, tînărul maestru Enescu începu să se... alinte. La fie care nouă rugăminte a „Reginei, artistul invoca oboseala mînei, crampe în degete, dar sfîrşia prin a se lasa înduplecat, ca un copil capricios care se ştie răsfăţat.

Nu e oare faima lui Enescu—artistul favorit de astăzi—produsul intelectual al salonului artistic al Carmen Sylvei?

*

Am putut vedea încă odată ce uriaşă influenţă exercită un poet asupra unei simţiri de elită.

Titlul unei broşuri ce am prezentat Carmen Sylvei, purta numele lui Heine. La cetirea numelui acestuia, Suverana—Ea însăşi o mare scriitoare—avu o tresărire şi nu-si reţinu exclamaţia plină de spontaneitate şi de entuziasm:

— „O, Heine!."

Cine a cetit rîndurile Carmen Sylvei, despre autorul „Lied"-urilor fermecătoare, înţelege uşor această emoţiune sinceră şi neascunsă.

*

După fie care bucată mai aplaudată a concertului, Regele se pleca în spre tînăra princesă Elissabeta şi repeta pe un ton glumeţ şi alintător:

— „A plăcut?"

Era singura propoziţie romînească, asupra căreia stărcia, rostind-o cu un accent patern, nespus de binevoitor. Ce pacat că n'au putut-o auzi cei doi şefi naţionalişti, cari se exilase—de bună voe—în colţul cel mai retras al salonului, supăraţi—pre cît se părea—că se vorbea numai nemţeşte, pe cînd ei vorbeau...franţuzeşte.

*

Tîrziu, cînd convorbirile în „cercuri" începuse a se prelungi prea mult, Regele—foarte bine dispus toată vremea—se apropiă de Regină şi-I şopti:

— „Bitte zu gehen!.."

Şi cum Suverana vroi să mai împartă drăgălăşii şi complimente graţioase, Regele deveni, ceva mai nervos repetînd de două ori la intervale scurte:

— „Bitte zu gehen! Bitte zu gehen!"

Dar pînă la plecare Suverana mai găsi vreme să rîdă, să glumească, să dăruiască priviri şi laude. S'ar fi zis că muzica-I rîpise ori ce urmă de oboseală şi-I dase o tinereţe nouă. **R.**

Tălmăcirea cea inteligentă a bufonilor

Sunt patru-zeci şi şase de ani de cînd guvernează Regele Carol. In mod cu totul constituţional Regele a format şi răsturnat guverne, dar partide politice Suveranul nici n'a creat, nici n'a desfiinţat, fiind-că Regele stă d'asupra partidelor.

Dacă Regele ar putea să formeze partide şi, ca atare, ar forma unul, El ar fi de drept membru al acelui partid şi ar putea, din spirit de concurenţă, să suprime un alt partid, din care El nu face parte.

Domnul Marghiloman, şeful real al actualului guvern, inspirat de d. Grecianu de la Iaşi, şeful real al partidului carpist local, au convenit să tălmăcească o declaraţie făcută de Rege, în înţelesul că Suveranul, care poate să creeze partide, a desfiinţat partidul conservator-democrat.

Ambii tălmăcitori ar putea chiar afirma că Regele urmărea mai de mult desfiinţarea acelui partid. In adevăr, dacă este perfect adevărat că Regele poate creea şi desfiinţa guverne, este tot atît de adevărat, că, în formarea de guverne, Regele, potrivit unei uzanţe constituţionale, înlocueşte guvernul de la putere, cu un altul luat din partidul, care, în timpul opoziţiei, s'arătase mai popular în ţară, prin biruinţele sale în alegerile parţiale—adică Regele formează guvernul după indicaţiile Ţării.

Că este aşa, n'avem de cît să ne aducem aminte că, în 1899, fusese chemat la putere un guvern Cantacuzino-Take Ionescu, d'asemenea şi în 1904—după biruinţile repurtate în alegerile parţiale, alegeri judeţene şi alegeri comunale.

In 1911 trebuia, după uzanţa amintită, să fie chemat la putere un guvern Take Ionescu, al cărui partid, sub ultima domnie liberală, înregistrase atîtea mari succese.

Schimbînd uzanţa, în baza dreptului ce-I are, Regele a dat puterea partidului d-lui Carp, care n'avusese, cu tot sprijinul dat lui de guvernul Brătianu, nici o biruinţă electorală, deci nu făcuse nici o dovadă de popularitate.

Evident că, în sprijinul afirmării lor, domnii Marghiloman-Grecianu ar putea spune nu numai că Regele a desfiinţat partidul democrat, dar l-a desfiinţat cu precugetare!

In această ordine de idei, tălmăcitorii n'ar putea nega un fapt: că Regele, care a desfiinţat acum partidul nostru, desfiinţase şi pe al d-lui Carp, pe care l'a ţinut în opoziţie 15 ani, iar pe d. Carp, la o schimbare de guvern, îl chemase la Palat ca să-i comunice, că a însărcinat pe Nababul cu formarea noului guvern.

Un lucru este cert: că în monotonia politică prin care trecem, traducerea făcută de cei doi iluştri a mai înveselit situaţia.

Regele a capatat, fără să fi avut asemenea pretenţie, doi bufoni foarte şugubeţi—în traduceri de vorbe regale.

ŞERNĂUŢUL

Din trei trimişi speciali, cu două coroane de flori, la Şernăuţi, a rămas, la adică, numai unul, şerul; căci, după cum s'anunţă, numai dînsul a fost primit în audienţă la Rege, „căruia i-a expus, în amănunţimi, rezultatul misiunei sale la Cernăuţi".

Ce au devenit ceilalţi doi trimişi speciali, căpitanul şi studentul în drept, nu se spune oficial. Din trei a rămas unul, care a fost primit de Rege, căruia i-a expus în detalii, rezultatul misiei sale.

In detalii—fiind-că afacerea depunerei celor două coroane fusese foarte complicată, precum fie-care 'şi poate închipui. Complicată—fiind-că coroanele aveau să devie „o nouă chezăşie despre excelentele noastre relaţiuni cu Austria".

Dar ce nu înţelegem este expunerea ce-a făcut o şerul, în amănunţimi, asupra rezultatului misiei sale. Ce fel de rezultat?

Cînd cele două coroane fură pornite de cei trei bărbaţi, se ştia, a priori, că Impăratul Austriei va mulţumi Regelui Carol, că acesta va răspunde mulţumind primului, că florile artificiale din coroane vor însemna o nouă chezeşie a prietiniei cu Austria, chezăşie care va deveni şi mai nouă, cînd de astăzi în opt zile, şerul purtător al coroanelor va putea depune o nouă decoraţie, austriacă de astă dată, pe acel al său celebru frac, care purtat cu măestrie, îl făcuse pe purtător demn de a fi trecut în galeria sfetnicilor Regelui.

Aşa avea să fie, aşa a fost. Şi cu toate acestea şerul s'a întors viu impresionat cu amintiri, atît de multe, că s'a văzut nevoit să ceară audienţă pentru a expune Suveranului, în detalii, rezultatul misiei sale celebre.

Altă misie de cît de a duce cele două cununi, ajutat încă de doi, n'avuse şerul. Nu credem ca să fi fost autorizat să vorbească şi despre politica externă cu ginerele Imparatului Austriei, fiind-că şerul este ambasadorul Regelui Romăniei numai în ce priveşte scenele pur emoţionante: să predee scrisori autografe, să depună, cu gentileţa ce-l caracterizează, flori pe soclul monumentelor.

De ce dar nevoia de a expune Regelui „în amănunţimi" rezultatul misiei—cînd nu poate fi rezultat unde n'a fost acţiune şi nu poate fi amănunt, acolo unde nu există aglomerare de fapte.

Adevărat este, însă, că ce poate Şernăuţul nu poate fie-care.

Şi iată că, dintr'o banală depunere de coroane pe un soclu, Şernăuţul se vede à même să facă o dare de seamă amănunţită şi să arăte şi rezultatul final al înălţătoarei sale misiuni.

Nimeni nu contestă: ie stofă de bărbat superior în fracul fostului Meu ministru de justiţie.

CONSTANTIN PETRESCU

La evocarea acestui dispărut dintre noi de aproape nouă ani de zile, mulţi vor da din umeri, cînd le voiu spune însă că C. Petrescu a fost multă vreme profesor al Şcoalei Comerciale Superioare din Iaşi, şeful contabilităţii Băncii Naţionale din aceiaşi localitate şi Director Casei de Scont, tot de acolo, atunci foştii lui elevi, colegii lui, cum şi o bună parte dintre cei ce au stat în contact mai apropiat sau mai departat cu el, îşi vor aduce aminte.

Cîtă vreme Petrescu a fost în viaţă, s'a bucurat de simpatii unanime. Le şi merita.

Ca profesor a însădit în inima şi mintea celor cari l'au ascultat gustul pentru ştiinţa cam aridă a comptabilităţii. Astăzi, după atîţia ani trecuţi, foştii lui elevi îşi aduc aminte cu drag de învăţăturile lui, de conferinţele pe cari le ţinea, de lupta lui pentru darea de noui metoade în această direcţiune.

Autor al unei scrieri „contabilitate şi administraţie" a cărei apariţiune a făcut epocă în studiul contabilităţii, dînsul n'a putut duce pînă la capăt lucrarea, pentru că moartea l'a ripit prea curînd.

Memoria lui însă rămîne, iar toţi acei cari au primit de la el elementele ştiinţei, nu-l vor uita nici odată.

Ca om şi coleg, Petrescu a fost un caracter.

Om de muncă, ajuns prin muncă, era sever pentru sine însuşi ca şi pentru alţii. Prin exemple de economie şi ordine, a contribuit, cel puţin pentru Iaşi aş putea zice, la formarea unei generaţiuni, care-l avea pe dînsul drept: ideal.

Om auster, era sclavul cuvîntului dat, orice s'ar fi întîmplat. Şi ţinea cuvîntul său, atît faţă cu sine cît şi cu alţii. De cîte ori, de exemplu, ne spunea el, ş'a fixat suma ce trebue să cheltuiască într'o zi, şi cu satisfacţie vădită arăta, că nici odată n'a trecut peste aceasta. Era prevăzător şi de aceia nu trecea în cheltueli peste marginele budgetului ce s'a pus în vedere.

Este negreşit o mîngăere pentru urmaşii lui, pentru colegii săi, cînd văd iniţiativa luată de foştii săi elevi, de a face să se aşeze un monument pe mormîntul lui C Petrescu, din cimitirul Eternitatea din localitate.

Această iniţiativă onorează pe cei ce au luat-o, iar acelaşi timp lasă impresiunea, că cei cari au trecut pe acest pămînt şi lasă în urma lor o dungă de lumină, nu rămîn uitaţi. Mai lasă acest fapt impresiunea, că alevii recunoscători pentru bunele învăţături primite de la dascălul lor, poartă multă vreme în inima lor doliul pentru dispariţiunea lui, iar amintirea despre el, nu o pierd cît trăesc.

C. Petrescu a fost şi consilier comunal al oraşului, iar în administraţia conservatoare în frunte cu Primarul A. A. Badareu, s'au folosit mult de cunoştinţele sale în materie de contabilitate şi Finanţe. Colegii lui din consiliu, precum şi din administraţia de atunci din 1899 păstrează vie memoria lui.

Inaugurarea monumentului pe mormîntul lui C. Petrescu, se va face în ziua de 16 Octombre, dimineaţa, iar la acea solemnitate vor lua de sigur parte foştii lui colegi, elevii lui împrăştiaţi astăzi în deosebite unghiuri ale ţării.

V. I. Radu

OAMENI ŞI LUCRURI

Ce nu s'a serbat

Un moment cu totul important în programul săptămînei festive a trecut aproape neobservat. E vorba de terminarea definitivă a rezervoriului de apă de la Copou — rezervoriul care poartă, ca şi conducta de apă — numele de „Carol I" şi pe care l'a admirat Suveranul, apreciind meritul formidabilei lucrări ce s'a executat pentru aducerea apei de Timişeşti.

Că această operă a atras luarea aminte a Regelui e lucru de înţeles. N'a fost în deceniile din urmă, ocaziune mai prielnică decît vizitele Suveranului în Iaşi, pentru a se vorbi mereu de nenorocirea care apasă a doua Capitală, — lipsa de apă. In jurul acestui punct se învîrteau toate doleanţele, toate neajunsurile iaşanilor, întocmai cum într'un războiu strategia formează miezul preocupărilor. Cine avea să fie strategul iscusit care să dezlege marea problemă şi să dee oraşului însetat, — elementul de linişte şi de siguranţă?

...Şi iată că acum vizita Suveranilor coincide cu momentul de alimentare a oraşului cu apă şi încă cu o excelentă şi abundentă apă de băut. Se vorbia, cîndva, că în programul serbărilor iaşane va figura şi acest punct important, al apei de Timişeşti: evenimentul acesta merita într'adevăr să fie serbătorit. Ar fi fost, de sigur, dacă de serbătorirea evenimentului epocal n'ar fi fost legată şi serbătorirea unor personalităţi politice, cari au motive de a nu fi pe placul organizatorilor serbărilor de acum.

In 1897, cînd familia Regală a luat parte la inaugurarea noului palat universitar, s'a vorbit mult de trebuinţa alimentării cu apă. In special ne aducem aminte de cîteva glume foarte reuşite ale Carmen Sylvei, în cursul unei audienţe a corpului profesoral universitar şi a unei delegaţiuni studenţeşti.

In cursul vizitei regale din 1907 s'a vorbit de asemenea mult despre lipsa de apă.

Acum abia Regele s'a putut întreţinea cu medicii iaşani despre calităţile excelentei ape adusă din munţii Timişeştilor prin marea conductă „Carol I". Tot acum—graţie aceleiaşi ape—s'a putut înregistra o stare de salubritate cu mult mai înfloritoare de cît în epoca de toamnă a anilor trecuţi.

De aceea spuneam că s'ar fi cuvenit a se serbători în programul iubilar aducerea apei potabile, mai importantă decît multe alte lucruri despre care s'a vorbit în cea mai vorbăreaţă săptămînă, acea a festivităţilor, — trecute şi ele în rîndul uitărilor că toate întîmplările omeneşti... **R.**

Suzanne Desprès în călătorie

O artistă în misiune.—Un nou turneu.—Repertoriul nou.—Peripeţiile unui turneu.—O franceză între germani.—Impresiuni de pretutindeni.—Oraşul ideal Viena.—Ţeara ideală.—Romînia.—Parisul în Bucureşti.—Suveranii şi arta.—In loc de esperanto.

Suzanne Desprès, neobosita misionară a artei dramatice, va parcurge din nou Europa. Timp de două luni ea va juca în Germania, Austria, Ungaria, Romînia. Serbia, Bulgaria şi Turcia, avînd ca tovarăşi două zeci şi trei artişti şi artiste din trupa teatrului l'„Oeuvre", dirijată de artistul-impresar Lugné-Poe. D-ra Greta Prozor, fiica contelui Prozor, ia deasemenea parte la această expediţiune: ea va juca *Hedda Gabler*.

Repertoriul de voiaj al Suzannei Desprès, e dintre cele mai variate. Din Berlin pînă la Constantinopol, ea va fi văzută sub aspectele cele mai diferite căci va încarna succesiv eroinele din *la Rampe, les Marionnettes, Phédre, Andromaque, Horace, le Lys, Poil de Carotte, le Sacrifice, Nora*, etc.

In fie care an, Suzanne Desprès face un mare turneu, ajungînd cîte odată pînă în America de Sud, sau chiar în Senegal. E interesant de a şti cum judecă marea artistă diferitele auditorii, înainte cărora se prezintă.

In Germania, la primul turneu, ea n'a priceput de loc publicul şi nici nu ştia dacă era pricepută de el. Nici un semn de emoţiune sau de entuziasm; această „electricitate" pe care actorul o simte şi care îl excită, nu parcurge nici odată sala; chiar la cele mai patetice „efecte" nici un aplaus. Numai la finele actului aplaudă spectatorii.

Şi totuşi Germanilor le place teatrul; ei ascultă piesa cu o atenţiune ce nu se observă nicăiri. Dar ei au despre teatru o concepţie specială.

Teatrul este pentru dînşii o distracţie pe zi. Neamţul îşi lasă afacerile către seară, şi mîncat sau nemîncat, iată-l la teatru înainte de orele şapte, cîte odată la şase, ba uneori chiar la cinci şi jumătate.

Intre 9—10 seara, spectacolul e sfîrşit şi neamţul se duce la supeu, cînd se cinează încă la Paris. Rasa, educaţia, motivează, fără îndoială cele mai multe din particularităţile publicului german, dar acest obiceiu de a lua masa după spectacol, determină în oare care măsură gustul şi atitudinea lui.

In genere, publicul latin e sensualist, publicul german spiritualist, sau cel puţin pare astfel.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Viena este orașul ideal; sala teatrului este în totdeauna plină de oameni eleganți, doritori de a aplauda. Vienezii au pasiunea spectacolului și le plac toate genurile, fără preferințe. Cutare familie, care asistă azi la o piesă de Ibsen, a asistat eri la opereta la modă Un autor care place, chiar necunoscut fiind, are în trei zile la Viena sala arhiplină. Și cu toate acestea, publicitatea e neînsemnată; mici dreptunghiuri de hârtie, lipite pe ziduri, anunță piesa; nimic mai mult. Vienezii sunt amabili, ospitalieri, cultivați; le plac francezii—și Suzana Desprès adoră pe Vienezi.

La Buda Pesta, artistul francez găsește un public ales, într'o ținută ireproșabilă, care se entuziesmează, vibrează.

Spectatorii din București samănă cu Parizienii... Se vorbește numai franțuzește; fiecare e în curent cu ultimele mode franceze, cu ultimele și cele mai rafinate elegante de ale noastre... Romînia, paradisul artiștilor de talent și al artistelor frumoase!...

Dar iată-ne la Constantinopole! Cînd jucă pentru prima oară acolo, în 1906, îi se păru că nici un spectator nu înțelege franceza. Nu era un public rece, dar era un public închis, de nepătruns... Ea se întoarce totuși în 1908. O minune! Timpurile se schimbaseră. Acum fu aclamată, sărbătorită. Constantinopolul era schimbat; femeile turce au luat parte însemnată la această transformare. Ele au început să citească, s'au imbibat cu oarecare idei occidentale; au visat chiar de emancipare... Dar femeile turce, care au urzit în tăcere această revoluție, nu erau la teatru: revoluția n'a mers până la sacrilegiu. Ele au trimis pe institutoarele, damele de companie, guvernantele, și aceste persoane—în mare parte franceze sau belgiane — s'au întors încîntate povestind stăpînelor, ceea ce au văzut și auzit.

„Iată cîteva modeste amintiri de călătorie, urmează marea artistă. Totuși mai aflați un lucru: nu știu nici o limbă străină; știu numai să spuie: „apă curată" în toate dialectele. Am fost bine primită în toute părțile și n'am a mă plînge de nici un public. Mai mulți suverani m'au onorat chiar cu bunătatea lor: Regele Eduard VII și regina Anliei, *Regina României*, Regele Danemarcei, Wilhelm II, regele Norvegiei, regele Suediei, Președintele republicei Argentina, Președintele republicei Brazilia, cari mi-au făcut primiri din cele mai frumoase.

Nu știu cui datoresc aceste onoruri. Am o reputație de femeie independentă și mi-ar putea lipsi aprobarea Suveranilor.

Ei, nu.. E fără îndoială fiindcă vin din Franța!..."

TRIBUNA LIBERĂ

Taxa farmaceutică

In numărul de la 4 Octomb., al ziarului „Opinia", sub titlul „trafic sau farmacie", d. farmacist Justin Adace se plînge că unii farmaciști lasă reduceri prea mari—50 la 60 la sută zice—la rețete și ast-fel depreciază profesiunea lor.

In interesul populațiunei sărace suferinde, îmi voiu permite a dovedi prin cîte-va exemple că dreptatea nu este cu totul din partea d-lui Adace, cînd critică cu atîta vehemență pe colegii d-sale, care în contra regulamentului, lasă reduceri pentru săraci. Voiu arăta că acești farmaciști nu sunt întru nimic vinovați cînd lasă reduceri, ci adevărații vinovați sunt acei cari au alcătuit taxele farmaceutice și cari la fie-care ediție nouă au căutat să sporească ultima ediție, care datează din Octombrie a. c. le întrece pe toate în scumpete. Chiar farmaciștii recunosc, că actuala taxă farmaceutică conține multe absurdități.

Noi, medicii practici, am protestat în diferite rînduri, în contra scumpirei medicamentelor, cari apasă mult pe săraci. La care însă ni se răspunde că spitalele sunt pentru săraci, unde primesc medicamente gratuite. Dar toată lumea nu poate încăpea în spital; nu fie-care poate aștepta ceasuri întregi, la porțile spitalelor pînă ce să-i vină rîndul; și afară de aceasta—cu toată buna voința medicilor—din cauza numărului excesiv de mare de bolnavi, examenul lor trebue să se facă foarte sumar. Dacă-i așa—ni se răspunde—n'au de cît medicii curanți, să prescrie pentru săraci medicamente eftine, cari după cum se știe au aceiași eficacitate ca și medicamentele scumpe.

— Tocmai aceasta voesc să dovedesc, că chiar medicamentele cele mai eftine, cele mai simple, nefiind în aceeași rețetă amestecate mai multe feluri, și totuși cînd rețeta încape în mîna farmacistului, acesta începe a ți face o lungă adunare, de te miri de unde o scoate.

Dar să ilustrez aceste cu exemple.

Să alegem una din rețetele cele mai eftine și din cele mai simple. Un pacient are nevoe—să zicem—de salicilat de sodiu. Medicul îi prescrie de pildă 10 grame de salicilat de sodiu, pentru a se împărți în 20 prafuri.

Pe rețetă medicul mai menționează expediția simplă (nu de lux, adică fără capsule amilacee etc.)—Să vedem cît costă? Pentru 10 grame pulvere de salicilat de sodiu, după taxă se percepe 40 de bani (cînd e cristalizat, numai 30 bani); pentru divizarea în prafuri, pentru fie-care praf cîte 5 bani, deci pentru 20 prafuri se cuvine 1 leu; pentru convuluta, adică pentru capsula de hîrtie—plicul în care se pun prafurile—se percepe 50 de bani (?)... Să nu se creadă că glumesc; căci eată ce găsim în taxa farmacentică oficială, la pagina 62. Convulute pentru prafuri capsule de hîrtie): cînd numărul prafurilor e de 2—4 se taxează 20 bani, pentru plicul ce învelește 6—8 prafuri, 25 bani, pentru cel cu 10 prafuri, 30 bani, pentru 12 prafuri 35 bani, pentru 14 prafuri, 40 bani, *iar bucata de hîrtie, care învelește 15—20 prafuri costă nici mai mult nici mai puțin de 50 bani.* Să mai adăugăm acum 10 bani pentru dispensația și va eși o sumă rotundă de 2 lei.

Deci la o rețetă simplă, care conține un singur fel de medicament, care medicament după taxă chiar nu costă mai mult de 30 la 40 bani, și cerîndu se încă expediția simplă, vedem că angaralele o ridică la suma de 2 lei. Mă întreb. Perde ceva la această rețetă farmacistul care are buna voință de a lăsa o reducere, chiar pînă la 5%? Contrarul e dovedit, căci pe lîngă că nu perde, dar și cîștigă.

Alt exemplu. Medicul prescrie de pildă o soluție de 100 grame acid boric 4o/o. Eată cum se taxează. Pentru acid boric 5 bani; 100 grame apă destilată, 10 bani; *pentru disolvarea acidului boric în apă caldă se percepe 50 bani*, pentru sticla 25 bani și dispensația 15 bani. Totul 1 leu și 5 bani. Farmacistul îți spune că pentru a se încălzi apa și a se disolva acidut boric e o muncă pencare trebue să încaseze 50 bani, dar tot acelaș farmacist ridică din umeri cînd îi se observă că el prepară de odată o cantitate mare de soluție de acid boric și de cîte ori îi sosește cîte o nouă rețetă cu astfel de prescripție, el numai ferbe apa, ci toarnă din vasul cel mare în sticla pacientului și cu toate aceste nu se sfiește de a taxa de atîtea ori munca pentru ferbere.

Pun deci aceeași întrebare ca mai sus. Convine ore farmacistului de a lăsa și din această rețetă reduceri? De sigur că da.

Tot asfel se pot înmulți exemplele și pentru celelalte preparațiuni medicale, precum pentru medicamente în pilule, unsori, emulsiuni, decocțiuni, infusiuni, etc. Voi aminti numai, că pentru prepararea unui număr de pilule, până la maximum de 30, se percepe 1 leu (în loc de 50 bani și apoi 75 bani din țările precedente); pentru mestecarea unei alifii pînă la 50 grame, se ia 50 bani (în taxa precedentă fiind 30 bani, iar într'o taxă mai veche chiar pînă la o cantitate de 100 grame se lua numai 30 bani); pentru o decocțiune (fertură) se percepe 75 bani în loc de 50 bani ca mai înainte, diviziunea, (împărțirea în prafuri) pentru care înainte se lua cîte 3 bani de praf, în prezent cîte 5 bani; iar pentru diviziunea în capsulă apoi 8, iar în prezent 10 bani de fiecare capsulă; etc. etc. La toate aceste dacă se adaugă taxele diferitelor medicamente încorporate și celor lalte angarale, apoi ele se ridică la o sumă destul de apreciabilă.

Din cele arătate mai sus din multe altele ce s'ar mai putea cita, rezultă până la evidență că *taxele precum și prepararea ordonanțelov medicale* — nu m'am ocupat aci de scumpirea medicamentelor propriu zise — sunt destul de încărcate. Trebue să se facă o deosebire între acei cu dare de mînă cari pot plăti cît de scump și între saracii, cari dau contingentul cel mai mare de bolnavi și cari nu sunt în stare a-și procura medicamentele necesare, conform taxei în vigoare.

Dacă cei cari alcătuesc taxa farmacăutică oficială n'au vrut să țină seamă de asta, apoi nu trebue să blamăm pe acei farmaciști, cari au întîmpinșii simțul umanității, și cari fără a perde cîtuși de puțin, fac reduceri pentru săraci, căutînd prin modul acesta să îndrepte ceia ce alții au greșit. Din contra trebue să-i fim recunoscători, *cu neclintita condițiune însă de a executa ordonanțele medicale cu cea mai perfectă conștiițiositate.*

Un medic

Litere-Științe-Arte

E vorba de Universități.—„Convorbiri literare", pe luna Septembrie, publică un documentat studiu din viața Universităților franceze, semnat de d. I. Simionescu. Autorul ne dovedește cu un spor de cifre și date viața Universităților franceze, așa cum era înainte de 1896 și așa cum este după această dată, însemnată în evoluția culturală a Franței, fiind că de atunci a început descentralizarea învățămîntului universitar aci.

„Universitățile au deschis focul—spune autorul—ele sunt în fruntea emancipării provinciale. Descentralizării culturale îi urmează cea artistică, care e la ordinea zilei, iar, mai în urmă, mai greu de îndeplinit, va veni rîndul administrației, chestiune din ce în ce mai scoasă în relief în programele conducătorilor politici de azi".

D. I. Simionescu constată foloasele aduse Franței de această descentralizare și ne dovedește că, de unde pînă la 1896 toate Universitățile provinciale se închinau înaintea glasului Sorbonei, ele nefiind de cît sucursalele marei instituții din Capitală, la care priviau cu sfială și cu invidie, astă-zi Universitățile din provincie, cum e aceia din Nancy, Lille sau Grenoble, cu institutele lor de chimie, de electrotechnică și mecanică aplicată, pot sta alături cu instituțiile de felul lor din Paris, și adese întîmplîndu-se ca, Parisul chiar, să ia pildă și să dorească organizațiile acestora din urmă.

*

Se anunță apariția apropiată a unei foarte interesante publicațiuni: „Viitorul Romîncelor", revista intereselor femenine, sub direcțiunea d-nei Adela Xenopol. Revista va publica portretele femeelor distinse în domeniul publicisticei, cum și tipuri de frumusețe.

*

Alfred Capus, cunoscutul dramaturg francez, a presentat teatrului Vaudeville o nouă piesă: *Favorittes.*

*

La Cleveland, în America, s'a inaugurat un monument ridicat lui Richard Wagner de către germani și americani. Tot acolo mai este și un monument comun pentru Goethe și Schiller.

*

Intr'o mare editură germană va apare zilele aceste un volum de amintiri asupra marelui chirurg defunct Ernest von Bergman. Volumul va cuprinde toate scrisorile adresate de marele învățat femeei lui în timpul șederei lui la San Remo, unde fusese chemat să îngrijească pe Imparatul Friederich, mort de cancer laringean. Se vor regăsi urmările polemicei pe care a dus-o celebrul medic german cu engiezul Mackenzie și ceilalți în jurul boalei Imparatului.

*

Cîntăreața franceză Lina Cavalieri, divorsează de milionarul american cu care măritase anul trecut.

*

A apărut „Sanatatea", vechea revistă ilustrată de medicină populară, cu data de 1 Octombrie, avînd un foarte bogat sumar științific și artistic.

*

STRUNA ZILEI

PREA TÎRZIU...

Ziarele publică lista noilor decorați în care figurează profesorul Agura comandor al Stelei.

Cruntă ironie a sorții!
„Steaua" azi pe piept i-a pus,
După ce în bezna morții
Steaua lui a fost apus...

INCORIGIBILI

Acum cîteva zile, M. S. Regele, adresîndu-se d-lui Bădăreu, în timpul serbărilor de la Iași, s'a rostit asupra situației politice într'un mod care, în ori ce caz exprima dorința Coroanei de a vedea pe conservatori și pe conservatorii democrați conlucrînd la guvern.

Contrariu multora dintre confrații noștri, noi n'am zis nimic în privința cuvintelor regale. Actele Coroanei pot și trebue să fie discutate. Nu tot așa însă se poate proceda în ce privește cuvintele despre care nu există nici un text oficial, mai ales atunci cînd nici acela căruia îi sunt adresate, și cu atît mai puțin ilustra persoană care le pronunță, nu pot să intervie în discuții pentru a stabili exact înțelesul și textul.

Că M. S. Regele dorește ca partidele noastre de guvern să fie iarăși în număr de două ca odinioară, prin coordinarea celor două partide conservatoare, aceasta nu era un secret pentru nimeni. Din acest punct de vedere n'am aflat la Iași nimic nou.

Nou a fost numai sfatul M. Sale în acest sens, sfat care a fost dat cu o evidentă publicitate. Acest fapt nou, dovedea o creștere a acelei dorinți, care putea fi tălmăcită în toate felurile, numai nu în chipul în care a fost tălmăcită de presa guvernamentală.

Pentru toate aceste motive, noi ne-am abținut de la ori ce discuție și am fi continuat să ne abținem, dacă *Epoca* n'ar fi încercat să pronunțe pe baza acestui fapt nou, condamnarea noastră la moarte, desființarea noastră ca partid.

Intr'adevăr, cu ușurința și necuviința care sunt apanagiul guvernanților noștri, *Epoca*, sub tilul *Sfîrșitul celui de al treilea partid*, afirmă cu literele cele mai grase că M. S. Regele *a accentuat neexistența celui de al treilea partid în jocul constituțional al luptelor noastre politice.*

Pentru a fi explicită *Epoca* insistă: „Partidul takist fusese înființat cu pretențiunea de a lupta contra celorlalte două. Și, iată-l desființat cu o simplă trăsătură de condeiu. Este evidența însăși".

Epoca conchide declarînd că, acum al treilea partid a fost desființat, membrilor din care se compune, nu le mai rămîne de cît să meargă la unul sau la cel'ialt din cele două partide.

Așa dar, după *Epoca*, ceeace națiunea a creat în patru ani de luptă, ceeace corpul electoral a consacrat în toate alegerile parțiale și chiar în ultimele alegeri generale — căci partidul conservator-democrat a împărțit cu partidul național-liberal onoarea de a reprezenta rezistența națiunei — toate acestea au fost desființate ca printr'o trăsătură de condeiu de M. S. Regele care, inaugurînd cincantenarul primei noastre Universități, ar fi proclamat tot odată înlocuirea voinței naționale cu porunca regală.

Dacă relevăm stupiditatea *Epocei*, stupiditate care nu-și are pereche decît în insolența ei, aceasta n'o facem pentru că am resimți vre-o neliniște asupra prezentului și viitorului nostru.

Cunoaștem prea bine rolul ce l are Coroana în viața noastră politică, atît pe temeiul constituției, cît și prin felul cum Majestatea Sa a știut să-l exercite în patre zeci și șase ani de domnie, pentru ca să nu știm că Regele creiază și suprimă guvernele dar nu crecază și nu suprimă partide.

In calitatea noastră de cetățeni liberi într'o monarchie constituțională din veacul al două-zecilea, noi știm că una ca aceasta nu se poate. Cu supuși ai Regelui Carol, știm că nici odată n'ar putea să încolțească în înalta Sa inteligență intențiunea de a confisca în folosul voinței regale întreaga viață politică a națiunei.

Coroana e puternică numai, pentru că Regele este de-asupra partidelor și în afară de partide. Dacă vre-odată un Rege ar adera la un club politic, prin însuși faptul acesta, puterea Sa ar dispare.

Chiar prezidenții de republică cari sunt luați dintr'un partid și aleși de un partid, se văd siliți prin înalta lor misiune națională să iasă din cadrele partidului lor.

Suntem dar, în ce ne privește, cu totul liniștiți.

Am putea chiar să reducem la absurd raționamentul *Epocei*. Am putea să-i spunem că, de oarece Regele nu recunoaște decît două partide și cu toate acestea cere partidului lor să se înțeleagă cu al nostru, aceasta dovedește că partidul lor nu este în aprecierea Suveranului al doilea partid, și că nici n'ar putea să devie fără bună-voința noastră.

Dar acestea ar fi lucruri prea mici față de marea chestiune, pe care a ridicat-o gestul incorigibil al guvernanților noștri.

Nu este pentru prima oară că leii și paraleii Romîniei încearcă să prezinte pe Suveran ca pa un complice în campania de distrugere ce o duc în potriva noastră.

Un an și jumătate înainte de a fi chemat la putere, pe cînd toate colegiile electorale ne dădură victoria nouă în potriva lor, d. Carp a dat de știre într'o întrunire publică, că Regele va fi crud cu d. Take Ionescu. Nu 'și-a dat seamă că, dacă din întîmplare M. Sa, în exercițiul liberei Sale judecăți va prefera partidul d-lui Carp partidului nostru, atunci în conștiința partidului înlăturat această coincidență a proorocirei d-lui Carp cu faptul ulterior va putea lesne să înlocuiască noțiunea proorocirei în noțiunea cunoașterei prealabile.

Mai tîrziu după ce Coroana 'i-a preferat pe cei căzuți în alegeri acelora cari au repurtat victorie, iar, pentru a obține ratificaeea preferinței Coroanei, guvernul s'a dedat la orgia electorală care a desonorat viața noastră politică, domnul ministru de interne, adevăratul prezident al Consiliului, a declarat la Cameră că Regele are dreptul să influențeze alegerile, mai cu seamă cînd are la îndămînă un Bismark sau un Cavour.

Bismark, Marghiloman, Cavour! E greu să ți păstrezi darul de a rîde într'o țară a cărei politică este un concontinuu carnaval!

Și acuma caută să tragă folos din povețile ce Majestatea Sa le dă guvernului ca și partidului conservator-democrat, pentru reducerea numărului partidelor noastre politice conservatoare, poveți date dintr'o intențiune mare, frumoasă și nobilă. Aceiași domni afirmă că, după ce n'au isbutit, să ne desființeze partidul prin alegerile ce le au făptuit, Regele le vine acuma în ajutor și ne desființează dintr'o trăsătură de condeiu.

Necuviința și sminteala guvernanților noștri sunt mai presus de orice comentarii.

Ele singure ar fi de ajuns ca să explice adînca neliniște a Regelui, dacă este adevărat că trebue să căutăm și să găsim o explicație a faptului nou ce s'a podus la Iași.

Dar domnii aceștia sunt incorigibili. Cu cea mai mare liniște și cu cea mai mare încredere în noi, îi așteptăm la apropriata prostie ce o vor face.

Cît despre sfaturile ce *Epoca* le dă membrilor partidului conservator-democrat de a și căuta un adăpost în celelalte două partidede oare-ce partidul lor ar fi fost desființat printr'o iradea a M. S. Regelui, îi mulțumim *Epocei* pentru bunătatea ei, dar este deplasată.

Nici odată partidul conservator-democrat n'a dat mai mare dovadă de vitalitate de cît atunci cînd, în urma preferinței acordată d-lui Carp și a alegerilor rămase de pomină, a rămas neclintit în credința către idealul său și către șeful său.

Nici odată partidul conservator-democrat n'a dovedit mai multă coheziune morală, care este cea mai temeinică dintre coheziuni, de cît în săptămînile din urmă cînd, cu o înduioșătoare încredere a lăsat ca șeful partidului să hotărască de linia sa de conduită, fără nici o manifestație, fără nici o nervozitate.

Cînd un organism politic trece prin asemenea înceraări, nimeni nu-l poate desființa, întocmai cum nimeni n'ar fi putut să-l creeze.

Partidul conservator democrat își datorește nașterea unor mari nevoi, chiar dacă aceste nevoi se aflau încă în regiunea inconștientului, și nu poate să moară de cît dacă nu va fi în stare să satisfacă trebuințelele din care a isvorît.

Liniștească-se deci domnii de la *Epoca*, dacă sunt ei un partid, sau o jumătate din partid, sau un sfert de partid! Vor continua să simță, da să simță existența partidului nostru.

❑ La 25 Septembrie a. c. cuirasatul „Liberté" una din cele mai frumoase unități din marina franceză, a fost nimicit în urma unei formidabile explozii în rada portului din Toulon. Această oribilă catastrofă a costat viața a 400 de oameni și va lasa o pagină cernită în Istoria Franței.

In noul program cinematografic de astă seară Joi, al teatrului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, se desfășoară reproduceri exacte înregistrate după natură, care cuprind:

Cuirasatul „Liberté" înainte de catastrofă—După explozie—Sfîrșitul uriașului de oțel—In căutarea victimelor—Cuirasatul „La République" atins și el din cauza formidabilei explozii—Victime—Doliul Franței—Funeraliile naționale ale victimelor, etc. etc.

Noul program cuprinde apoi: Mînile răsbunătoare, mare roman însuflețit—Verișoara, o splendidă narațiune redată de somități artistice teatrale—Obiceiuri și orașe indiene, vederi și scene de călătorie—Biletul de voe, scene comice—Pășunatul în Svițera, interesante vederi alpine—O inimă redeșteptată, scene comico-dramatice—Prince visează viața conjugală, comedie cu simpaticul actor, etc.

Acest program se reprezintă numai Joi seara 6, Vineri-seara 7 Oct și la matineul de Sîmbătă 8 Octombrie 1911.

Luni 10 Octom, „Amor Fatal" prima piesă cinematografică, jucată de artiștii Teatrului Național din București: d-na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

După nenumărate stăruințe la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Ultime INFORMAȚII

❑ *In cercurile guvernamentale, se vorbește de numirea d lui inginer Miclescu ca ingîner inspector la comună.*

In acest caz, d. Miclescu își va depune mandatul de deputat.

❑ *Episcopul Timuș al Argeșului, desemnat a fi ales Mitropolit al Moldovei, este de fel din Tg.-Frumos, a absolvit cursurile seminariale la Iași, fiind aci diacon al bisericei Talpalari.*

In unele cercuri clericale din Iași, se crede că, în cele din urmă, va fi ales Mitropolit arhiereul Rîmnicului, P. S. S. Ghenadie, fost vicar al Mitropoliei Moldovei.

Episcop al Romanului va fi ales actualul locotenent al acelei episcopii, P. S. S. Calist Botoșăneanul.

❑ *La ministerul de domenii, s'a terminat pregătirea unui proect de lege, prin care se regulamentează din nou comerciul ambulant.*

❑ Luni, 10 c., se va întruni pentru ultima oară, la Universitatea din Iași, comitetul pentru ridicarea monumentului lui M. Kogălniceanu, spre a încheia definitiv socotelile.

❑ Arhimandritul Piticariu, starețul monastirei Rișca, reprezentantul tuturor monastirilor din Moldova, demisionînd, — în loc va fi ales arhimandritul Ilarion Mircea, egumen al bisericei Precista Mare din Roman.

❑ Domnul Al. Marghiloman a făcut ieri o lungă vizită d-lui G. Gr. Cantacuzino, pe care l'a montat contra d-lui N. Filipescu, învinuindu-l că ar fi un aderent al împăcării cu d. Take Ionescu.

❑ La ministerul de industrie, s'a alcătuit un regulament, după care urmează a se orienta activitatea Camerelor de comerciu, ca să fie uniformă în întreaga țară.

❑ In comitetul de organizare a congresului federației avocaților, care, precum se știe, va avea loc în zilele de 6, 7 și 8 Noembrie, în Iași, au fost aleși domnii: A. Dabija, A. Teodoreanu, P. Pogonat și N. Gheorghiade.

In comitetul de recepție au fost aleși domnii: X. Eraclide, Alphons Herovanu, D. Dimitriu, Gh. Teodor, C. G. Toma, N. Gheorghiade, J. Neculaide și Osvald Racoviță.

Din comitetul de organizare face parte și consiliul de disciplină.

❑ Un concediu de zece zile, cu începere de astăzi, a fost acordat d-lui I. Th. Burada, primul președinte al Curții de Apel.

❑ Adjunctul clasa II-a D. Ionescu, de la divizia V-a, corpul V, a fost transferat la corpul IV.

❑ Camera de punere sub acuzare a pus în libertate pe negutitorul Melech Iacobi din Piatra N., inculpat complice în falimentul fraudulos Koenig din acel oraș.

❑ Ministrul lucrărilor publice a făcut cunoscut astă-zi decanului consiliului de disciplină din Iași, că a acordat 50% reducere pe C. F. avocaților cari vor veni să iee parte la congresul ce se va ține în Iași.

❑ La secția I-a a tribunalului urma să se judece astă-zi procesul lui Virgil Ghelmegeanu, fost funcționar la administrația financiară din Iași, inculpat pentru delapidări.

S'a dat citire unei adrese a d-lui profesor dr. Obreja, medic primar al ospiciului Mărcuța, prin care declară, că Ghelmegeanu sufere de o paralizie generală, pe bază sifilitică, și că responsabilitatea 'i este alterată.

Tribunalul, pentru a cere lămuriri complimentare d-rului Obreja, a amînat judecarea procesului.

❑ Din București, ni se telefonează, că azi s'a ținut la Primărie, licitația pentru loturile 13 și 14.

Nici un incident deosebit, nu s'a semnalat la această licitație.

❑ D. dr. Riegler, a terminat un nou proect de regulament, privitor la numirea de interni și externi la spitalele spiridoniei.

După cum suntem informați s'au introdus modificări importante.

❑ Aseară, pe cînd trenul No 318, intra în gara Dolhasca, locuitorul Ion a Murgulesei, sări din tren înainte ca trenul să se fi oprit.

Nenorocitul s'a ales cu piciorul drept sfărîmat.

❑ In astă seară are loc la otelul Trajan, banchetul oferit de societatea viticolă din Iași, cu prilejul închiderii expoziției.

Expozanții, podgorenii și autoritățile vor lua parte.

Ziarul nostru fiind invitat la acest banchet, va fi reprezintat prin eminentul nostru prieten și colaborator, dr. Ștefănescu-Galatz.

Vom publica în numărul de mîine o dare de seamă.

❑ La examenul de bursă la școala normală „V. Lupu" s'a terminat eri examenul oral.

Rezultatul va fi cunoscut mîine.

❑ Comitetul organizator al congresului federației avocaților, convocat pentru astă-zi nu s'a putut întruni.

Viitoarea ședință va avea loc Sîmbătă, ora 3 p. m., în sala de ședinți a tribunalului s. II.

❑ La curtea cu juați de Ilfov se va judeca mîine, Vineri, procesul de calomnie prin presă ce a fost intentat de d. A. C. Cuza revistei „Facla".

❑ Domnul C. Meissner, secretar general la instrucție, al cărui concediu a expirat ieri, a obținut o prelungire de concediu.

❑ Domnul Badea Mangîru, sub administratorul casei bisericelor, a fost numit inspector al seminariilor, iar la casa bisericelor a fost numit d. C. Dobrescu, actual șef contabil la casa școalelor.

❑ Ministerul de războiu, a adoptat un nou tarif redus, pentru militarii de gradele inferioare, cari călătoresc în contul lor propriu.

Biletele sunt valabile numai pentru clasa a 3 a.

❑ D. Nenițescu, ministru de industrie, a promis a da mijloacele necesare, pentru ca vama din Iași, să se poată muta, măcar în parte, în noul local.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraș 2 cazuri noui de scarlatină și unul de febră tifoidă.

❑ Consiliul profesoral al Universității, se întrunește în astă seară, pentru fixarei programului de activitate.

❑ Cursurile școalei de electricitate, de pe lîngă facultatea de științi, vor începe la 15 a lunei.

❑ Chelsrul moșiei Singeni, județul Iași, în ceartă cu V. Bosinceanu, argat la aceeași moșie, a aplicat acestuia lovituri în cap, rănind-l grav.

❑ In comuna Holboca, în urma unei certe dintre Neculai Ocă cu Simion Munteanu, primul a înjunghiat pe cel de al doilea cu un cuțit, rinindu-l grav.

❑ Din Tecuci se comunică faptul că sublocotenentul Tiberiu Chiliman, din regimentul 5 de Roșiori a fost înaintat parchetului, învinuit de a fi violat 2 fete tinere după ce le a ținut arestate 2 zile.

❑ D. Carol Enghel din Budapesta, a uitat eri la serviciul telefonic Central, un carnet cu numeroase documente.

Carnetul se află în păstrarea sus arătatului serviciu.

❑ Am anunțat zilele trecute că d. George Rosetti Roznovanu, a tras șase focuri de pușcă, fără a-l lovi, asupra pîndarului viei sale de la Buciumi.

Atacerea se ancheteză astă zi la parchet.

❑ La vama din localitate s'a făcut mișcarea următoare:

D. Marosin, taxator, a fost mutat la Vîrciorova, C. Apostolescu, împiegat, a fost mutat de la Mamorniița la Iași; Al. Bobulescu, contabil avansat casier, în locul d-lui Filip, d. Tempovici, ajutor contabil, avansat contabil.

❑ Membrii societății *Vulturul*, s'au întrunit aseară, sub președinția d lui Atanasiu.

S'a discutat, proectul pentru întemeiarea unui club.

❑ In astă-seară, Joi 6 Octombrie' ora 8, are loc, în localul Corporației Metalurgice, din str. Cuza-Vodă (Golia), întrunirea meseriașilor, pentru a se consfătui asupra participării și plecării la congresul meseriașilor, care va avea loc în zilele de 9, 10 și 11 Octombrie, în Capitală.

Acei cari doresc a poseda bilete de legitimație pentru C. F. R., se pot prezenta la sus zisa corporație, în astă-seară, Joi, unde vor obține asemenea bilete.

❑ A apărut *Necunoscute* de Eustrat Calognom—Eus.

❑ A apărut „Curierul Judiciar", anul XX, No. 63, cu data de Joi 6 Octombrie, avînd următorul sumar:

Despre sezina sau continuarea posesiunei în persoana moștenitorilor (urmare și fine) de d. profesor *D. Alexandresco*;

Jurisprudență: Curtea de casație s. I: *Ministerul Cultelor și Instr, Publice cu Ecaterina Stănculescu* (în afacerile privitoare la legea proprietarilor nu există drept de opoziție nici la Curtea de Casație) cu Observație de Iscod;

Curtea de apel Galați s. II: *Ilie Săbăreanu cu C. I. Pappia* (Cînd rezilierea contractului s'a cerut și obținut de arendaș în baza art. 1423 c. civil, nu poate da loc la nici o acțiune pentru despăgubirea arendașului de pierderea recoltei pregătită de dînsul. — Principiul pus în art. 484 din c. civ. nu poate să-și aibă aplicațiunea de cît în ipoteza rezilierii contractului din culpa uneia din părțile contractante, iar nu și în cazul art. 1423 din c. civil, cînd părțile n'au a-și imputa nici-o vină), cu o *Observație*;

Judecătoria Ocol. Suraia-Putna: *Drăguța V. G. Necula* cu *George R. Andrei* ș a. (Este nulă o acțiune pentru parlagiu de o valoare de 2650 lei dacă este făcută pe timbru de 2 lei în loc de 30 lei.—Art. 124 din leg. jud. ocoale și art. 23 al. 1 legea timbrului).

In suplimentul său de 10 pagini publică informațiunile comerciale, Polițele protestate, Sechestrele, Popririle, Licitațiunile pentru antreprizele de lucrari publice, Procesele, Hipotecile, Vînzările imobilare, Cesiunile, Arendările, Inregistrările de firme și Falimentele din toată țara.

❑ Fabrica de bere foastă Luther din București (proprietari Carol și Eugen Czell), a fost transformată în societate pe acțiuni, cu un capital de 3,500,000 lei.

❑ Curtea de apel s. I, a fixat pentru 31 Octombrie procesul fraților Deleanu din Hîrlău, cu comisarul Zmeu și alți inculpați, acești din urmă pentru arestare ilegală și abuz de putere, săvîrșit în persoana fraților Deleanu, cu ocazia banditismelor electorale din timpul alegerilor din Hîrlău.

Ultima oră

București 6 Octombrie

Situația guvernamentalilor din Ialomița

București.—După știri sosite din Calerași, situația guvernamentalilor din Ialomița, s'a încurcat rău, în urma primirei demisiunei d-lui Gussi, din prefectura județului.

Ast fel d-nii Săghineanu, deputat și Zisu, președintele consiliului județean, au comunicat d-lui Mișu Cantacuzino, că își vor da demisia din demnitățile ce ocupă, dacă nu se va readuce pe d. Gussi.

Hotărîrea tinerilor turci

Constantinopol.—Tinerii turci au hotărît de a sprijini guvernul, în caz cînd acesta va continua răsboiul.

INCENDIUL DIN PLOEȘTI

Ploești.—Un incendiu puternic, a isbucnit la sonda No. 4 Un băet de 15 ani, a fost grav ars.

UN APEL

Paris.—In ziare a apărut azi, un apel, în favoarea deținuților politici din Rusia. Apelul este semnat de elita oamenilor politici, scriitori și profesori din Franța și Europa.

Printre semnatarii din Romînia, se găsesc d-nii Fleva, Rădulescu-Motru, Dr. Istrati, C. Mille, Mateiu Cantacuzino, Vespasian Pella, P. Bogdan, dr. Thiron, dr. Ștefănescu-Galați, Obreja, Voinov, Ciurcu, dr. Hurmuzescu, Xenopol, Simionescu, Bușureanu, Aureliu Mănescu, Sterea, Em. Socor.

CRIMA DIN ODESSA

Odessa.—La Odessa s'a constatat azi un caz de ciumă și un cas de holeră.

MIȘCAREA LIBERALILOR

București.—Membrii comitetului executiv liberal, se'ntrunesc azi la locuința d-lui Ionel Brătianu.

MOBILIZAREA AUSTRIEI

Viena.—Cu toate desmințirile oficiale, se afirmă, că guvernul a dat ordine, pentru mobilizarea a două corpuri de armată.

Timpul în țară și străinătate

București.—Vreme frumoasă la Budapesta, vînt la Viena, frumos la Berlin și Liverpol. mai cald la Paris, ceață la Londra, rece la Brăila și Constanța.

Războiul Italo—Turc

Programul guvernului turc

Constantinopol.—Marele vizir a citit în Cameră discursul program al guvernului. Pasagiul privitor la politica externă, zice că Turcia se va strădui, să întărească relațiunile prietenești, mai ales cu statele vecine și cu statele balcanice.

Nu avem intențiuni agresive, nici aspirațiuni ambițioase. Respectăm drepturile legitime ale tuturor țărilor și voim ca și drepturile noastre să fie respectate.

Pentru chestiunea Tripolitană marele vizir a cerut ședința secretă ceia ce s'a admis cu majoritate de voturi.

Darea în judecată a fostului guvern turc

Constantinopol.—Propunerea semnată a deputaților din Tripolis, prin care ceri punerea în acuzare a fostului cabinet, critică cu asprime negligența fostului cabinet, care nu a realizat nici reforme administrative, nici măsuri de apărare a Tripolitaniei și n'a executat măcar măsurile aprobate de Cameră.

A lasat vilaetul fără valiu, iar pe comandantul militar fără instrucțiuni pentru apărarea contra Italienilor.

VOLUNTARI IN SERVICIUL TURCIEI

Salonic. — Deputatul Benghasi, Jussuf Setvan, ar dispune pînă acum de 8000 de voluntari, pentru lupta contra Italienilor.

Mehmed-bey, strănepotul lui Abdul-el-Hade, celebrul emir arab, care a luptat 15 ani contra Franței, ar fi format în Tunisia un corp de voluntari, compus din 30,000 de oameni și ar fi trecut granița în Tripolitania. Coloana de voluntari formată în Egipet a trecut granița la Benghasi.

TURCIA NU INCHEE PACEA

Constantinopol.—Ziarul „Sabah" află că consiliul de miniștri a hotărît să nu primească nici o acțiune mediatoare, să continue războiul pînă ce Italia va intra în negocieri pe baza punctului de vedere al Porței.

Ce cuprinde programul guvernului Turc

Constantinopol. — Marele vizir a dat citire, în mijlocul unei mari mulțimi, programului guvernului. Relevă dificultatea luărei puterei în împrejurările actuale, dar în istoria popoarelor sunt momente, cînd barbații de stat nu trebue să întîrzie a'și îndeplini datoria. Apoi marele vizir a expus în detaliu programul guvernului.

Arătînd reformele proectate în domeniul administrativ a anunțat o serie de proecte de legi, printre care legea asupra responsabilității miniștrilor. Marele vizir a făgăduit de asemenea descentralizarea administrativă, provincială, a proclamat apoi libertatea de acțiune a guvernului.

O DECLARAȚIE

Constantinopol.—Ministrul de războiu a declarat că nu este exact, că italienii ar fi debarcat serios la Tripolis.

De închiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, potcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

FAINA LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

De închiriat un apartament, compus din 3 odăi și o bucătărie, strada de Sus 116. A se adresa proprietarului, d-lui G. D. Șerban.

La Librăria Socec & Comp. din localitate, *se caută o casieră Romînă.*

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR

LAZĂR ROTHENBERG

Intre Cafenelele Bursa și Englez

— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —

Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din

AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA

POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI

Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cercuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

cu dobînda de

5 1/2 % p. a.

De vînzare Vițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile

Furnizează cele mai multe vițe Creditului viticol.

Producție Anuală

5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași

2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 vițe s'au altoit din varietățile: Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

D-nii Podgoreni vizitatori ai expoziției viticole sunt rugați a nu pleca din Iași fără a vizita pepiniera mea

Cereți catalogul gratis

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milioane SUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

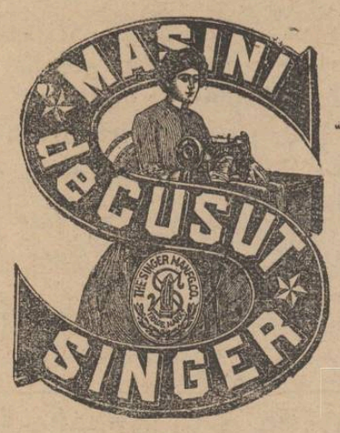

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

LABORATORUL DE
Produse Farmaceutice
Ioan Werner
FURNISORUL CURŢII REGALE
IASI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure şi care îşi are întrebuinţarea externă după cunoştina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Mustar romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă şi ca adaos la sosuri, fiind picant şi dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelenţă pentru copii, Limfatici, Scrofuloşi, etc. *Sticla 2.50. b.*

Magazinul Conservatorului
IAŞI – Str. Lăpuşneanu 32 – IAŞI
— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ
Asortiment complect după programa Conservatorului.

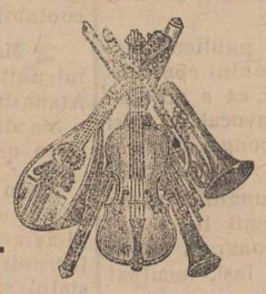

Instrumente Muzicale şi Accesorii

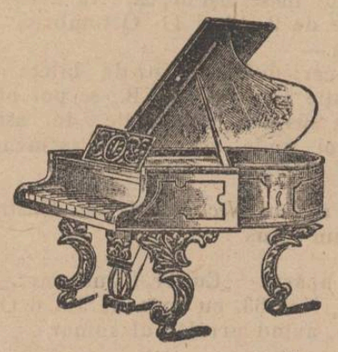

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor
Piane şi Pianine „Rosenkranz"
precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile
Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase
ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical
Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"
lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

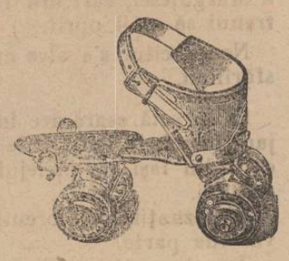

PATINE
Pentru „SCATING".
Inchiriere de Piane
Expediţiuni în provincie

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.
Fondată în anul 1858
Sucursala stabilită în România de la anul 1869.
Fonduri de garanţii peste 200 milioane
Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.
LEI 7,142.000
Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.
Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.
Dividende plătite la asiguraţi pe 1910 LEI 1,701,027,78
Soc. Ancora încheie asigurări;
a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutirea de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.
b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.
c) Caz de deces, cum şi
Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.
Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.
Agent general pentru Iaşi:
OSEPH POPPER,
Str. I. C. BRATIANU No. 166.
(foastă strada de Sus)

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari au resistat la toţi celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medicină din Paris voind Recunoscut OLLIVIER
UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.
AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelor de pele, dartrilor, viciurilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecţiunilor cangrenose, leprei, gutului, ulcerilor inveterati şi atotuloř bôle provenind din necurăţenia şi alterarea sângelui.*

Specificu prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelor consecinţe; dobândite sau ereditare, recente sau inveterate şi rebele (accidentilor gurei şi a gâtului, patrodimii ôselerĭ). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU Dr OLLIVIER

Acesţ pesmeţi d'un gust forte plăcuţ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ in orice temperatură şi climă. Dupe ă ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Uă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicii mari humanităţii.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÔTE TERILE.

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gr. Ghica 17 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII—No. 1419 – Sîmbătă 8 Octombrie 1911

BUDGETARE

Actualul ministru de Finanţe, d. Klotz, a întocmit budgetul ţării sale pentru anul 1912, supunîndu-l discuţiunii parlamentului.

Acest budget se prezintă cu un excedent la cheltueli de 178 milioane. Pentru acoperirea lui, acel ministru nu mai voeşte să recurgă la noi imposite, ci a imaginat o combinaţiune de tacsarerie întemeiată pe plata unei creanţe de 155 milioane lei, din partea companiei de căi ferate de Est cu cîte-va ridicări de taxe asupra unor materii impuse deja.

In expunerea de motive, d. Klotz, zice că nu vrea să întocmească un budget general înflorit, cînd se găseşte în faţa a nenumărate budgete particulare extrem de slăbite.

Aceste vederi găsesc eu, că nu-s potrivite numai pentru marea Republică Franceză, dar şi pentru mica monarchie Romînă.

In adevăr, încă de multă vreme faptul a fost relevat şi la noi, că budgetul Statului a crescut în ultimele timpuri într'o progresiune aproape uimitoare, pe cînd budgetele marei mulţimi, care alimentează pe cel întăi, se micşorează cam în aceiaşi progresiune. Budgetele Statului de 7—8 ani se soldează treptat cu excedente, pe cînd acel al particularilor cu deficite.

Nepotriveala aceasta între creşterile celor două feluri de budgete dă naştere la o stare de nemulţumire generală. Mulţi socotesc că *budgetul cel mare, ar trebui să dea ajutor budgetelor celor mici,*

In adevăr, toţi cei cari astă-zi se plîng că viaţa s'a scumpit, se adresează Statului, atentează cu alte cuvinte la budgetul lui.

Ast-fel unii zic că Statul ar face foarte bine să mai reducă din taxele vamale, alţii să mai micşoreze sau chiar să reducă unele monopoluri. Dar ce însemnează aceasta, de cît că se zice Statului: mai micşorează budgetul ţării, ca să crească al meu.

Alţii cer sporire de salarii, care nu însemnează alt-ceva de cît, că diferenţa între cele două sporiri budgetare, trebue micşorată. Trebue a se face ast-fel că dacă budgetul Statului creşte în progresiune, tot aşa să se procedeze şi cu budgetele particulare.

De alt-fel, chestiunea budgetului de familie, a ajuns astă-zi să fie unul din punctele programelor de partid politic.

Efteniirea traiului vor s'o aducă fie-care din cele trei partide, atît cel care guvernează, cît şi cele cari năzuesc a fi chemate la conducerea ţării.

Scumpirea articolelor de traiu s'a produs şi în alte epoce. Istoria citează pe acela, care a urmat după descoperirea Americei. Nici o dată însă ea n'a provocat o explosiune de nemulţumiri şi protestări ca în zilele noastre.

Şi de sigur, în fenomenul acesta al urcării preţurilor trebue să vedem un proces natural, iar altul pe care l'am putea numi artificial.

Este natural ca preţul articolelor pentru traiu să fie astă-zi ceva mai ridicat de cît, de exemplu, acum 10 ori 15 ani. Şi aceasta pentru că, după cum s'a zis de multe-ori, moneda a perdut din puterea sa de cumpărare, iar de altă parte populaţia s'a înmulţit, precum şi nivelul de traiu al ei. In adevăr, astă-zi numărul acelor cari vor să trăiască mai omeneşte, să aibă un strict necesar ceva mai ridicat ca acum 10 ori 15 ani în urmă, e cu mult mai însemnat. Şi zic că urcarea aceasta de preţuri e explicabilă prin împrejurările arătate, împrejurări naturale. Legea ofertei şi cererei, lege economică, îşi produce efectele sale, iar contra ei, întru cît totul se menţine în limite naturale, prea puţin putem face.

Dar urcarea preţurilor este provocată şi prin o serie de împrejurări, cari numai naturale nu pot fi.

Alt-fel budgetul Statului nostru a crescut simţitor în perioada de timp, ce am citat mai sus. El a sporit în acest interval cu cel puţin 50—60 milioane. Parte din cheltueli se aplică prin raţiunea de stat. Trăim într'o epocă, în care veşnic trebue să ne pregătim de rezboi. Negreşit inima fie-cărui bun romîn tresaltă de bucurie, cînd aude, după cum vestesc gazetele oficioase, că avem peste 300,000 ostaşi, gata să intre în luptă la cel mai mic semnal. Şi aceasta cu atît mai mult, cu cît acum ei sunt complect echipaţi pentru aşa ceva.

Aceasta e partea frumoasă a lucrului, dar cînd ne întoarcem cu privirea la cheltuelile, ce asemenea pregătire a necesitat şi necesitează încă, fruntea ni se cam încreţeşte. Dăm mereu şi trebue să dăm pentru armată. Iar ceia ce dăm, trebue s'o luăm din punga contribuabililor. Aceştia încep a se pleca sub povara impositelor, monolurilor de tot soiul. Ei încep a striga că e destul. De aceia, ziceam la începutul acestui articol, că Ministrul de Finanţe francez, a înţeles aceste dificultăţi şi pentru a acoperi deficitele se teme a recurge la noi imposite.

Dar parcă numai armata absoarbe budgetul Statului? Aceasta cel puţin are menire frumoasă. Ea ridică prestigiul nostru de stat, ne face să fim apreciaţi ca o forţă şi ţine în respect poftele altora, care ne invidiază.

Cîte cheltueli însă presarate în budget, care n'au importanţa acelor făcute pentru armată şi învăţătură? Dacă le ar spicui cine-va prin diferitele capitole ale budgetului, s'ar cam mira.

Statul nostru a luat asupra-i mari sarcine. Incepînd din epoca copilăriei pînă la cei din urmă ani ai vieţii ne învîrtim sub acţiunea lui.

Iniţiativa individuală slăbeşte pe zi ce merge în faţa acestei acţiuni a lui.

De aceia toţi de la stat aşteaptă o alinare a suferinţelor lor, de la el reclamă aceasta şi de multe ori i-o impun.

Pînă nu se va stabili o ordine în cheltuelile budgetare, ordine care să permită micşorarea sau chiar suprimarea unor impozite vexatoare, starea de lucruri de astă-zi va merge înainte ba poate se va înrăutăţi.

Articolele de traiu se vor scumpi nu atît cît e drept să se scumpească cu mersul timpului, ci cu mult mai mult, pentru ca în afară de procesul natural de creştere a preţurilor, va influenţa cu mult mai mult acţiunea Statului prin taxe diferite, ca şi prin prea marele amestec al lui în toată viaţa noastră.

V. I. Radu

Suveranul carpist

Aşa cum a fost tălmăcită chestia de d. Marghiloman, inspirat de ilustrul Grecianu de la Iaşi, este evident, că Regele, după patru-zeci şase ani de domnie, s'a decis, în fine, să intre în politica militantă, iar jalba de inscriere a trimis'o clubului carpist din Bucureşti.

Regele s'a plictisit stînd d'asupra partidelor şi s'a inscris în unul din partide. Evident că la carpişti, căci, altmintreli, de ce ar fi avut nevoe să declare desfiinţat partidul democrat, iar pe takişti să-i sfătuiască să se inscrie şi ei la carpişti?

Regele a devenit dar, după credinţa d-lui Marghiloman, nu numai membru al partidului conservator, dar şi serjent recrutor al partidului său—dovedind ast-fel, că s'a romanizat complect—fiind-că s'a inscris în partidul de la putere şi că este bun element de luptă, dovadă că stărue să facă aderenţi partidului său.

Domnul Carp nu se arată încîntat, asemenea d-lui Marghiloman, de succesul acesta politic.

Domnul Carp, a doua zi după declaraţiile făcute de Saveran, că, după cum explică d. Marghiloman, s'a inscris la Vanicu, a plecat la Ţibăneşti — căci d. Carp fiind contra partizanilor, contra clubarilor, contra gazetelor — ce-l poate încălzi pe el, că Regele a devenit soldatul seu politic; că, într'o zi, va prezida comitetul executiv al clubului, din care va face parte, natural şi Regele, sau că, pasă-mi-te, Regele va deveni colaboratorul gazetei d-lui Pizani?

Pe cînd altfel, d. Marghiloman. Domnul Marghiloman face politică şi de pe acum se gîndeşte la care din mandatele vacante în Parlament, va pune candidatura Regelui.

Căci Regele, intrat în vîltoarea politică, membru marcant al partidului carpist, va trebui să intre şi în Parlament nu acest an, nefiind încă inscris în listele electorale, dar mai încolo.

Tălmăcirea d-lui Marghiloman este plină de deliciu, precum delicios apare şi partidul Protestării, care a devenit, pentru totdeauna, partidul regal.

Dar dacă prin faptul inscrierei Regelui în partidul carpist, partidul de sub şefia d-lui Take Ionescu apare implicit desfiinţat, de ce numai acest partid şi nu şi partidul liberal?

Despre partidul nostru s'ar fi putut spune că a fost desfiinţat, dacă d. Take Ionescu, fermecat de succesele politice ale d-lui Marghiloman, ar fi trecut la carpişti.

Dar întru cît faptul nu s'a petrecut, noi nu suntem desfiinţaţi, chiar dacă Regele s'a inscris dincolo. Dacă, totuşi, am fost desfiinţaţi, întrebăm de ce numai noi, nu şi liberalii?

Gestul d-lui P. Poni

S'a inregistrat în ziare, fără de nici un comentar, faptul că d. Petre Poni, pe atunci încă profesor activ la facultatea de ştiinţi din Iaşi, s'a abţinut de la serbările inscenate de un farsor.

Trebue să-l fi costat, sufletesce, enorm acea abţinere şi ceva extra ordinar trebue să l fi determinat pe d. Poni să se abţie de la serbările universitare, cari coincideau cu retragerea de la catedră a eminentului fost profesor.

Catedra de chimie mineralogică a fost cinstită aproape pentru decenii de cursurile predate de d. Poni; oficial, ca funcţionar public, bătrînul erudit nu mai face politică; de Universitatea de la Iaşi se legase mare parte din viaţa sa—ce fapte fără nume de grave l'ar fi putut hotărî dar, să fie la Iaşi, de serbări?

Necinstirea Universităţii din Iaşi, în anul ei jubiliar, îndrăsneala banditească sau inconştientă, ca raţiunea universitară să fi fost preşedintele acelor serbări.

In Februarie 1911, la efectuarea alegerei senatoriale la Universitate, domnul Poni, ca votant, fusese martor ocular al tuturor actelor de banditisme electorale, petrecute înăuntrul Universităţii. Şi n'a putut uita banditismele acelea, le-a inflerat la vreme, le-a pedepsit şi acum, refuzînd să vie la Iaşi, refuzînd să onoreze cu prezenţa sa—de şi pentru ultima dată—serbări, cari au avut loc în anul ruşinei universitare, serbări ce au fost patronate de un fraudator.

Se cade să insistăm, de şi cu întîrziere, asupra gestului d-lui Poni, care apare cu atît mai înălţător, cu cît manifestaţia lui n'are nimic personal; nu era o răzbunare personală, ci pornirea cinstită a unui suflet necăjit de desonorarea tocarului de lumină, de către un obscur—este drept — care avea de aliaţi, alţi obscuri.

Alţii, materialiceşte mai aproape loviţi de cît d. Poni de şurubăriile şi falşurile electorale petrecute la Universitate, n'au putut rezista impulsului la nedemnitate şi au mers să se închine fraudatorului, făcînd pe oratorii serbării organizată de el, în scop de a se reabilita.

Nu şi d. Poni, care, în preziua în care părăsea Universitatea pentru totdeauna, în preziua de a deveni profesor onorar după o activitate de aproape patru zeci ani, a avut tăria să nu dee ochi, ca să nu-i întindă şi mîna, cu desonoratorul Universităţii, cu acel care poate atrage spre el, pe acei cari umblu după giruri —nici odată pe alţii.

Subliniem gestul d-lui Poni şi-l salutăm cu tot respectul ce-i se cuvine.

CASA RURALA

Casa Rurală îşi publică situaţia sumară a operaţiunilor pe ziua de 30 Septembrie a. c. Neaparat, partea cea mai interesantă din operaţiunile acestui aşezămînt sunt cumpărările de moşii de la proprietari şi revinderea lor în loturi către săteni.

Să vedem dar cum se prezintă situaţia Casei sub acest raport.

Pînă la ziua încheierei situaţiei, Casa Rurală cumpărase moşii în valoare de aproape 37 milioane şi jumătate lei, iar revinderile la săteni, în loturi, abia ating valoarea 2.600.000 lei. Disproporţia e dar vădită şi dacă situaţia aceasta va dăinui, curînd ne vom trezi cu o graaznică criză a solului, aşa cum aceasta s'a întîmplat la 1905 în Rusia, unde Banca Agrară, a cumparat imense întinderi de pămînt, pe cari însă nu le-a putut revinde ţăranilor, din cauză că aceştia nu erau în stare să facă primele vărsăminte, cerute de lege.

Situaţia se prezintă aidoma la noi, —aşa că Aşezămîntul acesta, nu numai că nu-şi poate ajunge scopul în vederea căruia a fost creat,—dar încă îl contravine.

Inainte de-a indica soluţia dictată de împrejurări, credem interesant a arata cauzele răului, pe cari ni-l semnalează aşa de laconic—elocvent cifrele din bilanţul casei rurale.

In adevăr, ţara noastră poate fi împărţită în două regiuni absolut distincte sub raportul bogăţiei

Avem în primul loc, Moldova, care ori ce s'ar zice, e o provincie săracă, şi apoi Muntenia mare şi Oltenia relativ mult mai bogate

In Moldova sunt multe moşii de vînzare şi Casa Rurală a şi cumparat la noi mari intinderi de pămînt.

Dar în Moldova sătenii sunt săraci şi nu pot cumpăra pămîntul prin Casa Rurală, Dincolo de Milcov şi dincolo de Olt, sătenii sunt bogaţi şi rîvnesc la pămînt, dar acolo proprietarii nu-şi vînd moşiile.

Iată într'un cuvînt situaţia surprinzătoare în care ne arată cifrele, că se găseşte Casa Rurală.

Intr'o regiune are vînzători, dar n'are cumpărători; iar în altă regiune s'ar găsi cumpărători, dar nu sunt vînzători,—deaceia mai toate moşiile cumpărate de ea n'au putut fi revîndute şi au rămas astfel în patrimoniul acestui aşezămînt, care din intermediar între proprietar şi sătean, ameninţă să devină cel mai mare proprietar în Romînia.

Aceasta fiind situaţia, remediul se impune de la sine. Legea ar trebui să limiteze Casei Rurale putinţa de a cumpăra pămînt. Ar trebui să se oprească cumpărarea unei moşii pînă ce, în prealabil, Casa Rurală n'a găsit săteni în stare să răscumpere imediat moşia dată spre vînzare. Cu chipul acesta s'ar înlătura inconvenientele de azi, fără a se leza întru nimic interesele ţăranilor.

D. Carp care a ameninţat Casa Rurală, cu obortirea afacerilor de scont, ar face o reformă mult mai utilă mărginind Casei Rurale dreptul şi putinţa de a cumpăra moşii la infinit.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN VETERAN

Odată cu sosirea întăielor răceli ne a sosit—*ne*, pentru că vor fi primit şi alţii o identică... petiţiune — o listă de subscripţie, însoţită de respectivele strofe. Ele sunt semnate de fostul poet-popular, — foarte popular într'o vreme! — Carol Scrob, al cărui nume e însoţit de toate titlurile cuvenite: „maior în retragere, veteran în războiul 1877—78, etc."

Iată strofele în chestiune, intitulate: „Strigăt de disperare":

A sosit şi Iarna crudă, inamica mea de moarte,
Cu alaiul ei de crivăţ, cu nopţi mari, pline de ger;
Vai de cel care nu poate greutatea ei s'o poarte,...
Căci în lupta pentru viaţă, Doamne, cîte nu să cer?!...

Incărcat de ani şi boale, fără haine în spinare,
Fără de încălţăminte, fără lemne, fără bani,
Cu chiria neplătită;... Unde să găsesc scăparе?...
Cine—aude, cine—ajută, pe sărmanii veterani?!...

Mîna, — care—odinioară a putut să mănuiască
Sabia învingătoare,—cum s'o 'ntind eu tururor?...
Totuşi sufletelor 'nalte, care ştiu să cîntărească
Boala, lipsa şi ruşinea, rog a 'mi da... un ajutor!...

Cu ani în urmă poeziile lui Scrob figurau nu numai în „Doruri", dar găseau şi editori favorabili, găseau căutare în suplimentele ziarelor ilustrate. Le-a trecut vremea, cum a trecut pentru alte manifestări, cari erau prea şubrede, ca să reziste prin însuşiri de vigoare şi de frumuseţe. Poetul generaţiei trecute a fost trecut în... rezervă; suplimentele beletristice l'au dat uitării, iar de vr'o 2—3 ani încoace ne întîmpină cu regularitate numele fostului poet popular ca semnătură a unor reclame tipărite de exploatatorii cremei şi săpunului unei anumite firme. Sunt reclame versificate, producţiuni penibile, prin care autorul semnatar—fostul poet—scade mereu în ochii opiniei publice literare.

Ceea ce înţelegem încă mai puţin, este că purtătorul unui grad înalt, fie şi numai în retragere, să practice procedeul subscripţiilor rublice, fie şi în versuri, după ce a cam abuzat de o popularitate poetică factice pentru a da la urmă exemplul puţin lăudabil al comerciului de reclame în versuri.

Punem oarecare cruzime în afari divulgări şi moralizări. Dar poate fi şi oarecare folos. Pentru că mîna care 'ntr'adevăr ar fi muncit şi biruit odinioară, ar executa cu mai puţină uşurinţă gestul—cererea la drumul mare. E un gest care poate fi producător, dar nu e nici-odată elegant.

Rodion

Ateismul în... justiţie!

Ateismul! Cu modestele noastre mijloace nu ne încumetăm a da o definiţiune... *omnie definitio periculosa*,.. acestei doctrine, după unii, foarte răspîndită, iar după alţii foarte temeinică.

Şi s'ar putea oare vreodată realiza o uniformitate în materie de gîndire?? Flautul lui Daphnis ar fi cîntat oare aşa de frumos, dacă ar fi fost compus din şapte roze egale?? Poate că cu cît o societate e mai civilizată cu atît şi spiritele sunt mai variate.

Cine de asemenea ar avea naivitatea să susţină că Auguste Compte a dispărut fără urmaşi?? *Enunc et semper!*

Ceeace însă e mai greu de înţeles, este puţinul spirit de toleranţă al unora din aceşti discipoli faţă de acei care *cred*, care *aşteaptă*, care se hrănesc cu acel dar din cutia Pandorei, cu *speranţa*, faţă de acei care au intuiţiunea că frumuseţea naturei nu e decît un reflect al splendorei divine, faţă de acei care au convingerea sfîntă că la baza oricărui suflet e o metafizică. Şi pe lîngă netoleranţă se mai adaugă şi acele valuri quasi-voltairiane de... ironie! *Il ne faut pas trop éxiger de la nature humaine!!*

Sub această formă de sarcasm, ateismul se manifestă din cînd în cînd în templul zeiţei Themis. Trebue să mărturisesc că cea mai mare parte din colegii mei, pe care am plăcerea a-i cunoaşte, sunt sub raportul confesional, discipoli implacabili de ai lui Auguste Compte şi Nietzsche, aşa că scriind aceste rînduri pare că văd furişîndu-se pe figurile multora zîmbete de compătimire şi pare că aud aruncîndu-se din înălţimi inaccesibile cuvinte indulgente!! *Grand roi cesse de vaincre ou je cesse d' écrire!!*

Se întîmplă cîteodată în viaţa judecătorească, ca judecătorul să fie onorat cu prezenţa vre-unui martor... creştin! care în dispreţul sancţiunei prevăzute de un text din Procedura penală să refuze a presta jurămîntul pe cruce, sub motiv că... ateismul riguros al ideilor sale îl opresc de la îndeplinirea acestei formalităţi. Asemenea momente mari prin însemnătatea lor, devin istorice prin valoarea rezultatelor lor!!

Imi amintesc de o asemenea scenă petrecută în pretoriul unui tribunal, între preşedinte, o figură de pastor pe care o credeai desprinsă din vre'un capitol al confesiunilor lui Rousseau şi între un martor, discipol *à outrance* al pozitivismului lui Auguste Compte.

Martorul fiind strigat şi făcîndu-şi apariţia înaintea preşedintelui, după obişnuitele întrebări fu invitat de a presta jurămîntul, la care invitaţiune martorul, cu o seninătate olimpiană şi cu un gest larg care îmbrăţişa întreaga sală răspunse că.. fiind ateu refuză a jura. Şi cu ce gest!! Nici acela a lui Brenus cînd şi a asvîrlit sabia în talerul balanţei cu care se cîntărea aurul învinşilor romani nu a fost mai superb!!

Pentru un moment se făcu o tăcere cu atît mai impunătoare cu cît nimeni nu se aştepta la un asemenea răspuns. Imediat însă se încinse următorul dialog între preşedinte şi martor:

— „Eşti ateu! Ai putea, îi întrebă preşedintele cu un zîmbet plin de concesie, să ne explici şi nouă în ce constă ateismul d-tale??"

— „In aceia de a nu crede în existenţa unui Dumnezeu creator şi conducător al lumei. Şi apoi ce dovadă mi-ar putea forma convingerea unei asemenea credinţe?? — fu răspunsul energic al martorului..." *Quelque-fois les mots sont plus solides que les choses!!*

— „Precum sunt multe idei, răspunse preşedintele, mai presus de puterea de pricepere a unora, tot astfel sînt şi multe sentimente mai presus de puterea de intuiţiune a altora. Credinţa!! E un ce, care nu vine de cît atunci cînd ştie că o să ne găsească. Credinţa!! Se cer multe spre a o avea. Dar lăsînd toate acestea la o parte, prin faptul că d ta nu crezi în existenţa unui Dumnezeu, ar urma să-ţi fie absolut indiferent de

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI indispensabilă
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

a jura sau nu pe cruce? Aşi înţelege ca un evreu, un mahomedan să refuze prestarea unui asemenea jurămînt. Dar d-ta ca ateu?? Şi apoi ce am face noi judecătorii dacă fie care individ, sub cuvînt că e ateu, ar refuza să presteze jurămîntul?"

— „Recunosc că din acest punct de vedere situaţiunea d-voastră de judecător e foarte delicată", — răspunse martorul cu mîndrie în glas şi ochi, după care luînd acea atitudine gravă şi solemnă, care precedează marile evenimente şi care anunţă marile furtuni sociale, adause: „D voastră însă ca judecător nu-mi puteţi impune mie o credinţă pe care eu nu o accept, precum nu mă puteţi obliga de a presta un jurămînt, pe care conştiinţa mea îl refuză!!" *On ne discute pas avec ses adversaires, on les suprime!!*

După care preşedintele convingîndu-se probabil că e de prisos de a aduce un rîu mare la o moară mică şi renunţînd de a mai asculta cursul intuitiv de înţelepciune a martorului, îi făcu cunoscut acestuia aplicarea nemilosului text din Procedura penală împreună cu al său... pozitivist... corolar de două sute lei. *Chaqun a sa manière de faire la guerre!*

Cuvintele preşedintelui fură primite de martur cu o indiferenţă de zeu, adăugînd cu un zîmbet fugitiv următoarele cuvinte: — „mă supun celor hotărîte de justiţie, însă nu prin amendă se poate impune o credinţă". *La garde meurt mais ne se rend pas!*

Precum vînturile Eoliei făceau sub domnia lui Pan să vibreze coardele harpelor suspendate în timpul nopţei, tot astfel şi cuvintele finale ale martorului au făcut să vibreze în sufletul... auditorului seutimentele cele mai delicate ale fie-căruia...! Ai vroi parcă, să trăieşti mai mult numaî spre a păstra asemenea amintiri sublime!!

Ciţi oare din acei care erau in sala tribunalului nu decernaseră eroului nostru titlul rîvnit de.. supra-om?? Mai ales că după părerea multora, filosofia cea mai gustată ar fi aceia a lui Nietzsche aşa zisa filosofie a individualismului feroce. Prin „*societate*" să se înţeleagă oare un conglomerat de egoişti şi de brutali, să se înţeleagă o reuniune de oameni în care fie care trebue să fie un tovarăş pentru cel mai slab şi mai năpăstuit, o reuniune în care fiecare să caute a-şi colora sufletul cu rozele caritătei creştine?? Lăsăm altora mai pregătiţi răspunsul unor asemenea chestiuni. Să ne amintim însă tot odată de cuvintele lui Ibsen cum că bogăţia inimei e singura care dă valoare tutulor celorlalte facultăţi.

C. St. Bosie
Jude ocol Scorţeni (Bacău)

REVOLUŢIA IN CHINA

Revoluţia în China a luat proporţii considerabile. Nu mai e o revoluţie, ci un adevărat război civil. Mişcarea e dirigeată împotriva dinastiei mandşu, şi faptul că trupele din mai multe provincii s'au dat de partea rebelilor, pune dinastia într'un foarte mare impas.

Mii de soldaţi au trecut de partea răsculaţilor şi au ocupat oraşele Wuchang, Haoyang şi o parte din provincia Hankov, unde s'au fortificat. Guvernul găseşte cu greu trupele devotate, pe cari să le trimită contra rebelilor. Capitala n'o poate lăsa fără armată de frică ca să nu izbucnească acolo o revoluţie, care ar periclita tronul.

Trupele din provinciile Hu-Nan, Kuangsi, Sunan şi Canton nu sunt sigure, numai pe trupele din Petşili guvernul se poate bizui, dar trupele acestea trebue să ia trenul Peking Hankov şi sunt temeri că rebelii vor distruge această cale ferată.

Situaţia e extrem de gravă şi de revoluţia actuală poate să depindă întreaga soartă a imperiului ceresc.

Sun-Yat-Sen, şeful recunoscut al revoltei, vrea să statornicească un regim pinc-chinez, regim republican şi democratic. Acest element june-chinez se compune din studenţi, cari au căpătat contact intelectual cu Japonia şi cu ţările apusene. Aceştia sunt liberali partizani ai progresului şi ai civilizaţiei occidentale, dar e de temut că ei constituesc o minoritate infimă. Ei au isbutit să atragă de data aceasta masele populare, pentru ca ne mulţumirea e mare împotriva actualului regim din China. Datorită sforţărilor lor, actualul regim a fost nevoit să concedeze o reprezentanţă naţională. Rămîne de văzut dacă e cu putinţă a se aplica în chip practic principiile generoase la un popor imens, care sufere şi vegetează, şi care totuşi e pătruns de tradiţii seculare, care formează însăşi baza societăţei chineze.

SUPRIMAREA NOASTRĂ

Pe cei cari „vorbesc" de suprimarea noastră cu atîta uşurinţă, noi îi sfătuim să consulte puţin Istoria. Nu există mai bun conducător, cînd e vorba să se proorocească asupra „mersului" lucrurilor omeneşti.

D. Carp se găsea în capul unui prea mic grupuleţ şi n'avea partizani, cari ar fi putut însemna ceva într'o luptă electorală, decît în trei sau patru judeţe.

Nici nu putea prezenta singur candidaţi, şi în totdeauna era redus la rolul modest de monedă măruntă pentru unii sau pentru ceilalţi.

Club politic carpist nu exista de cît la Bucureşti, unde, într'adevăr, funcţiona unul în permanenţă. Aproape nu avea ziare, ca să-i susţie politica. Noile generaţii nu băteau la uşa lui, şi din această cauză contrastul dintre numele de junimist şi vîrsta reprezentanţilor partidului Junimei dedea loc la nesfîrşite glume.

Şi cu toate astea cîte încercări nu s'au făcut spre a fi suprimat grupul d-lui Carp şi cît de zadarnice au fost toate aceste încercări!

De două ori, în 1899 şi în 1904, guvernele conservatoare puternice, populare, aduse printr'un curent naţional şi sprijinite de încrederea publică au venit să înfăţişeze cu tărie şi strălucire pe cel de al doilea partid de guvernămînt. Şi grupul d-lui Carp n'a fost suprimat, dar pricinuia dificultăţi mari guvernelor conservatoare.

De la 1895 până la sfîrşitul lui 1910, afară de cîte-va luni în 1900, grupul d-lui Carp a fost fără întrerupere în opoziţie, s'a crezut adesea că se va dizolva prin forţa împrejurărilor şi că s'ar fi cules în dreapta şi în stînga rămăşiţele celor scăpaţi din naufragiul acestei şubrede corăbioare!

Istoria ne dovedeşte dar, că chiar pe un mic grup, incomparabil inferior partidului nostru, dar incomparabil inferior, o repetăm, nu l'a putut suprima nimeni, nici chiar în vremurile de mare restrişte care a trecut.

Aceasta din cauză că grupul d-lui Carp, avea şi el trei principii de vitalitate.

Acest guvern avea o anume manieră de a gîndi, carpistă, junimistă dacă voiţi. Această manieră de a gîndi tot în diferite variaţiuni, era diametral opusă cu fetul cum gîndeau adevăraţii conservatori. Şi să se observe bine, noi nu confundăm noţiunea programului, care e fatal să se schimbe, cu mersul lucrurilor, cu chipul de a gîndi, care este permanent şi care are o influenţă asupra ori cărui program şi ori cărei acţiuni.

Acest grup era compus dintr'un pumn de oameni cunoscuţi în ţară, care aveau oare-care putere de muncă, oare-care valoare şi pe care nimic nu-i putea despărţi de d. Carp, nici făgăduinţele, nici insuccesele.

Mai avea acest grup autoritatea morală a d-lui Carp, care nu era pornită din popularitate, dar care era totuşi o autoritate.

Şi iată de ce a fost cu neputinţă să se suprime din viaţa noastră politică acest mic grup care de altfel părea că e o cantitate neglijabilă şi destinată, să dispară la prima lovitură.

Junimismul, sau mai bine zis carpismul, n'a intrat în perioada dispariţiei, decît după ce şi a ajuns ţinta, de cînd a fost chemat la guvern prin încrederea M. S. Regelui, în Decembrie 1910.

Ceeace n'a reuşit să distrugă nenorocirile şi loviturile adversarilor, n'a putut rezista deliciilor puterei... De aţi căuta cu lupa în actele acestui guvern felul de a gîndi junimist, nu'l veţi putea găsi.

Departe de a reprezenta — ceea ce'şi luase altă dată sarcina să reprezinte junimismul — adică un guvern al ţărei pentru ţară, iar nu pentru partizani, acest guvern a înfăţişat fără îndoială punerea în sac a ţărei, nu numai pentru partizanii cari lipseau, dar şi pentru toţi mercenarii din celelalte partide.

A urmat deci, că autoritatea morală a d-lui Carp a suferit o adîncă crestătură. Şi cine ştie dacă în momentele lui de gîndire intimă, despre el şi despre lucrurile ce'l înconjoară, şeful actualului guvern nu se întreabă cum a putut ajunge la conrupţia de la ultimele alegeri, după ce o viaţă întreagă a combătut conrupţiunea electorală?

Şi într'atît e de adevărat că, de la venirea lor la putere junimiştii au fost suprimaţi, în cît unul dintr'ai lor, un carpist de odinioară, un cugetător sincer din tabăra lor, d. Matei Cantacuzino, nu s'a putut opri să constate în plin Senat că d. Carp ar fi meritat o soartă mai bună.

Partidul carpist pe care nimeni şi nimic nu'l putuse suprima, s'a suprimat el însuşi. Să fie chemat la putere împotriva voinţei naţionale, care se pronunţase faţiş la lumina zilei, să-i se încredinţese misiunea de a presida alegerile generale, cari trebuiau să fie ignobile sau funeste, a fost pentru carpişti un dar neaşteptat al providenţei, dar un dar care i-a suprimat.

Astăzi, dacă am voi să cercetăm fondul lucrurilor, iar nu aparenţele; astăzi, nouă luni după triumful carpiştilor, învingătorii sunt cei suprimaţi şi învinşii au crescut, s'au înălţat.

Avem dar dreptate cînd spunem că un partid politic, chiar un grupuleţ politic, nu poate dispare de cît prin propriile sale greşeli, numai atunci cînd se arată nevrednic să răspundă nevoilor cari i'au creat.

Şi iată de ce asistăm la pretinsa noastră înmormîntare cu zîmbetul pe buze şi nu ne recunoaştem de loc în cadavrul—căci există un cadavru—care stă în calea vieţei politice a Regatului.

Litere-Ştiinţe-Arte

Inceput de secol.—Congresul monist de la Hamburg a hotărît să dea o organizaţie internaţională monismului, de a asista la congresul Federaţiei internaţionale a Liberei cugetări, care se va ţine în 1912 la München, de a adresa, cu ocazia alegerilor viitoare pentru Reichstag, membrilor săi şi alegătorilor partiziani, o invitaţie călduroasă de a nu da votul lor de cît candidaţilor, care oferă o garanţie sigură că vor face tot posibilul de a realiza libertatea de conştiinţă garantată de către constituţia diferitelor note, vor face o propagandă activă pentru separarea Statului de Biserică şi a şcoalei de biserică şi vor combate violenţa nedemnă ce se exercită asupra familiilor sub formă de educaţie confesională obligătoare.

Congresul a ascultat cetirea raportului lui Ernest Haeckel, (care nu puţu să vină din pricina unui accident) asupra: „*Fundamentelor monismului*".

Acest raport a deşteptat un mare entuziasm în auditor şi trebue să fie considerat, după expresia profesorului Ostwald, ca testamentul lui Haeckel în favoarea monismului.

Mai multe subiecte importante au fost discutate; preşedintele Ostwald, a sfîrşit discursul său de închidere a congresului cu aceste cuvinte: „Declar închis primul congres monist şi deschis secolul monismului".

*

In Londra s'a constituit o societate pentru propagarea portului... bărbii—Society for the propagation of the beard—la care au aderat foarte numeroase şi înalte personalităţi din lumea politică şi literară engleză.

Aflăm că d. N. Iorga, posesorul unei bărbi à la Sfîntul Niculaie, va fi proclamat membru de onoare al societăţii.

*

„La Grande Revue", din Paris publică o scrisoare inedită, veche, a lui Lew Tolstoi, către bunica lui.

E un superb pasagiu în care Tolstoi, celebrează primăvara în accente de imn.

*

Despre Maeterlinck—indicat pentru viitorul premiu Nobel—publică scriitoarea scandinavă Ellen Key un prea interesant volum ce va apare curînd în editura Fischer din Berlin.

*

La Burgtheater din Viena s'a serbat un mic... iubileu: a 125 a reprezentaţie a comediei lui Moser „Bibliotecarul".

*

In noul volum, despre care am vorbit eri—cuprinzînd amintirile şi scrisorile chirurgului berlinez Bergman, se găseşte interesanta relaţiune despre unei operaţiune executată asupra actualului Imparat Wilhelm II,—un cist al obrazului.

Detaliile operaţiunii au şi notele lor picante.

*

A apărut No. 3 (Vol. II), din *Revista Ştiinţifică*, „V. Adamachi" cu următorul sumar:

a) Articole de fond: I. Simionescu, Jubileul Universităţii din Iaşi; Colonel Sc. Panaitescu, Principiile fundamentale ale Topografiei (urmare); G Bratu, Planeta Marte (urmare); H. Vasiliu, Analiza pămîntului; A. Cardaş, Scurtă privire asupra animalelor din România; Dr. A. Vasiliu, Studii asupra răspîndirei bolelor mintale, a unor infirmităţi cerebrale şi a epilepsiei convulsive în judeţul Roman, în cursul ultimului deceniu 1900—1910; I. Borcea, Prima societate ştiinţifică din România: Societatea medico istorie naturală din Iaşi şi Muzeul de Istorie naturală din Iaşi.

b) Dări de samă, note şi infermaţii: G. Bratu: Circuitul European; Recorduri în aviaţie; Circuitul Englez; Eclipsă de soare; C. Bedreag: Motorul Gnome, motori cu cilindri rotativi; Conferinţele profesorului Sv. Arrhenius la Sorbona; Fr. Kohlrausch; St. Procopiu: Bireftrigenţa magnetică a licidelor pure; E. Navassart: Influenţa acizilor, a bazelor şi a antisepticilor asupra autolizei drojdiei; Asupra atoxilului;—Prepararea substanţelor analoage cu cauciucul; Cristalizarea fracţionată şi ponderea atomică a Argonului; Fabricarea bureţilor de cauciuc; Azot activ; Cauza sensibilităţei Seleniului la lumină; Fermentaţia ceaiului; Dr. Al. Zaharia: Grîul romînesc; R. Legendre: Fiziologia somnului; L. Cuénot: Culorile protectrice la animale; Jules Guiart: Parasiţii inoculatori de boale; E. Brumpt: Precis de Parasitologie; A. Salimbeni: Ciuma, mijloacele actuale de a o combate şi de a o vindeca;—Diverse specii de vermi de mătase; Dr. Gr. Antipa: Pescăriile statului din Tulcea; E. Schackleton: In inima Antarticei; Ed. Suess; V. Uhlig; C. D. Apostol: Invăţămîntul despre natură în şcoala de primavară; C. Kiriţescu şi A. Popovici Băznoşanu: Zoologia, Botanica şi Higiena pentru clasele secundare: M. Ţilenschi: Studii asupra organizărei gimnaziilor în Saxonia, Prusia şi Bavaria; Th. Ziegler: Curentele sociale din secolul XIX; Institut vulcanologic la Neapoli; Congresul internaţional de chimie aplicată; Misiune contra holerei; Populaţia reală a Chinei; Statistica studenţilor; Donaţiunea Loutreuil; Universitatea liberă; Universităţile franceze în 1911; Burse acordate de Academia Romînă din fondul „V. Adamachi" pentru studii în străinătate.— Anuarul ştiinţific al României: Zoologia Premii propuse de Academia Romînă.

*

La 12 Septembrie st, n, a avut loc în onoarea lui Haeckel la Iena, unde locueşte savantul, o primblare cu torţe la care luară parte 400 de persoane.

Profesorul Ostwald a adresat un discurs eroului sărbătorit, la care a răspuns în termeni emoţionanţi.

Sara s'a terminat printr'un banchet la care a luat parte şi Haeckel.

*

E bine să ştim şi cîtă cafea bea romînul în comparaţie cu alţii.

Şi anume bea 0 gr. 702 de cap. Un jankeu bea însă 5 kgr. 380, un neamţ 3 kgr. 389, un franţuz 2 kgr. 727. Stăm dară prost, prost de tot, în privinţa cafelei.

*

Anuarul statistic al Bucureştilor de pe 1908—1909, numără 2025000 tuberculosi în capitala noastră, care se bucură totuşi de a fi un oraş din cele mai bogate în verdeaţa cea dătătoare de viaţă a împrejurimilor.

Cu această ţîră sinistră, Bucureştii noştri stau în fruntea ori cărui alt oraş din Europa.

*

STRUNA ZILEI

UN AUTOR INVIDIAT

Suzanne Desprès are în repertoriul ei piesa lui H. de Rothschild: «Rampa».

Lui—*reclamă de i-aşi face,*
Cred—mi-aşi scoate spesele...
Ştiţi la Rotschild ce ne place?
Nu piesa lui,—ci... piesele.

INFORMAŢII

❑ **Sporirea lefurilor profesorilor universitari.**—La rectorat s'a primit eri din partea ministerului de finanţe, o circulară prin care îi face cunoscut că de la 1 Octombrie lefurile profesorilor universitari se vor plăti sporite şi conform ultimului buget înscris la acel minister pe seama Universităţei.

După noua procedare bugetară leafa profesorilor universitari a fost sporită la 800 lei, iar a profesorilor agregaţi la 550 lei lunar.

Această comunicare, a fost confirmată şi de direcţia serviciului pensiilor, care atrage atenţia secretariatului rectoratului, de a-i comunica şi un tablou pentru reţinerile ce urmează a se face profesorilor proporţional cu sporirea salariilor.

❑ Sf. Sinod va fi convocat în sesiune ordinară începînd de la 12 Octombre.

Şedinţele se vor ţinea în localul Seminarului central din Bucureşti.

❑ Domnul Emil Vulpe, care ţine loc de prefect la Roman, a obţinut un congediu pe timp de 20 zile, în care timp afacerile prefecturei le va gira directorul, d. maior Badareu.

❑ Domnul Anton Arion, celebrul bandit al Romanului, s'a şi săturat stînd în neactivitate.

Banditul reclamă să-i se redee situaţia la Roman.

❑ Consorţiul francez, care a luat asupră şi exploatarea societăţii Sinaia, are în fruntea lui pe d. Marseille, financiar bine cunoscut la Paris.

Durata concesiei va fi de 40 de ani. Din încasările bruto ale Casinoului, societatea va lua 15 la sută, iar de la oteluri 5 la sută.

❑ D-ra Felicia Ulrich a fost autorizată că predee limba germană la cursul primar al şcoalei evangelice din Iaşi.

❑ Domnul general Leon Mavrocordat, mareşalul Palatului, avea în Iaşi două imobile, situate în str. Gîndu.

Cu prilejul prezenţii sale în Iaşi, acum în urmă, mareşalul a vîndut ambele acele imobile.

❑ **Băncile populare.**—Dintr'un raport al ministerului, rezultă amănuntele următoare, cu privire la Băncile populare:

In toata ţara există azi 2543 Bănci populare, avînd 402,938 membri şi un capital vărsat de 49,034,711 lei.

Proporţia membrilor înscrişi, cari nu ştiu carte, e de 52,74 la sută.

Imprumuturile făcute, se cifrează:
Pe credit personal, 39,93 la sută.
Pe cambii, 23,51 la sută.
Pe amanete, 36,56 la sută.

Dintre membrii înscrişi, 50 la sută, sunt plugari mici.

Imprumuturi s'au acordat în proporţie de 68,34 la sută membrilor şi 31,66 la sută particularilor.

❑ Eri a fost depus la penitenciarul central din localitate, fostul sub-comisar C. Botez, de la Comisia I-a, condemnat la 3 luni închisoare, pentru furtul comis la o rudă a sa.

❑ Celebra şi cea mai mare artistă a timpului **Suzanne Desprès,** va reprezenta la Teatrul Naţional din Iaşi, Mercuri 19 Octombrie a. c. **Les Marionnettes**, *care e ultimul mare succes al comediei franceze din Paris,* iar Joi 20 Octombrie a c. **La Vie de Bohême,** *piesă care a servit apoi pentru libretul operei „Bohema" de Pucini.* In „La Vie de Bohême" neîntrecuta artistă va juca rolul *Mimi* în care e strălucită.

Trupa ce o secondează e compusă din cei mai excelenţi artişti parisieni: d-ra *Greta Prozor,* fica faimosului Conte de Prozor, traducătorul lui Ibsen, d-nele *Saville, Sonial,* d-nii *Chevalet, Aleert Reyval, Savoy,* etc. etc. In fine un ansamblu superb, care are în frunte pe cea mai mare artistă a timpului.

Toată elita intelectuală a Iaşului şi-a dat întîlnire la aceste reprezentaţii, organizate de cunoscuta agenţie teatrală „*Thalia*" a d-lui Maximovici.

❑ **Examenele la şcoalele pregătitoare militare.**—Comisiunile examinătoare pentru admiterea de elevi în anul I al şcoalei pregătitoare de infanterie şi cavalerie, au fost compuse după cum urmează:

Pentru şcoala pregătitoare de infanterie:

Preşedinte: D. general Aslan M., directorul superior al infanteriei şi personalului.

Membri: D. locot-colonel Manolescu Mladian, comandantul şcoalei militare de infanterie, d locot-colonel Popescu N Ioaneli, de la divizia III-a.

D. locot-colonel Rujinschi N. de la statul major general, şi d. maior Mărgineanu Alex., de la şcoala militară de infanterie.

Pentru şcoala pregătitoare de cavalerie şi şcoala specială:

Preşedinte: A. S. Principele Ferdinand al României.

Membri: D. general Musteaţă Al. comandantul brigadei a a X de roşiori.

D. colonel baranga C. din ministerul de război.

D. locot colonel Portocală N. comandantul şcoalei de cavalerie şi d. maior Cantavara N, din ministerul de răsboi.

Preşedinţii comisiunilor de examinare, după propunerile comandanţilor şcoalelor vor stabili la timp programul examinărei şi ziua primii întruniri a comisiunii.

Potrivit art. 11 din legea soldei şi 23 din regulamentul acestei legi, preşedinţii şi membrii comisiunilor examinătoare disolcaţi în acest scop din garnizoana lor de reşedinţă vor avea dreptul la îndemnităţile de misie stabilite prin tariful No. 11 anexat la regulamentul legei soldei; iar cei din garnizoană vor primi o indemnitate de transport de 6 lei pe zi.

❑ In „Ordinea" de astă-zi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de: „Lucruri universitare —Moldoveni şi Munteni — Inceputurile instituţiunii — Rolul Ardelenilor — Cifre instructive — O stare pe loc — Inainte de epoca funcţionarismului — In căutare de profesori — Cerere mare, ofertă mică — Miniştri şi viitori miniştri — Jocul de-a distituirea— Un spirit caragian — O facultate cu dificultăţi".

❑ D. Socor, decanul facultăţei de medicină, pleacă în astă seară la Bucureşti, chemat de consiliul permanent, care are a se ocupa de verificarea progresului la ambele facultăţi de medicină.

❑ In localitate s'au constatat azi 2 cazuri noi de febră tifoidă.

Şi un caz nou la regimentul 7 de roşiori.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 20 Octombrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru furnitura a 10—15 vagoane paie de grîu din recolta anului curent, bine uscate, lungi în fire şi fără pleavă predate la Depozitele de la Sărărie şi Abator.

Garanţia provizorie 1000 lei numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunele art. 72—83 din Legea asupra comptabilităţei publice se vor aplica acestei licitaţiuni.

No. 20882 6 | 19 Oct. 1911

Ultime INFORMAȚII

❑ **Din Țibănești vine știrea, despre îmbolnăvirea unui locuitor, avînd simptomele holerei.**

Rămîne numai ca să se stabilească diagnoza exactă, prin analiza bacteriologică.

❑ *La regimentul 13 Ștefan cel Mare, s'a constatat azi un caz de disenterie.*

Drept ar fi, ca să se facă analiza bacteriologică, pentru a nu se constata prea tîrziu, vre-o confuziune regretabilă, pe această vreme de holeră.

❑ *M. S. Regele a cerut ministrului de interne să-i facă raport asupra stării actuale a moșiilor din Basarabia ale Spiridoniei.*

Ministrul a convocat pe epitropii Spiridoniei la o conferință, care va avea loc mîine, Sîmbătă.

❑ *Consiliul facultății de științii, în unanimitate, a recomandat ieri pe d. dr. N. Costăchescu ca suplinitor al catedrei de chimie mineralogică, foastă a d-lui P. Poni.*

❑ *Examenul înscris al magistraților stagiari a fost fixat să înceapă la 18 c.*

❑ Ministerul cultelor și Instrucțiunii publice a aprobat ca d-na Valeriu Boeru conducătoarea grădinei de copii din com. Prăjești (Bacău) și care funcționează ca detașată la grădina de copii din Tămășeni (Roman), să fie transferată pe ziua de 1 Octombre la grădina de copii din com. Băleni (Dîmbovița).

❑ Conferențele pastorale vor începe la 16 Octombrie.

Aceste conferințe se vor ține în două serii, la 16 și 17 și 18 și 19 Octombrie.

In ziua de 20 Octombrie, preoții se vor ocupa de casa de economie.

❑ Aseară, pe la orele 7 jum., pe cînd d. Gh. Daraban, fost consilier comunal, urca scările de la Casa de Economie din Tatarași, i-a venit rău, și căzînd jos, s'a lovit grav la cap. Medicul Circumscripției l'a pansat în grabă și transportat la locuința sa.

❑ D. dr. Floru, medic șef al orașului, a înaintat azi o adresă administrației comunale, cerînd să se ia măsuri, pentru îndreptarea vespasianelor, care au ajuns niște adevărate cuiburi de infecțiuni.

Medicul șef, cere, ca să se introducă apă în vespasiane și în afară de aceasta, să se angajeze un personal, care să le supraveghieze un timp determinat.

❑ Domnul I. T. Burada, primul președinte al Curții, care a obținut un concediu pe timp de zece zile, a plecat în Elveția, în interese familiare.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de științii au fost convocate să se întrunească Marți spre a se pronunța în chestia cererei d-lui Agricola Cardaș de a ținea un curs liber de zootechnie.

❑ Septămîna viitoare se va pune în vînzare la librăriile principale din țară *„Lexicon slavo romîn* de Gh. Ghibănescu, cuprinzînd toate cuvintele ce s'au întîlnit în cele 300 doc. slavone aflătoare în arhiva Epitropiei Casei sf. Spiridon din Iași. După lucrarea lui Mardarie Cozianul, lucrarea de față și prima încercare în limba romînă pentru lexicologia cancelariei slavone din țările romînăne între 1400 și 1672.

❑ Consiliul medical al Spiridoniei s'a întrunit aseară, pentru a discuta noul regulament alcătuit de către d. dr. Riegler epitrop.

Au asistat d-nii d-ri Rigler, Socor, Bejan, Anghel și Brăescu.

După discuțiune s'a hotărît ca medicii secundari să funcționeze numai 4 ani, după care timp vor putea ajunge ca medici primari, în locurile vacante, sau înlocuiți.

Propunerea d lui dr. Bejan, de a se numi medici secundari pe specialitate, n'a fost admisă pe motivul că numărul medicilor secundari e destul de restrîns.

S'a mai admis, ca studenții evrei, să poată fi numiți interni și externi, la spitalele Spiridoniei.

❑ Domnul Gr. Mavrodi a cerut tribunalului să pună sub interdicție pe mama sa, d-na Ecaterina Mavrodi.

❑ Domnul Lucian Roiu, profesor de științi la liceul din Botoșani, a fost mutat definitiv la Iași, creîndu-i-se o catedră cu orele de la Seminar și școala normală „V. Lupu".

❑ Profesorii școalei normale „Vasile Lupu" se întrunesc în conferință, astăseară, Vineri, în localul cercului didactic.

Dr. D. Mezincescu
profesor agregat la Facultatea de Medicină
BOALE SIFILITICE
Analize de sînge (Seroreacția Wasserman.
Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606
Str. Toma Cozma 16 bis
— Consult. 12—2

❑ Inginerul Vlaicu, invitat să ție o conferință, în aula Universității din Iași, asupra aviațiunei, a răspuns că a acum lucrul n'ar fi posibil, promițînd, însă, că la primăvară va ține mai multe conferințe și va face și sboruri în Iași.

❑ In viitorul budget al ministerului de instrucție, va fi înscrisă suma necesară pentru a cumpara un automobil care să transporte pe profesorii școalei normale V. Lupu, din oraș la școală.

❑ Domnul Dragomir Rapoteanu, actual șef de secție în serviciul exterior de întreținere, a fost numit, pe ziua de 1 Octombrie, în postul de inspector de mișcare, la Galați, în locul d-lui A Ciuciu, scos la pensie din oficiu.

❑ Direcțiunea generală a C. F. R. a introdus, precum am anunțat, un tarif redus special pentru călătoria militarilor de grade inferioare.

Acest tarif prevede numai cazul cînd călătoria ce se face, trece de distanța de 81 kilometri, pentru care taxele sunt reduse cu aproape 70 la sută din tariful ce se aplică călătorilor civili.

Pentru călătoriile mai mici de 80 klm., taxele ce le vor plăti militarii de grade inferioare, sunt reduse cu 50 la sută din tariful călătorilor civili.

Noul tarif se aplică atît la călătoriile în trenurile de persoane cît și la cele accelerate și numai pentru clasa III-a.

Pentru ofițeri, tariful e acelaș ca și mai înainte, adică cu reducere de 50 la sută.

❑ Poliția de siguranță, continuă încă cercetările asupra încercărei de furt, săvîrșită Luni seara la casieria depoului din gara Iași.

Au fost interogați foarte mulți focari și lucrători de la depou, asupra cărora au căzut toate bănuelile.

Din cercetările făcute pînă acum s'a putut constata, că hoțul s'a introdus în biurou prin spargerea geamului, și în momentul cînd vroia să forțeze caseta cu bani, care se afla prinsă în perete, a lovit cu mîna butonul soneriei, care căzînd, a început să sune și a dat alarmă, fără ca hoțul să fi putut fi prins.

Cercetările continuă.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s. I. a numit conservator al averei def. general Baldovin pe d. avocat G. Netter.

In contra jurnalului a făcut apel d. George Baldovin, legatarul universal al def. general.

— Tribunalul Fălciu, a condemnat la 60 lei amendă, pentru faliment simplu, pe comercianta Tauba Cahane din Huși.

Sentința a fost apelată de procurorul general și dosarul repartizat la s. II.

— O căsătorie curioasă.

Paulina Mihailescu, născută Vogel, se afla căsătorită cu G. Mihailescu și căsătoria civilă celebrată la primăria din comuna Muntenii de jos, plasa crasna, jud. Vaslui, de la care se obținuse certificatul cu No. 5.

Intentînd acțiune în divorț soțului ei tribunalul declară căsătoria desfăcută, iar sentința fu apelată de G. Mihailescu care în instanță apelativă la s, II, a Curții declară că rău a făcut tribunalul desfăcînd o căsătorie neexistentă.

Curtea dispunînd să se audcă registrele de stare civilă de la zisa comună se constată în adevăr, că de și există certificatul de căsătorie, în registre nu există asemenea căsătorie.

Afacerea va fi remisă parchetului pentru a face cercetări.

— Creditorii comerciantului I. Herșcovici se vor întruni în ziua de 22 Octombrie, spre a se pronunța asupra moratorului cerut de acesta.

❑ *Ultimele reprezentații ale operetei Grigoriu,*—care obține un așa frumos succes la Teatrul Național din Iași, în fața unor săli archipline, cu un public select, vor avea loc în ordinea următoare:

In astă seară Vineri 7 Octombrie: *Veronica,* o superbă operetă în care va apărea drăgălașa și apreciata artistă Cinschy care a obținut un strălucit succes în „Fata poznașă". Biletele port No. 16.

Sîmbătă 8 Octombrie pentru a treia oară, și după cererea generală *Suzana,* cu d nele Leonard și Metaxa Doro. Biletele port No. 17. Această operetă s'a dat de 2 ori și multă lume n'a putut-o videa de oarece se vîndu-se toate biletele de intrare.

Duminică 9 Octombrie, *matineu,* ora 2 jum. p. m., cu prețurile populare. Se va reprezenta *Vagabondul nemuritor.* Biletele port No. 00 (două zero).

Duminică 9 Octombrie seara, *Fata Poznașă,* cu d-ra Cinschy. Biletele port No. 18.

Luni 10 Octombrie *Contele cerșător.* Biletele port No. 18.

Marți 11 Octombrie, *reprezentație de adio.* Piesa se va anunța la timp.

După aceasta, trupa părăsește Iașul unde ne-a lasat cele mai superbe amintiri.

Biletele la „Thalia" (Maximovici.)

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ La 25 Septembrie a. c. cuirasatul „Liberté" una din cele mai frumoase unități din marina franceză, a fost nimicit în urma unei formidabile explozii în rada portului din Toulon. Această oribilă catastrofă a costat viața a 400 de oameni și va lasa o pagină cernită în Istoria Franței.

In noul program cinematografic de astă seară Vineri al teatrului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, se desfășoară reproduceri exacte înregistrate după natură, care cuprind:

Cuirasatul „Liberté" înainte de catastrofă—După explozie—Sfîrșitul uriașului de oțel—In căutarea victimelor—Cuirasatul „La République" atins și el din cauza formidabilei explozii—Victime—Doliul Franței—Funeraliile naționale ale victimelor, etc. etc.

Noul program cuprinde apoi: Mînile răsbunătoare, mare roman insuflețit—Verișoara, o splendidă narațiune redată de somități artistice teatrale—Obiceiuri și orașe indiene, vederi și scene de călătorie—Biletul de vor, scene comice—Pășunatul în Svițera, interesante vederi alpine—O inimă redeșteptată, scene comico dramatice—Prince visează viața conjugală, comedie cu simpaticul actor, etc.

Acest program se reprezintă numai astă seară Vineri și la matineul de Sîmbătă 8 Octombrie 1911.

Luni 10 Octom, „Amor Fatal" prima piesă cinematografică, jucată de artiștii Teatrului Național din București: d na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

După nenumărate stăruințe la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorințe ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ După cum am anunțat la timp, M. S. Regele, cu prilejul prezenței Sale în Iași, a grațiat un număr de 26 deținuți în penitenciarul Iași, reducînd pedepsele la alți 6.

Iată numele celor grațiați: I. Soare Baltă, Gh. Ciuru, C. Grăniceanu, I. Mangalagiu, Ion Iordache Lupu, Ion Gargadea, N. Trifan, V. Maftei, V. Șaptilea, I. Beringi, Chiriac Cojocariu, Gh. Russu, Iițik Grünstein, M. Holendor, P. Vișan, Gh. Petrone, Haramb I. Roman, C. Ponici, Vasile M. Florescu, Const. Lunadariu, N. Cocău, Marin Popa, Gherasim Riribuță, Gh. Pînzariu, Rebeca Ușer Lemm.

Reduceri: Ferdinand Bardo, un an; I. Gh. Carcu, un an; D. Scîntee, trei luni; G N. Niță Mocanu, trei luni; Ion Turcu și M. Măcareanu, cîte 2 luni.

Ultima oră

Bucureș' 7 Octombrie

Războiul Italo—Turc

TURCIA VICTORIOASĂ

Constantinopol.—„Ikdam", care se găsește la Tripolis telegrafiază din Dehibat, la granița tunisiană, că trupele turcești au atacat de trei ori pe italieni.

Aceștia din urmă ar fi avut 700 de morți, iar turcii numai 200. Moralul trupelor turcești e excelent.

DIN CAMERA TURCEASCĂ

Constantinopol.—Convorbirile dintre majorități și opoziție, spre a ajunge la o înțălegere asupra chestiunei cabinetului actual, nu au reușit, la început opoziția stăruind pentru a obține demisia din fostul cabinet al lui Hakki Pașa și care au păstrat portofoliile lor, adică miniștri de răsboi, de finanțe, de instrucție, de justiție, de lucrări publice și șeykul islamului, ceia ce marele vizir a refuzat în mod energic.

Ședința Camerei a fost foarte agitată. Membrii opoziției au relevat că guvernul actual nu e cel de care țara are nevoe acum cînd Europa vrea să distrugă Turcia Constituțională.

Se cere de către opoziție expulzarea tuturor italienilor și închiderea tuturor stabilimentelor.

Statele-Unite în ajutorul Turciei

Constantinopol.— Se zvonește printre cercurile înalte că Statele Unite ar fi promis Turcie, ajutorul lor în contra unui atac eventual al flotei italiene în contra insulelor din arhipelag sau contra porțiunilor din Asia-Mică. Iată prin urmare care ar fi scopul sosirei flotei americane la Mitilene.

Turcia ajutată de Egipt

Constantinopol. — Reprezentantul Egiptului a înștiințat pe marele vizir că în urma unei întruniri publice s'au adunat 20,000 lire sterlinge destinate pentru continuarea răsboiului contra Italienilor.

Sfîrșitul negocierilor franco-germane

Paris. — După o notă a agenției Havas, d-nii Cambon și Kiderlen au avut o convorbire. Se prevede un sfîrșit favorabil al negocierilor.

Deces

Berlin.—Fostul sub secretar al ministerului de Externe d. Stemrich a murit.

UN INCIDENT LA PRIMĂRIA CAPITALEI

București. — Un viu incident, a avut loc eri, la Primăria Capitalei, între d-nii Vintilă Brătianu și Dobrescu, primarul Capitalei.

D. Vintilă Brătianu a protestat, împotriva faptului, că s'a eliberat de către serviciul tehnic comunal un plan, declarat falș—privitor la loturile 13 și 14.

— Sub Primăria mea — a zis d. Brătianu—așa ceva nu s'ar fi întîmplat.

— Nu ți dau voe, a replicat d. Dobrescu, să faceți ast-fel de apreciări, cu privire la această instituție.

Cu aceasta convorbirea se întrerupe și d. Brătianu părăsi Primăria.

Judecarea conspiratorilor Regaliști

Lisabona.—După protestările lui Alfonso Casta și a partidului său, care a părăsit sala de ședințe, Camera portugheză a adoptat ultimele articole ale proectului privitor la judecarea conspiratorilor regaliști.

Regaliștii ocupă un oraș Infrîngerea republicanilor

Vigo.—Se asigură că regaliștii portughezi au ocupat orașul Montalejre. Cavaleria republicană ar fi avut 16 oameni scoși din luptă și numeroși prizonieri.

HAKI PAȘA PĂLMUIT

Constantinopol.—Se afirmă, că, Haki Pașa a fost pălmuit de moștenitorul tronului, prințul Iusuff, care a reproșat generalului, că tot vine la Palat, pentru ca poporul să creadă, că se bucură încă de grațiile Sultanului.

Situația trupelor turcești

Londra. — Ziarele publică știrea, că trupele turcești din Tripolis sunt amenințate, să moară de foame, nefiind posibil să se aducă proviziuni.

Turcia cere ajutor

Londra.—Se afirmă, că Turcia a cerut ajutorul Angliei, dîndu-i în schimb concesiunea golfului Persic.

ANTIQUARII DIN BUCUREȘTI

București.—O delegație a antiquarilor, s'a plîns d lui ministru de interne, că Primăria îi tot mută din loc în loc.

Acum li s'a impus a se muta pe cheiul Dîmboviței.

DESCHIDEREA STAGIUNEI DIN CRAIOVA

Craiova.— La solemnitatea deschiderei stagiunei teatrului național, va asista d. ministru Arion.

Aseminea au promis să asiste și un mare număr de scriitori din București.

UN NOU ATENTAT ÎN RUSIA

Kiev. — Secretarul poliției secrete, Adamovici, a fost asasinat eri, pe cînd se afla în tramvai.

Doi necunoscuți au intrat după dînsul în vagon și au descărcat trei focuri de revolver. Adamovici a încetat îndată din viață.

Înfrînvălmășala produsă, asasinii au putut scăpa.

Magazinul M. DEMEK
— str. Lăpușneanu No. 37 —
Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.
Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

D-ra Iulie Demek
COIFEUSE DE DAMES
— Strada Lăpușneanu 37 —
Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

POSTĂVARIA LA PORT ARTHUR
LAZĂR ROTHENBERG
Intre Cafenelele Bursa și Englez
— Str. Ștefan cel Mare No. 40 —
Cel mai bogat asortiment de stofe fantezii pentru costume, demiuri, paltoane, șevioturi negru și bleu-marin, postavuri uegre pentru redingote, fracuri, smokinguri, stofe pentru uniforme școlare și militare; toate din cele mai renumite fabrici din
AUSTRIA, FRANȚA ȘI ANGLIA
POSTAVURI de AZUGA și BUHUȘI
Satisface ori-ce clientelă cu toate articolele atingătoare de această branșă, cu prețurile cele mai modeste.

Mobile HIRSCH
— Casa de încredere Iași —
FURNISORUL CURȚEI REGALE
DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE
Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.
Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.
Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*
Isac Wechsler & Comp.

DIM. C. VASILIU
COTAR AUTORIZAT
din IASSY
— Str. Socola No. 191 —

Dr. J. BRENER
După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. H. SOLOMOVICI
specialist pentru boale de **Nas, Gît** *și* **Urechi.** *Reîntors din Berlin s'a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.*
Str. Golia 67 *(casele camerei de comerț)*

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:
Apele Mineralizate Sinteza
Preparate cu Lithină și Bicarbonat de Sodă de
Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași
sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.
Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".
Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.
Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza".
Refuzați ori ce substituție.
La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.
— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

Cea mai nouă colecțiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspindit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure și care își are întrebuințarea externă după cunoștina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Mustar romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă și ca adaos la sosuri, fiind picant și dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelență pentru copii, Limfatici, Scrofuloși, etc. *Sticla 2.50. b.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari ată resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ziĭ.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Rominia.

LEI 7,142.000

Asigurări in vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de Incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale și Accesorii

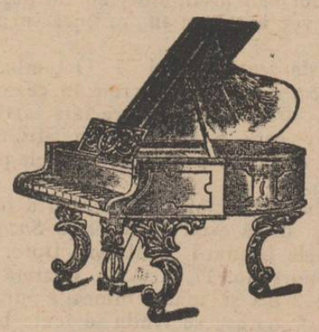

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Pianine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a bătăturilor de pele, durerilor, cucurilor, sângelui, glandulelor, scrofulelor, cachemului, rumatismului, umorilor albe, junilor sangvinose, ulcerei, gutului, ulcerelor inveterate și rănilor ale provenind din necurățenie și alterațiunea sângelui. — Specifică pentru ameliorați contra BOLILORĂ SIFILITICE și a terțiilor ori consecințe; dobândite sau ereditare, recente sau inveterate și rebele (accidenturi grele și a gâtului, putrejunii oselori) pot cu atâta medicamente în lume nu poate avea dimpotrivă ce onoră Pesmeții Dr Ollivier.

Celii mai eficace și energicii dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acest pesmeți d'un gust forte plăcuți și de digestiune ușoră se conservă ani intregi in orce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experiente publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Ilă broșure acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seu oficial a *Gouvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acesti pesmeți oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparațiune cât de perfectă posibilă.... « *Ei pot da servicie mari humanității.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOTE ȚERILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ichan Krayzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Eliade 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1420—Duminică 9 Octombrie 911

Psihologia unei corespondențe politice

dintre Rosetti și Kogălniceanu

Voi credeați în scrisul vostru, *noi nu credem în nimic.*
Și de aceia spusa voastră era sfîntă și frumoasă.
Căci de minți era gîndită, căci din inimi era scoasă.

Eminescu *(Epigonii).*

Cu prilejul serbărilor cinzecenarului universității din Iași s'au dezgropat cîteva din documentele privitoare la începuturile renașterii noastre, printre cari și o corespondență din 1858: o scrisoare a lui C. A. Rosetti către M. Kogălniceanu, scrisoare de care parcă mi-i teamă a nu se fi trecut cu vederea în fastul serbătoririi jubilare, pentru-că tocmai acea scrisoare documenta ceva mai mult de cît mintea acelor timpuri, documenta inima acelor timpuri. Cu prilejul serbărilor jubilare universitare s'a făcut cu prisos apoteoza propășirii noastre intelectuale, pentru că nu s'ar fi putut face și apoteoza propășirii noastre inimale.

Începuturile renașterii noastre culturale și politice au înfățișat se vede o fază culminantă, după care forțamente cata să urmeze o fază de declin mai ales în ce privește virtutea politică, și noi îndurăm oare-cum urmările tristei fatalități, neîndrăznind nici macar să atingem o coardă ale cărei note ar suna în mîna și în gura noastră neînchipuit de fals. Ne-am alintat aproape de cultura la care am ajuns, ne-am sleit entuziazmîndu-ne de intelectualitatea noastră; dar n'am îndrăznit să pomenim un cuvînt de virtutea noastră, de tăria caracterului nostru fără de care toată intelectualitatea nu face două parale. Am avut bunul simț de a tăcea asupra acestui punct: cinismul n'a mers pînă acolo ca să ne extaziem — factice bine înțeles—și sub raportul inimei.

Citiți scrisoarea din „29 Ghenarie 1858" a celui mai strălucit cetățean muntean către cel mai strălucit cetățean moldovan, și unui și altul rivnind cu tărie a fi pur și simplu modești cetățeni romîni, și dacă vă veți referi la ceia ce transpiră dintr'însa, dacă veți aprecia inima ce se revarsă dintr'insa, nu veți putea să nu dați toată dreptatea versurilor lui Eminescu ce ne-au slujit ca motto ori versurilor lui Vlăhuță cînd zice:

Nebiruit e omul ce luptă cu credință.
El știe că pe lume nimic zadarnic nu-i,
Că dincolo de truda și jertfa clipei lui
In taină vremea țese la sfînta biruință.

In 1858 nu era încă realizată unirea în formă; era însă realizată în fond. Nu-i un rînd, nu-i un cuvînt în toată acea scrisoare, despre care rînd sau cuvînt să se poată zice că-i o curtenire. Apoi chipul în care înțeleg cei doi oameni să se servească mutual este de așa natură că parcă nici nu ne-ar veni a crede să fie cu putință judecînd după norma în care se servesc reciproc în zilele noastre oamenii politici. Dînșii se adresează unul altuia: „fratele meu" și întreg cuprinsul scrisorii nu face de cît să îndreptățească această frăție. „De ce nu-mi spui unde păcătuesc, căci știi că sînt gata a primi cu recunoștință sfaturile oamenilor de *ta trempe*" îi zice Rosetti lui Kogălniceanu.

Și mai departe, ca să vădească tot interesul ce-l avea pentru *Steaua Dunării*, gazetă scoasă de Kogălniceanu, de la care cere același interes pentru *Romînul*, gazetă scoasă de Rosetti, îi scrie: „am dovezi zece scrisori de-ale mele către Munteni în care le ziceam: Faceți tot ce va fi prin putință a trimite cel puțin bani pentru 500 abonați pe un an la *„Steaua Dunării"*, prima *ca dovadă de unire*, al doilea ca să dați mijloc redacției a plăti scriitorii.. Nici vă ocupați, le ziceam, că nu vă va lăsa guvernul să primiți „Steaua Dunării"; trebuie să vă abonați chiar fără a o primi" Și iarăși mai departe: „dacă n'ai timp a mi face abonați, cer cel puțin să scrii în acest ziar, vroiesc să l faceți ziarul vostru sau mai drept al nostru, să deprindem pe oameni a vedea într'un jurnal numai jurnalul „ambelor" principate. De nu vă place ceva, spuneți și voi îndrepta".

O, senine figuri, ce mici și ce neînsemnați sîntem noi cu toată intelectualitatea noastră pe lîngă voi. Să ne abonăm la o gazetă fără a o primi! Dar noi nu ne plătim abonamentul nici cînd o primim. Și apoi să rectificăm ceva din gîndirile noastre după chibzuința ori placul altuia? Dar se poate? Amorul nostru propriu ar deveni o cîrpă neînsemnată lipită de pămînt ca un balon înțepat, după ce se umflase surprinzător de uriaș. Noi știm să facem frumos și chip s'aparem solidari cînd sîntem în etichetă și în frac; iar cînd sîntem în haina cea de toate zilele, căci poate ar fi neavenit să-i zicem haina cea de lucru, noi ne mîncăm ca cîinii. Voi, senine figuri, erați frați de toate zilele și de tot momentul; noi sîntem frați numai de zile mari, ba poate numai de o clipită într'o întreagă viață. Voi ați putut să uniți două țări; noi știm doar să dezbinăm și să ținem în loc prin politică o țară.

Și pricină? Fiind-că ne lipsește inima voastră. Noi dezgropăm printr'un sentiment de superficială pietate, actele voastre; dar le dezgropăm numai așa ca să fie expuse, iar nici cum studiate și adîncite. Ecoul puternic al inimei voastre se pierde în sgomotul infernal al intelectualității noastre. In cît ar fi nevoie de o reculegere pentru a pătrunde și a ne apropia însăși substanța acelor voastre, reculegere ce nu se poate dobîndi niciodată în beția și în fastul unei serbători, ci numai în munca statornică și neîntreruptă inspirată de nevoia binelui obștesc și de propășirea integrală.

Acum cînd ultimele acorduri ale simfoniei jubilare universitare se pierd, acum cînd reluăm viața cea obișnuită, e nimerit să profităm de dezgropările făcute în timp, să profităm de evocarea acelei puternice pleiade în care străluciră Rosetti și Kogălniceanu și cu deosebire inima să ne-o îndrumăm și să ne-o dezvoltăm după pilda marei lor inimi. După măsura acelor vajnici pionieri ai țării și ai națiunei noastre, să ne modelăm și să ne întregim firea noastră, căci, spre a parafraza clasicele versuri ale lui Eminescu:

Atunci numai spusa noastră va fi sfîntă și frumoasă,
Cînd de minți va fi gîndită, cînd din inimi va fi scoasă.

Dr. P. Zosin.

Partidul conservator-democrat

Conservatorul **pretinde că partidul conservator-democrat s'a format pe ruinele partidului liberal. Ziarul carpist comite astfel, cu bună știință, una din cele mai mari erori, căci aserțiunea aceasta nu coraspunde adevărului, din contra ea face inexplicabil mersul de pînă acum al partidului nostru.**

In partidul conservator-democrat sunt cinci foști miniștri, toți foști miniștri conservatori: d. Take Ionescu a fost de trei ori ministru conservator; d. Dissescu de două ori; d. Istrati de două ori; domnii Fleva și Badareu, cîte o singură dată. Iar d'intre toți numai d. Fleva fusese și ministru liberal.

In partidul nostru este un fost președinte al unei camere conservatoare, d. C. Cantacuzino-Pașcanu. Apoi sunt în partidul nostru foști vice-președinți ai Parlamentelor conservatoare, domnii: N. Economu, Cămărășescu, Păltineanu, Brătășeanu, dr. Severeanu.

Domnul N. Xenopol a fost raportorul general al adreselor și budgetelor camerelor conservatoare.

Vin apoi, în număr foarte mare, foștii prefecți, primari, apoi peste o sută deputați și senatori.

Conservatorul **comite, deci, o foarte, grosieră eroare de fapt, cînd afirmă că partidul nostru ar fi luat naștere pe ruinele partidului liberal.**

Ar fi fost și inexplicabil, ca pretutindeni foști liberali să fi fost luați spre a dirige pe conservatori.

Conservatorul, **ca să dovedească că suntem foști liberali, inscenează o socoteală cu care caută să dovedească, că voturile obținute de candidații noștri în penultimele alegeri parțiale din București, fusese voturi date nouă de liberalii nemulțumiți.**

Chestia aceasta a mai fost desbătută și însemnătatea ei dovedită. S'a mai zis, că alegătorii nu se compun numai din membrii cluburilor, ci și din alegători independenți, căci altmintreli n'ar mai fi alegeri, ci s'ar face numai recensemintele cluburilor politice.

Nimeni nu poate ști de unde ne veni voturile în alegerile parțiale, sub liberali.

In afară de un caz. Se știe că singura biruință electorală a carpiștilor, acea a d-lui T. Rossetti, fusese obținută prin voturile ce au fost date acestuia de liberali, din ordinul d-lui Brătianu."

Să se liniștească, deci, *Conservatorul.* **Partidul conservator-democrat, născut din partidul conservator, are misiunea de a înlocui pe acesta în viața politică.**

Nababul a învins junimismul

Epoca *are iarăși un articol menit să facă „sensație". După ce, în primul articol „sensațional", scris de d. Marghiloman după întoarcerea sa de la Iași, se declarase că Regele a desființat partidul conservator-democrat, în articolul de astă-zi, după ce se face declarația amabilă, că d, Take Ionescu și cîți-va partizani mai de preț, sunt forțe de utilizat—deci dar că d. Take Ionescu există după ce a fost suprimat, se dă sfat d-lui Take Ionescu și partidului seu să treacă la conservatori, fiind-că, dacă șeful nostru are viitor, partidul seu nu l are.*

După suprimare—invitation à la valse! Și pentru ca poftirea la tovășie să pară mai serioasă, nu numai că se recunosc merite șefului nostru și partizanilor sei mai de preț, dar Epoca *citează exemplul d-lui Carp și partidului seu, care neavînd viitor, s'au lepădat de junimizm, au întrat la conservatori,* lăsînd ca viitorul să impună selecțiune prin întăietate.

Vrea să zică d. Carp a trecut la Nabab, căci pînă a nu fi trecut la el, existase junimizmul ca partid aparte.

Nu cantacuziniștii au trecut la carpiști, ci aceștia la primii. Căci dacă ar fi fost alt-fel, nu spunea Epoca: *„de alt-fel așa a procedat și d. Carp, a întrat cu toți prietenii d-sale în partidul conservator".*

Dar d. Carp, care a trecut la Nabab, nu este macar șeful acestuia, ci d. Cantacuzino este șeful d-lui Carp. „Domnul Carp, spune „Epoca", a renunțat la titulatura junimist, în mod franc, lăsînd ca viitorul să impună întăietățile prin selecție.".

Nu-i numai vorba, că asta înseamnă: „vin'o la noi, cu partidul d-tale, d-le Take Ionescu, viitorul va hotări care din noi va avea drept la întăietate în partid". Asta poate să fie încercare de momeală, Real este numai, că junimizmul a trecut la conservatori și că viitorul va decide, care din ambele partide are dreptul să stee în fruntea bucatelor, actualminte puterea toată fiind a cantacuziniștilor, căci nu ei au trecut la carpiști, ci „d. Carp cu toți amicii d-sale, renunțînd franc la titulatura junimist, s'au înscris în partidul d-lui G. Gr. Cantacuzino".

Domnul Carp a trecut la Nabab, fiind-că a recunoscut că partidul carpist nu avea nici un viitor. Trecînd la conservatori, d. Carp n'a renunțat, însă, la veleitatea de a fi șeful partidului, dacă îl face pe prudentul, lăsînd ca selecția s-o facă vremea.

Iată declarațiuni sensaționale de cari luăm act. Mai luăm act și de faptul, că partidul nostru declarat desființat, ca atare, foștii takiști lasați să meargă unde vor pofti, este tratat acum cu poftire la tovărășie, cu recunoașterea că d. Take Ionescu și unii din partizanii sei sunt oameni de preț—ba partidul nostru desființat este tratat și cu o rețetă casnică; să facă ca d. Carp și amicii d-sale și să treacă la Nabab.

Iar viitorul va alege dacă partidul ast-fel reintregit trebue să aibă de șef pe d. Marghiloman, pe d. Mișu Cantacuzino, sau—mai știi?—pe d. Take Ionescu, care, după desființarea sa fericită, a ajuns „o forță de utilizat pentru vremurile de față".

Așteptăm al treilea articol „sensațional" al Epocei.

13, 14, 50,000

D'inainte de a intra în vacanța mare și pînă ieri, țara fusese bombardată zilnic de aceste trei cifre: 13,14,50,000. Nu era zi dată de D zeu, nu era colț de gazetă să n'auzi și să nu vezi acele trei rînduri de cifre.

13 și 14 — erau două parcele din vestita grădină loanid din București, 50,000 erau lei noi, dați de frații și sora Marghiloman pentru complectarea sumei necesare clădirei unui internat la liceul din Buzeu.

Cu 13 și 14 — două parcele de loc — se dete răsboi între cele două partide istorice, iar cu 50,000 urma să se arăte că, pe cînd unul din șefii partidului liberal se lăcomește de la un petec de loc, unul din șefii conservători, cu ajutorul sorei sale și fratele său, dă o sumă mare de bani pentru ajutorarea copiilor saraci.

Și a poruncit D zeu, ca 13, 14 și 50,000, cari luase naștere în aceiași zi, să iee sfîrșit tot în aceiași zi: la 5 Octombrie au fost vîndute 13 și 14, la 5 Octombrie s'a înființat, la Buzeu, cu o solemnitate plină de clopote, internatul „Ioan Marghiloman".

După reclama Kalodontistă de 4 luni de zile, a urmat reclama la fața locului, la Buzeu, care s'a întins pînă la vila Albatros.

Solemnitatea la punerea pietrei fundamentale, banchet la gimnaziu, banchet la Albatros, — cu zeci de discursuri.

Statul romîn aflător în faliment, în neputință de a găsi 50,000 lei pentru isprăvirea unor lucrări, a găsit trei suflete generoase, care l'au ajutat. Adevărata ajutorare se face după proverbul: „să nu știe o mînă ce face cealaltă".

Altfel cu 50000. Cine nu știe că domnii Marghiloman și d-na Ferechide au dat 50,000 lei, pentru ca internatul pentru care statul a cheltuit de trei ori atît, să proarte numele „I. Marghiloman".

S'ar crede, colectîndu-se tot ce-a fost scris în această privință, sau că donatorii au dat cinci milioane, sau că, pînă la ei, nimeni în țara romînească n'a dat încă nimic pentru saraci.

Dacă reclama ce s'a făcut ar fi fost pentru o marfă oare care, și ar fi fost plătită, nu se putea face cu 50,000 lei, nici nu s'ar fi făcut pentru alții, nici n'ar fi acceptat statul de la alții asemenea sumă, cu condiția să se dee internatului numele ales de donatori.

Dar se chiamă că am scăpat: 13, 14, 50,000 au fost. Și pentru viitor, suntem asigurați: Ioanid nu mai are parcele, d. Marghiloman nu se va mai deda la binefaceri sentimentale.

OAMENI ȘI LUCRURI

Din zile de restriște

In ultimii ani se vorbește tot mai mult de trebuința viu simțită de a se mări palatul universității, adăogîndu se o nouă aripă, ori strămutîndu-se biblioteca vastă a universității într'o încăpere anume construită în acest scop.

Cînd s'a inaugurat — în Octombrie 1897 — actualul palat universitar, nimeni nu s'ar fi gîndit că atît de curînd dezvoltarea instituțiunii va cere o mărire a clădirii și că numărul studenților va face prea puțin încăpătoare sălile și laboratorille universității noi.

Cu atît mai interesante și mai suggestive se par detaliile ce ne păstrează cronicile vremei asupra începuturilor acestei universități, asupra greutăților ce a avut de întîmpinat și de învins. La un moment dat se putea crede chiar că Iașul nu va avea cu ce alimenta cursurile universității sale.

Numărul studenților la cele trei facultăți, căci existau numai 3—se împărțea astfel: 64 la drept; filosofia număra 16, iar facultatea de teologie 14. Din numărul total de 94 erau 90 studenți romîni, 2 armeni, un catolic și un evreu.

Dar pe fie-ce an sporiau elementele corpului universitar profesoral și puterile lui intelectuale. Cu toate aceste numărul studenților scădea. Așa între 1860—69 cifra studenților varia între 47 și 80, deși în anul 1867 se înființară 25 de burse din care 3 la drept, 14 la litere și 8 la științi. De abia în 1869—arată documentele oficiale—numărul studenților s'a urcat iarăș la 94—cifra inițială—iar de aci înainte numărul a mers mereu crescînd.

Ințelesul acelei sărăcii în contingentele universitare e lesne de găsit. Pe atunci încă lupta pentru traiu nu luase formele acute pe care le îmbracă astăzi, iar funcțiile erau accesibile și acelor lipsiți cu desăvîrșire de titluri academice. Dar și corpul profesoral lăsa încă mult de dorit. Candidații se prezintau mult mai puțini la număr de cît locurile de ocupat. Apoi mai era faptul că localul primei Universități iașane era în condițiuni cu totul insuficiente și rele. Așa zisul palat al Universității —casele Moruzi—avea numai 26 de camere, dar nici acestea nu erau destinate exclusiv cursurilor universitare, ci adăposteau și biblioteca—în 6 odăi!—școala Artelor Frumoase cu muzeul de pictură și locuința directorului. Aceste din urmă ocupau, numai ele, 11 camere și încă cele mai frumoase,—în catul întîiu! Scoțînd și odăile de cancelarie și micul cabinet de fizică, rămîneau doară 6—7 camere pentru toate cursurile facultăților. Dintre aceste istoricul A. D. Xenopol ne asigură că două erau cu totul întunecoase.

Din cauza lipsei desăvîrșite de spațiu și de încăperi prefesorii nu puteau întocmi un orariu cum se cuvine pentru ținerea lecțiunilor. Se zice că vorba profesorilor se auzia cu destulă... tărie dintr'o sală într'alta. Se înțelege că în acea fază de începuturi universitare nu putea fi vorba despre laboratorii pentru lucrări practice.

S'ar părea că raritatea oamenilor titrați, greutatea de a se găsi profesori pentru catedrele disponibile ar fi trebuit să garanteze cel puțin stabilitatea celor numiți în virtutea unor titluri suficiente. Prin o lege a lui Grigorie Ghica profesorii erau declarați inamovibili. De asemenea stabilitatea lor era deplin garantată prin legea din 1864. Cu toate aceste ei erau totdeauna la discrețiunea miniștrilor. Se citează în această privință oare cari fapte cu totul caracteristice pentru acea epocă de semi-cultură universitară și socială. Bună oară cazul ministrului de culte, principele Alexandru Cantacuzino care a scos din directoratul școalei centrale de fete pe N. Verdeanu, pentru a face loc unei franceze, d-na Gros. Doi profesori universitari, G. Mîrzescu — viitor ministru al Cultelor—și Gh. Petrescu, precum și profesorul de latină de la Academie, se solidarizează cu cel sacrificat, protestînd la minister. Urmarea fu că și profesorii aceștia avură soarta celui pomenit mai sus, fiind scoși din învățămînt. Firește, au fost reintegrați mai tîrziu.

Cînd nu era cu putință scoaterea unui profesor, se recurgea la un alt mijloc eficace: îi se suprima salariul din bugetul respectiv. De altfel suprimările de catedre erau dintre procedeurile în uz și nu mai emoționau pe nimeni. Chiar sub ministerul cel dintâiu al d lui Titu Maiorescu fură suprimate patru catedre ale universității iașane, ale profesorilor A. Vizanti, Șt. Șendrea, Alex. Ghiorghiu și Dr. Ioan Ciurea. Cu toții au fost reintegrați în catedrele lor de către urmașul severului ministru, răposatul Al. Orescu. E același despre care, mai tărziu, maestrul Caragiale, într'un poem humoristic ocazional, avea să scrie:

Dar Orescu, ca Orescu,
Ce te faci cu Mai-Orescu?

Ba soarta avea să facă în curînd ca însuși d. Maiorescu să fie scos din catedra lui — sub ministerul victimei de odinioară, G. Mîrzescu—pentru a fi reintegrat de ministerul următor, P. P. Carp.

...Astăzi lucrurile sunt cu totul altele. Și condițiunile studențești — ca număr și studii — sunt altele și împrejurările „politicei" universitare sunt altele.

...Dar sunt prea recente încă ecourile festive ca să ne încumetăm a atinge atari ginguașe probleme. Rămînem dară în domeniul amintirilor istorice, pe care vremea le poetizează în fața prezentului.

Rodion

Drepturile copilului

I

Ar putea să pară multora curios acest titlu. Cum s'ar putea vorbi despre drepturile copilului într'un timp cînd încă despre drepturile tuturor cetățenilor nu se poate vorbi!

Ce drepturi poate să aibă copilul, — această ființă așa de slabă, care are nevoe numai de îngrijiri, — cînd el tre-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

bue numai să asculte și să se impue celor cari binevoesc a se însărcina cu creșterea lui! Și apoi copilul n'a fost în toate timpurile obiectul celei mai mari preocupări din partea tuturor și mai ales din partea părinților!

Da. Dacă avem în vedere numai natura lui slabă și neajutorată; nimeni nu poate reclama nici un drept pentru el. In cazul acesta, el n'are decît datorii. Dar este vorba despre niște drepturi mai mari, despre drepturile naturale ale copilului.

Acesta a fost considerat în vechime lucrul părinților. Părinții făceau ce vroiau cu el. Astăzi însă modernii înțeleg că copilul are drept la viața corporală și la viața intelectuală a sa proprie și acest drept este superior dreptului părinților. Fără de a înceta dară de a stărui asupra drepturilor cetățenilor și de a reclama toate schimbările necesare pentru realizarea lor în număr cît mai mare pentru toți, este de absolută nevoe, pentru fericirea întregii omeniri în viitor, ca să cerem să se recunoască și aceste drepturi ale copilului, care sunt naturale și imprescriptibile. Și cum copiiul este incapabil de a-și formula drepturile sale, el are nevoe de un tutore. Acest tutore este societatea.

Societatea și-a afirmat drepturile sale la protecția copilului în momentul ce a interzis dreptul patronilor de a uza în fabrici de copii mai mici de 15 ani. Ea va merge pînă a interzice părinților stricați de a se îngriji de educația copiilor lor și de sigur pînă a le interzice de a le da naștere, dacă nu sunt în condițiuni de sănătate favorabilă de a da naștere la progenituri sănătoase și riguroase.

*

Acestea intră toate în cadrul drepturilor copilului la viața corporală. Intru cît privește de viața intelectuală a copilului, societatea a intervenit în favoarea drepturilor lui, cînd a stabilit prin lege *învățămîntul primar obligator* pentru toată lumea, și care există mai în toate țările. Pe terenul însă al vieței intelectuale a copilului a mai ramas încă foarte mult de făcut. Educația generală și specială care este necesară tinerelor generații nu este nici îndestulătoare și nici bine înțeleasă, în general. Criticile care se ridică de pretutindene în potriva școalei primare de astăzi, dovedesc aceasta. Dacă am crede numai pe jumătate criticele bazate pe știință, care se aduc școalei, de pretutindeni, trebue să spunem că puține țări de pe suprafața pămîntului au numai un început de școală. Căci dacă pe terenul psihologiei și în special pe terenul psihologiei copilului, s'au făcut de treizeci de ani încoace multe descoperiri, nu s'a făcut nici o reformă școlară, sau mai nici una, care să fie în acord cu noua știință a sufletului copilului, care rămîne neștiută sau ignorată de mai toți pedagogii oficiali. Manualele de pedagogie care se pun în mîna normaliștilor, a viitorilor învățători, cari vor avea să conducă, să formeze sufletul a cel puțin treizeci de generații de copii, după ce vor eși din școala normală, aceste manuale zic, sunt alcătuite după vechile date ale pedagogiei, de acum snte de ani, cînd încă nici nu se bănuia o știință a sufletului copilului. Dacă mișcarea pedagogică din lume nu este îmbrățișată astăzi de pedagogii oficiali și se așteaptă să fie luată în considerație abia după trecerea actualilor conducători ai tinerimei, apoi cît de indepărtat este progresul ce-l putem spera pentru generațiile ce ne vor succeda! Și cît progres n'ar putea face în acest timp națiunile care ar ținea seamă de curentele noui în pedagogie! Reforme școlare în conformitate cu datele pedologice se impun numai de cît pentru națiunile care vor să meargă înainte.

*

In timpurile noastre, civilizația unui popor se măsoară și se va măsura din ce în ce mai mult, după sacrificiile ce se fac pentru școală și pentru copii.

Dar să revin la subiect.

C. V. Buțureanu
Institutor

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

In chestia farmaciilor

SUUM CUIQUE...

Subtitlul „Taxa farmaceutică" un anonim medic, care s'a declarat anonim în urma convingerii sale personale, că cele scrise nu merită a fi încoronate de numele său, căci altfel ar fi subscris, se încearcă să răspundă la cele scrise de mine în articolul „Trafic sau Farmacie", dar îmi face impreșia unui școlar începător, care a citit lecția fără să o priceapă și în urmă scrie o teză admirabil de proastă.

Declar că la cele ce am scris așteptam răspuns din partea ori cărui coleg farmacist, căci cele spuse numai în apărarea cinstei artei noastre nu erau, dar se vede că ele au fost cuvîntul suprem al cerinței adevărate, icoană în fața căreia cei pricepuți și-au plecat fruntea, dar din partea unui anonim medic nu mă așteptam.

Cu toate acestea de multe ori cînd cineva nu are destulă ocupație, pentru a-și consuma energia de care dispune, se amestecă unde nu-i ferbe oala.

Nu voiu căuta întru nimic să desmint comentariile taxei farmaceutice. Ea e elaborată de comisiuni speciale, alcătuită din medici—nu anonimi—farmaciști și veterinari. Și cred, că dacă unui ciobotar îi este permis, ca pentru un petic, cu care își cîrpește gheata, și care nu costă nici 5 bani, să-ți iee 50 bani sau un leu; unei modiste, care nu-ți dă nici de 5 lei marfă în o pălărie i-e permis să-ți iee 50—80 lei; unui cofetar îi e permis să-ți iee 6 lei kgr. de bomboane, cînd kgr. de zahar costă 1.10 bani; unui medic 2 3-5 etc. lei vizita, cînd hîrtia ce ți-o înmînează nu costă nici a zecea parte din un ban,—ori d ta d-le medic anonim dai în schimb știința?

Dar noi avem aceiași pregătire, în cît nu poți fi mai pretențios, dacă pentru faptul că d ta în persoană, eliberezi acea hîrtiuță primește 5 lei, atunci fii gentil și îngădui-mi și mie ca pentru faptul, că eu în persoană eliberez o convulută, care costă de zece ori mai mult de cît hîrtiuța d-tale, să iau 30-40-50 bani, cînd dv. cereți expediție de lux—atunci i-a fost permis și comisiunei speciale, de alcătuirea la lumina zilei a taxei farmaceutice, de a permite farmacistului să încaseze 70 bani pentru o fertură, 50 bani pentru o infurie 1 leu pentru prepararea de pilule, cari toate răpesc timp de cel puțin 1 | 2—2 ore, din cari sume el trebue să satisfacă toate cerințele, ca personal titrat, medicamente, taxă vamală, chirie, luminat etc. etc. Dar se vede că acel anonim nu a judecat de cît ca un simplu.. veluti pecora.

In cele ce am căutat să arăt rîndul trecut, nu am comentat de cît reaua credință a unora din acei ce poartă numirea de farmaciști. Am relevat starea de sărăcie a populației, și nevoia de a fi conciliant către cei săraci, a căror tînguire mă înduioșează zilnic, dar m'am revoltat—repet aceasta pentru a înțelege și medicul anonim, care nu s'a dumerit de rostul celor spuse în articolul meu precedent,—n'am revoltat contra faptului, *că reducerea sau rabatul servește la cei nedemni ca mijloc de reclamă nerușinată și de inducere în eroare a celor de bună credință.*

M'am revoltat și mă voiu revolta contra obiceiului înăscut în acei colegi, cari caută să speculeze buna credință a săracului și din nevoia lui să caute a-și umplea el buzunarul.

Nu cred și nu voiu crede nici odată că un domn medic, ori care ar fi acela, să admită ca prescripția d-sale, să fie executată de un eșit din ori ce atelier de manufactură, sau de altă branșă și să înlocuiască personalul competent de farmacie.

Și nu odată mi a fost dat să aud critici violente din partea medicilor profesori și medicilor practici, că în cutare sau cutare farmacie se expediază medicamentul ca dintr'o băcănie și că în atari condițiuni străduința sa e a nihilată prin reaua credință și nepricepere a celui ce i a procurat medicamentul.

Dacă d. medic anonim admite ca farmacia să devie un local de trafic, dacă d-sa găsește cuviincios ca să fie tras de mînecă, cînd trece prin fața unei farmacii, să nu i fie rușine de a asculta toată reclama de precupeți a acelor cari vor să-l speculeze, atunci mai bine vom striga: desființați totul, desființați școală, desființați personal, desființați taxă, desființați buna credință, care nu mai e necesară. Lăsați medicamentele să fie preparate de bucătărese, soluțiile sterilizate și antiseptice de cafengii și bragagii, lăsați articolele de pansamente în mîna plăpămarilor, căci și aceștia tot au asemenea ocupație. Vedeți dar, d-le anonim, că nu acea ce ai rumegat a fost scopul celor scrise de mine.

Am avut o intențiune mai frumoasă m'am gîndit la modul cum și putea începe o luptă pentru a putea atrage atenția celora ce sînt puși de a ne supraveghea, de a-și îndrepta vigilența și asupra incorectitudinilor ce se petrec în sînul farmaciei. Și, credemă, că voi striga de o mie de ori lura cînd voi vedea că se va găsi o lege, care să facă regulă și să ne pue la respectul ei, tot așa cum actuala lege sanitară permite medicilor primari, de a da în judecată pe acei medici sentimentali, cari ascund cazurile de boli contagioase pentru a proteja pe acei nenorociți, cari nu au posibilitatea de a și procura ambulanța și a scuti populația de lățirea bolilor primejdioase.

Și acum, ca ultim cuvînt, d-le medic anonim, te întreb: este nobil a lua apărerea celor lipsiți de cinste cînd, însuți d-ta — în caz cînd ți-am ghicit anonimatul — te-ai prezintat mie cu un borcan de la o altă farmacie, întrebîndumă extrem de revoltat ce fel de alifie este aceasta, d le farmacist, pentru că expediția ei nu a fost cinstită? Mai citește încă odată de la început aceste cuvinte, — la nevoe de două sau trei ori, pentru ca să înțelegi cîntecul meu și să-ți cei ertarea păcatului inconștient.

Neminem laedere!

Justin Adace

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Un nou edificiu romînesc!

Societatea meseriașilor romîni.—Inființa rea și activitatea ei.—Subvențiunile.—Băieți bucovineni la școlile de meserii din Iași și București.

Cernăuți, 4 Oct. — Societatea meseriașilor romîni din Cernăuți, după o activitate rodnică de 4 ani, a realizat una din cele mai însemnate aspirațiuni ale poporului romîn din Bucovina, prin munca neobositoare depusă de cîți-va bărbați sinceri și devotați cauzei meseriașilor.

E vorba de internatul meseriașilor și și comercianților romîni, a cărui sfințire și deschidere festivă va avea loc Duminică 9 Octombrie, și la care vor participa toți fruntașii provinciei noastre, odinioară dulcea cetate a lui Ștefan cel Mare, cîntată atît de duios de marele Eminescu.

Cine cunoaște referințele în cari trăiesc Romînii în Bucovina, va ști că, acest internat însemnează o muncă uriașă, un pas gigantic, o fericire pentru oropsiții meseriași și comercianți romîni din Bucovina, despre a căror existență reală nici nu poate fi vorbă, căci dispar cu totul, față de numărul covîrșitor al străinilor.

Și dacă au ajuns astăzi să-și vadă căminul lor propriu, unde se vor putea desvolta tinerele vlăstare ale viitorilor meseriași, apoi aceasta nu se datorește de cît faptului că în fruntea lor au fost totdeauna bărbați energici, cu tragere de inimă pentru breslași și cari nu s'au dat înapoi de la nici un sacrificiu material sau moral, pentru a vedea înfiripîndu-se în Bucovina starea mijlocie a poporului romîn.

Acest internat va fi o icoană vie pentru urmași, arătîndu-le unde poate duce rîvna și voința omului, atunci cînd ea este condusă de un ideal sfînt și pătrunsă de un spirit cu adevărat național.

Societatea meseriașilor romîni din Cernăuți s'a înființat în anul 1907, fiind ales ca președinte domnul Dimitrie Bucevschi, conducătorul tipografiei romînești din localitate, sub a cărui conducere se află și astăzi societatea, dovadă de simpatia ce și-a cîștigat'o printre meseriașii romîni, în urma activității d sale neobosite și desinteresate.

Grație d sale și a altor cîțiva buni romîni, societatea meseriașilor a fost sprijinită de către dieta țării cu suma de 13,000 cor., iar „Societatea pentru cultura și literatura romînă din Bucovina" a donat terenul pe care s'a clădit internatul, în valoare de peste 20 mii cor.

Societatea meseriașilor romîni din Cernăuți, poate privi cu mîndrie la activitatea ei rodnică, căci prin intermediul ei mulți fii de țărani romîni au gasit posibilitatea ca să învețe cîte un meșteșug bun și folositor la școlile de meserii din Iași și București.

Iată programul serbării de Duminică:

1). Binecuvîntarea oaspeților, de președintele soc.

2). Imnul poporal, executat de societatea filarmonică „Armonia".

3). Cuvînt festiv, rostit de d. D. Cărbune.

4). Cor festiv.

5). Actul sfințirii.

6). Vizitarea localităților.

Seara va avea loc o convenire socială împreunată cu dans, în sala festivă a internatului.

Serviciul divin va fi oficiat de însuși I. P. S. S. Mitropolitul Dr. Vladimir de Repta, înconjurat de un mare număr de preoți.

Se crede că toți deputații din parlament vor asista la această serbare, ca dovadă de spiritul de solidaritate ce există între dînșii și popor.

Intr'o corespondență viitoare vom da rezultatul acestei serbări. **Gama**

Litere-Științe-Arte

Excese de zel. — Am amintit cu laudele cuvenite programul întocmit de noul director al teatrului național din Craiova pentru viitoarea stagiune. Am făcut lucrul acesta cu plăcere, în vedere că harnicul scriitor, în întocmirea programului și repertoriului, s'a gîndit la toate elementele succesului: piese originale de succes, șezători literare, reprezentații cu celebrități dramatice din alte orașe, escursiuni în orașe de provincie traduceri variate și alese.

Ceea ce însă ne surprinde în broșura d-sale—căci programul se cuprinde într'o broșură specială raspîndită în țară—e o scăpare din vedere pe care am numi-o o abatere de la.., etichetă.

Directorul își permite luxul de a acorda unor tineri scriitori anumite epitete, insoțind numele lor de calificative elogioase.

Bună oară: „Se va juca piesa d-lui A. de Hertz, tînărul și talentatul scriitor dramatic..."

Singur publicul mare este chemat și este în drept de a consacra talentele, de a crea fiecărui scriitor faima ce merită și calificativele ce-i se cuvin.

A lua însă înaintea marelui public, a se erija, în judecător suveran—conține un mic delict de „lèse-majestate" și poate fi luat în nume de rău.

De ce s'ar expune harnicul director al teatrului național din Craiova, la drepte imputări pentru excese de simpatie, meritate poate, dar nu încă consfințite de opinia publică literară?

*

Cunoscutul istoric literar Léon Séché va publica în cursul acestei luni în editura Mercure de France, un volum menit a face senzație: „Les amitiés de Lamartine".

*

Se va ridica peste puțină vreme, în cimitirul Père Lachaise din Paris, monumentul lui Oscar Wilde, datorit sculptorului Jacob Ebstein, din inițiativa d-lui Robert Ross fostul amic al poetului.

*

O interesantă și originală contribuție la studiul psichologiei mulțimei a adus danezul Karl Lausen, cînd a publicat scrisori de ale compatrioților săi necunoscuți, din diferite clase sociale, cu privire la ideea ce au despre vrăjmași.

*

La Paris se va ține în 1915 o expoziție de arte decorative moderne.

*

A apărut No. 9 pe Septembrie, al „Vieței Romînești", cuprinzînd articole. versuri, schițe, polemici, recenzii semnate de:

Radu Rosetti, I. Agîrbiceanu, M. Codreanu, I. Botez, A. Toma. M. Carp, Alice Călugăru, L. Rebreanu, Oct. Goga, Em. Triandafil, Ilie Bărbulescu, I. G. Duca, Dr. Cazacu, O. Sima, Nicanor et Comp. și alții.

*

In curînd se va inaugura în cimitirul Samoreau din Paris, monumentul poetului Stéphane Mallarmé, datorit sculptorului James Vibert.

*

Octavian Goga a tipărit un volum de proză și impresii: „Insemnările unui trecător".

*

Bulgarii vor avea expoziția lor internațională la Sofia. Deschiderea ei e făgăduită pentru Iunie 1912 și va ține pînă la 31 Aug st acelaș an.

Ea va cuprinde secțiunile: Industriei, Comerțului, Agriculturei, Artelor, Invățămîntului, Igienei, Alimentațiunei și Sporturilor.

*

STRUNA ZILEI

INDULCIRE

Turcii au puține provizii în Tripolis. Singura speranță este că peste puțin vor fi coapte curmalele.

Ziarele.

Curmale dulci în loc de pîne
Mîncînd, se poate să le pară
Că le ie viața cea de cîine
Și foamea—mai puțin amară.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

INFORMATII

Numărul viitor al ziarului nostru va apare Marți, 11 Octombrie, de oare ce Luni are loc congresul meseriașilor la București și lucrătorii noștri tipografi vor fi acolo.

M. S. Regele a transmis 400 lei d lui institutor Dimitriu, care a comunicat Suveranului, că în ziua de 10 Mai, ora 10 seara, i s'a născut a zecelea copil care urmează să fie botezat sub numele de Carol.

Comandamentul corpului 4 de armată, a lansat azi chemarea recruților, formînd contingentul 1912.

Recruții au a se prezinta, pe ziua de 1 Noembrie.

Numitul N. Țuțuianu din comuna Cotnari, s'a plîns postului de jandarmi că venind spre casă eri noaptea, a fost atacat de doi indivizi, care i-au furat un portofoliu cu suma de lei 185 și polițe în valoare de lei 1200.

Inaintări în armată.—Iată înaintările ce au fost făcute în armată pe ziua de 1 Octombrie, în ce privește corpul IV de armată: la gradul de locot.-colonel, d. maior Constantin Jipa, mutat la regimentul Stefan cel Mare No. 13, din batalionul VIII vînători; la gradul de maior, căpitanii: Petru Lolescu, din regimentul Cantemir No. 12, în regimentul 29; Florescu Mihai, de la divizia V, în regimentul de infanterie din Botoșani; Cătănescu Lucian, din regimentul 25, în regimentul 37 Botoșani; Gherculescu Dimitrie, de la comandamentul corpului IV de armată, în regimentul 14 Roman.

La gradul de căpitan, locotenenții: Libert Emil, din batalionul de căi ferate, în regimentul 12 Cantemir; Vîrnav Const. din reg. 27 în 37 Botoșani; Jipa Mihai, din batalionul IV vînători, în regimentul 37 Botoșani; locotenentul Petrov Vasile, din regimentul Dragoș 29, în regimentul Botoșani 37; locotenent Slivicianu Anton, din regimentul Dragoș No. 29 în regimentul Botoșani 37; loct. Giurăneanu Petre, de la liceul militar Iași, în reg. Neagoe Basarab 38; Radain N., din batalionul 8 vînători, în 37 Botoșani; locotenentul Perieșeanu Alexandru, din regimentul 7 calarași, căpitan în același regiment.

In ziua de 12 Octombrie se va ținea la prefectura județului Iași, licitație pentru aprovizionarea cu petriș de Prut, necesar șoselei Iași-Bivolari. Valoarea lucrărei este de lei 25000.

Copila Maria Singiu, în etate de 6 ani, din comuna Poeni, jucîndu-se pe lîngă plită, a răsturnat peste ea o oală cu apă clocotită.

Din cauza rănilor, mica victimă a încetat din viață.

Atașatul comercial din Smyrna, face cunoscut camerei de Comerț, că pentru cheiul de acolo, se simte nevoie de 300 metri cubi grinzi de stejar, ce s'ar putea importa din România.

D. Iliescu, medicul veterinar al județului, obținînd un concediu de 2 luni va fi înlocuit în aces timp, de către d. Lupașcu, medicul veterinar al zonei Iași.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 28 Septembrie, prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte de oi de munte.		1.40
Cașcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caș gras de munte și urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	3.00	
Cașcaval de Penteleu.	3.00	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.60	
Zilnic ouă proaspete garantate		9/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.30
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute
Struguri, se găsesc zilnic proaspeți.

Ultime INFORMAȚII

Domnul I. I. C. Brătianu, care trebuia să sosească în Iași în ziua de 15 c., pentru a avea o întrevedere cu liberalii locali, a amînat sosirea pentru 29 Octombrie.

Liberalii din Botoșani, cari se aflan diviza în două grupuri, s'au aliat acum, alegînd de șef pe d. Eduard Ulle, fost senator și primar de Botoșani.

Infrumusețarea Slănicului.

Epitropia spitalelor sf. Spiridon plănuește să construiască un nou otel la Slănicul din Moldova și să mărească stabilimentul de idroterapie.

In budgetul viitor al Spiridoniei ar urma să fie înscrisă, în scopurile de mai sus, o sumă de 400,000 lei.

Am arătat incidentul petrecut acum cîte-va zile la Primărie, cînd d. Cosmovici, prin atitudinea sa a provocat indignarea generală. In dorul seu de a se răsbuna, d. Cosmovici, a vrut să mai amendeze pe funcționarul ultragiat, și în același timp să-i înainteze o adresă de admonestare.

Deocamdată, însă, ilustrul ajutor, n'a reușit, căci d. Grecianu a dispus ca să nu se dea curs adresei.

Comisia de judecată a institutorilor se va intruni mînc, Dumineca dimineață, spre a judeca mai multe procese.

O grevă studențească în perspectivă.

Am anunțat ieri că regulamentul medical al spitalelor sf. Spiridon a fost modificat în sensul, că, asemenea regulamentului francez, și străinii să poată fi primiți interni de spitale.

Studenții medicmiști romîni din Iași au convocat o întrunire de protestare, delegînd, în același timp, și o comisie care să se prezinte profesorilor, deputaților și senatorilor, ca să obție revocarea inovației.

Dacă nu se va reveni, studenții medecinești din Iași vor declara greva.

Intrunirea de protestare va avea loc mîne. Dumineică, ora 4, în localul societății studenților medicinești.

Zece studenți universitari din Iași, vor reprezenta studențimea locală la desvelirea monumentului lui M. Eminescu, la Galați.

Comitetul pentru rădicarea monumentului marelui povestitor Ion Creangă se va întruni la 20 c. la universitatea locală.

Este vorba ca d. I. Caraiani, directorul bibliotecei centrale din Iași. să fie înlocuit prin d. avocat St. Drăghici.

D. Coco Dimitrescu-Iași, profesor de psihologie, pedagogie și morală, la facultaiea de litere din București, își va regula drepturile la pensie.

La catedra d-lui Dimitrescu ar urma să fie transferat d. I. Găvănescu, profesor la catedra similară din Iași.

Marele incendiu din str. I. C. Brătianu.—In zori de zi, astă-zi dimineață, un incendiu, care s'a întins cu mare iuțeală, din cauza lipsei de apă, s'a declarat în strada I. C. Brătianu, No. 177, la prăvălia ocupată de cofetarul Anastase Nicolau. Focul a luat naștere de la cuptorul acelei cofetării, în care cocea cozonaci.

Cu toată mulțumirea iașenilor de a ști că orașul este alimentat cu apă, această mulțumire apare numai iluzorie, de oare ce focul s'a putut întinde din cauza lipsei de apă, conducta din str. Brătianu fiind stricată de două zile.

Nefiind apă, pompierii, de și sosiți la timp, n'au putut face operațiuni de salvare. Pentru a putea avea apă, s'au așezat hurtume la gurile de apă din str. Muzelor, pînă la locul incendiului.

*

Intre acestea focul a luat proporții mari întinzîndu-se la casele cu No. 179 ocupate de magazinul de băcănie Estra Goldștein și la casele cu No. 167 ocupate de brînzăria Moise Sendelovici.

Văzîndu se că focul se întinde, s'a telefonat secției a II-a de pompieri și regimentelor, cari au trimis la fața locului pichetele de incendiu, compuse din cîte un pluton de soldați din regimentul 13 Stefan cel Mare și batalionul 4 de Vînători sub comanda a cîte un plutonier, care au început o parte a da ajutoare scoțînd afară de prin prăvăliile incendiate, marfă și mobilele, restul rămînînd de pază în jurul avutului locatarilor.

Cu toate ajutoarele date focul s'a întins cuprinzînd și covrigăria cu No. 185 ocupate de proprietarul caselor Nicolae Constantinescu; magazinul de manufactură de la No. 181 a lui Simon Vainfeld, magazinul lui Isac Leibovici, de la No. 167, care de cîteva zile dispăruse din oraș, și la No. 173 prăvălia lui Moise Herșcovici.

După o muncă încordată depusă de soldații aduși, pe la orele 8 jum.—9, focul a putut fi localizat, arzînd încă atenansele de la casele cu No. 185

In total au ars nouă prăvălii și anume: Covrigăria Neculai Constantinescu, compusă din două apartamente; prăvălia lui Moise Herșcovici, un apartament; băcănia Estra Goldștein; magazinul de manufactură Irina Goldner; cofetăria Anastase Nicolau, de unde a și isbucnit incendiul; magazinul Moise Șendelovici; prăvălia Isac Leibovici, și magazinul de manufactură Simon Vainfeld.

*

Casele aveau o vechime de aproape 70 ani, și erau asigurate la societatea Dacia și la altele. Pagubele se urcă la 100,000 lei, cuprinzînd și mărfurile aflate prin prăvălii, cari și ele erau asigurate.

Cercetările se fac la comisia III, unde au fost citați toți locatarii, pentru a se putea stabili responsabilitățile.

Administrația comunală a dat ordin ca imobilele incendiate să fie dărîmate pănă la pămînt.

Imobilele arse erau proprietatea d-lor: S. Zăhărescu, dr. Bălăceanu, N. Constantinescu și T. Giurcăneanu.

Marii industriași și comercianți din localitate, au înaintat azi camerii de comerț un memoriu documentat, arătînd o sumă de greutăți ce se fac comerciului ieșan, la căile ferate din localitate, prin lipsa de vagoane, lipsă de personal și alte multe dificultăți.

In acest memoriu, industriașii arată, că nu pot satisface contractele ce au, că mărfurile lor se ruinează și suferă pagube însemnate.

Industriașii termină, cerînd a se seziza ministerul de comerciu, în vederea unei anchete.

La Primărie, se pregătesc listele pentru camera de Comerț, care intră în vigoare la 1 Noembrie.

D. Nottara, a făcut cunoscut direcțiunei Teatrului Național din localitate, că fiind suferind nu va putea participa la deschiderea stagiunei teatrale, pentru a juca în piesele d-lui Delavrancea.

Dintre vechii bolnavi de febră tifoidă, 12 au părăsit azi spitalele, pe deplin vindecați.

Medicul șef ai orașului, a cerut azi direcțiunei generale a serviciului sanitar, lămuriri cu privire la rușii, cari vin de obiceiu în mare număr la Iași, cu prilejul pelerinajului de la Sf. Paraschiva.

Se prea poate, ca ținînd în seamă holera care bîntuie în Basarabia, direcțiunea să împedice intrarea rușilor din locurile contaminate.

Consiliul comunal se'ntrunește azi, la orele 4 p. m.

Astă-noapte niște hoți prin spargerea unei uși, s'au introdus în băcania Betii Goldman, din strada Șoseaua Arcu No. 17, furînd din tejghea suma de 70 lei, precum și mai multă marfă din prăvălie. Numita Beti Goldman, care dormea în o odae de alături, a auzit în timpul nopței sgomot în băcănie, bănuind însă că sunt guzgani, s'a mulțumit să bată cu un lemn în ușă, fără a se mai scula din pat.

Sgomotul făcut de răufăcători, prin spargerea ușei, n'a putut atrage atenția sergentului de stradă, de oarece pe această stradă nu s'a văzut nici odată vre un paznic de ai lui Stroja.

Comisia I, se zice, că face cercetări.

D. dr. N. Costăchescu a fost abilitat docent în specialitatea chimiei minerale, la facultatea de științi din Iași.

Domnul P. Dragomirescu, în urma examenului depus, a fost abilitat docent în specialitatea dreptului comercial, la facultatea juridică din Iași.

Mîine, Duminică, ora 11 dimineața, se va întruni consiliul profesoral al facultății de științi, spre a stabili bursele vacante.

Concursul de burse va începe la 1 Noembrie.

D. Arion, ministrul de instrucțiune, a promis să studieze chestiunea complectărei catedrelor la conservatorul de muzică și declamație.

Bazat pe această promisiune d. Sibianu, directorul conservatorului, a înaintat azi ministerului un memoriu, cerînd înființarea catedrelor: contrapunct, fugă și compoziție, muzica de cameră, clarnet, fagot, corn și harfă.

D. Constantin Mille, directorul ziarelor „Adevărul" și „Dimineața", se află suferind, de cîte-va zile.

Ii dorim o grabnică și deplină însănătoșare.

Congresul federației avocaților.

Comitetele organizatoare ale acestui congres s'au întrunit astă-zi în sala de ședințe a tribunalului s. II, și au hotărît: ședința de deschidere și banchetul vor avea loc în sala teatrului național, celelalte ședințe la Universitate.

S'au mai luat hotărîri asupra modului cum vor fi primiți și găsduiți congresiștii din alte orașe.

Septămîna viitoare se va pune în vînzare la librăriile principale din țară *„Lexicon slavo romîn* de Gh. Ghibănescu, cuprinzînd toate cuvintele ce s'au întîlnit în cele 300 doc. slavone aflătoare în arhiva Epitropiei Casei sf. Spiridon din Iași. După lucrarea lui Mardarie Cozianul, lucrarea de față e prima încercare în limba romînă pentru lexicologia cancelariei slavone din țările romînăne între 1400 și 1672.

Cu începere de la 1 Ianuarie, registrele grefelor tribunalelor vor fi unele desființate, altele modificate și altele din nou create.

Judiciare.—Vasile Apostolu făcîndu-se vinovat de o delapidare de zece mii lei ca funcționar al C F. în Botoșani, a fost condemnat de tribunal la un an închisoare.

Astă-zi în apel, la secția II, ivindu-se paritate, apelul va fi judecat din nou de complectul secției.

Eliza Fruchtman, comerciantă în Iași, fiind condemnată la 15 zile închisoare pentru faliment, au făcut apel procurorul general și condemnata.

Termen la 15 Noembre, la s. II.

Noul program de astă seară Sîmbătă 8 Octombrie, al cinematografului Pathé Frères, (Circul Sidoli) cuprinde între altele:

„Scrisoarea neinsprăvită", măreț roman însuflețit, magistral interpretat de artiști dramatici superiori—Inmormîntarea victimei demonstrațiilor contra scumpirei traiului la Viena. Epilogul revoluției. Victima Bretzenberg e condusă la ultimul locaș.

Păpușa Lizetei, narațiune însuflețită. —Liniște și tihnă, scene comice—Villy îngrijește de moșul său, scene humoristice—M me Hoche e geloasă, comedie. —Netrebnicul, mare piesă teatrală.—Smintilă șampion-sportiv, scene comice —Mugurul, frunza și floarea, studiu cinemato-științific—Țicnilă nu se mai duce la teatru, scene comice.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal, care cuprinde între altele: Curse de automobile la Londra—Manifestații în Italia contra războiului—Ultimele creațiuni ale modei pariziane—Constantinopole, Sultanul la serbările Bairamului—Stolypin pe patul de moarte, decorația perforată de glontele asasinului, ceremoniile înmormîntărei—Imparatul Wilhelm la manevrele de toamnă ale armatei germane—Rubrica veselă însuflețită: Chestia zilei, pace sau războiu, etc. etc.

Luni 10 Octom, „Amor Fatal" prima piesă cinematografică, jucată de artiștii Teatrului Național din București: d na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra Barbelian etc. Succes colosal.

In program e cuprins și „Zigomar", mare roman polițienesc, scriere premiată și publicată în marele ziar parizian „Le Matin".

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorințe ale vizitatorilor Cinematografului.

Mîne Duminică matineu la 3 ore ziua și mîne Duminică seara, reprezentație la 9 ore.

Ultima oră

Bucureți 8 Octombrie

Războiul Italo—Turc

Roma.—Agenția Stefani află că în ziua de 18 st. n. în fața Tripolisului au sosit următoarele vase de răsboi: Vittorio Emanuell, Roma, Napoli, Regina Elena, Amalfi, Etruria, Piemonți, Liguria, Ostro, Carsagliere și Garatiere, și 2 flotile de torpiloare.

Amiralul Aubry a trimis să ceară capitularea orașului. Autoritățile turcești au refuzat. Seara după ora 6 a început bombardarea orașului, și după puțină vreme trupele au putut începe debarcarea.

Primele forțe italiane coborîte pe uscat au fost violent atacate, dar au reușit a respinge apoi pe turci și a se menține. Au debarcat 4,000 oameni, pe plaja Iuliana, deși erau crud atacați de arabi și turci.

Intervenirea arabilor din Cyrenoica e datorită faptului că acolo practicîndu-se comerțul cu sclavii, nu doresc ocupația italiană, care ar pune capăt acelui comerț.

Lupta începută la orele 9 dimineața, dură încă la apusul soarelui. Italienii luară asaltul cu un avînt admirabil și cucerură cazarma și satul Sidi Hussein. Toate trupele eselonului erau sesra coborîte pe uscat și au dormit pe pozițiile cucerite.

Azi dimineață, din cauza atitudinei vrăjmășești a unei părți din arabi, a fost de trebuință a se bombarda partea de miază zi a orașului. Situația devine favorabilă italienilor. Alte trupe sunt pe drum să sosească la Benghazi.

Afacerea Marocului

Paris.—In consiliu de miniștri, ținut azi la Elisei, ministrul de externe, a arătat mersul satisfăcător al negocierilor franco-germane.

*

Paris.—In urma ședinței consiliului de miniștri, ministrul de externe a comunicat d-lui Cambon, ministrul Franței la Berlin, că Franța admite condițiile Germaniei.

CREMA PUDRA SAPUN FLORA POMADA Capilogen (Apă de păr)

DECLARAȚIILE MARELUI VIZIR

Constantinopol.—In ședința secretă a Camerei, marele vizir a recunoscut greșelele vechiului cabinet, dar a declarat că eșecul politic al vechiului cabinet are baze mai adînci. In chestia Tripolitaniei este cu adevărat vorba de reluarea chestiunei orientale. Poarta ar putea lesne învinge dificultățile, însă Turcia ar trece prin primejdia de a fi pusă sub tutelă; totuși Poarta speră că, acordînd unele concesiuni politice geografice și economice, să încheie înțelegeri, grație cărora să se deslege și chestiunea Tripolitaniei, conform intereselor și drepturilor.

Turcia fiind învitată a da lămuriri mai amănunțite, marele Vizir a declarat că poate face aceasta, numai dacă Parlamentul își ia răspunderea de a păzi secretul. A declarat că ministrul de externe a primit chiar atunci depeși după care și în Balcani se apropie primejdia de complicațiuni. Marele Vizir cere dezlegarea chestiunii cabinetului în termen de 2 zile.

ASASINAREA UNUI EPISCOP

Salonic.—Episcopul grec din Emiliano, împreună cu vicarul, un ajutor și un servitor, au fost găsiți uciși, aproape de Grevena.

Situația în Balcani

Constantinopol.— Comentînd situația politică, ziarul „Mir", arată că există primejdie de complicațiuni balcanice și că numai apropierea ci de micii ei vecini, va scăpa Turcia de noi surprinderi.

CĂSĂTORIA ARHIDUCELUI CAROL FRANCISC

Viena.—Astă zi dimineață a sosit aci regele Saxei, împreună cu cei 2 fii ai sei, mai mari, pentru a lua parte la căsătoria arhiducelui Francisc Ioseph, ce va avea loc mîine, în castelul dela Schwarzau.

Au mai sosit și ceilalți principi de Saxa și Bavaria.

Regele Saxei și fii sei au fost primiți în audiență de Imparat azi dimineață. Seara are loc la castelul Schwarzau un mare prînz și o serată, la care participă regele Saxoniei, toți oaspeții princiari, arhiduci și arhiduce.

Delegatul Papei, monseguiorul Bisleti a remis un cadou din partea papei, icoana Mîntuitorului, într'u cadru superb.

Neînțelegerile dintre liberalii din Botoșani

București.—In urma intervenției d-lui Ionel Brătianu, neînțelegerile dintre liberalii din Botoșani, s'au aplanat.

REVOLUȚIA DIN CHINA

Hankau. — Agenția Reuter, află că revoluționarii sunt biruitori pînă în prezent.

Eri, revoluționarii au atacat și ocupat tabăra trupelor împărătești, cari s'au predat, după o slabă împotrivire.

PARLAMENTĂRILE

Roma.—Trupele italiene au sosit lîngă Homs, și ofițerii trimiși să ceară capitularea. Comandantul forțelor turcești a cerut permisia de a veni la bord pentru a parlamenta. Venit la bord i s'a repetat somațiunea de capitulare. A cerut un răgaz care i s'a acordat. Inapoindu se pe uscat, turcii se retraseră în casarmă să se împotrivească. Vasele deschiseră focul asupra căzarmei și lucrărilor de întărirei cruțînd casele.

Puțin în urmă s'a înălțat steagul alb și italienii se pregătiră să debarce. Marea fiind agitată, debarcarea a fost amînată pe mîine.

SPRE TRIPOLIS

Constantinopol. — Ziarele află, că șeful tribului Fezzar Seicul, merge cu 10,000 de oameni spre Tripolis, ca să se unească cu trupele turcești.

SCUFUNDAREA UNUI VAPOR

Bilbao. — Vaporul Segundo Delcerro, care mergea spre Rotterdam, s'a scufundat în marea Nordului. Sunt 23 de înecați.

O NOUĂ AFACERE LA POLIȚIA CAPITALEI

București.—La poliția Capitaiei, se anchetează o nouă afacere, în care sa găsesc implicați un inspector și un comisar.

E vorba chiar că acești doui funcționari, să fie destituiți.

Holera în țară

Galați. — In urma încetării din viață a lucrătorului Bergher, întreaga sa familie și 10 persoane, care fuseseră în contact cu membrii acestei familii, au fost izolați.

*

Constanța. — Ion Poliner, de la laboratorul de higienă din acest oraș, s'a îmbolnăvit de holeră.

*

Tulcea.—In comuna Greci a încetat din viață lucrătorul Ioan Ștefănuță, prezentînd simptomele holerei.

*

Tulcea.—In comuna Carcalin au sosit un mare număr de persoane, venite din Reni. Toate aceste persoane au fost izolate.

Doresc angajament

lunar sau anual la o casă comercială sau de bancă, ca funcționară, putînd ține contabilitate sau corespundențe.

Prefer serviciu cu ore fixe.

A se adresa la ziar în seris sub inițialele **L. M.** *sau personal.*

VIZITAȚI

Magazinul de Mode HELENE

— Iași Str. Lăpușneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *și* **elegante** *de la principalele case de mode din străinătate.*

Se vînd și forme negarnisite și furniturl ultimele noutăți pariziene.

Prețuri modeste

De inchiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camrre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

De inchiriet *de la 26 Octombrie a. c. In total sau în parte:*

3 apartamente *compuse cîte 3 odăi bucătărie.*

3 ateliere mari *de zid pentru ferărie, polcovărie, tîmplărie și tapițerie de trăsuri, fiecare atelier are odaie pentru ucenici, cu cîte 2 șoproane bune, închise. Se instalează apă, canal, latrine sistematice și reparațiuni.*

1 loc viran mare îngrădit *bun pentru ori-ce fabrică sau depozit.*

Strada PACURARI No. 111

Pentru informații a se adresa la **propr. Verzeanu, Str. Sf. Theodor 36.**

Dr. H. SOLOMOVICI

specialist pentru boale de **Nas, Gît** *și* **Urechi.** *Reîntors din Berlin s'a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.*

Str. Golia 67 *(casele camerei de comerț)*

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

DIM. C. VASILIU

COTAR AUTORIZAT

din IASSY

— Str. Socola No. 191 —

Cea mai nouă colețiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de incredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

---

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanți serioși chiar și fără avere (ocupație religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure și care își are întrebuințarea externă după cunoștina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei

Mustar romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă și ca adaos la sosuri, fiind picant și dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanio. Depurativ prin excelență pentru copii, Limfatici, Scrofuloși, etc. *Sticla 2.50. b.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(foastă strada de Sus)

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32 IAȘI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale și Accesorii

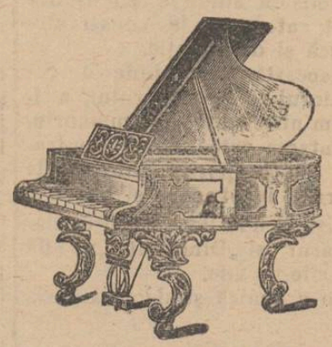

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Planine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

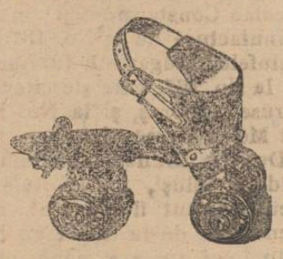

Inchiriere de Piane

Expediții în provincie

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCEZ

ADMIS ÎN SPITALE

Vindecarea sigură, radicală a bolelor de pele, dartrelor, eczemelor sângelui, ganglionilor, scrofulelor, reumatismului, tumorilor, afecțiunilor cancroase, lepra, gatului, ulcerilor inveterați și stocurilor bole provenind din necurățenia și alterațiunea sângelui.

Specific prin excelență contra BOLELORĂ SIFILITICE și consecințe, dobândite cu sau fără recente sau inveterate și rebele la medicamente, durerilor gurei și a gâtului, paterăgimi bolnavi, fără nici un altu medicament și fără a se pune din sedă distrucțiunile cauzate de Pesmeții Dr Ollivier.

Celui mai efficace și energic dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS OLLIVIER

Acest pesmeți d'un gust forte plăcut și de digestiune ușoară se conservă ani intregi in orice temperatură și climă. Dupe 6 ani de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lor constantă în bolele cele mai inveterate. — *Ă broșura acompaniaza fie care cutie.*

Vorbindu de Pesmeții depurativi a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul seu oficial a Guvernului francesă, se exprimă astfel: «Acești pesmeți oferă un «remedă de compoziațiune constantă, de «preparațiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicii mari humanității.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ. — 40 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kruszewski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gr. Ninculescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1421—Mercuri 12 Octombrie 911

Viitorul partidului conservator-democrat

S'ar părea că prin venirea d-lui Carp la putere, partidul conservator-democrat nu mai are nici o raţiune de a exista, de oare-ce el nu poate veni la guvern, căci se pretinde că după guvernul conservator va urma numai decît un guvern liberal şi apoi, iar unul conservator şi aşa mai departe.

Aceasta e teoria cunoscută a celor 2 partide.

Noi credem, că faţă cu lăţirea şi adîncirea vieţei politicei în ţara noastră, ca pretutindeni, era celor 2 partide clasice s'a închis şi că, şi la noi ca şi aiurea, corpul politic se va preface în mai multe partide.

Partidul conservator-democrat ar putea să dispară numai în cazul cînd el n'ar reprezinta un ideal nou, un program nou, într'un cuvînt, o închegare nouă de viaţă politică.

El însă, tocmai înfăptueşte această închegare, căci de liberali se desparte prin cumpănirea mersului seu mult mai cuminte şi mai reţinut de cît progresul ţintit de liberali. Nu voim să apăsăm asupra acestui punct de cît asupra colegiului unic, faţă de sufragiul universal patronat de liberali.

Ori-ce mers sănătos în viaţa politică trebue să fie evolutiv şi să nu procedeze prin salturi.

De la cele 3 colegii de azi, într'o ţară în care ştiinţa de carte nu este răspîndită, nu se poate sări deodată la sufragiul universal.

De conservatorii puri—impurificaţi de junimişti — se desparte partidul conservator-democrat prin concepţia sa fundamentală politică. Şi conservatorii puri, fac pe democraţii, ba chiar prin oare-cari măsuri, ca scutirea de impozite, tind către democraţie; dar ei sînt de părere că *poporul, plebea, canalia*, nu trebue să se amestece unde nu-i ferbe oala. Să primească binefacerile şi să tacă din gură; să nu tindă a avea cuvîntul în modul cum aceste bine-faceri trebuesc realizate. Cum a spus-o foarte bine d. Badareu, conservatorii vor să facă medicină veterinară cu boalele corpului social; iar noi conservatorii-democraţi, vroim să facem medicină umană.

Cu alte cuvinte, animalul, cu care sînt asemănate masele, nu este întrebat să spună de ce sufere. Omul însă, da.

Această concepţie este radical deosebită de concepţia conservatoare şi îndreptăţeşte deci, alături cu deosebirea lui de liberali, existenţa unui partid conservator-democrat.

Ce rol va avea acest partid în viitor este uşor de prevăzut. Viaţa politică viitoare nu se va mai baza pe jocul alternativ al celor 2 partide, ci pe coaliţiuni dintre partide, în scopuri anumite, adică pentru a face să treacă au să se respingă anumite reforme, plănuite pentru corpul social.

Precum în Anglia partidele liberal şi conservator nu mai pot merge fără irlandezi şi socialişti; precum în Franţa, Germania, Austria şi Italia guvernele se menţin numai prin coaliţii momentane ale partidelor, aşa şi la noi în ţară, de la o vreme se va guverna tot pe bază de coaliţiuni şi deci partidul conservator-democrat, care s'a arătat chiar de la început, ca un partid puternic şi bine organizat va deveni un element necesar în viaţa politică a ţării noastre.

Să nu se uite cineva la triumful momentan al partidului conservator pur—impurificat de junimişti — căci se ştie că acest triumf a fost cîştigat numai cu violentarea cea mai revoltătoare a conştiinţii publice. Corpul electoral însă, a dovedit chiar acum, prin micile majorităţi încuviinţate celor de la guvern, că tinde tot mai mult către maturitate şi curînd va veni timpul cînd ţara se va rosti cu o putere neînvinsă, asupra intereselor ei.

Inceputul s'a făcut. In curînd soarele va străluci în toată puterea lui şi atunci partidul conservator-democrat îşi va avea rolul seu deplin, în viaţa poporului romîn.

Partidul conservator-democrat va putea dispărea numai într'un caz: atunci cînd conservatorii puri, lepădîndu-se de principiul lor aristocratic de guvernare, se vor contopi ei însişi cu partidul conservator-democrat.

FÎNTÎNA UNIRII

Sub trecutul guvern liberal se votase de corpurile legiuitoare un credit de trei sute mii lei pentru ridicarea unui monument al Unirii în Iaşi.

Cu acel monument am mers din extra-ordinar în extra-ordinar: nu s'a mai vorbit de monument după votarea creditului, iar acum, ca din senin, monumentul a trecut în discuţia consiliului comunal din Iaşi, care s'a dedat, privitor la bietul monument, la lucruri şi mai extraordinare.

Asupra propunerei primarului, care nu se află în nici un fel de rubedenie cu inventatorul prafului de puşcă, consiliul comunal, fără multă, fără chiar puţină discuţie, a hotărît, Sîmbăta trecută, să preschimbe monumentul în fîntînă, publicînd chiar, ca să invedereze seriozitatea faptului, premiu pentru cel mai reuşit plan ce va fi prezintat şi anunţînd primarul, că el a şi intrat în tratative cu sculptorul Romanelli pentru executarea fîntînei, care va avea să veşnicească înfăptuirea Unirii.

O joacă d'a puia gaia cu simbolizarea Unirii! Parlamentul, acum doi ani, votase creditul amintit pentru executarea unui monument al Unirii, vot care a rămas neexecutat, precum repede executat a fost un alt vot privitor la clădirea unui palat al Senatului.

Votul monumentului de la Iaşi a fost, deci, brutal părăsit, precum o mamă denaturată îşi părăseşte copilul. Şi în loc să se fi găsit un deputat din cei o sută opt zeci, care să fi întrebat cum stă chestia cu monumentul, sare d. Grecianu, nu la Cameră, dar faţă de Spiridon Irimescu şi ceilalţi şi propune, în aplauzele patriotice, ale selectei asistenţi, ca în loc de monument al Unirii să se facă o fîntînă a Unirii—pentru ca simbolizarea Unirii să se facă cu ajutorul apei de la Timişeşti—căci doar nu va fi stearpă acea fîntînă—iar fîntîna însăşi, a Unirii, să fie aşezată, nu pe piaţa Unirii, ci în megieşie cu otelul continental, peste drum de administraţia financiară.

Domnul Greceanu a avut aşa succes beef cu fîntîna împrejmuită de cele patru javre, că s'a gîndit tot la fîntînă, ca şi cum apa ar fi jucat vre-un rol la realizarea Unirei.

Şi nu numai că consiliul comunal a schimbat un vot luat de Cameră, dar înainte chiar ca răsvotul d-lui Greceanu să fi fost ratificat de Parlament, Consiliul, tot după propunerea primarului a şi hotărît publicarea concursului cu premiu, iar şi mai înainte primarul antemase discuţii sculpturale cu un sculptor străin de şi s'ar fi putut încerca să se adreseze unui artist romîn.

Domnul Greceanu, trimisul oficial al M. S. Regelui, a reuşit doar cu modul cum a înţeles să conducă afacerea, să dee o variantă unei zicătoare: pînă acum cineva cădea din lac în puţ; dl. Greceanu a înţeles să cadă din monument în puţ.

Iată-l pe dl. Greceanu şi meşter în ale sculpturei. Cînd se va crea şi la noi un minister al Artelor frumoase—se va creia ceva special pentru trimisul special al Regelui.

Nababul aviator

Conservatorul, un ziar care apare în Bucureşti, se arată foarte mîhnit de faptul, că ziarele liberale îl atacă mereu pe d. G. Gr. Cantacuzino.

Ce au acele ziare cu boierul, cu tata mare, nu înţelege citatul ziar. Boierul nu mai stă în arena politică, nu mai dă lovituri şi nu este drept să-i le dai, de cînd „cu marele seu act de abnegaţiune, care va rămînea istoric"—spune *Conservatorul*, adică de cînd a renunţat la şefia partidului conservator, devenind un simplu „sfetnic constituţional".

Suntem de acord. Istoria nu va putea vorbi despre Nababul, ca şef de partid, dar va vorbi despre renunţarea sa la şefie ca de o uşurare!

Dacă abnegaţia Nababului constitue un mare act istoric, apoi, tot după *Conservatorul*, cariera Nababului, până la abnegaţie, constitue o bibliotecă! „Cariera ilustrului?" —se întreabă ziarul: dar cîte volume ar trebui scrise!

Toate cu prefaţă de Tanase—căci la toate volumele ilustrului a contribuit, de şi discret, apreciatul colaborator al abnegatului.

Este natural, ca un barbat de stat ale cărui opere politice constitue o bibliotecă, să fie un uriaş, precum un slăbănog este d. Ionel Brătianu.

In privinţa aceasta *Conservatorul* scrie: „d. Ionel Brătianu alături de d. Cantacuzino? E tocmai ca şi cînd am aşeza un liliputan de la grădina Blanduziei lîngă un uriaş?"

Fiind-că grădina Blanduziei vine nu departe de ministerul de interne, a potrivit'o foarte bine *Conservatorul* citind, drept comparaţie, pe liliputanul din acea grădină, ca s'aducă aminte de fapte petrecute anterior actului istoric al abnegaţiei!

Conservatorul, ca să apere şi mai bine pe boierul cel bătrîn, recurge chiar la vieţuitoare şi mai mici decît liliputanul din Blanduzia: „puricii pot cel mult să sară, dar nu pot să zboare."

Pe cînd Nababul, care este un uriaş, un uriaş care sfidează liliputanul din grădina citată, Nababul zboară: cînd vine la Senat să facă pe „sfetnicul constituţional", zboară cu ascensorul la deal—un uriaş aviator acest contrariu al liliputanului!

D'aia şi spune *Conservatorul*: „oamenii d-lui Brătianu sunt prea mici şi d. Cantacuzino e prea sus".

Dacă zboară—cu liftul—ie fatal să fie sus — mai ales că zboară ca să devie, pe jilţul preşidenţial al abnegaţiei sale istorice „un sfetnic constituţional, o minte înţeleaptă, care a uitat să mai stee în bataia tunului."

Iar ca să sfârşim cu începutul articolului din „Conservatorul", vom spune că el se întitulează „d. Gheorghe Cantacuzino şi vibrionii".

Numai două partide

Este cineva care jubilează în coloanele „Epocei", cu un entusiasm prea demonstrativ, pentru ca să fie simţit, de faptul că zilele acestea s'ar fi accentuat necesitatea a două partide politice, numai a două.

Din acea accentuare, zisul cineva deduce că un al treilea partid nu mai există, şi că membrii acestui partid desfiinţat vor trebui să meargă la unul sau la cel-lalt din cele două partide.

Convingerea noastră fermă, ca şi a ori cărui om politic, care trăeşte în lumea realităţilor şi care îşi dă seamă de evoluţia necesară a instituţiunilor, este că un partid nu poate fi desfiinţat nici de afară nici dinăuntru, fie printr'un cuvînt fie chiar printr'un act, şi că numai complecta răsturnare a structurei sociale pe care se reazimă şi a cărui expresiune este, 'i poate anula raţiunea de a fi. Un partid nu se menţine şi nu se desfiinţează, după cum 'i se aplică ori nu cifra convenţională de 1 sau 2. Alt-ceva determină existenţa şi rostul partidelor, şi anume faptul că isvorăsc dintr'o adîncă şi permanentă nevoe naţională.

Tot aşa de convinşi suntem că jocul constituţional nu este ceva imuabil. Dacă constituţia însăşi, cea scrisă, cea întărită cu putere de jurămînt, cea înconjurată de atîtea chezăşii de stabilitate, este supusă revizuirei şi urmează să fie pusă la un moment dat în acord cu prefacerile petrecute în spiritul naţiunei şi în sînul aşăzămintelor, cu atît mai mult se impune revizuirea la timp a regulilor cari nu figurează în nici un text.

Dealtmintrelea, atît este de adevărat că jocul constituţional nu poate avea nimic din automatismul unei legi fixe, care se impune cu forţa unei fatalităţi, în cît n'am avea de cît greutatea de a alege, dacă am vrea să găsim în cea mai recentă istorie constituţională a Romîniei exemple de categorică înfrîngere a acestui joc.

Dar chiar dacă printr'un cuvînt s-ar putea desfiinţa un partid—aşa-zisul al treilea partid—şi chiar dacă acestui sumar decret de desfiinţare ar trebui să'i urmeze o împrăştiere generală şi definitivă a membrilor acestui partid, şi încă acel cineva al „Epocei" n'ar avea motiv să se bucure afară dar dacă prin jubilarea sa ostentativă vrea să acopere un adînc simţimînt de nesiguranţă care 'i-o fi stricat somnul multe nopţi dearîndul.

Ce s'a accentuat? Că trebue numai două partide? Două partide tari? Două partide tari care să dea guverne tari?

Nimic nu ne împedică să jubilăm şi noi de această afirmare, mai cu drept cuvînt noi, de cît oricine.

Noi mai cu drept cuvînt de cît ori cine, pentru simplul motiv că ne simţim ca al doilea partid, pentru că suntem al doilea partid, pentru că nu suntem altceva de cît partidul conservator, care a guvernat ţara de două ori în numele ideilor conservatoare, pentru că suntem partidul conservator de la 1899 901 şi de la 1904—907, cu organizarea sa, cu forţele sale legislative şi administrative, cu energiile sale de conduceri, şi în plus cu curentul imperios al opiniei publice în favoarea unei guvernări conservatoare, înspirată de nevoile moderne ale societăţei şi pătrunsă de un hotărît spirit democratic.

Suntem aceia cari facem posibil un partid conservator tare şi un guvern conservator tare.

Noi suntem aceia cari decidem de soarta ori-cărei guvernări conservatoare. Aceasta s'a putut vedea acum, mai luminos de cît ori cînd.

Dacă este deci cineva, care se poate socoti de fapt desfiinţat, ori cît ar mai dăinui viaţa sa exterioară, nu pe noi ne priveşte desfiinţarea.

Şi dacă se pune pentru o organizare politică problema ce vor deveni mîine membrii ei şi unde îşi vor îndrepta paşii pe viitor, nu pentru organisarea noastră se pune această chestiune.

Unde este democraţia conservatoare cu şeful ei, cu principiile ei, cu forţele ei de acţiune, acolo este al doilea partid, acolo este unul din cele două partide tari, de cari ţara are nevoie, acolo este singura posibilitate de guvern conservator tare,—tare prin capacitate, tare prin încrederea naţiunei.

Nu jubilăm însă,—fiindcă nu este pentru noi nici o surprindere. Aşa este cum trebue să fie.

OAMENI ŞI LUCRURI

RELÂCHE...

Ce impresiune va fi făcut oare confraţilor bucureşteni ştirea că, pe neaşteptate, a doua Capitală a suspendat apariţiunea ziarelor sale cotidiane?

După ce, timp de cîte va zile, Iaşul fu punctul de gravitaţie, centrul de activitate şi de atracţiune pentru ţeara întreagă; după ce gazetele noastre puteau, sub o formă ori sub alta, să alimenteze coloanele ziarelor din Capitală, —iată de odată un „relâche" deplin,—o întrerupere surprinzătoare a activităţii publicistice iaşane.

Nu e, slava domnului, nici o grevă. Ci o pauză pricinuită de subita emigrare a celor mai mulţi lucrători tipografi, cari ieau parte la un mare congres de meseriaşi în Bucureşti. Un simplu fapt divers, care a pricinuit această mică şi trecătoare revoluţiune ziaristică, aproape inexplicabilă şi în tot cazul neobişnuită în viaţa oraşelor mari.

Se cunoaşte, vai! că nu avem viaţă de oraş mare. Nu pretindem măcar că avem una, căci ar fi o absurdă pretenţiune.

Numărul lucrătorilor tipografi e încă foarte limitat; cu deosebire a tipografilor de gazetă. Căci e o diferenţă de specialitate şi nu ori-ce zeţar tipograf poate înlocui în ori ce moment pe culegătorul tipograf educat în întocmirea gazetei, după cum nu ori-ce atelier de tipografie poate în ori ce moment să întreprindă executarea unei gazete cotidiane.

Organizaţia tipografică intră oare cum în opera de redactare a ziarului. Lumea profană nu-şi poate închipui în măsură suficientă ce strînsă legătură—fizică şi intelectuală—se formează şi există, cu timpul, între acei ce scriu ziarul şi acei care-l alcătuiesc, care i dau forma şi consistenţa materială, de o zi pe alta.

Ar fi, fără îndoială, o eroare şi o nedreptate, dacă n'am recunoaşte—şi dacă n'am spune o, cînd ocaziunea se prezintă—superioritatea lucrătorului—tipograf asupra meseriaşului în înţelesul simplu şi comun al cuvîntului. El dovedeşte o putere de asimilare superioară, o aplicare către plăceri şi senzaţii intelectuale. Contactul zilnic cu producţiunile culturale nu-l lasă indiferent şi nu rămîne fără foloase reale. Iar une-ori cîte unul din mijlocul lor ne surprinde prin inteligenţa şi discernămîntul de care dă dovezi în relaţiile frequente ce întreţinem cu dînşii—de cîte ori trecem sub mînile lor agile ceea ce, din fugă ori mai cu răbdare, a produs fie-care din noi.

In special am rămas de multe ori impresionat de exactitatea cu care cîte unul din lucrătorii noştri tipografi apreciază calitatea... ziarului şi de partea reală pe care o iea senzibilitatea lui—în această muncă publicistică de toate zilele:

— „Azi avem o gazetă minunată"—ne întîmpină paginatorul une ori cu mulţumire vădită.

Altă dată vre unul ne spune, cam amărît şi cu toată discreţia:

— Tare suntem sărăcuţi astăzi cu gazeta.

.. Se întîmplă chiar să se servească vre unul din ei de cîte un termen drastic, dar suggestiv, ca să caracterizeze lipsa de articole şi fapte interesante dintr'un număr al ziarului.

Şi toate aceste le fac tipografii cu o sinceritate care denotă că ei ieau parte la făurirea ziarului, nu numai cu braţele,—ci şi cu mintea, cu intelectul şi cu sufletul.

De aceea nu e o nedreptate că, arare ori, îi putem îndatora prin cîte o zi de odihnă — care se întîmplă tot pe cheltuiala lor—şi mai cu seamă dacă putem să le spunem în public vre-un cuvînt de laudă, în schimbul plumbului ce înghit pentru noi şi—pentru cetitori...

Rodion

Circulaţiunea automobilelor şi responsabilitatea conductorilor şi proprietarilor lor

Zilele acestea, răsfoind o importantă revistă de drept, am găsit un articol foarte desvoltat, semnat H. Pascaud, care, sub titlul de mai sus, analizează diferitele legi, decrete şi regulamente din diferite ţări, cu privire la modul circulaţiunei automobilelor şi responsabilitatea civilă şi penală a acelor ce contravin la acele legi.

M'am gîndit atunci, dacă nu ar fi timpul ca şi la noi să ne ocupăm de această chestiune, regulamentînd, sau chiar legiferînd, circulaţiunea automobilelor, cari din ce în ce devine mijlocul cel mai frecvent de transport.

In adevăr, am avut atîtea accidente regretabile, datorite numai şi numai marei viteze ce s'a dat automobilelor, ajungînd, unele dintre ele, a parcurge pînă la 80 şi 100 km. pe oră şi chiar mai mult, şi rezultatele au fost dezastruoase atît pentru conducători, cît şi pentru proprietarii lor.

Este adevărat că în Capitală şi în unele oraşe din ţară s'au dat ordonanţe administrative, fie de către Prefecţii poliţiei, fie de către Prefecţii de judeţe sau Primari, relativ la circulaţiunea automobilelor şi viteza lor, însă, fie că acele ordonanţe nu se execută, fie că pedeapsa ce se aplică este prea mică, rezultatul este că accidentele în oraş şi în afară din oraş devin din ce în ce mai numeroase.

La noi, autorităţile administrative şi comunale au, în adevăr, dreptul de a face diferite regulamente, însă sancţiunea neobservării lor, pe care o găsim în

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

art. 385 al. 9 din codul penal, este amenda de la 5 la 10 lei, pedeapsă prea mică în raport cu gravitatea faptului în sine. Se va zice poate că codul penal pedepseşte destul de aspru omorul sau rănirile provenite din accidente de automobil; aceasta însă nu e destul, ci trebue pedepse severe, tocmai pentru a preîntîmpina asemenea accidente regretabile.

Dacă instanţele noastre judecătoreşti au dat cîteva exemple condamnînd la sume relativ mari şi chiar le pensiuni viagere pe proprietarii automobilelor pentru omorurile sau schilodirile provenite prin accidente de automobil, din cauza nedibăciei conducătorului, sau defectuozităţii maşinei, cîte accidente grave însă nu am avut de înregistrat, ale căror victime au fost chiar proprietarii automobilelor sau rudele lor şi cari au costat viaţa multora dintr'înşii.

Iată pentru ce este mare nevoe a se reglementa şi chiar legifera circulaţiunea automobilelor, fixîndu-se viteza ce poate avea un automobil în oraşe, sub sancţiunea unor pedepse aspre, pentru cei ce vor contraveni acelor dispoziţiuni. Vom arăta aci după sus citatul articol, statele şi oraşele cele mai principale care au reglementat mersul automobilelor şi pedepsele ce se aplică celor ce contravin la acele regulamente.

In Italia, printr'un decret regal din 28 Iulie 1901, s'a fixat viteza unui automobil la 25 km. pe oră în afară din oraş şi la 15 km. în localităţile locuite, iar printr'un decret posterior din 8 Ianuarie 1905, această viteză a fost redusă la 12 km. pe oră în centrele locuite, la 15 km. pe oră noaptea şi la 40 km. pe oră afară din oraşe sau comune. In ce priveşte însă sancţiunea destinată a reprima infracţiunile, nu găsim nici o dispoziţiune în acel articol.

Principatul din Monaco, printr'o ordonanţă din 12 Decembrie 1901, pedepseşte cu amendă de la 16—100 franci sau cu o amendă de la 100—1000 fr. şi cu închisoare de la 6 zile la o lună, după împrejurări, pe acei cari vor conduce un automobil cu o viteză mai mare de 10 km. pe oră, pe acei ce nu se vor opri la primul semnal al agentului autorităţii şi pe acei cari dispar după ce au ocazionat oarecari accidente.

O lege daneză, din 15 Mai 1903, reglamentează circulaţiunea automobilelor şi codifică toate prescripţiunile de poliţie relative la acest mod de locomoţiune, fixînd viteza la 15 km. pe oră în oraş şi 30 km. pe oră afară din oraş, mai prevăzînd şi alte dispoziţiuni ce au a fi observate în timpul nopţei cum şi mersul pe drumuri neluminate sau accidentate.

In Elveţia, un concordat inter cantonal a stabilit măsurile ce au a fi observate în diferite cantoane, cu privire la circulaţia automobilelor. Astfel, prin acea convenţiune se prevede că, nici un automobil nu poate fi pus în circulaţie mai înainte de a fi încercat de o comisiune de experţi; nimeni nu poate să conducă un automobil fără permisiunea autorităţii cantonale. Autorizaţiunea consistă într'o carte ce conţine numele, profesiunea, domiciliul, fotografia, descripţiunea automobilului şi durata autorizaţiunei, care este valabilă pe tot teritoriul cantoanelor concordatare. Convenţiunea mai conţine şi alte dispoziţiuni secundare privitoare la automobil. In ce priveşte pe conductor convenţiunea prevede că nu trebue să depăşească viteza de 10 km. pe oră, iar pe poduri, pe strade strîmte, etc., viteza nu poate trece de 6 km. pe oră. In ori ce caz şi chiar pe terenuri plane, maximum vitezei va fi de 30 km. pe oră; contravenţiunile sunt pedepsite cu amendă de la 2—50 lei. Cu toate că represiunea este prea mică, totuşi zice articolul, aceste dispoziţiuni au fost de natură a preveni accidentele.

In Anglia, prin legea votată de parlament în August 1903, se prevede o viteză maximă de 20 mile pe oră, care poate fi redusă prin regulamente făcute de autorităţile locale pînă la 10 mile pe oră. In ce priveşte pedeapsa contravenţiunilor, ea este de 20 lire sterline pentru prima abatere şi de 50 lire sterline şi trei luni închisoare în caz de recidivă, judecătorii avînd dreptul de a descalifica pe delicvent de a mai fi conductor de automobile pentru un oarecare timp.

In Statele Unite, de asemenea este reglementată viteza la 15 mile pe oră afară din oraş şi de 10 mile pe oră în oraş, iar contravenţiunile se pedepsesc cu 10 zile închisoare sau cu 200 dolari (1000 lei) amendă, după împrejurări.

In Franţa, chestiunea este reglementată prin decretele din 16 Martie 1899 şi 10 Septembrie 1901. Prin aceste decrete se prevede modul construcţiunii automobilelor, precum şi condiţiunile ce trebue să întrunească conducătorul unui automobil, şi obligaţiunile ce-i în-cumcă această meserie. In privinţa vitezei ea este fixată la 30 kl. pe oră afară din oraşe şi la 20 kl. în oraşe şi în localităţile unde este aglomeraţie. Contravenţiunile sunt constatate prin procese-verbale şi prin jurisdicţiuni competinte conform legilor şi regulamentelor în vigoare, care prevăd penalităţi de competinţa şi a tribunalelor şi a judecătoriilor de ocoale, după gravitatea faptului, penalităţi aproape totdeauna nesuficiente faţă cu gravitatea contravenţiunilor. O lege din 17 Iulie 1908 pedepseşte cu amendă şi cu închisoare pe cei ce nu se opresc în caz de accident. Şi în Franţa ca şi la noi, pedepsele ce se pronunţă pentru diferite contravenţiuni provenite din accidente de automobil, sunt prea uşoare, de aceea şi accideotele sunt mai dese.

Autorul articolului din revista menţionată, d-l H. Pascaud, după ce arată diferitele contravenţiuni ce ar trebui reprimate prin o nouă lege ce ar trebui făcută, prevede amenda care variază între 100 şi 500 franci pentru contravenienţi.

Dacă dar şi la noi s'ar legifera dispoziţiunile privitoare la circulaţia automobilelor, şi s'ar prevedea prin lege penalităţi mai severe, pentru acei ce vor depăşi o anumită viteză, nu am mai avea prilejul de a vedea zilnic prin jurnale, diferite accidente de automobile, căci desigur s'ar găsi foarte puţini cari să şi plătească gustul unei plimbări cu 60 sau 80 kl. pe oară, o amendă de 500 sau 1000 lei.

Terminînd această dare de samă a articolului din revista critică de legislaţiune şi jurisprudenţă, las celor în drept a chibzui dacă şi la noi n'ar fi bine venită o lege în această privinţă.

George St. Bădulescu

Litere-Ştiinţe-Arte

Ştiinţă şi poveste.—Cine n'a cetit şi învăţat în anii de copilărie fabula populară despre „Greerele şi Furnica" simbolizînd trîndăvia şi munca?

Trecînd vara cu cîntare,
De odată se trezeşte
Că mîncare el nu are.

E vorba de greierul leneş, care recurge la împrumut:

La vecina sa furnică
Alergă, cu lacrimi pică,
Ca de foame să nu moară
Macar pîn'la primavară...

Iată însă că tema fabulei vine în contrazicere cu adevărul ştiinţei.

Gustave Fabre, celebrul cercetător al vieţei insectelor, se indignează în ultimul său volum de falsitatea ştiinţifică a fabulei lui Lafontaine: „Greerele şi furnica".

Mai întâi, greerele nu se mai găseşte pe vreme friguroasă, şi-apoi el nu poate cere grâunţe de vreme ce nu le mănîncă, cum nu mănîncă nici muşte nici viermuşi, ci suge doar cu delicata sa trompă.

Atît. Dar nedreptatea strigătoare a fabulei e, cînd spune că greerele ar cere furnicei de mîncare, cînd tocmai aceasta exploatează pe vreme de secetă meşteşugul greerului de a înţepa coaja unei crăcuţe şi a da astfel la iveală sucul cel răcoritor, pe care se aruncă furnicele însetate...

*

La „Deutsches Volkstheater", din Viena s'a jucat o nouă piesă a d-lui Marco Brociner, originar din România. Titlul piesei este: „Inaintea pacatului originar" şi acţiunea se învîrteşte în jurul unui menagiu artistic.

Femeea unui sculptor, de o rară geolozie, nu îngăduie soţului să uzeze de modele.., femeeşti. De aci o serie de peripeţii, de întîmplări şi de glume. Dintre acestea din urmă unele par foarte reuşite. Primele două acte au avut mult succes. Al treilea mai puţin.

*

„La Revue des Français" a avut curiozitatea ca să întrebe pe mai multe scriitoare franceze, dacă au sau nu ceva cu clasicismul.

Doamnele, mereu în curent cu moda au răspuns că da! sunt pentru clasicism! Ba încă d-na Miropolsky, celebra avocată a fost şi mai hotărîtă:

—„Nu mai putem suferi ca latineasca să rămîie privilegiul bărbaţilor". S'a isprăvit!...

*

Pe lîngă „Biblioteca filozofică" din Florenţa, se va ţinea anul acesia cursuri libere de filosofie.

S'au anunţat pînă acum conferinţele d-lor Gentile, Volpe, Chiappelli, Salvemini, Vacca, profesori de filosofie în deosebitele Universităţi ale Italiei.

*

In Statele Unite din 82.246.252 locuitori, numai 32.936.545—adică mai puţin de 40 la sută—aparţin vre'unei biserici oare care.

*

Cît se cheltueşte în Europa pentru cărţi:

In Danemarca 6 lei pe an de locuitor, în Prusia 4.25, în Saxonia 6, în Franţa 2.75 bani.

Un norvegian dă 14.20, iar un englez 113.65. Rusia nu cheltueşte de cît 60 de bani pentru fie care locuitor—mai puţin chiar de cît Grecia (0.95).

N'ar fi fără interes de întreprins o statistică asupra cheltuelilor ce se fac cu.., cărţile celelalte,—nu de cetit.

*

In seria de amintiri pe care le publică impresarul Schurmann în ultimul număr din „Annales", povesteşte o foarte duioasă întîmplare din viaţa lui Caruso.

Marele şi scumpul cîntăreţ, mişcat de întrebările micului Enrico Schurmann de 8 ani şi de curiozitatea lui de a-l auzi, a dat o audiţiune în patru ochi, cîntînd numai înaintea copilului care i a sărit de gît şi l'a îmbrăţişat.

Enrico n'a avut voie să fie însoţit la acei concert nici macar de... tatăl său.

*

Republica Uruguay a suprimat reprezentanţa diplomatică de pe lîngă Vatican.

Merg rău interesele papale, precît se vede...

*

Otto Ernst a cărui piesă „Institutorii" s'a jucat şi la noi de repetate ori are zilele aceste o premieră la Burgtheater din Viena: „Dragostea nu moare nici odată!"

*

China e la ordinea zilei, prin marea revoluţie ce se desfăşoară în Imperiul Ceresc.

Una din marele particularităţi ale poporului chinez este că ţine mult la miţe şi mai cu seamă la carnea de miţă, care ajunge la preţuri mari în unele părţi.

De asemenea se caută mult şi pieile miţelor. Dintre cele mai căutate sunt miţele negre.

*

STRUNA ZILEI

MINUNI MODERNE

In lipsă de bolnavi, eforii Spiridoniei au prezentat M. S. Regelui un număr de sănătoşi culcaţi în paturi...

Ziarele.

O efori voi, moderni Hristoşi
Nu faceţi vin din simplă apă,
Nici din păgîni—drept credincioşi.
Nu faceţi damblagii să umble
Nu îndreptaţi pe cei leproşi
..Ci'mbolnăviţi pe sănătoşi.

INFORMATII

Domnul Gh. Tărăboiu a fost numit perceptor la administraţia financiară din Iaşi, în locul d-lui Gh. Şendrea, neprezentat la post.

Prin proectul de reformă administrativă se va prevede că directorii de regiuni sunt inamovibili şi justiţiabili numai de Curtea de Casaţie în caz de călcarea legilor.

Fiecare director va fi retribuit cu 1500 lei salariu şi 800 lei cheltueli de reprezentare.

In caz de desfiinţarea posturilor, statul va fi obligat să plătească salariul pe cinci ani directorilor suprimaţi.

Directorii financiari regionali vor fi recrutaţi dintre directorii sau foştii directori din ministerul de finanţe, dintre inspectorii financiari titraţi şi cu o vechime de trei ani şi dintre consilierii Curţei de conturi.

Ministerul instrucţiunii şi al cultelor a aprobat modificarea regulamentului de înaintare pe loc a învăţătorilor, în sensul că, pînă la 1 Noembrie a. c., pot cere înscrierea la acest examen toţi acei învăţători, care la 1 Noembrie 1912 vor avea trei ani de funcţionare cu titlul definitiv şi toate pedepsele prescrise.

Examenul ofiţerilor de poliţie, pentru obţinerea titluri de stabilitate, care urma să se ţie la 15 Octombrie, s'a amînat pentru ziua de 1 Noembrie cînd vor mai fi chemaţi la examen şi alţi ofiţeri de poliţie.

Modificarea legei industriei naţionale.—Suntem în măsură a şti care sunt modificările ce le face d. Neniţescu actualei legi a încurajărei industriei naţionale.

Se suprimă scutirea de impozite directe şi se introduce pentru industriaş, în locul patentei şi foncierei, impozitul mic pe venitul net al fabricei, dacă acest venit trece de 5 la sută. Venitul net se stabileşte deducându-se din venitul cerut, sumele consacrate anual pentru fondul de rezervă, pentru amortizarea imobilului şi al maşinelor, precum şi creanţele dubioase.

Blanţurile încheiate anual de fabricanţi, vor servi la fixarea venitului net şi prin urmare la aşezarea impozitului. Cantitatea impozitului nu e fixă, ci variază progresând în tot timpul acordărei avantajelor, fără însă a depăşi 6 la sută, ce se va percepe în ultima perioadă a avantajelor acordată.

O altă modificare va fi referitoare la scutirea de vamă a materiilor prime. Ele vor fi supuse la intrarea în ţară numai la o neînsemnată taxă, astfel că industriaşii vor câştiga unul din cele mai importante puncte, asupra căruia au insistat atît de mult.

Se menţine scutirea de vamă pentru maşini şi accesorii, nu numai la prima instalaţie ci pe tot timpul duratei fabricei.

In transportul pe căile ferate se prevăd însemnate reduceri, atât pentru produsul fabricei, cât şi pentru materiile prime streine sau indigene şi pentru maşinile necesare fabricelor

Se vor prefera produsele industriei naţionale la furniturile statului, judeţelor şi comunelor chiar cu o diferenţă de 5 la sută faţă de produsele streine concurente.

In fine, proectul d-lui Neniţescu, prevede că personalul fabricei să fie compus din români în proporţie de cel puţin 50 la sută.

Plîngerea industriaşilor.—Ne primind nici un răspuns la telegrama lor fabricanţii şi comercianţii mari din localitate, au adresat directorului general al căilor ferate o nouă adresă, în cuprinderea următoare:

„La 7 | 20 Septembrie ne-am permis a vă telegrafia modul cum să fac expediţiunile la gară de aci şi cum nu s'a făcut nici o schimbare, credem că această telegramă nu v'a fost predată şi ne permitem a v'o repeta:

„Subsemnaţii fabricanţi şi comercianţi din Iaşi, ne permitem a vă adresa următoarea plîngere: Expedierea mărfurilor se face cu mare greutate, nefiind primite din partea funcţionarilor, care şi-au motivat acest fapt, prin lipsa de vagoane şi număr insuficient de funcţionari, ceea ce ne cauzează însemnate pagube. De altfel se mai explică aceasta, că la un oraş atît de însemnat de 70,000 locuitori a doua capitală a ţărei cu industrie şi comerţ destul de desvoltate, se fac operaţiunile de expediere cu un singur cîntar, ce bine înţeles nu poate satisface cerinţele tuturora. Această stare de lucruri a devenit în ultimele 4 zile insuportabilă, mărfurile nefiind primite de loc în magazie, ci sunt ţinute pe rampă, expuse la ploi pe risicul comerciantului sau trimise înapoi. Din această cauză mărfurile nefiind la timp expediate, comenzile respective ne sunt anulate rămânînd mărfurile în magazie din care cauză riscăm a pierde afaceri însemnate şi clientela noastră. Rugăm respectos a lua măsurile, dispunînd cele necesare pentru remediare acestor lucruri, spre a ne vedea odată scapaţi de această stare deplorabilă".

Am crezut, că în urma telegramei, care a fost consecinţa stărei insuportabile, că expediţiunile se vor face într'un mod mai regulat şi vedem cu cel mai mare regret, că nu s'a adus nici o îmbunătăţire a modului cum să face expediţiunea şi care ne este dovedită prin următorul fapt petrecut la gară.

In vederda desconcentrărei trupelor nu ni s'a primit nici o marfă, sub motiv că este un ordin din partea dv. în această privinţă. Ne am supus în vederea unei forţe majore, crezînd că această măsură a fost luată în mod egal pentru toţi comercianţii din localitate.

Constatăm însă, mărfurilor noastre ce trebuiau a fi expediate cu mare viteză, ni s'a refuzat primirea.

In urma acelora arătate mai sus, vă rugăm să bine voiţi a lua cele mai riguroase măsuri, de oarece nu mai poate fi suportată o asemenea stare de lucruri, care ne aduce pierderi însemnate în conducerea afacerilor noastre.

Nu ne îndoim, că veţi da cît mai urgent curs cererei noastre şi odată cu mulţumirile noastre anticipative, vă rugăm a primi asigurarea deosebitelor noastre consideraţiuni".

Adresa e semnată de fruntaşii industriaşişi comercianţi.

In „Ordinea" de astăzi 11 Octombrie „Scrisorile din Iaşi" se ocupă de de: „Politica serbărilor.—Detalii inedite.—Odinioară şi acum.—De la politică la politicianism.—Ce ar fi putut să fie.—Iotre profesori şi studenţi.—O detronare.—Chemaţi şi nechemaţi.—Procesele d-lui Cuza şi jubileul.—Un suveran nemulţumit.—Decorul care lipsea.—De la un Cuza la celalalt.—Peripeţiile unui monument.—Cele două tabere.—Amicii care trădează.—Apa salvatoare.—O statue curgătoare.

Elevii şcoalelor speciale militare.—Urmatorii sublocotenenţi au fost admişi cu începere de la 1 Octombrie, ca ofiţeri-elevi ai şcoalelor speciale:

In şcoala specială de infanterie

Pălăngeanu I. N., Tătăranu I. N., Groiu M. D., Chibănescu D. Aurel, Drăgănescu B. C., Arghiropol Ep., Ioanovici Romulus, Dobrescu D., Haneş V. Gh., Davidescu Vintilă, Ionescu M. Gh., Gircineanu Ed., Bădescu F. N., Spiceanu I. I., Calotescu C. G., Bădulescu St. M., Demetrescu Mirea, Minescu I., Andriano C., Bălan C. S., Lascăr M., Popescu Gr. C., Sufta I. Gr. şi Ionescu M. Seb.

In şcoala specială de cavalerie

Aronovici S., Manofu Marin, Cocorăscu Cezar, Oroveanu I., Cantea S. Eftimie, Anastasiu Toma, Constantinescu E., Viişoreanu Al., Pleniceanu Sever, Ciocîlteu Al., Băltăceanu Gr., Radu Tudor, Cocorăscu Traian, Dimitriade Gh., Rănescu Victor, Beloiu Gh., Serghiescu Tr., Ionescu I., Dimitropol St., Georgescu St., Arabu D., Feraru I., Băltăceanu Em., Garnescu Gh., Butelia Gh., Steriade St., Morţun P., Voia M., Crasan Oct., Micşunescu Polizu.

In şcoala specială de artilerie şi geniu

Secţia artileriei

Florian Tudor, Drăgulinescu P., Feraru Rafael, Ioaniţescu Sc. N., Schmid Carol, Pătrulea G. D., Durma Bronislav, Găineraru N., Teodorescu S. I., Răşcanu S. D., Nicolescu Aurel, Orleanu Gh. P., Georgescu A. I., Popescu M. N., Tuchei T. Al., Alecu R. G., Mănescu Gr. A., Mazarini N., Opran N. Gr. Marinescu I. Al., Mateescu Sc. P., Constantin St. C., Ionescu I. D.

Secţia geniului

Locotenent Vişinescu Tudor.

Sublocotenenţii: Zalomir G., Botez Em. Negrescu Gr., Galliu Pestalozzi, Protopopescu St., Dumitrescu G. S., Druţu V. N., Şerban G. Gh., Pantelimon C., Alinescu G. Barbu, Cioroianu B. M., Muşcan V. Gr., Cristescu C., Petrescu Tib. N.

Ofiţerii elevi ai şcoalei speciale de artilerie vor veni fără cai.

Se va da prin ordin ulterior corpurilor, data cînd urmează a trimite caii

Domnul I. Spirt, venind ieri cu trăsura de la Belceşti la Podul Iloaei, trăsura s'a răsturnat şi d. Spirt, căzînd sub dînsa, şi-a fracturat piciorul stîng.

In reportagiul asupra incendiului din strada Brătianu s'a zis, între altele, că neguţitorul Isak Leibovici, a cărui prăvălie a ars, se află dispărut din oraş.

Adevărul este, că băcanul dispărut se numeşte Burăh Moscovici.

O descoperire sensaţională a poliţiei din Iaşi: pristavul de podari Harambie Gheorghiu a fost prins în flagrant delict de adulter cu Elena Gavrilescu.

Domnul D. Pavelescu, sufleur la teatrul naţional, a găsit ieri seara, pe o bancă a garderobei, un portofoliu conţinînd 920 lei în bancnote şi un bon de 500 lei.

Domnul Pavelescu a predat portofoliul şi cele aflătoare înăuntru poliţiei, iar păgubaşul este d. Moritz Löbel, care a reprimit cele perdute.

O broşă de aur cu cinci pietre briliante a fost pierdută, în drum spre teatru, de doamna I. Gall.

Universala casă Pathé Frères, recunoscînd meritele necontestate ale artiştilor romîni; cu toate obstaculile inherente unei prime încercări, a reuşit cu succes desăvîrşit, să însceneze şi să cinematografieze în capitala ţărei, una din cele mai celebre piese din modernul repertoriu al Teatrului nostru Naţional şi anume:

Amor Fatal, dramă spectaculoasă cu subiect real. Acţiunea se petrece în diferite locuri şi localuri din Bucureşti.

Interpretarea e executată de: d-na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra, Barbelian etc.

Excepţionalul program de astă seară Marţi 11 Oct, cuprinde apoi „Zigomar" regele bandiţilor în luptă cu Paulin Broquet regele poliţiştilor, extraordinar roman cinematografic, cuprinzînd trei părţi de program, după scrierea premiată şi publicată în marele ziar parizian „Le Matin".

Din viaţa Imparatului Frantz Iosef, al Austriei. cinematografieri după natură—Invulnerabilul, scene comico-fantastice—Cum petrece Arthème Dupin, scene humoristice.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba romînească.

In curînd aceste inscripţi vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pntru tot ce priveşte admnistraţia acestui ziar.

Birourile edacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25

Ultime INFORMAȚII

❑ *Colegiul medical al casei sf. Spiridon se va întruni în astă seară, orele opt jumătate, spre a se ocupa de chestia primirei studenților medicinești evrei ca interni de spitale.*

❑ *Din ordinul procurorului general, primul procuror a început de ieri o anchetă la epitropia casei sf. Spiridon, privitor la gestiunea unor foști epitropi.*

Este vorba, între altele, de o moșie ce a fi fost arendată unui dom Gutman, sub prețul rezultat la o licitație.

❑ *Consiliul județean din Basarabia a făcut cunoscut epitropiei sf. Spiridon, că oferă pentru moșiile din Basarabia, cari au o întindere de 15000 hectare, cinci milioane,*

Un particular oferă șapte milioane, iar prețeluirea făcută de experți este de 14 milioane.

❑ **Casa artelor.**—Duminică 9 Oct., orele 2 p. m., a avut loc la camera de comerț întrunirea membrilor acționari ai „Casei Artelor". A prezidat d. Colonel Langa.

Dl. Dr. Possa, profesor la Belle-Arte, inițiatorul acestei societăți cooperative a arătat că, pînă acum, sînt 124 membri cu 25,000 lei capital subscris, din care 78 au și varsat o parte din capital.

Se aprobă în principiu, statutele revizuite și acordate în conformitate cu legea, de d-nii C Crupeschi, Pandele Zamfirescu și V. Dimitriu,

Se propune de cei prezenți consiliul de ad-ție în persoana d-lor: Dr. St. Possa, C. Crupenschi, Dr. Pușcariu, Ing. Th. Lecca, C. D. Stihi, Eduard Caudella, Gh. Popovici, Mihail Sadoveanu și Căp. Vizanti.

Cenzori: A. D. Atanasiu, Gh. Botez-St. Mărgăritescu.

Supleanți: N. Gheorghiade, Rudolf Suțu și Lt. Manolache.

S'a fixat altă adunare generală pe Duminică 16 Oct. 911 orele 2 jum. p. m. pentru constituirea societății și alegerea definitivă a consiliului de administrație.

❑ Domnul C. Meisner, secretar general de instrucție, își va relua postul de la 13 c.

❑ In urma înaltei intervenții a M. S. Reginei, subvenția corului mitropolitan ar fi ridicată, ca din vechi la 24000 lei anual,

❑ D-na Dr. Elena Pușcariu a fost numită asistentă la laboratorul de histologie de la facultatea de medecină din Iași.

❑ Colegiul medical al casei Sf. Spiridon a cerut epitropiei destituirea studentului intern Lucescu, de la ospiciul Socola, fiind că s'a făcut vinovat de denunțări calomnioase contra d-lui Dr. Brăescu.

❑ Comisia de judecată, care urma să judece ieri pe învățătorul Alexandru Doraș, a amînat judecarea pentru 23 Octombre, pentru a se aduce un dosar de la trib. Tecuci.

❑ La facultatea de litere din Iași s'au declarat vacante 6 burse: două la secția de filosofie, două la Isterie geografie, cîte una la filologia modernă și filologia clasică.

Inscrierile pînă la 15 Octombrie.

Domnul Al. Filipide, privitor la aceste burse, a cerut comisiei examinatoare să nu ice seamă de stăruinți, ca să înceteze odată acordarea burselor pe sprinceană.

La 1 Noemb. vor fi vacante încă două burse, ce le acordă Fundația Carol.

❑ Judecarea cererei pentru declararea în stare de faliment a comerciantei Lehrman, a fost amînată astăzi la 2 Noembrie.

❑ **Un conflict.**—Intre serviciul sanitar și cel veterinar, s'a născut un conflict, în împrejurările următoare:

După noua lege sanitară, medicul șef al orașului este obligat a inspecta toate stabilimentele de alimente, și a lua toate măsurile, dictate de nevoile sanitare.

Ori serviciul veterinar, socotește că serviciul sanitar împiedecă drepturile sale, în cea ce privește acest control.

Se pare însă, că legea e categorică în această privință, căci medicul șef al orașului, fiind responsabil de starea sanitară al orașului, are și obligațiunea de a inspecta toate stabilimentele și de a impune măsurile sanitare ce le crede de cuviință, rămînînd ca serviciul veterinar să se pronunțe numai în ceia ce privește starea proprie a alimentelor.

In ori ce caz, direcția generală a serviciului sanitar, va fi sezizată pentru a se pronunța.

❑ Toți secretarii Camerelor de comerciu, sunt din nou convocați la ministerul de industrie, pentru mîne ora 10 a. m.

❑ D. C. Gall, secretarul Primăriei obținînd un concediu, va fi înlocuit în tot timpul absenței, prin d. Hahn șeful serviciului administrativ.

❑ Consiliul Comunal a fost convocat pentru Sîmbătă, la orele 5 p. m.

❑ **Domnul Dimitrie Theodoru, a fost numit intendent al Spitalelor Spiridoniei din Tg. Ocna, în locul decedatului Pavelescu.**

❑ Furt cu spargere acum 22 ani.

Siguranța generală din București, a făcut cunoscut poliției din Iași, că descoperindu se la Belgrad o asociație de spărgători de lăzi de fer, doi din bandă ar fi declarat, că sunt autorii însemnatului furt cu spargere, ce fusese comis acum 22 la Iași, în prejudițiul defunctului bancher I. Ch. Daniel.

Iată detalii asupra acelui furt senzațional: el fusese operat în Septembrie 1889 în biroul casei de bancă I. Ch. Daniel, din strada de jos, casă ce nu mai există de la decesul lui Daniel, survenit în Septembrie 1902,

Hoții, cari, după instrumentele lasste de ei în birou, făceau parte din banda internațională de spărgători, puteră opera în toată liniștea timp de trei zile și trei nopți, biroul fiind închis din cauza serbătorilor evreești, de toamnă.

După ce au studiat situația locului, spărgătorii s'au urcat în podul casei și spărgînd dușameaua care avea comunicare cu plafonul biroului, au intrat în birou și anume în odaia în care se aflau două lăzi de fer, sistam Werthaim, exact după modelul hoțului cloșcăi cu pui, adică spărgînd plafonul și lăsându-se în jos cu ajutorul unei umbrele mari.

Spărgătorii n'au reușit să descopere lada de fer în care se aflau numai bancnote în suma de trei milioane, reușiră, însă, să deschidă pe cealaltă, în care erau mai mulți saci cu rulouri de napoleoni.

Faptul a fost descoperit abia la redeschiderea biroului, a patra zi, și toate cercetările rămaseră zadarnice.

Efectele publice aflătoare în lada de fer și mai multe depozite libere lasate în păstrarea bancherului de către d. Gr. M. Buicliu, consilier la Inalta Curte de Casație, def. C. Leppadatu și o doamnă Wassermann, n'au fost luate de hoți.

*

Cercetările cari fură conduse de primul procuror Stefan Teodoru, de prefectul de poliție Sandu Rășcanu și de comisarul secției IV, G. Diogedide, nu dădură precum am zis, nici un rezultat,

Un oare care Macri, bănuit complice, fu arestat și putîndu și dovedi vinovăția achitat de tribunal.

Cît au furat hoții, nu se știe nici pînă astăzi. Bancherul Daniel nu obiișnuia să ducă jurnal de casă și nu se știe dacă suma precizată de el—250.000 lei—corespundea realității.

După 22 ani trecuți, se vorbește iarăși despre acel furt senzațional. Acum chiar dacă hoții descoperiți la Belgrad sunt identici cu cei de la Iași, nici banii nu se vor mai găsi și fapta comisă de ei este prescrisă.

❑ Domnul T. Pogor, șef-l serviciului administrativ în cancelaria Casei Sf. Spiridon, ne trimete următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Mai multe ziare au căutat, în mod tendențios, să întărească informațiunea lor despre transformarea unor servitori ai Casei Sft. Spiridon în bolnavi, cu ocazia vizitei Majestății Sale Regelui la spitalul casei în localitate, afirmînd că informațiunea o au chiar de la serviciul administrativ al casei.

Dau în conștiință cea mai formală desmințire acestei afirmațiuni. Nimene din serviciul administrativ n'a putut da o atare informație, pentru că la cunoștința acestui serviciu n'a ajuns faptul de mai sus, despre care vorbesc unele ziare.

Primiți, împreună cu mulțumirele mele, asigurarea distinsei mele considerații

s) **T. Pogor**
Șeful serv. adm. al casei Sft. Spiridon.

*

Am publicat această scrisoare numai spre a aproba desmințirea, că știrea farsei făptuite la Spiridonie n'a fost furnisată de vre-un funcționar al Spiridoniei, fie de la serviciul administrativ, fie de la alt serviciu.

Dar farsa a existat și noi menținem tot ce am scris în această privință.

❑ D. dr. Haralamb, medic șef al căilor ferate, a inspectat eri gara din Iași și linia Iași-Pașcani.

Medicul șef s'a arătat indignat de halul în care se găsește etajul de jos al gării locale, ai cărei pereți sunt de tot umezi, periclitînd ast-fel sănătatea funcționarilor.

D. dr. Haralamb, a mai notat starea rudimentară în care se găsesc latrinele gării, care formează un permanent cuib de infectare.

D sa a declarat, că va interveni pentru a se aduce îmbunătățirele cerute.

In ceia ce privește modul cum se face serviciul sanitar, atît în localitate cît și pe linia Iași-Pașcani, d. dr. Haralamb și-a exprimat deplina sa mulțumire,

❑ Ziarul rusesc *Vocea Odesei* se ocupă în ultimul său număr de răscoala deținuților din Doftana.

Vocea Odesei comunică cetitorilor săi, că pentru liniștea răscoalei, trupele au tras două salve, culcînd la pămînt 18 deținuți.

❑ Făcîndu-se alegerea consiliului de disciplină al baroului de Suceava, au fost aleși domnii: A. Străjescu, decan; Artur Gorovei și Leon Niculescu, membri.

❑ **Școlare.**—Inspectoratul școlar a cerut revizoratului, să-i comunice de urgență cîte posturi urbane trebue înființate pe ziua de 1 Octombrie 1912.

— De la 26 Octombrie, revizoratul școlar se va muta din localul prefecturei, în localul școalei Gh. Asaki, din str. Negruzzi.

— Invățătorul Th. Sandu, de la șc. din com. Buciumi, a fost însărcinat cu atribuția de diriginte al acelei școli.

— Ministerul cultelor și instrucțiunei, a aprobat ca școala din Podul-Iloaei, să funcționeze cu patru clase tip urban, făcîndu-se unirea clasei a III cu a IV.

— S'a reintegrat în învățămîntul primar pe fostul învățător Ilie Mihailescu, care a fost detașat la șc. din comuna Dorna.

❑ **Conferințele pastorale.**—După cum am arătat, conferințele pastorale vor avea loc, în zilele de 17, 18, 19, 20 și 21 Octombrie.

Se vor ținea cu acest prilej, 3 conferințe și anume: Datoria preotului în educarea tinerimei; Preotul ca inițiator de instituții de binefacere și culturale; și Preotul și boalele contagioase.

Conferințele vor fi contradictorii.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar a făcut azi cunoscut serviciului sanitar local, măsurile luate pentru a feri țara de invaziunea ciumei, constatată oficial la Odesa.

❑ Ministerul de industrie, a comunicat azi Camerei de comerciu, că importul pieilor, nu este admis, de cît în virtutea prezentării unui certificat medical, arătînd că pieile provin din locuri contaminate de holeră.

❑ In urma cererei publicului ieșan, atît de doritor a asista la reprezentațiile anunțate de celebra artistă **Suzanne Despràs,** steaua scenei parisiane, **se va juca „Le sacrifice" în loc de la „La vie de Bohême".** *„Le sacrifice"* ie cel mai mare succes a celebrei artiste. *Mercuri 19 Octombrie a. c.* se va reprezenta **„Les Marionnettes"** ultimul mare succes al comediei franceze, *iar Joi 20 Octombrie* **„Le Sacrifice".** Biletele vîndute pentru *„La Vie de Bohême" rămîn valabile pentru „Le sarifice.* Aceste sublime piese cu o artistă ca Suzanne Desprès vor procura ieșenilor două adevărate serbări artistice la care s'a dat întîlnire toată elita noastră intelectuală.

La Agenția teatrală *„Thalia"* (Maximovici) ie un adevărat pelerinaj pentru biletele de intrare.

*

In astă seară *Marți 11 Octombrie,* **ultima reprezentație** a trupei Grigoriu cu **Suzana** care-și dă a patra oară după cererea generală, cu *Florica Florescu* care prin jocul ei și toaletele sale splendide a stărnit admirația generală. Mercuri trupa părăsește Iașul unde ne-a lăsat cele mai superbe amintiri.

❑ **Bursierii școalei normale „V. Lupu".**—Următorii candidați au fost declarați, în urma concursului det, bursieri la școala normală Vasile Lupu:

Anania D., Anton Th. A., Popei D., Archip M., A Sandei I., Bîzu Al., Buzilă V., Chelaru Ilie, Chiritescu G., Ciobanu G., Costăchescu I., Covor I., Cristescu V., Dascalu I., Donisă I., Graur M, Grigoraș C., Iacob I., Ilade N., Iliescu Gr., Lazăr V., Leahu C., Lucan D., Mariș D., Mesa Alex., Merfea M., Neamțu G., Olaru Vas., Papuc I., Perju I., Poenaru Em., Polcovnicu G., Popovici M., Pricop N., Radu P., Rățoiu C., Rotaru C., Stichi H, Simionescu D., Teodorescu C., Tomescu G., Ursu Th., Vierescu Gheorghe.

Solvenți: Bordei C., Botez I., Bont G., Carman S., Curtă D., Dăscălescu Stelian, Dimitriu Ș., Gafencu Gh. Golan Gh., Gheorghiu S., Gheorghiu G., Grigoraș I., Hangan Iord., Itumie M, Ionescu G., Jalubă G., Lateș G., Lupașcu I., Mancaș M., Măcărescu G., Mihailescu C., Petrescu C., Platon I. Popa Danil, Scripcaru V., Teodosie V., Urziceanu Al., Vartic C., Văideanu E. și Vartălaș D. I.

❑ **Judiciare.**—La secția I a Curței se judecă astăzi importanta acțiune, prin care moștenitorii defunctului Boldur Lățescu revendică marele domeniu Hudeștii Mari, din jud Dorohoi, astă zi proprietatea d-lui deputat I. Frank, pe motivul că în testamentul lui Boldur Lățescu, este prevăzută clauza, că moșia nu va putea fi nici odată vîndută. Acțiunea a fost respinsă la Tribunalul Dorohoi ca nesusținută, iar astă-zi pledează în acest proces, d-nii: V. Sculy, V. Dimitriu și I. Stavăr, pentru apelanți; Matei Cantacuzino, A. Badareu, Burghelea, Cananău, Săvinescu și Ullea, pentru I. Frank; Cireșianu pentru Casa școalelor și Mitescu pentru Creditul funciar rural.

— Numiții I. L. Nacu și I. A. Cojocariu, capii bandei de hoți de cai din Iași, cerînd Curții eliberarea pe cauțiune, cererea le-a fost respinsă.

— Curtea s. I, a condemnat pe comerciantul Moise H. Herșcovici la 1000 lei amendă și pe Leon Veinsfeld din Piatra, la 15 zile închisoare corecțională, ambii pentru faliment.

— Numitul I. Ștefănescu, din Dumești dîndu se ca avocat a fost dat judecății pentru contravenție la legea avocaților și condemnat la 15 zile închisoare.

— La judecătoria ocol. I Rural Iași s'a înfățișat astăzi spre judecare acțiunea intentată direct de parchet d-lui Al. Brăescu, medic primar al ospiciului Socola, pentru că prin lovituri ar fi produs incapacitate de lucru lui Vasile Diaconescu, fost gardian la ospiciul Socola, acum decedat.

Judecătorul a luat interogatorul d-lui dr. Brăescu, carea declarat că în adevăr a dat două bețe peste mîna lui Diaconescu, fiind că l'a găsit dormind în secția a cărei pază o avea Diaconescu.

Au mai fost ascultați și studentul Lucescu și alții după care judecata a fost amînată pentru ascultarea altor martori, care nu s'au înfățișat astăzi.

— Numitul V. G. Neculăiță, minor, domiciliat în comuna Uricani, a aplicat lui Vasile Deleanu, concubinul mamei sale lovituri ce au produs moartea acestuia.

Judecat eri de tribunalul s. II. Neculăiță a fost condemnat la 6 luni și o zi închisoare.

— O permisie de 4 zile, cu începere de eri a fost acordată d-lui Dimitrie Cihodariu, membru de ședință la Tribunalul Iași.

Ultima oră

Bucureș ti 11 Octombrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

6000 lei No. 35286.

3000 „ No. 18194.

1000 „ No. 9032, 2483, 49197, 5444, 3000, 4204, 58435, 31435, 42850, 27437, 7559, 28138, 5994, 29670, 13312, 52251, 51731, 36307.

500 lei No. 41327, 17095, 44714, 7850, 57377, 32026, 1047, 850, 40148, 9137. 4641, 25739, 19327, 39289, 29305, 45494, 45159, 3528, 43018, 38826, 58749, 14614, 46016, 19257, 48682, 41290, 17565, 5480.

INCENDIUL DIN MORENI

Ploești. — Un nou incendiu a isbucnit la sonda No. 4 din Moreni după ce se crezuse, că focul se localizase. Sunt temeri ca incendiul să se întindă asupra intregei localități. Pompierii din Ploești lucrează din răsputeri.

Focul continuă.

CONGRES VETERINAR

Bucureşti.—Consiliul profesoral al şcoalei de medicină veterinară se întruneşte mîne, pentru a lua măsuri în vederea celui de al doilea congres de medecină veterinară, ce urmează să aibă loc la 3 Decembrie.

Holera în țară

Cernavoda.— Azi s'a constatat aci un nou caz de holeră.

O AUDIENȚĂ

Bucureşti.—D. Take Ionescu, a fost primit azi în audiență de Principele Ferdinand.

Procesul Tramvaielor

Bucureşti.—Procesul tramvaielor comunale. a venit azi înaintea tribunalului de comerț.

Judecarea a început la ora 12 din zi.

La aprlul părților s'au prezintat din partea Primăriei, d-nii avocați Petru Misir, N. Babandag, și Stefan Cornea, iar din partea societății tramoaiurilor, d-nii Nacu, Alex. Constantinescu, Saita, Ferechide și Barbu Paltineanu.

Inainte de a se intra în dizbateri, d. Dobrescu. primarul Capitalei a făcut declarația, că interesele comunei, vor fi apărate pe lîngă avocații mai sus arătați și d. N. Fleva.

La o întrebare pusă, d, Dobreascu răspunde, că d. Fleva posedă mandat în regulă din partea consiliului comunal.

Desbaterile continuă.

Consistoriul bisericesc

Bucureşti.—Mîine se deschide seziunea consistoriului bisericesc, în prezența d-lui Arion, care, se zice, va face declarații importante cu privire la modificarea legei sinodale.

Ciuma la Odessa

Bucureşti.—La direcția generală a serviciului sanitar, s'a adus la cunoștință, că la Odessa s'a declarat azi al 4-lea caz de ciumă.

Tratative

Bucureşti. — Se svonește, că d. Vintilă Brătianu, a început tratative cu trei consilieri comunali, pentru că aceștia să se declare în contra felului cum procedează comuna, în chestia tramvaiurilor.

TRANSFERARE

Bucureşti.—D na Ecaterina Bănescu, profesoară la şcoala profesională din Roman, a fost permutată la şcoala profesională din Iaşi, în locul d-nei Gavrilescu.

Războiul Italo—Turc

Hotărîrea comitetului Uniunei. — Asasinare de notabili greci și bulgari —

Roma.—Agenția Stefani, află din Tripolis, cu data de 22 Octombrie, că situația e bună. Știrile din interior, fac să se creadă că arabii se află într'o stare de incertitudine. Printre cei făcuți prizonieri de italieni, se află și comandorul Ahmed Ismail.

*

Roma.—Ziarul „Mesagero", comentînd supunerea către Italia a 92 șefi arabi, zice că acele triburi cuprind 5000 oameni. Cîțiva din acești șefi au cerut să și poată păstra armele, spre a se apăra contra turcilor. Ziarul crede că această supunere va înlesni înaintarea italienilor spre platou.

*

Salonic.—Se afirmă că de mult, comitetul Uniunei și Progresului hotărise să asasineze diferiți notabili greci și bulgari, și că aceasta va avea loc imediat ce se va începe mobilizarea în Grecia sau Bulgaria, sau s'ar declara rîzboi contra acestor state balcanice.

Mobilul acestei rezoluțiuni este de a teroriza populațiunile grecești și bulgare și a impedeca ridicarea lor contra Turciei.

Asasinarea recentă a notabilului Perdikei și a Mitropolitului din Grevena, dovedește punerea în aplicare a programului.

Același comitet ar fi arestat și pe Mitropolitul din Monastir și pe vicarul episcopal din Kastania.

Expoziția din Turin

Turin. — Numărul vizitatorilor expoziției, în intervalul de la 29 Aprilie, pînă la 15 Octombrie, a fost de 458,944.

Caut să predau lecții

la eleve și elevi din şcoalel primnre, în timpul serei de la 6—8.

Mă ofer a fi conrespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.

Adresa la ziar sub **L. M.**

De inchiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camrre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

FIRMA KAUFMAN & BARBĂLATTĂ din Iași desminte zvonul respîndit de concurenți și rei viitori, cum că acea firmă ar fi încetat plățile sau că i s'ar fi protestat vre o poliță.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mirzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

Absolvent a 8 clase de liceu

Poate fi primit, ca elev în Farmacia Verner *din Piața Unirei, înscrierea pînă la 15 Octomarie.*

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

Cea mai nouă colețiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodității.

Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

---

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanți serioși chiar și fără avere (ocupație religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURȚII REGALE

IAȘI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure și care își are întrebuințarea externă după cunoștina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Muster romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă și ca adaos la sosuri, fiind picant și dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelență pentru copii, Limfatici, Scrofuloși, etc. *Sticla 2.50. b.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, îmbolnind cu totul esențele

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanții peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.
Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.
Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.

Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(fostă strada de Sus)

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32 IAȘI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

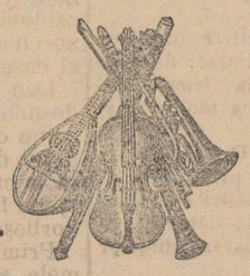

Instrumente Muzicale și Accesorii

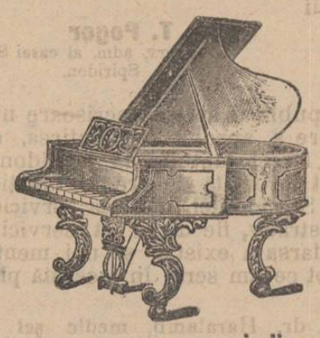

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Pianine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

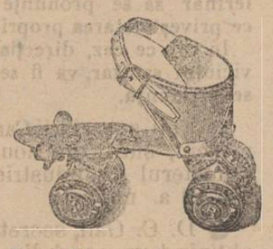

Inchiriere de Piane

Expediționi în provincie

DĂ RECOMPENSA NATIONALĂ DE 50.000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI PRIN ...

Vindecarea sigură, radicală a *bolilor de piele, dartrelor, eczemelor, sângelui, glandulelor, scrofulelor, reumatismului, nevralgiei, sterilității congenitale, epoei, ostalei, viermilor intestinali și atotuturor de provenind din necurățenia și alterațiunea sângelui.*

Celu mai eficace și energicu din tre Depurativii pentru sânge

BISCUITS DU DOCTEUR ODDIER

Acest pesmeți d'un gust forte plăcut și de digestiune ușoră se conservă ani intregi in orce temperatură și climă. Dupe 4 ani de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broșure acompaniaza fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Oddier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportulŭ seu oficial e *Guvernului francesŭ* se exprimă astfelŭ: « Acesti pesmeți formeŭ un « remediŭ de compoșițiune constantă, de « Depurațiune cât de perfectă posibilă... « El pot da servicis mari humanităților. »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kruzanoski' lăcătuș și electrician Iași, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1422 – Joi 13 Octombrie 1911

Deschiderea campaniei de răsturnare

Partidul conservator democrat își merge înainte mersul lui de luptă pentru răsturnarea regimului de astă-zi. Prin acțiunea viguroasă, dusă în parlament de șeful și fruntașii noștri, s'a descoperit guvernul că e slab ca chiag politic, e slab ca autoritate morală, e foarte slab ca stofă intelectuală. Tocmai cum la pomul lăudat trebue să te duci cu sacul mititel, așa a eșit și guvernul Carp. Patru-zeci de ani d. Carp cu ai d-sale au dat lupta, pe tema cinstei politice și cînd a dat Măria Sa să vină ei la putere au violentat voința țării, mai mult de cît ori care guvern. Patruzeci de ani au făcut caz cu intelectualii lor, și cînd la treabă a eșit pe dos; în parlament au dat fiasco, căci s'a recurs la sprijinul unui învățător și al unui institutor căzut la examen, de s'au făcut de rîs.

In asemenea debandadă morală și politică, ce le mai trebue numărul în parlament? Să facă legi răle? Să întocmească budgetele sălbatice? Să facă operă burgheză? Nu numai că d. Carp ar fi contra numărului, dar toate guvernele au căzut avînd numărul în parlament.

Dar,—este un dar la mijloc. Guvernul, prin gura unuia din leaderii săi improvizați, a zis că vina alegerilor violente și *violentate* cade asupra noastră, căci fiind cartelul contra unui guvern nou, înainte de a-l vedea ia treabă ce poate și ce nu, noi ne am cartelat cu liberalii, nedîndu-i răgazul legal pentru a înfăptui legi. Cu tot straniul unei asemenea întîmpinări *reale*, astă-zi cînd avem începutul operii legislative, nu mai poate sta în picioare acest argument.

Da; ne am cartelat cu liberalii pentru a trînti prin alegeri guvernul d-lui Carp, căci plămădit de nevoința țării, eram în dreptul nostru a lupta să-l trimitem la primblare *prin țară*. Nu s'a izbutit, nu că țara ar fi ticăloasă, țara a luptat cît a putut contra regimului de huligani politici, care i-au pus funia la gât s'o zugrume. Țara a dat cel mai mare cîștig de cauză opoziției și cu mica diferență de voturi 2 la sută la col. I de Senat, 7 la sută la col. I de cameră putea pune în minoritate guvernul.

Dar ticălos a fost guvernul și nu poți învinui atît țara, care a fost *efect*, față cu guvernul Carp, care a fost *cauza*. Alegerile au tăiat autoritatea morală a guvernului, așa că azi nu mai pot invoca ca argument că au majorități eșite din alegeri libere. Dacă țara a dat guvernului majorități siluite, dacă a înlesnit guvernului mașina parlamentului, nu însamnă că și-a dat inima sa pentru acest guvern ticălos. In sinul parlamentului lupta, ori cît s'ar da cu succes, ai a face cu o mașină, care merge după porunca premierului. Cu țara este alt-fel. Eșită din vîrtejul alegerilor, din spaima ce cuprinsese de la un capăt la altul, de potlogăriile și bazbuzuciile guvernului, azi ea își poate da samă de ceia ce a făcut, dîndu-și *chica* pe mîna unor farsori.

Acestei țări ne adresăm din nou, căci ea este încă suferindă de pe urmele dezastrului politic; la dînsa ne ducem să-i spunem, scoală-te, rădică-ți capul tău, nici fapta ce ai făptuit nu e așa de grozavă ca leac să nu mai fie. Voește și vei putea. Dacă tu, țară, i-ai dat acestui guvern, chemat la cîrmă prin mila Măriei Sale, încrederea ta, smultă cu de-a sila; guvernul acesta ticălos te-a mințit; majoritățile, ce i-ai dat, nu sînt la înălțimea încrederei tale. Binele, ce voesc să-ți facă, nu e nici pentru tine, nici după vrerea ta; rețeta ce vroesc să ți-o aplice e rea, căci de și se pretind a fi pentru tine doftori politicește, dar nu'ți cunosc boala, sau au metode învechite. Ei se poartă cu tine, țară, ca cu un doctor, care și a părăsit clientela de 16 ani, și acum, la bătrînețe, se pune să și-o refacă. Ce a i zice, tu țară, de un asemenea doctor, mai ales cînd doctorul cel mare nici n'a avut cîndva clientelă. Și-a pus o firmă falsă; a propăvăduit în pustiu 40 de ani învățături ce nu le credea, căci nu erau izvorîte din inimă, ci din calcul.

La această țară, pe care guvernul Măriei Sale o desprețuește, noi venim astă-zi să ne adresăm din nou, nu cu sufletul întinat de ciudă și amărăciune. Noi, contra țării n'avem a-i face nici un reproș; supărarea noastră e pe Cel de Sus, pe cei de sus. Unul a avizat rău, alții au procedat rău. A venit vremea ca țara să-și spună și ea cuvîntul, acum cînd jandarmul s'a dus, acum cînd urgia electorală a trecut, acum cînd iarba încolțește din nou din umedul pămînt. Cine urgisește iarna pentru rodul pămîntului? Numai țiganul s'a mirat de vremea de la noi că s-2 ierni și o vară; Românul însă, înfruntă iarna cu tărie și bărbăție, ca să poată gusta în tihnă plăcerile primăverii.

La această primăvară politică chemăm noi țara. Să vină cu dragă inimă; în sufletul ei e încă sămînța cea bună; asprimea iernei n'a degerat-o, n'a surpat-o. Pühoiul de ticăloșii ale regimului de azi au acoperit cu o pojghiță sufletul cel bun al țării; noi venim să rîdicăm acel văl de sălbătăcie și să însădim în sufletul acestei țări zorii zilei de mîine, cînd un soare de mai mult bine, de mai mult adevăr, de mai multă dreptate, va străluci pe acest pămînt bine cuvîntat al țărei.

Izbuti-vom? Da; cu un șef vrednic ca al nostru, nu se poatn merge de cît la izbîndă. Și vom învinge.

Industrie rustică

Nu putem în deajuns arăta binele ce l-am trage din extensiunea industrializmului la noi.

Industrializmul e ultima—pînă acum—etapă care împinge popoarele spre civilizație, industrializmul e cea mai de pe urmă treaptă a luptei pentru trai modernă.

De la omul sălbatec, care trăia prin peșteri și scotea sunete nearticulate, pînă la barbarul care înblînzise cîteva vietăți spre a'și găsi mai la îndămînă hrana, a fost o trecere tot atît de normală ca și de la nomadul, care își mîna peste întinsul cîmpiilor turmele, pînă la agricultorul rudimentar, care începuse să prinză drag și rădăcini de țarina ce'l hrănea.

Dar de la aceasta din urmă pînă la fabricatul de unelte și de obiecte înlesnicioase vieței, sforțarea fu mai grea. La o anumită epocă, în semi întunericul timpurilor istorice, vedem popoare mici care cuceresc mulțimi de alte popoare pe cale pașnică.

In timpii mijlocii, navigatorii cuceriră ținuturile descoperite tot pe calea fabricantelor, și astfel țările relativ mici ca Spania, și Portugalia, stăpîniră întinderi însemnate de pămînt.

De sigur nu păstoria și nici agricultura n'au servit la aceasta. Din contra în urma acestor cuceriri, agricultura europeană cîștigă porumbul, care s'a aclimatizat atît de bine în cît par'că de cînd lumea, răsare pe lanuri.

*

Imensele întinderi plane ale țărei noastre, precum și buna calitate a pămîntului, au făcut din Romînia „țara eminamente agricolă".

Agricultura este, încontestabil, pînă acum, cea mai mare, dacă nu singura bogăție a noastră. Pămîntul țărei produce nu numai pentru îndestularea indigenilor, dar și pentru îndestularea altor popoare lipsite de hrana pămîntului.

Multe sforțări s'au făcut la noi, pentru îmbunătățirea agriculturei și nu e departe timpul cînd vom putea spune că Romînia face agricultură rațională.

Spre prosperarea ei, s'au făcut Bănci populare și Obștii sătești, care sunt un fericit imbold pentru micul nostru lucrător agricol, atît de indolent și resemnat.

Ar mai trebui însă ceva de făcut la sate și aceasta în domeniul industriei.

Țaranul, iarna stă inactiv, amorțit pe cuptor, țaranul 4—5 luni pe an consumă, fără să producă ceva, ceea ce bruma i a rămas de pe timpul verei.

O mișcare spre industriile rustice, ar fi un isvor de noi bogății la sate, și datoria aceasta o au tocmai Băncile Populare și Obștiile Sătești.

Să se arăte săteanului foloasele ce le-ar trage din practicarea industriilor rustice, practică ce nu cere mare capital și nici multă experiență. Să i se puie la îndămînă mijloacele care să-l scoată din amorțirea *hibernală*, și să-l redea activității.

Toată lumea ar cîștiga dintr'o astfel de activitate.

Săteanul ar produce, deci ar avea de unde să consume, iar viața la orașe s'ar efteni.

Asanarea Iașului

O face domnul energicul prim ajutor de primar Posnovici. Dumnealui în persoană, pe care natura, avînd întîlnire cu frumosul, a uitat să-l isprăvească, d. Posnovici personal, fără altă colaborare, asanează Iașul!

Asta ar fi așa, cum s'ar apuca un cibotar să croiască rochii-pantaloni, sau cum ar hotărî francejii să-l înlăture pe Rodin și să-l facă sculptor pe d. Greceanu de la Iași.

Dar cu toate astea, faptul că Posnovici asanează Iașul este perfect exact. Cum va ieși Iașul după operația aceasta macabră, să vie dușmanii să-l vadă, dar, de-o dată, Posnovici asanează și iată relația oficială a *Evenimentului* asupra acestui atentat la bunele moravuri:

Domnul Cosmovici, distinsul prim ajutor de primar, a luat dispoziția privitor la asanarea orașului, orînduind scurgerea bălților și canalizarea mahalălilor.

Care vrea să zică distinsul prim ajutor, dispune asanarea prin orînduiala scurgerilor bălților și canalizarea mahalălilor.

Orînduiala scurgerei mai are încă și o urmare, căci, spune nota oficială:

D'asemenea s'a luat dispoziția recordărei scurgerei ce trece paralel cu strada Moțoc.

Adică: scurgerea ce trece paralel cu strada Moțoc, va fi recordată—ca să fie o scurgere recordată!

Ce se va întîmpla după racordarea scurgerei? *Evenimentul* nu face taină, ci spune sus și tare:

In modul acesta, populația va fi scapată de îngrijitoarele inundări ce le *suferea* pînă acum.

Populația, care locuește acolo unde scurgerea va fi recordată, suferea de murdării — iar d. Posnovici, asanînd, prin recordare, a pus capăt acelei suferinți de murdării.

Domnul Posnovici, a orînduit, în fine, facerea unui canal colector în beton de ciment, „tip veritabil".

Era fatal să fie tip veritabil, fiind-că și ilustrul prim ajutor, tot veritabil tip este.

Astfel se va asana Iașul de d. Posnovici, iar după ce asemenea asanare va fi, în adevăr, făptuită, vom asista la o mare manifestație a cîinilor, cari în ziua isprăvirei asanărei, vor apărea toți cu covrigi la coadă.

Iar direcția generală a C. F., va acorda 75 la sută reducere de mers cu trenul la Iași.

Ședință de hiritiseală

Sîmbăta trecută, sub seară, primarul Iașului, trimisul special al M. S. Regelui, descălicase de pe Pegas, și venise, burdut de poezie, la consiliul comunal.

Plin de exuberanță, primarul se dete, în primul loc, la felicitări: felicită pe d-rul Cosmovici, nu pentru faptul că providența, voind să-i distingă, îi dete lui mai puțini creeri de cît la alt om —ci fiind-că „cu multă cinste" a conlucrat la pavoazarea orașului cu cei patru cîini neisprăviți, scoși din zoologia savantului profesor; felicită apoi, pe d. Stamatiu—iar ambii îl felicitară pe primar.

Dacă nu i laudă nimeni, s'au lăudat ei singuri—cei trei mari bărbați, unul de stat, ceilalți doi imitațiuni reușite după Condeescu de la Mizil.

Felicitările acestea formase prima parte a ședinței de hiritiseală. Era partea pur politică, schimbul de poezii între primar, un talent redutat de d. Cosmovici și între cele două ajutoare ale sale.

In partea a doua, primarul și-a etalat un talent, necunoscut pînă atunci, că ar poseda: șerul l'a făcut pe „Dujardin Beaumetz-ul României.

Monumentul Unirii, care avea să împodobească piața cu același nume, șerul după o prealabilă înțelegere cu d. inginer Miclescu—care și el a fost viu felicitat—acel monument a fost preîăcut de șer într'o fîntînă a Unirii.

Omul recunoscător apei— noi admitem recunoștința aceasta—dar ca o fîntînă să simboliseze Unirea, iată o recunoștință pentru apă, dusă la exces.

Fîntîna ereziei—da Fîntîna Unirii—să ne ierte Dujardin-ul României.

Exuberanța nu s'a oprit la fîntîna șerului. S'a votat și cumpărarea unei case pentru instalarea unui cămin studențesc, casa Cogălniceanu, a cărei proprietară mai însemnată este soția unui prefect al regimului.

Chestia căminului studențesc a fost regulată cu voturile d-lor Stamatiu și Spiridon Irimescu, nu doar cu avizul senatului Universitar.

La urmă a intervenit și domnul Moscovici, cu o propunere și anume ca plăci comemorative să fie așezate pe toate casele istorice din Iași.

Casă istorică este și pompieria, fiind-că talentul actualului prefect de poliție, s'a copt acolo; casă istorică este și localul sub prefecturei din Ungheni, fiindcă în acea casă a scînteiat la început talentul actualului trimis special al Regelui.

Tot Iașul amenință să devie preistoric, condus fiind de asemenea genii... pustii.

OAMENI ȘI LUCRURI

INSTINCTE

Intre conducătorii serviciilor medicale ale sfîntului Spiridon—fără a mai vorbi de medicul profesor care se află în fruntea epitropiei aceluiași așezămînt—și între studenții medicinești s'a încins o luptă.

Cine cunoaște mai bine interesele superioare ale instituțiunii? Cine reprezintă știința, binefacerea, tendința către cultură și progres, între cele două categorii de beligeranți?

Răspunsul pare ușor de dat. Cu toate aceste, știm bine, va birui *nu* cine are dreptate, ci vor învinge acei cari nu au dreptate.

A priori: nu pot avea dreptate studenții, cari ieau cuvîntul în propria lor chestiune, mai cu seamă într'o împrejurare unde e vorba ca ei să fie chemați a depune concurs și cînd e vorba de a li se îngreuia condițiunile concursului. Nu e numai o cerință de modestie,—dar și de bun simț, ca factorul interesat, factorul judecat să nu dee, el, sentințe, cînd rolul lui este numai de a se supune și de a lupta în anumite condițiuni date.

Cu oarecare bunăvoință se poate spune că studențimea, privită ca o clasă socială inteligentă și însemnată, mai cu seamă ca o vrîstă de entuziasm — are menirea ei în numeroase manifestări de ordin social și general. Dar nici odată în chestiuni de organizare a învățămîntului unde studenții au rolul de a asculta, de mai marii lor, de șefii lor ierarhici.

Colegiul medicilor primari a hotărît a se primi toți studenții în medicină la concursul de internat și externat. Nu este oare aceasta pentru binele bolnavilor—și au oare medicii casei ceva mai presus de îngrijit decît aceasta?

Fără îndoială, lupta devine ceva mai grea, selecțiunea făcîndu-se între mai mulți; oferta devenind mai mare decît cererea — condițiunile concursurilor se îngreuiază în mod firesc, devin aceleași ca și aiurea, ca și în spitalele din București. Dar e o eventualitate cu care ar fi trebuit studenții medicinești să compteze mai de mult.

Internatul, externatul nu sunt funcțiuni. Ele sunt numai examene cu distincțiuni și nici un om cu bun simț nu va putea concepe un paradox ca acesta: un student—ce interesează confesiunea lui?—admis în facultate, admis la examene și la diplomă—să nu fie îngăduit la anumite examene cari dau un titlu de superioritate intelectuală. Căci *acesta* și nu doară micul avantagiu material este scopul și titlul internatului.

Cît despre îngreuiarea luptei prin creșterea numărului de candidați —ea este fatală, ea este firească, ori și cum. Inchipuiască-și dară protestatorii că *ei inșiși* sunt mai mulți, că ei singuri între ei sunt puși să concureze, să-și încordeze forțele intelectuale — și, cu puțin sînge rece, cu dreaptă judecată, se vor ridica lesne deasupra momentanei preocupări și prejudecăți și vor da dreptate mai-marilor lor, medicilor șefi de secțiuni și nu se vor agita pe o temă ingrată, ne mai supunîndu-se instinctelor cari orbesc mințile...

Rodion

Drepturile copilului

II

Faptul de a fi dat naștere unei ființe fără ca aceasta să ne fi cerut, nu dă nici un drept părinților asupra copiilor. Din contra, el nu le creează de cît datorii. Și numai îndeplinindu-și aceste obligațiuni naturale către copiii lor, părinții pot aștepta de la ei drepturi reale la iubire sau respect. Dacă lucrurile aceste sunt privite altfel, aceasta se face dintr'o obicinuință moștenită, sau dintr'o greșită interpretare a faptelor, dintr'o prejudecată veche. Astăzi însă, lumea s'a emancipat de aceste concepții vechi, după care copilul este un nepoftit pe lume, care dacă i-a plăcut să vină, să-și ducă soarta, să-și ispășească păcatele, sau după care el este considerat ca un obiect de plăcere, o jucărie în mîna părinților. Copilul astăzi este considerat, trebue să fie considerat, ca o ființă care nu aparține nici părinților, nici statului, nici Bisericii și nici unei persoane oarecare, copilul își aparține lui însuși. El este o ființă a cărei personalitate este sfîntă, trebue să fie sfîntă, inviolabilă, pe care nimene n'are drept s'o atingă și s'o schilodească, după felul lui de a fi sau de a gîndi; ci din contra, fiecare are datoria de a o ajuta ca să se desvolte după felul ei caracteristic și original de a fi. Nu este permis prin urmare nici statului, nici Bisericii, nici părinților, nici unui individ oarecare să-l trateze ca pe o ființă neglijabilă și să-l facă să gîndească după cum i se dictează. Din greșita concepție a educației, care s'a dat copiilor pînă acum, rezultă o mulțime de rele de care sufere omenirea și de care va suferi pînă nu se va renunța la sistemul învechit de educație, care constă în a prepara pe cetățanul de mîne, care va avea să trăiască în alte condiții de viață, — după vederile oamenilor de astăzi și în împrejurările de astăzi, care, desigur nu se vor perpetua la nesfîrșit.

Intru cît părinții au trăit în alte timpuri, cu alte cerințe și în alte împrejurări, ei nu pot să facă nici o presupunere asupra viitorului, în care vor avea să trăiască copii lor. Și apoi nu se știe din clasele primare ce are să devie un copil, pentru ce carieră va fi el mai apt. Prin urmare nu putem presupune de ce fel de cunoștințe va avea nevoe în viitor. Cunoștințele pe care i le dăm acum trebue să aibă deci un caracter cu totul general, cu alte cuvinte să nu aibă un scop determinat, ci să fie considerate numai ca mijloc de a ajunge un scop. Trebue să mai știm încă, că capacitatea de a cunoaște, de a ști, nu este infinită, ba e chiar limitată.

Ideile și imaginile luptă în capul nostru unele cu altele, care să rămână și care să se ducă. A învăța un lucru însamnă a nu mai putea învăța un altul. Cum am putea prin urmare să ocupăm mintea unui copil cu niște lucruri, pe care el va trebui să le uite, sau care nu i-s de folos?

Dar dacă nu putem cunoaște ce va deveni copilul în viitor, un lucru însă știm bine: că trebue să se servească de calitătile spiritului său, care sunt totdeauna aceleași, spiritul de observație, reflecția, judecata. Aceste calități cată să fie desvoltate și către care desvoltare copilul este împins din instinct, numai să fie pus în poziție favorabilă, după cum din instinct puiul de pisică se joacă cu mototolul de hîrtie sau cu ghemul și se învață a prinde șoareci.

Pentru a-și desvolta facultățile nu i nevoe să venim înaintea copilului cu cunoștinți mai presus de puterile lui; căci în chipul acesta ajungem la un rezultat contrar: ucidem în el orice avînt pentru desvoltarea facultăților. Ci n'avem decît să ținem seamă de instinctul lui de a se juca, de a se mișca, de a întreba, de a cerceta, de a imita, căci aceste sunt adevăratele mijloace pentru desvoltarea facultăților, de care se servesc și animalele în vrista copilăriei lor pentru a și le desvolta pe ale lor. Trebue prin urmare să aducem în acord metoadele școlare cu aceste predispoziții naturale ale copilului. Dacă voim numai decît să ne servim de cunoștinți pentru desvoltarea facultăților să nu le luăm pe aceste de prea departe, ci din cercul lui de viață: din casă, din curte, din oraș, din școală. Numai graba ce avem de a-i da cunoștinți și lipsa de cunoștință a sufletului lui, a făcut pe pedagogi în vechime

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

să-i îndoape mintea cu o mulțime de cunoștințe abstracte și să-l înzestreze cu cuvinte și cu idei, pentru a face din copii mașini, care să funcționeze după indicațiile altora și oameni superficiali, care nu s în stare să judece nimic prin propriile lor forțe. Pedagogia veche are asupra ei multe crime, printre care și aceea de a urmări pas cu pas viața copilului și a-i impune cunoștințe premature, spre a-i amări viața și a face din el un degenerat fizic, intelectual și moral. Copilul, ce e drept, în calitatea lui de viitor cetățean, de viitor membru activ și participant al societății, are dreptul de a primi toate noțiunile morale, toate cunoștințele cîștigate de oameni pînă la dînsul, cunoștințe cari îi vor ajuta să iasă din starea lui de sub tutelă și să intre în acea de ființă liberă, să se bucure de o viață liberă.

Dar de aici nu urmează că avem dreptul să venim cu cunoștințe peste puterile lui și mai ales cu cunoștințe nedemonstrabile sau greu de demonstrat pentru el din pricină că sunt luate din cercuri prea depărtate de el și să-i umplem capul de cuvinte spre a-l zăpăci, sau de idei false pe care știința a început să le spulbere și din capul celor cari își fac o meserie din a le profesa.

Dacă în trecut lumea a putut trăi din cîteva percepte de morală, formulate de către niște oameni superiori, copiii noștri, cu siguranță, nu vor putea trăi cu ele, întru atîta lumea se schimbă grație descoperirilor științifice care se fac din an în an. Ori atunci trebue să încrucișăm mîinele și să privim cum merg înainte cei care se conformează acestor cerințe ale timpului, pentru că nu putem face pact cu toată lumea ca să rămîie pe loc.

C. V. Buțureanu
Institutor

In chestia taxei farmaceutice

Lăsînd la o parte zeflemelele cu care d. Adace încearcă să ni răspundă, voi căuta, prin cele ce urmează, să răspund atît d lui farmacist Jelea, la articolul d-sale din ziarul „Mișcarea" din 9 Oct, cît și d-lui Adace, la al d-sale din „Opia" aceeași dată.

Pentru ce mă ascund sub anonimat? întreabă d-nii Jelea și Adace, – fiind că probabil, chiar de a și fi semnat articolele, mi s'ar fi imputat că am făcut-o, din interes de reclamă. Afară de aceasta n'am semnat, fiind-că cele arătate de mine sunt adevăruri, confirmate de însăși taxa farmaceutică oficială și pe care ori ce farmacist trebue să o aibă vecinic înaintea ochilor. Așa fiind, n'aveți nevoe, d-lor farmaciști, de numele meu, căci dacă credeți că cele arătate de mine, și altele ce voiu mai arăta prin cele ce urmează, vă jignesc (cu toate că nu vă pot atinge întru nimic), apoi n'aveți de cît să trageți la răspundere pe acei cari au ticluit taxa farmaceutică oficială.

„Nu te amesteca unde nu-ți ferbe oala". Așa cere d. Adace și prin alte cuvinte tot ast-fel și d. Jelea, ca și cum taxa farmaceutică ar forma apanagiul farmaciștilor și nu al publicului în genere, care are tot dreptul de a discuta o taxă care interesează sănătatea publică. Înțeleg să nu mă amestec în lupta deschisă de d. Adace contra colegilor d-sale, pe cari-i denunță că sunt necinstiți, că practică incorectitudeni, că depreciază profesiunea lor etc., dar de aceasta eu nu m'am ocupat în articolul meu, aceasta o las pe seama d-lui Adace și a altora, eu am profitat numai de ocazia că d. Adace a deschis discuția, ca să arăt că taxa farmaceutică este foarte împovorătoare pentru populațiunea săracă.

N'avem dreptul oare să ne spunem părerea asupra unei legi, necum asupra taxei farmaceutice? Că taxa actuală conține absurdități, această o declară sus și tare chiar și farmaciștii.

D. Adace are aerul de a mi imputa că am luat apărarea farmaciștilor necinstiți și cari lasă reduceri prea mari. Cei cari au citit articolul meu, s'au putut convinge că n'am luat apărarea unor farmaciști pe cari-i denunță d. Adace ca necinstiți. Eu am aprobat numai pe acei cari lasă reduceri pentru săraci, și deci a lăsa reduceri și a fi necinstit, nu-i unul și același lucru, după cum rezultă din încheerea articolului meu. „Dacă acei cari alcătuesc taxa farmaceutică oficială n'au vrut să țină seamă de asta (adică de deosebirea dintre punga bogatului și a săracului,) apoi nu trebue să blamăm pe acei farmaciști, cari au într'înșii simțul umanității, și cari fără a perde cîtuși de puțin, fac reduceri pentru săraci, căutînd prin modul acesta să îndrepte ceea ce alții au greșit." Din contra, trebue să-i fim recunoscători, *cu neclintita condițiune însă, de a executa ordonanțele medicale cu cea mai perfectă conștiinciositate*".

Apoi bine, d-le Adace nu mi-ai făcut oare d-ta cunoscut că pacienții, cari vor veni cu rețete prescrise de mine și cu însemnarea inițialelor „p. p" pe ele—adică „pro pauper"—vor fi taxate cu reduceri de 50 la sută? ceea ce ai și făcut în ciuda articolului 24 din regulamentul taxei farmaceutice. Prin acest fapt umanitar însamnă oare că ești necinstit? De sigur că nu.

In privința esenței articolului, adică în privința celor scrise relativ la taxa farmaceutică, există divergenții de opinii între d-nii Adace și Jelea. Pe cînd cel d'intîi nu contestă cele zise de mine, căci recunoaște că sunt conform taxei, cînd zice: „Nu voiu căuta întru nimic să desmint comentarile taxei farmaceutice, ea e alcătuită din medici, farmaciști și veterani". Cu alte cuvinte, lasă răspunderea pe seama d-lor. D. Jelea însă nu se mulțumește cu descrierea taxărei, cu toate că e conform cu taxa oficială, după ce face puțin spirit crezînd că prin modul acesta are să convingă pe cetitori), adaugă că „cu a această competință de taxare ce lasă de dorit presintă cetitorilor pe farmacist ca pe un spoliator". Desfid să mi se arăte în tot articolul meu, dacă am făcut pe farmacist spoliator, sau am făcut macar aluzie la așa ceva. In discuție am fost cu totul obiectiv, comentînd pur și simplu taxa; dacă taxa e greșită, rezultă oare că farmacistul e spoliator?.

D. Adace, după ce înșiră diferiți negustori și meseriași se întreabă: oare acestora li este permis să ceară prețuri exorbitante pentru ceea ce nu face? și adaugă la urmă „oare unui medic îi se cuvine 2—3—5 etc. lei pentru o vizită cînd hîrtia ce ți-o însemnează nu costă nici a zecea parte din un ban"?.—Apoi tocmai această o doresc și eu împreună cu toată populațiunea săracă suferindă, că după cum ciubotarul, modista, cofetarul etc.—citați de d. Adace —sunt liberi de a-ți cere prețul ce li convine, de ce adictelea să n'aibă acelaș drept și spițerii chiar cînd lasă reduceri, dar totuși cîștigă.

Dar nostimă e comparația ce face atît d Jelea, cît și d. Adace, cu medicul căruia îi se dă ca onorar o sumă mare. pe cînd hîrtia ce ți-o însemnează nu costă nici a zecea parte dintr'un ban. Frumoasă comparație, n'am ce zice. Medicul primește onorarul său pentru bucata de hîrtie. Dar atunci cînd nu prescrie măcar nici o rețetă—căci sunt și astfel de cazuri—atunci desigur că nu i se cuvine nimic. Nu i așa? Judece aceasta cetitorii.

Dar—zic d-nii Adace și Jelea—noi avem aceiași pregătire, încît—adaugă d. Adace—nu poți fi mai pretențios că pentru că d-ta în persoană, eliberezi acea hârtiuță, primești 5 lei, atunci fii gentil și îngădui mi și mie, că pentru faptul că eu în persoană eliberez o condulută (adică plicul de hîrtie în care se pun prafurile) care costă de zece ori mai mult decît hîrtiuța d tale, să iau 30—40—50 bani, cînd dv. cereți expediția de lux. Iar o frumoasă comparație că pentru faptul că are—zice—aceiași pregătire ca medicul și că *d-sa în persoană* eliberează o convulută *să fim gentili și îngăduitori* să nu protestăm ca și să ia un preț exorbitant pentru un plic, de oare-ce și d-lui închide ochii cînd medicul pentru o bucată mai eftină de hîrtie, primește 5 lei. Nu-i așa că pledează bine?

Afară de aceasta d. Adace afirmă că plicul de 50 bani se cuprinde în expediție de lux. Acest plic se taxează la toate rețetele, chiar și la acele pe care se menționează „expediția simplă" adică fără lux. Ce fel de lux este un plic în care ai nevoe să introduci prafuri? De un plic pentru prafuri, nici o expediția medicală ori cît de sărăcăcioasă, nu poate fi lipsită. Expediția de lux se cheamă atunci cînd se expediază în o cutie dd carton, și cînd se cere ca praturile se fie introduse în capsule amilacee, ear în asemenea caz, bine-înțeles, taxa e cu mult sporită.

Apoi—afirmă d-nii farmaciști noi avem mari cheltueli către stat, județ și comună, chirie etc. suntem sclavi ai datoriei zi și noapte etc. Dar cine vă constată toate aceste?—ca și cum alții, chiar și medicii, despre care d lor afirmă că nu cheltuesc de cît un petic de hîrtie, n'ar avea cheltueli proporționale, n'ar plăti chirie, patentă etc etc. ca și ori și care profesionist.—Dar dacă voiți să vă scoateți cheltuelili, scoateți-le de aiurea, nu de la saraci, ci de la acei cu dare de mînă, acestora faceți expediția de lux, taxați-i conform literei taxei în vigoare. Căci vedeți bine, că și medicul după cum am arătat, are cheltueli, și cu toate aceste, ia de la sărac mai puțin pentru bucata de hîrtie—ca să mă servesc de comparația d-lor farmaciști—uneori nu ia nimic, și cîte odată cînd vede bolnavul e foarte sărac, pe lîngă că cheltuește cu transport la domiciliul său, apoi sunt cazuri—crediți-mă că-i să mai dă cîte ceva pe deasupra pentru ca să aibă cu ce-și cumpara alinarea.

Dacă d-nii farmaciști ar fi ținut seamă de toate aceste, plus de responzabilitatea medicului care este mult mai mare de cît acea a farmacistului, dacă ar mai fi avut în vedere și vecinicile emoțiuni la care medicul—ori cît de nepăsător la dureri l'ați crede—e supus la ori-ce oară de zi și din noapte, și mai presus de toate dacă vă veți fi gîndit că medicul ca și militarul trebue să între în foc ori și unde nevoia o cere, și că aceasta cu toate minuțioasele precauțiuni e expus pentru vre-o maladie contagioasă, atunci de sigur—d-lor farmaciști—n'ați fi zis ca pe motivul că farmaciștii posedă aceeași știință ca și medicii, de aceea trebue să ia pentru un plic de hîrtie 50 bani, care valorează de zece ori mai mult de cît peticul de hîrtie pe care medicul își așterne rețeta.

Dar poate că arătările mele din articolul precedent n'au fost destul de eloquente, îmi voi permite a le complecta prin cele ce vor urma.

Dar aceste în numărul de mîine.

Medic

Litere-Științe-Arte

O statuie care lipsește.—Un confrate, care semnează în „Ordinea" cu pseudonimul „Un idealist" atrage luarea aminte că se pierde prea mult timp din vedere lipsa unui monument pentru Dimitrie Cantemir.

Iată un Ieșan căruia i se datorește o statue pentru că a fost într'adevăr un om mare. Este într'adevăr o figură mare, un istoric, un om politic, un filolog european și mai presus de toate un stîlp al edificiului romînesc.

Omul care a scris în epoca lui *Istoria imperiului turcesc*, în cît poți să-l numești Tit-Liviul secolului al XVIII, omul care a scris „Descriptio Moldaviae" plină de erudiție și de filologie, una din operile de seamă ale vremei lui; omul care a împins pe Rusia în politica balcanică, care și azi este piatra de încercare a politicei rusești.

Omul care a fost desigur unul din inspiratorii testamentului faimos al lui Petru cel Mare, omul care în toate acestea a avut în vedere veșnic pe Romînii lui, cărora le-a scris o istorie în dosul căreia s'a ascuns Moldova în epoca Fanariotă la fie ce pas, care a adus pe Ruși ca să-și scape țara de Turci, omul care a fost membru al Academiei din Berlin, care a fundat Academia din Petersburg; care a organizat „prima armată europeană rusă" și prin urmare a aruncat în balanța Europei pe colosul moscovit, omul care cel dintâiu a vorbit de latinitatea noastră, omul care a retrăit și a murit între stăini pentru ai lui.

Omul acesta cred că ar merita o statue în Iașul lui, în capitala lui, statue cu care s'ar putea mîndri mai mult Iașul de cît el dacă ar învia.

Multiplii noștri istorici, nu cred oare că ar fi un act de pietate, dacă pe lîngă intrigi și coterii, dacă pe lîngă publicații de documente și istorii pripite ar ridica o statuie aceluia care cu 200 de ani de zile înainte le-a tras calea pe care d-lor o urmează și azi?

*

In editura populară „Lumen" a apărut No. 96 cuprinzînd „Sugestiunea", de Max Nordau și un mic studiu asupra vieței și operei lui Giordano Bruno.

*

Credincioșii prietini și admiratori ai lui Zola, au făcut obișnuitul pelerinagiu la faimoasa sa vilă din Medan, cinstind și în acest al optulea an, ziua morții sale năprasnice.

J. H. Rosny, Paul Brulat, Mirbeau, și alții au vorbit de opera și de activitatea sa politică din anii cei grei ai afacerii Dreyfus.

*

Revistele comerciale ne anunță pentru iarna aceasta o criză a cîrbunelui. Din pricina grevei din Anglia și a războiului Italo-Turc, stocul de cărbuni existent la noi e foarte redus: aproape o treime din cel de anul trecut, la aceiași epocă.

*

De la Martie 1908—Martie 1909 țara noastră a exportat în Turcia mărfuri în valoare de 117.211.679 fr., și am importat de aco'o de 38.379.486 fr.

Cu aceste țifre, România ocupă al 7-lea loc în ceea ce privește exportul și al 11-lea în ce privește importul.

*

Profesorul Friederich Kohlrausch, bătrînul fizician, conducătorul institutului Fizico-Technic, era „profesorul model conștient de menirea sa stiințifică socială".

A murit, cînd elevii și prietenii lui se pregăteau să i sărbătorească a 70-a aniversare.

*

Se străduesc învățații să precizeze proprietățile pămîntului, care constitue, în unele părți ale Africei, hrana populației.

Unii savanți susțin, că aceste pămînturi ar fi cuprinzînd substanțe organice bogate, alții că ar fi cuprinzînd sare, de care duc lipsă africanii.

In sfîrșit prof. von Lushan crede că nu e vorba aci de cît de o pasiune patologică a negrilor degenerați.

*

Numărul revistelor în 1908, în diferite țări europene a fost:

In Franța 8940, în Germania 8050, în Anglia 4329, în Italia 3068, în Belgia 2023, în Rusia 1661, în Spania 1350 în Elveția 1332.

Creșterea lor în ultimul timp a fost considerabilă.

Astfel în Franța apăreau în 1640, 1 revistă, în 1780, 24, în 1790, 350, în 1827, 490, în 1866, 1640, în 1872, 2034, 1892, 5600, în 1898, 6417, în 1904, 8270, în 1908, 8940.

*

Nu numai în Europa, dar și în Extremul Orient se găsesc intelectuali în fruntea marilor revoluțiuni. Sufletul mișcării revoluționare din China este d-rul Sun-Yut Sen, pe care unii îl designează drept viitorul președinte al republicei chineze. Principalul lui colaborator este un tînăr student de 24 de ani, un fel de ministru de externe al revoluțiunii.

*

STRUNA ZILEI

ARMA POTRIVITĂ

Pristavul de podari G. a fost prins în flagrant delict cu femeea lui X.
Ziarul.

In contra ei—ce te-a trădat
Cu un rival de acest soiu,
Ascultă-mă, sărman barbat,
Să te 'narmezi c'un, . măturoiu.

INFORMATII

❑ **Examamenele stagiarilor de tribunale și judecătorii.**— Iată numele candidaților chemați la probele scrise ale examenului de magistrați stagiari de tribunale și judecătorii de ocol, care se va ține în ziua de 19 Octombrie, orele 8 și jum. în sala de ședință a Adunării deputaților.

Pentru postul de magistrat stagiar de tribunal d-nii: Anastasiu Alexandru, Anastasiu N. Nicolae, Anghelescu Gh. Dimitrie, Barcan Leon, Boerescu Constantin, Brăescu Nicolae, Butman Vasile, Celarian I. Nicolae, Ciulei M. Constantin, Constantinescu Ioan, Constantinescu Sabin, Corodeanu Nicolae, Curtovici Ioan, Dan T. Gheorghe, Degerățeanu Virgil, Demetrescu S. Dimitrie, Demetrescu A. Mihail, Demetriu N. Dimitrie, Dumitrescu Atanasie, Dimoftache Gr. Ioan, Dumitrescu F. Grigore, Duțu Ioan, Epure Constantin, Filip G. Alexandru, Georgescu Nicolae, Iacob George, Iliescu I., zis și Ungureanu Ilie, Isvoranu George, Laur Gheorghe, Mihăileanu Ștefan, Mihăilescu M. Constantin, Mircescu Traian, Neculau Ioan, Negoescu Coman, Nicolescu Nicolae, Nicolescu C. Teodor, Panku Radu, Pașcanu Ioan, Safirescu Adrian, Ștefănescu V. Dimitrie, Ștefănescu Ștefan, Tănăsescu Gh. Teodor, Teodorescu Ioan, Verner Alexandru, Vulpe Emil Aurel, Popescu Gh. Toma, Popescu N. Gheorghe, Popovici I. Constantin și Popovici Gh. Ioan.

Pentru postul de magistrat stagiar de judecătorie de ocol d-nii: Alexandrescu Vasile, Alistar Grigore, Anastasescu G. Ioan, Anghelescu D. Athanasie, Apostolescu Văleanu C. Ioan, Bărdescu C. Const., Bănescu Theodor, Bedreag N. Vasilie, Belu Remus, Bidu Const., Bonciu T. Mihail, Botez Const., Botez Petre, Budiș Gh., Carapancea Gh., Carp Dimitrie, Cîrjă Constantin, Ghesiu Const., Chirică Dimitrie, Chiricescu Mihail, Chirițescu Nicolae, Cogălniceanu Gheorghe, Constantinescu Dimitrie, Corcioavă Mihail, Costiniu Dimitrie, Costopol C. Dimitrie, Crăciunescu Petre, Crăescu Gh., Cristescu D. Dragomir, Culian N. Ștefan, Damian Nicolae, Dimitrescu Barbu, Doboș Const., Dobrescu I. Ioan, Dobrescu P. Paul, Dobrescu M. Ștefan, Dombrovchi St. Norbert, Donici Eugen, Dumitrescu G. Ioan, Eftimiu Al. Constantin, Frătiță D. Vasile, Gabrielescu D. Virgil, Călinescu Titus, Gîdei Petre, Gheorghiescu A. Gheorghe, Gheorghiescu I. Gheorghe, Gheorghiu Pioneanu Emil, Grigorescu P. Constantin și Grigore Teodor.

❑ Domnii profesori P. Rișcanu, I. Caragiani și I. Găvănescul, își vor depune zilele acestea raportul privitor la lucrările și titlurile candidaților la catedra de Logică și Istoria filosofiei moderne, foastă a d-lui Negulescu, vacantă la facultatea de litere din Iași.

❑ Pentru ocuparea a 25 burse rezervate actualilor solvenți ai școalei Normale „Vasile Lupul" s'au prezentat 48 de solvenți. Lucrările în scris au început eri sub privigherea comisiunei compusă din d-nii I. Mitru, Poclitaru, și Fedeleș.

Societatea Creditului Foncior Urban
DIN IAȘI

La 16 | 29 și 17 | 30 Octombre 1911, se va face a 60-a tragere la sorți a scrisurilor acestei Societăți conform art. 53 din legea Creditelor fonciare și art. 122 din statute.

Domnii detentori de scrisuri sunt rugați a asista la tragere, care va avea loc la sediul Societății, la ora 2 din zi, în prezența Consiliului de administrație și a Comisarului guvernului.

Direcțiunea.

❑ **Modificarea regulamentelor Facultăților de medicină.**—Consiliul permanent de pe lîngă ministerul iustrucțiunei publice ă discutat în ultima lui ședință modificările ce trebue aduse regulamentului facultăților noastre de medicină. La ședință a participat și d. dr. Socor, din partea facultății de medicină din Iași.

Consiliul a luat în discuție în primul rînd, proectul de regulament întocmit de d. profesor dr. Toma Ionescu decanul facultății de medicină din București și apoi proectul întocmit de d. dr. Socor pentru facultatea de medicină din Iași.

Consiliul a decis să dea d-lui Socor o copie după proectul d lui profesor dr. Toma Ionescu, pentru ca să caute să uniformizeze, modificările ce trebuesc aduse ambelor facultăți, în așa fel ca studenții de la o facultate, să poată trece la cealaltă.

❑ Consiliul profesoral al facultății de științi din Iași, va da un banchet în onoarea d-lui P. Poni, care pe ziua de 1 Octombrie, și a regulat drepturile la pensie.

La banchet vor fi invitați profesorii tuturor facultăților din Iași, profesorii facultății de științi din București și membrii secției de științi a Academiei Romîne.

Se vor lansa liste de subscripții pentru facerea unui bust a savantului chimist, care va fi așezat într'unul din laboratoriile de chimie minerală.

❑ Starea sănătății d-lui deputat Henri Șuțu, victima cunoscutului accident de automobil, s'a ameliorat.

Bolnavul va fi transportat la Iași, în cursul săptămînei viitoare, într'un cupeu al *Salvării*, din București.

❑ Corul Mitropolitan din Iași va da la primavară mai multe concerte la Palatul Regal.

❑ Trupa de operete Grigoriu a absolvit ieri seara a 20 a și ultima reprezentație în Iași. Rețetele brute au atins suma de 46.000 lei, din care Teatrul Național a luat 12 580 lei, plătind în schimb, iluminatul, controlul, afișele și afișajul.

❑ Fabrica de cărămidă a c. f. r., de la Ciurea (Iași), va fi mărită în cursul iernei și prevăzută cu instalații moderne.

❑ Domnul C. Nottara, fiind bolnav, nu va mai debuta în Iași, precum am anunțat, în primele reprezentații ale stagiunei din Iași, ci va debuta în seriile de 5, 6 și 8 Noembrie în trilogia lui Delavrancea.

❑ Universala casă Pathé Frères, recunoscînd meritele necontestate ale artiștilor romîni; cu toate obstaculile inherente unei prime încercări, a reușit cu succes desăvîrșit, să insceneze și să cinematografieze în capitala țărei, una din cele mai celebre piese din modernul repertoriu al Teatrului nostru Național și anume:

Amor Fatal, dramă spectaculoasă cu subiect real. Acțiunea se petrece în diferite locuri și localuri din Bucureşti.

Interpretarea e executată de: d na Lucia Sturdza, d-nii Bulandra, Barbelian etc.

Excepționalul program de astă seară Mercuri 12 Oct, cuprinde apoi Zigomar regele bandiților în luptă cu Paulin Broquet regele polițiștilor, extraordinar roman cinematografic, cuprinzînd trei părți de program, după scrierea premiată și publicată în marele ziar parizian „Le Matin".

Din viața Imparatului Frantz Iosef al Austriei. cinematografieri după natură—Invulnerabilul, scene comico fantastice—Cum petrece Arthème Dupin, scene humoristice.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

Ultime INFORMAȚII

❑ **Donația Regelui.**—*Administrația Curții Regale a remis Universității din Iași recipisa Casei de Depuneri, No. 19929, prin care se arată consemnarea făcută de Casa Regală, pe numele Universității, a sumei de 300,000 lei, scrisuri funciare urbane București 5 la sută, cu cuprinsul de Ianuarie 1911.*

Adresa de remitere cuprinde următoarele:

„Cupoanele semestriale se vor emite la scadențe în Mîna Rectorului, spre a se întrebuința valoarea lor, conform hotărîrei Senatului universitar, pentru tipărirea tezelor și mai ales pentru ajutorarea studenților lipsiți de mijloace—numai acelora cari fac studiile lor la Universitățile din Iași"—așa suna adresa M. S. Regelui, adresată Casei de Depuneri.

❑ **Unele ziare, continuînd a insinua că s'ar urma tratative pentru o conlucrare a partidului conservator-democrat, cu partidul de la guvern, suntem autorizați să dăm acestor svonuri cea mai formală desmințire.**

Nu se urmează nici un fel de tratative. Partidul conservator-democrat continuă a fi în opoziție nestrămutată, în contra actualului guvern, a cărula acțiune politică o desaprobă și o va combate cu același hotărîre, ca și în trecut.

❑ *Am anunțat, că primul procuror a făcut ieri cercetări la epitropia Casei Sf. Spiridon, privitoare la gestiunea unor foști epitropi ai casei.*

Primul procuror lucrează astăzi, sub inspirația procurorului general, la facerea rechizitorului, prin care un fost epitrop și un fost intendent al spitalului central din Iași, sunt trimiși în judecată pentru neregularități.

Rechizitorul se face în dublu exemplar, unul avînd a fi înaintat judecătorului de instrucție, celalalt ministrului de justiție.

❑ *După attea zile de frămîntare, examenul de capacitate pentru Desemn, a fost din nou amînat, de astă-dată fără dată.*

❑ *La spitalul de izolare, a fost azi internat un bolnav de variolă.*

Bolnavul este un locuitor din strada Stejar, dar lipsește de 4 septămîni din localitate, timp pe care l'a petrecut la o vie din comuna Buciumi, unde se crede a fi contractat variola.

Serviciul sanitar a luat cuvenitele măsuri.

❑ *Universitatea din Iași va remite Suveranului, printr'o delegație specială de profesori, mulțumirile Universității pentru donațiunea făcută de M. S. Regele.*

Delegația ar urma se ceară audiență în cursul septămînei viitoare.

❑ *D. Eduard Caudella membru în clubul guvernamental, a protestat cu vehemență, în potriva modului, cum s'au organizat serbările jubiliare și în special cum s'au lansat invitațiile pentru audiția muzicală de la reședința regală,*

D. Caudella a trimis și un articol de protestare, care însă probabil va fi refuzat.

Un identic protest a formulat și d. Th. Burada, care deasemenea n'a fost invitat la audiția muzicală.

❑ **Deraiarea de la Vintileanca.** *Astă-noapte, trenul de marfă No. 814, ce făcea cursa între Buzeu și Ploești, a deraiat între stațiunile Vintileanca și Ulmeni, pe cînd mergea pe panta dintre aceste stațiuni.*

Patru dintre vagoanele trenului de marfă, ce erau încărcate cu cereale, au deraiat de pe linie, amenințînd să cadă de pe rambleul liniei ferate.

Pentru a nu se provoca întîrzieri prea mari trenurilor de călători ce trebuiau să treacă prin acel punct, s'au ridicat de pe linie numai trei vagoane ce deraiaseră cu 2 roți, iar al patrulea vagon a fost demontat.

Din această cauză, trenul accelerat No. 1, ce trebuia să sosească la Iași la ora 9 dimineața, a sosit la ora 12.05, cu o întîrziere de 3 ore.

❑ **Examene la Universitate.**—Examenele de fizică, căldură și electricitate, vor începe la 20 Octombrie, orele 9 dimineața, la geometria analitică la 17 Octombrie, orele 8 a. m.; la filosofie (conferențiar Petrovici); la 22 Octombrie, ora 4 p. m Istorie Universală, la 28 Octombrie, ora 9 a. m.; la sociologie (profesor Gusti), la 15 c. ora 11 a. m.

❑ La 15 Octomb. va începe la Universitate examenul de abilitare ca docent în specialitatea literară, a d lui T. Bratu.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii I. Onciu, A. D. Xenopol, I. Găvănescul și Al. Philippide.

❑ *Colegiul medical al Casei Sf. Spiridon, întrunit eri seară. s'a ocupat din nou de chestia regulamentului medical al Casei, în special de chestiunea primirei studenților străini ca interni de spitale.*

Pusă la vot această chestiune, ea a întrunit 2 voturi contra primirei studenților evrei, 8 voturi pentru și 3 abțineri.

De și chestiunea n'a fost tranșată prin aceste voturi în nici un fel, de oarece n'a întrunit majoritatea nici primirea nici respingerea studenților evrei, consiliul a hotărît să scoată din regulament primirea internilor evrei, de oarece, după declarațiile făcute de dr. Socor, guvernul nu va admite asemenea inovație.

*

Consiliul s'a ocupat apoi de restul regulamentului, hotărînd să introducă următoarele modificări:

1) Concursul de medici secundari se va depune pe viitor pe specialități, adică medicul care candidează la o secție de chirurgie, spre pildă, nu va depune examen decît în această specialitate; 2) Tragerea juriului examinator nu se va mai face de către Epitropi, ci de către un copil, în prezența epitropilor și a candidaților; 3) Probele scrise nu vor mai fi semnate de candidați în josul tezei, ci într'un colț care va fi lipit, făcîndu-se mai întâi de juriu procesul verbal asupra valorei tezei, iar apoi se va deslipi colțul spre a se vedea semnătura.

❑ Baroul avocaților a cerut Universității să le pună la dispoziție Aula și amphiteatrul Facultății de drept, pentru ședințile primului congres al Federației avocaților din țară, care va începe în ziua de 6 Noembrie.

❑ La facultatea de Științi din Iași sunt vacante anul acesta 7 burse.

❑ Senatul universitar și consiliul facultății de științi, se vor întruni mîine, Joi ora 5 jum. seara spre a alege comisiunea care va certa lucrările și titlurile candidaților la catedra de mecanică rațională și experimentală de la facultatea din București, vacantă prin retragerea la pensie a d-lui Spiru Haret.

❑ Eri noapte o ceată de rău făcători s'a introdus în locuința arendașului moșiei Sîrca, din comuna Lungani, d. L. Feldman. Hoții, după ce au bătut în mod groaznic pe numitul arendaș, pe soția acestuia și pe chelar, au furat suma de 380 lei și trăsura cu cai din grajd, și au dispărut.

Hoții au tras și focuri de revolver, rănind pe arendașul Feldman.

❑ D. dr. T. Neculau, directorul liceului internat, a fost numit conferențiar de științi, la seminarul pedagogic din Iași, în locul d-lui I. Simionescu, demisionat.

❑ Casa pe care administrația comunală vrea s'o cumpere pentru instalarea unui cămin studențesc, se află situată în strada Cogălniceanu și este proprietatea erezilor def. M. Cogălniceanu.

Casa are 14 odăi și se crede că va fi plătită din suma de 300.000 lei votată pentru monumentul Unirii, de oare ce fîntîna proiectată a fi făcută în locul monumentului nu va costa 300 mii lei.

❑ Domnul C. Dissescu, și-a anunțat participarea la congresul avocaților care va avea loc în Iași.

❑ Consiliul facultății de științi, a cerut ministerului următoarele îmbunătățiri cu privire la întregirea cursurilor acelei facultăți:

1) Un post de conferențiar pentru secțiunea matematică.

2) Pentru secțiunea fizico-chimică să se prevadă 2 posturi de conferențiari de fizică aplicată.

❑ Ministrul instrucției, va propune parlamentului, printre cele dintâi proecte, acel al reformei învățămîntului superior.

❑ Eri a început oralul examenului de capacitate al absolvenților școalei Normale „Vasile Lupu", seria elevilor respinși la examenul din Iunie a. c. Au rămas pentru examenul din Octombrie 14 elevi. Comisiunea se compune din d-nii D. Pompei, I. Ursu și Borcea.

Pentru examenul de instrucție militară va fi d. maior Kekais.

❑ **Ce se petrece la gară?** — Industriașii și comercianții din localitate, au adresat azi Camerei de comerț, o nouă adresă, în cuprinderea următoare:

„Subsemnații industriași și comercianți, avem onoare a vă supune la cunoștință, că de mai bine de 6 săptămîni, avem dificultăți din partea C. F. R. cu predarea mărfurilor.

Mărfurile rămîn cu săptămînile în magazii, fără a fi exportate. Ușile magaziei sunt toată ziua închise și se deschid din cînd în cînd, în mod arbitrar, iar camioanele cu mărfuri sosesc din zori de zi, spre a le veni rîndul și a runcă mărfurile asupra celor aflate în magazie, făcînd astfel însemnate stricăciuni.

Cea mai mare parte dintre subsemnații, avem contracte cu termin de predare și suferim pagube enorme, din cauză că mărfurile nu se primesc de către căile ferate și nu se expediază nici cele aflătoare în magazie.

Vă rugăm, Domnule Președinte, să binevoiți a interveni, pe lîngă direcția generală a căilor ferate, spre a se lua cuvenitele măsuri de îndreptare".

Și această adresă e semnată de fruntașii comercianți și industriași.

❑ Un număr de comercianți evrei, s'au constituit aseară în societate, în scop de a desființa cerșetoritul, din sînul populațiunei israelite.

Membrii societății se vor ocupa în primul rînd de a strînge un fond însemnat, după care se vor interesa de mijloacele, pentru realizarea scopului ce și-au propus.

❑ La 1 Noembre, va apare în Iași un nou ziar septămînal sub direcțiunea d-lor A. D. Xenopol, Dragomir Hurmuzescu și Mihai Sadoveanu.

Noul ziar se va numi *Timpul*.

❑ *Societatea medicilor și naturaliștilor din Iași, va proclama membri de onoare pe toți profesorii streini, cari au luat parte la jubileul universității din Iași.*

❑ D. dr. Floru, medic șef al orașului a început azi inspectarea farmaciilor.

❑ Din Vaslui ni se scrie, că instalațiunea luminei electrice merge spre terminare și că cel mult la 1 Ianuarie, orașul va fi în întregime luminat cu electricitate.

❑ **Școlare.** — Învățătoarea Maria Antonescu de la școala din com. Țipilești, a fost transferată la școala din Hălceni, în locul învățătorului I. Ionescu care trece la Țipilești.

— Școala din com. Rădeni, a fost închisă pe timp de 2 septămîni, din cauza epidemiei de anghină difterică.

❑ **Judiciare.**—Eri, la curtea de Apel s. I. în importantul proces de revandicare a moșiei Hudeștii-Mari, proprietatea d-lui Frank, deputat de Dorohoi, făcută de moștenitorii def. Lățescu, s'au discutat chestiuni juridice de cea mai mare importanță și controverse din cele mai subtile.

In teză generală moștenitorii revandicanți, se bazează pe un *fidei comis de famille*, cuprins în testamentul def. Lățescu, pentru a obține moșia Hudeștii Mari, care nu putea fi scoasă din patrimoniul familiei Lățescu, după dispozițiunile clare și precise ale codului-Calimah, în vigoare la moartea lui Boldur Lățescu.

S'au opus multe excepții din partea deținătorilor actuali și cu deosebire diferite prescripții: de 30 ani, de 10 și 20 ani.

Toată soluția procesului stă în a se ști dacă dispozițiile codului Calimah, cu privire la fidei-comise, se mai pot aplica sub imperiul codului civil, care proibă prin dispozițiuni de ordine publică, substituțiile de ori-ce natură.

Asupra acestei spețe, vom cunoaște deciziunea Curței, Joi 13 Oct.

— La s. H-a a Curții s'a judecat ieri procesul falimentului Lupu Lemel Weinstein.

Curtea, primind în parte apelurile a calificat falimentul de simplu, reducînd pedeapsa lui Weinstein la o lună de la un an și achitînd pe cei doi complici.

— Se știe că trei săteni de pe moșia Baia, jud. Suceava, proprietatea d lui Al. Cantacuzino-Pașanu, se află deținuți sub motivul de a fi trimis o scrisoare amenințătoare acestuia.

Tribunalul a pus în libertate pe cei trei săteni, și asupra apelului procurorului, camera a infirmat ieri mandatele ordonînd punerea în libertate a numiților M. Bâdlan, S. și G. Mușat.

— Numitul V. M. Hann, din Focșani inculpat și deținut pentru dare de foc, a cerut Camerii de punere sub acuzare din Galați să l elibereze provizor.

Cererea fiind respinsă, Hann făcu recurs în casație, care casînd procesul verbal al instanței din Galați, a trimis afacerea spre a fi judecată din nou, la camera de acuzare din Iași.

— Simon Z. Ticmann, din Bacău, a fost condemnat de tribunal la un an și șapte luni închisoare pentru faliment.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Fabrica de Corsete din str. **Gh. Mîrzescu No. 17,** *înștiințează pe Onor. Clientelă, că a primit din străinătate stofele cele mai fine și frumoase, precum și croelele cele mai moderne.*

Isac Wechsler & Comp.

VIZITAȚI

Magazinul de Mode HELENE

— Iași Str. Lăpușneanu No. 30 —

care este complect asortat cu **splendide pălării** *de sezon,* **modele variate, moderne** *și* **elegante** *de la principalele case de mode din străinătate.*

Se vînd și forme negarnisite și furnituri ultimele noutăți pariziene.

Prețuri modeste

Ultima oră

București 12 Octombrie

Războiul Italo—Turc

Roma.—Generalul Caneva, telegrafiază azi că noaptea a trecut liniștită Purtarea trupelor eri a fost admirabilă. Pierderi au fost: din regimentul 11 infanterie: 2 ofițeri morți, 10 rîniți, numărul soldaților nu e stabilit; regimentul 82 infanterie: 1 ofițer; reg. 84: 2 soldați rîniți. Moralul trupelor italiene este foarte ridicat. Unii rîniți, au refuzat părăsirea liniei focurilor.

LUPTA DE LA BENGHASI

Constantinopole. - In cursul receptiei de eri al diplomaților dela ministerul de externe s'ar fi declarat că italienii ar fi avut 2000 de morți.

Atacul din Tripolis

Roma. — Atacul de eri dimineață în contra trupelor italiene a fost început de grupe de călăreți arabi și turci cei dintâi cunoscuți după lungile lor mantale. Călăreții au fost opriți de împușcăturile italiene și nevoiți a se înapoia.

Interpelare, relativ la răsboiul italo-turc

Londra.—D. Mason, liberal, interpelează, de ce Anglia nu a oferit Italiei, și Turciei, bunele sale oficii pentru terminarea ostilităților? D. Asquit, socotește ca o comunicare publică oare-care asupra acestui subiect, nu ar putea servi scopul indicat de interpelator.

Boala Imparatului Frantz Iosef

Viena.—Din cauza boalei Imparatului, care a răcit cu ocazia serbărei sale la Schvarzau, audiențele care erau fixate pentru 26 curent, au fost contramandate. De asemenea și audiența ministrului României, d. Mavrocordato.

Zvonuri despre anexarea Egipetului

Constantinopole.—Ambasadorul Turciei la Londra a cerut la ministerul de externe, lămuriri despre svonurile unei anexări a Egiptului. Ambasadorul a capatat formale dezmințiri.

REVOLTA DIN CHINA
— Situația rebelelilor —

Peking. — Generalul Ymtsang, telegrafiază că rebelii dispun de 400 tunuri. Generalul cere întăriri de artilerie, muniții și bani, contrar nu va putea înainta. Orașul Siamu, care trecea drept lealist a trecut de partea rebelilor. Opinia publică este de partea rebelilor.

MIȘCAREA LIBERALILOR

București.—Azi, la ora 5, are loc la d. Ionel Brătianu, o consfătuire, la care participă membrii comitetului executiv, cari n'au azistat la consfătuirele precedente.

Ședința consistoriului bisericesc

București. — Azi s'a deschis seziunea consistoriului bisericesc. Asistă Mitropolitul Moldovei și ministrul Arion. Nu s'a rostit nici un fel de cuvîntare. La ordinea zilei nu este nici o chestiune mai importantă.

Singura chestiune a fost acea a modificărei uniformei preoților, însă a fost amînată, pînă după alegerea Mitropolitului Primat.

Declarațiile d-lui Nestor Cincu

București.—Un redactor de la „Adevărul", a interviewat pe d. Nestor Cincu, cu privire la afirmațiile unui ziar guvernamental, că ar exista neînțelegeri între d sa și alți fruntași conservatori-democrați.

La aceasta, d. Nestor Cincu a răspuns:

„Aseminea inserțiuni nici nu merită a fi relevate, căci sunt pure nescociri. Să aibă presa guvernamentală răbdare, pînă la întrunirea Comitetului nostru executiv, și apoi să se ocupe de armonia ce domnește în sînul partidului nostru.

AVIAȚIUNE

București.—D. Maior Macri, a făcut azi la Chitila, un sbor interesant, cu un biplan.

CRAHUL DIN GALAȚI

Galați.—Produce mare perturbare, încetarea de plăți a mare case de cereale D'aujourd'hui. Pasivul trece de un milion.

D. TAKE IONESCU LA CRAIOVA

București.—D. Take Ionescu, a plecat aseară la Craiova.

Șeful partidului conservator-democrat se 'ntoarce mîine în capitală.

ACCIDENTUL PRIMARULUI ROMEI

Roma.—D. Natan, primarul Romei, vizitînd o fabrică, s'a atins de un curent electric. Primarul a fost serios rănit.

CONSILIUL DE MINIȘTRI
— Hotărîrea în chestia tramvaielor comunale —

București. - Consiliul de miniștri, ce s'a ținut eri, sub presedinția d-lui Carp, s'a ocupat de chestia societății tramvaielor. D. Marghiloman a dat cetire ante-proectului elaborat, care a fost aprobat.

S'a mai hotărît a se convoca pe acționarii foastei societăți comunale, și dacă vor refuza să semneze noile statute, d. Marghiloman să facă imediat formalitățile necesare, pentru exploatarea tramvaielor în regie.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

20.000 lei *No. 52329.*

3000 *lei No. 29489.*

2000 lei No. 49454, 56705, 39295, 32727, 51122, 41171, 10768, 7818, 8795.

1000 lei 21544, 52993 44367, 23135 20102, 19300, 20171, 39772, 22838 44704 57924.

500 lei 95161, 40336. 46566, 51337 44820, 42905, 34256, 49986. 30172, 50767 16025, 37958, 39967, 47989, 59889, 21679, 49163, 40865, 56649, 8571, 3492 53632, 14473.

Caut să predau 1 cți

a eleve și elevi din școalel primare, în timpul serei de la 6—8.

Mă ofer a fi conrespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.

Adresa la ziar sub **L. M.**

Absolvent a 8 clase de liceu

Poate fi primit, ca elev în Farmacia Verner *din Piața Unirei, înscrierea pînă la 15 Octomarie.*

Dr. H. SOLOMOVICI

specialist pentru boale de **Nas, Gît** *și* **Urechi.** *Reîntors din Berlin s'a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.*

Str. Golia 67 *(casele camerei de comerț)*

De inchiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camrre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

FIRMA KAUFMAN & BARBĂLATTĂ din Iași desminte zvonul respîndit de concurenți și rei viitori, cum că acea firmă ar fi încetat plățile sau că i s'ar fi protestat vre o poliță.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5 % p. a.

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

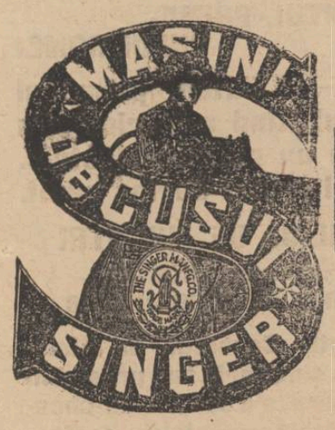

Cea mai nouă colețiune în Mașini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună mașină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodității.
Societatea pentru comercial cu mașini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAȘI

Strada Lăpușneanu No. 37

Sucursale în toate orașele principale din țară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanți serioși chiar și fără avere (ocupație religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner
FURNISORUL CURȚII REGALE
IAȘI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure și care își are întrebuințarea externă după cunoștina fiecărui.
Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Mustar romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă și ca adaos la sosuri, fiind picant și dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelență pentru copii, Limfatici, Scrofuloși, etc. *Sticla 2.50. b.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv și Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic și intelectual, Lipsa de sânge, Convalescența.

Cereți numai:

Parfumul și Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curței Imperiale Ruse, Curței Regale Romînă, Curței Regale Muntenegru și S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome și alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, inlocuind cu totul esențele**

De vînzare la toate Drogheriile și Mag. de Parfumerii din țară.

Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

„ANCORA"
(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieței și de rente în Viena.
Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanție peste 200 milioane

Garanții (efecte) depuse la casa de depuneri din București, pentru asigurații din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.
Plăți efectuate: peste 400 milioane lei.
Dividende plătite la asigurați pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viață și deces, cu sau fără participare la cîștig, cum și cu scutirea de plata premiilor și acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum și

Orice asigurări atingătoare de branșa vieței.

Condițiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcțiunea pentru Romînia, București.
Agent general pentru Iași:

IOSEPH POPPER,
Str. I. C. BRATIANU No. 166.
(foastă strada de Sus)

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Str. Lăpușneanu 32—IAȘI
— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale și Accesorii

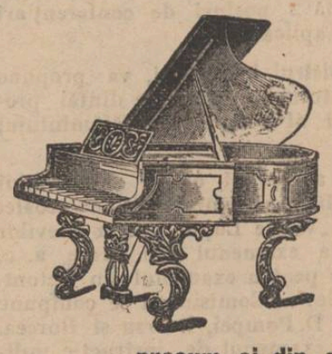

Reprezentanța și depozitul renumitelor

Piane și Planine „Rosenkranz"

precum și din alte fabrici cu prețuri convenabile

Vînzare și în rate lunare în condițiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"
lucrate în OȚEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

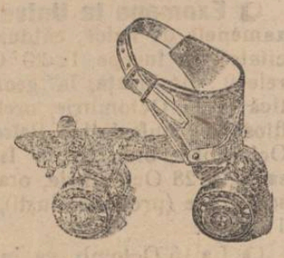

Inchiriere de Piane

Expediții în provincie

In 20 Octomvrie 1892, Academia de Medecină din Paris voță Doctorului **OLLIVIER**
UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.
AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bolelor de piele, dartrelor, eczemelor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecțiunilor cangrenose, leprei, gaselei, ulcerilor inveterați* și atotuleri bele provenind din necurățenia și alteratiunea sângelui.

Specifică prin excelență contra *BOLILOR MILIARE* și a tarbilor lor consecințe; dobândite sau ereditare, recente sau învățarate și rebele (accidentelor gurei și a gâtului, pustrelelor dosului. Mai nu altu medicament in lume nu posedă distinctiunile ce ondră Pesmetii Dr Ollivier.

Celu mai efficace și energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS OLLIVIER

Acesti pesmeți d'un gust forte plăcuți și de digestiune ușoră se conservă sănătoși in ori ce temperaturi și climă. Dupe 4 sai de experiențe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată efincitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Cu broșura acompaniaza fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul sau oficiu a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelu: « Acesti pesmeți oferă un « remedu de compositiune constantă, de « preparațiune cât de perfectă posibilă.... « Ei pot da servicie mari humanității. »

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÔTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iași str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș și electrician, Iași, str. Păcurari No. 17

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1423—Vineri 14 Octombrie 1911

Ilustrul șef al partidului conservator-democrat, domnul Take Ionescu, împlinește astă-zi cinci zeci trei ani de viață.

Cu profundă venerație, cu adînc respect, cu nestrămutată admirație pentru șef, salutăm aniversarea celui mai mare barbat de stat al Romîniei contimporane, celui mai ilustru cetățean al Țării, celui mai mare și mai luminat patriot romîn.

Pentru fericirea desăvîrșită a Țării, pentru triumful culminant al ideei democrate, facem urări entuziaste ca aniversarea nașterei șefului partidului nostru să fie sărbătorită încă mulți, foarte mulți ani de acum înainte.

Să trăiască Take Ionescu!

Să trăiască partidul conservator-democrat.

„OPINIA“

TAKE IONESCU

Ușor e să desinezi o figură care ți s'a arătat sub toate înfățișerile-i posibile, să analizezi un talent, care s'a cheltuit întreg, sá apreciezi o viață, care a dat societății tot ce-i putea da, prin concursul personal al inteligenței și al voinței, al ideei și al faptei; să schițezi însă chipul unui om, care desigur încă nu și-a ajuns culmea carierei, este o sarcină mai grea, fiindcă promisiunile acestuia sunt încă supuse îndoelei. Este adevărat că Take Ionescu promitea mult și că tot ce a promis pînă acum a îndeplinit cu prisos, potrivit vîrstei; și mereu promite mult, și poate va îndeplini și mai mult. Fără îndoială acest om, care posedă o mare virtute, ambițiunea, posedă și toate mijloacele de isbîndă: și e știut că nu e virtute socială mai mare de cît ambițiunea—cînd, ajutată de un potrivit talent, e insuflată de dragostea binelui public.

Un politic distins, în același timp publicist de valoare, zicea încă de mult, pe vremea sesiunei parlamentare din 1888 asupra lui Take Ionescu.

„Este un tînăr plin de viitor; ambi„ios, foarte ambițios; ca toți oamenii „cari simt ceva în inimă și în cap, cau„tă s'ajungă acolo unde cultura lui în„telectuală și talentele lui îl împing. Si„tuația lui politică nu e încă bine de„finită pentru moment. Nu se știe ce „va ajunge Take Ionescu. Or cum ar „fi, acest deputat al Craiovei, este pen„tru parlamentul romîn o adevărată „podoabă“.

Omul superior, care scria acesfe rînduri, și care el însuși este o ilustrațiune a vremei noastre, nu s'a amăgit. G. Panu a prevăzut bine, viitorul tînărului deputat al Craiovei.

Acest tînăr și-a făcut el însuși o situație deosebită, care nu se poate confunda în gramadă, ci trebuește distinsă, și a ajuns să se impună ca o personalitate politică de cea mai înaltă marcă. Toți aceia, care fac politică serioasă în țara asta sunt legați să-l pună în rîndul întâiu sau al amicilor sau al adversarilor, să se rezeme pe dînsul cu încredere sau să se teamă de el.

Amiciția lui Alexandru Lahovari, ilustrul repauzat, a fost pentru Take Ionescu un mare noroc. Tînărul avea la începutul carierei momente de ezitare; era încovoiat sub greutatea cîtorva prejudecăți amăgitoare, pe atunci încă dominante, rîsipite astăzi, grație în mare parte și puterei talentului lui.

Tocmai în acele momente, cînd trebue firește o extremă bravură pentru a lovi o legendă învederată atunci cînd tînărul sta la cumpănă între pietatea pentru demodatul liberalism doctrinar și spiritul democratic modern,—un mare amic i-a întins mîna.

Și acea mînă, atingîndu-i fruntea cu bunătatea și simpatia ce o inspiră unui adevărat talent, un talent adevărat, l'a redat lui—și l'a deslegat de îndoială.

Voința lui Take Ionescu astfel îmbărbătată s'a rîdicat îndată cu toată vigoarea. Rupînd legăturile rutinei, el a întrat numai de cît pe calea largă, unde voința-i putea găsi loc liber de mișcare, unde talentu-i superior se putea dezvolta fără piedici nici frîu. In acele momente începe el cu atîta avînt frumoasa-i carieră, și din aceleași momente, firește se pornesc asemenea, alături cu aplausele admiratorilor, alături cu popularitatea ce crește pe văzute primele scrîșneli ale invidiei și ale calomniei.

Tînărul acesta care, din rîndurile poporului, isbutea, singur între atîțea alții să se rîdice așa de sus, grație numai prestigiului eminentelor sale daruri, trebuia zdrobit; dacă nu zdrobit, cel puțin răsturnat, dacă nu răsturnat, barem murdărit!—de două ori dușmănit: odată pentru meritele, și încă odată pentru succesele lui. Dacă l-ar fi ursit soarta să strălucească tot așa de tare în altă carieră, unde succesul talentului să nu fi atîrnat atîta de puterea voinței, ca bună-oară în carierile artelor sau literelor, desigur tocmai superioritatea talentului i-ar fi fost cea mai mare primejdie: primul triumf ar fi fost semnalul nenorocirii, dacă nu chiar al peirei triumfătorului. Dar soarta l'a aruncat în cariera politică unde voința ajută atît de mult talentului; așa că urile individioșilor, atîțate de repezile-i succese, nu l'au putut nici răni, nici micșora.

Take Ionescu posedă o extra ordinară putere de pătrundere a lucrurilor și cel mai subtil tact de față cu oamenii. Observatorul deprins ghicește cîtă adîncime se ascunde sub zîmbetul atabil și mîngăitor al acestui barbat de Stat, zîmbet însoțit tot-deauna de o ușoară clipire a pleoapelor. E figura unui camarad, băiat bun, ori în ce mediu s'ar afla, între profesori de Universitate, între barbați politici, între publiciști sau alegători, între artiști rafinați, între diplomați sau între simpli țărani. Dar sub trăsăturile acestei figuri se întrevede, gata de apărare la ori-ce nevoe voința cea mai hotărîtă și mai neclătinată.

Sufletul lui e o claviatură. Toate tonurile pot, după moment, să ia rolul dominant. Vesel student; diplomat iscusit; orator atît de eminent în desbaterea parlamentară sau academică înaltă cît și în întrunirea publică zgomotoasă și sbuciumată; jurnalist și publicist extrem de abil; eminent avocat; călduros amator de artă și literatură; consilier devotat și luminat al tronului; patriot neobosit și cuminte,—ei îmbrățișează cu același interes, discută cu aceeași aplicare, rezolvă cu aceeași pătrundere toate chestiunile politice și sociale. Peste tot și ori cînd, aceeași limpezime de spirit, aceeași încordare a voinței.

Dinte toate aceste calități, acea care i le pune pe toate în lumină și i-a înlesnit succesul este talentul de orator, talent rar în adevăr, peste putință de tăgăduit; și de aceea pînă acuma n'a cutezat nimeni a i-l discuta. Este ceva specific în cuvîntarea lui, ca la toți oratorii mari, o notă personală care sfidează orice metodă. Frază comodă, corectă și elegantă; limpezime desăvîrșită și nici un fel de pretenție; facilitate și mlădiare fără artificii nici prețiozitate — toate astea într'o limbă romînească adevărat literară. Dar afară de partea exterioară, mecanică, el are, ceea ce e mai important la orator, partea interioară, pasională, nota personală. La el, apucăturile vehemente, pornirea bunului simț, care luptă adesea revoltat cruzimea spontană a dreptății nedreptățite sunt foarte rare. In schimb însă, în cuvîntarea lui ferbe violența interioară, concentrată toată în structura expunerii și argumentării. Argumentarea la el lucrează ca un fel de clește, care, după ce a apucat, strînge încet, încet, cu răceală, fără grabă, dar cu o cruzime care crește, crește mereu pînă sfarîmă.

Cariera lui politică pentru moment nu poate fi socotită—este însă o avere de promisiuni; de aceea am spus dintru'nceput, că a schița figura lui Take Ionescu nu e o sarcină tocmai ușoară. Cariera unui om de talent, seamănă cu brazda ce o lasă în urmă-i o luntre pe imensitatea mării. Munca lopătarului se poate prețui numai după ce el a ajuns la țărmul hotărît. Cîte primejdii îl vor împresura pe omul de stat, cîte promisiuni va îndeplini el, jertfindu-se une ori pe sine spre a folosi totdeauna la ai săi și binelui public,—toate atîrnă de atîtea și atîtea împrejurări, nenumărate și acestea ca și valurile pe cari a pornit îndrăznețul luntraș. Spre a birni împrejurări și valuri le rămîn și unuia și altuia puterea voinței, limpezimea minții și nestrămutată credință în ele. Asta e cariera talentului, asta va fi cariera lui Take Ionescu.

El de abia a intrat în largul mării pe valurile înalte; nimeni dintre prieteni ori vrăjmași, nici el însuși, nu se îndoiește de puterea talentului și voinței lui. La ceea ce spunea în 1888 G. Panu despre Take Ionescu, astăzi peste aproape zece ani, am putea adăoga: cum îl vedem mîndru și luntrea, vîslașul acesta departe are s'ajungă; și cînd într'un tîrziu, se va opri, el va fi fost o adevărată glorie pentru vremea și țara lui.

Caragiale.

1897 Iunie

PARTID OSINDIT

Cu cîtă bucurie a vestit „Epoca“, acuma cîte-va zile, sfîrșitul celui de al treilea partid!

Al treilea partid, eram noi.

Bucuria ei însă, a fost de scurtă durată. Partidul cel isprăvit, cel osîndit, cel desființat, nu s'a clintit un moment din loc. Vestea sfîrșitului a primit'o cu o admirabilă seninătate, și iată-l că stă azi în fața regimului, mai hotărît, mai dîrz, mai compact decît ori cînd. Dacă vreo-odată a putut zice cine-va despre el cunoscuta vorbă a vitalității ireductibile, e partidul conservator democrat: — *Les morts que vous tuez, se portent assez bien.*

Ne simțim bine, ne simțim tari, iar ziua de mîine o așteptăm cu o liniște și cu un simțimînt de siguranță, pe care nimic și nimeni nu poate să ni le tulbure.

Nu se stinsese bine ecoul vorbelor care anunțară, pare-se, sfîrșitul partidului nostru ca partid de guvernămînt, și întreg partidul a fost în picioare pentru a'și afirma voința și a'și manifesta destoinicia, de a fi și rămîne un organ al vieței naționale, care trăește propria sa viață și e în stare să asume răspunderea integrală a conducerei statului.

Acesta a fost unicul și singurul resultat al nouei încercări de a provoca disolvarea și disociarea acestei organizări politice, care departe de a fi pe pragul sfîrșitului constitue azi organismul de partid cel mai viu, ce există acum în țară și cea mai vitală organizare în care s'a întrupat la noi ideea conservatoare în cei din urmă două zeci de ani.

S'ar cuveni aproape să pomenim cu recunoștință vestirea „Epocei“, căci ea a dat odată mai mult prilej tuturor straturilor și tuturor organizărilor partidului conservator-democrat, să dovedească o coheziune, un devotament și mai ales o încredere în viitor, pentru care nu cunoaștem pereche în viața noastră politică și care rămîn criteriul fundamental al existenței și forței unui partid.

Inceputul l-a făcut admirabila și exemplara organizare conservator-democrată din Iași, care în toate împrejurările a fost în frunte cu impozantele ei manifestări de vitalitatea și unitatea partidului. Și din toate județele au venit apoi, într'o mișcare de irezistibilă conștiință de sine, dovezi puternice de inalterabilă credință în destinele democrației conservatoare.

Este aceasta atitudinea unui partid isprăvit, care urmează să se împrăștie în cele patru puncte cardinale, pentru că un estetician sau un geometru politic a descoperit deodată că strică o oarecare simetrie?

Dealtmintrelea, nu numai prin această atitudine partidul conservator democrat a dat dovada isbitoare a existenței și stăruinței sale, și intuiția clară a isbîndei sale definitive.

Se va vedea numai decît, cînd va reîncepe lupta, cît e de recalcitrant acest mort, ce prisos de viață și energie pulsează întrînsul, cît de puțin neliniștit e despre ziua de mîine, și cît de bine știe să dobîndească aceea ce 'i se cuvine și de care nici o considerațiune de ordin geometric nu-l poate lipsi pînă în cele din urmă.

Este totuși adevărat că există un partid sfîrșit, un partid care se exclude din rîndul partidelor de guvernămînt.

Acest partid, e cel guvernamental. In tocmai cum partidul nostru și-a dovedit în mod neîndoios vitalitatea prin faptul cá a putut rămîne în opoziție fără a suferi nici o știrbire, tot astfel partidul carpist și a proclemat singur decăderea și eliminarea din rîndul factorilor de guvernare prin modul cum a luat puterea și cum o exercită.

De sus pînă jos, edificiul guvernamental rîdicat în grabă ca o panoramă de bilciu, crapă și se dărîmă. Nici un curent de idei, nici o aspirație, nici măcar un mare și victorios orgoliu de partid. Fie-care din seniorii coalizați amenință să se retragă cu trupele sale.

Vedeți, comparați și judecați:

Care este partidul cel isprăvit și osîndit?

(Ordinea)

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSA INSINGERĂREI

Dintr'o mică aventură idilică, iată ne în fața unei sîngeroase tragedii. Războiul italo-turc, despre care se credea că va fi repede încheiat, fără vărsări de sînge, se apropie tot mai mult de ceea ce trebuie să fie trista realitate a oricărui războiu: un măcel.

Italienii sunt, fără îndoială o națiune simpatică, — un popor iubitor de libertate, un popor al cugetării și al științei. Și cu toate aceste—cine ar tăgădui? — de astă dată opinia publică europeană e mai favorabilă semi-lunei, e mai înclinată către poporul Semi cult care și apără pămîntul și rămășița de demnitate cu o energie desperată. Celui atacat se cuvine simpatia, compătimirea. Cu atît mai mult cu cît nimeni nu vede și nu pricepe lămurit înțălesul neașteptatului și cruntului atac al italienilor asupra unui adversar care are singura vină de a sta, fără voie, în calea năzuințelor de întindere colonială a Italiei, ori,—care trebuia să servească—prin slăbiciunea lui, poate numai aparentă—drept scară de suire a renumelui italic, prea puțin fecund în izbînzi militare în deceniile din urmă.

Un scriitor de la un mare ziar francez nota, cu data de 1 Octombrie, în decursul unor impresii dintr'o excursiune de anchetă în toată Italia:

„Iată-mă în Mesina! Da, în acea Mesină unde—nu sunt încă 3 ani—am văzut plîngînd un norod întreg, un popor întreg în jurul unei cetăți care părea moartă.

Și astăzi orașul acesta are peste o sută de mii de locuitori. Casele sunt înnoite și sunt pavoazate. Imnuri de bătălie și de cucerire răsună preste tot unde răsunau atuncea cîntările de doliu și de mîhnire. Și nimic nu e mai semnificativ, mai simbolic pentru sufletul italian decît această exaltare a unui război eminamente popular într'un oraș însîngerat încă de brutala trecere a morții.

Intreb pe un Messinez autentic, pe unul dintr'aceia ai căror străbuni au văzut catastrofele din secolul al 17 și al 18 lea, și care abia a scăpat el însuși ca prin minune din dezastrul de la 1908 și—el îmi spune:

— Nu poți crede pînă la ce punct războiul acesta este pentru noi o ușurare și o mîntuire. Noi aveam trebuință de dînsul, precum convalescenții au trebuință de aer, de mișcare, de întărire. Am îndurat de secole atîtea nenorociri și dezastre oarbe, încît lumea se obișnuițe a ne plînge de milă...“

...Să fie oare într'adevăr însîngerarea războinică leacul în potriva răului de care suferea poporul italian,—răul milei altora?

Se va vedea!

Pînă atunci e sigur că una din cele mai ciudate pagini de psihologie se scrie în momentul acesta, cînd națiunea italiană se entuziasmează și se mîngâie cu o foarte îndoelnică reușită în potriva unui dușman, pe care ar fi vrut să-l surprindă mai puțin pregătit și mai puțin simpatic, de cum l'a găsit într'adevăr.

Rodion

Relațiuni turco-romîne

In toiul campaniei.—Călătoria Moștenitorului turc.—Vremuri de glorie.—Mărire și decădere.—Ce plăteam altă dată. Cifre eloquente.—Arhiva umilinților.

Despre actualul războiu pe care-l poartă Impărăția Semi-Lunei se vorbește în altă parte a ziarului. In rînd cu opinia publică a Europei, opinia publică a țării noastre simpatizează în mod vădit cu Turcia, cu toate legăturile noastre de origine și de cultură cu Italia-Soră.

Acum cîteva săptămîni gazetele au dat o deosebită luare aminte vizitei pe care a făcut-o la noi — și în numeroase alte state — Moștenitorul Turc, primit cu multă bună-voință, preste tot, — chiar și în... Italia. La noi, primirea fu afectuoasă, ca și cum în trecutul nostru n'ar fi domnit nici-o umbră de dușmănie față de Turcia stăpînitoare.

*

Fără îndoială. Nimic nu e mai suggestiv pentru noi de cît apariția, în mijlocul unor primiri oficiale, a unor principi otomani cărora trebuie să le trezească gînduri de melancolie vederea locurilor peste cari odinioară se întindea, nedisputată și atot puternică stăpînirea *lor*. E de altfel, soarta specială în Europa a Impărăției turcești de a vedea — pe hartă — multe, foarte multe și întinse regiuni asupra cărora a domnit cînd va și preste cari, astăzi, nu mai dispune de nici un fel de autoritate. Dar nicăiri poate — afară de Bulgaria — istoria unei țări nu e atît de mult legată de soarta și cuvîntul Semi-lunei, ca în foastele Principate-Unite, astăzi Regatul Romîniei libere, stat amic al Turciei, dar în nici un fel și în nici o împrejurare supus ori îndatorat.

Am menționat nu de mult cartea lui Filip Zallony — apărută în traducere romînească la Alcalay — și în care sunt pe larg zugrăvite moravurile din timpul domniilor fanariote. Sunt pagini adînc umilitoare pentru cetitorul romîn de astăzi, dar și înălțătoare, în felul lor. Pentru că nimic nu însuflețește mai mult de cît constatarea unor imense progrese înfăptuite într'un timp relativ scurt. Se pare scurt intervalul de cîteva decenii, în care s'a putut șterge orice urmă dintr'o stare de profundă și necontenită jignire națională, morală și socială; căci altă ceva nu înseamnă relațiunile ce domniau pe vremuri între atotputernicia Stambulului și bicisnicile domnii din Principate, atîrnînd numai de bunul plac al celui din urmă politician conrupt de pe malurile Bosforului.

Dar mai presus de mărturia lui Zallony — de altfel bine informat și dînsul — este mărturia multor alți scriitori și oameni politici contemporani, între cari merită a fi citat, printre cei mai cu autoritate, Dimitrie Cantemir, fostul Domnitor al Moldovei, scriitor el

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

însuşi şi încă dintre cei mai documentaţi. E de semnalat între altele capitolul intitulat „Pentru birul şi darurile ce dă Moldova porţii otomaniceşti“ şi din care cităm un pasagiu mai lung :

„Din vremile întru care s'au ivit armatele turceşti la ţărmurile Dunării şi pînă în zilele lui Ştefan Voevod cel Mare, şi-au apărat Moldovenii tot cu vitejie slobozenia lor, neplecîndu şi grumazii sub jugul străin, sau să se înşele nici prin măguliri, nici prin jurăminte mari, dar *nici prin pilda megieşilor lor, adică a Muntenilor.*

Iar cum că Domnii Moldovii de multe ori au dat bani la turci, precum arată hronografiile Patriei noastre, nici noi nu ne dăm înlături.

...Insă alt bir care să fi fost necontenit în toată vremea nu au putut să li se arunce lor de la nimine, pînă după vremea lui Ştefan cel Mare ; căci atunci fiul său Bogdan Chiorul, din porunca tatălui său, după cum se zice, a închinat ţara turcilor, cu aşezămînt ca să le dea pe an cîte patru mii de galbeni, 40 cai şi 24 şoimi ; însă nu ca bir, ci numai ca semn de închinăciune. Tot după această tocmeală, cînd era să meargă însuşi împăratul la război, atunci avea să trimeată şi el la oastea turcească patru mii de Moldoveni.

Această tocmeală cu aşezămînt a ţinut aproape un veac, pentru că turcii fiind mulţumiţi că au pus numai funia în capul zimbrului Moldovenesc, nu au cutezat să o scurteze pînă ce nu l'au îmblînzit.

Iar mai pe urmă, după răscoala lui Ioan Armeanul, fiind scurse de toate puterile moldovenilor au făcut turcii început ca să ceară de la Petru Voevod Şchiopul, următorul lui Ioan, cîte douăsprezece mii galbeni ca un bir, sau baraciu ; şi măcar că boerii s'au plecat la aceasta, dar Petru nu a voit să primească, pentru ca să nu îşi pricinuiască în urmă o deläimare, că a pricinuit el întîiu bir Moldovii, ci părăsindu-şi scaunul, s'a dus la Ardeal, la moşiile sale, şi în locul lui au pus turcii pe Iancu Sasul, un om hapsîn şi tiran, Sardanapalul Moldovenilor, care a primit şi a învoit turcilor toate cele ce cereau ei, numai ca să dobîndească Domnia. Căci el nu avea frică că îşi va vătăma numele său cel bun, pentru că nici nu l'a avut vre-odată. Iar apoi mai în urmă după aceia, ispitindu-se Domnii de multe ori ca să-şi lepede jugul şi mai ales cînd se întîmplă şi alte tulburări în ţară, au găsit turcii vreme cu prilej de au mai mărit birul acela, în cît acei douăsprezece mii de galbeni, adică treizeci de mii lei s'au suit la nouăzeci şi şapte mii ; cinci sute lei, cari se plătesc acum la visteria curţii turceşti.

Pentru ridicarea banilor acestora, cînd nu sunt turcii încurcaţi în război cu alte stăpîniri din Europa, trimit ei la Moldova pe tot anul, cîte o slugă din cele de taină de ai Impăratului, cu nume de Hazne Agasi. Acesta după ce soseşte şi intră în oraş cu mare pompă numără banii haraclului şi îi dă iarăşi în seama Domniei, ca să-i trimeată la Ţarigrad ; şi pentru această osteneală i se dăruiesc 11.250 lei, o blană de samur şi altele ; ori i se dau 6 ani mai mulţi mai ales cînd se porunceşte în scrisoarea Vizirului, sau cînd este ştiut că acel Haznn-Agasi are mare trecere la Imparaatul lui“.

Dimitrie Cantemir stăruе apoi cu detalii asupra farmalităţilor ce însoţesc depunerea birurilor. După care adaogă încă :

„Osebit de haraciul acesta de peste an, pentru care am arătat acum, mai dă Moldova încă şi la Baieram sau Paştele Turcilor, ca un peşcheş Impăratului 18.750 lei şi două blăni, una de samur, preţ de 3250 lei şi alta de rîs ; valideei Sultanului, adică mamei Impăratului, 9.000 lei pentru seu de uns corăbiile cele de oaste 18000 ; lui Chislar-Agasi, 25000 lei şi o blană de mult preţ ; lui Chihaia 3750 şi o blană de samur ; tefterdarului 500 lei şi o blană de samur şi lui Reis-efendi 1720 lei şi o blană de samur.

Celelalte daruri cari se împărţesc pe la slugile împăratului şi ale vizirului, postavuri, pinzuri de matase şi blăni de samur mai proaste, care se zice paice pentru că sunt făcute din picioarele samurilor, prea rare ori se cuprind în bani mai puţin de 6000 lei.

La punerea Domnilor nu se plăteşte totdeauna o sumă potrivită ci se hotărăşte plata după lăcomia de bani a vizirului şi după lăcomia de cinste a candidatului, adică a celui ce voieşte să ia Domnia ; măcar că obiceiul este ca să dea Impăratului 37000 lei ; Validei Sultanului 5700 ; vizirului 22500 lui Chihaia 11250 ; sefterdarului 1500 şi lui Reis-efendi 750 lei.

Darurile — sau „bairam-peşcheş“ pentru celelalte slugi ale Curţii sau boeri se suie la 60.000 lei“.

Vremuri de umilire, — de sigur dar fatale vremuri de restriste din a căror umbră avea să resară şi lumina neatîrnării viitoare. Vremuri în care se dezbrăca şi se despoia ţara de modeştii muncitori cu mîna, ca să se îmbrace slugile otomane în blăni de samur.

Dar astă-zi par frumoase acele vremuri, pentru că... sunt trecute şi uitate, par indeferente îndeajuns, ca să le putem evoca fără a mai simţi umilinţa lor.

As.

Litere-Ştiinţe-Arte

Constatări nevinovate

Proiecte de statui curg astăzi
Pentru ai artei prometei,
Şi ieri trăind, piereau pe drumuri
Şi nimeni nu gîndea la iei.

In faţa gloriei postume
Curaj să prindă scriitorul,
Căci dacă vitreg e prezentul
Mai... guraliv e viitorul.

Invaţă din ceaslovul vremii,
Poete, tinere-autor :
Sînt oameni cari mor trăind
Şi nu trăesc de cît cînd... mor.

Contrast :

Din ceata celor cari, ţanţoşi
Pe scara gloriei azi sue,
Nici unul nu-i pentru statue !

Florian I. Becescu.

C.-Lung.

EPITROPIA GENERALA
Casei spitalelor şi ospiciilor
Sft. Spiridon din Iasi

Publică spre cunoştinţa generală, că în ziua de 24 Octombrie, ora 1 p. m., se va ţine licitaţie publică prin oferte sigilate, în cancelaria Epitropiei Generale din Iaşi, pentru vinderea spre exploatare a următoarelor parchete, arbori şi lemne de foc din pădurile Casei.

1) Din pădurea Coţofăneşti, jud. Putna, se vinde restul ramas neexploatat din parchetul No. 39 şi întreg parchetul No. 40. Suprafaţa totală 110 h. 5000 m. p., 80 arbori rezerve la hectar. Garanţia provizoră 6000 lei.

2) Din pădurea Vulpăşeşti, comuna Sagna, jud. Roman, parchetele No. 4, 5 şi 6 cu suprafaţa totală de 130 h. 5000 m. p. Una sută rezerve la hectar. Garanţia provizoră 4000 lei.

3) Din pădurea Orofteana, comuna Lunca, jud. Dorohoi, se vînd spre extragere un număr de 1657 rezerve de stejar, cu circonferenţa de la 1 m. 20 în sus, buni de lucru, dogărie şi construcţie. Garanţia provizoră 2600 lei.

4) Din pădurea Hreaţca, comuna Hreaţca, jud. Dorohoi, parchetele No. 14 şi 15, cu suprafaţa totală de 6 h. 6767 m. p. 80 rezerve la hectare. Garanţia provizorie 700 lei.

5) Din pădurea Streanga, comuna Mamorniţa jud. Dorohoi, parchetele No. 13 şi 14 cu suprafaţa totală de 6 h. 6204 m. p. 80 rezerve la hectar. Garanţia provizoră 700 lei.

6) Din pădurea Cotnari, comuna Cotnari, jud. Iaşi, parchetele No. 6, 7 şi 8, cu suprafaţa totală de 32 h. 3000 m. p. 100 rezerve la hectar. Garanţia provizoră 800 lei.

7) Din pădurea Stavnic, comuna Voineşti, jud Iaşi, parchetele No. 3, 4 şi 5, cu suprafaţa totală de 24 h. 1000 m. p. 100 rezerve la hectar. Garanţia provizoră 800 lei.

8) Din pădurea Chipereşti comuna Ţuţora, jud. Iaşi, parchetele No. 1 şi 2 cu suprafaţa totală de 6 h. 3095 m. p. Tăerea fără rezerve. Garanţia provizoră 300 lei.

9) Din pădurea Popricani, comuna Rediu-Mitropoliei, jud. Iaşi, parchetele No. 1 şi 2, cu suprafaţa totală de 13 h. 5372 m. p. Tăerea fără rezerve. Garanţia provizoră 800 lei.

10) Din pădurea Blăgeşti, comuna Valea lui Ioan, jud, Bacău, parchetele No. 39 şi 40 şi restul rămas neexploatat din din parchetul No. 28. Suprafaţa totală 285 h. 0483 m. p. 80 rezerve la hectar. Garanţia provizoră 15000 lei.

11) Din pădurea Unţeşti-Iapa comuna Unţeşti, jud. Tutova parchetele No. 1 şi 2 cu suprafaţa totală de 30 h. 3587 m. p. ; tăere fără rezerve. Garanţia provizoră de 1000 lei.

12) Din pădurea Chiţcani, comuna Puntişeni, jud. Tutova, parchetele No. 1 şi 2, cu suprafaţa totală de 24 h. 4668 m. p. Tăierea fără rezerve. Garanţia provizoră 1000 lei.

13) Din pădulea Vinderei, comuna Vinderei, jud. Tutova, parchetele No. 1, 2 şi 3, cu suprafaţa totală de 8 h. 4500 m. p. Tăiere fără rezerve. Garanţia provizoră 500 lei.

14) Din pădurea Dumeşti, jud. Vaslui, se vînd spre extragere din parchetele No. 2—16 inclusiv, un număr de 3000 rezerve de stejar, cu grosimea în circonferenţă de la 1 m. 05 în sus. Arborii buni de lucru, de construcţie şi de doage. Toţi arborii sunt marcaţi cu ciocanele silvice ale Casei, şi cu coloarei de oloi. Garanţia provizoră 7000 lei.

15) Din pădurea Boroseşti, comuna Scînteia, jud. Vaslui, se vînd spre exploatare 3380 rezerve de stejar, cu aceleaşi calităţi ca şi arborii de la pădurea Dumeşti. Garanţia provizoră 5000 lei.

16) Din pădurea Băceşti, comuna Băceşti, jud. Roman, se vînd 1140 steri lemne de foc de esenţe moi şi 100 steri de esenţe tari. Garanţia provizoră 600 lei.

17) Din padurea Boroseşti, comuna Scînteia, jud. Vaslui, se vînd 2515 dubli steri lemne de foc de esenţe tari şi 510 dubli steri de esenţe moi. Garanţia provizoră 1500 lei.

Condiţiunile speciale şi generale, privitoare la exploatările de mai sus, se pot vedea la serviciul silvic al Casei, în ori-ce zi de lucru de la orele 12—5 jum. p. m.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea comptabilităţei Statului.

No. 07597 11 Octombria 1911

INFORMATII

❑ *Mîine, Vineri, fiind sărbătoarea* **Sfînta Paraschiva,** *ziarul nostru nu va apare.*

❑ Administraţia comunală a dispus de a da vechiului antreprenor, concesiunea serviciului-barometric, neprezentîndu-se nici un alt concurent, la diferitele licitaţiuni ce s'au ţinut.

❑ Aflăm cu plăcere că amicul nostru V. I. Radu, s'-a serbat ieri nunta de argint, odată cu d. G. S. Cristofor, epitrop la Sf. Spiridon. D-na Cristofor şi d-na I. Radu sunt surori şi măritate în aceeaşi zi.

Urăm ambelor familii toate fericirile.

❑ Consiliul profesoral al facultăţii de medicină, a fost convocat pentru mîine seară, pentru a lua cunoştiinţă de modificările introduse în regulamentul facultăţii, care a fost pus în armonie cu cel din Bucureşti.

❑ Administraţiunea comunală, proectează a face nişte noi expropieri în piaţa Unirei, pentru a lărgi piaţa.

Aceasta în urma aşezărei statuei lui Vodă Cuza.

❑ La şcoala de moşit, se va pune în curînd în aplicare noul regulament, în virtutea căruia, se va cere candidatelor din anul întăi, cel puţin 2 clase secundare.

❑ D. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar a făcut eri un raport verbal d-lui ministru de interne asupra situaţiei sanitare a ţărei, în raport cu mersul epidemiei de holeră.

După datele d-lui Bardescu, holera nu poate să ia proporţii mari pînă la primăvara.

Făcîndu-se lucrări de asanare în cursul ernei în localităţile contaminate şi urmîndu-se cu aplicarea riguroasă a măsurilor de supraveghere medicală, epidemia de holeră nu va putea să se întindă în cursul anului viitor.

❑ Piesele alese de celebra artistă Suzanne Després pentru a fi reprezentate la Iaşi, vor atrage toată elita noastră intelectuală.

Les Marionnetes care se va reprezenta Mercuri 19 Octombrie a. c., *ie ultimul mare succes al comediei franceze din Paris* Suzana în Marquisa Fernande de Montclais ie extra-ordinară.

La Sacrifiée care se va reprezenta Joi 20 Octombrie a. c., *ie ultimul mare succes al Suranei Després la Paris.* Celebra artistă în rolul Jeanninei atinge culmele artei dramatice. Din tot repertoriul, aceste 2 piese au avut cele mai mare succese. La Viena şi Buda Pesta, unde a jucat zilele acestea, a trebuit să le repete în faţa unor săli archipline. Trupa ce o secondează ie mai pre sus de ori-ce laudă. Din ea fac parte eminenţii artişti ai teatrului parizian „L' Oeuvre“ de sub conducerea renumită a d-lui Lugné Poe.

Tot ce-i elită s'a grăbit a-şi procura bilete la Agenţia Teatrală „Thalia“ (Maximovici), căreia îi revine meritul de a organiza şi aceste două superbe spectacole.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Citim în *Evenimentul :*

D. N. Petrea directorul Prefecturei, a făcut eri o minuţioasă inspecţie în comunele Galata, Voineşti şi Miroslava.

Harnicul director a făcut un documentat referat d-lui Prefect Negruzzi, relativ la starea comunelor inspectate din toate punctele de vedere.

Vrea să zică : ieri a inspectat minuţios trei comuni şi tot ieri a înaintat un documentat raport asupra acelor trei inspecţii.

Iată un aviator... pedestru !

❑ Comisiunea pentru recensemîntul animalelor de cărătură, compusă din d-nii Maior Dejoianu, din regimentul 8 Artilerie Roman, preşedinte ; Ştiubei inspector de poliţie şi I. Ştefănescu delegatul Primăriei comunei Iaşi, au început de azi dimineaţă clasarea animalelor la disp. I-a.

❑ Direcţia c. f. r. a acordat fabricei de bere „Zimbru din Iaşi, o reducere de 75 la sută la transportarea fabricaţiunilor ei.

❑ Regulamentul pentru ocuparea posturilor medicale în spitalele Spiridoniei neflind încă aprobat, au fost amînate, sine die, atît concursul pentru ocuparea locului de primar, la secţia chirurgicală din Iaşi, fixat pentru 1 Noembrie, cît şi acel de medic primar la la Tg.-Frumos, fixat pentru 23 Noembrie.

❑ Domnul P. Botez a fost numit supraveghetor şi ajutor de secretar la şcoala de Arte şi meserii din Iaşi.

❑ **Creditele comunelor urbane.** Ministerul de interne a adresat o circulară primăriilor comunelor urbane reşedinţe de judeţe, prin care le face cunoscut că, de-aci înainte, ori cînd va fi vorba de modificarea bugetului ordinar al comunei, prin sporirea fondului pentru deschiderea de credite suplimentare şi extraordinare, să se înainteze ministerului în totdeauna cîte un tablou în care să se arate sumele ce s'au ordonanţat din acel fond, pînă în ziua votării rectificării din buget, cum şi un alt tablou în care să se specifice, cel puţin în trăsuri generale dacă nu amănunţit, cheltuelele ce urmează a se acoperi din noua sumă cu care se sporeşte fondul pentru deschiderea de credite.

Această regulă, impusă de ministerul de finanţe pentru creditele cerute din bugetul Statului, se va aplica cu stricteţe şi comunele urbane. Fără aceste deslişiri ministerul nu va putea acorda deschidere de credite, nici modifica bugetul.

❑ D. N. Negru, licenţiat în fisicochimice şi electricitate, a fost numit profesor al liceului din Bîrlad, pe ziua de 15 Octombrie.

❑ Astă-zi pe la orele 2, trecătorii din piaţa Cuza Vodă, au fost alarmaţi de nişte ţipete ce se auzeau venind din o cameră de la etajul al II-lea de la noul Otel Continental.

Urcîndu-se sus poliţişti şi mai mulţi trecători, au găsit în o cameră pe lucrătorul zugrav Şmil Şmilovici trîntit jos şi plin de sînge, avînd capul spart, şi pe zugravul Avram Lazarovici, care continua să-l bată încă.

Cel din urmă a declarat că l'a bătut fiind-că cel dintăi, de şi angajat, nu mai voia să continue lucrul.

Bătutul a fost transportat la spitalul central, iar agresorul arestat.

❑ In notiţa publicată ieri, relativă la şedinţa colegiul medical, al Spiridoniei, s'a strecurat o eroare de cifră : nu *opt* ci *trei* medici au votat pentru modificarea punctului din regulament, relativ la internii din spital.

❑ Secretarii Camerelor de comerţ din ţară, s'au întrunit eri la ministerul de industrie.

Scopul întrunirei a fost invitaţiunea, ca odată pe lună, secretarii să raporteze ministerului felul cum se aplică legile industriale, în circomscripţiile respective.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

SCRISORI DE DEPUNERI şi LIBRETE DE ECONOMII cu dobînda de 5% p. a.

❑ Noul program de astă seară Joi 13 Octombrie, al cinematografului Pathé Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde următorul roman :

„Noaptea sinistră“, (romanul unei fete sărace), prima piesă cinematografică, cuprinzînd patru părţi mari de program. Rolurile principale sunt susţinute de corifeii artei dramatice parisiene, şi anume de d-ra Napierkowska de la Opera mare din Paris, d-rele Berthe Bovy, Kolb, d-nii Ravet, Vorms de la Comedia Franceză, Dorival de la Teatrul Odéon, Lorrain de la Teatrul Sarah Bernhardt, joacă şi detectivul Nick Winter, etc.

Nici un cinematograf n'a desfăşurat pînă azi o dramă, care să incordeze atenţia şi curiozitatea spectatorului mai bine de o oră şi jumătate prin o reprezentare magistrală a pitoreştilor sale tablouri şi realistelor sale scene.

Noaptea sinistră nu este o fantesie, ci o operă adevărată, în care se oglindesc atît generozităţile vieţei cît şi mizeriile ei.

Toate caracterele şi tipurile societăţei moderne se întălnesc aci : Cinstea, ispita, corupţia prin aur, fascinarea uvrierelor, netrebnicul împins la nelegiuiri, infamii şi crime, toate aceste datorite întunericului „Nopţei sinistre“.

Spectacolul începe cu subiectul interesant „Costumele în decursul veacurilor, urmează apoi : „Noaptea Sinistră“ şi se termină cu splendida comedie „Vila electrică“.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ Din Bucureşti ni se telefonează, că eri după prînz, a avut loc o consfătuire intimă la ministerul de industrie, în care s'a discutat, un proect, în virtutea căruia, secretarii şi funcţionarii Camerelor de Comerciu, să fie consideraţi ca funcţionari ai statului şi să se bucure de dreptul la pensie.

❑ D-nii profesori *I. Găvănescul, A. Philippide, Paul Bujor, D. Alexandrescu, I. Caragiani, M. B. Cantacuzin, Dr. Socor, A. Mănescu, E. Puşcariu,* se vor întruni astăzi la orele 4, sub preşedinţia rectorului, pentru a rezolvi cererile de acordarea burselor fundaţiunei Carol I, vacante la facultatea de litere.

Bursele au fost solicitate de foarte numeroase cereri şi probabil că vor fi scoase la concurs.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 10 Octombrie, preţurile produselor sunt următoarele :

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brînză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt :	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete :

Pere pergamute

Zilnic se găseşte renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri :

Vin alb vechiu de masă	0 90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 „	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Chestia bolnavilor sănătoşi se confirmă, din nefericire, în totul.*

Zicem din nefericire, fiindcă ceea ce s'a făcut constitue o mare necuviinţă faţă de Rege.

S'a constatat că Regele a găsit în secţia III zece bolnavi, din care doi fusese aduşi din secţia d-rului Bacaloglu, trei din secţia d-rului Negel şi cinci improvizaţi din funcţionarele inferioare ale spitalului, un sănătos a fost pansat şi pus în secţia d-rului Juvara, iar un copil legat la ochi şi pus în secţia d-rului Socor.

Epitropii, ca să scupe de bocluc, încercase o desminţire a faptului din partea colegiului medical, dar fără refuzaţi net.

Pentru astăzi, ora 4, fusese convocaţi toţi medicii primari, toţi profesori medicinişti şi medicii secundari, spre a se obţine o desminţire de la ei, dar de teamă că desminţirile vor transpira în public, s'a renunţat la idee şi convocarea a fost contramandată.

In schimb s'a făcut apel la o primă să dee o scrisoare de desminţire şi prima a apelat la un student să-i facă acea desminţire, spunînd că aşa are ordin de la epitropi.

Epitropii ar putea face apel la ministrul Arion, ca să desmintă chestia bolnavitor sănătoşi.

In adevăr ministrul instrucţiei a vizitat spitalul central două sau trei zile după ce fusese acolo Regele şi întrebînd de secţia a III, i s'a răspuns **că este închisă.**

❑ *Preşedintele Camerei de Comerciu, a luat azi dispoziţiunea de a exercita un control sever, în ceia ce priveşte aplicarea legei repausului duminical, şi de a da în judecată pe cei ce calcă legea.*

❑ *Cu rechizitorul primului procuror au fost trimeşi la instrucţie domnii C, B. Pennescu, profesor dr. Puşcariu şi d. Botez, foştii epitropi ai casei sf, Spiridon şi foştii intendenţi Patraşcanu şi Voinescu, pentru rea administraţie.*

Afacerea va fi repartizată la cabinetul de instrucţie s. II, al d-lui judecător Kessim.

Rechizitorul s'a făcut „din ord nul procurorului general"—cu aceste cuvinte începe rechizitorul, fapt absolut unic, de oare-ce rechizitoriile de introducere le face primul procuror, fără a specifica din ordinul cui.

*

Procurorul general, ca să se pună şi mai bine cu ministrul său, a desgropat un raport făcut acum 6 luni de inspectorul financiar Petrescu, care ar fi constatat nereguli în gestiunea foştilor epitropi.

Trebuie să aşteptăm rezultatul instrucţiei; dar, că este santaj la mijloc este evident, de oare-ce, dacă ar fi fapte serioase, parchetul n'ar fi lasat să treacă atîta timp spre a proceda la instrucţie.

*

Prin rechizitorul său, primul procuror indică culpabilitatea bănuiţilor din articolul 331, al. I, c. p. care sună:

Se vor pedepsi:

1) Tutorii, curatorii, executorii testamentari, acei însărcinaţi cu paza lucrurilor sechestrate, administratorii de fundaţiuni, cari cu rea credinţă, lucrează în vătămarea persoanelor sau lucrurilor incredinţate direcţiunii sau administraţiunii lor.

❑ *Fabrira de bere* Zimbru *din Iaşi, va fi prefăcută într'o proprietate pe acţiuni, cu capital belgian.*

Se vor emite acţiuni pentru un milion lei.

❑ *Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a răspuns că nu poate opri întrarea în Iaşi a credincioşilor din Basarabia, cari vin la Sf. Paraschiva.*

Acele persoane însă vor fi vizitate de medicii comunali.

❑ **Procesul bandei de hoţi de cai s'a amînat din nou la secţia I a a tribunalului.**

— Asupra mandatului de arestare lansat contra comerciantului falit Ornştein din Piatra, se va pronunţa mîine camera de punere sub acuzare.

❑ **Rolul copiilor la Spiridonie.**

Un copil sănătos fu legat la ochi şi internat în secţia d-rului Socor, ca să treacă drept bolnav, cînd a fost Regele în vizită la Spiridonie.

Colegiul medical a hotărît alaltăieri ca tragerile la sorţi ale juriilor de examinare la concursuri, să fie efectuate de copii.

Dacă s'ar pune şi copiii epitropi? D. Cristofor n'ar fi nevoit să demisioneze.

❑ **Duminică va avea loc la Universitate, concursul pentru admiterea studenţilor în şcoala de electricitate.**

❑ **Sărbătorirea cuvioasei Paraschiva.**—Azi după amiază s'a început la Mitropolie, obişnuitul pelerinaj la moaştele Sfintei Paraschiva.

Vicernia a fost oficiată la orele 3 p. m., de către P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de un mare număr de preoţi.

Moaştele cuvioasei Paraschiva au fost scoase, cu solemnitatea obişnuită din catedrală şi aşezată în curtea Mitropoliei.

Mîine serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Nicodem Munteanu,

Au sosit numeroşi credincioşi de prin satele şi judeţul nostru, precum şi din Basarabia.

❑ Un post de conferenţiar de fiziologie vegetală, va fi înfiinţat la laboratorul de botanică, de la facultatea din Iaşi.

❑ C le două iepe furate alaltăieri de la arendaşul moşiei Sîrca, au fost găsite astăzi pe şesul abatorului, la nişte ţigani, cari au corturi acolo.

Ţiganii, duşi la jandarmerie, au putut dovedi, că nu ei au furat iepele, ci că au fost găsite la un loc cu caii lor, cari se aflau la păscut, pe cîmpia de la abator.

La siguranţă se află arestaţi alţi indivizi, bănuiţi de autori ai furtului.

Arendaşul Feldman şi chelarul său au fost chemaţi la Iaşi, ca să vadă pe cei arestaţi.

*

La siguranţă, s'a arestat un ţigan, bănuit a fi unul dintre autorii crimei.

D. Feldman, arendaşul moşiei Sîrca, fiind pus faţă în faţă cu bănuitul, a declarat că i se pare că acesta a făcut parte din bandă, însă nu poate afirma cu siguranţă.

Continuîndu-se cercetările, s'a dat ordinul pentru arestarea a doi indivizi din Tomeşti, asupra cărora planează bănuieli grave.

❑ Nu este exact că comitetul pentru rădicarea statuei lui Kogălniceanu s'ar fi întrunit pentru încheierea socotelilor. Comitetul se va întruni abia la 15 c. Socotelile se vor în heia cu excedent.

❑ Domnul Neagoe Popea, a fost numit profesor de geografie la Seminarul pedagogic din Iaşi, în locul defunctului Stefan Poppescu.

❑ D. dr. Solomon, primarul din Roman, se află în localitate.

D sa a venit pentru a tranşa cu administraţiunea comunală cîte-va chestiuni, privitoare la alimentarea oraşului Roman cu apă de Timişeşti.

❑ D. dr. Palauz, noui medic şef al corpului IV de armată a sosit azi localitate şi şi-a luat serviciul în primire

Se caută camere de închiriat

Persoanele, care dispun de camere libere şi ar dori să le închirieze membrilor congresului avocaţilor, pentru zilele de 6, 7 şi 8 Noembrie, sînt rugate a-şi prezinta ofertele la decanatul baroului avocaţilor, pînă cel mai tîrziu la 25 Octombrie.

Ultima oră

Bucureşti 13 Octombrie

Războiul Italo—Turc

RECUNOAŞTERI CU AEROPLANE ITALIENE

Tripolis.—Agenţia Stefani află că eri din diferite aeroplane italiene s'a recunoscut terenul în faţa frontului trupelor italiene şi de a lungul drumului caravanelor de la Tripolis la Gariana, unde au descoperit mai multe tabere de turci şi arabi. In timpul zilei s'a observat în diferite locuri grupe de arabi şi turci dar nici un atac nu a avut loc.

LUPTA DE LA HONS —2000 arestări—

Tripolis. — Regimentul 8 Bersaglieri, a ocupat Hons eri şi-a luat ofensiva contra duşmanilor care au fost respinşi cu pierderi mari.

2000 arestări au fost operate la Tripolis.

Un decret asupra vînzărilor de trenuri

Roma.—Generalul Kaneva, a publicat în Tripolitania şi în Cirenaşca un decret după care se interzic pînă la o nouă dizpoziţie, vînzările de trenuri, afară de cazul cînd sunt autorizate de guvernul italian.— Această măsură s'a luat în scopul de a se opri specula care se făcuse foarte activă de la debarcarea italienilor.

GREVA

Monceau les Mines.— Grevă generală a tuturor minerilor a fost declarat azi dimineaţă.

O CERERE

Constantinopol. — In şedinţa de eri, senatorul aromîn Bataru, a cerut ministrului de interne, redeschiderea bălciului din comuna Conigia, care fusese oprit din cauza primejdiei holerei.

Ministrul a promis să sesizeze despre aceasta direcţia serviciului sanitar.

DE MAX IN TAIFUN

Paris.—In ziarul *Le Temps*, distinsul critic Adolf Bresson, aduce mari elogii lui de Max, pentru creaţiunea sa în piesa Taifun.

Moartea noului general şef al tatarilor

Kanton.—Noul general al tatarilor a sosit la Şanghai. La debarcare generalul a fost lovit, în urma exploziei unei boambe.

Din cauza rănilor primite a murit. De asemenea şi multe persoane din anturajul său.

Junii turci compun liste de proscrişi

Atena.—Agenţia telegrafică greacă, află din Salonic, că comitetul junilor turci, ar fi stabilit o listă de proscrişi, în care figurează mai mulţi notabili greci din Macedonia.

O măsură a guvernului turc faţă de italieni şi supuşii italieni

Salonic.—Guvernul turc, a ordonat ca italienii, sau supuşii italieni, care doresc să devină supuşi otomani, trebue să fie primiţi ca atare de autorităţile turceşti, dacă declară în scris în faţa consulatului german, că în urma ostilităţilor nu vor mai fi sub protecţia italiană, contrar vor fi expulzaţi.

Atentatul contra Ţarului

Paris. — Ziarele publică ştirea, că un atentat s'ar fi comis contra Ţarului, pe cînd acesta împreună cu Ţarina, se aflau în excursiune cu automobilul.

Ştirea adaugă că Ţarul şi şoferul ar fi răniţi de moarte, iar Ţarina, grav rănită.

Ştirea n'a fost confirmată. Se bănueşte, că totul se reduce la o lovitură de bursă.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîştigat:

5000 lei No. *53712.*

3000 „ No. 1611, 16242, 24734.

2000 „ No. 58656, 13012, 50502 56799, 33579, 53644, 3625.

1000 lei 29681, 29149, 49077, 48029 37637, 19040, 22948, 40315, 34697, 28969, 22752, 38901, 58254, 57192.

500 lei No. 48712, 27625, 33038, 48314 6124, 27487, 50962, 29199, 44242. 31588 26285, 27566, 58883, 7489, 18025, 58636 19563, 36373, 19487, 11344, 6263, 43545 609.

Intrunirea din Galaţi

Galaţi.—O parte din guvernamentali întrunindu-se aseară, au proclamat ca şef local, pe d. Emil Vulpe, fost inspector administrativ.

DERAIAREA DIN GIURGIU

Giurgiu. — Intre Giurgiu şi Găneşti, un tren de marfă, s'a ciocnit cu un tren de lucru. Trenul de marfă a deraiat.

Şeful de tren şi mecanicul sunt grav răniţi.

HOLERA

Galaţi.—La Galaţi s'au constatat 5 cazuri noi de holeră. dintre care două la regimentul 11 Siret.

FURT LA O MÂNASTIRE

Tg.-Neamtz.—In seara de 8 spre 9 a lunei, un furt îndrăzneţ s'a comis la mănăstirea Neamtz.

Economul Ioachim Filipovici, pătrunzînd în chilia sa, constată că sertarul de la masă a fost spart şi i s'a furat suma de 2000 lei.

Hoţii n'au fost încă descoperiţi.

Nenorocirea din str. Spaniolă

Bucureşti. — In strada Spaniolă, mai mulţi copii se jucau lîngă casa cu No. 4, lîngă o poartă de fer, care era stricată.

La un moment dat poarta căzu şi strivi pe doi copilaşi, dintre care Sever Devi a încetat curînd din viaţă, iar celălalt se află grav rănit.

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală
5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi
2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

D-nii Podgoreni vizitatori ai expoziţiei viticole sunt rugaţi a nu pleca din Iaşi fără a vizita pepiniera mea

Cereţi catalogul gratis

Mişcarea liberalilor

Bucureşti.—Aseară a avut loc o consfătuire la clubul liberal, în care s'a decis începerea unei acţiuni politice în Capitală, prin ţinerea unei serii de întruniri pe culori.

S'a mai hotărît întemeiarea unui nou ziar cotidian, pentru susţinerea căruia se va forma o societate pe acţiuni.

Se zice că un capitalist american va sprijini întreprinderea.

NENOROCIREA DIN BUZEU

Buzeu.—O mare nenorocire s'a întîmplat în comuna Ţaranca.

Aci locuitorul Vasile Russu fiind ocupat la culesul porumbului îşi făcuse o colibă din porumb, în care îşi adăposti nevasta şi copii. Eri, soţia lui Vasile Rusu, îşi culcă copii în colibă, iar dînsa şedea pe afară.

Nu se ştie cum, coliba fu cuprinsă de flăcări, şi ambii copii fură complect carbonizaţi.

Mama sărind în ajutorul copiilor s'a ales de asemenea cu grave arsuri.

Absolvent a 8 clase de liceu

Poate fi primit, ca elev în Farmacia Verner *din Piaţa Unirei, înscrierea pînă la 15 Octomarie.*

FIRMA KAUFMAN & BARBĂLATTĂ din Iaşi desminte zvonul respîndit de concurenţi şi rei viitori, cum că acea firmă ar fi încetat plăţile sau că i s'ar fi protestat vre o poliţă, făcînd responzabili pe bîrfitori.

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Sororeacţia Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 12—2

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpuşneanu 37 —

Aduce la cunoştinţa clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecţionat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd şi maşină de spalat părul şi de uscat, prin electricitate.*

Russian-American India Rubber & Co.
„TREUGOLNIK" St. Petersburg
Sucursala: Bucureşti, Strada Sărindar 22

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de colonie superioară. Preparată numai din ingrediente pure şi care îşi are întrebuinţarea externă după cunoştina fiecărui.

Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Mustar romînesc cu musat. Tot ce poate fi mai gustos pentru masă şi ca adaos la sosuri, fiind picant şi dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Sirop Iodotanic. Depurativ prin excelenţă pentru copii, Limfatici, Scrofuloşi, etc. *Sticla 2.50. b.*

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, înlocuind ou totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

ANCORA

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena.

Fondată în anul 1858

Sucursala stabilită în România de la anul 1869.

Fonduri de garanţii peste 200 milioane

Garanţii (efecte) depuse la casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din Romînia.

LEI 7,142.000

Asigurări în vigoare; peste 625 milioane lei capital asig.

Plăţi efectuate: peste 400 milioane lei.

Dividende plătite la asiguraţi pe 1910 LEI 1,701,027,78

Soc. Ancora încheie asigurări;

a) Caz de viaţă şi deces, cu sau fără participare la cîştig, cum şi cu scutire de plata premiilor şi acordarea unei rente în caz de invaliditate.

b) Zestre (cu scutire de plata premiilor după decesul parintelui) cu sau fără examen medical.

c) Caz de deces, cum şi

Orice asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Condiţiuni de asigurare extrem de liberale.

Direcţiunea pentru Romînia, Bucureşti.

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER,

Str. I. C. BRATIANU No. 166.

(fostă strada de Sus)

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

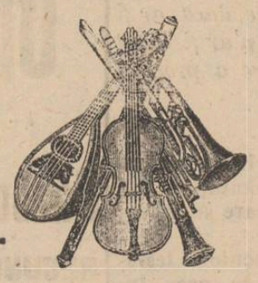

Instrumente Muzicale şi Accesorii

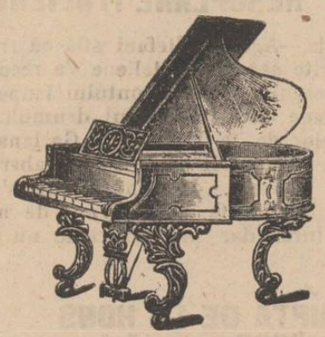

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG" lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

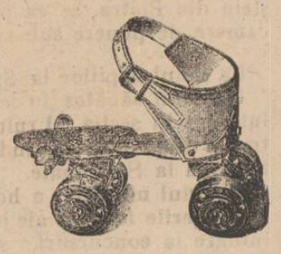

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

In 20 Octomvrie 1892, Academia de Medecină din Paris voţă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôleleri de pelè, dartrileri, viciurileri sângeluĭ, glanduleleri, scrofuleleri, rachitismuluĭ, rumatismuluĭ, tumorileri, afecţiunilori cangrenose, lepreĭ, gatuluĭ, ulcerilori inveterati şi atotuleri bôle provenind* din necurăţenia şi alteraţiunea sângeluĭ.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÔLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invĕterate şi rebele (accidentilorĭ gurei şi a gâtuluĭ, petreciminĭ ŏseleri). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onorĕ Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seu oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: « Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un « remedŭ de compositiune constantă, de « preparaţiune cât de perfectă posibilă.... « *Eĭ pot da servicie mari humanităţiĭ.* »

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 40 ANĬ DE SUCCES IN TÔTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executata de Iohan Krzyzanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1424 – Duminică 16 Octombrie 1911

SCUMPIREA TRAIULUI

Budgetul Francez în curs, prevedea suma de 24 milioane pentru degravarea unor contribuabili, victime ale secetei din vara aceasta, a incendiilor sau furtunilor, contribuabili cari au făcut mulțimea de cereri colective, pentru moderarea impositelor. Or, suma de mai sus se găsește insuficientă, iar ministrul de Finanțe francez mai cere încă 6 milioane, cari după cum afirmă tarifele vor fi de aseminea prea puțin.

Afacerea urmează să fie adusă în discuțiunea parlamentului care încă nu e deschis, dar se uzează în Franța de o măsură legislativă mai veche, după care operațiuni de felul acesta se pot face prin simplu decret. Ministrul vrea să aplice în specie o maximă de drept, care zice: bis dat, qui cit dat.

Dacă în cele ce spun despre țara noastră, mă refer mai adeseori la Franța, este că atît în organizarea noastră de Stat, cît și în cea economică, ne potrivim mai mult cu dînsa. Așa, bună oară, Francezii, au pentru conducerea trebilor publice un guvern republican, format de nuanțele cele mai înaintate: radicali și radicali socialiști. Acești guvernanți înțeleg că Statul trebue să se amestece în viața de toată ziua nu numai a colectivității, dar chiar a indivizilor. Astfel ei socotesc că de la Stat depinde ca individul să trăiască mai bine sau mai rău, și că în această ordine de idei nu există vre-o lege economică, lege naturală, care nu s'ar împăca cu această intervențiune. In lupta pe care o duc, bine sau rău avizați, dînșii au în vedere pe cei mulți.

Guvernul pe care-l avem noi, cel puțin ca titlu, este antipodul celui din Franța. Programul său de guvernămînt însă aduce mult cu cel din țara amintită?

Dar în realitate cum se fac lucrurile la noi? Se începe de sus, iar rîndul celor cari stau mai jos, rămîne să vie altă dată. Se vor reforma universitățile. Se vor înmulți catedrele, se vor reforma instituțiile clericale superioare etc. și apoi se vor gîndi oamenii noștri de Stat și la cei mărunți.

Chestiunea însă care ar trebui să primeze pe toate, este fără îndoială aceia a eftenirei traiului. De dînsa, de la soluțiunea ei depinde liniștea, ordinea în Stat.

Toată lumea se plînge că viața devine din ce în ce mai grea. Se scumpesc chiriile, se măresc prețurile articolelor de consumațiune. Această urcare de prețuri, are până la un oare care punct rațiunea sa. Ea este efectul legii naturale a ofertei și cererei. Insă dacă numai aceasta ar fi cauza, care produce ridicarea de prețuri, n'am asista poate la o scumpire așa de mare.

Se falsifică negreșit jocul acestei regule prin intervenirea atitor mijlocitori, cari tocmai din această operațiune trăesc. Acțiunea Statului pe de o parte prin legi severe, de altă parte acțiunea consumatorilor ar putea pune capăt acestor practice. Este adevărat că astăzi strictul nostru necesar, e mult mai ridicat ca în vremuri mai depărtate. Noi, de exemplu, orășenii socotim ca făcînd parte din strictul nostru necesar nu numai pîinea și carnea, dar și zaharul, ciaiul, cafeaua, vinul, etc. Ori de unele din ele ne-am putea dispensa, cînd fără motive se produce o ridicare de preț extraordinară a lor.

Pentru altele, cum e carnea, pîinea, chiriile, etc. acțiunea Statului va fi desigur mai eficace ca acea a particularilor, căci el poate prin oare cari legi să pună stavilă răului.

Ce să zicem cînd însuși Statul prin acțiunea lui contribue la ridicarea prețurilor, de care se plînge toată lumea. Astfel, asistăm acum la o creștere aproape vertiginoasă a prețurilor cu cari se cumpără imobilele rurale. Cu vr'o 10 ori 15 ani în urmă, tot se găsiau în țara românească locuri fără valoare, ori ceva cam așa. Astăzi nu există bucățică de pămînt pămînt care să n'aibă valoare, iar acele cari aveau valoare acum o au îndoită, dacă nu și mai mult.

Unde se mai aude astăzi, de exemplu, de 4 ori 500 lei falcea în Moldova, sau două ori trei sute lei pogonul în Muntenia? Se pare celor de acum că aceste au fost prețuri legendare.

Scumpirea aceasta a pămîntului se resfrînge în definitiv asupra consumatorilor.

Noi trăim astăzi din atîtea produse ale pămîntului, al căror număr e destul de respectabil. Căci în afară de pîne și carne, de la pămînt avem, untul, brînza, ouăle etc.

Cel care plătește scump pămîntul, va căuta să rîdice prețul tuturor articolelor pe cari dînsul le scoate din el, pentru ca să se plătească de sacrificiile făcute prin cumpărarea lui, cari sunt însă cauzele, cari au provocat și continuă a provoca această creștere de prețuri a pămîntului? Negreșit că în primul loc trebue să punem creșterea populațiunii. După datele statistice mai noi, populațiunea noastră un curs de aproape 40 ani s'a rîdicat de la 5 milioane la 7.

Această populațiune cată să trăiască, iar pămîntul pentru cei mai mulți este aproape unicul mijloc pentru aceasta.

Dacă s'ar face în calcul pentru a se vedea cîți trăiesc din pămînt, sub diferite forme, am vedea că populația veche de la 80—85 la sută, s'a păstrat și de excesul de populațiune constatat în acești din urmă 40 de ani. Tot 80—85 trăiesc din pămînt, din exploatarea lui, și dintre cele două milioane de locuitori, ce se găsesc mai mulți astăzi. E evident atunci că concurența dintre ei să aducă o creștere în valoarea pămîntului.

Sunt apoi o sumă de lucrări de utilitate publică, între cari vom pune în primul plan căile ferate și șoselele, cari au contribuit la urcarea prețurilor pămîntului. Și de sigur ar fi un studiu foarte interesant a se ști, la cît s'a urcat creșterea de valoare a pămîntului în urma acestor împrejurări.

Acest fapt a atras de alt-fel atențiunea conducătorilor de stat și în alte țări, ca de exemplu, în Franța. Ministrul de finanțe al acelei țări își propune cu privire la bunurile imobiliare să stabilească un impozit asupra plus volutei lor, care n'ar fi fructul muncei omului, și în schimb să micșoreze celelalte dări asupra materiilor rezultînd din muncă.

Un imobil, care de exemplu, își dublează valoarea prin faptul că o cale de transport trece în apropierea lui, datorește aceasta nu muncei proprietarului său, ci colectivității, și e drept, zic francezii, ca el să participe în o măsură mai mare la fondul comun. Englezii de asemenea, încă din 1909 au aplicat aceleași principii.

La această creștere de valoare a pămîntului au contribuit de sigur apoi și legile agrare, venite după răscoala din 1907. Se găsesc în ele, mai multe dispoziții, cari numai la o scădere a rentei pămîntului, a cărei creștere rămîne explicabilă în de ajuns numai prin înmulțirea populației, fără să fie nevoe de alte ajutoare, nu țintesc.

Rămîne apoi de adăogat apoi crearea a mai multor instituțiuni, între cari primul loc îl ocupă Casa Rurală, care încă a contribuit și contribuește la acea sporire de preț a locuitorilor din țară.

Lupta pentru obținerea pămîntului e foarte vie. Instituțiile de credit, printre cari băncile populare joacă un rol de căpitenie, vin de asemenea în ajutorul celor ce vor să l dobîndească. Și va fi de observat că creditul ușor, este o îmboldire pentru operațiuni, din cari unele poate să fie hazardate.

Cu moșiile se fac astăzi afaceri foarte importante. Insă în mare parte acestea au la bază creditul. Se cumpără pămînturi de multe ori cu prea puțin numerar, pentru ca să poată găsi credite la creditul Rural, societăți particulare, băncile populare.

Toate acestea împrejurări aduc cu ele o scumpire a prețului pămîntului, scumpirea progresivă.

De la scumpirea lui, ca o consecință aproape imediată, avem scumpirea mijloacelor de traiu.

Căci evident este, că acel care cumpără și de cele mai multe ori pe credit, și cumpără cu sumi dese ori respectabile, are de plătit interese. Iar această împrejurare încă contribuie la aceia ca produsele pămîntului să se scumpească, și cîte produse n'avem noi de la el, produse absolut necesare traiului nostru?!

Negreșit însă că scumpirea vieții n'are numai această causă. Semnalăm însă pe una, care are însemnătatea ei.

V. I. Radu.

Demisiunea Hectorului

Epilogul nenorocitelor serbări jubilare este de natură a arăta tuturora, detestabilul succes al mascaradei ce a imaginat Bogdan. Demisiunea lui Bogdan din sarcina de rector al Universității, precum și pricinele din care ea a pornit, arată că aveam dreptate cînd prevedeam că acest maniac al mascaradelor, nu poate concepe de cît balete de circ, în care August este centrul tabloului.

Dacă timp de doi ani toți oamenii care'l cunosc 'i-au amînat petrecerea, însemnează că știau cu toții mai dinainte că sub o aseminea firmă, universitatea noastră nu poate eși de cît scobortită. A trebuit să fie la guvern partidul său pentru ca în anul fraudelor electorale să se satisfacă capriciul omului fraudelor dovedite și înfierate.

In tîrgul acesta blazat, deprins, parcă, să sufere cu rezemnare ori-ce decădere, s'a putut crede că au fost izvorite din patima politică, cuvintele noastre pornite din indignarea ce ne producea noua rușine ce ne aștepta prin exibiția ridicolului nostru rector.—A trebuit să treacă aceste nenorocite serbări, pentru ca să se vadă de toți ce impresiune de ridicol și indignare a produs el chiar asupra prietenilor săi politici.

Guvernul, prin Ministrul de instrucție, a ținut să arăte că dacă cu polițe și făgăduieli Bogdan poate înșela un tîrg blazat, nu mai poate înșela pe nimeni cînd deschide gura și se vede ce reprezintă acest om umflat.—Refuzul ce a întîmpinat Bogdan, cînd a fost vorba să întocmească listele debitorilor săi ce trebuiau decorați, ne arată în de ajuns cît a fost de indignat guvernul ae modul cum au fost organizate aceste serbări.

In urma acestui refuz și a însărcinărei ce s'a dat rectorului de la București, de a întocmi lista celor ce trebuesc decorați, Bogdan a demisionat. După acest singur gest se cunoaște cum concepe acest om Universitatea și rolul rectorului. Pentru dînsul știința și cultura, pe care le-a compromis prin ridicolele sale discursuri, nu însemnează nimic; la el decorațiile sunt totul.

Demisiunea sa ne mai arată, însă, cum înțelege el să rîdice Universitatea; pentru el a da decorațiuni profesorilor cari l'au votat, însemnează a rîdica școala. De aceea cînd i s'a luat din mîni mijlocul de a arăta clientelei sale electorale cum se îngrijește de dînsa vice-regele în fața gloriei căruia cu toții se prosternează, s'a supărat și a demisionat.

Nu ne preocupă soarta acestei demisiuni și fața politică ce i se va da. Poate de-acum guvernul să-i respingă demisiunea, pot miniștrii pe care personal i-a găzduit să se silească ori-cît să'l scape de prăbușirea definitivă a unei existențe de farsă și fanfaronadă; pentru noi rămîne definitiv stabilit că acest om n'a avut nici o preocupare înaltă pentru Universitatea ce a sărbătorit; nu'l mișcă de loc rușinea cu care a acoperit universitatea, dar îl mișcă decorațiunile ce nu i se acordă.

Dacă această demisiune va trece de-acum în faza politică, va fi o nouă dovadă că acest om n'a urmărit de cît scopuri polttice în universitate; cînd i s'a luat din mînă mijlocul de a arăta alegătorilor săi cum știe el să le răsplătească zelul lor trecut, cînd a văzut că acești alegători vor înțelege că și pentru viitor se stinge feștila de său pe care ei au considerat'o ca steaua politică a lui Bogdan, a făcut gestul supăratului.

Ori-ce urmare va avea această demisiune, ea este dovada pe care ne-o dă singur Bogdan, că tot ce-am spus despre nenorocita sa persoană se adevereşte.—Constatăm că, spre binele orașului, această adeverință a fost semnată chiar de ministrul instrucției.

Cei doi detectivi

Un *Fiat* puțin comun. In el s'au urcat ieri cei doi, cei mai inteligenți bărbați din Iași, prefectul județului și prefectul poliției, ca să ajungă pe niște tîlhari, cari de două zile încoace imită perfect pe Pantelimon și ca dînsul nu pot fi prinși.

Trei talhari, băieți tineri, tîrgoveți după portul lor, pradă, schingiuesc, fură, între Iași și unele comuni, apoi se întorc în Iași, leapădă caii furați—și de-i va prinde inteligenta poliție a inteligentului prefect, care a sărutat mîna Regelui, nici prefectul, nici poliția nu vor avea nici o vină în succesul acela: tîlharii se vor fi predat de bună voie.

Văzînd că poliția lui nu poate nimic, prefectul, asemenea colegului seu Lépine, prefectul Senei, a hotărît să tragă clapa poliției și să se pună el singur pe urma celor trei băieți, cari leapădă cai de furat pe cîmpul Abatorului, cum ar lepăda gunoaie.

Prefectul nu poate lucra, însă, singur. Nici vestitele sale articole politice, în proză sau în versuri, nu fusese făcute fără de colaborare. Iar cînd a văzut, că, la examenul de maior nu se va putea prezinta însoțit, a îndrăznit să dee examen de maior de artilerie, dar a fost proclamat reușit la administrație.

De aceea nici Fiatul nu l'a pornit singur în căutarea celor trei hoți, ci însoțit de colegul de la județ—altă inteligență vie a Iașului.

Am fi dat ceva să fim alături. Să asiști la schimburi de vederi între asemenea două ilustrații, cari se urăsc de moarte; să fi fost martorul întocmirei planurilor lor pentru prinderea hoților—nu, zeu, lăcea să plătești ca să asiști la asemenea spectacol instructiv.

Și apoi faptul în sine: prefectul județului și prefectul poliției, fără altă escortă, prefăcuți în detectivi ca să urmărească trei hoți de cai.

Prefecții obișnuiau să spună, că posturile lor sunt politice și că poliția orașului, sau paza județului nu-i privește pe ei.

Iată obiceiul răsturnat, iată-i pe ambii prefecți făcînd tovărășie ca să prindă talharii. Ce noroc pe acei talhari! S'au asigurat, că nu vor putea fi prinși de asemenea detectivi de carnaval.

Succesele șerului

Evenimentul publică un act de mulțumire, adresat șerului de studenții medicinești, pentru că, grație lui, s'a șters, din proectul de regulament medical al spitalelor sf. Spiridon, dispoziția privitoare la primire, ca interni și externi, a studenților medicinești evrei.

Intru cît mulțumirea este adresată în public șerului, două fapte devin evidente: 1) că șerul este în drept să aprobe și să strice dispozițiuni ce le-ar lua colegiul medical; 2) că, în cazul special, o dispoziție luată de acel colegiu n'a găsit aprobarea șerului și, deci a fost radiată din proect.

Dar nu este adevărat că șerul ar fi gubernatorul colegiului medical, fiindcă, mai înainte de toate, șerul nu este medic. Atunci în ce anume calitate a putut interveni în chestie?

Actul de mulțumire studențesc se adresează exclusiv șerului. Nici macar profesorului doctor Riegler, care a întocmit proectul și a votat contra lui, nici savantului doctor Possa, care, cu prilejul discuției acelui proect, a vorbit contra takiștilor; nici d-rului Socor, care a spus verde: „ce să mai perdem vorba degeaba: Grecianu ie contra inovației.

Au fost, deci, și alții cari au contribuit la respingere — dar lor nu li se mulțumește, ci numai șerului, care n'are nici un amestec în colegiul medical.

Ne mirăm că nu s'a găsit nimeni să-l felicitege pe șer, cu prilejul zborurilor reușite ale lui Vlaicu. Dacă și colegiul medical a ajuns, în tîrgul Iașilor, proprietatea șerului de ce n'ar fi el mai mare și peste văzduh?

Dar ce-i pasă șerului, dacă el, în ciuda adversarilor, a ajuns universal. Iată-l amestecîndu se în chestii de sculptură și prefăcînd monumentul Unirei într'o fîntînă — eternă recunoștință pentru apă! —; Iată-l tot în materie de sculptură, împodobind piața Unirei cu o altă fîntînă — slavă ție apă! — și împrejmuind fîntîna cu patru javre, copii după animalele la fel pe cari hingherul le găsește în piața Sturzoaiei; iată-l architect: el alege casă, rudă cu Leon Bogdan, ca să instaleze un cămin studențesc; iată-l medic primar peste medicii primari ai Spiridoniei.

Dar să nu l siclim, căci șerul poate fi și ființă divină și cum poruncește medicilor primari, și cum preface monumente în fîntîni și în căminuri studențești, case putrede de ipoteci, tot astfel șerul ar putea da poruncă soarelui să stee în loc.

Supraomul viețuește în Iași, — asta ie sigur.

Drepturile copilului

III

Nimeni dar n'are dreptul să exerciteze nici un fel de presiune asupra creerului copilului. Acesta nu trebue să fie nici pe de departe reflecxul părintelui său. Rolul acestuia din urmă nu este de a se face supraveșuit, perpetuat în descedenții săi Educatorul iarăși nu trebue să țintească a se perpetua în elevii săi. Aceasta nu este în general în favoarea progresului. Ce s'ar întîmpla oare dacă copiii ar fi exact reproducerea părinților, dacă elevii ar fi fotografia exactă a învățătorilor. Frumusețea în natură constă tocmai în diversitatea unităților, după cum aceasta se găsește între arborii unei păduri.

Numai egoismul omenesc face pe tată și pe învățător să se bucure de a se vedea, de a se reflecta în copilul pe care-l cresc. Dacă chipul de a vedea al bătrînilor s'ar perpetua la infinit, de sigur că omul n'ar fi eșit încă din epoca pietrei.

In acest înțeles trebue luat postulatul pepagogiei noui că personalitatea copilului este sacră, natura lui este inviolabilă, sufletul lui trebue să rămîie neatins pentru ca să se poată desvolta liber. Unii au înțeles rău acest postulat cînd l'au explicat prin o libertate fără frîu și au zis că pedagogia nouă tinde să facă din oameni elemente de dezordine, care să fie în stare de a servi scopurile criminale ale descrieraților anarhiei. Aceasta nu este adevărat. Elemente de dezordine creează numai pedagogia veche prin preceptele sale care se contrazic, cu metoadele sale neraționale, prin cunoștințele prea abstracte sau false, pe care le predă copilului.

Pedagogia nouă este bazată pe legile naturei, care sunt edificatoare, iar pedagogia veche care își întemeiază principiile pe niște legi fără nici o bază reală, științifică, da, ea creiază anarhiști în înțelesul comun al cuvîntului.

Să încercăm a lămuri acestea printr'un exemplu. Copilul este un invitat al nostru pe lume și ca orice invitat trebue să fie primit cum se cuvine. Și noi, cum îl primim? Ce viață îi facem? Chiar de la naștere el este lipsit de cea mai imperioasă nevoe, de nevoia de a se mișca liber, este împedicat de la orice ocupație plăcută lui. In timpul copilăriei sale, copilul este sclavul capriciilor și al preocupărilor de altă natură, a tuturor acelor cari sunt însărcinați cu creșterea lui. Ei îl opresc de la orice activitate spontană și-i aruncă tot felul de epitete. El este oprit de a se juca, de a alerga, de a face sgomot. Oare ce cugetă un copil despre această purtare a noastră, atunci cînd începe să se trezească în el rațiunea și sentimentele omenești? Oare ce idee își face el despre noi? De sigur într'insul se stîrnește cea mai mare revoltă; pentru ce?

Dreptul copilului la joacă și la mișcare liberă este sfînt. Copilăria este o trebuință în viața individului, este o fază necesară a vieții lui, în care el se pregătește pentru viața de maturitate. A-l lipsi pe copil de copilărie, de plăcerile copilăriei, este a-l lipsi de o parte din viața lui, lipsă de care nu se poate să nu se resimțească. Toate celelalte animale au și ele copilăria lor, în adevăr mai scurtă decît la om, dar ele și-o trăesc cum trebue, și devin indivizi bine pregătiți pentru viață, care n'au nevoe de ajutorul altora pentru a eși din împrejurările grele ale vieței.

La animale copilăria este de scurtă durată pentru că și cerințele vieței lor mature nu sunt prea mari pentru ca să aibă nevoe de o pregătire mai îndelungată. De la viața de copilărie, puiul de pisică trece repede, fără tranziție și prea multă pregătire, la cea de maturitate.

Cu omul însă nu este tot așa. Trebuințele vieții lui sunt mai de multe feluri. Viața lui are nevoe de multe aptitudini care nu se pot învăța lesne, într'un timp prea limitat. De acea copilăria durează la om mai mult de cît la celelalte animale. De aceea nu s'ar putea nega cu nici un chip, dreptul copilului la copilăria lui, la copilăria adevărată și sănătoasă, care constă în viața scutită de orice grijă, liberă și plină de plăceri și de satisfaceri, altmintrelea riscăm de a face din el o ființă artificială.

De aici însă, nu urmează că trebue să lăsăm pe copil fără ajutorul și su-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

pravegherea noastră, ca să-și facă rău. Ci rolul învățămîntului cată să fie de acum înainte tot mai pasiv, să se mărginească numai de a-l supraveghea și a-l ajuta și încolo a inventa mijloace de a-și face copilul singur educație și a i le pune în cale.

Educatorul trebue să se mărginească a crea un mijloc natural de educație care să înlocuiască pe cel artificial, care a fost pînă acum. Și cînd va fi isbutit în aceasta va fi făcut adevărata operă edificatoare. Dar pînă atunci mai e mult de făcut. Școala noastră primară este departe de a fi organizată conform cu natura copilului și cu dispozițiile lui sufletești. Mintea lor e supusă la încercări prea mari și este abătută de la desvoltarea ei naturală și mînată pe altă cale decît cea pe care o arată știința și experiența, pe o cale nerațională, din care pricină iesă o ființă schiloadă.

C. V. Buțureanu
Institutor

OAMENI ȘI LUCRURI

Greutatea renunțării

Tragedianul italian Novelli întreprinde un nou turneu european—poate mondial—cu prilejul căruia va trece și pe la noi. E cel din urmă turneu și artistul va fi sărbătorit pretutindeni, ca una din gloriile mari ale scenei, una din acele glorii cari aparțin universului și eternității.

Cel din urmă!...

E multă tristețe în cuvintele aceste și—în ori ce împrejurare—ele evocă gînduri de amărăciune, care ori și ce apus..

Dar crede oare vre'un mare artist cu destulă sinceritate în apusul stelei *sale* artistice?

Acum de curînd ziarul „Figaro" povestea pe larg amănuntele recentului turneu american al Sarhei Bernhard. Un turneu de mai multe luni,—cu sute de reprezentații, matinee și serate, — cu fabuloase încasări, cu triumfuri formidabile.

Ca și cum s'ar fi vorbit de vre'o nouă apariție,—un geniu care acum abia se anunță la orizont! Și—după o vacanță de odihnă—artista se pregătește de o nouă călătorie în Anglia, pentru o altă lungă serie de spectacole.

E lucru vădit: anumite temperamente artistice nu se pot hotărî să părăsească scena, nu pot primi ideea renunțării, cu nici un preț, întocmai după cum cineva nu poate să se hotărască la... sinucidere.

După toate izbînzile, după toate apoteozele,—artistul găsește că nu e *încă* momentul cerut și revine din nou—cum spune dictonul—la iubirile dintăiu,—la întăile ambițiuni...

Am stăruit altă dată mai pe larg asupra situațiunii paradoxale,—ridiculă întru cîtva—a artistului care după convenționale despărțiri de scenă, revine din nou, ca și cum ar vroi să sfideze vrîsta și necesitatea fatală a renunțării,

E însă și un sîmbure al unei alte psihologii,—acea particulară psihologie a bătrîneței, care nu vrea să recunoască drepturile inexorabile, ale bătrîneței, ori cari nu le poate îndura,—de teama unei osîndiri proprii.

Un profesor—vechiu pensionar—ne spunea zilele aceste:

—„Am pierdut și liniștea și somnul. *Trebue* să mi caut de lucru. E cu neputință să-mi pierd vremea așa, degeaba...".

Priveam de curînd zelul cu care își exercita profesiunea un medic octogenar, în ajun de a se retrage cu desăvîrșire din carieră. Avea numai două trei zile pînă la plecare, și cu toate aceste nu se putea resigna să renunțe cu o oară mai înainte la ocupațiile sale profesionale, de sigur numai ca să nu și dee sie-și imaginea renunțării silite și să păstreze iluzia vigoarei în plină desfășurare.

...Atîtea curioase, dar interesante manifestări ale instinctului de viață, care culminează în îndepărtarea și ocolirea ori cării idei de „sfîrșit". Secolii de observațiune și de educațiune nu ne au putut obișnui să privim macar o clipă, cu sînge rece, perspectiva unei dispariții. Stoicii vechi n'au trăit nici odată, ori—au murit fără urmași vrednici de dînșii...

Rodion

Absolvent a 8 clase de liceu

Poate fi primit, ca elev în Farmacia Verner *din Piața Unirei, înscrierea pînă al 15 Octomarie.*

Litere-Științe-Arte

O revistă despre alta. — In cel mai nou număr al „Vieței Romînești" găsim următoarea notiță:

„A apărut în Iași o revistă destinată exclusiv versurilor și anume celor moderne.

Versificatorul „modern", cum se știe ține să exprime în cuvinte neobișnuite senzații neobișnuite. Dar în publicația ieșană, suflete foarte obișnuite se silesc din răsputeri să iasă din fagașul foarte comun pe care le-a sortit natura să meargă.

O singură excepție face d. Rașcu, care, pe cît se vede, caută să-și chinuiască un suflet nelipsit de delicatețe și o invenție verbală nelipsită și ea de resurse și de fineță".

Fără îndoială. De astă dată recenzentul „Vieței" s'a silit să fie obiectiv, lucru care nu se întîmplă totdeauna,—nu numai revistei ieșane, ci revistelor noastre în general.

In ce privește revista „Versuri", numărul 2 se prezintă în condițiuni mai îngrijite de cît primul număr, ceea ce ne determină să-i acordăm „credit" și să așteptăm viitoarele numere cu optimism.

Dar încă o mică întrebare:

De ce „fineță" și nu „finețe"?

*

In editura Alcan din Paris a apărut „L'avarice" de R. de Fursoc, un studiu de psihologie și de patologie în același timp.

*

Turneul marelui artist italian Novelli, din iarna aceasta, va fi cel din urmă în cariera ilustrului artist.

Se știe, că în acest turneu tragedianul va vizita și Iașii.

*

In ultimul consiliu de miniștri rus, ministrul de finanțe a fost autorizat a răscumpara foasta proprietate a lui Lew Tolstoi, de la Iasnaia Poliana.

*

Unul din fiii marelui scriitor Tolstoi are intenția de a candida pentru un mandat de deputat la Dumă.

Gloria scriitorului—poate fi rentabilă pentru descendenți în diferite moduri...

*

Nu numai monumentele venețiane sufăr din cauza vechimei și a umezelei.

Se anunță acum că și faimosul „zid de jale" din Ierusalim, rămășiță a istoricului templu al Regelui Solomon a trebuit să fie izolat și pus sub pază.

Din cauza unui izvor de apă din apropiere, care s'a abătut subt zid, acesta din urmă s'a surpat și are trebuință de reparații.

*

A apărut No. 3 din „L'Echo médical" editura laboratorului „L'Atome".

*

Expoziția de higienă din Dresda a realizat un cîștig de un milion de mărci. Cheltuelile au fost de 12 milioane mărci.

Rezultatul splendid se atribue reclamei admirabile ce a reușit să facă în presă organizatorul expoziției, profesorul Linguer.

*

China exportează actualminte mai mult oe 600.000 kgr. de păr omenesc. Așa spune „La Nature".

Coaforii europeni sunt cei dintăi cari gustă binefacerile civilizației în China. Fără ea, cozile chinezilor ar sta prea bine la locul lor.

*

După recensămîntul din acest an, Anglia are 36,075,269 de locuitori; cu o creștere de 3 milioane și jumătate față de acum zece ani. Doar sărăcăcioasa Irlanda continuă să se depopuleze; în zeci ani a pierdut vre-o 70,000 locuitori.

Natalitatea e în descreștere în întreaga Anglie.

Ca și aiurea, numai orașele se populează cu furie: Londra, „Greater London", are astă-zi 7,252,963 locuitori.

*

O lecție frumoasă de energie ne poate da *Autobiografia lui Stanley*, care a apărut de curînd la Plon Nourit-Paris. O viață extra-ordinar de agitată și plină de nevoi și chinuri, au oțelit încă din copilărie pe omul, al cărui curaj neînduplicat avea să dăruiască civilizației, ținuturile ascunse din inima Africei.

*

— A apărut „Curierul Judiciar", anul XX No. 65, cu data de Joi, 13 Octombrie, avînd un bogat sumar.

*

STRUNA ZILEI

REZISTENTĂ

...S'au expediat la Tripolis 10 lăzi cu fraf de insecte.

Sosirea transportului a fost primită cu un adevarat entuziasm de către soldații italieni din Tripolis, cari de cînd sînt încartierați în căzărmile turcești, nu mai au noapte liniștită din cauza insecfelor. Telegrame.

De la cauze la efecte:
Cum vor Italienii oare
Semiluna să doboare,—
Cînd le-i frică de,.. insecte?

INFORMATII

Asanarea comunelor. — Direcțiunea generală a serviciului sanitar a adresat următoarea circulară către prefecturile de județe:

Pentru executarea lucrărilor de asanare a comunelor rurale și anume secări și scurgeri de bălți, deranje și irigațiuni în scop de salubritate publică, pantațiuni, rectificări de pîrae și alimentarea comunelor cu apă art. 35 din legea pentru reorganizarea comunelor rurale de la 1902 acordă 2 | 5 d n zilele de prestație.

Nu cunoaștem totuși, ca în vre-o localitate din țară, lucrările de mai sus să se fi executat cu zilele de prestație, adică să se fi pus în practică articolul menționat: mai mult încă, d-nii medici ne arată, că pentru lucrări de acest fel în comunele cari au fost inundate în ultimul timp și unde unele din măsurile arătate mai sus trebuiau aduse la îndeplinire cu cea mai mare grabă, s'au adresat serviciului tehnic respectiv, pentru a da concursul său, punînd la dispoziție zilele de prestație pe care le acordă legea în vederea lucrărilor de asanare; în general însă au fost refuzați.

Aducînd aceste la cunoștința d-voastră și cum prin menționatul articol d-voastră aveți dreptul de a cere inginerului județului și acesta este obligat a înscrie în tabloul repartițiile necesare pentru lucrările de asanare, vă rugăm d-le prefect să bine voiți ca pe viitor să țineți seamă de aceia ce ne acordă legea prin acest articol și luînd înțelegere din timp cu serviciul tehnic respectiv, să faceți așa fel, ca zilele de prestație, la cari avem dreptul, să fie efectiv întrebuințate în fie care an pentru executarea lucrărilor de asanare, lucrări cari trebue să primeze pe celelalte; întru-cît de la deplinirea lor tinde sănătatea publică

Consiliul comunal se'ntrunește azi la orele 5 p. m.

Camera de comerț a intervenit azi la direcțiunea generală a căilor ferate, în chestia plîngerilor formulate de industriașii și comercianții ieșeni.

Mîine, 16 Octombrie, orele 3 după amiază are loc, înaugurarea noului gimnaziu particular donațiunea Wachtel.

Au fost invitate autoritățile școlare.

In rechizitorul primului procuror sunt cuprinse numai numele foștilor epitropi nu și a foștilor intendenți, cum s'a anunțat.

Comitetul pentru organizarea congresului avocaților, a fost convocat să se întrunească astă-zi, Sîmbătă, ora 3.

Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este: Noutăți: Internatul meseriașilor romîni din Cernăuți. — „Maica cea tînără", dramă de Emil Isac.

Chestiuni sociale: Marin Ștefănescu. Idealismul în politică.

Literatură: N. Em. Teohari.—Cu prilejul unei poezii a lui St. O. Iosif.—N. Stănescu.—Rugăciune.—I. Chiru-Nanov. Peste Dorna.. (cu ilustrații).

Cronica Teatrală: Lazăr Cosma.—Teatrul Național: „Cometa" comedie în trei acte, în versuri, de D. Anghel și St. O Iosif.—Teatrul modern. Compania dramatică Davila: „Fetița" comedie în patru acte de P. Weber și de Gorsse.

Cronica Științifică: Em. Grigoraș.—Noutăți științifice: Trăsnetul globular.—Pipăitul la distanță și facultatea orientării la orbi.—Aviațiune.

Dări de seamă: N. I.—Ramiro Ortiz: Un' imitazione rumena dal Gesner e dal de Vigny; Per la Fortuna del teatro alfieriano in Rumania.

Insemnări: Tirania politicei. — „Cel din urmă cuvînt" al d-lui Xenopol. — Kogălniceanu și chestiunea agrară.—In chestia „Enciclopediei Bisericei ortodoxe".

Revista revistelor: Revista Științifică V. Adamachi.—Natura.—Revue pédagogique.—Mercure de France.—Memento.

Inspectorul Scărlătescu se află în localitate, în inspecția admninistrației financiare.

O fetiță de patru ani a lui Ion Cojocariu fiind lasată singură și jucîndu-se în preajma focului, i s'a aprins rochița și fetița a ars.

Monumentul lui C. Petrescu.— La 23 c., va fi inaugurat monumentul lui C. Petrescu, fost profesor la școala de comerț din Iași.

D. profesor Trancu a lansat următorul apel:

Mulțumită bună-voinței tuturor elevilor și admiratorilor defunctului Const. Petrescu, am adnnat fondul necesar pentru ca pe mormîntul uitat al regretatului profesor, să putem pune o piatră.

Vă învit și pe d-voastră a lua parte la solemnitatea inaugurărei monumentului, care va avea loc Duminică 23 Octombrie 1911.

Găsesc nimerită ocaziunea aceasta pentru ca o dată adunați in jurul mormîntului celui ce ne-a învățat comerțul, absolvenții școalelor de comerț, să aibă o consfătuire asupra situațiunei lor, cu atît mai mult cu cît comercianții întruniți la congresul din Focșani s'au ocupat de asemenea chestiuni.

Subiectul discuțiunei este:

Rolul absolvenților școalelor de comerț în actuala desvoltarea economică a țărei.

Stărui, iubite Coleg, de a vă ruga să nu lipsiți de la invitațiunea noastră.

Vă altur programul și vă înștiințez că în ziua întîlnirei voastre la Iași, vom lua dejunul cu toții împreună la ora 12 în localul Bragadiru.

Sunteți rugat tot odată, a comunica această invitațiune și colegilor Dv., pentru a participa în număr cît mai mare.

Ar fi bine dacă mi ați trimite adesiunea Dv. pe adresa mea la Galați.

Cu prietonie

Gr. L. Trancu
Avocat și Profesor.—Galați.

*

Iată programul inaugurărei:

Duminică 23 Octombrie 1911. — La ora 10 dimineață va avea loc, un parastas oficiat la cimitirul Eternitatea, și inaugurarea monumentului.

La ora 3 după masă, absolvenții școalelor de comerț, vor avea o consfătuire în localul camerei de comerț.

Subiectul discuției:

Rolul absolvenților în actuala desvoltare economică a țărei.

Comitetul de inițiativă.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Examenele de capacitate pentru catedrele de matematici de la școalele secundare, au început astă-zi la Universitatea din București.

Comisia examinatoare este prezidată de d. Em. Pangratti.

Comisia pentru elaborarea proiectului, prin care se reînființează contenciosul administrativ, se va întruni Joi, 20 c., ora 3, la ministerul de justiție.

Aflăm că fiul concetățeanului și amicului nostru V. I. Radu, sublocotenentul Eugen V. Radu. a fost chemat în școala specială de infanterie, pentru elevii ofițeri din București, pentru un an de zile,

Domnul V. Sculi, distinsul avocat din Iași, a fost lovit de o indispoziție alaltăieri pe cînd se afla la tribunalul Dorohoi, avînd să pledeze în procesul Prilogeanu-Fischer.

Din această cauză judecarea a fost amînată pentru 5 Noembrie. Domnul Sculi, s'a întors Joi seara în Iași, și se află mai bine.

Prin noul budget al ministerului de instrucție se va prevedea sporirea lefurilor personalului inferior administrativ al Universității.

Coroanele depuse cu prilejul dezvelirei statuei lui M. Kogălniceanu, vor fi trimise, spre pastrare, muzeului istoric din Iași.

Comisiunea universitară compusă din d-nii profesori I. Găvănescul, I. Caragiani și P. Rișcanu a terminat raportul cu privire la lucrările candidaților la catedra de Logică și Istoria Filosofiei moderne.

Raportul conchide la recomandarea d lui I. Petrovici, ca agregat.

Reprezentațiile marei artiste Suzanne Desprès au loc *Mercuri 19 și Joi 20 a. c. la Teatrul Național* din Iași. Va asista un public numeros și distins.

* Persoanele care au date aconturi pentru biletele de intrare, sunt rugate să le rîdice *până mîine* fiind foarte numeroase cereri la agenția teatrală „*Thalia*" (Maximovici).

* Toaletele d nei Suzanne Desprès sunt creațiuni ale casei parisiene *Jacques Doucet.*

* Trupa cu care vine Suzanne Desprès în acest an ie mai presus de ori ce laudă. După cum foarte bine a spus marea artistă în interviewul ce l'a acordat ziarului „*Le Temps*", nici odată n'a plecat în turneu cu o trupă mai complectă și mai bună.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 10 Decembrie a. c., ora 11 a. m., se va ține în Camera acestei Primării licitație prin oferte închise, pentru darea în întreprindere pe timp de zece ani de la semnarea contractului, a lucrărilor pentru întreținerea pavajelor, de asfalt turnat și comprimat din acest oraș, precum și pentru facerea din nou a pavajelor de asfalt turnat și comprimat ce Comuna ar voi să facă în intervalul duratei interprinderei.

Garanția provizorie 10000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condițiunile de licitație precum și caetul de sarcini, se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Technic al Comunei.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

No. 21387 15 Octombrie 1911

Noul program de astă seară Sîmbătă 15 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

Napoleonul de aur, mare roman contimporan, interpretat de somități artistice teatrale—Servitoare moderne, scene comice de moravuri pariziane—Scăpat din gura lupului, narațiune însuflețită. —Trei prieteni, scene comice de moravuri pariziane—(Se reproduce după îndemnul mai multora:) Costumele în decursul veacurilor, după econografia arhivelor—Fata și hoțul, piesă japoneză interpretați de artiștii teatrului imperial din Tokio—Scene și vederi din războiul turco-italian, luate exact după natură.

Cel mai nou număr din Pathé Journal cu sporturile, modele și telegramele însuflețite—Little Moritz, dulceața și struțul, scene comice.

Programul nou începe Luni 17 Oct., cu „*Mizerabilii*", grandioasă piesă după celebra capod'operă a nemuritorului poet Victor Hugo.

Intreaga desfășurare cuprinde trei părți mari de cinematograf.

Mîne Duminică, matineu la 3 ore ziua și mîne Duminică seara, reprezentație la 9 ore.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 10 Octombrie, prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.60
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caș gras de munte și urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Zilnic se găsește renumitul must dulce.

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu următoarele prețuri:

Vin alb vechiu de masă	0 90	litru
„ roș „ „ „	0.90	„
„ nou pentru masă	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roș „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se servește la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Demisia Rectorului.**—*Celebrul rector al Universității din Iași a reușit să fie înteligent—după serbări: d. G. Bogdan și-a dat demisia din demnitatea de rector, pe care a compromis-o cu atîta fast.*

Iată cauzele demisiei: ministrul Arion a rămas foarte nemulțumit de prea multele gafe comise de rector cu prilejul serbărilor.

Escluderea de la serbări a corpului profesoral secundar și primar, zăpăceala de la festival, gafa cu profesorul de la Francfurt—au făcut ca d. Arion să fi avut dese confl cte cu d. Bogdan. Ca să-i arăte nemulțumirea în mod mai simțitor, d. Arion a însărcinat pe d. Pangrati, să întocmească lista profesorilor Universitari, din Iași și București, care urmează a fi decorați.

Faptul a supărat cu atît mai mult pe d. Bogdan, cu cît el începuse tocmeala cu profesorii din Iași pentru decorații, ca să-i servească la viitoarea alegere de rector.

De aci demisia d lui Bogdan. D. Virgil Arion a pus toate stăruințele pe lîngă ministru, ca să revie asupra delegației date rectorului din București, dar ministrul a refuzat.

Demisia ie la minister și, firește, va fi respinsă. Dacă d. Bogdan va persista în hotărîrea luată, ie cam greu de prevăzut la asemenea caracter.

❑ **URCAREA PREȚULUI ZAHARULUI.—Pe cînd în proectul ministerului de finanțe, referitor la eftenirea traiului, flugurează, în primul rînd, reducerea prețului zaharului, și pe cînd chiar eri, un ziar din București anunța că d. P. Carp a reușit ca fabricanții să eftenească zaharul, o telegramă, sosită astă-zi angrosiștilor bacani, anunță că fabricile au urcat cu 10 bani, adică de la 1 leu 15 bani, la un 1 leu 25 kgr. de zahar, ceea ce va sili pe micii bacani, să nu poată vinde kilogramul sub 1 leu 30 kgr.**

Sporirea este pretextată de scumpetea sfeclei; dar de fapt ea are ca motiv cartelarea tuturor fabricelor din străinătate.

❑ *Aceleași presiuni, ce au fost exercitate asupra primului procuror, pentru a da rechizitorul contra penultimilor epitropi ai casei sf. Spiridon, se exercită acum și asupra judecătorului de instrucție Kessim, pe care procurorul general îl silește, după cum se afirmă în cercuri judecătorești, să dee ordonanță de urmărire, contra celor trei foști epitropi.*

In fața acestor presiuni, d. judecător Kessim, după cum se afirmă în aceleași cercuri; ar fi cerut astăzi ministrului să-i retragă delegația de judecător de instrucție și să-l treacă membru de ședință la Tribunal, în locul rămas vacant prin demisia d-lui Gr. Demetrescu.

*

Foștii epitropi au fost citați la judecătorul de instrucție, pentru zilele de Joi, Vineri și Sîmbătă.

In ce privește rechizitorul primului procuror, el nu este de cît o recapitulare a tuturor faptelor cuprinse în raportul inspectorului financiar Petrescu, fără de nici un alt adaos.

❑ *D. D. Mavrocordat, consilier județean, și-a înaintat astă-zi demisia.*

D. Mavrocordat esle supărat pentru că, contrar angajamentelor, n'a fost ales președinte al consiliului general.

I s-a spus că era o datorie de a alege președinte pe d. Leonida Gatowschi, care a cheltuit cinci mii lei cu alegerile județene.

Cu această ocazie s-a aflat, deci, că la o alegere, la care guvernul a luptat fără opoziție, unul din candidați a trebuit să plătească 5,000 lei, în afară de cheltuelile făcute de mulți din ceilalți candidați și de fondurile trimise de la minister.

❑ *La ministerul de instrucție a produs mare surprisă—faptul că d. Meissner s'a întors la postul seu de secretar general.*

Din cauza rechemării la catedră a d-lui S. Halița, relațiunile între ministru și secretarul general ajunseseră la așa încordare, că concediul d-lui Meissner era considerat ca demisie, și hotărîtă numirea în loc a d-lui I. Peretz.

❑ **Moartea d-rului Cătulescu.**—*Din Focșani primim știrea că astăzi a încetat din viață acolo, prietenul nostru dr. Alexandru Cătulescu, fruntaș al partidului conservator-democrat, fost senator.*

Inmormîntarea are loc mîne Duminecă.

Luăm vie parte la nenorocirea familiei.

❑ *In chestia moșiilor, pe care Spiridonia din Iași le are in Basarabia, aflăm că în urma audienței, pe care guvernatorul Basarabiei a avut-o la Țar, s'a hotărît ca guvernul rusesc să trimită o comisiune de experți în Basarabia, care să constate situația moșiilor și calitatea terenurilor, In urmă, se va intra în tratative cu Spiridonia, pentru vinderea moșiilor.*

❑ **Cazuri suspecte.**—*La Tîrgușorul Codăești s'au constatat două cazuri suspecte Materile fecale au fost înaintate spre analiza institutului antirabic din localitate.*

Rezultatul nu se poate încă ști.

*

La același institut s'au trimes spre analiză materile provenite de la doi elevi de la Liceul militar.

Acești elevi au venit din orașe, unde s'a constatat holera. Ei nu sunt bolnavi, dar analiza are de scop de a cerceta, dacă nu cum-va sunt purtători de vibrioni.

❑ **Ședința consiliului județan.**—Azi la ora 10 jum. dimineața, s'a întrunit consiliul județian, sub președenția d-lui Leonida Gatowschi. Se aleg diferitele comisiuni și anume:

Comisiunea pentru statistica județiană: d nii Manariu și Tempovici.

Comisiunea pentru rechiziții militare: d-nii Maior Gherman și Panaitescu.

Comisiunile pentru bunurile statului: d-nii: Cerchez și Negruți.

Se procede apoi la alegerea membrilor, cari au a representa județul în sînul consiliului de higienă și se aleg d nii Maior Petraș și Gherman.

In comisiunea de recrutare se aleg pentru recrutările din oraș pe d-nii Petraș și Tempovici și pentru cele din județ, pe d nii Ciolan și D. H. Lupei.

In comisiunea pentru verificarea bugetelor comunale, se aleg pe d-nii Ciolan, Matei, Mingel, Dimitriu, D. A. Lupei, L. Panaitescu, Alex. Marian, Grosman și Tempovici.

In comisiunea pentru cercetarea desideratelor din sînul consiliului, se aleg pe d-nii Gatowschi, Corjescu, Stroici și Matei.

După o discuție, se procede apoi la constituirea unei comisiuni, care să se ocupe cu verificarea titlurilor celor în proprietăriți după legea din 1864. Din această comisiune fac parte d-nii Gatowschi, Cerchez, Corjescu, Stroici și Negruți.

In fine se alege o comisiune, care de cu timp, să se ocupe cu măsurile ce sunt de luat, pentru a apăra localitățile expuse la inundații, din cauza revărsărei Prutului și a Jijiei.

In această comisiune, se aleg d-nii Stroici, Gatowschi, Dimitriu, D. A. Lupei, Ciolan și Mingel.

❑ **O întrunire de medici și farmaciști.**—D. dr. Flor, medicul șef al orașului, este sezizat zilnic de denunțuri, cum că unii farmaciști ar lăsa rabaturi prea mari.

In același timp unii medici practici, i s'au plîns, că întîmpină mari greutăți în cariera lor, din cauza medicilor angajați de diferitele societăți și cari acaparează astfel clientela.

Pentru a și putea face o idee, întru cît sunt de justificate aceste plîngeri, medicul șef va convoca o consfătuire, la care vor fi invitați a participa toți medicii și farmaciștii din localitate.

❑ D. Sadoveanu, directorul Teatrului Național, a fost primit în audiență, Marți, de către d. Arion, ministrul de instrucțiune.

D. Arion s'a interesat de pregătirile făcute, în vederea stagiunei teatrului național, care s'a deschis eri.

❑ D. P. Vășescu, administratorul plășei Turia, a fost mutat în interes de serviciu, în aceiași calitate, în locul vacant la plasa Cîrligătura.

❑ Direcția generală a serviciului sanitar a luat dispoziția, ca certificatele de provenință și sănătate pentru boii și porcii, cari se transportă la T.-Severin pentru abatorul de la frontieră, fiind destinați exportului, să fie eliberate numai de serviciile sanitare.

In consecință s'au luat măsuri ca solicitatorii de asemenea certificate, să fie îndreptați la serviciile veterinare respective, autoritățile comunale ne mai putînd elibera astfel de certificate.

Serviciile veterinare, vor opri pe loc transporturile găsite în neregulă sub acest raport.

❑ Mîine Duminică, oarele 4 p. m., are loc prima întrunire a membrilor „Cercului didactic" din Iași, pentru alegerea unui comitet.

Cum interesele cercului reclamă prezența a cît mai mulți membri, se aduce aceasta la cunoștința tuturor d-lor membri.

❑ D ra Elena Lazăr, licențiată în litere și filosofie a fost numită directoară de studii a școalei profesionale Hristache Zănescu, de sub direcțiunea d-rei Eugenia Popescu.

❑ **Școlare.** — Au fost transferate: învățătoarea Maria Constantinescu, de la Bivolari la Voinești; învățătoarea Virginia Sebastian la postul II din Poeni; d-ra Mardare în locul d-rei Sebastian la Poeni.

— Postul din cotuna Comarna se coboară de la 110 la 65 lei, în schimb să rîdică cel de la Poeni la 110 lei.

— Domnul Gh. Tomescu, învățător la Trifești (Roman) a fost transferat la Mogoșești-Muncelul.

— D. Gh. T. Scobai, învățător la Pipirig, transferat, după cerere, la Drăgușeni; d. Gh. Mihalciuc rămîne la școala din Ionășeni; d-ra Maria Gh. Scobai, transferată de la Pipirig la Drăgușeni; d-ra Margareta Gavrilescu transferată la Pipirig; d. I. Murcriu de la școala din tîrgul Pașcani, la Valea Seacă; d-ra Vochița Manoliu, de la Sudiți (Ialomița), transferată la Pașcani.

— D ra Alina Vășescu a fost transferată definitiv la școala din Tg.-Frumos.

❑ Un parastas pentru odihna sufletului regretatului profesor Ștefan D. Popescu, a fost săvîrșit astăzi, la mormîntul decedatului la Eternitatea.

❑ **Școala de electricitate.**—Azi a început concursul de admitere, la școala de electricitate, de lîngă universitatea din localitate.

Pentru anul întăi sunt 25 de candidați, dintre cari numai 17 depun concurs, ceilalți avînd dreptul după titlurile ce posedă.

Pentru anul al doilea sunt 5 candidați noi și 8 trecuți în anul trecut.

Domnii P. Culianu și C. Popovici vor preda matematecele în anul acesta.

Școala va capăta numeroase îmbunătățiri, d. Arion, ministrul de instrucțiune, promițînd a trece în budget suma necesară.

❑ Mîine încep conferențele pastorale cu care prilej au început a sosi în localitate numeroși preoți veniți din întreaga eparhie.

Conferințele vor fi precedate de un serviciu religios, la Mitropolie.

❑ D. Sadoveanu, directorul teatrului național, a declarat azi că e cu desăvîrșire strină de colaborarea ce i s'a atribuit, la un ziar intitulat *Timpul*.

❑ D. profesor I. Simionescu, va suplini catedra de Geografie de la facultatea de științi din Iași, rămasă vacantă prin moartea profesorului Ștefan D. Popescu.

❑ D. profesor A. D. Xenopol se va stabili pentru timp de 6 luni în Capitală, unde va lucra la istoricul familei Crețulescu, servindu-se de documente aflătoare la Academia Romînă.

❑ S'a făcut cunoscut revizoratului școlar, că noii învățători titulari sunt obligați a preda în școli și lucrul manual.

❑ Revizoratul școlar, a înaintat ministerului instrucțiunei publice un tablou de învățatorii și institutorii, care urmează a fi scoși la pensie pe ziua de 1 Aprilie 1912, și de acei ce sunt improprii serviciului.

❑ Domnișoara Eugenia Ionescu, a fost numită directoară a școalei și atelierului de lucru, a școalei comunale Hristache Zănescu, în locul d-nei Euphrosyna Furnică, care a deschis o școală particulară de lucru, în str. Tatarași.

❑ După ce arendașul a fost pradat și schingiuit, a plecat la Podul-Iloaiei ca să telefoneze faptul poliției din Iași, de oare-ce era evident că hoții luase drumul spre Iași.

Funcționarul de serviciu refuză, însă, să pună telefonul la dispoziția arendașului.

Faptul este extra-ordinar de grav și o anchetă se impune.

❑ Comitetul pentru rîdicarea monumentului lui M. Cogălniceanu a fost convocat să se întrunească mîine, Duminecă, ora 10 dimineața, în localul Universității.

Ordinea zilei: predarea socotelilor de către d. C. Climescu, casier și disolvarea comitetului.

❑ **Judiciare.**—Acțiunea în revendicare a domeniului Hudeștii mari, proprietatea d-lui I. Frank, a fost respinsă de curtea s. I, care a condemnat pe apelanți la cîte 250 lei cheltueli de judecată.

— Potrivit legei trusturilor, parchetul de Fălciu a deschis acțiune penală contra d-lor Froim și Leon Fischer, care ținuse în arendă în contra prevederei legei, moșia Bărboși.

Termen la 18 Octombre.

— Camera de punere de acuzare, ca instanță de trimitere, a respins astă zi apelul lui M. V. Han, perceptor în județul Putna, deținut pentru dare de foc.

— Curtea s. I ca instanță de trimitire avea să judece astăzi procesul d'intre Zoița și Eugen Constantinescu, cu Elena și Constantin Ferulescu, din Craiova pentru o donațiune deghizată de 220 mii lei, pe care d-rul Constantinescu, fost medic la Pechea, ar fi făcut o, pe cînd trăia, foastei sale soții, astăzi doamna Ferulescu.

De către apelanții Constantinescu s'a rîdicat incidentul, cerînd o expertiză spre a stabili, cu registrele casei de bancă Finkels din București, că donația a fost deghizată.

Asupra incidentului a rămas ca instanță să se pronunțe Luni.

— Cererea de reziliare a concordatului firmei Donnenfeld și Becker, a fost respinsă de tribunal, pentru motivul că reclamantul care votase contra concordatului n'a avut drept să ceară reziliare.

❑ *Un băiat de 11 ani, ucide pe unul de 5 ani.*

Intre Pericle Gheorghiu, de 11 ani, și I. Chiran, de 5 ani, ambii domiciliați în Iași, strada Dragoș exista dușmănie, Pericle aflînd că celalalt l'ar fi înjurat.

In ziua de 11 c., ambii se întîlniră la cișmea și se luară la ceartă Pericle ar fi tras o palmă și ar fi dat cu o piatră în capul lui Chiran, care, internat în spital, a încetat din viață astă-noapte.

Pericle Gheorghiu se află arestat în localul comisiei a V-a. Se va face autopsia cadavrului lui Chiran.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Ultima oră

Bucureşti 15 Octombrie

Războiul Italo—Turc

Constantinopol. — Comandantul turc din Tripolis comunică Porții, că garnizoana din Derna a opus o împotrivire eroică pricinuind mari perderi italienilor. Trupele turcești s'au retras în cele din urmă în deplină ordine, într'o deplină pozițiune sigură conform unui plan de mai înainte stabilit.

Atacul de la Elmesri

Paris —Agenția Havas, află din Tripolis, că azi dimineață, a avut loc un violent atac îndreptat în contra frontului trupelor italiene între Elmesri și Bumelina. Din primul moment Arabii au fost nevoiți să se retragă, fiind respinși din toate părțile cu mari pierderi.

Italienii au avut cîți-va rîniți.

Victoria turcilor

Constantinopole.—După știri din isvor turcesc o nouă luptă a avut loc între italienii debarcați la răsărit de Benghazi și trupele turcești și de voluntarii ascunși la spatele unei plantațiuni de curmale. Italienii au avut 400 rîniți și numeroși prizonieri.

Concediarea funcționarilor italieni

Constantinopol.—Funcționarii italieni de la datoria publică și de la administrația sanitară au fost concediați sine die.

Starea sănătății lui Fratz Iosef

Viena.—Impăratul a trecut o noapte neturburată și se află foarte bine. Guturaiul ia un caracter normal.

Regele Carol și răsboiul

Viena.—In ziarul Vaterland, *a apărut un articol în care un ziarist, care a participat la serbările din Iași, spune că Regele Romîniei, la unele din acele sărbări aproplindu-se de un general, îi zise:*

„—**Căutați ca trupele de sub comanda d-voastră, să se comporte astfel, ca la primavară, cînd negreșit vom avea complicații în Balcani, ele să fie la înălțimea misiunei lor și a așteptărilor generale.**"

Apoi regele, adresîndu-se ziariștilor a zis:

„ — **Presa trebue să priceapă misiunea ei și să pregătească opinia publică, de nevoia activelor pregătiri militare ce au a începe:**"

Acelaș ziar mai arată, că în Romînia se fac mari pregătiri, pentru cazul cînd Bulgaria ar începe o acțiune contra Turciei.

Moartea lui Enver-Bey

Roma.—Din Tripolis se anunță, că în ultima luptă, Turcii au avut 1000 de morți.

Intre cei uciși se zice. că s'ar afla și Enver-Bey.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

LOTERIA

Bucureşti.—Azi nu a avut loc tragerea loteriei romîne.

IMPACAREA CONSERVATORILOR

Viena —Ziarul *Vaterland*, ocupîndu-se de situațiunea partidelor politice în Romînia, înregistrează svonul despre întregirea partidului conservator.

INCENDIUL DIN BUZEU

Buzău.—La ora 1 de noapte, un incendiu puternic a izbucnit la tăbăcăria d-lui Stefan Anghel. Focul alimentat de un vînt puternic s'a întins asupra clădirei vecine.

La ora 5 focul a putut fi localizat. Pagubile sunt mari.

RASCHELLE GOLDENBERG
MORITZ N. LEIBOVICI
LOGODIȚI
Iași
In locul ori-cărei alte înștiințări

De închiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vînzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camrre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

Caut să predau lecții

ca eleve și elevi din școalel primare, în timpul serei de la 6—8.

Mă ofer a fi conrespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.

Adresa la ziar sub **L. M.**

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Mobile HIRSCH

— Case de Incredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Dr. H. SOLOMOVICI

specialist pentru boale de **Nas, Gît** *și* **Urechi.** *Reîntors din Berlin s'a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.*

Str. Golia 67 *(casele camerei de comerț)*

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Sororeacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 12—2

JACQUES PAUKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Trentz şi aburi supraîncălzit.

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin miresul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] Nevralgiile [illegible] Migrenele, Reumatismele, Sciatica, Afecţiunile [illegible] şi durerile [illegible] Refuzaţi remediile

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antîiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, [illegible] şi unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simţit nici o ameliorare, va lua 6 [illegible] a doua şi a 7 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc la toţi Droghiştii şi Farmaciştii

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religiae indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

LABORATORUL

DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de colonie superioară.

Preparată numai din ingrediente pure şi care îşi are întrebuinţarea externă după cunoştina fiecărui.

Sticla de 1 litru 5.50, ½ l. 3.75, ¼ l. 2 lei.

Mustar romînesc cu musat.

Tot ce poate fi mai gustos pentru masă şi ca adaos la sosuri, fiind picant şi dulce. *Borcanul 1.25 b.*

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

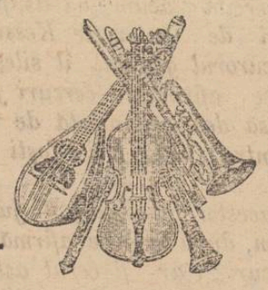

Instrumente Muzicale şi Accesorii

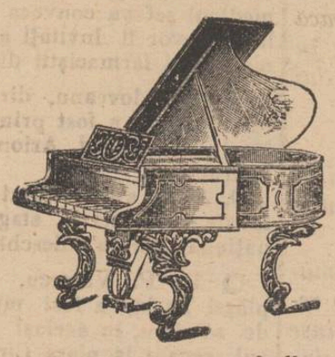

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajouse

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI **„OSTERTAG"** lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

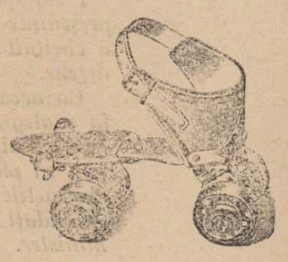

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krzyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Vârnav 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1425—Marți 18 Octombrie 1911

EPIGONII

Orașul nostru a trăit eri o zi ca toate celelalte.

Nimic în viața lui, în manifestarea externă a orașului intelectual, nu ne-a arătat că Iașul știe că unde-va, într'un oraș îndepărtat, se desvălește statuia lui Eminescu, bardul neprețuit, care înainte de a fi al țărei, a fost al Iașului. In tot programul serbărei ce a avut loc la Galați, nu s'a auzit un singur cuvînt din partea Iașului, ca să glorifice pe acela care vreme îndelungată a glorificat Iașul în care a trăit.

In Iașul lui Eminescu nici măcar presa, aceea căreia poetul i-a dat tot sufletul lui, n'a găsit un cuvînt de amintire, măcar cît au găsit cotidianele de tiraj din București.

Toate aceste împrejurări ne fac să ne întrebăm cu grijă dacă nu cumva vre-o zînă nepriincioasă a zvîrlit vre-un farmec asupra acestui sărman oraș; dacă nu cumva prin farmece Iașul a ajuns orașul uitărei, cetatea nepătrunsă în care toate dorm și uită.

Dacă din acest somn am trebuit să avem o urîtă deșteptare, la vestea că într'un alt oraș, pe care poate Eminescu nici nu l'a văzut, s'au găsit energii vrednice de toată lauda, care să eternizeze în marmură, în numele neamului întreg, prinosul de admirațiune pe care Iașul ar fi fost cel întâi dator să'l aducă bardului său, această deșteptare este mai tristă cînd vine după atîtea alte uitări și după atîtea alte dureroase deșteptări.

Nu vrem să cădem în excesul acelor bocitoare care jălesc cu zgomot pe cvre-un dispărut, pe care n'are cine să'l jălească; nu este, însă, între noi un secret, că la anumite ocazii jălim cu toții gloria dispărută a Iașului. Nu vedem, prin urmare, prezentul mai negru de cît l'au văzut de multe ori glasuri autorizate, cari au vorbit în numele Iașului.

Dacă, prin urmare, dezvelirea unei statui lui Eminescu într'un alt oraș de cît Iașii, ne dă prilej să mai plîngem o dată pe un mormînt, o facem în dorința curată, că poate zguduiri de acest soi să deștepte o dată conștiința acelora care lasă Iașul să se îndrumeze încet pe cărarea uitărei și cari par a crede că nimic nu mai poate opri un destin, care ne este impus, parcă.

Se pot găsi unii cari să susțină că Iașul a știut de multe ori să'și apere patrimoniul; că ori-ce glas de energie n'a amuțit într'însul și că în diferite împrejurări Iașul a știut să împedice ca o mînă sacrilege să atingă vre-una din instituțiile sale de cultură, gloria trecută a Iașului.

Dacă une-ori s'au pornit, în adevăr, mișcări de solidarizare în jurul vre-unei instituții amenințate, aceste mișcări au mai perdut din înălțarea lor sufletească, prin aceea că cei ce au pornit mișcările, erau tocmai cei interesați materialicește, ca să nu li se răpească veniturile ce ridicau de pe urma acelei instituții. Dacă astă-zi chiar, mai vedem, la zile mari, la jubileuri, ast-fel de porniri de solidaritate, nu e greu să aflăm chiar de la cei solidari, că serbările aduc folosul de a face cu neputință desființarea instituției ce se serbătorește.

Poate de aceea în înaltele instituții de cultură se vede adesea același spirit de solidarizare care face pe micii funcționari să meargă totdeauna cu guvernul, care dă leafa.

In aseminea condiții nu este fără de folos să mai evocăm o dată trecutul, acel trecut al Iașului pe care eri l'a serbătorit Galații; să ne oprim plutirea pe Styxul pe care ne mînă vîntul de blazare și de fatalism; să nu dăm uitărei ceea ce a fost și ceea ce ar putea să mai fie Iașul.

Acei cari au trăit în Iașul lui Eminescu, păstrează în suflete ca cea mai frumoasă amintire a avîntului de tinerețe, entuziasmul cu care Iașul a prețuit mărgăritarele acelui suflet sbuciumat, avîntul cu care toate inimele au știut să vibreze la fel cu aceea a nenorocitului bard. Generațiile cari s'au format la admirația caldă ce Philippide și Burlă în liceu au știut să sădească pentru bardul Iașului, știu că pe acele vremuri de extra-ordinară înălțare sufletească, liceul din Iași era templul adorațiunei lui Eminescu.

Ce încălzește pe Epigonii? Ce pornire curată însuflețește această tinerime, care

«In aceste academii de științi a zinei Vineri
«Tot mai des se perindează și din tineri în mai tineri».

Singura pornire care stăpînește generațiile tinere în curs, este adorația pentru Iorga—Cuza și credem că de sigur Iașul n'a cîștigat la acest schimb.

Pe acele vremuri Universitatea a ocrotit pe Eminescu; în biblioteca Universității din Iași a găsit Eminescu liniștea și mijloacele de trai sufletesc, care au dat viață frumoaselor lui creațiuni. Maiorescu a sprijinit și adesea a condus această existență chinuită, a dat publicității operele poetului și a făcut cunoscută și țărei o glorie, care se restrîngea asupra Iașu.ui. Astă-zi Universitatea noastră este în adorațiunea lui Bogdan și va recunoaște ori-cine, că nici aici Iașul n'a cîștigat la schimb.

Studentimea pe acele vremuri îmbrățișase în bună parte cauzele mari care făceau să se deștepte apusul la o viață nouă. Cauza celor mulți și obijduiți a încălzit sufletește tot ce avea mai bun generația de atunci și a avut cel puțin meritul de a fi însuflețit pentru studiile sociale tot ce avem mai de seamă în generația conducătoare de azi. Astă-zi studentimea amenință cu revoluție, cînd profesorii lor vor să dea dreptul la viață și celor obijduiți, să primească la concursuri pe studenții străini.

Pe acele vremuri s'au văzut studenți eliminați din universitate de către guvern, pentru că profesau credințe socialiste; astă-zi studenții se duc la guvern, ca să intervină în favoarea lor pentru ca să le fie examele mai ușoare și dau publicității mulțumirile ce adresează oamenilor politici ce i-au servit.

Astă-zi omul întreg, care este profesorul Philippide, protestează pentru că se trec la examene studenți ce vin cu bilețele de recomandație; pe vremurile de demult studenții erau adesea siliți să se solidarizeze față cu severitatea excesivă a unor profesori.

Și acum în fața tuturor acestor relicve, care de sigur la vremea lor au fost atîtea clipe de înaltă viață sufletească, ce au dat Iașului reputația de oraș al mișcărilor mari, putem să punem iarăși pe bardul sărbătorit eri, să se întrebe:

„Au prezentul nu ni'i mare“?

Simțirea înaltă a marelui poet plîngea numai „zilele de aur a scripturilor romîne“, pentru că Epigonii erau „simțiri reci, harfe zdrobite“. Ce-ar zice astă-zi de orașul în care harfele au amuțit, în care preocupările sufletești s'au dus odată cu cîntecul lui?

Pentru aceea astă-zi, cînd ne putem teme, că Iașul nu va slăvi pe marele său poet, de cît în teiul de la Copou, statue pe care a știut să'și o croiască singur cu dalta geniului cu care l'a cîntat, putem să zicem că Iașul a cîntat prin geniul lui Eminescu, ultimul cîntec al lebedei.

S. G.

Noi, desființații

La întoarcerea în București a d-lui Marghiloman, de la serbările din Iași, apăruse în Epoca *vestitul articol comentar asupra spuselor M. S. Regelui.*

Comentarul declarase desființat partidul conservator-democrat și adăugea: „unde se vor duce foștii takiști ne este absolut indiferent. Fapt este, că takismul a fost desființat„.

Domnului Marghiloman îi era, deci, cu totul indiferent unde vor merge să se adăpostească democrații. In tot cazul era esclus să vie la conservatori, întru cît articolul spunea, că d. Take Ionescu n'are partid.

Astă-zi citim în Epoca, *tipărită cu litere foarte mari, o declarație făcută de un fruntaș takist, numele nu este divulgat, că este exclus ca takiștii să facă alianță cu liberalii.*

Ne surprinde bucuria Epocei, *ne surprind literele grase cu care înregistrează înbucurătoarea veste, că democrații nu vor face cartel politic cu liberalii.*

Acum două săptămîni partidul nostru fusese desființat, după tălmăcirea d-lui Marghiloman, de M. S. Regele; iar ce vor deveni foștii partizani ai d-lui Take Ionescu. fusese lucru secundar, cu atît mai secundar, cu cît, de fapt, asemenea partid nici nu existase, așa că, fatal, Regele desființase ceia ce nu exista.

Acum iarăși existăm, sau mai bine zis, acum ni se spune că existăm. Dacă partidul conservator-democrat nu avea ființă înainte de a fi fost desființat, el există după desființare.

Există așa fel, că teamă-i este Epocei *să nu se alieze partidul cu liberalii și cu multă răsuflare anunță: „deținem știrea de la un fruntaș takist: Democrații nu se vor uni cu liberalii, ca să ne răstoarne“.*

Da. Noi, desființații, existăm. Am existat, existăm și vom exista.

Dacă există și conservatorii ne îndoim. Căci un partid, care, după abia zece luni de guvernămînt, umblă după întărire, care nu poate guverna — asemenea partid nu există!

Cum se ieftenește traiul?

Domnul Carp a cerut puterea ca să dovedească că va putea guverna. Dacă s'a întîmplat minunea că puterea i-a fost dată, exact la ziua termenului, partea a doua, acea care constituie angajamentul d-lui Carp, acea parte nu s'a realizat.

Domnul Carp nu poate guverna. Mai mult încă, guvernează pe dos. Au mai fost guverne, cari n'au putut face față angajamentelor, dar pînă la guvernul actual n'am mai văzut altul, care să fi făcut ceea ce a zis că nu va face.

Programul guvernului actual, în alegeri și după alegeri, a fost: ieftenirea traiului. Și traiul s'a scumpit. Cu caracterele cele mai groase s'a tipărit în ziarele oficioase îmbucărătoarea veste, că licitațiile pentru vînzările pădurilor statului, au dat prețuri împătrite ca în trecut.

Vreai să ieftenești traiul și nu mai poți de bucurie că lemnele vor fi de patru ori mai scumpe, ca în trecut! Domnul Carp parlamentează regulat cu fabricanții de zahar, ajunge cu ei, după spusele ziarelor carpiste, la soluții fericite — și posterior acestor soluții fericite, zaharul se scumpește cu zece bani la kilo, atingînd astfel un record cu totul nerușinat.

Domnul Carp vrea să iefienească hîrtia, vrea să ieftenească locuințele, vrea să ieftenească toate—dar reușește, minunat, să îmbogățească bilanțurile tuturor fabricanților și să scumpească înzecit traiul.

Nu reduce taxa comunală asupra zaharului, nu reduce taxa vamală pe hîrtie, nu dispune prohibirea exportului ouălor, nu pune în consumație lemne din pădurile statului—dar încarcă budgetul cu trei milioane inutile pentru gubernatorii și directorii regionali—milioane cari vor fi plătite din taxele zaharului și taxele vamale.

Asemenea ieftenire a traiului are și o pereche la dînsa, de și aceasta ceva mai inocentă: este proiectul ministrului de justiție pentru reînființarea contenciosului administrativ.

Contenciosul este îngrădirea abuzului administrativ și guvernamental. De aceea a și fost desființat de liberali, cari înțeleg să guverneze prin abuzuri.

Acum contenciosul este pe cale de a fi reînființat, dar fără a putea judeca actele guvernului!

Vrea să zică: precum ieftenirea traiului a scumpit traiul, contenciosul administrativ carpist va fi o întărire a abuzuritor guvernului. Un profesor, spre pildă, căruia i se va lua catedra pe nedrept, nu va putea reclama la Casație, fiind-că ea nu este în drept să se amestece în asemenea act al guvernului.

Sunt oameni cari n'au noțiunea valorei. Ori cît de mult ar avea, ei nu vor avea nimic. Domnul Carp n'are noțiunea guvernării. Și dacă Regele i-ar mai dărui încă de zece ori puterea, de zece Sf. Vasile, d. Carp nu va ști de cît să guverneze pe dos.

Chestia Flencheș

Nu ie rău să se știe că avem în Iași o chestie Flencheș. O avem grație prefectului poliției, care a știut s'o aranjeze în mod foarte simpatic și-ar fi de prisos s'o mai spunem—și foarte inteligent.

Domnul Flencheș este agent sanitar — probabil din cei deplasați din Muntenia, cu misia d'a învăța pe moldoveni cum să spală un om.

Dacă ar fi numai atît, ar fi floare la ureche, căci sunt doi ani de cînd agenți sanitari munteni sunt trimiși la Iași, fără ca, de simplă curtoazie macar, vre-un agent sanitar de la noi să fi fost trimis să asaneze un oraș oare-care din Muntenia.

Amicul nostru d. Flencheș — și cum să nu fie amic, dacă ne păzește de holeră — ar fi păcălit, după cum ne asigură un ziar local, pe prefectul poliției: s'ar fi dat sau ar fi fost dat drept Pantelimon.

Adevărat sau nu, lucrul este banal. Dar pe prefectul de poliție aserțiunea ziarului local l'a supărat strașnic. El—prefectul—care a avut onoarea să poată săruta mîna Regelui — el să iee pe d. Flencheș, agent sanitar, așa dar „persoană cunoscută“, să-l iee drept Pantelimon—o adevărată monstruozitate!

Aserțiunea ziarului local era foarte gravă, și a o lasa nedesmințită, ar fi fost a-o confirma oficial și nu se poate confirma oficial, că un prefect, care a sărutat mîna Regelui, să-l fi luat pe Flencheș drept Pantelimon.

Deci desmințire. Prefectul are desmințirea ușoară. Cum apare ceva contra lui, în gazete, scrie indirect desmințirea și o dă la gazetă,—în gazeta, care a fost aurora strălucitei sale carieri.

Dacă n'ar fi fost desmințirea, n'am fi avut o chestie Flencheș, n'am fi știut că direcția generală a serviciului sanitar ne-a onorat cu deplasarea unui agent de la Craiova.

Ce spune desmințirea? Spune foarte inteligent: delatează. „Nu eu, scrie prefectul, n'am recunoscut pe Flencheș, ci directorul prefecturei, un vechi și harnic funcționar; așa că toate invectivele adresate mie, se întorc, de fapt, contra directorului, vechi și harnic funcționar.“

Asta ie piramidală! „Nu eu nu l'am recunoscut pe domnul Flencheș. Eu, care am sărutat mîna Regelui, sunt om de seamă și, deci, nu se poate să nu-l cunosc pe agentul sanitar. De această gravă ignoranță s'a făcut vinovat directorul prefecturei, care este, totuși, un harnic funcționar.“

Iată argumentația unui prefect de poliție, iată-l nevoit să recurgă la o delatațiune, iată-l pîrînd publicamente, pe principalul său colaborator, pe directorul, de teamă ca gluma ziarului local, căci totul trebue să fi fost o glumă, să nu-i păteze brilianta carieră și — mai știi?—să nu-l pună rău la Palat!

Dar discuția nu este închisă: avem o chestie Flencheș și o vom urmări. Căci urmărind-o, prefectul ne va amuza și amuzîndu-ne pe gratis vom putea gusta, macar astfel, din ieftinătatea traiului.

MIHAIL EMINESCU

Odată cu inaugurarea monumentului marelui poet Eminescu la Galați, ne aflăm în săptămîna literară eminesciană.

In literatura propriu zisă ne aflăm de vr'o două decenii sub influența eminesciană. Acum însă e vorba de actualități.

Intre numeroasele lucrări apărute în zilele aceste din urmă, vom cita o povestire scurtă a d-lui Zamfir Arbore:

„...Intr'o zi de iarnă repauzatul meu amic Costică Bărcănescu ne convinse pe mine și pe Mihai Eminescu ca să mergem la opera Italiană, ce cînta la teatrul național; laudele entusiaste cu care ne vorbea maestrul Bărcănescu despre o primadonă englezoaică din acea trupă italiană ne făcură să primim propunerea și iată-ne pe tus trei instalați în parterul teatrului național

In tot timpul reprezentației eu observai că Mihai avea ochii țintiți asupra unei loji din bel-etaj în care era, precum am aflat apoi chiar de la Mihai Eminescu, poeta M...

Aceasta este unica dată în viață cînd am văzut pe doamna M..., una din dragostele curate ale repauzatului poet.

După reprezentație, noi toți trei am plecat în strada Academiei la micul birt al lui Enache care se afla pe atunci alăturea lipit de Ministerul de interne și unde noi aveam obiceiul să luăm prînzurile și dejunurile noastre.

Aci, la un pahar de vin, am vorbit la început despre opera ascultată, Traviata, despre artista care a cîntat rolul principal și în fine despre dragostele tinereților noastre.

Mihail Eminescu ne împărtășì cu acest prilej următoarele:

„In ce mă privește pe mine, apoi deși am fost de multe ori îndrăgostit, dar să vă spun drept, eu n'am iubit niciodată. Eu mă înșelam pe mine însumi luînd drept dragoste, dorința de dragoste, adică dorința aceea de'a îngenunchia înaintea unei femei frumoase, pe care mi o zugrăveau imaginația și simțurile mele. Dar odată și odată pare-mi se că tot am iubit, căci de data asta am suferit mult, probabil din cauză că aceea pe care o iubeam, nici n'a vrut să știe de iubirea și de speranțele născute în sufletul meu. Ce am găsit eu în acea ființă — nu știu, nici nu vreau să mă gîndesc la asta. Nu analizez, știu una și bună, că întreaga mea ființă ași fi dat'o bucuros pentru dînsa și vezi asta îmi este îndeajuns.“

Cuvintele acestea ale repausatului poet se referau oare la doamna M.... pe care o priveau cu atît nesațiu ochii poetului la teatrul național?—Nu știu. Asupra acestei jumătăți de mărturisire nici eu nici Costică Bărcănescu n'am mai întrebat pe poet.

Dar, vai, în viața poetului dezordonată și plină de pasiuni cari zbuciumau acest temperament puternic, erau mereu contrasturi uimitoare.

Peste cîte-va zile după epizodul de la Teatrul Național mergînd foarte de dimineață la redacția ziarului unde lucram, zării în depărtare pe strada Brezoianu pe un domn și o femeie care trăgea spre dînsul un lung pled; ambii indivizi vădit se certau pentru acest șal bărbătesc. Mă apropiai și văzui cu uimire că omul era Mihai Eminescu.

— Ce este Mihai?

— Apoi să vezi, frate, femeea asta pretinde cum că am petrecut noaptea la dînsa și pentru că n'am plătit'o vrea să îmi șalul.

Intervenii pe lîngă femee și cu ajutorul a 5 franci putui împăca cearta.

Bietul Mihai, obosit și palid, pleacă cu mine scăpînd de pasărea nocturnă, care necăjise așa de grosolan pe bietul poet.

Am ris mult cu prietenii despre această întîmplare a lui Eminescu“...

*

După atîtea detalii cîte s'au publicat în decursul vremei asupra legăturii—devenită istorică—dintre poetul Eminescu și Veronica Micle; după atîtea nuanțe de natură ideală,—epizodul de mai sus, în preciziunea lui cam brutală, adaogă o notă originală la viața de sentiment și de enervări a genialului cîntăreț al „Luceafărului“.

Vom încheia menționînd o manifestare în slava lui Eminescu E un Sonet al poetului iașan M. Codreanu, apărut în „Viața Romînească“—numărul din urmă și consacrat Statuiei lui Eminescu, nerîdicată încă.

De eri—statuia e inaugurată. Dar închinarea nu e mai puțină vrednică de citat:

*

In sufletul romîn adînc răsună
Cîntarea ta măreață și duioasă;
Ea-i diadema cea mai luminoasă,
Ce neamul tău pe frunte va s'o pună.

... Și va 'nfrunta a timpului furtună
Și 'n veacuri va străbate glorioasă—
Deci e 'ntruparea ta cea mai frumoasă
Și ți este cea mai nobilă cunună.

Nu-ți trebue statui nici ostenale,
Căci versul tău cel ferecat 'n zale
Mai tare-i de cît bronzul și granitul.

El e statuia vie a 'ntregei nații,
Și marmora-i dura-va 'n nesfîrșitul
Atîtor viitoare generații!

*

De eri,—simbolul durabil al operei,—monumentul, va înfrunta furtuna timpului,—așa cum o înfruntă versul lui marmorean.

A.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

Reorganizarea sindicatului falimentelor

Sindicatul falimentelor, astfel cum funcţionează azi, a fost organizat prin legea din 19 Iunie 1895 a d lui Marghiloman, cînd s'a şi introdus judecătorii sindici, în locul sindicilor cari se numeau din persoane străine magistraturei, iar def. C. I. Stoicescu, fost ministru, în expunerea de motive a legei modificatoare unor art. din codul de comerţ, în 1902, iată ce spunea despre judecătorii sindici:

„Or, judecătorii sindici au dat bune rezultate; abuzurile ce se făceau mai înainte de sindicii aleşi — în contra cărora s'au ivit multe şi întemeiate plîngeri — au dispărut. Ordinea şi onestitatea şi-au luat locul în operaţiunile falimentelor, graţie magistraţilor cari conduc aceste operaţiuni".

După 16 ani, cestiunea sindicatului revine din nou în discuţiune, căci ziarele spun, că la Sindicat s'au descoperit fraude, cari ar consista în aceia că inventariarea mărfurilor falimentelor nu se făcea în mod exact; că, cţiva funcţionari ai serviciului falimentelor au falşificat de mai multe ori semnăturile judecătorului sindic pe adrese de liberare de bani, pe cari singuri le făureau către Casa de Depuneri şi astfel s'ar fi încasat sume importante, — sume cari se cuveneau *creditorilor străini.*

Se zice încă, că cu modul acesta s'ar fi sustras sau se voia a se sustrage şi o sumă de 7 sau 9 mii lei, ce era trimisă Casei de Depuneri ca *cotă a Statului.* In fine, se spune că tot aceşti dibaci falşificatori înscriau în statele de repartiţie şi creditori fictivi, în numele cărora se prezentau apoi pentru a încasa sumele alocate.

Ce bizarerie, fraude în Palatul de justiţie ?!

Dacă aceste fraude s'ar fi comis cu 10—12 ani în urmă, cînd fie din cauza legei, fie din cauză că magistraţii nu cunoşteau în destul cestiunea falimentului şi consecinţele ei, cînd se poate spune că a fost o epocă de înflorire pentru faliţi, nu m'ar fi mirat; dar azi cînd graţie unui curent sănătos, cînd un adevărat viriment s'a operat în opinia magistraturei şi în jurisprudenţă, relativ la faliţi, faptul e *simptomatic* şi nu trebue lăsat să treacă neobservat.

Magistratura, cea d'intâiu atinsă prin comiterea acestor fapte — fiindcă necontestat se resfrîng şi asupra ei — trebue să caute a stabili nu numai responsabilităţile, aceasta e puţin, dar cari sunt cauzele. Să vadă dacă e vorba numai de cupiditatea unor funcţionari nesăţioşi, nedemni (*auri sacra fames*) sau din contra, mai este ceva. E poate ceva putred la mijloc, e ceva care trebue refăcut, e legea, organizarea, personalul inferior? Ce este? *Latet anguis in herba?*

E în interesul prestigiului magistraturei, în interesul bunului renume al justiţiei ca asemenea fapte nici aiurea, dar cu atît mai mult să nu se petreacă în Palatul de justiţie.

Inţeleg prin aceasta să pun cestiunea pentru ca toţi acei, cari cred că pot spune un cuvînt despre cele ce s'ar putea face, să-l spună, coloanele revistei sunt deschise.

In ceeace mă priveşte, cred că cauzele îşi găsesc explicaţiunea în chiar organizarea sindicatului şi ar fi următoarele:

a) Nepermanentizarea judecătorilor sindici. Sistemul de azi al schimbării judecătorilor sindici în fiecare an, dacă are avantagiul de a ţine în curent pe judecător cu toate cunoştinţele necesare, are însă marele defect că afacerile sindicatului sufer, căci sistemul conţine în sine ideia neresponsabilităţei bunului mers al afacerilor.

Fără să fac vre-o vină cuiva, dar aşa e firea oamenilor celor mai mulţi, ca altfel să lucreze cînd ştie că va rămîne, şi altfel cînd ştie că prezenţa sa e numai *de trecere.*

Acest mare defect de organizare, ajutat şi de împrejurarea că judecătorii Sindici trebue să fie dese ori delegaţi să înlocuiască pe alţi judecători, cari lipsesc de la diferitele secţiuni, face ca sindicii să se creadă *mosafiri* la sindicat, şi instituţiunea să nu dea roadele bune, pe cari suntem în drept să le aşteptăm şi ca consecinţă a acestei practice e că se permite — forţamente — funcţionarilor ajutori să facă din actele unde prezenţa sau cel puţin ordinul sever al sindicului ar fi absolut necesar.

Trebue dar să permanentizăm judecătorii, să revenim la sistemul legei din 1895. D. Cudalbu fostul prim preşedinte, avea aceiaşi ideie. Actualul prim-preşedinte, d-l Rătescu — pe care de asemenea îl preocupă încă de la venirea sa organizarea sindicatului—are aceiaşi convingere. S'ar putea însă ajunge la acelaşi rezultat, pentru trib. Ilfov, prin înfiinţarea unei secţiuni speciale pentru falimente, în care preşedintele fiind permanent, judecătorii ar putea fi supuşi rotaţiunei ca şi ceilalţi judecători. Şi această secţiune ar avea suficient de lucru.

b) Numărul prea mic de judecători faţă de mersul prea mare al afacerilor. După situaţiunea de azi, la tribunalul Ilfov, fiecare din cei doi judecători au de administrat în cursul anului un număr de 60—70 falimente în curs; or, aceasta e în adevăr prea mult. Dosarele de faliment dau mult de lucru: într'unul sau mai multe trebue făcut inventariul, în alţele trebue vîndută marfa, în toate aproape trebue urmăriţi debitorii, trebue convocaţi creditori, casele trebue închiriate, de multe ori casele trebue reparate căci altfel nu se închiriază, chiriaşi cari nu plătesc trebue expulzaţi, procese la judecătorii etc., etc. — şi pentru toate acestea sindicul trebue să facă administraţiunea unui bun părinte de familie — dar nu trebue uitat că chiar părinte, dacă sunt prea multe afaceri, neglijenţa apare. *Qui trop embrasse mal etreigne.*

Prin înfiinţarea unei secţiuni, aceste inconveniente ar dispare. D. C. Rătescu actualul prim preşedinte, se mulţumeşte cu mai puţin şi crede că răul s'ar putea înlătura şi prin înfiinţarea a doi magistraţi stagiari. In tot cazul trebue făcut ceva şi aceasta e de toată urgenţa.

c) Trebue apoi în mod absolut, un contabil care să ţină socoteala atît a casei generale cît şi ale fiecărui falment în parte. O instituţiune ca a Sindicatului care rulează milioane în cursul unui an, nu se poate concepe fără o contabilitate. La Paris, de şi organizaţiunea diferă, există o contabilitate a falimentelor *„comptabilité des faillites".*

Sunt cţiva ani de cînd propuneam d. M. Balş pe atunci preşedinte al Tribunalului Comercial, această ideie şi d-sa o accepta, dar nu s'a putut realiza nu ştiu de ce; iar d. Rătescu, îmi pare că a şi cerul ministerului în mod formal înfiinţarea unui astfel de post la sindicat.

Cu sistemul de azi, sau mai bine zis lipsa de sistem, căci cu cel preconizat de art. 9, 10 şi 19 din regulamentul asupra serviciului de contabilitate al sindicilor, fondurile din diferitele falimente se amestecă şi cîte odată e foarte greu de discurcat iar experienţa a dovedit că este chiar imposibil.

d) Inlăturarea tuturor practicanţilor şi înlocuirea lor cu funcţionari.

Practicanţii, sunt o pacoste pentru grefele tribunalelor, pentru moment o pacoste necesară.

Iată schimbările ce cred că trebue făcute la sindicat pentru a se evita în viitor surprizele de felul celei pendinte azi în faţa instanţelor coreţionale.

Aşi fi foarte mulţumit, dacă aceste rînduri şi-ar ajunge scopul determinînd pe alţi colegi magistraţi să-şi spună părerea, fiind de datoria noastră a observa defectele legilor ce suntem chemaţi a aplica.

I. Ionescu-Dolj

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

Sfinţirea Internatului Meseriaşilor romîni

Actul sfinţirei.— Cuvîntările—Reprezentantul şcoalei de arte şi meserii din Bucureşti.—Serata dansantă.

Cernăuţi 14 Oct.—Duminică 9 c., în mijlocul unui entuziasm şi devotament general, s'a săvîrşit în localitate, cu toată solemnitatea cuvenită, sfinţirea internatului meseriaşilor romîni, de către însăşi I. P. S. S. Mitropolitul dr. Vladimir de Repta, asistat fiind de numeroşi preoţi.

La acest act solemn s'au grăbit, să asiste pe lîngă toţi acei buni romîni, cari au contribuit la ridicarea edificiului şi un public numeros, compus din toată inteligenţa romînă, precum şi din foarte mulţi meseriaşi romîni.

Sala festivă a internatului—unde s'a săvîrşit actul sfinţirei—a fost foarte frumos decorată, presentînd un aspect pitoresc. prin modul drăgălaş cum se prezenta vederei.

La orele 3 p. m., sala începuse a deveni neîncăpătoare. Printre asistenţă s'a observat şi foarte multe doamne, din înalta societate romînească.

Precis la orele 4 p. m, preşedintele societăţii d. Dimitrie Bucevschi, deschide seria cuvîntărilor.

D-sa, după ce salută, în numele comitetului, pe toţi participanţii, descrie printr'o cuvîntare bine simţită, istoricul înfiinţării acestui internat, care este o necesitate a timpului şi care va rămîne ca un tablou magic, ca o icoană vie urmaşilor, şi termină cu un puternic „trăiască" la adresa M. S. Impăratului Frantz Iosef, care a fost primit cu o salvă de aplauze de cei prezenţi. A urmat apoi imnul poporal cîntat de corul societăţii „Armonia".

După aceia a luat cuvîntul preotul D. Cărbune, directorul internatului din Suceava, care a ţinut cuvîntarea festivă. Temperamentul oratoric al prea sfinţiei Sale a făcut un efect deosebit asupra celor prezenţi, pe feţele cărora se citea bucurie şi mulţumire sufletească. D-sa şi-a terminat cuvîntarea astfel:

Şi acuma mă îndrept către voi iubiţii mei elevi!

Voi sînteţi cei dintăi, cari aveţi fericirea să vă adăpostiţi în încăperile frumoase ale acestui internat. Voi sunteţi cei dintăi, chemaţi să puneţi pentru viitor temelie nouă şi trainică meseriei şi industriei naţionale din ţara noastră, şi să desfundaţi din nou aceste isvoare de bogăţie şi bună stare pentru poporul din care v'aţi trezit! Chemarea voastră nu este uşoară! Fiţi deci stăruitori şi înţelepţi, fiţi sîrguincioşi şi cinstiţi! Luminaţi mintea voastră cu lumina învăţăturei şi feriţi trupul vostru de ori-ce patimă ca să aibă tăria şi viociunea trebuincioasă pentru munca neobosită, ce va asigura viitorul vostru şi va înalţa vrednicia stării voastre. Folosiţi timpul scump al uceniciei ca să deveniţi cît se poate de dibaci, căci nu e destul să fiţi numai meseriaşi romîni, ci se cere numai de cît să fiţi meseriaşi foarte buni şi cu acurateţă şi iscusinţă. Atuncea şi numai atuncea veţi fi căutaţi, stimaţi şi răsplătiţi după merit şi după muncă.

Faceţi ca toate lucrurite voastre să corespundă pe deplin cu speranţele şi aşteptările binefăcătorilor voştri şi ale neamului întreg, căci numai atuncea veţi putea fi fala ţării voastre, de la care aşteptăm că va fi—ceea ce-a fost odată—o sentinelă neadormită pentru neam şi lege, pentru patrie şi moşie strămoşească! Mai presus de toate fiţi însă cu frica lui Dumnezeu, căci „omul samănă şi sădeşte, dară Dumnezeu, dă creştere şi numai în mîna Sa, este a mări şi a întări".

Luînd cuvîntul d. inginer Panaitescu, directorul şcoalei de Arte şi meserii din Bucureşti arată printr'un limbagiu foarte frumos, progresele făcute de elevii acelei şcoale, unde se află şi mulţi elevi bucovineni, graţie societăţii meseriaşilor romîni din Cernăuţi, arătînd că starea economică a unui popor se poate obţine numai printr'o industrie şi un comerciu raţional.

Cuvîntarea d-lui Panaitescu a fost de asemenea acoperită cu salve de aplauze.

Au mai vorbit d-nii: consilier consistorial Bejan, din partea „societăţii pentru cultura şi literatura romînă din Bucovina" d. Ţurcanu în numele Dietei, ajutorul de primar Weiselberger, în numele primăriei, deputatul Dietal Landwer, etc.

Festivitatea s'a terminat cu vizitarea localităţilor, de către numeroasa asistenţă, care a rămas adînc impresionată de cele văzute.

Cu această ocazie d. Vasile Jeanina a donat internatului suma de 1000 cor.

Seara la orele 9 a avut loc o elegantă serată dansată, care a durat pînă la 4 dim. într'o animaţie generală.

Printre numeroasa asistenţă am remarcat pe d-na şi d. dr. Lazăr Gherman, d-na şi d. deputat Vasilache, d-na şi d. Dimitrie Bucevschi, d-nii: consilier de tribunal Călinescu, deputat Chisanovici, preoţii Şandru şi Burac, profesorii E. Botezat, G. Tofan, şi N. Tcaciuc, directorul casieriei ţării, Vasile Jenina, Capstrîmb, A. Voronca, Z. Voronca I. Berariu, cu d-na, T. Ilcău cu d-na, I. Bezuşco cu d-na etc. etc., iar societăţile academice „Academia ortodoxă", „Bucovina", „Dacia", „Juninea" şi „Moldova" au fost reprezentate prin foarte mulţi d-ni studenţi pe ale căror piepturi strălucia cu mîndrie tricolorul romînesc.

Gama.

INFORMAŢII

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut, că în mod oficial guvernul rusesc a înştiinţat că de la 1 Octombrie nu s'u mai constatat nici un caz de holeră în Basarabia.

❑ In seara de 26 a lunei, va avea loc la societatea romînă de gimnastică, o şedinţă solemnă, în care se va serba fuziunea acestei societăţi, cu vechea societate Turn-Verein.

❑ Ministerul de comerciu, a făcut azi cunoscut camerei de comerciu, că mărfurile destinate pentru Turcia, au a fi însoţite de un certificat de origină, în urma declarărei răsboiului între Turcia şi Italia.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a încuviinţat azi telegrafic, pendru darea în judecată a d lur Grünspan & Fiu, proprietarii unei mori din strada Păcurari, ca contravenienţi la legea sanitară.

Grave neglijenţi la secţia boalelor de ochi

din spitalul central al Spiridoniei

Secţia boalelor de ochi din spitalul central al sf. Spiridon, este condusă de d. profesor dr. Gabriel Socor, ca medic primar.

După cum reesă din raportul, pe care medicul secundar al secţiei, d-na dr. Elena Puşcariu, docentă la facultatea de medicină din Iaşi în specialitatea oftalmologică, l'a înaintat astă-zi, 17 Octombrie, ep tropiei spitalelor, medicul primar neglijează bolnavii, întîrzie operaţiile, făcîndu-se astfel vinovat de grave neglijenţi.

Reproducem mai la vale, în întregul seu, importantul raport al d-nei dr. Puşcariu şi cerem ca atît epitropia, cît şi direcţia generală a serviciului sanitar să ancheteze de urgenţă cele denunţate.

Iată acum textul raportului:

Domnilor Epitropi,

In urma incidentelor petrecute între d. dr. G. Socor, medic primar al serviciului boalelor de ochi şi mine, în lunile Noembrie şi Decembrie 1910, incidente relatate în un raport înaintat de mine Epitropiei în ziua de 22 Decembrie 1910, situaţiunea mea de medic secundar a devenit foarte penibilă; am suportat acea situaţie în speranţa că d. medic primar va sfîrşi prin a se convinge, că cu nimic nu e îndreptăţit a avea atitudinea ce o are şi mă va lasa să'mi îndeplinesc funcţiunea de medic secundar conform regulamentului şi cum mi-am îndeplinit-o timp de cinci ani tot în acest serviciu, pînă la faptele petrecute în 1910; văzînd însă că d-sa nu renunţă la sistemul ce l'a adoptat, mă văd nevoită să vă pun în curent cu faptele, anume:

Din luna Decembrie 1910 pînă în ziua de 5 Iulie 1911, cînd am plecat în congediu, *d. medic primar contra regulamentului Cassei Sf. Spiridon (art. 39) nu mi-a permis nici o singură dată să iau parte la vizita bolnavilor din serviciu nici să asist la o singură operaţie; d-sa mi-a impus.* ca eu să fac numai consultaţiunile gratuite; în chipul acesta bolnavii din serviciu sunt trataţi de interni şi prima supraveghetoare, iar eu ca medic secundar nu mi-e permis să aplic nici un tratament vre unui bolnav din serviciu, nici nu pot să urmăresc mersul diferitelor afecţiuni la bolnavii cari sunt tratsţi în serviciu,

D. Medic Primar din cauza diverselor şi multiplelor ocupaţiuni, nu dispune de timpul necesar ca să examineze în mod amănunţit pe fie-care bolnav, să i prescrie tratamentul şi să supravegheze aplicarea lui; astfel îmi explic, că reluîndu-mi serviciul la 20 Septembrie 1911, d-sa fiind ocupat cu jubileul Universităţei mi-a făcut plăcerea să mă lase să conduc serviciul de la 25 Septembrie, pînă la 7 Octombrie 1911; am găsit pacienţi care stăteau de mult în serviciu cu diagnosticuri eronate, alţii incurabili ocupau degeaba locurile, iar unii aşteptau de mult operaţiunea pe care d. medic primar nu se decidea să o facă; astfel erau următorii bolnavi:

1) *Rădăşanu Vasile* 55 ani, cu diagnosticul de Keratită şi conjuctivită intrat la 13 Septembrie, dar în realitate afecţiunea corneană şi conjunctivală era cauzată de o *dacryocystită* bilaterală supurată cu dilataţiunea sacurilor lacrimale, afecţiune de care l'am operat în ziua de 23 Sept. şi 6 Oct.

2) *Benea Anton,* 60 ani, cu diagnosticul cataractă, intrat la 12 Septembrie, avea în realitate o afecţiune incurabilă a fundului ochilor, a ocupat un pat pînă la 5 Octom.

3) *Epure Ioan,* 50 ani, cu cataractă matură intrat la 9 Sept., a aşteptat operaţiunea pînă la 1 Oct. cînd i-am făcut-o eu.

4) *Grosu Nicolae,* 68 ani, primit cu afecţiune incurabilă (cataractă secundară cu *o ocluzie* a pupilei şi irită veche), a ocupat un pat de la 16 Sept,, pînă la 13 Oct.

După terminarea serbărilor jubiliare reluînd serviciul (7 Oct.) *refuză să opereze bolnavii primiţi şi pregătiţi pentru a fi operaţi* astfel sunt:

Munteanu Sandu, 76 ani, intrat la 7 Octombrie, cu atrofia ochiului drept şi cataractă ochiul stîng, operabilă, d. Medic Primar refuză să i-o facă.

Barbu Ioan, 27 ani, intrat în ziua de 11 Octombrie, cu *panoftalmie,* globul fiind proeminent cît un ou de găină şi plin de puroi, la care e absolut indicată intervenţia, stă şi azi (după 7 zile) în starea în care se afla la intrare; apoi mai sunt un număr oarecare de pacienţi cu cataractă, care stau de mai multe zile aşteptînd să fie operaţi. *De 10 zile, de la 7 Octombrie pînă azi, 17 Octombrie, nu s'a făcut nici o operaţie în serviciu.*

Afară de acestea, eu la consultaţiunile gratuite trebue să refuz să primesc în cura spitalului, pacienţi cari au necesitate de intervenţii sau de tratamente speciale, pentru că acele intervenţii şi tratamente d. Medic Primar nu le face şi nici nu lasă pe medicul secundar să le facă. Aşa sunt intervenţii şi tratamente în dacryocystite, glaucom, strabism etc., afecţiuni ale fundului ochiului etc.

Rezultă că acest sistem absolut personal şi antimodern de a conduce serviciul, e în dauna bolnavilor, care nu pot să beneficieze şi de supravegherea şi îngrijirea medicului secundar, în căutarea boalei lor; acest sistem de a împedica în mod absolut pe medicul secundar de a da concursul său la facerea operaţiunilor, face ca bolnavii să stea în spital mult mai mult timp de cît trebue, şi astfel imobilizează locurile, al căror număr e destul de restrîns. In asemenea condiţiuni nu pot să-mi îndeplinesc serviciul cum se cuvine şi nici măcar conform cu regulamentul, de aceea vă rog Domnilor Epitropi, să dispuneţi cele ce veţi crede de cuviinţă, pentru ca lucrurlle să fie readuse la o stare normală şi medicul secundar să aibă rolul ce i se cuvine în serviciu.

Primiţi vă rog Domnilor Epitropi, asigurarea consideraţiunei mele cele mai distinse.

Dr. Elena Puşcariu
Medic secundar al serviciului boalelor de ochi

Iaşi, 17 Octombrie 1911.

❑ **Suzanne Despràs**. Se întoarce iarăşi ilustra artistă a cărei artă simplă şi înduioşătoare a cucerit peste tot admiraţiunea publicului; vine din Viena, unde întovărăşită de trupa atît de omogenă a teatrului „de L'Oeuvre" din Paris, a obţinut strălucite succese.

Nu mai amintim de acelea pe care le-a repurtat totdeauna la noi. Suzanne Després, *care este acum în apogeul marelui său talent,* e prea cunoscută, prea celebră, că să mai fie prezentată publicului într'un panegeric, ori cît de meşteşugit ar fi redactat. Zilele aceste au apărut două articole noi inspirate de geniala actriţă: minunatul studiu intitulat *„L'Admirable"* scris de *Jean Joulien* şi articolul marelui literat danez *Jons-Pedersen* publicat în ziarul *„Masken"* din Kopenhaga.

Sont lungi coloane de aprecieri superbe şi cuvinte frumoase închinate marei artiste considerată astă-zi ca *cea mai mare artistă a timpului.* Reprezentaţiile ce vor avea loc Mercuri 19 şi Joi 20 a. c. cu *„Les Marionnetes"* şi *„La Şacrifiée"* sunt adevărate evenimente de artă înălţătoare, rarităţi de care ieşenii au ştiut în totdeauna să profite. Cu siguranţă, judecînd după graba cu care iau biletele de intrare la agenţia *„Thalia"* a d lui T. Maximovici, că nu va rămînea loc neocupat în sală şi că va domni cel mai mare entusiasm ca în tot deauna la reprezentăţiile marei artiste.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi", se ocupă de: „O întrebare şi un răspuns— Prin prizma documentelor—Istoria nescrisă— In Arhiva de la Stînca—Liberalii anticuzişti — Acuzare şi apărare—Iaşul şi Domnitorul lui—Literatura şi Cuza Vodă — Pagini uitate — O vizită la Rege — Sfaturi bănuite—Intre Suveran şi predecesor—Monumentul care se impune— Cuziştii de eri—Masca în politică".

❑ Medicul şef al oraşului, faţă cu cazurile de scarlatină, anghină difterică şi febră tifoidă, ce bîntuie în permanenţă oraşul, a cerut direcţiei generale al servicinlui sanitar, încuviinţarea de a înfiinţa un serviciu special pentru combaterea epidemiilor.

❑ Mitropolitul Moldovei, care nu stă o lună pe an la Iaşi, a găsit mijlocul să plece şi de la conferinţele pastorale.

Sub pretext că este chemat de ministrul Arion, Mitropolitul a plecat ieri la Bucureşti.

❑ Pe strada Nicolina trecea ieri o nuntă şi după obiceiul ce există în popor, de a se trage focuri de puşcă, un glonte nimeri pe copilul G. Scafalski, zdrobindu i două degete de la mîna dreaptă.

❑ Cîntăreţul Gh. Nistor, din Prisacani, a fost împuşcat ieri din greşeală de un coleg al său.

Rînitul, în stare gravă, a fost transportat la Iaşi şi internat în spital.

❑ Joi, 20 Octombrie, va avea loc căsătoria civilă a D-rei Florica A. Popovici, fica amicului nostru Econom Alex. Popovici, şi a D-nei Efrosina A. Popovici, cu d. Ioan I. Blanariu, Licenţiat în Matematici.

Căsătoria religioasă va avea loc Duminică, 23 Octombrie, ora 4 p. m., în Biserica Sfţ. Dumitru (Balş).

Felicitările noastre.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultime INFORMAȚII

Judecătorul de instrucție Kesim, care instrueşte afacerea de la Spiridonie, a fost Sîmbătă sub-seară de a confruntat în archiva Spiridoniei, unele dosare cu raportul inspectorului Petrescu, rtdicînd, în urmă, un număr de 51 dosare.

Consiliul de administrație al Creditului fonciar urban din Iaşi, întrunit ieri seara, a luat, după cum aflăm, importanta decizie de a acorda împrumuturi în bani asupra scrisurilor acelui credit.

Imprumuturile se vor face pe timp de două luni, după cursul zilei, cu un procent de patru la sută.

Sub pretext de boală rectorul Universității din Iaşi a cerut, posterior demisiei, un congediu pe timp de 10 zile.

Iată un cumul interesant: primo demisionat şi secundo în congediu, în unul şi acelaşi post.

Administrația comunală pregăteşte mari serbări, în vederea unui eveniment, care e menit să ilustreze pe veci această administrație.

In adevăr, se spune, că în curînd se va inaugura bustul d-lui Cosmovici, executat de d. Cugler, architectul Comunei.

Incă nu se ştie unde va fi aşezat bustul.

Comitetul statuei lui Cuza-Vodă va interveni pe lîngă M. S. Regele ca să asiste la desvelirea statuei.

Se va interveni şi la ministerul lucrărilor publice, ca să acorde transportul gratuit al unui număr de săteni din Moldova pentru ca țărănimea să poată fi reprezintată la inaugurare.

Delegația județiană, întrunită în ziua de 11 Octombrie, a aprobat comunelor de mai jos să facă următoarelor împrumuturi: Comuna Vlădeni, 12000 lei; Bivolari 4160 lei, pentru instalație de felinare; Erbiceni 2120 lei; Trg.-Frumos 7886 lei, pentru diferite eheltueli; Țuțora 332 lei; Țiganaşi 300 lei.

Pentru a se putea rezolva mai repede cererile de aduceri de muncitori străini în țară, ministerul de Interne a dispus de acord cu intervenirea consiliului superior al agriculturei, ca prefecturile de județ să comunice şi Inspectoratului agricol al județului respectiv, cuprinsul cererilor de aduceri de muncitori ce vor primi şi pentru care trebuie să se facă ancheta administrativă, pentru ca odată cu această anchetă să poată şi inspectoratul agricol să culeagă informațiile necesare, pe care le va comunica consiliului superior al agriculturei.

Comisiuni examinatoare universitare.—Pentru cercetările lucrărilor şi titlurilor candidaților la diferite catedre universitare vacante, s'au numit următoarele comisiuni: la catedra de Mecanică-Bucureşti, domnii: dr. Hurmuzescu, V. Costin şi Al. Myller; la Farmacologie-Iaşi, domnii profesori Riegler, Thiron şi Leon; la Clinica medicală-Iaşi, d-nii d-ri: Riegler, Manicatide şi Thiron; Bactereologie-Iaşi, domnii: Negel, Puşcariu, Manicatide; la catedra de boli de căi urinare-Bucureşti, domnii: Sculy, Juvara, I. Bălăşescu şi G. Demetriade.

Cele două burse, vacante la fondația Carol I, au fost acordate, ieri, în urma examenului, d-lor M. Bantăş şi P. Andrei, studenți la facultatea de litere din Iaşi.

Domnul Virgil Tomescu a fost numit pedagog de limba germană la liceul militar din Iaşi, în locul decedatului Seemann.

Domnul N. Cosmovici a fost numit preparator la laboratorul de zoologie de la facultatea din Iaşi.

Domnul Al. Lovinescu a cerut să i se acorde suplinirea catedrei de limba şi literatura Romînă, de la facultatea din Iaşi.

Cererea a fost respinsă, întru cît catedra este suplinită de d. Ibrăileanu.

Comitetul statuei lui Kogălniceanu întrunit eri, a dispus ca excedentul de 600 lei să fie distribuit personalului inferior al Universității.

Crima de la Prisacani.—In ziua de 24 a lunei, mai mulți oameni erau la crîşma din Prisacani. In timpul acesta, se respîndise svonul, că gospodarul Romano, ar fi bătut pe un băetan, a căruia tutore era.

Băetanul se refugiase în cărciumă. Dar, după ce eşiră din cărciumă, Romano prinse din nou pe băet şi începu să-l bată.

Alți băetani din sat, între cari şi Alex. Paraschiv, săriră în ajutorul băetanului bătut şi îl scoaseră din mîinele lui Romano.

După aceasta, Romano dispăru. Se duse acasă, luă o puşcă şi se puse la pîndă, aşteptînd întoarcerea băeților.

Unul dintre aceştia, Alex. Paraschiv, zărind o umbră, făcu cîți-va paşi înainte şi strigă: „cine e acolo?"

In acest moment se auzi o înjurătură şi o descărcătură de puşcă. Băetanul Paraschiv, căzu jos la pămînt.

Ceilalți băeți de frică, se risipiră.

Mai apoi cîți-va trecători, găsiră pe Paraschiv în agonie. Transportat acasă, acesta încetă din viață a doua zi.

La autopsia făcută eri, în presența d-lui prim-procuror, s'au constatat că Paraschiv primise în pept, deasupra inimei 5 halice.

Criminalul s'a făcut nevăzut. In primul moment, s'a crezut că a trecut Prutul, dar mai apoi s'a aflat, că se găseşte ascuns, în pădurea de la Prisacani.

S'a organizat o poteră şi se crede că nu va întârzia a fi prins.

Domnul I. Petrovici a fost recomandat agregat definitiv la catedra de logică şi istoria filosofiei moderne de la facultatea de litere din Iaşi, catedră vacantă prin transferarea la Bucureşti, la catedra d lui Maiorescu, a d-lui P. Negulescu.

— Domnul dr. T. Bratu, candidat la docența de l. germană la facultatea de de litere din Iaşi, a fost proclamat astă-zi reuşit cu nota maximă.

Preşedintele comisiei era d. Onciul.

La 23 a lunei, se va inaugura la cimitirul Eternitatea bustul regretatului prof. Const. Petrescu.

Din partea comunei va azista d. Cosmovici, prim ajutor de primar.

La Spitalul militar s'au diagnosticat 5 cazuri de febră tifoidă.

Toți trei sunt soldați, veniți din Vaslui.

Domnul deputat Henri Suțu, victima accidentului de automobil, a fost adus ieri în Iaşi, în automobil, de la Frumuşica, unde se aflase în casa d-rului Şipoteanu.

Domnul Suțu, care se află găzduit acasă la domnul procuror Aslan, merge spre tămăduire.

Un vagon încărcat cu coaje de stejar, care staționează în gara Iaşi, a luat foc ieri. Grație ajutoarelor imediate incendiul n'a lat proporții mari.

Ieri a avut loc inaugurarea noului „gimnaziu Wachtel".

Au luat parte în afară de numeroşi invitați şi de corpul didactic, d. prefect al județului, d. inspector D. Cădere, d. dr. Konya reprezentant al consiliului comunal, preşedintele camerei de comerț, d. deputat Miclescu.

După întonarea diverselor cîntece şcolare au vorbit pe rînd d. M. Wachtel, dr. I, Niemirower, prefect Negruzi, Dr. A. Steuerman, directorul onorific al şcoalei, d. Gh. Ghibănescu, dr. H. Burstin, d. D. Cădere şi alții.

A urmat apoi un banchet intim, pentru autorități, corp didactic şi invitați.

Şcolare.— D-ra Elisa Sombola, conducătoarea grădinei de copii din com. Pildeşti, a fost detaşată la grădina de copii din Tămăşeni, jud. Roman, în locul d-nei Valeria Balvin.

— Institutorul Al, Ripeanu de la şcoala No. 1 din Fălticeni, a fost detaşht la şcoala din Predeal (Prahova).

— Revizoratul şcolar, a propus ministerului, înființarea mai multor posturi de învățători la şcoalele din jud. Iaşi.

— Invățătoarea Elena Krupenschi, de la şcoala din Maxut (Botoşani) a fost detaşată la şcoala de băeți din Hîrlău.

— Ministerul a aprobat ca postul al II de la şcoala din comuna Bozieni să fie postul I de la şcoala din com. Brăteanu; iar postul de la şcoala din com. Onişcani să fie trecut ca post I pe lîngă şcoala din Avereşti.

Conferințele pastorale din Iaşi—Astăzi s'au deschis conferințele preoțeşte din oraşul din județul Iaşi, care vor ținea 5 zile neîntrerupt, cu preoții împărțiți în două părți. Seria întâia şi-a început lucrările.

In seria întâiu sunt chemați 75 de preoți.

La orele 8 jum., în catedrala Mitropoliei s'a celebrat un Te-Deum de păr. Protoiereu al județului înconjurat de 4 preoți şi un diacon.

După Te Deum preoții au trecut în sala corului mitropolitan destinată penconferințe. Aici ia loc la scaunul preşedențial Protoiereul Județului, asistat de distinsul Paroh, din Tg.-Frumos, păr. Dăringă, care e delegatul oficial al Mitropolitului, pentru ambele serii. Conform regulamentului preoții proced la alegerea a doi secretari. Se aleg, prin aclamații, preoții Ioan A, Parfenie-Brăeşti şi Bosie.

Protoiereul județului, ca preşedinte al conferințelor, arată importanța conferințelor pastorale şi mai ales asupra subiectelor ce au a se trata anul acesta.

Anul acesta sunt în tratare 3 subiecte de mare importanță şi actualitate.

Se procede la tratarea subiectului întâi „Datoria preotului de a se îngriji de educația religioasă morală a copiilor şi tineretului din parohia sau satul său". Inainte de tratare e o mică discuție de cine să fie tratat.

Preşedintele şi cîțiva preoți susțin ca să se înscrie şi desemneze din oficiu. Păr. Adriescu-Banu, cere conformarea regulamentului, care spune ca să fie trași la sorți cei ce vor trata. Se naşte discuție pe această temă şi însuşi Păr. Parfenie din birou susținînd această părere şi respectarea regulamentului, se admite tragerea la sorți şi es 5 preoți.

Din aceştia Păr. diacon Bobulescu i-a primul cuvîntul. Arată în cuvinte bine simțite şi documentate pe citate din evanghelie şi scrierile părinților, datoria preoților de a catehiza copiii şi tineretul. Trebue să se facă prefacerea sufletească a tineretului.

Spune că lucrul nu se prea face, căci preoții nu voesc să se pună la muncă.

Arată datoria imperioasă de a să apuca la muncă pe această cale. Păr. Andriescu—Banu ia cuvîntul după Păr. Bobulescu şi arată că subiectul de tratat a fost incomplect dat după părere, căci nu s'a inzistat asupra mijloacelor de educație. Complectează şi enumeră între mijloace: 1) biserica cu predica preotului, 2) familia, 3) preotul în diferite servicii, 4) Şcoala, unde preotul se predea religia şi disciplina morală. 5). In tot locul unde preotul să întîlneşte cu tineretul, 6) Mai ales la sate să se înființeze comitete de supravegherea educației religioase morale a tineretului, compuse din preoți, învățători, autorități şi cîți-va săteni.

Păr. Bobulescu, în replică cu Păr. Andriescu, face să se nască un incident cam supărător zicînd că multe zise sunt visări şi singurele mijloace de educație ar fi şcoala de adulți şi mai ales şcoala primară. La ora 12 şedința e rîdicată. După amiază între orele 3—6 se va continua asupra subiectului întâi critica, unde sunt înscrişi a vorbi Păr. Florescu, Parfenie, Diaconul Vărlănescu şi alții.

P. A. I.

Judiciare.—Inaintea tribunalului s. II s'a înfățişat astă-zi spre judecare procesul în care sunt implicați Van Saanen fost funcționar în biuroul produselor monopolurilor statului, şi debitanții Leon Popovici, Săvescu şi Pocluş, inculpați că au sustras timbre din acel depozit.

După ce s'a luat interogatorul inculpaților şi au fost ascultați mai mulți martori, Tribunalul a admis amânarea continuărei procesului pentru a se cita martorii în descarcare şi a se aduce, de la consulatul romîn din Geneva, o corespondență aflătoare acolo şi care s'ar fi urmat între Van Saanen şi complicii săi, pe cînd primul se afla fugit în Geneva.

— Camera de punere sub acuzare a confirmat astăzi mandatele de arestare ale lui Moritz Orenştein, din Piatra Neamț, deținut pentru faliment şi Iosub Aron, din Iaşi deținut pentru furt de cai.

— Avocatului Gr. Tomaziu din Dorohoi, aplicîndui-se pedeapsă împutărei, el a făcut apel, care urma să se judece astăzi, dar a fost amînat pentru 10 Noembrie.

— Secția I-a a Curții a respins astăzi apelul procurorului general contra sentinței achitătoare, privitor pe C. Dobreanu, grefierul tribunalului Bacău, s. II-a, inculpat pentru sustragere de dosarii.

— Primarul comunei Broşteni, a fost condemnat la 50 lei amendă pentru abuz de putere.

— Curtea s. I a condemnat pe Ghidale Ilie Iosub la 15 zile închisoare corecțională pentru bancrută simplă.

Noul program de astă seară Luni 17 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde cel mai senzațional şi mai grandios capod'operă în arta cinematografică, apărut plnă în prezent.

„*Mizerabilii*", film de mare artă americană în 3 mari părți şi 120 tablouri, grandioasă piesă reproducînd în mod fidel grandiosul roman al nemuritorului poet Victor Hugo.

„Puşcăriaşul—Prologul—1795—Condemnat la 5 ani de puşcărie pentru, că a furat o pîine—Sfîrşitul prologului—După 19 ani—Liberarea lui Jeann Valjean după 19 ani de puşcărie—Bunul preot Myriel salvează pe Jean Valjean—Fisa poliției: „Jean Valjean puşcăriaşul 24601 a făcut 19 ani de puşcărie dintre care 5 ani pentru furt şi 14 ani pentru tentative de evadare în 4 rînduri. Acest om este foarte periculos".—Mărinimia unui suflet nobil: Dar eu singur ți-am dat candelabrele pentru ce nu le-ai luat?—Fantoma sau amorul unei mame.—Cozetta sau liberarea or fanei,—Jean Valjean, sfîrțitul unei nobile existențe, etc. etc.

A patra parte a programului cuprinde: Vinona, scene şi schițe din viața americanilor de nord—Țicnilă servitor, scene foarte comice—Din minunele naturei, cataractele Shoshone.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile şi explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinți ale vizitatorilor Cinematografului.

Birourile redacției şi administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

C. JORNESCU

Doctor în Drept

AVOCAT

— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

Ultima oră

Bucureşti 17 Octombrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîştigat:

5000 lei No. 9828, 24570,

2000 lei „ 4968, 36807, 18724 9463 51000.

1000 lei No. 5486, 2467, 19215, 2943 56856, 12277, 40716, 55905, 33149 32601 59069, 31102, 37465, 39348.

500 lei No. 3235, 45388, 53004, 39044. 16267, 49058, 50516, 25252 2530 34355, 37450, 16634, 6241, 34978, 22345 55427, 47673, 13577, 20399, 9444, 20548.

Congresul cîntăreților de biserici

Bucureşti.—Azi, după prînz, s'a deschis congresul cîntăreților bisericeşti.

MERSUL HOLEREI

Galați. — Aici s'au constatat 5 cazuri noui de holeră. Una dintre bolnave, o tînără fată, a încetat din viață.

*

Craiova.— D. dr. Talușescu, subdirectorul serviciului sanitar, a sosit in localitate, pentru a dispune măsurile ce sunt de luat, ivindu se un număr de cazuri de holeră în județ.

Socialiştii şi acordul Franco-German

Viena.—Ziarele publică ştirea, că două mari puteri, au intervenit pe lîngă şeful socialiştilor olandezi, ca acesta să intervie la rîndul său, pe lîngă biroul internațional socialist, de a face tot posibilul spre evitarea unui răsboiu între Franța şi Germania.

Francfurter Zeitung complectează aceste ştiri, arătînd că Franța a intervenit direct, iar Germania în mod indirect, în acest scop.

INGERINȚELE LUI BERCEANU

Bucureşti.—Intre guvernamentalii din Romanați, neînțelegerile au devenit mai mari în urma numirei ca prefect a d-lui Berceanu.

Azi s'a primit la ministerul de interne, un protest al consiliului județian, prin care protestează în potriva ingerințelor făptuite de d. Berceanu.

Războiul Italo—Turc

Constantinopole.—Ziarul Sabai, află că italienii cari au atacat eri pe turci, s'au retras în dezordine, perzînd 300 morți şi avînd 700 răniți. Turcii au ocupat în ultimele 5 zile, numeroase puncte şi au bătut pe italienii ce voiau să înainteze, făcînd numeroşi prizoniari.

Asaltul general al trupelor turceşti

Constantinopole.—Ministerul de externe a primit o depeşă a consulatului otoman din Malta, prin care e anunțat că asaltul general al trupelor turceşti contra pozițiunilor italiene din Tripolis, a avut loc. Turcii au cîştigat lupta. Perderile au fost mari de ambele părți.

REINVIEREA INCHISIȚIEI

Madrid.—Deputații radicali din Valencia, s'au plîns primului-ministru, că în localitatea Culeio, a reînviat închisița, care a pus să se tortureze un număr de anarchişti, pentru a-i face să mărturisească.

Toată presa protestează împotriva acestui fapt.

DEMISIA CABINETULUI AUSTRIAC

Viena.—Cabinetul a demisionat. Se crede că tot baronul Gautsch va fi însărcinat cu formarea noului Cabinet.

INARMARILE BULGARIEI

Petersburg.—Ziarul *Rossia* **afirmă că în Bulgaria se continuă cu înarmările, în vederea unui resboiu cu Turcia.**

DESTITUIREA AMIRALULUI BOESTROEM

Petersburg. — Azi a apărut decretul prin care amiralul Boestroem, comandantul vasului de răsboiu Pantelimon, a fost destituit şi dat judecății pentru negligență, cu prilejul visitei flotei Mărei negre la Constanța.

ACORDUL FRANCO-GERMAN

Berlin.—Acordul franco-german, va fi deplin stabilit şi se poate nădăjdui că odată pasiunile potolite, utilitatea acestui acord va fi recunoscută de ambele părți.

Serviciul religios pentru asasinatul Mitropolit din Grevena

Atena.—In toate bisericele din regat s'au oficiat servicii funebre pentru odihna sufletului, asasinatului Mitropolit din Grevena. Toate autarităților au fost prezente.

Infrîngerea revoluționarilor

Peking.—Revoluționarii au opus puțină rezistență înaintărei trupelor guvernamentale în spre Hancu. Amiralul comandant al trupelor Guvernamentale a anunțat că va bombarda oraşele Wantciung şi Hangang.

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpuşneanu No. 37 —

Aduce la cunoştiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele şi baluri, avînd şi costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd şi stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Brînzăria *„LA DOI BERBECI" proprietatea M. Şendelovici, s'a mutat în piața Sf. Spiridon, lîngă farmacia Rotbard.*

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iaşi —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele şi tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună şi eftină.

Dr. H. SOLOMOVICI

specialist pentru boale de **Nas, Gît** *şi* **Urechi.** *Reîntors din Berlin s'a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.*

Str. Golia 67 *(casele camerei de comerț)*

Caut să predau lecții

ca eleve şi elevi din şcoalel primare, în timpul serei de la 6—8.

Mă ofer a fi conrespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.

Adresa la ziar sub **L. M.**

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă in special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.

Observați bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF — PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii) — **BY RH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANCIA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de increderea, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

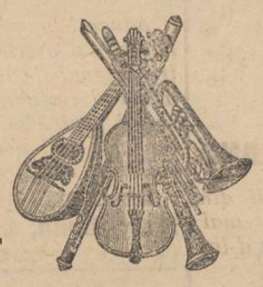

Instrumente Muzicale şi Accesorii

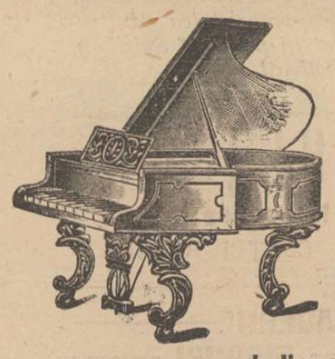

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

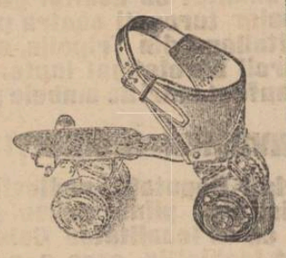

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IASI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea ntreţine coloraţiunea părului; pigmenii prin ajutorul acestei ape nu seacă i împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurăţă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăgiuri, *Migrenele, Cefalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismele acute* şi *dureroase* care ăă resistă la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se ia 3 hapuri, unul dimineaţa, unul la deţun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va mai 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la deţun, şi unul la cina, séra. Nu trebue ea ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Ce, de PARIS, *cari se potă găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

GRILLAGES

Seym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

LONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 bis, quai de la Mégisserie, PARIS

Adresse pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24.000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCEZ

ADMISĂ ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigură, radicală a bătăilor de inimă, tremuraturilor, accidentelor sângelui, gălbenelor, scrofulelor, rachitismului, reumatismului, nervilor, a frunzilor *canceroase, epileptice, gălbenelor, nervilor inveterati* şi altora provenind din necurăţenia şi alterarea sângelui şi de la distrucţiunile ce ondă Pesmeţii Dr Ollivier.

Celi mai efficace şi energici dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS OLLIVIER

Acest pesmeţ a un gust forte plăcut şi de digestiune uşoră se conservă ani întregi în er se temperatură şi climă. Dupe à ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Uă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Versandŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭ oficial a *Guvernuluĭ francezŭ*, se exprimă astfel: «Acest pesmeţ este un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot de servicie mari humanităţii.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TÓTE TĂRILE

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1426—Mercuri 19 Octombrie 1911

In amintirea unui geniu naţional

Zilele acestea s'a sărbătorit cu mult entuziasm la Galaţi, amintirea scumpă a celei mai măreţe figuri, pe care a avut-o România literară contemporană. După o trudă anevoioasă de cîţi-va ani, inimoşii gălăţeni, cari au luat iniţiativa ridicării unui monument marelui Mihail Eminescu, au reuşit să-şi vadă realizat frumosul lor scop, dînd ţării şi oraşului lor chipul etern al aceluia, care a fost cel mai profund şi mai sincer cugetător al neamului nostru.

S'a vorbit mult de Eminescu poetul, de partea estetică a personalităţii lui morale, şi — cum era şi firesc — s'au descris în culori vii avînturile lui sentimentale, cari l'au blazat atît şi i-au făcut o viaţă grea şi plină de suferinţi. In sufletul lui simţitor, pînă şi suferinţa cu care se obişnuise şi care făcea parte integrantă din viaţa lui, avea un farmec necunoscut nouă, muritorilor comuni şi era „dureros de dulce".

S'a vorbit însă prea puţin de laturea politică a personalităţii lui Mihail Eminescu, care, totuşi, este destul de remarcabilă.

Eminescu n'a fost numai un suflet simţitor, gata a primi şi a reflecta impresiuni estetice. Eminescu a fost un suflet mare, în care găseau răsunet şi alt-fel de dureri şi sentimente, şi din care porneau idei cu totul străine preocupaţiilor sale literare. Eminescu a fost şi cetăţean, sau cum a zis cîndva eminentul nostru critic, d. C. Dobrogeanu-Gherea, un „poet cetăţean".

Aruncat de împrejurări în cercurile Junimii literare de pe vremuri, Eminescu a rămas credincios legăturilor sale de prietenie cu corifeii acestui cerc literar, şi îl vedem mai apoi luînd o parte activă în publicistica politică a acestei organizaţii, transformate în partid politic.

Aceasta însă nu înseamnă, că Eminescu şi-a asimilat în totul ideile politice ale prietenilor săi, el, care era personalitate cu mult mai superioară acestora.

Ca publicist politic Eminescu şi-a manifestat în ori ce împrejurări ideile sale politice bine definite şi adesea, foarte adesea în contrazicere cu ideile dominante în partidul conservator de pe atunci.

Articolele lui în chestiunea naţională sînt şi astăzi un monument de gîndire clară şi sinceră, pe care numai un spirit înalt ca al lui Eminescu le putea concepe.

Conservator în principiu, Eminescu n'a încetat de a urzi în substratul mentalităţii sale conservatoare principiile unui democratism raţional şi necesar. Şi mult a avut el să sufere din pricina aceasta.

Iar acum, cînd chipul lui a fost eternizat în marmoră albă şi curată; cînd guvernul şi Academia i-au adus prinosul admiraţiei, recunoştiinţii şi respectului lor, cînd iubirea populară îl învălue de priviri pioase, să-l salutăm şi să ne închinăm în faţa lui.

El, care a fost mintea profund înţelegătoare a mersului lucrurilor, sufletul puternic simţitor al tuturor durerilor din lume şi care a cristalizat în versuri ideale şi curate ca şi marmora, cea mai sinceră iubire ca şi cea mai simţită durere a ei, merită cinstirea întregului neam, pentru care a cugetat, a iubit şi a suferit.

OM ŞI OM

Suntem siliţi să arătăm şi prin comparaţie, ca să se convingă şi cei mai neîncrezători, ce însemnează nişte serbări organizate de un om care judecă şi care caută ca sărbătoarea ce organizează să glorifice ideea. Asemenea serbări au fost cele organizate la Galaţi pentru desvelirea bustului lui Eminescu.

Cetind programul acelor serbări, nu se poate să nu te cuprindă fiorul dorinţei de a fi fost faţă la nişte momente aşa de înălţătoare, nu se poate să nu recunoşti că a fost un cap care a organizat toată acea serbătoare măreaţă, întru gloria celui mai mare poet al ţărei. Literaţii cei mai mari ai ţărei, poeţi, ministrul de Instrucţie chiar, au rostit cuvîntări care sunt tot atîtea cîntece de slavă pentru poetul serbătorit.

Toţi aceşti pionieri ai progresului nostru literar, n'au cîntat de cît în gloria celui serbătorit; totul în programul desvelirei statuei şi în acela al festivalului de la teatru, nu era de cît tot ce se poate concepe mai măreţ pentru glorificarea ce un neam întreg aduce marelui său poet.

Ce-a fost, alături de aceste serbări, nenorocita litanie ce am avut la Iaşi, cu ocazia serbărilor jubilare? Cu cît am fi apărut mai ridicaţi, dacă profesori cari ilustrează sau au ilustrat universitatea, ar fi fost lîngă ea în ziua ei de serbătoare! Şi doar Maiorescu, Poni, Philippide, Matei Cantacuzino şi alţii, credem că ar fi putut să arăte ţărei că Universitatea de Iaşi reprezintă ceva. In locul acestora, am avut nenorocitele bîlbîieli a lui Bogdan şi o „Ursită" deslinată, căreia nu i s'a putut face nici măcar cinstea de a se stărui asupra... stupidităţei ei.

Nu se poate explica lipsa de lîngă Universitate a atîtor oameni de seamă, de cît prin teama de a nu lăsa să se răsfrîngă şi asupra lor, nenorocita aureolă care înconjoară neînsemnata persoană a lui Bogdan. Ministrul Instrucţiei chiar, care era prezent la Iaşi în timpul acelor serbări, n'a avut nici un moment impulsul ce ţi-l dă momentul solemn, pe cînd la Galaţi a rostit un discurs care ne arată că ştie să se însufleţească şi poate să glorifice cu cinste o idee mare.

Toată rezerva şi tot mersul peste măsură de searbăd al serbătorilor noastre, se datoreşte numai prezenţei lui Bogdan şi spiritului fanfaron care a organizat serbările numai pentru a se pune pe el în vedere. Faţă cu acestea, serbările de la Galaţi apar ca o adevărată operă de om care judecă.

Cerem ertare distinsului lor organizator d. Corneliu Botez, de a'l fi pus un moment alături de Bogdan, pentru nevoia comparaţiei; ne grăbim, însă, a'i despărţi, prin o foarte, foarte mare deosebire.

Chestia zahărului

Inregistrînd urcarea preţului zahărului, Epoca *exclamă: „mare neruşinare"! Foarte mare neruşinare din partea fabricanţilor, cari, după ce tratează cu d. Carp ieftenirea—se duc la casele lor şi — urcă preţul aşa fel, că ne putem mîndri, că suntem ţara cea mai scumpă în zahăr.*

Vina că s'a urcat preţul o au, după Epoca *: 1) partidul liberal şi 2) d. Take Ionescu. Domnul Carp, însă n'are nici o vină: cum n'are vină că vrea să guverneze şi nu poate, n'are vină că, umblînd după ieftenirea traiului, îl scumpeşte.*

Fabricanţii de zahăr, dacă nu s'au speriat de cererea ministrului de finanţe ca să ieftenească produsele, au să se sperie şi mai puţin încă de „neruşinarea" de cari sunt învinuiţi.

Speculatorii nu se prea ruşinează şi nu ei sunt vinovaţi de modul cum îşi bat joc de consumatori, ci d. Carp, care vrea să ieftenească traiul cu visuri şi cu zeflemele.

Dacă d. Carp ar fi om cu voinţă, ar fi pedepsit imediat neruşinarea, reducînd taxele vamale asupra zahărului, ceea ce ar fi fost în avantajul consumatorilor şi o lecţie meritată pentru speculatori.

Domnul Carp, însă, tratează cu speculatorii de la fabricile de hîrtie — ei fac treabă între acestea şi d. Carp rămîne cu fraza pronunţată la Iaşi: „vom ieftini traiul şi desfid pe succesorii mei la guvern, să strice ce am făcut eu". Guvernul ce va urma acestuia de astă-zi nu va avea să strice nimic, fiind-că desfidătorul n'a făcut nimic.

Va avea doar să refacă, cu energie, prestigiul Statului romîn, pe care d. Carp l'a compromis. Căci cînd şeful guvernului tratează pentru ieftenire şi acei cu pricina au curajul să facă contrarul, este evident că guvernul n'are prestigiu, că are aşa de puţin prestigiu, că, sub domnia lui, toţi speculatorii, cari se îmbogăţesc neruşinat în dauna populaţiei întregi, îşi pot permite să fure lumea din ce în ce mai mult.

Lipsa de vagoane

Plîngerile marilor comercianţi de cereale, nu sunt noui. Ele datează de foarte multă vreme. In anii abundenţi pagubele ce se cauzează sunt colosale.

Cu toate plîngerile şi reclamaţiunile, totuşi direcţia C. F. R. n'a luat nici o măsură pentru a împedica aceste pagube.

Mai întăi de toate trebue să spunem că se simte foarte mare lipsă de vagoane Din această cauză, cerealele depozitate prin gări trebue să aştepte acolo 2—3 luni, pînă la încărcare.

In acelaş timp însă preţul cerealelor scade simţitor, cu cîte 100—140 la vagon, ceea ce constitue o pagubă colosală pentru marii comercianţi.

Paguba cea mare rezultă de pe urma lăsărei cerealelor sub cerul liber, de oarece ele nu mai au loc sub rampa de cereale. Pînă la încărcare, din cauza ploilor în intervalul de 2—3 luni, avem o perdere de cel puţin 15 la sută, de oare ce saci întregi putrezesc pe pămînt căpătînd şi un miros greu.

Un alt neajuns de care suferim, este favoritismul cari înlesneşte interesele unora din comercianţii de cereale.

O deosebită gravitate prezintă apoi repetatele furturi de cereale comise atît în gări, cît şi pe drum, şi operate prin ruperea plumburilor de la vagoane.

Pe urmă, chiria sacilor e un alt inconvenient; sacii se iau pe un termen fix; din cauza lipsei de vagoane, chiria sacilor se dublează şi se triplează.

Mărfurile nu se pot preda la timpul convenit, încrederea comerţului dispare, creditul scade, afacerile lîncezesc, preţurile nu mai pot avea nici o fixitate, iar străinătatea nu mai poate conta cu rigurozitate pe producţiunea românească.

Ar fi de dorit să se ia măsuri de cei în drept, pentru a se pune capăt odată pentru tot d'auna acestei stări dăunătoare din toate punctele de privire agriculturei, cea mai principală sursă de avuţie naţională.

Direcţia c. f. r. ar trebui să aibă curajul să ceară un credit mare de 80 — 100 de milioane, spe a putea face faţă tuturor trebuinţilor de care se simte nevoe.

Dr. SOCOR REDIVIVUS

E destulă vreme de cînd credeam că această dinastie a apus pentru ştiinţa romînă, de cînd am avut plăcerea să arătăm oraşului înalta erudiţie a odraslei menite să perpetueze gloria familiei. Astă-zi din cenuşa trecutului reînvie Fenixul destinat să mai încînte odată oraşul; de astă dată, însă, din cenuşa fiului reînvie tatăl.

Schimbările prin care a trecut această nepreţuită existenţă, sunt puţin comune. In adevăr în toate metamorfozele ce cunoaştem, larva se tîrăşte înainte de a zbura; schimbarea inversă nu s'a văzut nici odată şi Rostand are dreptate să pună pe un erou al său să întrebe indignat:

Est ce qu'un papillon se remet en chenille?

Fenixul nostru, însă a fost pe vremuri agresiv, a atacat cu violenţă pe colegul său Riegler, l'a ameninţat chiar cu publicarea unor acte foarte vechi şi aproape uitate; gazeta guvernului se lepăda cu energie de o prietenie aşa de agresivă şi doar nu scria că preferă pe un deştept la pagubă. Astă-zi, însă, fluturile violent, tête de mort, cade din nou la pămînt, larva abia se tîrăşte, apără la ocazii pe ocăritul Riegler, iar gazeta guvernului anunţă că eminentul său prieten Socor, pleacă la Bucureşti în afaceri de serviciu.

Tainele acestei metamorfoze regresive nu pot fi pătrunse de cît de către acei cari ştiu că instinctul patern este mult mai violent la paserile de pradă. Pricina agresiunei de acum cîteva luni, era în refuzul ce opunea Doctorul Riegler de a da o sinecură în spitalul Sf. Spiridon fiului Socor; acest fiu nu putea să fie mai bine preţuit de cît punîndu-l asistentul tatălui său. Find-că, însă doctorul Riegler s'a opus la scoaterea vechiului asistent, doamna dr. Puşcariu, pentru a face loc fiului eminent, tatăl mai eminent a pornit lupta.

Astă-zi la Epitropie lucrurile s'au schimbat; doctorul Riegler a trimes la instrucţie pe fostul epitrop Dr. Puşcariu, în cît era locul a se crede că vechile scrupule au dispărut şi fiul poate să capete locul dorit cu atîta patimă. Pentru aceia acuma Socor tatăl este apărătorul doctorului Riegler, iar d-na dr. Puşcariu trebueşte îndepărtată. Adresa d-nei Puşcariu ce am publicat ieri, ne arată că o foarte interesantă luptă se porneşte.

Intru cît ne priveşte, vechile simpatii ce păstrăm acestei familii, ne fac să întreprindem glorificarea tatălui, după ce am ridicat pe fiu şi făgăduim a face revelaţiuni interesante.

Stroja interesantul

Are şi o calitate bărbatul Stroja: cînd se supără ie mai interesant de cît cînd stă în două picioare, în trăsură, la sosirea cadeţilor ruşi, sau cînd, cu toată graţia omului superior, sărută mîna Regelui—pe care Regele o şterge apoi, spre a face faţă cerinţelor unei igiene banale.

Iată-l pe Stroja supărat, iată-l, deci, interesant. Cînd ie supărat — deci interesant, se cunoaşte imediat: injură la gazetă.

Nu doar el personal, ci procuristul lui. El nu scrie. Cu mare, greutate, cînd depusese jurămînt de prefect, îl făcuse preşedintele tribunalului să înţeleagă, că foaia de jurămînt trebuie s'o iscălească el, cu piciorul lui —căci prefectul pretindea să-i se dee foaia şi pe urmă s'o aducă iscălită de acasă.

Altul scrie şi înjurăturile. El, bărbatul, dă numai ideea—totdeauna genială. Injuria pentru el, adică după părerea lui, ar fi leac sigur ca alţii să nu se mai ocupe de vasta lui personalitate.

Ai putea să te ocupi de el, dar numai într'un caz: să-i zici energicul, harnicul şi activul nostru prefect.

Altfel să nu-i zici, că ie prost. Şi prostul d'aia ie prost, fiind-că n'are putere de rezistenţă, prostul s'aprinde şi arde—mai ales cînd ie şi bărbat prost si pojarnic prost.

Am zis. Dar să nu se bucure că a scăpat şi de aci încolo: vom mai zice.

OAMENI ŞI LUCRURI

FORTURA CREĂRII

... Şi după ce blocul fu gata, întruchipînd figura marelui poet şi cugetător, se adunară în jurul lui—iniţiatori şi admiratori; veniră discipolii şi se strînseră urmaşii, cîntăreţii, unii mai aproape de templul nemuririi, alţii rîvnitori de a pătrunde. Şi stătură cu toţii uimiţi în faţa figurii lui, umiliţi de gloria lui, pierduţi în potopul bogăţiilor lui de imagini, de ritmuri şi de acorduri.

Atît de modeşti şi de mici se simţiră alăturea de icoana lui, de opera lui, în cît unul dintre ei găsi puterea de a rosti în vorbe elcquente sentimentul cel adevărat care i stăpînia pe toţi:

„Noi cei care am dibuit pe urmele lui gigantice, noi cei care l'am iubit şi l'am urît, o simţim aceasta. *L'am urît, pentru că în umbra în care o face un munte uriaş, arar mai poate ceva, să crească.* Personalitatea lui covîrşitoare încremenise formele în tipare cu neputinţă de sfărîmat, adunase toate florile şi imaginile, ca şi cum n'ar mai fi voit să lase nici una după dînsul. Pe cînd el îşi desfăta creştetul în lumină, bucurîndu-şi privirile de priveliştile ce le vedea în zări; noi nu mai găseam nimic de spicuit şi rămaşi în umbra lui îl întîlneam pretutindeni ori încotro am fi vrut să apucăm.

L'am iubit însă, pentru că ne-a făcut să rîvnim spre lumină, să stăruim în căutarea altor flori, pe care le bănuiam şi nu le vedeam nicăirea încă, să ne ridicăm braţele spre alte mirajuri care năluceau în zări".

Negreşit. A fost numai o figură de poet întrebuinţată cu o frumoasă îndrăzneală. Nimeni dintre urmaşii, nimeni dintre discipolii lui n'a urît pe marele poet Eminescu, pentru că adorarea exclude invidia şi ura.

Dar este ceva adevărat în reflexiunea că după un creator de geniu se îngreuiază fatalmente situaţia celorlalţi, pentru cari găsirea surselor noue devine o condiţiune de viaţă. Nicăiri viaţa nu e mai anevoioasă ca pe tărîmul ăsta; nicăiri nu pîndeşte mai ameninţătoare moartea timpurie şi—uitarea.

Dar este oare un adevăr ori un paradox în afirmarea de mai sus? Este oare într'adevăr ivirea unui geniu literar o cauză de istovire, de sterilizare a producţiunilor celorlalţi? Din potrivă! După cum soarele crează fără număr noile vigori şi înseminţează vieţi, tot ast-fel geniul pregăteşte căi noue, deschide, ori lărgeşte orizonturile graiului şi gîndirii.

Nimic în lume nu poate istovi lumea însăşi. Hotarul creaţiunilor nu-l poate statornici nimeni şi rămîn în totdeauna destule mijloace, destule înnoiri, pentru ori cît de mulţi artişti. Cu singura condiţiune—ca să fie artişti.

In faţa unei opere de artă Goethe a scris celebra sa maximă asupra nenumăratelor forme în care se îmbracă una şi aceeaşi icoană, —şi după care, totuşi, nu se poate spune nici odată că s'a găsit expresia cea din urmă, expresia definitivă, care să facă de prisos pe ori care alta.

Nici la noi Eminescu, ori cît de mare poet a fost, n'a istovit toate formele cugetării şi inspiraţiei.

El numai a înmulţit mijloacele de a le rosti şi a arătat drumuri noue, încă neumblate.

De aceea cu toţii se cuvine să-l iubească, pentru că spre folosul tuturor a îndurat mai mult ca ori-care altul tortura cea mare a creării.

Rodion

Centenarul lui Liszt

Revista bilunară „Österreichische Rundschau" publică în ultimul său număr, cu ocaziunea centenarului naşterii genialului pianist Franz Liszt (născut la 22 Octomvrie 1811 în Raidung), din pana d-nei „La Mara" o interesantă comunicare despre oratoriul „Stanislau" rămas nefinit şi despre scrisorile inedite ale maiestrului către principesa Maria Hohenlohe — protectoarea lui.

Textul original, o poezie polonă, apărută în „Czas", preamăreşte pe polonul sfînt. Stanislau a trecut prin mîinile lui Cornelius şi Dingelstedt spre traducere şi prelucrare, pînă să i satisfacă deplin aşteptările.

Iată ce scrie Liszt din Veneţia:

Villa d'Este, 10 Sept. 80

„Am primit ultimele pagini ale sf. Stanislau. Sunt prea îndestulat cu cele 6 tablouri tot aşa şi cu hymnul de Krakau, sfîrşitul întregului. Din capitol în capitol conform dorinţei mele, sunt susţinute în formă nobilă cele două tonuri fundamentale: Religia catolică şi Polonia. Episcopul şi-o păstrează, deşi pasiunea îl duce la crimă, şi „vox populi" suferă cu speranţă, patriotism şi pietate.

Măcar de-ar fi compoziţia mea vrednică de opera d-tale reuşită".

Deosebit de interesant este, cum a aflat Liszt încheierea mult căutată şi demnă a operei. Despre aceasta cetim în altă epistolă din Veneţia:

„Ce descoperire ingenioasă şi cît îţi mulţumesc pentru că mi ai comunicat-o. Astfel e aflată încheierea pe care atîta vreme zădarnic am căutat-o. Regele Boleslav II, pe care, ca beliduce viteaz, nu am voit să-l reduc conform nouilor rezultate istorice şi arheologice, şi-a cîntat al său „De profundis" în claustrul Ossiach. In urmă exclamă încet şi din suflet „Salve Polonia" şi corul începe acest cînt şi-l duce pînă la capăt. Eu am scris un „De profundis" şi o „Salve Polonia" şi cele două poloniade premergătoare, una foarte tristă, cealaltă triumfătoare.

„Mai remîne scena puternică a învierei minunate, unde proprietarul mort al teritoriului ocupat de sf. Stanislau, este invocat de martor. Este întregită prin omorul sfîntului de către rege."

Liszt, pe lîngă acest op principal, mai are o mulţime de lucrări însemnate, cari l-au ridicat în şirul maeştrilor nemuritori.

Individualitatea lui artistică impune prin concepţia nobilă şi puternică a fanteziei.

Acest muzicant marcant, care prin personalitatea lui puternică a cucerit şi

stăpînit curtea principelui regent Carol Alexandru din Weimar, dînd direcţie nouă muzicei universale, ce pîn'atunci se sbătea neputincioasă între formele înguste şi adese ori primitive, fixate de muzicianii secolului XV şi XVI, este fără exagerare cel mai universal geniu muzicant al tuturor veacurilor.

*

Dar nu numai atît. Francisc Liszt a fost mai mult de cît un muzicant genial, a fost poet, a fost scriitor şi maestrul cuvîntului. A fost cuceritor de inimi cu arta sa sublimă, cu individualitatea drăgălaşă, cu spiritul şi întreaga sa atitudine de om de salon. Deşi un simplu capelmaistru la curtea princiară din Weimar, avea o influenţă hotărîtoare asupra întregei societăţi care i se prosterne, cîştigată de puterea sugestivă a eului său!

Mai mare a fost însă în muzică. Cu abatere de la muzicanţii de pîn-atunci, a inaugurat un curent nou, de curat romantism, în muzică. In arta lui nu sunt numai sentimente. El pretinde că muzica este numai o tehnică, prin care noţiunile să cîştige un înţeles mai adînc. Crede şi susţine cu adîncă convingere, că abia atunci e adevărată artă, cînd are un conţinut, o idee.

Şi această teorie curagioasă, deşi greşită în parte, îl ajută, să deschidă orizonturi noui pe terenul muzical, întemeind o şcoală puternică în care şi-a creiat o uriaşă pleiadă de susţinători ai acestui curent, ce în evoluţia sa a format muzica modernă de azi.

Dacă nici nu a fost scutit de greşeli Liszt, meritul lui de reformator al muzicei moderne, alături de protejatul şi ginerele său, celebru Richard Wagner şi Berliozo, e incontestabil.

N'avem pretenţia să ne rostim prin aceste linii asupra activităţei lui prodigioase, nici să-i aducem noui laude. De cît ne facem datoria de cronicari, aducînd cîteva cuvinte de recunoştinţă şi omagiu unui geniu pentru opera sa uriaşă, prin care a dat un nou avînt şi o direcţie mai reală desvoltării muzicei instrumentale. I se cuvenea atîta, ca părintelui muzicei moderne; ca acelui muzicant, care a avut puterea să înfrunte prejudiţii seculare şi să propage un nou avînt al muzicei instrumentale, ce azi după o sută de ani de la naşterea lui, a ajuns la o perfecţiune uimitoare.

Meritul cel mai mare al acestei celebrităţi muzicale este, că a dat conţinut, a introdus acţiune în muzică şi a greşit într'atîta numai, că a cercat el însuşi să dea material fantaziei auditorului, deşi interpretarea diferitelor expresii muzicale variază de la om la om, înţelegîndu-le fiecare, conform concepţiilor şi împrejurărilor vieţii lui individuale.

Faptul acesta însă, întru nimic nu-i va întuneca meritele ce şi le-a cîştigat întru reformarea muzicei, căci ori cît ar fi greşit, el a fost totuşi acela, care a descoperit interpretări noue, expresiuni mai concrete şi mai sincere şi a introdus noui motive originale. **St.**

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 10 Octombrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Vin alb vechiu de masă	0 90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou pentru masă	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Litere-Ştiinţe-Arte

Impăcare? Scriitorii ardealului au un adversar neîmpacat în poetul-academician Duiliu Zamfirescu. Ori, mai drept, *aveau* în d-sa un adversar. Căci, judecînd după unele rostiri în cuvîntarea pe care a ţinut-o cu ocazia dezvălirii monumentului lui Eminescu se pare că d. Duiliu Zamfirescu revine asupra părerilor de altă dată, cu privire la literatura de peste munţi:

„...Aci la picioarele statuei lui Eminescu eu uit părerile mele critice, şi mi aduc aminte de un singur lucru: că reprezint Academia romînă.

„In această calitate sper că teoria eflorescenţei latine e adevărată şi dacă a adevărată pentru romînii din regat, ea va trebui să fie adevărată şi pentru romînii din ţările subjugate. Şi de fapt o vedem confirmată prin talentele vii ale poeţilor de peste munţi, cari, împotriva tuturor adversităţilor politice şi economice, există şi cresc".

*

A apărut No. 3 din „Versuri" cuprinzînd bucăţi semnate de d nii:

I Minulescu. M. Cruceanu, Claudia Millian, M, Rusu. I. M. Raşcu, D. Protopopescu, C. Riuret, Al. Viţianu, Cridorn, M. I. Bantaş.

Ecouri, recenzii, bibiiografie, din lumea versurilor.

Preţul 15 bani.

*

Vom publica la intervale de o săptămînă, cîte un articol din o serie intitulată: „Conflcte de idei,—corespondenţa unei femei cu un om de şcoală", datorite eminentei noastre colaboratoare d na Maria C. Buţureanu.

*

Se lansează în momentul de faţă cu mult zgomot un nou medicament în contra tuberculozei,—preparat cu ajutorul radiului dc către un medic din Budapesta: „Dioradin".

De n'ar fi o reclamă ingenioasă!

*

Apropos de tuberculoză:

Anuarul statistic pe 1909 ne pune în cunoştinţă de propagarea tuberculozei în capitala noastră. Numărul tuberculoşilor, în Bucureşti, ajunge la 25 000 ţinînd recordul—în proporţie—celor mai mari oraşe din lume.

Cauza teribilului flagel trebue căutată în reaua stare higienică şi în mizeria lucle în care e cufundată poprlaţia sărmană, mizerie, pe care cu toată buna voinţă, mulţi nu şi-o pot măcar închipui.

*

D. dr. Berézith publică in limba franceză un dicţionar universal de artă. Iu primul volum al acestei publicaţii se rorbeşte de pictorii Andreescu şi Aman şi de aşezămîntul de educaţiune artistică—de fericită inspiraţiune—al d-lui Anastasie Simu din Bucureşti.

*

A apărut primul număr al revistei lunare *Ţara Nouă*, director d. N. Xenopol.

*

A apărut No. 8 al revistei *Romînia Viitoare*, director d. A. A. Badareu.

INFORMATII

❑ Inspectoratul şcolar al Circ. I, a aprobat, pe ziua de 1 Octombrie a. c., următoarele numiri de învăţătoare suplinitoare la şcoala din Tg. Bivolari: D-ra Emilia Ionescu în locul D-nei Paula Petrea, mutată la Buciumi şi D-ra Elena Vasiliu în locul d-rei Maria Constantinescu, care va fi mutată la Voineşti.

❑ Ministerul Instrucţiei a abrobat înfiinţarea, pe ziua de 1 Octombrie a. c., a postului al III-lea la şcoala din com. Popeşti şi a postului IV la şcoala din com. Belceşti, ambele plătite cu cîte 110 lei lunar.

❑ Copila Profira Vasile Enache, din Rediu Mitropoliei, în etate de 6 luni, a fost găsită, în ziua de 16 Octombrie a. c., de tatăl său, asfixiată, cu faţa în jos, în o covată.

Cazul se cercetează de şeful postului.

❑ De către necunoscuţi făcători de rele s'a furat locuitorului Vasile Gh. Loghin, din com. Erbiceni, o iapă cu mînz.

❑ O patrulă de soldaţi din regimentul 13 Infanterie, voind să aresteze astă noapte pe soldaţii dezertori Costică Enache şi Costică Gheorghiu, pe cînd petreceau în cîrciuma lui Marcu Haimovici, din str. Socola, cei doi dezertori au tras mai multe focuri de revolver asupra patrulei, dispărînd în urmă.

Din fericire gloanţele nu au atins pe nimeni.

❑ In ziua de 15 c., femeia Maria, soţia lui Gheorghe Ion a Ciobăniţei a dat naştere la trei copii gemeni, două fetiţe şi un băiat; fetiţele sunt sănătoase, de asemenea şi mama; băeatul s'a născut mort.

Mama e de 29 ani, în a doua căsătorie. Cu soţul dintăi a mai născut doi copii gemeni, din cari numai unul trăeşte.

❑ D. general Lambrino, comandantul Corpului IV de armată, a plecat aseară la Bucureşti.

❑ Consiliul comunal se'ntruneşte Sîmbătă, la ora 5 p. m.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş 2 cazuri noui de febră-tifoidă.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

❑ Eri a fost adus la parchet băiatul Pericle Gheorghiu, de 11 ani, acuzat că, prin lovituri, ar fi provocat decesul unui alt băiat.

Cum s'a dovedit, însă, că moartea a fost naturală, Gheorghiu a fost pus în libertate.

❑ Examenul pentru specialitatea croitoriei pe care urma să-l treacă absolventele şcoalelor profesionale, a fost amînat.

❑ Domnul Ilie Uscatu a fost numit monitor viticol cl. II la pepiniera Paraclis Cotnari.

❑ Au fost autorizaţi să vîndă produsele monopolizate de stat: C. Chirilă, în comuna Tomeşti şi I. Seghedin, în comuna Costuleni, jud. Iaşi.

❑ Aseară s'a ţinut şedinţa septămînală a membrilor societăţei Arhivei, în localul Cercului didactic. A luat parte un mare număr de tineri, şi li s'au cetit versuri „Spre Ideal" de d. Agapus. E un frumos poem filosofic în care tratează evoluţia religiilor şi întronarea religiei adevărului în viitor. Primul e scris în endecasilab cu ritmul amfibrah, ceia ce face plăcerea deosebită a versului.

S'a cetit un roman de N. G. Rădulescu (Niger), „Viaţa jertfită" în care povesteşte un fapt petrecut într'un sat unguresc din jud. Roman, unde prin bigotismul avuţilor şi a preutului catolic s'a jertfit viaţa unei tinere fete, înamorate de un ortodox.

S'a cetit partea introductivă din studiul d-lui Gh. Ghibănescu „*Cuzeştii*" şi anume Dumitraşco Cuza spătarul şi feciorii săi Miron, Teodor şi Velicisco Cuzea, între 1670—1740.

❑ **Şcolare.**—D-na Maria Constentinescu învăţătoare la şcoala din com. Bivolari, a fost transferată la şcoala din com. Voineşti post. II.

— Mintsterul cultelor şi instrucţiunei publice, a aprobat următoarele numiri în învăţămîntul rural pe ziua de 1 Octom. a. c.

D-ra Adela Zamfirescu absolventă a Externatului secundar, din Iaşi, a fost numită ca învăţătoare la şcoala din cotuna Chişărei com. Golăeşti în locul d-lui Cezar Popovici dimisionat.

— D-ra Elena Strorci, ca învăţătoare la şcoala din cotuna Zbereni, com. Cotnari în locul d-lui I. Zsharia demisionat.

— D-ra Elena Stambolm, învăţătoare la şcoala din com. Cepleniţa, în locul d rei Natalie Popovici, detaşată la Buciumi.

— D-na Maria D. Lambrino învăţătoare la şcoala din com. Şipote, în locul d-nei Kasianu detaşată la Dădeşti.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Neglijenţă şi ignoranţă

LA SECŢIA BOALELOR DE OCHI

Plîngerea d-nei dr. Puşcariu către Epitropie, pe care am publicat-o eri, ne-a silit să întreprindem o anchetă serioasă în privinţa celor denunţate; mai ales acum, cînd în jurul aşezămintelor Sf. Spiridon, presa, opinia publică, parchetul fac o foarte amănunţă cercetare în toate direcţiile, dacă şi în ce priveşte căutarea medicală Spitalul nostru ar suferi critică, s'ar asvîrli un discredit asupra lui, a cărui urmări ar fi din nenorocire foarte grave.

Ancheta noastră ne arată, că din nenorocire, preocupările de tot soiul care asediază pe d. dr. Socor, medicul primar al acestei secţii, fac că între politică, moşie, Facultate, jubileuri, grijă de a'şi colăci copiii în slujbe bine plătite şi altele, d-sa nu poate să lase la urmă de cît spitalul.

Cîteva amănunte culese în grabă vor arata, că în asemenea condiţii, secţia sa de spital a ajuns un fel de laborator de orbire a bolnavilor de ochi ce se încredinţează căutărei lui.

Aşa de exemplu; în operaţiile de cataractă, acolo unde trebue să se ptşte cu foarfecele o mică porţiune din iris pe unde să iasă afară cristalinul opac, *d-sa smulge tot irisul*, cum a făcut la copilul Pricop Ion, care a stat în spital de la 22 Noembrie 1909 pînă la 27 Ianuar 1911.

In alte cazuri în loc să scoată cristalinul afară, îl scapă înăuntru ochiului; amîndouă aceste greşeli considerabile, nu sunt permise unui începător, căci aduc perderea complectă a vederei şi sunt de resortul parchetului.

De altfel în ce priveşte abilitatea operatoare, nu poate fi vorba de a cerceta aşa ceva, de oare ce asupra ochiului d-sa nu face de cît operaţia de cataractă şi aceea în condiţiile ce am aratat. Nici o altă operaţie nu se face în secţia sa.

Ca manieră faţă de bolnavii cînd sunt pe *masa de operaţie*; dacă pacientul de frică, emoţie (etc) nu se uită în direcţia care trebue, d, Socor ţipă şi sbiară, şi-l înjură pînă ce face spumă la gură, contribuind astfel şi la antisepsia cîmpului operator prin ploaia salivară ce o proiectează.

In afară de operaţii, d. dr. Socor face erori grosolane chiar în diagnozele şi tratamentele, care nu cer operaţii.

1) *Pacienta Malcocea Maria* e primită de personalul medical secundar al serviciului, în ziua de 18 Mai 1910, cu diagnosticul de leucom ochiul stîng, avînd vederea complect perdută, şi glaucom subacut, cu dureri mari la ochiul drept, şi aceste cazuri operate *la timp*, oum era cazul de faţă, se vindecă; neoperate duc repede la perderea vederei. Medicul primar a doua zi în absenţa medicului secundar *o congediază*, spunîndu-i că nu e *coaptă* (sic!) şi să vină la toamnă; ast-fel pacienta e scoasă din serviciu a doua zi (19 Mai 1910). Pacienta revine în April 1911, absolut oarbă, şi spune d-lui medic primar că a venit să o opereze la sigur, că acuma ie timpul; însă, glaucomul era *absolut*, **(copt!)** medicul primar primar, profesor de clinică *îi spune, că nu-i mai poate face nimic.*

2) Al doilea e cazul d-nei Elise G, 66 ani, 8—11 Octombrie a stat în spital, mama unui foarte cunoscut ziarist din localitate, ie primită în timpul zilei cu bilet de acasă al d-lui medic primar, cu diagnosticul de *cataractă* spre a fi operată, pacienta examinată de medieul neprimar constată că cristalinele sunt perfect transparente şi că ie un glaucom cronic simplu cu scleroza vaselor coroidiene, vederea absolut perdută la ambii ochi; personalul mirat că o persoană cultă a aşteptat să piardă complect vederea, fără să consulte un specialist, pacienta spune că, cu un an în urmă începînd a-i diminua vederea a consultat tot pe d. Prof. Socor, care i-a spus că ie *cataractă* (!!!) şi să mai aştepte ca să *se coacă* (!!). Şi s'a copt.

3) Pacientul Ditrich Iohan, 42 ani, în cura spitalului 18—30 Iunie 1910; ie times tot cu bilet de a casă de d. medic primar, ca să fie pregătit pentru a doua zi, ca să-i facă *enucleaţia globului drept*. Examinat a doua zi, înainte de venirea medicului primar, de medicul neprimar, pacientul îi spune că d. medic primar a zis că, are *tuberculoza globului drept* şi trebue să i-l enucleeze; medicul neprimar constată că e o luxaţie în camera anterioară a cristalinului opacificat, convingînd de aceasta pe medicul primar bine înţeles, chloroformul, foarfecile etc., pregătite pentru enucleaţie au fost puse în dulap; prin o simplă incizie a corneei cristalinul a fost extras, şi pacientul a fost foarte fericit (cred şi eu), că a scăpat cu ochiul la locul lui.

Tot aşa s'a purtat faţă de unul din excelenţii noştri prieteni, căruia i-a declarat că trebue să'i scortă un ochiu; amicul nostru s'a dus la Viena la profesorul Fuchs şi printr'un tratament de *trei zile* s'a vindecat complect şi păstrează şi azi amîndoi ochi.

Aseminea grosolane erori sunt de natură a arunca un discredit complect asupra spitalului şi dacă legile ţărei prevăd pentru slujbele publice numai limita de vrîstă, trebue să facem negreşit să se instituiască o limită de minte. Spitalul şi studenţii ce învaţă, nu pot fi lăsaţi pe mîna unui nepriceput neglijent.

Vom reveni la timp, pentru a lumina în mod desăvărşit întunerecul ce dr. Socor ştie să răspîndească în lumea bolnavilor pe care'i orbeşte.

❑ **Scandalul cu examenele de capacitate pentru desemn.**—Am anunţat zilele trecute, că s'a amînat examenul de capacitate, care trebuia ţinut la 1 Oct. c.

Toţi candidaţii şi candidatele peste 80 la număr, din diferite părţi ale ţării, s'au prezentat în Bucureşti, în ziua de 1 Octombrie, spre a începe examenul. Au fost însă amînaţi pentru ziua de 3 Oct. din cauză că Ministerul nu chemase pe unii candidaţi, care trecuse o specialitate, dar căzuse la alta, precum şi din cauză, că direcţia şcoalei de Belle-Arte din Iaşi, nu eliberase la cîteva eleve certificatele de absolvenţă la care aveau dreptul.

Comisia a chemat telegrafic pe candidaţii, care aveau trecută specialitatea desemnului, să dea examen a doua oară. Unii din candidaţi au venit, alţii au răspuns că conform legei au dreptul a trece numai a doua specialitate, fără a mai fi supuşi din nou pentru aceia la care au reuşit.

Concursul a fost amînat pentru ziua de 8 Oct., iar de la 8 amînat din nou pentru o dată nehotărîtă. Iar candidaţii, care în mare majoritate sunt lipsiţi de mijloace, au fost ţinuţi pe cheltuiala lor în Bucureşti timp de 8 zile, în plus drumul şi plata suplinirilor celor care erau suplinitori.

N'avem ce spune de regulamentaritatea examenelor ce se ţin sub actualul ministru!

Motivul: zbuciumă candidaţii pe drumuri ca să poată schimba din membrii comisiunei.

❑ Societatea *Unirea Educatoarelor romîne*, face cunoscut membrelor că Joi 20 a. c. ora 4, va avea loc şedinţa obicinuită, cînd d-na Finţescu îşi va desvolta conferinţa sa despre *Femeea în antichitate*.

❑ D. Ilie Ghibănescu, profesor şi director al gimnaziului „Grigore Ghica-Vodă" din Dorohoi, a plecat în concediu la Bruxelles şi Liège pentru a însoţi pe fiul d-lui Ghica Deleni, la studii în străinătate.

❑ Duminică în 23 a lunei, va avea loc, în saloanele Camerei de comerţ, o întrunire a absolvenţilor şcoalei de comerţ.

De vînzare Viţe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condiţiuni excepţional de favorabile
Furnizează cele mai multe viţe Creditului viticol.

Producţie Anuală

5,000000 VIŢE altoite în Nicolina Iaşi

2,000000 VIŢE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 viţe s'au altoit din varietăţile: Selection Carriere, galbenă de Odobeşti, Chasselas dore, şi varietăţi de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

D-nii Podgoreni vizitatori ai expoziţiei viticole sunt rugaţi a nu pleca din Iaşi fără a vizita pepiniera mea

Cereţi catalogul gratis

Ultime INFORMAŢII

❑ *Epitropul Cristofor şi-a mandatat ieri o diurnă de 760 lei, pentru 38 zile petrecute la Slănic.*

Cerem să se dovedească, că d. Cristofor a stat, astă vară, 38 zile.

❑ **Deschiderea antrepozitelor.**— Din partea Camerei de Comerţ, s'a expediat azi ministrului de industrie, telegrama următoare:

„Aglomeraţia de mărfuri, din cauza insuficienţei de magazii şi linii de garaj, în staţia Iaşi, a ajuns atît de mare, în cît mărfurile stau trîntite în mijlocul străzei, alături de magazie. Industriaşii şi comercianţii păgubiţi, reclamă şi cer îndreptarea răului.

Rog insistent, intervenţi pentru deschiderea imediată a antrepozitelor, ast-fel cum se găsesc, pentru ca ele servind vămei, vama actuală să poată servi de magazie".

Să sperăm, că se va da, în fine, satisfacţie plîngerilor comercianţilor.

❑ Judecătorul de instrucţie Kessim, care instrueşte afacerea Spiridoniei, a cerut ministrului de justiţie ca să intervie la ministrul finanţelor, să delege un inspector financiar, care să verifice împreună cu judecătorul de instrucţie, raportul inspectorului financiar Petrescu, pe baza căruia s'a dat rechizitorul.

❑ Se crede că de la 1 Noembrie, orele de cancelarie la administraţia financiară vor fi numai de la 11 dimineaţă pînă la 5 seara.

❑ *Dr. Bogdan judecat de colegi.*—Acum cîte-va zile, profesorii facultăţii de medicină eşeau de la un consiliu profesoral, cînd au văzut în ograda Universităţii o ladă mare de mărfuri. Cu toţii au exprimat bănuiala că trebue să fie lada cu decoraţii, pe care a trimis-o Regele, lui Bogdan.

Autentic!

❑ **Conferinţele pastorale.**—In şedinţa de ieri după prînz a vorbit primul părintele diacon Buznea arătînd însemnătatea societăţei ortodoxe a femeilor romîne în educaţia tineretului, şi propunînd ca profesorii cari propagă în şcoli, chiar de pe catedră, idei contra religiei de stat, să fie pedepsiţi.

Păr. Florescu de la bis. Golia, începînd cu proverbul bătrînesc „Practica răpune gramatica" ca un mijloc practic al bătrînilor preoţi de a învăţa pe copii rugăciunile şi a-i stimula să vină la biserică, era darea de ofrande copiilor de la biserică. Susţine, cu probe, ideia, că nu se poate educaţie morală serioasă fără a fi religioasă.

Păr. Ionescu dela Toma-Cozma spune, că familia trebue să se educe tineretul şi pe copii. După o pauză de zece minute începe critica.

Păr. Andriescu (Banu), împreună cu biroul, propune şi se admise ca normă pentru viitoarele teze, ca unul sau doi cel mult, să dezvolte subiectul dat şi ceilalţi să complecteze sau să critice, căci, cetind fiecare aparte, s'ar perde timpul zadarnic.

Păr. Popovici (Ciurea), arată că a întrebuinţat ca mijloc împărţirea de cruciliţi şi alte obiecte religioase printre copii.

Diac. Virlănescu pretinde ca preotul să facă ca model educaţia religios morală în familia sa proprie.

Păr. Parfenie arată că după părerea sa ţaranii cred inconştient, alergînd şi la vrăjitoare. Fac cruce, dar o înjură. Au respect de biserică dar nu se duc. Preoţii au datoria să înveţe tineretul sătesc de la vrista fragedă şi treptat rugăciunele şi bazele credinţei creştine. La oraş e indiferentism religios, căci tineretul n'are de unde căpăta convingeri religioase, nedîndu-se religiei ca obiect de învăţămînt autoritatea cuvenită. Propune modificarea programului studiului religiei şi la şcoala primară şi secundară.

Diac. Şerban arată mijloacele educative religios morale, de care se servesc preoţii din Bucovina cu împărţirea de cruci şi obiecte religioase, procesiune la moaşte şi hramuri, jocul lîngă biserică şi atunci cel puţin o oră i se face tineretului ca pauză educaţia voită.

Păr. Butescu arată că la ţară comitetul propus de Pr. Andriescu nu se poate face la ţară, căci nu s elemente şi că-i vine foarte greu preotului de a preda religia.

Păr. N. Dăringă ca delegat al Mitropolitului face o sinteză a celor vorbite şi o expunere sumară a mijloacelor arătate pentru educaţia tineretului. Intre cele ce nu s'au spus, enumeră şi corurile religioase şi arată, din experienţă, folosul educativ al bibliotecelor parohiale. Arată, încheind. importanţa colosală pentru preoţime şi ţară a punerii în practică a celor expuse în această discuţie.

Păr. Protoiereu, întăreşte cele zise relativ la importanţa celor discutate din această zi şi arată încă ca un mijloc educativ bun, serviciul religios făcut în mod atrăgător. Să procede la tragerea de sorţi pentru cei ce vor trata subiectele în ziua a doua. Să trimite Mitropolitului la Bucureşti următoarea telegramă:

Inalt Prea Sfinţiei Sale
D. D. Dr. Pimen Mitropolit al Moldovei
Bucureşti.

Preoţii din oraşul şi judeţul Iaşi întruniţi în conferinţele pastorale generale îşi îndreaptă inima şi gîndul către Inalt Prea Sfinţia Voastră, organizatorul şi sprijinitorul conferinţelor preoţeşti şi roagă pe Bunul Dumnezeu să vă dăruiască mulţi şi fericiţi ani spre binele bisericei romîne.

Preşedinte Econom Ioan Ţincoca.

*

Azi, Marţi, a avut loc a doua şedinţă a conferinţelor pastorale.

Şedinţa se deschide la ora 9. Se începe tratarea subiectului al doilea: *„Preotul ca iniţiator şi sprijinitor al diferitelor aşăzăminte de cultură naţională şi de binefacere."*

Părintele N. Patraşcu, eşit la sorţi, arată că în şcolile noastre se face prea puţină educaţie naţională; preotul ar trebui să complecteze el această educaţie: Să îndemne lumea la zidirea de şcoli, spitale, azile şi altele.

Păr Voicu, arată că creştinismul a fost şi este o binefacere pentru omenire şi sub umbra bisericei înfloresc aşăzăminte de cultură şi au înflorit mai ales, şcoli, spitale şi asociaţii de ajutorare pentru nenorociţi.

Părintele V. Ionescu, arată, că primele instituţii naţionale sunt biserica şi şcoala. Prin biserică, se înţelege clerul, biserica vie. Preotul la ţară să arăte sătenilor ce păţeau strămoşii de la străinii ce erau stăpîni şi de la domnii fanarioţi şi avantajul libertăţii şi al domniei Regelui Carol I. Pentru caritate, preotul să sfătuiască pe enoriaşi ca prisosul averii să-l dea institutelor de binefacere, căci vor avea pomenirea posterităţii. In sate, pentru vară să fie o casă unde copii să se strîngă cît părinţii sunt la munca cîmpului.

Se face o pauză de 10 minute.

La redeschidere, pentru complectare şi critică iau cuvîntul: Păr. Vărlănescu care zice că între institutele ce trebuesc sprijinite, trebue menţionat şcolile de adulţi, băncile, cooperativele şi altele; Păr. I. Moga, în cuvinte simţite şi cu probe puternice arată datoria preotului de a sprijini şcoala şi îndrumarea săteanului la meşteşug. Preotul să ajute cercurile culturale învăţătoreşti.

Părintele I. Ursu în cuvinte alese arată importanţa bibliotecilor parohiale săteşti pentru cultura săteanului şi naţională şi morală.

Păr. Botez-Şipote, arată mijloacele proprii întrebuinţate de Sf. Sa în sat. Cu 3 zile înainte de cununie tinerii iau timp de o oră învăţături morale şi naţionale. Pentru bine facere are o cutie în biserică şi tot în biserică ajută cu banii strînşi pe copii saraci, prin împărţirea de haine. Spune, că a îndemnat ca fiecare ţăran să aibă în casă tablouri naţionale.

Păr. Andriescu, spune că excursiile prin localităţi istorice sunt folositoare.

Păr. Dăringă, ca delegat al Mitropolitului rezumă cele spuse de fiecare, adăugînd între cele ce trebuesc sprijinite, e liga culturală şi societatea ortodoxă a femeilor romîne. Se citeşte de Protoiereu telegrama Mitropolitului ca răspuns telegramei trimisă eri:

„Sunt sigur că prin conferinţele pastorale preoţimea va deveni tot mai bine pregătită pentru îndeplinirea sfintei ei chemări in mijlocul poporului care cu tot dreptul aşteaptă de la noi poveţe bune în spiritul evanghelei lui Hristos. Rog pe Dzeu să încoroneze munca preoţilor noştri iubiţi din acel judeţ şi oraş.

Pimen Mitropolit.

*

Sedinţa după amiazi să redeschide la ora 3 şi să tratează subiectul al III-lea: „Preotul ca povăţuitor al poporului pentru păstrarea sănătăţii şi paza de boale molipsitoare". **I. A. P.**

❑ D. C. Stere s'a întors astăzi în Iaşi. D-sa va pleca zilele acestea la Bucureşti pentru a stabili ziua cînd d. Ionel Brătianu va sosi în localitate.

❑ La 23 şi 24 Ianuarie, va avea loc în Capitală un mare congres al lucrătorilor tipografi.

Cu acest prilej, se vor pune bazele federaţiunei generale a lucrătorilor tipografi din ţară.

❑ Am publicat ieri raportul făcut epitropiei Sf. Spiridon, de către d na dr. Elena Puşcariu, în chestia neglijenţelor de la secţia boalelor de ochi.

Epitropii au însărcinat astă zi pe directorul epitropiei, să facă anchetă. Dăună-zi, Directorul a fost însărcinat să ancheteze cazul spălătoreselor sănătoase, cari au fost deghizate bolnave; iar astă-zi este însărcinat să facă anchetă unui medic primar, profesor universitar.

Dar epitropii ce treabă au?

❑ Numitul Vasile Andrei Chiriac, trecînd pe cîmpul de tir din Iaşi, a fost împuşcat de un glonte.

Autopsia cadavrului se va face mîine ora trei. Familia a acţionat în judecată pe ministerul de război, cerînd 60000 despăgubiri.

❑ Domnul I. V. Stavăr s'a înscris astă-zi în baroul avocaţilor din Iaşi.

❑ Cu începere de mîine, circularea tramvaelor va fi de la 7 dimineaţa, pînă la 11 noaptea.

❑ **Monumentul lui Kogălniceanu.** Comitetul pentru rîdicarea acestui monument, întrunit Duminică pentru ultima oară, a încheiat şi subscris următorul:

Proces-Verbal

Şedinţa comitetului, pentru rîdicarea unei statui în bronz, lui Mihai Cogălniceanu, din 16 Octombrie 1911.

D. C. Climescu, casierul comitetului face dare de samă finală, din care rezultă că s'au încasat:

12317.95	prin carnete.
23704.70	prin conferinţe, donaţiuni, cupoane de scrisuri, etc. specificate în tabloul alăturat prezentat de către d Climescu.
36022 65	

Se constată că s'a mai primit în urmă, prin d. dr. Hurmuzescu, suma de 302 lei, dovadă alăturata adresă a Epitropiei Sf. Spiridon No. 7154 din 22 Septembrie 1911, aşa dar încasările totale se ridică la suma de lei 36324 65.

La cheltueli, d. C. Climescu, prezintă un tablou, din care rezultă că s'au cheltuit 33.251.50 lei, costul statuei, a piedestalului, a basoreliefurilor, cheltueli de cancelarie şi imprimate şi cu inaugurarea.

Comitetul, cercetînd tablourile şi actele prezentate de către d. Climescu, le aprobă în totul şi-i dă cuvenita descărcare.

In urmă, d. preşedinte al comitetului propune a se da gratificări la servitori. Universităţii, cari au lucrat mult, ajutînd comitetul în diferitele sale lucrării Comitetul aprobă a se distribui ca gratificaţii suma de lei 600 (sase sute).

Ast-fel rezultă un total de cheltueli lei 3385,150. Rămîne, deci un excedent de lei 247,315, la care se adaogă suma de lei 2685, oferită de d. membru al comitetului D. M. Cădere, căruia comitetul îi adresează mulţumiri.

Rămîne în casă 2500 lei, sumă pe care comitetul dispune a o încredinţa Rectorului Universităţei, pentru a servi exclusiv la eventuale reparaţii şi îmbunătăţiri ce s'ar putea aduce soclului cu timpul.

D. Preşedinte propune a se aduce vii mulţumiri d-lui C. Climescu, care în calitate de casier a desfăşurat o muncă vrednică de laudă. Comitetul se asociază la mulţumirile formulate de către d. preşedinte.

D. secretar D. M. Cădere propune de asemeni şi comitetul se asociază a adresa mulţămiri călduroase d lui dr. G. Bogdan, preşedintele comitetului.

Materialul lemnos rămas de la inaugurare, comitetul roagă pe d. Rector să binevoiască a se dispune cum va crede de dînsul.

Cu aceasta comitetul îndeplinindu-şi misiunea pentru care a fost constituit se consideră disolvat.

Carnetele se vor arde; iar hîrtiile se vor depune la Rectorul Univesităţii.

❑ Duminică, 23 Octombre, va fi a doua şi ultima convocare a membrilor cercului didactic din Iaşi pentru alegerea noului comitet. De astă dată se va lucra cu ori-ce număr de membri prezenţi. Cum interesele cercului reclamă prezenţa a cît mai mulţi membri, se aduce la cunoştinţa tuturor spre ştiinţă.

❑ **Judiciara.**—Ieromonachul Paisie Moraşanu de la Monastirea Rişca, fusese denunţat în 1909, că în calitatea sa de eclesiarh al monastirilor, şi-ar fi apropiat o panaghie cu smaragde, în valoare de zece mii lei şi două cruci.

Dat judecăţii, înaintea tribunalului Neamţ pentru abuz de încredere, ieromonachul a fost achitat, neflind dovedit că el este autorul lipsurilor.

Acum direcţia casei bisericelor a declarat apel.

— Domnul I. Atanasiu, proprietarul moşiei Stănileşti, (jud. Fălciu), a fost ameninţat cu moartea de numitul P. Ciobanu, care a fost împiedicat de săteni să lovească pe proprietar, cu o furcă de fer.

Apelul lui Ciobanu de a fi lasat în libertate provizorie, a fost respins astă zi de Cameră.

— Procesul bandei de hoţi cai se judecă astă-zi la s. I a tribunalului.

— Tribunalul s. I a admis astă zi celiberarea pe cauţie de patru sute lei, a inculpaţilor în furturile de cai.

❑ Noul program de astă seară Marţi 18 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde cel mai senzaţional şi mai grandios capod'operă în arta cinematografică, apărut pînă în prezent.

„Mizerabilii", film de mare artă americană în 3 mari părţi şi 120 tablouri, grandioasă piesă reproducînd în mod fidel grandiosul roman al nemuritorului poet Victor Hugo.

„Puşcăriaşul—Prologul—1795—Condemnat la 5 ani de puşcărie pentru, că a furat o pîine—Sfîrşitul prologului—După 19 ani—Liberarea lui Jeann Valjean după 19 ani de puşcărie—Bunul preot Myriel salvează pe Jean Valjean—Fisa poliţiei: „Jean Valjean puşcăriaşul 24601 a făcut 19 ani de puşcărie dintre care 5 ani pentru furt şi 14 ani pentru tentative de evadare în 4 rînduri. Acest om este foarte periculos".—Mărinimia unui suflet nobil: Dar eu singur ţi-am dat candelabrele pentru ce nu le-ai luat?—Fantoma sau amorul unei mame.—Cozetta sau liberarea orfanei,—Jean Valjean, sfîrşitul unei nobile existenţe, etc. etc.

A patra parte a programului cuprinde: Vinona, scene şi schiţe din viaţa americanilor de nord—Ţicnilă servitor, scene foarte comice—Din minunele naturei, cataractele Shoshone.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripţii vor putea fi cetite în limba ţărei, şi se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorinţi ale vizitatorilor Cinematografului.

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la Tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, ssrada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultima oră

Bucureşti 18 Octombrie

Războiul Italo—Turc

PIERDERILE ITALIENILOR

Roma.—„Agenţia Stefani", spune că comandantul şef al corpului de operaţii în Tripolitania a comunicat telegrafic rezultatul pierderilor forţelor comandamentului său de la 23—26 Oct., 13 ofiţeri morţi şi 361 soldaţi, 16 ofiţeri răniţi şi 142 soldaţi.

Lipsa de proporţie între morţi şi răniţi rezultă din faptul că Italienii au fost atacaţi pe neaşteptate pe la spate şi la o foarte mică distanţă.

Agenţia Stefani află din Tripolis, că în ziua de 30 Oct. a fost linişte, ştiri necontrolate spun că arabii impresionaţi deosebit de ultima luptă vor să se apropie de Italieni şi să părăsească pe turci, mai ales şeful Tribului Sahet.

Presa turcă şi ultimul atac

Constantinopol.—Presa turcească triumfă comentînd succesul Turcilor la Tripolis.

Ziarul Sabah zice, că războiul va fi continuat pînă la instituirea efectivă a suveranităţii turceşti în Tripolitania. Războiul dovedeşte marea forţă a otomanilor şi în special credinţa Arabilor pentru Califat.

Grecii considerînd insuficiente declaraţiile de eri ale ministrului de interne cu privire la asasinarea mitropolitului din Grevena, cer destituirea caimacanului de acolo, şi demisia ministrului de interne.

Vorbind de lupta din Tripolis din 23 Oct. ziarul Tanin dă următoarele informaţii autentice: col. Neset a trimis parlamentari italienilor cerînd evacuarea poziţiilor ocupate altfel ar ataca oraşul.

Cererea a fost refuzată: col. Neset a trimis atunci ştirea consililor că va ataca oraşul şi că dacă străinii vor suferi vina e a Italienilor.

In seara de 23 Octombrie italienii au voit să recunoască poziţiile turceşti cu aeroplanele dar înainie de întoarcerea aeroplanelor turcii se aflau lîngă oraş, şi au dat un asalt care a surprins pe italieni cari bătuţi spre Cirgarisi Charin s'au retras apăraţi de focul cuirasatelor. Centrul şi aripa stîngă a italienilor rezista dar a trebuit să se retragă în urmă. Turcii au ocupat atunci fortul Missirbaba înălţînd pavilionul otoman. Turcii au luat 8 tunuri de campanie, 4 mitraliere, au ocupat căzărmile artileriei şi cavaleriei situate la un sfert de oră de oraş. Perderile italienilor sunt mari.

Incendiul din Cluj

Cluj.—Gazele subterane din jurul puţului de lîngă Kisarmas şi-au croit eri un nou drum la suprafaţă scoţălcind pămîntul; un quard cîmpănesc speriat noaptea de sgomotul ce 'l auzea a voit să aprindă lampa dar aerul încarcat de gaze a făcut explozie şi quardul a fost rînit împreună cu soţia şi fiica sa, iar casa dărîmată. Vrea 30 coloane de foc se înălţau de pe un teritor ca de 30 jugere. Pionierii încearcă să înăbuşa flacările cu nisip dar nu se pot apropia de locul incendiului.

Atentatul unui rezervist

Bolonia. — Rezervistul Gaetano Masetti din regimentul 35 infanterie în momentul de a pleca la Tripolis cu compania sa, a tras în curtea căzărmiei un foc de puşcă contra unui grup de ofiţeri rănind la umăr pe locotenentul colonel Stroppa. Masetti cu greu a putut fi scapat de indignarea celorlalţi soldaţi.

Rusia şi luptele din Persia

Teheran.—Agenţia Reuter află că 200 oameni din trupe ruseşti au debarcat la Enzeli; vor mai debarca 1700 iar 1900 oameni, vor fi trimişi la Djulfae.

Ştiri sosite din Teheran spun că Tursmenii fostului şah sprijiniţi de trupele ruseşti şi de focul canonierilor ruse ar fi bătut complect trupele guvernamentale persane lîngă Banarias şi ar fi luat tunurile lor.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîştigat:

10000 lei No. 18290

2000 lei „ 17802, 49937, 37212 47861, 24183.

1000 lei No. 54413, 29403, 25181 24312, 42448, 32926, 53942, 21835, 34617 19326, 17432, 18884.

500 lei No. 54459, 695, 44428 34867 3920, 28655, 24835, 6703, 32164, 59943 11583, 8341, 1307, 10914, 49399, 31308.

GENERALUL CANEVAS PRISONIER

Constantinopol.—Ştiri din Tripolis, arată, că italienii au suferit eri un mare desastru. In lupta de eri italienii ar fi avut 5000 de morţi şi 7000 de răniţi.

Intre prisonieri s'ar afla şi generalul Canevas.

HOLERA LA SADOVA

Bucureşti.—Ştiri din Sadova, anunţă că s'au confirmat, opt cazuri de holeră.

D. dr. Bardescu, directorul general al serviciului sanitar, crede că holera a fost importaiă la Sadova, de către nişte lucrători din Hîrcova.

Satul a fost izolat.

O CERERE A FUNCŢIONARILOR

Bucureşti.—Personalul administraţiilor financiare, din ţară, a cerut d-lui Carp, un spor al salarilor, cu prilejul întocmirei noului budget.

REFORMA ADMINISTRATIVA

Bucureşti.—D. Carp, a lucrat azi cu d. Delavrancea, în vederea alcătuirei budgetului ministerului de lucrări publice, în legătură cu reforma administrativă.

O ACUZARE

Athena. — Agenţia atheniană, ocupîndu-se de asasinarea episcopului din Grevena, acuză comitetul pentru uniune şi progres din Turcia, de a urma sfaturile romînilor din Macedonia, pentru a extermina elementul grecesc.

Dimitrie M. Bottez
AVOCAT
— S'a mutat strada Tăutu No. 1 —

C. JORNESCU
Doctor în Drept
AVOCAT
— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

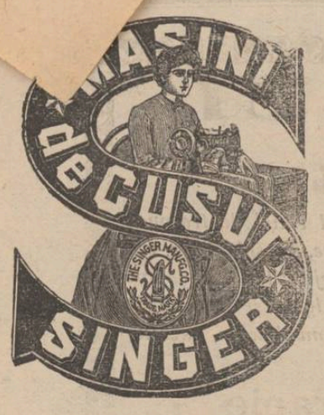

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

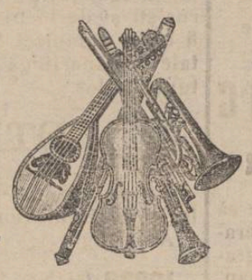

Instrumente Muzicale şi Accesorii

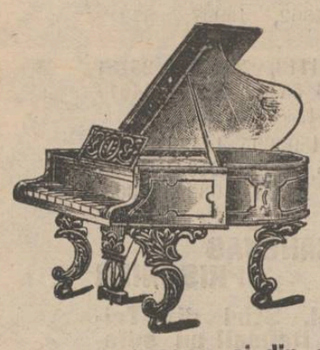

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

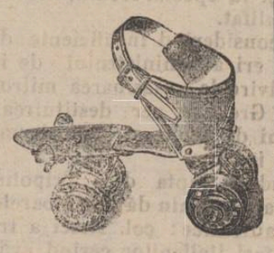

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IASI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al ădăcinei părului, împedicînd căderea ntreţine coloraţiunea părului; pigmenii prin ajutorul acestei ape nu seacă ţ împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrensie, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

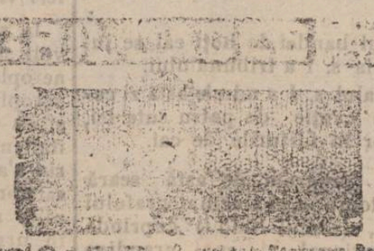

R. GARIEL, 2 quai de la Mégisserie, Paris

GLOTURES DE CHASSE VOLIERES POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

PONDOIR déposé

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

In 20 Octomvrie 1882, Academia de Medecină din Paris votă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bólelori de pele, dartrilori, viciurilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenóse, leprei, gatului, ulcerilori inveterati şi atotulori bóle* provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.

Specifică prin excelenţă contra *BÓLELORI SIFILITICE* şi a teribilelori consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente sau învetérate şi rebele (accidentilori gurei şi a gâtului, putredimii oselori). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onóră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregi in orce temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lori constantă in bólele cele mai inveterate. — *Uă broşura acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfelŭ: «Acesti pesmeţi oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparatiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicie mari humanităţii.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 30 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instelaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kryzanoski' lăcătuş şi electrician Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1427 — Joi 20 Octombrie 1911

CRIZA ECONOMICA

Trecem printr'o criză economică, care de altfel nu e nici de cum particulară ţării noastre, ci e aproape universală. Această criză pare a fi simţită mai mult de populaţiunea orăşănească. Muncitorii de prin oraşele mari, din alte ţări, au protestat violent, iar cei de prin oraşele noastre se agită. Populaţiunea rurală, al cărei nivel de traiu, a cărei fel de viaţă aproape nu s'a schimbat, cel puţin la noi, se arată indiferentă.

Este de sigur, îmbucurător că chestiunea îmbunătăţirii traiului se discută în Reviste speciale, ca şi în ziarele de partid. Este de sigur îmbucurător, cînd aceste ziare de partid, pe lîngă nota politică specială fiecăreia din ele, dau deosebită atenţiune ideilor şi măsurilor pentru înlesnirea vieţii noastre a tuturor.

De şi s'ar părea că partidul de la putere vrea să facă un monopol din discutarea şi rezolvarea ei, cred totuşi că această problemă e cu mult mai mare de asemenea pretenţiune şi pentru luminarea ei, atît indivizii cît şi partidele pot aduce contingentul lor de pricepere, chiar dacă nu sunt la cîrmă. Şi negreşit acela va fi norocos, care a putut vedea mai bine deosebite laturi ale chestiunei.

Este neîndoios că problema aceasta se leagă de întreg regimul nostru economic şi social.

Ordinea economică într'un Stat este rezultanta în mare parte a activităţii agricole, industriale şi comerciale a locuitorilor lui, precum şi a legiuirilor cu caracter economic.

De la armonia între activitatea economică şi legiuire, va depinde de multe ori buna sau reaua noastră stare Căci dacă, în specia de care ne ocupăm, de exemplu, putem admite cu toţii o scumpire a mijloacelor de traiu, scumpirea raţională şi motivată, nu mai poate fi aşa, cînd prin procedeuri nenaturale, dar de multe ori legale, se ajunge la aşa ceva.

Că preţul produselor agricole în genere a crescut, e un fapt cert.

Ceia ce însă începe a îngriji lumea este că creşterea continuă, şi nu se întrevede unde are să se oprească. Astfel ne plîngeam că zaharul e scump pentru acum, şi iată că preţurile acestui produs s'au rîdicat cu aproape 10 la sută, rîdicarea recentă, căci nu datează de cît de vre-o săptămînă. Şi zahărul e un produs al solului, iar pentru rîdicarea de preţ a lui se dă faptul că recolta de sfeclă n'a fost strălucită anul acesta.

De altfel pentru a se explica fenomenul ridicărei preţului produselor agricole se găseşte pentru fie care din ele cîte un motiv.

Laptele se scumpeşte, de exemplu, că e febră aftoasă, vinul pentru că anul a fost răcoros şi ploios etc.

Această explicaţie poate merge pentru un an, anul în curs de exemplu, şi pentru unele produse, dar ceia ce constatăm noi cu toţii, e o creştere de preţuri generală, deci a tuturor articolelor de trai, care se produce nu numai într'un an, ci a început de mulţi ani şi acum continuă.

Cîtă vreme acea creştere n'a fost aşa de simţitoare şi încă în disproporţie mare cu mijloacele noastre de cîştig, lumea nu s'a plîns. Cînd însă ea a ajuns cum e astăzi, se înţelege că dă motive de nemulţumire.

Creşterea preţului articolelor pentru viaţă, are cauze mai adînci şi mai îndepărtate.

Astfel renta pămîntului creşte. Şi creşte pentru că omenirea s'a înmulţit şi se înmulţeşte, pentru că se fac mulţime de lucruri de utilitate publică, pentru că nivelul de trai a unei bune părţi din omenire s'a transformat, devenind mai omenesc.

Este de altfel o veche discuţie de şcoală, dacă reţeta face parte din preţul produselor solului, sau dacă din contra, ea e un efect al ridicărei preţului acelor articole. Ori, dacă reţeta creşte şi e un fapt cert că ea creşte, şi dacă admitem că în formarea preţului produselor cari vin de la pămînt, dînsa intră ca element constitutiv, este evident că acel preţ trebue să se ridice prin însuşi acest fapt.

Şi atunci ne întrebăm dacă nu e logic a face ca această creştere de valoare a pămîntului, această rentă nedatorită numai omului să supoarte ceva mai mult din sarcinele, pe care Statul le are, cu alte cuvinte să fie taxată ceva mai mult, pentru a se uşura alte dări ?! Şi pentru aceasta avem exemplul altor ţeri, ca Anglia, care aplică sistemul din 1909 şi Franţa, care acum vrea să-l pună în practică.

La noi însă chestiunea e mai complicată. Creşterea aproape dezordonată a valorii pămîntului nu e numai un efect a creşterii rentei. Moşiile au ajuns să se vîndă în unele judeţe din Muntenia cu 1500 până la 2000 lei falcea, iar la noi tot în unele judeţe cu 1000—1500 lei, cînd nu mai departe ca acum 7 ori 8 ani în urmă se preţeluiau cu jumatate şi chiar mai puţin. Iar această creştere de valoare nu se datoreşte numai înmulţirei populaţiei, ori îmbunătăţirilor făcute de Stat, ca drumuri de fer, porturi, etc. ci şi altor împrejurări.

V. I. Radu.

Aşanarea oraşului

Microbul holerei se încuibă tot mai mult şi la primavară flagelul va isbucni în toată oroarea lui.

La Iaşi se fac pregătiri extraordinare pentru preîntîmpinarea flagelului. Cu administraţia comunală stupidă, incapabilă, de rîsul lumei, ce avem—trebue să ne aşteptăm, la primă-vară, la o mortalitate groaznică.

Serviciu sanitar nu ştim dacă este la Iaşi. Probabil că nu. Căci dacă serviciul acesta nu poate de cît să recomande măsuri de luat, execuţia măsurilor privind administraţia, apoi nu cunoaştem vre-o dispoziţie ce-ar fi luat-o serviciul sanitar.

Intreg oraşul este literalminte asfixiat de mirosul greoi ce exală vespasienele, cari sunt mari focare de boală; întreaga stradă Lăpuşneanu este asfixiată de mirosul din grajdurile fabricei Sanitas; sute de strade zac într'o infecţie de nedescris — şi noi nu cunoaştem măsurile ce le-a luat, în atîtea privinţi, consiliul sanitar al comunei.

Datoria acestui consiliu ar fi să provoace anchete din partea consiliului superior, să protesteze într'una, să arăte, în fine, că-şi face datoria, pentru că grava răspundere să nu cadă asupra lui, ci numai asupra administraţiei comunale, căreia i va pasa foarte puţin, de oare-ce este irresponsabilă.

Noi vedem în Iaşi administraţia comunală desinteresîndu-se complect de starea sanitară a oraşului, constatăm aceeaşi impasibilitate şi din partea serviciului sanitar. Aşa că, în ajun de a fi invadaţi de holeră, se face tot ce este de făcut pentru a-i pregăti un teren mai prielnic.

Ne rămîne să facem apel călduros la direcţia generală a serviciului sanitar, să trimeată de urgenţă o anchetă serioasă, care să constate dacă facem politică de opoziţie, descriind ast-fel starea, sau dacă spunem lucruri adevărate.

Ancheta, însă, trebue făcută, căci altmintreli starea rea va continua şi va fi groaznic—la primavară, în Iaşi.

Seriozitate oficioasă

Acum patru zile ziarul oficios din localitate, pregătise pe cititorii săi să urmărească cu băgare de seamă seria de articole ce va publica, asupra celor ce se petrec la institutul chimic al Statului din Iaşi.

Faptele acelea mai fusese atrase în discuţie şi Evenimentul *spunea despre ele, că erau necomplecte, el urmînd, prin articolele ce va publica, să dee tot la iveală.*

S-a întîmplat, însă, ceva extra-ordinar: nu numai că articolele anunţate n'au apărut, dar, mai mult, din acuzatorul d-lui Şumuleanu, directorul institutului chimic, ce Evenimentul *anunţa că se face, el a devenit apărătorul numitului, căruia i publică o apărare, care n'are macar scuza originalităţii, căci cu mult înainte ea fusese publicată într'o revistă fără nume din Bucureşti.*

Mai este ceva interesant în schimbarea de film tragi-comic, pe care l'a operat Evenimentul: *el publică acum, către sfîrşitul lui Octombrie, un răspuns al d-lui Şumuleanu la o notă ce apăruse contra acestuia în numărul din 9 Iunie a. c. al ziarului citat.*

Sunt concluzii de tras din aceste schimbări la faţă. In primul rînd este de constatat că d. Şumuleanu avea ştiinţă, că cele ce urmau să se publice, erau lucruri grave şi Evenimentul *ştia că sunt grave, dar voind să lase o portiţă de scapare directorului, a anunţat faptele, fără a le preciza, iar între a urma cu publicarea şi a nu urma, s'a împăcat aşa fel cu d, Şumuleanu, că din acuzator a devenit apărător, că cititorul, pregătit să citească fapte grave, s'a trezit cu fapte în descărcare pentru d. Şumuleanu.*

O altă concluzie de tras este că d. Şumuleanu are trecere la partidul de la guvern. A dovedit-o cînd cu ancheta contra sa, a dovedit-o şi acum.

Dar dacă este indiferentă trecerea ce-o are d. Şumuleanu, nu poate fi indiferent, ca un ziar guvernamental să procedeze la fel cu gazetele de rea credinţă şi nu poate fi indiferent ca să se tolereze o stare anarhică la un institut al Statului.

Că acolo se petrec lucruri grave, dovedeşte că ancheta a fost făcută pe sprinceană, că ea a refuzat, pur şi simplu, ascultarea unui martor foarte important, care ceruse formal să fie ascultat; dovedeşte, apoi, stăruinţele ce au fost puse de a nu se publica faptele anunţate de Evenimentul *şi desfidem să ni se spună, că d. dr. Cosmovici n'a pus toate stăruinţele ca amicul seu Şumuleanu, să nu fie denunţat prin gazeta guvernamentală.*

Luăm act şi de frica d-lui Şumuleanu de a-i se publica actele şi de felul cum înţelege Evenimentul *să fie gazetă oficioasă cu prestigiu.*

OMUL DE LEMN

Materialul lemnos, rămas de la inaugurare, comitetul îl încredinţează Rectorului, ca să facă cu el, ce va crede de cuviinţă.
(Din procesul verbal al comitetului statuei Cogălniceanu).

Arătăţi-ne, prietini ai lui Bogdan, încă o Universitate, al cărei Rector să fi fost onorat cu misia de a vinde material lemnos!

Cunoaştem cazuri cînd Universitatea însăşi fu încredinţată Rectorului; cînd supravegherea studenţimei îi fu încredinţată—dar să-l însărcineze cu vînzarea lemnelor, asta o fac, pretutindeni, vameşii din păduri, chihaii,—nu rectorii de Universitate.

Să fi fost oare o dovadă că Dumnezeu nu doarme? Că fiind-că ministrul n'a voit să-i încredinţeze distribuirea tinichelelor, comitetul din Iaşi, ca manifestaţie de simpatie, i-a încredinţat vînzarea materialului lemnos, rămas de la tribună?

O zei, voi sunteţi drepţi! Voi cunoaşteţi meteahna fie-căruia şi ştiţi că omul de lemn de la Iaşi, vrea să fie mai mare peste toate, chiar şi peste materialul lemnos. Şi pe cînd zeii din Bucureşti, acapărători pentru Muntenia, dădură d-lui Pangratti, ce era a lui Bogdan, zeii de la Iaşi, ca desdăunare i dădură material lemnos şi i ziseră: „magnific ridicol, află că lemnul e mai scump astă-zi ca tinicheaua".

In lemnul rămas pe urma înaugurărei statuei lui Cogălniceanu—nimic alta nu poţi lua de la el—fă-te preşedintele licitaţiei pentru vînzarea lui, preferă-l la licitaţie, pe Stamatiu—şi înscrie un nou succes în albumul cu floricele al vieţei tale strălucite—strălucite ca o noapte de ceaţă în Metropola Angliei.

Mîngîie cu materialul acesta lemnos—ca manifestaţie pentru păţania cu decoraţiile—şi nu uita că ai devenit preşedintele tribunelor de lemn ce au servit oratorilor la înaugurarea statuei lui Cogălniceanu.

Trăiască omul de lemn!

Bustul lui Posnovici

O idee macabră, abacadabrantă şi etonantă, căreia 'i dorim urgentă realizare: chipul lui Posnovici va fi turnat în ciment armat, sau în lut de la Galata, sau în var de Ştefăneşti şi aşezat — de sigur că va fi aşezat, unde nu ştim.

Lucrările pentru comiterea acestui bust au fost încredinţate unui bărbat genial: d-lui Cugler, architect şef al comunei.

Dacă pentru prima oară, un architect face busturi, apoi facă, că face: Posnovici fiind om fără temelie, era fatal să intervie un architect pentru turnarea chipului său în var.

De ce se face bustul lui Pusnovici?—se va întreba plebea nerecunoscătoare. De ce nu-i ar face bustul un architect, întrebăm noi?

Trebue să i se facă o semi-statue cu inscripţia: „Geniului viticol-ridicol, croitoria Renaşterea-recunoscătoare."

Trebue — fiind-că Iaşul nu va trebui să uite că aşa ceva a fost prim-ajutor de primar, şi bustul turnat de architectul comunei va grăi degeneraţiilor viitoare: „premergător ivirei flagelului holerei în Iaşi, s'a vărît Posnovici la Primărie şi pozne multe a făcut şi fiind-că fuse şi posnaş la societatea viticolă, i s'a rădicat acest bust-must, care, fiind refuzat de-a fi primit la muzeul anatomic, a fost aşezat în sala de şedinţi a consiliului comunal."

Mare act de omenie ar fi făcut natura dacă poruncea, în nemărginita-i putere, ca Posnovici, în loc să se fi născut în cinci luni — s'ar fi născut bust. N'am fi asistat, ie drept, la recordul architecturei: un architect făcînd busturi, dar ar fi scăpat primăria Iaşi de cele multe pozne şi primarul n'ar fi trebuit să tot ceară scuze pentru poznele ce le face Posnovici.

Dar să ne pregătim de serbări mari, căci este neîndoelnic că desvelirea bustului eroului, nu va avea loc, asemenea nunţii unei văduve, în strictă intimitate.

Să ne pregătim cu atît mai mult, cu cît, în mod excepţional, vesela serbare nu va fi presidată, de aceastăună dată, de eternul Bogdan şi cu cît toată lumea va fi unanimă să participe la o serbare, care va fi însemnat serbarea progresului îndărăpt şi a comicului iresistibil.

Onoare bustulantului!

OAMENI ŞI LUCRURI

Ursita unei Cantate

E lucru hotărît: partea literară a recentelor serbări universitare a avut o.. ursită rea. Nu e vorba de „Ursita", jucată de artiştii teatrului Naţional, — piesă ocazională definitiv osîndită. Dar arta dramatică a invadat şi în alte domenii artistice producînd dezastre.

Avem sub ochi, proaspăt apărută de sub tipar la Lipsca, frumoasa compoziţie a maestrului Mezzetti „Cantata" compusă cu ocazia îndoitului jubileu, acel al Universităţii şi acel al Conservatorului de muzică din Iaşi.

Numeroasa asistenţă care a luat parte la festivalul artistic de la Teatrul Naţional a putut judeca şi preţui compoziţia d-lui Enrico Mezzetti ca o lucrare de artă, izvorîtă nu numai din aptitudinile reale artistice ale profesorului iaşan, dar şi din o simţire delicată, care s'a cultivat mult timp în lumina marilor inspiraţii şi s'a îmbogăţit de o frumoasă cultură şi sentimentalitate muzicală. Pe aceasta a vrut şi a izbutit s'o întrebuinţeze cu generozitate, în ocaziunea festivă căreia a ţinut să-i împrumute oare-care splendoare.

Atari ocaziuni nu merg nici odată fără compoziţiuni ad-hoc. Elementul de artă se cuvine neapărat să nu lipsească, dacă se prăznueşte un eveniment, fie social, fie numai academic. Şi nu se putea găsi, în oraşul nostru, cineva mai indicat pentru o compoziţiune jubilară de cît d. Mezzetti, care a luat — ca în totdeauna—lucrul în serios şi a muncit.

De alt-fel d-sa nu e la prima încercare de această natură.

Cu prilejul inaugurării noului palat al Universităţii actuale—în Octombrie 1897—d. Mezzetti a compus cea dintâiu „cantată" universitară". Ea n'a văzut lumina tiparului de cît sub forma unui supliment la un mic ziar cotidian şi poate nu mi-aşi fi amintit evenimentul acesta de artă, dacă n'aşi fi conlucrat atunci la încercarea maestrului scriind cîte-va strofe pentru zisa Cantată.

Tineri încă amîndoi şi cu prea puţină trecere, „cantata" noastră a rămas numai în... supliment şi n'a fost executată. Pe cît ţin minte, răposatul maestru Muzicescu a pus o în repetiţie, dar din diverse împrejurări, îi s'au preferat în urmă alte lucrări, omiţîndu-se din programa serbărilor.

De astă dată însă d. Mezzetti a ştiut să se folosească de experienţa trecutului ca să nu-i se zădărnicească munca şi talentul. Compoziţia i-a fost executată şi a plăcut mult, după cum era natural să placă.

Ce păcat numai că unei bucăţi muzicale atît de alese îi s'a destinat un text literar atît de prozaic, atît de copilăros. Sau făcutu-s'a lucrul acesta ca să se pună în evidenţă, cu atît mai uşor, valoarea compoziţiunii, elementul artistic propriu zis?

In acest caz nu se putea găsi ceva mai nimerit de cît strofele scrise de d. State Dragomir. Şi — să ne creadă pe cuvînt—facem această constatare fără o urmă de mulţumire.

Rodion

Democratizarea învăţămîntului

de **Th. Speranţia**

Ţi-e ruşine de ruşinea lui: e o vorbă romînească. Spune unul o prostie aşa de gogonată, că ţi-e ruşine să-i spui că nu-i aşa, şi îl laşi în plata Domnului.

Cîte odată însă îl laşi în plata Domnului şi cînd vezi că e surd ori nu-şi dă osteneală să te audă.

Cînd vezi însă, omul care-şi tae craca de sub el; cînd vezi creştinul că închide ochii, unde trebue să-i deschidă mari de tot; cînd îl vezi că nu înţelege romîneşte şi se duce în gîrlă: atunci trebue să nu taci, trebue să-i spui pînă ce o auzi. Sunt împrejurări cînd ai datoria să nu-l laşi în plata Domnului.

In fiecare an ce mai zarvă, ce mai bătae de cap cu şcoalele!

La Septembrie, la deschiderea şcoalelor zăpăceală, gălăgie, plîngeri că nu nu sunt locuri în licee — adică în şcoalele secundare.

— Cum, d-le Director, pe cutare l-ai primit şi pe al meu îl respingi?!

— N'am locuri, d-le! Regulamentul...

— D-le Ministru, trebue să ne mai faceţi nişte divizionare...

— Dar cu ce să faci divizionare, d-le Director, dacă n'avem bani?

Scandaluri pe la şcoli, zăpăceală şi frămîntări şi alte scandaluri pe la Minister. Prefaceri de regulamente, călcări de regulamente, dîră prin barbă, etc.

Asta e toamna.

Vara, pe la Iunie alt chelălău:

— Mi-a rămas repetent! Profesorul cutare n'a vrut să-i dea nota. Iar zăpăceală, iar milogeală; intervenţii, scrisori de recomandaţii, rugăminţi, ameninţări, plîngeri, anchete, scandaluri pe la şcoli, scandaluri pe la minister. Iar prefaceri de regulamente, călcări de regulamente, dîră prin barbă, etc.

Aşa se perindează regulat toamna şi vara; cu aceleaşi feluri de fructe, cu aceleaşi feluri de recolte, an după an.

Toamna şi vara, două epoce fatale, la care şi părinţii şi autorităţile se dau cu capul de toţi pereţii, numai două epoce, încolo linişte.

Dar nici în timpul de linişte, nici în epocile de restrişte nimeni nu vrea să ştie cum stă lucrul, de unde, din ce izvor ese această turburare, această zarvă, această restrişte.

Şi chiar dacă te-ai apuca tu să spui, nu te aude nimeni: i-a luat foc capul şi se duce să şi l stingă. Lasă-mă, d-le, acuma ţi-ai găsit să-mi povesteşti, să-mi explici, să îmi faci lecţie?! Las pe urmă, după ce om scoate-o la un capăt.

După ce-o scoate la un capăt, în vreme de linişte, iar nu te aude pentru că n'are nevoe. Lasă-mă, d-le, de-abia am scăpat de tevatura asta! Şi bine c'am scăpat, de-acuma sănătate, să mai vadă alţii, care le-o trebui!

Să mai vadă alţii: aşa zic părinţii, aşa zic autorităţile, şi lucrurile îşi urmează cursul: vară după toamnă, toamnă după vară, scandal după scandal.

Dar cît o să dureze acest scandal?

Te întrebi cît o să dureze scandalul, cu toate acestea nu scandalul e ceea ce trebue să ne îngrijească, nu liniştea e ceea ce dorim cu atîta interes. E bună şi liniştea dacă se poate, dar aci e altceva mai grav: e grav că scandalul e de două feluri, boală cu complicaţie.

După ce s'a liniştit, toamna; după ce i-a găsit loc băiatului şi l-a băgat unde l-a băgat, hop că vara i-l dă afară, îi ia locul că n'are notă.

Sunt deci două pricini ale răului, ale boalei, cari produc cele două crize anuale: lipsă de locuri în şcoli şi lipsă de note suficiente la şcolari.

Aceste două lipsuri trebuesc vindecate.

Chestiunea aceasta nu e de acele care trebue lăsată în plata lui Dumnezeu.

Cele două feluri de lipsuri sunt strîns legate unele de altele, şi lipsa principală e cea de-a doua: lipsa de note,

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI indispensabilă F.A.SARG's Sohn&Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

u lipsa de locuri în școli.

Lipsa de note e principală, pentru că cu sistemul actual de învățămînt, chiar dacă s'ar înmulți localurile de școli, scandalul și crizele de vară, cu repetența, tot vor continua.

Trebue deci vindecat răul acesta mai întâiu.

De unde vine acest rău?

In scurt:

Cu ce gînd, cu ce plan au fost făcute școalele noastre?

Școalele primare, au fost făcute pe de oparte ca școli începătoare și pe de altă parte ca școli populare. Gîndul era așa: o să învețe *copii noștri* care au de gînd să meargă mai sus, și o să învețe și *copiii din popor* ca să știe și ei ceva măcar a scrie, a ceti și a face acolo o socoteală.

Vrea să zică: ai noștri să învețe ca să treacă mai sus, iar ai poporului ca să știe ceva, a scrie și a ceti, dar să rămîie tot acolo unde e poporul, nu să treacă mai sus.

Dacă acesta a fost gîndul, cu care s'a creat școala primară, atunci pentru cine s'a creat școala secundară, liceul?

Se înțelege că pentru copiii noștri, nu pentru ai poporului.

Pentru ai noștri, adică pentru cei puțini, de aceia s'au și creat școli secundare mai puține.

Pentru cei puțini, adică pentru cei ași de aceia s'au și pus în școlile secundare obiecte de studii *multe și grele și obligatorii*. Cine o învăța încaltea, să învețe, să nu ți fie rușine de el!

Se înțelege că nu ori ce cap poate să învețe așa de mult și greu, dar pedagogia nu venise încă, să convingă lumea că într'un pahar nu poți pune mai multă apă de cît încape în el, fie că ai lua apa dintr'o doniță, ori că ai lua-o din mare ori din ocean.

Prin urmare ori cine se simția cu dare de mînă, ori voia să și facă din copil un om învățat, îl dădea în liceu, în școala secundară. Bine n'o învăța așa repede, n'o trece clasele regulat, o mai rămîne repetent, o mai șchiopăta cîte o dată, dar la urma urmei tot o să ajungă.

Cu acest scop s'au creat liceele; dar, povestea vorbei, nu e pentru cine se gătește...

Poporul, cei mulți, n'au înțeles că liceul e numai pentru ai noștri. Au început și oamenii din popor unul cîte unul să încerce marea cu degetul, să-și vîre copilul la liceu.

Au încercat și unii au nimerit.

Dacă au nimerit unii, au mai încercat și alții, și alții, și alții pînă ce au ajuns să încerce mulți.

Ba acum nu mai încearcă, acuma cred cu tot dinadinsul că au dreptul să-l dea în liceu, deci că liceul e și pentru ei. De ce n'ar fi și pentru ei, dacă e pentru atîția alții?

Cu aceasta însă destinația liceului s'a schimbat, nu mai e pentru puțini, nu mai e pentru cei ași, nu mai e pentru capete alese, ci pentru toți.

Liceul și-a schimbat destinația, dar nu și-a schimbat organizarea: în liceu se învață tot mult, tot greu și ceea ce e mai mult nepotrivit, *tot obligator*.

Obligatorul acesta e pricina pricinelor.

Obligatorul cere ca toți eleviii din liceu să aibă note trecătoare, satisfăcătoare la toate obiectele. Și cum toți nu le pot avea, acei cari nu le au nu pot să treacă mai departe.

Poporul însă nu înțelege aceasta. Poporul vrea să-l treacă.

De ce să nu treacă și al lui? Pentru că e al lui? Pentru că e popor? Dar el vrea ca și copilul lui să învețe mai mult de cît școala primară?

Ce e de făcut dară?

Să strici liceele? Să le reduci obiectele de studii pînă la nivelul tuturor? Dar atunci nu mai sunt licee?

In străinătate s'a înțeles de mult acest lucru și s'a creat pentru popor, pentru cei mulți, un fel de liceu popular, s'a creat *școala primară superioară*, Volksschule, iar liceul s'a lăsat tot pentru cei puțini, pentru *cei ce pot*.

Așa trebue făcut și la noi. Trebue făcute școalele primare superioare, ca să aibă școalele primare și alt dubeșeu.

In fie care an școalele primare dau tot mai mulți absolvenți, în fie ce an tot mai mulți absolvenți de școală primară năzuesc să treacă să învețe mai departe.

Trebue făcute școli pentru toți, trebue democratizat învățămîntul.

(România Viitoare).

C. JORNESCU

Doctor în Drept

AVOCAT

— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

DIN BUCOVINA

— De la coresp. nostru particular —

CHESTIA CĂRNEI

Inițiativa privată. — Importul cărnei din nordul Moldovei prin Mihăileni—Siret. Intervenția deputatului romîn Simionovici.

Cernăuți 16 Octombre —După cum se știe, la ordinea zilei avem tot arzătoarea chestiune a scumpetei.

Pentru rezolvarea acestei probleme, se cere însă, pe lîngă bună-voință și mijloace reale, cari trebuesc căutate atît de guvern cît și de particulari.

Dar, se vede că, în toate chestiunile importante, de ordin economic, inițiativa privată e mai energică de cît guvernele, cari au socotelele lor diplomatice, și nerăbdătoare în găsirea acestor mijloace cît mai neîntîrziat posibil, să se ocupe în mod mai intensiv la această problemă de interes general.

In Austria și mai cu seamă în Bucovina, pe lîngă scumpetea lemnelor, locuințelor etc., apoi scumpetea cărnei e insuportabilă, mai cu seamă pentru populația muncitoare. De aceea toate privirile sunt îndreptate asupra ei și fie-care caută să afle cum și ce s'ar putea face ca scumpetea acestui aliment de primă necesitate să fie înlăturată.

Carne din Argentina nu mai importăm de mult, mulțumită agrarienilor noștri a ungurilor șoviniști, din Serbia se importează foarte puțin, iar Bucovina nu dispune de animale suficiente pentru a îndestula populația. Deci, nu rămîne altă de cît să se înlesnească importul acestui aliment din Romînia.

Un mic isvor este în perspectivă și se crede că odată acest isvor acaparat, ieftenirea cărnei ar mai fi chestie de cîte-va zile.

E vorba de a se importa vite tăiate din nordul Moldovei, via Mihaileni-Sirete.

Primarul orașului Mihaileni în înțelegere cu primarul orașului Sirete au început o acțiune în acest sens

Dar, cum prin convenția comercială dintre austro-ungaria și România importul de carne în Austria nu se poate face de cît prin Turnu-Severin și Burdujeni, aceștia, avînd în vedere că transportul cărnei din nordul Moldovei ar fi mult mai ieftin prin punctul Mihăileni-Sirete, au făcut o cerere guvernului austriac, ca să încuviințeze introducerea cărnei și prin punctul Mihăileni, aceasta pe baza unui paragraf din convenție care zice că numai în casul cînd și abatoarele altor puncte de frontieră, vor îndeplini toate cerințele higienice, se va permite importul și prin acele puncte.

E de notat că primăria orașului Mihăileni a căpătat o subvențiune de 50,000 lei pentru construirea unui abator model, din partea guvernului romîn, astfel că va corespunde pe deplin dispozițiunilor paragrafului.

In această privință ambii primari au sosit în localitate, pentru a se interesa mai de aproape de această afacere. Dînșii au avut convorbiri cu membrii camerii de comerț din localitate precum și cu cei din fruntea comunei.

Toate autoritățile locale au asigurat concursul lor desăvîrșit, cu atît mai mult cu cît județul Dorohoi e cunoscut ca cel mai bogat județ din nordul Moldovei, în vite pentru tăiat și e natural că exportatorii de acolo vor prefera acest punct de frontieră, care va necesita mai puține cheltuieli de transport și ast-fel ar contribui în mod considerabil și la ieftenirea cărnei în Bucovina.

Această încuviințare fiind de resortul ministerului de agricultură, deputatul romîn Simionovici a întocmit un memoriu, care va fi iscălit de toți deputații bucovineni și înaintat apoi acelui ministeriu, unde deputații vor interveni personal, ast-fel că acțiunea întreprinsă va fi dusă la bun sfîrșit.

După cum vedem numai inițiativa privată e menită să mai înfrîneze întru cît-va scumpetea.

De răspunsul ministerului de agricultură depinde de vom avea carne mai eftină sau nu. Opinia generală însă este că el va fi favorabil și ast-fel sperăm că de o cam dată prețul exorbitant al cărnei să mai scadă nițel și așa încet încet se vor găsi și alte mijloace, pe urma cărora să se obție ieftenirea traiului.

Gama.

Litere-Științe-Arte

Goga, „Tribuna" și „Romînul".— Am înregistrat adesea ori epizode din lupta polemică ce se duce, de un an incoace între vechiul ziar din Sibiu și noul organ—al partidului național—„Romînul" din Arad,

Acesta din urmă, se știe, a ridicat învinuirea de „tradare" contra „Tribunei". Acum poetul Goga într'un vehement articol, provoacă prin „Tribuna" pe cei de la „Romînul". Reproducem pasagiul final din zisul articol:

„...Sunt și îndatoriri mai mari de cît consequența, e simțul de dreptate al omului echilibrat, de care trebuie să ție seamă ori ce publicist, ori cît de mediocru.

Acest simț elementar de dreptate ar trebui să-i îndemne acum după un an de zile, sau să lămurească o acuzare de extremă gravitate aruncată unei gazete sau să-și recunoască greșala și prin iertarea ce se acordă păcatului ispășit, să pregătească platforma unei păci sincere și a unei înțelegeri între frați.

Deci ori una, ori alta, fiindcă numai așa se poate pune capăt unei situații imposibile, ce s'a creiat prin multele hotărîri, declarații și articole fără căpătîi,—dar mai ales prin înființarea unei gazete noi în Arad, al cărei deept de existență în acest oraș încă nimeni, dar absolut nimeni, nu l'a putut justifica.

Sfărîmați deci obezile tăcerei, iubiți confrați! Vorbiți liniștit, convingător, cu răceala argumentelor, cari nu iartă. Nu trebuie imediat să ne certăm, să sculăm lumea și să ne dăm în spectacol rușinos!

Putem vorbi calm și putem lumina împreună rostul acestei învinuiri grele *ce-i cu trădarea?* Iată avem un public cetitor cumpătat, destul de potolit acum după o harță de două spre-zece luni, tribunalul lui cinstit să facă dreptate...

Spuneți deci ceva, ce vă iartă sufletul, dar nu mai tăceți, pentru Dumnezeu, că nu șade bine de loc seriozitatea asta tomnatică, care cearcă zadarnic să-și aștearnă vălul mohorît peste amintirile vitejiilor de eri...

Dreptul tăcerii îl au numai acei cuminți, cari privesc lumea din înălțimea unei contemplații calme, oameni chibzuiți cari cu o pătrundere liniștită judecă de la mal fluviul vast al vieții, dîndu și seama de toată bătaia valurilor...

Acești resemnați, acești filosofi, acești judecători au dreptul tăcerii, fiindcă tăcerea lor înseamnă înțelepciune. Dar cînd cineva dă busna în tîrg, ziua în amiază mare, își resfrînge mînecile și împarte ghionturi la cetățeni, ca pe urmă dus la judecătorie să și ia aiere de mironosiță fără prihană, să fie serios și mut ca pămîntul, iar dacă vorbește, să povestească despre haiducul Pantelimon.. Asta nu se mai poate socoti drept tăcere a înțelepciunii..

Dreptul tăcerii ziarul „Romînul" l'a pierdut înainte de a se naște, prin urmare e legitimă întrebarea, care așteaptă răspuns: **Ce-i cu trădarea?**"

*

„Noua Revistă Romînă" vorbind despre ultimile poezii ale lui Oct. Goga din „Viața Romînească" observă că poetul ardelean „încet-încet trece în umbră".

E drept că „Viața Romînească", angajată oare cum față de scriitorul pe care l'a „lansat" cu atîta ecou îi preferă în momentul de față producțiunilor altor scriitori și nu mai impune poetului escluziva colaborare în coloanele „Vieței".

*

STRUNA ZILEI

EMINESCIANĂ...

O fustă gratis capătă— în tipar—ori cine se abonează pe un an.

«Revista Modei».

...Iar cărările vieței
Fiind grele și înguste,
Moda cearcă să le treacă
Sub protecție de... fuste.

INFORMATII

Starea sănătății d lui Stroici, prefectul de Dorohoi, s'a ameliorat mult.

D-rul Buicliu a constatat o gomă la rînichi, care, sub influența tratamentului s'a golit, încît examenul făcut cu razele Roentgen a aratat că plămînul care era apasat mai înainte, s'a degajat complect.

Un copil de doi ani jumătate al croitorului Calman Mayer, strada Alexandri, a dispărut de la domiciliul părintesc, fără a i se putea da de urmă.

Monitorul Oficial de astă zi publică lista grațiaților de M. S. Regele, cu prilejul serbărilor din Iași.

A apărut „Sanatatea", cu data de 15 Octomb., cuprinzînd numeroase articole, actualități și ilustrații, precum și suplimentul amuzant „Viața fericită".

Facultatea de Medicină

— FABRICA DE NENOROCIȚI —

Noua afacere tristă, care pune din nou în joc reputația Spitalului Sf. Spiridon, ne silește să constatăm din nou, că eroul ei, doctorul Socor, cu toate că prin nu știu ce mijloace a ajuns decanul Facultății de Medicină, consideră această demnitate numai ca un mijloc de a încasa o nouă diurnă.

In adevăr, faptele ce descoperim în fie care zi, ne arată că pentru d-sa profesoratul nu este de cît o funcție, pe care o face numai în vederea lefei; instrucția studenților ce urmează cursurile sale, este o nenorocire, care va ajunge într'o zi să compromită toată Facultatea noastră de medicină, deja destul de zdruncinată prin grevele studențești, care ne-au arătat cît de mult recunosc studenții inferioritatea învățămîntului ce li se dă.

Cîteva fapte culese în grabă ne vor arăta cum înțelege d. dr. Socor funcția de profesor.

Mai întâi de toate trebue să spunem că d. prof. Socor face cursul mult mai rar de cît îl iscălește în condica de prezență, și aici deschidem o mică paranteză, d-sa are un fel de pasiune pentru a se iscăli; astfel adese ori se deranjează ca să vină la spital numai pentru ca să-și iscălească în diferite condici *sonorul* nume.

Vă închipuiți de sigur, că dacă ați intra cînd face d. prof. Socor cursul de clinică, oftalmologică, ați vedea pe lîngă studenți și profesor *cel puțin un bolnav* a cărui boală de ochi servește de subiect al cursului? Vă înșelați teribil, pentru că nici un student din numeroasele serii, cari au urmat cursul n'a văzut această minune: *un bolnav la cursul de clinică oftalmologică!* Desfidem pe ori ce student, care a urmat acest curs, să afirme că d. profesor le-a arătat *măcar o singură dată*, în numeroșii ani de cînd încurcă pe studenți cu acest curs, măcar o singură dată zic, *cum trebue examinat un bolnav de ochi pentru ca să ajungi la punerea diagnosticului în afecțiunile cele mai banale;* iar despre numeroasele procedee speciale de examinare, care se întrebuințează în oftalmologie, nici vorbă să le arăte studenților, le arată doar cîte un aparat prehistoric de care nu se mai servește azi nimeni nicăeri și care datează de pe cînd d. Socor nu era ca azi numai *oto-rino laringo-faringo-oftalmolog* și *fiziolog*, ci mai era specialist și în faceri, boale ale aparatului digestiv, respirator și al tuturor aparatelor pe care le are omul.

Dacă ne întrebați că dacă nu arată bolnavii, atunci cum face d-sa cursul de clinică oftalmologică, vă satisfacem această ligitimă curiositate: d. prof. Socor, recitează cu intonații mai mult sau mai puțin declamatorii, capitolele despre boalele de ochi, și le expune cu atîta *„maestria"* că nu credem că vre un student, la terminarea cursului poate spune că a priceput cam cum e boala despre care i s'a vorbit și ar putea să o recunoască cînd i s'ar prezenta un bolnav atins de ea.

Afară de acestea, d. prof. Socor de și foarte ocupat, fiind: Decan, profesor de fiziologie, profesor de clinică oftalmologică, medic primar, nu neglijează nici *educația sufletească* a studenților în medicină, convins fiindcă un medic mai mult de cît ori care altul, are nevoe de o educațiune cu deosebire bine îngrijită și aleasă, la care profesorii mult pot să contribue și cu vorba și cu fapta.

Cu faptele am văzut cum contribue, cu vorba contribue cam în felul acesta: „d-na X. s'a suit aci, d. Y., Z., se vor sui dincoace", atingîndu-și cu degetul bossele parietale; sau: „oul a ajuns mai mare de cît găina"; „încălzesc șerpii la sînul meu" etc. etc. Aceste grațiozități cu care înflorește conversațiile d-sale cu studenții se rapoartă la diferiții medici, docenți care vreau să și pună toată munca, tot zelul și tot entuziasmul lor în serviciul bolnavilor din spitalul Sf. Spidon și al studenților facultății de medicină.

Ca profesor de fiziologie amintim celor ce vor fi uitat, că d. profesor Socor s'a ilustrat mai mult de cît trebue, cu ocazia examenului de docență în fiziologie, la care a căzut cu atîta succes fiul și elevul d sale, vechi asistent, acuma *șef de lucrări*, vă rog, al laboratorului de fiziologie.

E timpul ca asemenea ridiculi pseudosavanți să se retragă în umbra din care au ieșit numai grație împrejurărilor favorabile care erau pe vremea înființărei facultății de medicină și a secțiilor din spitalul central.

De pe urma lor nu va rămînea de cît o tristă amintire în sufletul celor ce i-au cunoscut.

Școlare.—Pe ziua de 1 Octombre a. c. următoarea mișcare s'a făcut în corpul didactic primar, din județul Iași:

Institutoarea Margareta Lt. Roiu, de la școala de fete No. 3 din Iași, a fost detașată la școala de băeți No. 9.

— Învățătoarea Paula Petrea, de la școala din com. Buciumi, a fost detașată la școala de fete No. 3 din Iași, în locul d-nei Roiu.

— Învățătoarea Natalia Popovici, de la școala din com. Cepleniță-Iași, a fost detașată la școala din com. Buciumi, în locul d-nei Petrea.

— Învățătoarea Ecaterina Casian, de la școala din com. Șipote, a fost transferată pe ziua de 15 Octombre a. c. la școala din com. Popești.

— Învățătoarea Elena Ștefănescu, de la școala din com. Gîrcuia jud. Neamț a fost transferată la școala din comuna Belcești post. IV, din nou înființat.

— Învățătoarea Ecaterina Ionescu, de la școala din com. Ocna-Prahova, a fost detașată la școala din com. Dudești-Buznea-Iași.

— Revizoratul școlar, a dispus reînceperea cursurilor de adulți de la cele 5 școli de adulți din orașul Iași.

— D-na Maria Lt. colonel dr. Gavrilescu, a dăruit, 150 volume din lucrarea sa: Marelui M. Kogîlniceanu, „Pioase amintiri", pentru ca produsul vînzărei lor să se dee cantinei școlare din Iași.

O nedreptate.—Sunt vr'o 7 ani de cînd, pe lîngă școala comercială superioară din localitate, s'au înființat cursuri serale: în această școală nu se primesc de cît absolvenți de gradul I și absolvenți a 4 clase de liceu, cari urmează trei ani cursurile studiind aceleași materii ca și la școala comercială superioară. Toți acești elevi, în timpul zilei fac practică prin birouri comerciale, industriale și financiare, pentru a se specializa.

Printr'un regulament făcut în anul 1904, elevii cursurilor serale au fost avantajați acordîndu-li se reducerea termenului de armată la un an, această dispoziție a fost întărită de fostul ministru de război d. general Crăiniceanu.

Actualul ministru de război, însă anulează această dispoziție, dînd un ordin prin care spune că elevii cursurilor serale să nu se mai bucure de acest avantaj.

D. Nicu Filipescu, prin ordinul dat, a dispus că numai seria elevilor din 1909 să se bucure de reducerea termenului la un an de armată, iar viitorii absolvenți ai acestor cursuri, rămîn să facă armată 3 ani, sau 2 ani.

Și atunci nu înțelegem pentru ce unii s'ar bucura și alții să nu se bucure de această favoare.

Este o dispoziție dăunătoare, întru cît aceste cursuri serale dau comerțului elemente foarte bine pregătite și de reală utilitate pentru întreprinderile comerciale.

Este o nedreptate și mai mare, că toate școalele inferioare de meserii, elementare și inferioare de agricultură, să se bucure real de reducerea termenului de armată la un an, iar acești elevi cari studiază 6 sau 7 ani, nu pot beneficia de acest avantaj și sus zisele școli care nu fac de cît 2 ani sau trei școală, pot beneficia.

Ministrul ar trebui deci, să revie asupra unei nedreptăți flagrante.

In comuna Belcești s'a declarat epidemia de anghină difterică. Pînă în prezent sunt două cazuri, din care unul mortal.

De la scînteele sărite de la o mașină de treer s'a aprins o gireadă de orz de pe moșia Sănești, din com. Buznea, proprietatea d-lui Alexandru Nedelcu.

Gireada era asigurată.

Băetanul Mihai Ilie Ferenți, în etate de 15 ani, de loc din Bucovina și venit în comuna Plugari, pentru munca cîmpului; căzînd de pe un cal, în timpul cînd mergea calare, a fost tîrît o bucată de loc, lovindu-se cu capul de o piatră și l'a sfărîmat.

Nenorocitul a murit imediat.

D. Const. Ciocîrlan a fost numit păzitor regional în județul Iași.

Revizoratul școlar a dispus să se înceapă cursurile de adulți chiar în această săptămînă.

La reg. 7 de roșiori, s'au constatat azi un nou caz de febră-tifoidă.

La sfîrșitul acestei luni, membrii camerei de comerț, vor fi convocați în adunare generală. pentru a se discuta mai multe chestiuni, de interes economic.

A apărut *Curierul Judiciar*, anul XX, No. 66, cu data de Duminică, 16 Octombrie, cu un bogat sumar.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Polemica între ziarele carpiste și cele liberale, privitoare la tramvaele comunale, urmează încă în mod foarte viu—de și d. Marghiloman, în lupta contra tramvaelor, a fost biruit complect.**

Afirmăm că guvernul nu va mai veni cu proectul de lege privitor la înființarea societății S. T. B., iar în ce privește statutele, ele vor urma să fie refăcute de acționari și cum aproape toți acționarii sunt liberali, se înțelege ușor cum vor fi refăcute statutele.

Domnul Marghiloman, deși zdrobit complect, n'a demisionat încă, ci continuă să polemizeze în *Epoca* **asupra chestiei tramvaiurilor.**

❑ *Șerul diplomatic.*

Șerul, trimisul special al Regelui, nu vrea să facă supărare Suveranului, în privința statuei lui Cuza Vodă

Șerul îl face și pe cuzistul și pe carlistul, după sistemul diplomaților subțiri, care țin cu două părți biligerante. Astfel șerul a fost pentru așezarea statuei în piața Unirii, dar cînd a fost Regele în Iași, șerul a acoperit fondamentul statuei cu ctini de ai lui Miclescu.

Acum șerul desminte că a fost o deputație la Regele să-l învite să iee parte la inaugurarea statuei.

De fapt nu s'a anunțat că a fost cine-va la Rege, ci s'a sis că o deputație se va prezinta Suveranului.

Dar șerul ie diplomat, dovadă că pentru el se ține vacant postul de ministru plenipotențiar la Roma.

Șerul și bătrîna Romă!

❑ *In onoarea d-lui Carp.*

Pe cînd traiul pe care actualul ministru de finanțe a promis că-l va iefteni, sfidînd opoziția să strice ce va face el—se scumpește neruşinat, la ministerul lucrărilor publice s'a ținut ieri licitația privitoare la impetruirea soselei Todirești-Țibana-Țibănești, adică pentru soseaua, care fie prin Todirești (Roman), fie prin Țibana (Vaslui) va duce la Țibănești, un fel cum toate drumurile duc la Roma.

Prețul cel mai redus l'a oferit societatea Vulturul *din Iași, reprezintată prin d. V, Antoniu, care a lasat cu lei 21.15 sub deviz.*

Astfel va fi înscrisă în budget suma de 200.000 lei pentru soseaua d-lui Carp care iefteneşte traiul.

Și desfidem opoziția sa strice soseaua cînd d. Carp nu va mai fi la putere.

❑ *Procesele militare ale regimentelor din județul Tutova, cari se judecau de consiliul de rezboi al corpului IV, eor fi judecate pe viitor de consiliul corpului III (Galați).*

Procesele pendinte le va rezolvi tot consiliul din localitate.

❑ *Guvernul se reface în provincie.*

Domnul Emil Vulpe, care ține loc de prefect la Roman, fiind ales președinte al desidenței liberale din Galați, a obținut un congediu, care nu va mai expira.

Prefect de Roman va fi numit o persoană străină de localitate și anume d. Dimitrie Tacu, directorul fabricei de chibrituri.

La Dorohoi, de și prefectul Stroici merge mult mai bine, ca sănătate, se sconteză boala lui și s'a hotărît numirea d-lui Coco Rossetti, actual deputat al colegiului III, în locul căruia va fi ales d. C. Stoianovici.

❑ **La epitropia sf. Spiridon, se proectează a se cere modificarea legei, în senzul de a se diviza ospiciul de alienați de la Socola în două secțiuni principale, numindu-se încă un medic primar.**

❑ **Astăzi a avut loc adunarea societății preuțești, „Ocrotirea", cu care prilej a avut loc un serviciu divin la Mitropolie și un parastas pentru odihna sufletelor membrilor decedați.**

După aceea, în sala de ședinți, se procede la darea de seamă asupra mersului societății, pe care o face părintele Parfenie, care arată că la venituri sunt 14.569 lei, iar la cheltueli 13,833.75 lei.

Vice președintele societății, părintele Țincoca, cere să se descarce comisia de gestiune. Demisia președintelui societății, archiereul Nicodem Munteanu, este primită și în loc este ales părintele Țincoca; în comitet se aleg părintele I. Popescu și Roșescu; în comisia de control: părintele Sava Popovici, părintele Gh. Popovici și păr. C. Dinescu.

Budgetul pentru anul viitor este aprobat.

❑ *Comitetul executiv central al partidului nostru se va întruni în București, în ziua de 25 Octombrie.*

Importante hotărîri politice vor fi luate.

❑ *Mai mulți medici primari ai spitalului central al Spiridoniei au fost învitați de epitropi să răspundă, în 24 ore, cîți bolnavi au fost în spital, în secțiile respective, cînd a fost Regele la spital.*

Moțuri: Epitropii să nu se încurce mai rău.

❑ **Conferințele pastorale.**—In urmarea discuției la subiectul al treilea ia cuvîntul părintele Gh. Movilescu, care arată, că în vechime la evrei, preoții erau doctorii și legea mosaică era, cu prescripțiunile ei, păstrătoarea sănătății poporului.

In biserica creștină sunt mulți sfinți părinți, cari au fost și doctori de spitale. Datorită carității creștine s'au înființat spitale și alte așezăminte.

Păr. Hrisăvanu, spune că poporul sătesc se caută mult cu babe și leacuri căci doctorii prin sate, nu se poartă blînd cu sătenii, ar trebui ca preotul să aibe la sine, dată de autoritățile sanitare, o mică farmacie, pe care să o administreze sătenilor cînd e chemat la împărtășit bolnavii.

Părintele Arhir, arată datoria preotului de a propovădui cumpătarea și înfrînarea. Să i îndemne la cea mai desăvîrșită curățenie.

Părintele Protoiereu Ioan Țincoca, arată, că chestia aceasta este importantă căci preotul chemat la cel bolnav, trebue să ia și măsuri proprii și după cuvintele Mîntuitorului „Milă mi-e de poporul acesta", să dea și sfaturile sale de om luminat, căci D-zeu e Părintele sufletului și al trupului și preoții sunt lucrători în via Lui.

Păr. Dărîngă, delegat al Mitropolitului, rezumă cele discutate pînă aci în această chestiune și îndeamnă pe preoți a sfătui poporul ca iarna să nu ție în case vitele mici, viței, purcei și miei, căci le viciază aerul și de aceia sunt gălbigioși la față.

Pe birou au fost depuse apoi tezele.

Seria I a conferințelor a fost terminată.

Astăzi Mercuri, se va efectua alegerea la societatea *Ocrotirea.*

*

In ședința de azi dimineață, păr. Dărîngă, delegatul Mitropolitului, a vorbit despre starea de decadență religioasă și morală a poporului nostru, arătînd că pricinile ce au produs-o sunt: 1) Importarea filosofiei materialiste din apus; 2) cetirea cărților cu conținut atheist și antireligios și 3) lipsa de educație religioasă în familie și școală.

Preoții ar putea lupta în contra tuturor acestora în următoarele chipuri: să se intereseze de educația copiilor și tineretului din satul său; să distribue cărticele și obiecte religioase în popor; predarea religiei să fie făcută conform legei clerului mirean; să se înființeze coruri religioase; preoții alături de învățători, să predeie cursuri în școlile de adulți; să se înființeze biblioteci religioase, precum și case de sfat și de cetire; să se formeze școli de catihizație; să se înființeze comitete de supravegherea religioasă a tineretului.

Urmarea ședinței după prînz.

P. A. I.

❑ Ministrul de justiție a cerut parchetelor din țară să comunice administrațiilor financiare sentințele privitoare la amenzile pentru delicte silvice.

❑ Astăzi au început conferințele la institutul anatomic din Iași. Prima conferință o ține d. dr. Hortolomei.

❑ Examenul doctoratului II la facultatea de medicină din Iași, a început astăzi înaintea comisiei compuse din d-nii: dr. E. Pușcariu, dr. G. Socor și dr. I. Tănăsescu.

❑ Principele Mihai Sturza, a fost astă-zi la Cristești victima unui accident. Căzînd de pe cal, principele și-a cauzat o gravă contuzie a mînei.

D. dr. Riegler, a fost telefonic chemat la Cristești.

❑ Se svonește, că în comuna Buciumi, s'ar fi constatat mai multe cazuri de variolă.

❑ Numiții Ioan Husan și Ignat Sugan, muncitori sîrbi, ducîndu-se la circiuma lui Gh. Dumitraș, eri pe la orele 2 noaptea, și circiumarul ne voind a deschide circiuma, sîrbii au descarcat mai multe focuri de armă pe geam. Cu multă greutate au putut fi arestați.

❑ Noul regulament al facultății de medicină a stabilit că studiul anatomiei să înceapă din anul I.

❑ Astă-zi a încetat din viață la Bacău, în mod subit, d. dr. Barvin, fost senator.

❑ *S'a recunoscut că ar fi ridicol ca ancheta la secția bolilor de achi s'o facă directorul Spiridoniei. Se crede că unul sau mai mulți medici primari vor face acea anchetă, pe care a cerut'o ieri și d-rul Socor.*

❑ **Judiciare.**—Importantul proces de revandicare a domeniului Ștefănești jud. Botoșani, proprietatea d-lui Cordescu din Craiova, urma să se judece astăzi la s. II a Curții. Acțiunea a fost pusă în suspensie, părțile neprezentîndu-se.

— Recursul direcției tramvaiului din Iași în procesul cu d. Sp. Hasnaș, magistrat, una din victimele deraierii din 1905, a fost amînat ieri, la 22 Noembrie la s. III, a Casației.

— Secția I a Curții de Casație, a respins ieri recursurile făcute de casa școalelor, și de d-rul Bucșinescu, privitoare la reziliarea contractului de arendare al moșiei Lișna.

— Curtea s. II a respins apelul lui Strul Pascali, din Bacău, condemnat la 15 zile pentru bancrută.

— La trib. Fălciu, urma să se judece ieri procesul penal al trusturilor în care sunt implicați Froim și Leon Fischer.

Dosariul procesu'ui civil fiind la Casație, judecarea s'a amînat.

— S'a cerut de parchet declararea în stare de faliment a lui S. M. Kahane, comerciant, str. Goliei, dispărut din localitate.

— Comerciantul Bergher a acționat în judecată pe ministerul de justiție ca să i despăgubească de suma de 600 lei, care a fost furată de fostul avocat C. Stoica, dintr'un sertar al judecătoriei oc. I.

Afacerea s'a judecat astă-zi. Pronunțarea Sîmbătă.

— G. I. Covăsneanu, din Sălăgeni, aflîndu-se la o nuntă împreună cu G. Agapi, a tras un foc de revolver asupra acestuia.

Dat judecății pentru omor comis dar neisbutit, Covăsneanu a făcut apel la Camera de punere sub acuzare, care l'a respins.

❑ Noul program de astă seară Mercuri 19 Octombrie, al cinematografului Pathé Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde cel mai senzațional și mai grandios capod'operă în arta cinematografică, apărut pînă în prezent, pentru ultima oară *„Mizerabilii"*, film de mare artă americană în 3 mari părți și 120 tablouri, grandioasă piesă reproducînd în mod fidel grandiosul roman al nemuritorului poet Victor Hugo.

„Pușcărașul—Prologul—1795—Condemnat la 5 ani de pușcărie pentru, că a furat o pîine—Sfîrșitul prologului—După 19 ani—Liberarea lui Jeann Valjean după 19 ani de pușcărie—Bunul preot Myriel salvează pe Jean Valjean—Fisa poliției: „Jean Valjean pușcărașul 24601 a făcut 19 ani de pușcărie dintre care 5 ani pentru fort și 14 ani pentru tentative de evadare în 4 rînduri. Acest om este foarte periculos".—Mărinimia unui suflet nobil: Dar eu singur ți-am dat candelabrele pentru ce nu le-ai luat?—Fantoma sau amorul unei mame.—Cozetta sau liberarea orfanei,—Jean Valjean, sfîrșitul unei nobile existențe, etc. etc.

Mîne seară Joi 20 Oct. program absolut nou.

A patra parte a programului cuprinde: Vinona, scene și schițe din viața americanilor de nord—Țicnilă servitor, scene foarte comice—Din minunele naturei, cataractele Shoshone.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

❑ *Comitetul executiv, al partidului liberal din localitate, întrunit eri seara s'a ocupat de chestia trimiterei la instrucție a foștilor epitropi al casei Sf. Spiridon, d-nii Pennescu, dr. Pușcariu și D. Botez.*

Comitetul, a redactat și subscris, următoarea rezoluție:

D. prim-procuror, din ordinul procurorului general, și acesta la rîndul său desigur din alte ordine a adoptat în totul constatările făcute și interpretarea dată actelor de administrație ale foștilor epitropi ai casei Sf. Spiridon, prin raportul misterios, alcătuit în timpul campaniei electorale, de un inspector financiar al regimului și repudiînd astfel necesitatea ori cărei alte cercetări prealabile a justiției, în conf. cu art. 45 pr. pen. a găsit de cuviință să trimeată la instrucție pe d-nii Pennescu, Botez și dr. Pușcariu, sub inculpare de rea administrație voită.

Această procedură excepțională de trimitere și de călcare a faptelor, adoptată cu atîta ușurință împotriva a trei din cei mai cunoscuți și stimați cetățeni ai Iașului, fără ca macar o singură dată, fie la ancheta inspectorului financiar, fie ulterior, ei să fie fost chemați pentru a lămuri actele lor de administrație și a dezvălui astfel intențiunile lor, demască originea, caracterul și felul acțiunei deschisă în potriva lor.

E în adevăr singular, ca cea mai riguroasă cale de trimitere și edificare a faptelor, să fie adoptată în potriva a trei din cei mai cunoscuți și onorați cetățeni ai Iașului, cari prin trecutul lor neprihănit, prin înalta lor poziție socială, prin funcțiunele ce au ocupat și ocupă în orașul acesta să nu fi avut dreptul la o constatare mai bine garantată și la o cercetare leală a acteler lor.

O acțiune publică, pregătită și deschisă în astfel de condițiuni, în potriva unor astfel de oameni, a fost de sigur judecată și condamnată în opinia publică.

Trecutul bine cunoscut în cinstea foștilor epitropi în toate funcțiunile însemnate ce au ocupat, rezistă ori cărei tentativă de defăimare.

Astă zi, cînd afacerea a eșit din mîna magistraților dependenți, față de toate garanțiile cercetărilor judecătorești, suntem siguri că faptele se vor lămuri și avem toată încrederea că fără întîrziere se va da putința tuturora să cunoască purul adevăr.

Așteptînd dar, nu vom turbura întru nimic cursul firesc al unei afaceri, aduse chiar din patimă politică înaintea justiției.

Ultima oră

Bucureşti 19 Octombrie

Războiul Italo—Turc

RETRAGEREA ITALIENILOR

Constantinopol.—Ziarul Tanin publică o depeșă primită astă noapte de la deputatul Rahmibei, care se află în Tripolis și care anunță că Italienii neputîndu se împotrivi asalturilor Turcilor, s'au retras și s'au întărit în oraș.

Două forturi de lîngă oraș au fost luate de turci; numai trei rămîn în mînele Italienilor care au părăsit o mare cantitate de muniții, merinde și un număr de tunuri și puști.

Arabii luptă cu o vitejie extraordinară arătînd o mare fidelitate către Califat.

Se speră că Tripolisul va fi recucerit.

UN COMUNICAT ITALIAN

Roma.—Agenția Stefani comunică că știrile de origină turcească răspîndite în străinătate, cu privire la un pretins nesucces al trupelor Italiene la Tripolis sunt lipsite de orice temei.

Ele au fost răspîndite învederat azi, ultima zi a lunei, nu într'un scop politic ci pentru speculație la bursă.

O depeșă a generalului Caneva expediată azi dimineață, la orele 9 30 asigură că situația în Tripolitania nu s'a schimbat și adaogă numai că alții 8 0 prizonieri Arabi sunt trimiși spre Tremiti.

ADUNAREA CRETANĂ

Atena.—Adunarea cretană în urma mai multor ședințe secrete a recunoscut în unanimitate primejdia ce este de a se prelungi regimul provizor actual în insulă. Ea crede că împrejurările sunt proprice pentru a se proceda la aplicarea votului din 24 Septembre 1908 și își rezervă dreptul de a decide ulterior asupra mijloacelor potrivite pentru a asigura aplicarea acelui vot.

CRIZA DIN AUSTRIA

Viena.—Dl. Gautsch a prezentat împaratului demisia întregului cabinet. In cercurile parlamentare se asigură că dl. Gautsch nu va mai fi însărcinat cu formarea noului cabinet.

HOLERA IN SERBIA

Belgrad.—De la 22—29 Octombrie s'au produs opt cazuri noi de holeră dintre care trei mortale.

REFORMA ADMINISTRATIVA

Bucureşti.—In cercurile junimiste se afirmă, că în cazul cînd guvernul se va convinge că opoziția va combate cu înverșunare reforma administrativă, atunci d. Carp nu va mai prezenta paoectul și va închide parlamentul la 15 Februarie.

INCENDIUL DIN CÎMPINA

Cîmpina.—Incendiul sondelor, a fost potolit la ora 12 de noapte. Nouă sonde au fost cu desăvîrșire distruse.

Un lucrător, anume Dumitru Capraru, asvîrlit de lîngă un cazan, în timpul exploziunei, a fost regăsit ca o massă informă.

Pagucile sunt foarte mari.

TOT PANTELIMON

Hărlău.—A fost un moment de mare emoție, printre jandarmii rurali, înștiințați că în comuna Procova, s'ar afla Pantelimon.

Cu toții s'au repezit acolo, pentru a afla că persoana arestată se numește în adevăr Mihail Pantelimon, dar nu e banditul urmărit.

CIOCNIREA DE LA CHITILA

Bucureşti.—Trenul de marfă 796, s'a ciocnit la Chitila cu o mașină, ce se afla pe linie. Ambele mașini au suferit mari stricăciuni și 3 vagoane au fost sfărîmate.

Din personalul trenului, șese mici amploiați au fost grav răniți.

O declarație a ministrului de răsboi

Constantinopol.—Ministrul de răsboi într'un interview a declarat, că turcii s'au luptat ca niște eroi, luptînd unul contra trei și recucerind posturile ce fuseseră ocupate de italieni.

Ambasadele din București și războiul

București. — Din partea ambasadei turcă din București, s'au transmis azi ziarelor, un comunicat, prin care se menționează succesul trupelor turcești în Tripolis.

Un identic comunicat a fost transmis și din partea ambasadei italiene, prin care se arată, că nimic nu s'a schimbat în situația din Tripolis.

Incidentul din Craiova

Craiova.—Aseară, la orele 6 jumătate preotul Ilie Marinescu, a bătut crunt pe profesorul Maximilian Schroff de la liceul Carol.

Motivul ar fi că profesorul a lăsat repetent pe un copii al preotului.

Avansări în armată

București.—Inspectorii generali ai armatei, se întrunesc azi, sub președinția prințului Ferdinand, pentru a decide asupra avansărei absolvenților școalei superioare de războiu.

REVOLUȚIA DIN CHINA

Peking.—Agenția Reuter, află că comisarul vămilor a primit o scrisoare de la Shuvetang care îi anunță că comitetul filial al revoluționarilor din Tientsin are intenția de a ocupa în curînd Tientsinul și Pekingul.

*

Canton.—Viceregele a cedat cererei populației, de a proclama independența militară și financiară a provinciei Kwantung apărînd în acelaș timp această independență. Drapelul tradițional a fost înălțat. Comerțul a reînceput.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

10,000 lei No. 4132, 10047.

5,000 lei No. 14230.

2,000 lei No. 51525, 18907, 34533 58793, 15572, 39650.

1,000 lei No. 26559, 5693, 14344, 52790, 2981, 48592, 42183, 1796, 32045 54023, 42130, 9200, 12955, 11900, 42138 18992.

500 lei No. 17399, 14207, 32446 45455, 55052, 18 3[illegible], 50430, 5707, 41051 53409, 53335, 17207, 12917, 27381, 19964 20067, 28684, 41023, 54740, 23594, 42751 4349, 30726, 51635, 40552, 28259, 33399 50396, 1958.

KAROLINE KLEINER
Dr. D. LION
Bezirksrichter
LOGODIȚI
Iași *Iaroslau (Galiția)*
In locul ori-cărei alte înștiințări

Societatea Creditului Funciar Urban
DIN IAȘI

De închiriat *de la 26 Octombrie 1911 casele D-lui Gh. Mihail situată în str. Căpitan Păun No. 21, avînd 4 camere și un antret cu giamlîc, o bucătărie cu camară, în atenanse o șură de scînduri și alte două camere pentru servitori, grajd și remiză.*

Amatorii de a le luă în chirie să se adreseze la oficiul Creditului Urban din Iași.

Direcțiunea

Se caută un comptabil la firma DANIEL RECHLER (Iași).

De închiriat *în Stradela Albă No. 2, un apartament, compus din 4 sau 6 odăi, un antret, bucătărie și magazie de lemne.*

Doritorii să se adreseze la proprietar în ogradă.

Bînzăria *„LA DOI BERBECI" proprietatea M. Șendelovici, s'a mutat în piața Sf. Spiridon, lîngă farmacia Rotbard.*

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

NGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Str. Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

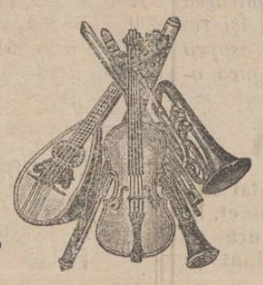

Instrumente Muzicale şi Accesorii

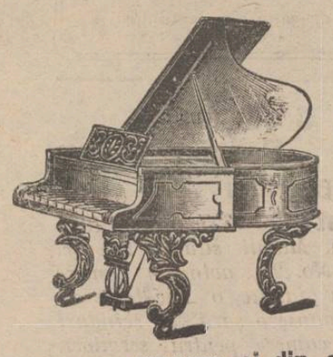

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

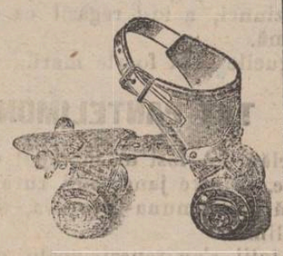

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al ădăcinei părului, împedicînd căderea ntreţine coloraţiunea părului; pigmenii prin ajutorul acestei ape nu seacă ţ împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se intrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit. *Migrenele, Cefaleiele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale* acute şi cronice care se resistă la toate celelalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antîiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Dacă bolnavul n'a simţit vro ameliorare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de Paris, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaceuţii.*

GRILLAGES

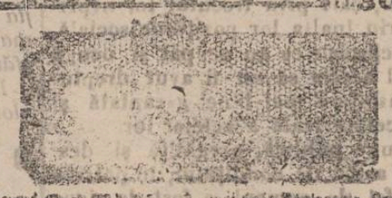

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE GRANDE HAUTEUR POUR LAPINS

MORCEAUX ARTIFICIELLES. Les 100 mèt. 25 f

FONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

In 20 Octomvrie 1892, Academia de Medecină din Paris acordă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĂ FRANCESCŬ — ADMISŬ IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bolelori de pele, dartrilori, vicierilori sângelui, glandulori, scrofulori, reumatismului, rumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenose, lepreĭ, gatului, ulcerilori inveterati şi a totulori bole provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.*

Specifică prin excelenţă contra *BOLELORĬ SIFILITICE* şi a teribililori consecinţe; dobândite sau ereditare, recente saŭ inveterate şi rebele (accidenţilori gurei şi a gâtului, pătrefimii desolori). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai eficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesţ pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ in or ce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelu: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compoziţiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicie mari humanităţiĭ.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES IN TŌTE TERILE

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner str. Mirsescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kruzanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gr. Alexandrescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—Nr 1428 Vineri 21 Octombrie 1911

CRIZA ECONOMICA

Am înțeles că rîdicarea prețului articolelor solului provine în mare parte de la creșterea valorii pămîntului, creșterea arenzilor. Or, această creșteră e motivată de împrejurări naturale și fapte sociale. Dar nu e numai atît.

Se speculează în principal, asupra nevoilor populațiunii rurale. Pe această populațiune o mînă către proprietate un fel de instinct. Pare-că ie ceva natural ca cei de la orașe să dorească și să lupte a ajunge proprietari de case, iar cei de la țară proprietari de pămînt.

Tradițiunea apoi joacă mare rol. Din moși strămoși romînul a fost plugar. El va da ori cît de mult i se va cere, numai să aibă bucățica lui de pămînt.

S'a început apoi de cît-va timp un fel de joc de bursă și cu moșiile. Se cumpără pe credit și se vînd tot așa, plătindu se numai diferențele. Ast fel, sunt moșii cari într'un interval scurt, doi ori trei ani au trecut prin cîte trei sau patru mîni și tot cu profit.

Or, legile pe cari le avem în materie, pun vre'o stavilă acestor specule? Știm că ele prevăd existența unor comisiuni regionale, cari au drept să fixeze maximul de arendă. Intrebarea e însă, după ce norme lucrează acea comisiune? Cei ce fac parte din ele, ei înșiși proprietari în mare parte, au interes la micșorarea prețului de arendă la hectar? Apoi cu casele de la orașe nu se petrece același lucru? Dacă de altă parte considerăm jocul instituțiunilor de credit, s'au putut face alte observații.

Ast-fel e cert, că pe terenul creditului am făcut cele mai mari progrese pînă astă zi. Avem diferite feluri de bănci și instituțiuni de credit, iar efectul înmulțirei lor, este că banul s'a eftenit. Nu e așa greu a se căpăta astă-zi credit. Este de ajuns a inspira oare-care încredere bancherului prin soliditatea afacerii ce vreai să faci, ca și prin calitățile personale. Și banul eftin aduce scumpirea produselor.

In Germania sunt legi cari opresc operații de bursă pe termen. Dacă și la noi s'ar cere numerar efectiv mai mult pentru cumpararea unei moșii, nu s'ar vedea misiți, cari îndeamnă pe cei ce au un mic capital să cumpere moșii mari, făcîndu-i să întrevadă că imediat sau în foarte scurtă vreme le pot vinde cu profit. Socotesc dar, ca un ce bine stabilit, că urcarea prețului arendării ca și fondului moșiilor, care a adus și urcarea prețului produselor, se datorește în mod natural creșterii recoltei, la care se adaugă oare-cari practice oare cum legale. Nu există armonie între munca agricolă și legiuirile menite a proteja interesele tuturor, printre cari și ale agricultorilor, cari în definitiv sunt și ei consumatori.

Nu se poate, negreșit, într'un scurt articol de gazetă, arăta tot ceia ce compoartă ca discuțiune, chestiunea aceasta a agriculturii. In ce privește industria și comerțul, nearmonia dintre aceste două ramuri de activitate și legiuiri e mai evidentă.

Dînsele trăesc sub regimul protecțiunii. Or, acest regim are împrejurări cari vin în favorul său și deci e bine să se protegă unele ramuri de industrie, dar numai unele. O protecțiune generală, cum o prevede tariful nostru vamal, contribue negreșit la scumpirea produselor. Comerțul apoi sufere de mulțimea intermediarilor. E în deobște știut că un magazin mare cu capitaluri mari poate vinde mai eftin și mai bun. El poate ține locul a zece magazine mici. Intermediarii între vînzător și cumpărător, cari trăesc din această operațiune, fiind mai mulți de cît trebue, vor scumpi marfa. Nu poate fi de sigur bine, dacă 15 ori 20 la sută din populațiune îmbrățișază o atare carieră.

Ce remediu s'ar putea găsi pentru a îmbunătăți starea de lucruri, contra căreia se protestează? Negreșit ar fi locul a se revizui legile agrare, precum și a se studia mai bine mecanizmul creditului, în ce privește exploatarea agricolă.

Sunt unii cari zic să ne întoarcem la viața simplă a strămoșilor noștri, și ast-fel nu vom mai simți necazurile zilei de astă-zi. Se poate?

Alții cred că revizuirea generală a tarifelor vamale și îndrumarea către un liber schimb, ar fi panaceia universală.

Negreșit, fie-care din aceste soluțiuni are partea sa bună. Așa, dacă am examina numai tariful nostru vamal, am găsi că are unele defecte. Pentru a asigura cîte-va industrii, din cari unele trăesc pe spinarea tarifului și deci a consumatorilor, nu de ieri de alaltăeri, ci de cîte-va decenii, o clientelă sigură în țară și chiar în afară, am făcut și facem sacrificii. Plătim din cauza acestui tarif mai scump nu numai articolele aduse din alte țări, dar și pe cele din țară pe cari de alt-fel le am putea avea mai eftine. Căci e o regulă de mult observată, că dacă rîdici taxa vamală asupra unui produs străin, atunci și produsul național nu se vinde cu alt preț, de cît cu acel cu care s'ar vinde articolul străin grevat de zisa taxă. Deci, pentru ușurarea traiului nostru, dacă nu e momentul să ajungem la liber schimb trebue totuși revăzut tariful vamal și protejate numai industriile cari merită.

Dacă legiuitorul ar găsi arme suficiente pentru a combate rîdicarea prețurilor, nu vom mai auzi oare de prețuri mari? Negreșit așa ceva nu se va putea prezice, dar s'ar putea prevedea o urcare mai ordonată și mai justificată a lor?

Dar Statul mai este făuritorul și a altor legi, cari ne îngreuiază viața. El percepe de la noi taxe, imposite, monopoluri de tot felul, din cari își creiază excedente mari, fără să se gîndească la traiul, destul de greu, al celor mai mulți. Cu toate excedentele mari din aproape șase ani de-a rîndul, n'am auzit că conducătorii lui să propună degrevări de impozite. Auzim însă de noi creațiuni de slujbe, auzim că artele frumoase, de exemplu, au ajuns așa de departe că nu mai merg fără a fi controlate, deci trebue controlori, că ne trebuesc agenți prin străinătate ca să vindem produse pe cari nu le prea avem și încă cîte și mai cîte. Se aude că excedentul anului în curs va fi de vre'o 60 milioane. Credeți că n'are să se găsească pe ce să fie cheltuit?

Dar n'ar fi bine oare ca contribuabilul să-și aducă aminte deceea ce cerea poporul odinioară: mai slăbiți-ne cu birurile?! Statul prea ne iubește, prea ne îmbrățoșază și apără, în cît ne poate fi teama că ne vom înăduși.

V. I. Radu.

Situația disperată

Vi s'a întîmplat să auziți de acei negustori aproape de faliment, cari pentru a-și ascunde ruina ce se apropie și a întîrzia dezastrul, ce fatal îi va cuprinde —răspîndesc pretutindeni știrea, în afară de centrul afacerilor lor, că comerțul lor merge excelent, și că întreaga lor situație pe piață e cît se poate de înfloritoare.

Bieții oameni! ajung printr'o astfel de reclamă, mai mult sau mai puțin conștientă, să fie pînă și invidiați de semenii lor—de și ruina lor face pași uimitori și sunt pe pragul falimentului.

Intr'o situație identică cu a acestor negustori faliți, se găsește azi și guvernul d-lui Carp și comparația noastră nu e exagerată, cînd cetim elogiile ce guvernul își face prin ziarele străine despre situația sa politică.

In țară, presa oficioasă nu poate grăi un cuvînt de tăria guvernului—căci toată lumea 'l vede cum se sbate ca să-și prelungească mizerabila-i existență. Dar pentru a da oare care aparență că situația sa e bună—el recurge la glasul de reclamă al presei străine, avînd naivitatea de a crede că poate astfel înlătura dezastrul politic ce-l așteaptă.

Slabă și zadarnică încercare, care nici nu poate înșela, nici nu poate folosi la ceva.

Din potrivă este o mărturisire indirectă pe care guvernul o face despre slăbiciunea sa.

Căci la ce nevoe să bați toba pînă și peste hotare, că te bucuri de o situație politică excelentă și de o forță politică indestructibilă, cînd nimeni nu-ți cere s'o spui și cînd nici evenimentele nu te forțează încă la aceasta.

Este drept, suntem în ajunul reînceperei activității politice, și partidele de opoziție se pregătesc de luptă. Dar această pregătire e de ajuns numai pentru a înspăimînta guvernul și a-l face să-și trîmbițeze forța sa pînă și în străinătate?

D. Carp, ne face impresia bolnavului perdut — care de și pe jumătate mort, crede că se înșală și pe el și pe cei din jurul lui—strigînd în gura mare:

— Sunt sănătos, sunt bine!

Și totuși, ceasul fatal se apropie și desnodămîntul nu întîrzie de a veni.

Guvernul d-lui Carp a fost predestinat să piară foarte curînd, chiar din ziua constituirei sale. Dacă a trăit aproape un an—a fost de mila partidelor din opoziție și nu articolele elogioase din ziarele străine vor fi rețetele cari să'l scape de peire.

Pentru guvernul de azi al d lui Carp nu există nici un leac, care să-i dee forța de viață. Iar strigătele de trăinicie ce se rostește prin presa străină, sînt în realitate, strigătele dureroase ale morței atît de apropiate.

Scumpirea traiului

Cine ar fi crezut vreodată că traiul în țara Românească va ajunge atît de scump în cît clasa mai avută să fie silită să meargă în străinătate spre a face economii, iar populațiunea săracă, să nu mai poată aduna nimic din munca sa, pentru a pune ceva deoparte!

Din zi în zi, vedem prețul fie-cărui articol, fie de lux, fie de prima necesitate, scumpindu-se.

Și ce e mai curios această urcare a prețurilor a devenit contagioasă; ea se întinde pînă și la materiile cari n'au nici o rațiune de a se scumpi.

Din această cauză funcționarii, meseriașii și muncitorii, ne mai putînd face față necesităților traiului zilnic, sunt nevoiți și ei, să urmeze curentul general al urcărei prețurilor, și cer la rîndul lor: sporirea salariilor.

Dacă e oarecum explicabilă urcarea prețurilor unor articole, nu vedem motivele care îndreptățesc scumpirea celorlalte.

Oare toate articolele de orice natură, și materiile alimentare, și lemnele de foc și îmbrăcămintele și mașinele agricole, și clădirile, și pămîntul și apa, trec toate laolaltă prin aceiași criză economică cumplită, care ar bîntui atît țara noastră cît și străinătatea? Această criză neexistînd, atunci trebue să ne întrebăm: de ce s'a scumpit traiul la noi?

Oare noi Romînii, producem prin munca noastră îndoit cît produc celelalte popoare și, prin urmare, cîștigînd mai mult ca ele ne putem permite luxul de a cheltui fără socoteală?

Evidența lucrurilor ne dovedește contrariul.

Atunci cum se poate admite scumpirea traiului într'o țară ca a noastră, unde populațiunea e departe de a fi atins densitatea populațiunilor din unele țări din Occident; unde avem cîmpii întinse de o fertilitate proverbială; unde majoritatea populațiunei trăește în condițiunile cele mai restrînse ca: hrană, îmbrăcăminte și locuință; unde mizeria domină printre clasa muncitoare de la cîmp și din orașe; unde în fine, cererea e atît de mică față de ofertă?

Este dar evident că trăim într'o stare anormală, care a dat naștere anomaliei economice, în care ne aflăm. Și de aceia cred că ivirea scumpirei traiului în țara noastră nu provine din aceleași cauze ca cele ce dau naștere acelaiaș fenomen în Germania, Franța sau Englitera.

Acele țări au cheltuit miliarde și continuă a sacrifica alte miliarde spre a'și păstra rangul și preponderanța lor politică și economică. Ele mai cheltuesc alte sute de milioane pentru înfrumusețarea capitalelor lor, întrecîndu-se unele pe altele prin splendoarea muzeelor, teatrelor sau clădirilor naționale.

De sigur că acele cheltueli colosale au contribuit mult la îngreunarea sarcinelor și la scumpirea traiului de o potrivă cu înmulțirea populațiunei. Dar în acele țări, guvernele au avut tot de odată grija și prevederea de a desvolta în mod temeinic și înțelept activitasea productivă și comerciul populațiunei, spre a fi în stare să suporte mai cu ușurință sarcinele împovărătoare.

Și de aceia, în acele țări, cu toate că populațiunea s'a înmulțit, și cu toate că starea economică s'a îmbunătățit, scumpirea traiului nu s'a întins fără deosebire asupra tuturor lucrurilor, ca la noi, ci numai asupra unora, cum e de exemplu asupra hranei, fiind-că valoarea pămîntului acolo e mult mai mare, iar producțiunea agricolă nu îndestulează cerințele populațiunei.

Dar în schimb, celelalte articole: îmbrăcămintea, obiectele de menagiu, instrumentele, mașinile, hîrtia, etc., și chiar chiriile caselor — cu toate că ele sunt construite în condițiuni de confort și de higienă ce nu 'l prea constatăm la noi —sunt mult mai eftine.

O altă dovadă de diferența costului traiului de la noi și din străinătate, este aceea ce o constatăm la stațiunile balneare.

Cîtă deosebire între stațiunile noastre balneare și cele din străinătate! Pe lîngă avantagiile de tot felul ce le găsim acolo sub formă de: confort, higienă, hrană sănătoasă și distracții, mai se adaugă și acel al eftinătății. Avantagii cari ne atrag firește, și ne fac să părăsim băile noastre, cu toată eficacitatea superioră a apelor noastre minerale.

Pe de altă parte priviți cu atențiune modul de traiu al populațiunilor din țările mici și mari din străinătate ca: Belgia Holanda, Elveția, Franța, Germania, etc., și veți constata că, de și acele populațiuni sunt bogate, fiind că au capitaluri însemnate economisite, însă ele trăesc foarte cumpătat; pe cînd la noi din contra se cheltuește fără socoteală; iar luxul crește mereu.

In urma celor arătate mai sus, cred că scumpirea traiului în țara noastră se poate atribui la trei cause principale: una din ordinul economiei politice, alta de ordin administrativ și a treia de ordin social.

Rezolvarea problemei ce ne preocupă depinde deci de modificarea lor.

OAMENI ȘI LUCRURI

Ilustrațiuni la text

Vom ilustra cele spuse eri în privința textului literar al „Cantantei universitare". De o banalitate strigătoare în concepțiune, bucata începe la fel cu toate bucățile din cărțile de cetire elementară. Un bătrîn care e „alb și frumos", se înțelege, grăește către templul universitar:

Ție, cinste și mărire
Iți aducem drept prinos
Templu, ce cu vii lumine,
Vieții ne aduci folos.

După „ție"—o virgulă!

Concepția fundamentală e, dară, că templul aduce... folos vieții.

Și același bătrîn gîngăvește într'o accentuare oribilă, versuri șchioape ca acestea:

Zilele'mi sunt fericite
Am ajuns timpul frumos...

Iar corul îi răspunde:

Noi cu toți la'ta (sic) chemare
Am răspuns venind aci (sic)
Ca în ziua asta mare
Viața a sărbători.

Ce fel de limbă, de sintaxă o fi aceasta?

— Universitară, jubilară?

Apoi iau cuvîntul Științele, simbolizate, firește, prin o fată în alb:

Adevăru a ști-i „lumină"
De la tine am învățat.
De ajunci soare-avem în țară,

S'ar cuveni un premiu... universitar, cui ar ști să dezlege misterul acestei strofe șarade. Dar nu va cîștiga nimene premiul, după cum nu l'a cîștigat nimeni cu destăinuirea marilor mistere ce ascundea „Ursita".

Acum iea cuvîntul Medicina.—altă fată:

Mintea cînd e sănătate
Este un isvor nesecat...

Ați prins ritmul? Țineți l bine, pentru că vine o cacofonie într'adevăr jubilară:

Dac'acuma voinicie
Iar în țară s'a ivit
Tu i-ai dat așa tărie
Tu pe noi iar ne ai trezit.

Și la *aceste* versuri corul dă refrenul:

Cît de dulce, cît de bine povestește!

Acră dulceață!

Pînă și „Literile" strîmbă versurile:

De cînd tu ne-ai deschis mintea...

Sau rostesc non-sensuri ca:

Limba dulce și frumoasă
Ce prin veacuri ne-a pastrat,
Ne-ai făcut o așa de mîndră,
Stă cu altele la sfat.

Atîtea minunate progrese a făcut limba, încît poate... sta la sfat cu... altele. Ce imaginație... iubilară!

Și după atari frumuseți, veșnicul „Bătrîn" cade în extaz, spunînd:

Vouă care cu iubire
Vă 'nchinați așa de sfînt:
Vi-l dau astăzi în primire
El scăparea-i pe pămînt...

Asemenea năzbîtii pot fi numai luate în... primire, cu toată părerea de rău. Căci e—după acea a d-lui Cuza—a doua „rușine universitară" a se tipări pe cheltuiale ministeriului, atari insanități.

Mai vine scena finală, apoteoza, în care se spune despre Suverani, în locul obligatoriilor complimente, următoarele grozăvii stilistico-poetice:

Ei ne-a arătat că 'n lume
Prin artă (observați cadența!) și
prin științi
Un neam își cîștigă nume
De „luminător de minți".

Slavă dară și mărire
Le urăm cu toți în cor,
Au dat hrană, au dat lumină,
Au dat lumei un popor.

... V'ați săturat de asemenea hrană jubilară?

Dar lăsînd gluma la o parte: dacă în acest oraș al intelectualității nu se găsesc profesori cari să supravegheze cu destoincie —ori chiar să execute — lucrări literare ocazionale și nu se găsesc scriitori cari să fie mai presus de controlul necesar, — nu se putea cere unui literat din Capitală vr'o producțiune originală vrednică de un „templu" universitar?

Ori să credem că nimeni, începînd cu organizatorii, n'au luat în serios poezia și solemnitatea serbărilor?

Și cu toate aceste compoziția d-lui Mezzetti e o merituoasă lucrare,—o lucrare care va rămînea, măcar că decorația se va da d-lui Dragomir.

Rodion

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

I

Luni, 13 Octombrie

. . . . . .

Dar să revin la chestiile care ne preocupa mai mult. E ciudat cum se înlănțuesc faptele, și cum cîteodată un lucru cu totul neînsemnat determină o serie de împrejurări, de la care apoi atîrnă mulțumirea sau nemulțumirea cueva.

In compartiment cu mine era și o femee tînără, foarte distinsă. Simplu dar elegant îmbracată. Avea fața obosită și ochii roșu și de plîns. Ii respectai tristeța prefăcîndu-mă că dorm.

La o stație, ea intră în vorbă cu mine. Era franceză și tocmai din B. Imi spuse că-i obosită și că vine din Rusia. Urmară apoi mai multe reflecții banale asupra călătoriei, asupra înstrăinării, asupra plăcerilor și neplăcerilor ce se întîmpină călătorind.

După ce află scopul călătoriei mele, îmi dădu adresa părinților ei rugîndumă să mă duc să-i văd, și să le cer orice informație ași dori, căci sunt în măsură a mă satisface.

Și începu să plîngă.

Cu 3 stații înainte de B. se coborî spunîndu mi că rămîne la sora sa. După insistențele ei o asigurai, că mă voiu folosi de buna voință ce-mi arătase. Iți mărturisesc însă, că nu aveam nici un gînd să o fac. Ce-rost ar fi avut vizita mea la părinții ei? Ce le aș fi putut spune? Și mai ales cum le-aș fi putut cere un serviciu?

Ajungînd aci, cercetez 2 zile de a rîndul cartierile în care m'aș putea instala. Aproape de Universitate toate camerile libere erau la etajul al 4-lea. Scările întunecoase și nu tocmai curate, aerul închis. Coborîndu-mă mai la vale, dau peste sgomot. Odăile triste și fără nici o vedere mai largă. A treia zi sara, eram desperată.

Apollinaris

Apă minerală de cură şi de masă, cu o reputaţiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuinţat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

Dar *la nuit porte conseil* şi adoua zi dimineaţă iau un comisionar şi-i spun: *Chemin des fleurettes, villa Aroles* — adresa ce mi se dăduse.

Peste 20 minute urcam scara la etajul al 3-lea. Sun. O femee bătrînă, slabă, distinsă şi care sămăna foarte bine cu tînăra din tren — îmi deschide. Spunîndu-i că vin din partea fiicei sale, exclamă făcîndu-mă să-i repet aceleaşi vorbe. Trecem printr'un antret mic întunecos. *„Papa, on vient de la part de notre fille“* strigă ea deschizîndu-mi uşa unui salonaş. La lumină se vede faţa bătrînii scăldată în lacrimi. Nu poate sta în loc. O văd luînd ceva de pe piano. Era fotografia fetei pe care mi-o pune dinainte. Intr'adevăr, o recunoscui — fotografia fiind recentă.

Intrebările curg potop, dar eu nu sunt în stare să-i răspund la nici una Inţeleg că s'a petrecut o dramă straşnică în această familie. Inima mi se strînge şi plîng şi eu fără să-mi dau seamă.

Bătrînul, simpatic şi el, apare. Cu ochii în lacrimi mă întreabă de ce n'a venit fata la ei. Ii răspund că a rămas la sora sa în S. Cu aceasta însă fac mai rău, căci ei nu aveau decît acest unic copil.

Mă ridic să plec. Dar ei îmi cer adresa. Sunt nevoită să le spun că nu am găsit încă o locuinţă, care să-mi convie şi că aş dori să mă instalez de preferinţă la un profesor pentru a putea cunoaşte mai bine viaţa intelectuală din localitate. Foarte bucuroşi bătrînii îmi spun că în etajul de jos locueşte inspectorul şcolar G, un om foarte gentil — după expresia lor — şi care-mi va da toate informaţiile de care voiu avea nevoe.

Le mulţumesc şi plec cu gîndul de a nu mă opri la etajul întâi. Şi cred că mă aprobi. Cum m'aş fi putut eu adresa tocmai unui inspector şcolar pentru a-mi recomanda o gazdă? Oricît de *gentil* ar fi fost el; şi oricît de mari iluzii aş fi avut eu despre oameni — nici odată nu mi-aş fi permis o asemenea libertate. Cel puţin dacă aş fi venit din altă parte a globului...

Dar ce se întîmplă? Bătrînul mă conduce pînă la uşa inspectorului.

Şi nu erau de cît 10 ore dimineaţa! Să stingereşti pe un om — şi încă pe cine? Şi mai ales pentru ce? Cît aşi fi dat să nu-l fi găsit acasă!

Introdusă în birou, mă găsesc în faţa d-lui G. care înclinîndu-se cu o politeţă puţin cam exagerată îmi oferă un scaun, iar el se aşeză drept în faţa mea. Cu o corectitudine şi o bună voinţă vădită, mă întreabă cu ce mă poate servi.

Mă ştii că nu sunt timidă. Ei bine, de data aceasta simţeam că vocea mi se stînge şi că nu găsesc puterea să articulez nici două sunete. Inconştient aproape, mă aud spunînd, că venind pentru a urma cîte-va cursuri ce mă interesează şi mai ales pentru a mă găsi în atmosfera *mişcărei pedagogice* de aci aşi dori să am adresa cîtorva profesori prin cari să pot pătrunde şi eu secretele artei pedagogice particulare lor.

Rugîndu-mă să-i acord cîteva momente scrise un bilet pe care mi-l dădu. Era adresat d-lui Ch. la care trebuiam să mă adresez ca fiind un om foarte inteligent şi cel mai în măsură de a-mi da cele mai juste idei în privinţa celor ce mă interesau.

La întrebările lui cu privire la mişcarea noastră pedagogică, fui silită să spun că există şi la noi un început — slab, dar există. De sigur că acest răspuns al meu, îţi va jigni conştiinţa d-tale de om veredic, mai ales ştiindu-ţi ideile despre sistemul nostru de educaţie... Ştiu că dacă erai în locul meu, ai fi răspuns altfel... Dar ce să fac? Astel mi-a dictat momentul.

La sfîrşit mă întrebă dacă sunt instalată bine, dacă sunt mulţumită şi dacă nu am nevoe de alte informaţii, asigurîndu-mă că-i la dispoziţia mea oricînd.

In urmă auzii că el era unul din cei mai culţi oameni din oraş şi că era considerat ca părintele tuturor.

Mă surprinse însă, insistenţele lui de a vedea neaparat pe d. Ch. Nu cumva... Dar n'am încă dreptul să presupun nimic.

D. Ch. mă recomandă unei doamne la care pînă sara fui instalată. El mă făcu să înţeleg că mai liniştită voiu fi şi mai mult voiu folosi neintrînd în viaţa intimă a unei familii după cum voiam să fac.

Camera mi-i simpatică. E linişte. Am vederea spre lac şi munţi. Nu mi rămîne decît să mă pun pe muncă. Aştept cu nerăbdare să explorez bibliotecile şi să pot străbate în cluburile societăţilor care mi-au aţîţat curiozitatea atîta vreme.

Astă-zi la 4 ore am călcat pentru prima oară pragul Universităţii. Şi nu mă sfiesc să-ţi spun cu am făcut o cu oare care emoţie. Mă întrebam: Fi-voi eu în stare să cuprind cu mintea tot ce voiu auzi? Dar dacă eu voi fi cea mai în vîrstă dintre toţi?

In sfîrşit hotărîrea era luată şi eu păşiam cu o îndrăzneală ce n'ar fi dat nimănui de bănuit gîndurile ascunse care mă munceau.

După cît vezi, mă ţin de cuvîntul dat mai strict poate, de cît ar trebui. Dar deprinsă a cerne împreună cu d-ta ori ce idee, a judeca ori ce manifestare a vieţei, nu mă pot opri să nu-ţi dau şi lucruri de mai mică importanţă.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

EDILITATE

Holera şi viziteii comunali

In sînul administraţiei comunale, domneşte o lincezeală complectă. Primarul, ostenit de obositorul drum făcut la Cernăuţi, şi-a luat o vacanţă legitimă, pentru a se repauza şi a se reculege.

Ceilalţi doi ajutori de primari se evită unul pe altul. Nici nu-şi vorbesc, nici nu se 'nţeleg. Unul caută numai să anuleze dispoziţiunile ce le ia celălalt.

Incolo, oraşul e lăsat cu desăvîrşire în părăsire.

Campania de lucru e isprăvită şi nici o lucrare n'a fost începută, în vederea asanărei oraşului, cu toate că primejdia e aşa de mare.

Se ştiu proporţiile ce le ia holera în ţară. Teribilul flagel se întinde cu repeziciune şi a cuprins numeroase localităţi.

Părerea medicilor este, că Iaşul nu va putea fi ferit, că avem a ne aştepta, dintr'o zi în alta, ca sinistra boală să-şi facă întrarea în oraş.

Aci va găsi un cîmp larg, neţărmuit.

Nu există nici o pregătire, care să servească drept măsură preventivă. Cele mai multe quartiere, se găsesc într'o stare sanitară detestabilă.

Cu oare-care bună voinţă, s'ar fi putut începe asanarea, cerută de însuşi ministrul de interne, care a şi pus la dispoziţie o sumă însemnată de bani. Dar nu s'a făcut nimic, şi nici nu se va face, pentru că lipsesc din sînul administraţiei comunale oamenii destoinici cari să aibă conştiinţa răspunderei şi capacitatea necesară, pentru a face faţă unei grave situaţiuni, ca cea de azi.

De pe urmele actualei administraţiuni comunale, o singură mare reformă va rămînea: uniformizarea viziteilor comunali.

Nici nu se putea ca boeri de viţă vechie, ca d-nii Cosmovici şi Stamatiu, să se plimbe alt fel, de cît delectîndu se la priveliştea butonilor auriţi ai viziteilor.

Atîta le ajunge—încolo oraşul poate să piară. N.

CRONICA TEATRALĂ

„Les Marionnettes“

Ceea ce a fost şi este încă extraordinar în personalitatea acestei mari artiste, care e Suzanne Desprès este simplicitatea mijloacelor care izbuteşte să închidă o enormă bogăţie de efecte şi de impresiuni.

Această însuşire înaltă, pe care n'am putea o sublinia îndeajuns, a făcut şi face succesul fără pereche al Suzannei Desprès, care e în momentul de faţă,— cînd nici Sarah Bernhard nici Réjane, nu mai pot exporta peste hotarele Franţei artă dramatică—cea mai distinsă artistă, cea mai binevenită preste tot. Cu atît mai binevenită, cu cît e însoţită de un ansamblu ales, ceea ce nu se prea întîmplă adese ori, cu venirea trupelor străine, în care totul—începînd cu alcătuirea trupei—pare destinat *numai* pentru a se pune în evidenţă calităţile *stelei*,—una şi singură.

Dar, la dreptul vorbind, ce sunt însuşirile teatrale ale ansamblului, faţă de acea strălucitoare, unică într'adevăr, personalitate artistică, d-na Desprès?

In actul întâiu al piesei de aseară ni s'a părut superioară sie însă-şi, ni s'a părut mai mişcătoare, mai fascinantă, ca nici-odată,—şi aceasta nu e puţin. Căci Suzanne Desprès e de mult consacrată—la noi ca şi preste tot—drept o mare artistă.

Piesa lui Wolf e departe de a fi o cap d'operă. Iar titlul ibsenian pe care-l poartă nu arată că autorul se va ridica la înălţimi psihologice ca ale dramaturgului de la nord, care cel dintâi a scrutat amănunţimele sufleteşti ale modernei femei-păpuşe.

Şi ce zguduitoare e d-na Desprès în actul întâiu şi cu osebire în scena finală, cînd plînge unchiului său neajunsurile sufleteşti ce-i crează căsnicia, cînd îi face tabloul succint dar suggestiv al *tuturor* căsniciilor la fel!

E o filosofie seculară care se sintetizează în acele cîteva fraze sacadate, întrerupte de hohote de plîns.

Ea pune în serviciul scenei, în atari momente, nu gesturi largi, nu încordări de voace, nu răcnete desperate, ci o muzicalitate fermecătoare pe care ştie s'o dee glasului său de aur curat, — dar pune în acelaşi timp atîta sinceritate, atîta suflet, încît biruie şi pe cei mai nepăsători.

Am văzut mulţi ochi înlăcrimaţi după căderea cortinei actului întâiu, aseară,— şi doară nu se juca vre-o tragedie înfiorătoare, ci o mică dramă casnică, expusă de acea drăguţă femee-păpuşă, care în actul al doilea va şti să iee transformări şi aluri de sirenă, apărînd cu alte mişcări, cu altă fire, dar captivînd cu aceleaşi mijloace cumpătate şi simple de artistă conştientă, prea conştientă de puterea ce posedă.

Nu e de mirat că producţiunea literară dramatică iea un avînt atît de uriaş în Franţa, — cînd dispune de atari forţe scenice. Numai graţie lor piese de valoare mijlocie — cum sunt ale lui Wolf, Rotschild şi alţii—au avantagiul de a face înconjurul lumei, tălmăcite de artişti de geniu.

Interesantă şi întru cît-va originală este scena păpuşelor din actul al doilea. Dar toate aceste sunt lucruri de importunţă secundară pe lîngă varietatea de joc şi de nuanţări ale artistei, modestă şi superbă la intervale mici, timidă şi grozavă, duioasă şi cruntă, rînd pe rînd, putînd să ne facă şi pe noi, spectatorii, să trecem prin o identică varietate de senzaţii.

Ea însă rămîne de aceiaşi dulce naturaleţe, fără vr'o rafinărie; şi cînd e resignată şi cînd e revoltată, cînd ne apare rugătoare şi cînd se ridică la vehemenţa protestărilor, ori cînd recurge la vicleniile feline ale femeei care vrea să învingă, — trăgînd la rîndul ei sforile marionetei, dînd locul întâi cochetăriilor, iar nu blîndeţei ascultătoare din anii tinereţii sincere şi lipsită de prefăcătorie ori de experienţă.

A fost o seară minunată de artă şi odată mai mult Iaşanii au avut plăcerea de a admira această sculpturală a pariţie artistică, — clasică în toată interpretarea ei, seducătoare prin toate darurile ei.

Actul al treilea e încă destul de interesant. Artista găseşte momente emoţionante ca şi în actul întâiu. In schimb ni s'a părut — din punctul de vedere tecnic, actul al patrulea de prisos, căci nu adaogă mai nimic acţiunii ori psihologiei în desfăşurare. Are încă actul acesta neajunsul că ne sileşte să scrim rîndurile aceste fugitiv la o oară foarte tîrzie de noapte. Cine însă nu face cu plăcere un atare sacrificiu de timp pentru o artistă genială ca d-na Suzanne Desprès?

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Tot aşa de frumoasă... O notiţă stereotipă apărută în diverse ziare anunţă că noua revistă literară, editată de un ziar liberal, va publica în primul ei număr o poezie inedită a d-lui Gh. Coşbuc, „tot aşa de frumoasă ca „Moartea lui Fulger“ ori ca „Noi vrem pămînt...“ a aceluiaş poet“. Sună în mod curios această notiţă stereotipă şi o găsim puţin măgulitoare chiar la adresa scriitorului în chestiune.

Intr'adevăr a răspîndi vestea că un poet reputat, un mare poet ca Gh. Coşbuc a... reuşit să se ajungă pe sine însuşi, numai pentru că aşa cere faima unei nuoi publicaţiuni literare, —poate politico literare — e o ingeniozitate dubioasă şi are aierul de a afirma că e un lucru surprinzător, că publicul va putea regăsi — în sfîrşit! — pe vechiul Coşbuc, pe care în zadar îl mai căuta de un timp încoace în producţiunile mai recente.

E cineva de altă părere?

*

A murit în Newyork ziaristul cel mai bogat din lume, Iosef Pulitzer, ungur de origine, întemeietorul aşa zisei „prese galbene“. Pulitzer ducea un traiu princiar, dar era un democrat fanatic.

*

După o statistică a secretariatului papal, Pius X a acordat în 1910 un număr de 49597 audienţe.

*

Miss Cannon de la observatorul Harvard a descoperit pe 11 plăci fotografice luate între 22 Mai şi 9 Iulie 1911 o stea nouă în săgetătorul de mărimea 9.7 pe prima placă. Fluctuaţiunile strălucirei sămănau cu acelea ale stelei nuoi din Perseu. E de observat spune *Nature* din Londra că într'o regiune relativ mică din Săgetătorul s'au descoperit până acum şapte stele noui.

*

Leoncavallo, autorul operei „Pagliaci“ va fi dat judecăţei de către directorii de teatre din Londra, pentru că a reprezentat pomenita operă pe scena unui teatru de varietăţi.

Directorii de teatre se simt prejudiciaţi de faptul că opere şi piese de teatru se dau pe scenele varieteurilor.

Vor fi date în judecată şi d-nele Réjane şi Sarah Bernhardt, cari au apărut şi ele pe scenele teatrelor de varietăţi, coborînd ast-fel prestigiul operelor dramatice.

*

No. 588, al „Bibliotecei pentru Toţi“ cuprinde „Fecioara dela Argeş“ de D. Caselli.

„Fecioara de la Argeş“ este o povestire istorică din vremea celor dintâi Basarabi, scrisă după cronici, hrisoave şi cărţi vechi.

E interesantă deci lucrarea nu atît ca literatură, cît mai ales ca o oglindă din trecutul neamului noastru, ca o icoană a vremurilor turburi din prima jumătate a veacului al XIV-lea, aşa de puţin cunoscute, vremuri în cari s'au plămădit începuturile statului muntenesc prin stringerea micilor voivodate sub un singur sceptru şi prin luptele glorioase purtate contra Ungurilor lui Carol Robert.

Volumul, avînd şi numeroase ilustraţii, costă 30 bani.

*

Am pomenit de un nou „remediu“ contra tuberculozei, Dioradin. Acum profesorul ungur are un concurent primejdios în persoana doctorului olandez Vangrafhort. Remediul separat de acesta se cheamă „Granulin“ avînd compoziţia încă nedivulgată în public.

*

Tribunalul suprem din Lipsca a judecat procesul unui medic, urmărit că a executat asupra unui bolnav o operaţie fără consimţimîntul acestuia. Sentinţa — dată în ultima instanţă, căci medicul fusese achitat în primele două instanţe, a condamnat pe medic la daune către un tutore, care nu-şi dăduse consimţimîntul.

E vorba de o operaţiune executată asupra unei minore, de 17 ani cu învoirea acesteia, dară contra voinţei tutorelui.

*

STRUNA ZILEI

SPECIALITATE

D-rul Socor a cerut şi d-sa o anchetă în chestia acuzărilor ce i se aduc.
Ziarul.

Cu probe—vr'un judecător
Nu izbuteşte a-l zdrobi.—
Căci în potriva tuturor
El are arta de-a.., orbi.

INFORMATII

Depresiunea care domneşte în bursă şi care s'a manifestat încă de Simbătă, produsese o scădere a acţiunilor Băncei Naţionale de circa 100 lei.

Această stare a persistat Luni şi Marţi, iar eri efectele au fost mai puternice de cît ar fi fost de acteptat.

Banca Naţională închisese Marţi cu 5400; eri dimineaţă a fost oferită cu 5380, iar apoi în continuă scădere pînă la 5100 lei ultimul curs.

„Banca Cenerală Romînă“ a avut o zi foarte grea iar cursul scade de la 2320 la 2200.

„Banca Agricolă“ s'a resimţit într'o anumită măsură la 558 contra 568—70 în ajun.

Pentru ca unele comuni cari nu dispun de fonduri, să-şi poată procura sămînţa necesară la cultivarea plantelor speciale pentru nutreţ, ministerul de interne a intervenit ca anul acesta, la casa centrală a băncilor populare să se acorde sumele necesare, prin împrumuturi plătibile în rate anuale de la 1—2 ani.

Şedinţa consiliului de igienă al oraşului din ziua de 18 Octombrie a. c.

Şedinţa se deschide sub preşidenţia d-lui dr. Flor medic şef al oraşului, fiind prezenţi d-nii dr. Colonel Palauz, prof. Mezincescu, prof. Şumuleanu, dr. Imervol, dr. Grigoriu, dr. Tudor, dr. Stener, inginer Savul, medicii veterinari Buzenchi şi Todiraşcu.

Medicul şef face darea de seamă la mersul epidemiilor de la 1—15 Octombrie.

Febra tifoidă 16 cazuri, din cari 2 de la Rgt. Calaraşi, 3 de la Bat. de vînători şi 11 din oraş — fără nici un deces.

Difterie 13 cazuri cu 2 decese (crup) care a necesitat aproape 40 de injecţii preventive cu ser, persoanelor ce fusese în contact cu bolnavii.

Scarlatină 11 cazuri, toate internate în spital.

Variolă 2 cazuri din strada Stejar, 1 a murit şi unul se află în Spital şi merge spre vindecare.

Pentru prevenirea unei epidemii de variolă s'au vaccinat aproape 140 persoane din str. Stejar, Ciric, I. Creangă etc., şi cum de cîteva zile nici un nou caz nu s'a ivit se crede că epidemia es stinsă.

Se citesc buletinele analizei apei de Timişeşti din care se constată că apa e foarte bună de băut că nu are nici lichefianţi, nici bacterii patogene.

Se admite că atelierul I. Marek din str. Socola să înlocuiască motorul cu electricitate, printr'un motor cu benzină impunîndu-i-se serioase măsuri de siguranţă atît pentru lucrători cît şi pentru vecinătate.

Se sporeşte funcţionarea boiangeriei condusă de Şarlota Weissman că fiind instalată în o casă ce nu corespunde scopului, acea casă fiind declarată insalubră şi în ruină.

Se admite că Fabrica anonimă de ţesături, foastă Gheller, din strada Socola, să'şi verse apele ce au servit la fabricare, printr'un canal, direct în pîrâul Bahlui, după ce mai întâi aceste ape vor suferi epuraţia biologică la eşirea din fabrică.

In timpul discuţiunei relativ la admitere, ridicîndu-se chestiunea de principiu a canalizărei oraşului şi a imobilelor din dreapta Bahluiului.

D. profesor Mezincescu considerîndu-se singura autoritate igienistă, nu a primit nici o contra opinie şi prea enervat de propuneri noi şi obiecţiuni juste rîdicate de membrii consiliului, în principiu,—a părăsit violent şedinţa secretă, conform art. 5 aliniatul ultim din Reg. pentru privigherea prostituţiunei.

D-ra Liza Ţuca Vasiliu, absolventă a şcoalei profesionale sf Sava a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din comuna Hănteşti jud. Dorohoi.

Ministerul Cultelor şi al instrucţiunei, a autorizat pe d-ra Bonfig Iulia, să predeie limba germană în clasele primare ale institutului st. Maria din Iaşi.

Societatea funcţionarilor comerciali din Iaşi, pentru a'şi mări fondul nenecesar cumpărărei unei biblioteci, va da în sala Circului Sidoli o reprezentaţie cinematografică, în seara de Vineri 21 Octombrie a. c.

Ministerul de răsboi, a aprobat ca sub-ofiţerii Teodor Manea şi I. Ionaşcu să se prezinte Ib examenul de administratori cl. III, ce se va ţine în ziua de 15 Martie anul viitor.

In marginea pădurei Voineşti la locul numit, Botoşanca s'a găsit cadavrul lui Gh. Coceriu în etate de 85—90 ani, din comuna Mădărjac.

Bănueli nu sunt. Se crede că moartea a provenit din cauza bătrîneţei.

Se fac cercetări.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 10 Octombrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.40
Lapte de oi de munte.		1.40
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 o/o
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:

Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Vin alb vechiu de masă	0 90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou pentru masă	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se serveşte la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Suntem informați, că în adevăr cu ocazia înscrierii în listele electorale din Dobrogia, o sumă de cetățeni dobrogeni au fost respinși, cu toate actele și dovezile temeinice, pe care le-au prezintat.**

Partidul conservator-democrat a decis a aduce această gravă chestiune înaintea Parlamentului, și roagă pe toți acei cari au fost nedreptățiți, să binevoiască a trimite un memoriu precis și întemeiat pe dovezi, pe adresa clubului nostru.

❑ *In urma stăruinților serviciului sanitar, de a se lua măsuri imediate, pentru curățirea vespasianelor, d. Grecianu, a consimțit de a se da îngrijirea lor în sarcina podarilor, dîndu-li-se pentru aceasta un spor de salar de 10 lei pe lună.*

Vespasianele însă, continuă a fi și azi niște focare de infecțiune, de oarece d. Donici, șeful curățirei stradelor, a anulat pur și simplu dispoziția d-lui Grecianu.

❑ *D. Cădere, nemulțumit de felul în care îl tratează ziarul șerului, e hotărît a se retrage din clubul guvernamental. Ast-fel se afirmă că acest ziar, nu numai că a refuzat publicarea în continuare a unui articol, trimis de d. Cădere, dar încă l'a jignit, publicînd în ziar proza unui adversar al d-sale*

❑ *Din Galați ni se telegrafiază, că marea casă de cereale D'aujourd'hui, a fost declarată în stare de faliment.*

❑ *Nu e zi lasată de D-zeu, să nu avem a înregistra o nouă baletă a d-lui Cosmovici.*

Cea de azi întrece pe toate.

Pentru a se răsbuna în potriva unui șef de serviciu, d. Cosmovici înștiință pur și simplu serviciul de contabilitate, ca să nu mai ție seamă de referatele acelui șef, căci nu-l consideră în drept.

Resoluția d-lui Cosmovici a produs un hohot de rîs general.

E regretabil însă, că nu se va putea da publicității acel document, de oare ce d. Stamatiu, revoltat că d. Cosmovici se amestecă în atribuțiuni, ce nu-l privesc, a anulat resoluția d-lui Cosmovici pur și simplu.

❑ *Membrii comitetului de organizație a congresului avocaților, sunt convocați pentru Sîmbătă, ora 3 p. m., pentru a lua cîte-va măsuri urgente, în vederea acestui congres.*

❑ Consiliul de higienă și salubritate publică a jud. Iași, în ședința de la 15 Oct. a. c., a aprobat cererea d-lui N. Tomiță din com. Belcești de a fi autorizat să instaleze o moară cu aburi pe proprietatea obștei locuitorilor din cotuna Balțați.

❑ A respins cererea d-lui G. T. Pavel din com. Cepleniță, de a fi autorizat a instala un cazan mic de fabricat rachiu din tescovină și alte fructe întru cît asemenea autorizație trebue dată de autoritatea comunală.

❑ S'a aprobat cererea d-lor dr. Zosin și Ștefănescu-Galați, prin care cer autorizația de a instala un sanatoriu pentru îngrijirea boalelor nervoase și genito-urinare în casele defunctului Gr. Cogălnicceanu din com. Buciumi.

❑ Camera de comerciu din Galați, a făcut cunoscut celei din localitate, modalitatea stabilită cu lucrătorii din port, pentru încetarea grevei.

❑ La 10 Decembrie, va avea loc la Primărie licitație pentru darea în concesiune a pavărei stradelor.

O propunere în acest senz, a fost prezintată de către d. cavaler de Herța.

❑ In urma propunerei d-lui dr. Flor, medic șef al orașului, pentru cîte-va zile, va avea loc o ședință comună a consiliilor de higienă din oraș și județ, pentru a se lua măsuri, pentru combaterea boalelor contagioase.

❑ In urma lecțiunii a doua publice pentru abilitarea ca docent, în limba și literatura germană,—lecțiune publică, ținută în Aula Universității, înaintea unui numeros auditor, în ziua de 18 Octombrie, ora 5 p. m. d. Trajan-Bratu, a fost numit docent, cu mențiunea magna cum laude.

❑ Cu începere de la 26 Octombrie a. c., primul depozit de ziare a d-lui E. I. Brumer, din Piața Unirei, se va instala în strada Lăpușneanu 41, în fața otelului Traian.

❑ Curtea de Apel secția II-a s'a pronunțat azi, în procesul dintre ministerul de culte, casa școalelor și Marcu Fischer și Marcu Rabinovici pentru daune.

Curtea a respins ca tardiv apelul făcut de Marcu Rabinovici și Aron Șulomovici și ca neîntemeiate apelurile ministerului de culte și al casei școalelor, confirmînd sentința tribunalului de Dorohoi.

❑ O delegație de studenți evrei s'au prezintat azi d-lui dr. Riegler, rugîndu-l ca să admită pe studenții evrei, să concureze pentru a fi admiși ca interni și externi, însă în mod onorific.

D. dr. Riegler a promis, că va seziza despre aceasta colegiul medical al Spiridoniei.

❑ Curtea de Apel secția II-a va judeca mîine apelul casei școalelor cu epitropia institutului N. Sofian din Botoșani, pentru bani.

❑ Curtea de apel secția I-a va judeca mîine apelul lui Țiman din Bîrlad pentru bancrută.

❑ Am anunțat că judecătorul de instrucție, a citat azi pe d Pennescu, fost efor la Spiridonie, în chestia anchetei deschise cu privire la administrația trecută.

D. Pennescu s'a prezentat azi la judecătorul de instrucție la ora 1 după prînz, luînd cunoștiință de cuprinsul dosarului și dînd cuvenitele explicațiuni.

❑ ***Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.***

❑ Constatîndu-se că vînzarea untdelemnurilor se face în condiții care dau loc la abuzuri și inducerî în eroare ministerul Industriei și Comerțului, pentru a se pune capăt fraudelor ce se practică a dispus ca serviciul exterior de măsuri și greutăți să pună în aplicare cu stricteță dispozițiile art. 283 din Regulamentul legei pentru aplicarea sistemului metodic de măsuri și greutăți și toți fabricanții, importatorii sau vînzătorii de asemenea mărfuri să fie îndatorați de a înscrie pe bidoanele, vasele sau sticlele cu undelemn puse în vînzare, greutatea neto a conținutului, exprimată în kilograme și grame.

Această dispoziție se va pune în vigoare de la 1 Ianuar 1912 de la care dată este interzis a se mai vinde untdelemn în vase, bidoane sau sticle ce nu vor purta înscrisă greutatea neto a conținutului.

❑ Au fost admiși a urma anul preparator, la școala de electricitate, de pe lîngă facultatea de științi din Iași,—în urma concursului depus, d-nii Gh. Tutoveanu, P. Dimitrescu, D. Isbășoi, I. Solomon și Iftichie Stănescu.

De asemeni au fost admiși în urma cercetării actelor de către consiliul profesoral, al facultății de științi, d-nii N. N. Dimitriu, C. Popescu, Toma Bulbuc Traian, N. Sofronie, Livinschy Octavian, Gh. Sebastian, Pascu N., Mălinescu Eugen, Vintilescu C, Coclea N., Nuțulescu V., Predescu A., Grigorescu P. G., Mina D, Brătescu E., Zlatian P., Pascu D., Stavri C., în anul preparator, iar d-nii Răducănescu Gregore și Popovici Zamfir în anii de specializare.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul procurorului de Neamtz, admițînd eliberarea din arest a prevenitului Al. Gr. Racaru, inculpat pentru delictul de a tentat cu violența la pudoarea femeei Ana Muraru.

❑ **Teatrale.**—Sîmbătă seara se va reprezenta pe scena teatrului nostru, pentru prima oară, frumoasa comedie, *Prințul Ernest petrece*, de Alfred Athus traducere de P. Petrone.

Duminică 23 Octombrie orele 2 jum. după amiază, se va reprezenta *Fîntîna Blanduziei*, piesă în versuri de V. Alexandri. Duminică seara pentru a doua oară, *Prințul Ernest petrece.*

❑ Puterea destinului, celebra dramă spaniolă (La Furoza del Sino) de Angelo Perez, care a făcut încunjurul lumei jucată fiind pe toate scenele orașelor mari, a fost adaptată pentru cinematograf și este cuprins în noul program de astă seară Joi 20 Octombrie al teatrului Pathé-Frères din Sala Circului Sidoli.

Noul program cuprinde apoi: Presimțire și halucinaiii, o desfășurare cu cele mai reușite și emoționante scene—Little fotograf-reporter, scene comice cu simpaticul actor—Fiți miloși, scene humoristice — Lucia violonistă, scene dramatice cuprinzînd moravuri napolitane—Tribul Muruts, (Nordul Australiei). Interesante scene de călătorie—Admirabile piesaje din Hollanda în timpul ernei—Contra scumpirei traiului, înscenare comică de actualitate etc. etc.

Acest program se reprezintă Joi seara 20, Vineri seara 21 Octombrie și la matineul de Sîmbătă 22 Octombrie 1911.

Noul program viitor începe Sîmbătă seara 22 Octombrie care va cuprinde între altele: Serbările jubiliare ale Universității iașane, care au avut loc în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie a. c. întocmai luate după natură.

Spectatorii vor avea prilejul să se convingă și mai mult cu cîtă precizie și adevăr ne sunt redate după natură, mișcarea, viața de miraculoasa invenție modernă cinematograful. Ieșenii vor vedea pentru I-a oară orașul lor, străzile lor și întreaga solemnitate pe pînza cinematografică.

După nenumărate stăruințî la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească.

In curînd aceste inscripții vor putea fi cetite în limba țărei, și se satisface prin aceasta una din cele mai mari dorințî ale vizitatorilor Cinematografului.

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Ultima oră

Bucureți 20 Octombrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

100,000 lei No. 12046.

5,000 lei No. 15283.

3,000 lei No. 32532, 42234, 32541, 14975, 33309.

2,000 lei No. 33009, 7634, 38658, 41074, 45366, 26607.

1,000 lei No. 42615, 20659, 42938, 53223, 42962, 24493, 39117, 2697, 13243.

500 lei No. 45516, 24559, 3497, 35534, 37577, 6499, 38934 2099, 35610, 12178, 2581, 34323, 41414, 7703, 57096, 10206, 17824, 1846, 29993, 27242, 19380, 17451, 28412, 28997 și 49808.

Sinuciderea lui Gh. Scupiefski

București.—Azi, la orele 8 jum. dimineață, d. Gh. Scupiefschi șef de secție la casa Zvibel, s'a sinucis trăgîndu-și un glonte de revolver în inimă.

Otrăvire din greșală

București.—Copilița Petruța, din șoseaua Colentina, a băut azi din greșală dintr'o sticlă în care se găsea otravă.

In stare gravă, copila a fost transportată la spital.

FOCUL DIN MORENI

București. — La ministerul de interne, a sosit azi știrea, că s'au văzut mari cantități de păcură aprinsă, curgînd pe apa Cricovului, spre Moreni.

Păcura aprinsă ar fi incendiat un pod, care a fost complect distrus.

Un sbor peste Marea-Neagră

Constanța. — Prințul Bibescu, a făcut eri un sbor peste Marea Neagră, cu biplanul său.

Sborul s'a efectuat în condițiuni frumoase, la o mare înălțime și pe o întindere de 1000 metri, de asupra Mărei Negre.

INCHIDEREA ȘCOALELOR

București.—Față cu holera ce bîntuie orașul Galați, Ministerul de instrucțiune a dispus închiderea școalelor din Galați.

BOMBARDAREA FORTURILOR DIN TRIPOLIS

Constantinopol,—Turcii au bombardat fortul Hamidia.

Crucișătoarele italiene au răspuns, dărîmînd fortul.

Germania față de un acord Franco-German

Paris —Ziarul „Le Temps" publică o știre, care pare tendențioasă, cu privire la o convorbire pe care ambasadorul german din Madrid, principele Ratibor ar fi avut-o cu primul ministru spaniol Canalejas.

Principele Ratibor ar fi declarat, de față fiind și ambasadorul francez, că în cazul cînd ar interveni un acord special între Franța și Spania cu privire la chestia Marocului, Germania va trebui să primească compensațiuni.

La această declarație, primul ministru Canalejas, s'a adresat ambasadorului francez, cerînd ca Franța să se oblige ca, în cazul unui acord cu Spania, să ia sub protecția ei pe Spania față de eventualele veleități ale unor Puteri străine.

Ambasadorul francez a păstrat însă rezervă față de această cerere.

Războiul Italo—Turc

TELEGRAMA COMANDANTULUI TRUPELOR

Constantinopol.—O telegramă sosită, din partea comandantului trupelor din Tripolis, anunță că la 28 a lunei, Turcii au recucerit toate forturile. Soldații italieni, s'au refugiat în oraș și sunt demoralisați.

O CONFIRMARE

Paris.—Ambasadorul turc din Paris, confirmă lupta de la 28 Octombrie, arătînd, că italienii au hotărît cîmpul de luptă într'o fugă sălbatică, lăsînd în urma lor munițiuni considerabile.

GENERALUL CANEVA PRISONIER

Berlin. — Ziarul „Berliner Zeitung am Mittag", afirmă că generalul Caneva este prisonier de 3 zile.

*

Constantinopol. — Ministrul de răsboiu a confirmat azi știrea, că generalul Caneva a fost făcut prisonier.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, Iași

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEȘICA sau RINICHI, CONSTIPAȚIE etc.

Observați bine ETICHETA DE PE STICLA și PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU și marca „Sinteza".

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

De inchiriat *în total sau în parte, imobilul din Str. Gh. Mîrzescu No. 24, compus din două apartamente mari în etaj și două odăi mai mici în sub sol. Doritorii, a se adresa d-lui M. Barat, directorul școalei Cultura, str, Mîrzescu No. 26.*

HERNIA

Agentul BANDAJELOR BARRERE LA IAȘI

Suferinzii de hernie din acest oraș, cari voesc a alina această infirmitate adoptînd bandajul Barrere, vor avea șansa de a avea între iei pe Agentul Barrere, care va fi: **la Iași:**

Vineri 20, Sîmbătă 21 și Duminică 22 Octombrie, la HOTELUL BINDER

Bandajul Barrere numai are nevoie de reclamă, căci la copiii asigură vindecarea și la persoane mari de ambele sexe menține la perfecțiune hernia, făcînd a nita infirmitatea.

Profitați de această ocaziune

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

Caut să predau 1 cți

ca eleve și elevi din școalel primare, în timpul serei de la 6—8.

Mă ofer a fi conrespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.

Adresa la ziar sub **L. M.**

D-ra Iulie Demek

COIFEUSE DE DAMES

— Strada Lăpușneanu 37 —

Aduce la cunoștința clientelor că s'a întors din străinătate, unde s'a prefecționat în arta pentru coifurele cele mai moderne. **Ondulasion Marcel** *avînd și mașină de spalat părul și de uscat, prin electricitate.*

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Sororeacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 12—2

Dr. K. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

De inchiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

Magazinul M. DEMEK

— str. Lăpușneanu No. 37 —

Aduce la cunoștiința onor. sale clientele că s'a asortat cu toate noutățile pentru sezonul de toamnă, soirele și baluri, avînd și costume tailleur, bluze, voilajuri, rochii pentru soirele gata, modeluri aduse din cele mai mari case din Paris. Se vînd și stofele cu garniturile lor asortate.

Se caută, pentru atelier, lucrătoare bune, bine plătite.

Brînzăria *„LA DOI BERBECI" proprietatea M. Șendelovici, s'a mutat în piața Sf. Spiridon, lîngă farmacia Rotbard.*

De inchiriet *în Stradela Albă No. 2, un apartament, compus din 4 sau 6 odăi, un antret, bucătărie și magazie de lemne. Doritorii să se adreseze la proprietar în ogradă.*

De vînzare Vițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iași

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile
Furnizează cele mai multe vițe Creditului viticol.

Producție Anuală

5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași

2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 vițe s'au altoit din varietățile: Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

D-nii Podgoreni vizitatori ai expoziției viticole sunt rugați a nu pleca din Iași fără a vizita pepiniera mea

Cereți catalogul gratis

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF — PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii) — **BYRRH**

Vînzare anuală Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI — Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI

— Casă de incredere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

Instrumente Muzicale şi Accesorii

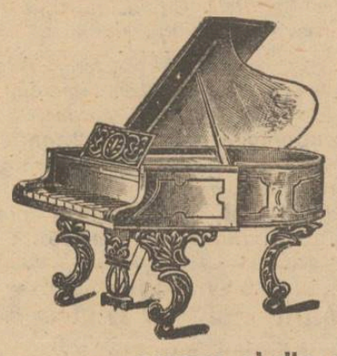

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

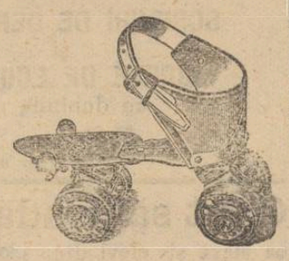

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un acaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IASI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al ădăcinei părului, împedicînd căderea ntreţine coloraţiunea părului; pigmenii prin ajutorul acestei ape nu seacă ţ împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* celeI mai greie de tămăduit, *Migrenele, Turbeţele, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari nu resistă la toate celelalte remedii.

ADEVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la deţun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la deţun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

GRILLAGES

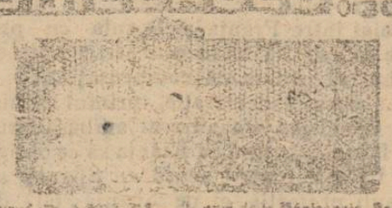

Canari GARIEL, 2, rue de la Mégisserie, Paris

PONDOIR déposé

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 bis, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATIONNIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Din 30 Octomvrie 1903 Academia de Medicină din Paris este Doctorului OLLIVIER UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigură, radicală a [illegible] de sele, dartelori, eczemilori [illegible] Specifică prin excelenţă contra DOLELORI SIFILITICE şi a teribilelor lori consecinţe; dobândite sau ereditare, recente sau învetorate şi rebele (accidenţilori gurei şi a gâtului, patreţimii ôselori). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onóră Pesmeţii Dr Ollivier.

CHASDEFS [illegible] OLLIVIER

[illegible] gust forte plăcut şi de digerat [illegible] se conservă ani intregi în orice temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţă [illegible] ACADEMIA DE MEDICINA constată eficacitatea lori contra bolele cele mai invetorate. — [illegible] recompensa fie care [illegible]

Vorbindu de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă aşteptu: «Acesti pesmeţi oferă un remedu de compositiune constantă, de preparaţiune cât de perfectă posibilă.... *şi pot da servicie mari humanităţii.*»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

[illegible] ACADEMIE DE MEDECINE — SE VINDE DE SUCCES IN TÖTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi tr. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krayzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1429 — Sîmbătă 22 Octombrie 1911

Politica economică a guvernului

Zi pe zi evenimentele ne invederează cît de ridicole sunt rezultatele politicei economice a guvernului.

Cînd d. Carp a luat frînele puterei astă-iarnă, toată lumea îl întreba care e programul său politic ce-l va desfășura la guvern.

Intrebarea era foarte naturală.

In primul rînd țara se găsea în fața unei schimbări de regim, schimbare care aducea cu sine și o schimbare de directivă sau orientare politică.

In al doilea rînd, d. Carp, trăise cu întregul seu partid în slujba liberalilor, făcuse o opoziție miluită în tot timpul guvernărei acestora și nu opusese nici un fel de observațiuni și idei contrarii reformelor și legiuirilor liberale.

Prin urmare la un guvern nou — sau mai bine zis la un regim politic nou, țara cerea să afle și să vadă de asemeni un program și sistem de guvernare nou.

Altfel ce ar fi justificat retragerea sau înlocuirea guvernului brătenist prin guvernul d-lui Carp ?

Ei bine șeful junimiștilor, care de multă vreme nu mai vorbea ca opozant veritabil și a cărui ultimă activitate politică se mărginise numai în combaterea takismului, și-a dat seama că trebue să arăte țărei că are un program nou de guvernămînt și că e ferm hotărît să-l aducă la îndeplinire din primul moment al guvernărei sale.

Cu atît mai mult era silit să facă aceasta, cu cît d. Carp se adresa corpului electoral al țărei, din a cărui consultare avea să iasă, parlamentul chemat să'l ajute în realizarea acestui program.

Și d. Carp a venit la Iași—și a ținut acel faimos discurs din sala Circului Sidoli, primul și unicul discurs rostit de d-sa în întrunire publică, de cînd a luat guvernul și pînă azi — și a expus lumei adunate și țărei, întreg programul său de guvernare.

In ce consistă acest program ? Reforme mari politice ? Constituționale ? Administrative ? Financiare ? Nimic !

Intreg programul șefului guvernului era un program pur economic, un program de natură a ușura viața economică a tuturor claselor noastre sociale, și în deosebi, a claselor de jos muncitoare, pe cari scumpetea vieței le apsăă și le zugrumă.

Par'că îl auzim pe d. Carp, vorbind cu acea emfază caracteristică d-sale și cari de multe ori l'a acoperit de ridicol, că dacă guvernarea sa ar marca în țară, numai eftenirea traiului claselor sărace ale populațiunei, și încă ar fi de ajuns pentru a fi o guvernare strălucită pentru țară, o guvernare nouă și utilă, care ar explica și motiva îndeajuns și schimbarea regimului liberal, și venirea d-sale la cîrma Statului.

Și d. Carp, ne-a vorbit de eftenirea peștelui, de reducerea taxelor pe făină, de eftenirea zahărului și a tuturor produselor alimentare, a căror scumpete o resimt mai mult, straturile sărace ale națiunei noastre.

Dar cine din oamenii politici serioși a putut pune vre-un preț pe angajamentele și tiradele d-lui Carp ?

Cine a putut crede un moment, că acest bătrîn bărbat politic, va fi în stare să realizeze măcar o parte din angajamentele sale expuse la Iași ?

Iată-ne azi, după 10 luni de guvernare carpistă, cu întreg programul economic al șefului junimist, rămas tot pe hîrtie,—literă moartă cum s'ar zice — cu tot noianul de făgădueli, și de asigurări mincinoase.

Și slava Domnului, șeful guvernului nu se poate plînge că partidele de opoziție i-ar fi zădărnicit cu ceva realizarea lăudabilelor sale idei—de și forța unui guvern tocmai în aceia constă, ca să poată trece peste ori ce piedică a opoziției și să'și impună ideile sale, dîndu-le o formă concretă și reală prin legi.

Acum o lună ne mai desparte de reînceperea activității parlamentare, și toată lumea să întreabă cu drept cuvînt, în ce a constat activitatea politică a guvernului de la închiderea trecutei sesiuni parlamentare și pînă în present ?

Ce măsuri, ce acțiune, a desfășurat guvernul în afară de parlament pentru a putea la rîndul seu să ceară și adunărei naționale o complectare și întregire a operei sale de guvernămînt ?

Ce a făcut d. Carp pe cale de acte de guvern spre realizarea programului seu economic, pentru ca să poată solicita parlamentului să 'l ajute pe cale de legiferare în consolidarea întregei sale opere politico-economice, așa cum a fost descrisă în discursul de la Iași ? Nimic, nimic și iar nimic. Peștele se vinde tot așa de scump ca și mai înainte, locuințele sunt veșnic cu tendință în urcare, făina costă tot atît cît costa pe timpul opoziției d-lui Carp—iar ca culme, prețul zaharului pentru care șeful guvernului convocase o conferință la Ministerul de finanțe cu reprezentanța fabricelor de zahar, s'a urcat chiar în ziua cînd bietul d. Carp le cerea să'l reducă !

Peste tot și în toate ghinion politic pentru d. Carp !

Și cînd aceasta e situația d-lui Carp, se înțelege de la sine ce încredere mai poate pune azi țara în rezultatele politicei economice a guvernului Carpist, încredere, pe care chiar de la începutul acestei guvernări, țara i-a acordat'o cu multă sgîrcenie, tocmai fiindcă 'și cunoștea oamenii ei de la guvern.

Politica economică a d-lui Carp e un imens moft—după cum un imens moft e întregul d-sale guvern și partid.

Democrat

O IDEE GENIALA

Dacă s'ar adeveri știrea—ceea ce nu ne-ar mira de loc—că d. Carp are de gînd să joace o farsă opoziției și anume să nu mai prezinte în sesiunea parlamentară ce e în ajun să se deschidă, proiectul de reformă administrativă, atunci ar trebui să facem amendă onorabilă și să declarăm că președintele de consiliu nu numai că n'a perdut nimic din viociunea gîndirei sale, dar că e mai genial de cît ori cînd.

Iată, în adevăr, o farsă admirabil reușită, și care ar semăna perfect spiritului sglobiu al primului ministru.

Opoziția se pregătește să combată reforma administrativă, sub împătritul punct de vedere, că nu e constituțională că va necesita un enorm spor de cheltueli bugetare, că va produce o colosală și inutilă perturbare în toată întocmirea noastră de stat, și că în momentul de față nu revoluționarea organizărei administrative se impune fie chiar cu cele mai bune intențiuni, ci înainte de ori ce ușurarea traiului imensei majorități a populației ?

Acesta e scopul opoziției ?

Și își-închipuie opoziția, că întreprinzînd această luptă, pe care o va duce cu cea mai aprigă energie și cu o neînduplecată vehemență, va pune în cine știe ce situație rea și grea pe d. Carp și guvernul său ?

Cît de naivă e opoziția ! Inainte încă de a fi luat ea această hotărîre, d. Carp inventiv și genial ca în totdeauna, a și găsit leacul. Iac'așa : Nu va mai prezenta reforma și pace bună !

Ei, acuma, ce va mai combate opoziția ?

Reforma odată înlăturată de la ordinea zilei, opoziția va trebui să renunțe la campania ce-o pregătise împotriva guvernului pe această temă și astfel d. Carp va fi scapat în modul cel mai simplu de o mare dificultate.

Veți zice însă : Ce a mai rămas din puterea de caracter a d lui Carp, dacă își pune singur la dosar reforma cea mai scumpă inimei sale, de dragul unei mizerabile prelungiri a unei guvernări născută în păcat, inaugurată în desonoare și continuată în lașitate ?

Veți zice că e o fugă rușinoasă.

Ei da, rușinoasă,—dar sănătoasă.

Era o vreme cînd d. Carp se mulțumea cu gloria fără putere. Acum se mulțumește cu puterea, fără glorie, fără chiar cea mai elementară mîndrie omenească și politică.

Mare o fi și astăzi ambiția sa de reformator. Mai mare însă de cît toate e ambiția sa de a'și mai păstra cîtva timp poziția decorativă de șef de guvern.

Acestei ambițiuni i-a jertfit cu inimă ușoară cu prilejul venirei la putere și al alegerilor generale, întreaga metodă politică pe care mereu o recomandase altora și cu care s'a fălit întotdeauna.

Tot ei, n'ar sta la îndoială să-i jertfească și reforma însă și îndată ce ar vedea că din pricina ei s'ar putea trage căderea guvernului.

Astfel se prezintă puterea de caracter a d lui Carp, văzută de aproape. Transfugii au știut ce fac, cînd au venit la d. Carp. S'au dus la un om care și-a renegat și el toate credințele de dragul puterei.

EDILITATE

D. Grecianu și fîntînele țîșnitoare

Ziarul guvernamental din localitate, și-a bătut joc, în numărul său de aseară, de d. Grecianu, într'un chip cum nu se poate mai sîngeros.

Faptul a fost relevat de junimiști, cari făceau mare haz, pe socoteala bietului șer.

Iată despre ce este vorba.

Indată, după ce s'au terminat serbările jubiliare, d. Grecianu a convocat pe consilierii comunali la o ședință solemnă.

Era foarte perplex primarul și se ferea de a atinge vre o chestie de asanare sau de îmbunătățire, convins că nu s'a făcut nimic la comună, în această direcțiune.

S'a găsit atunci, să lese consilierilor să întrevază, într'un viitor îndepărtat, posibilitatea de a admira o nouă „fîntînă țîșnitoare", ca aceia, care a făcut deliciul copiilor, în timpul serbărilor.

După părerea primarului a fost o operă monumeutală acea fîntînă țîșnitoare, care a trăit o dimineață. Și și-a zis primarul, trebue să creeze o altă fîntînă, care de astă dată, să rămîie și să epateze generațiile viitoare.

Zis și făcut.

Fără a sta mult pe gînduri, primarul propuse ca în piața Cuza Vodă, pe locul unde urma să se așeze statuia lui Vodă Cuza, în fața administrației financiare, să se ridice o fîntînă monumentală. Consiliul a acceptat propunerea și a votat în același timp lei o mie, pentru premiarea celui mai bun proect.

Se pare însă, că organul d-lui Grecianu, a rămas indignat și revoltat de propunerea primarului, pentru care fîntînele țîșnitoare au devenit o idee fixă,

Această indignare a răsuflat cu tărie, pe ziua de eri, în coloanele „Evenimentului", care, ignorînd propunerea solemnă a d-lui Grecianu și votul consiliului comunal, propune ca în acea piață, să se așeze în bronz dorobanțul lui Celesti Fabio, scos de pe arcul desfăcut din strada Carol.

Ieșenii au făcut mult haz de propunerea d-lui Grecianu,—iar un consilier comunal, d. A. B. Brandia, a relevat faptul zicînd că s'ar putea găsi o întrebuințare mai bună a banului public, — trebue însă să recunoaștem că nu se putea mai mare bătaie de joc ca aceia cu care organul guvernamental a tratat pe patronul său.

Te trezești că d. Grecianu, imitînd pe d. Cădere, se retrage din partid. **S.**

DIN RĂZBOI

De pe cîmpul de luptă, din Tripolis ni sosesc știrile cele mai grave. „Escursia" Italienilor pare a se transforma într'o înfrîngere a lor totală și definitivă. De unde, pînă acum cîte-va zile, Turcii fură nevoiți să se retragă, în interiorul țării, ne văzînd putința de a lupta și de a rezista forțelor cuceritoare. Retrași însă în cîmpiile pustii ale Tripolitaniei, Turcii primiră ajutorul triburilor indigene și reculeși din zăpăceala primă, dădură un puternic atac în contra armatei italiane.

Forțele numerice ale Turcilor și entusiasmul lor fură decisive. Italianii suferiră o înfîngere grozavă și trebuia să se retragă în o parte a orașului Tripolis, după ce lăsară mulți morți, răniți muniții și alimente.

In mod precis nu se poate ști, care este situația exactă a trupelor și a perderilor, dar ceea ce se știe sigur, că soarta războiului s'a schimbat cu desăvîrșire. Aceasta mai ales în urma faptului, că italienii au început să mărturisească înfrîngerea suferită, în mod lăturalnic bine înțeles.

Aceste știri au produs, după cum era și natural profundă impresie asupra întregii lumi. Sunt mulți, care se bucură de întorsătura pe care a luat-o războiul, din cauza procedeului întrebuințat de italieni, în declararea lui, care este calificat de nedrept. Așa o fi ; dar nu e mai puțin adevărat, că înfrîngerea armatei italiene înseamnă înfrîngerea civilizației, care vrea să se introducă într'o țară înapoiată.

In chestiunile politice de natura aceleia, care a dat naștere conflictului Turco-Italian, nu echitatea este norma și principiul de bază. Interese superioare comandă adesea, ca echitatea să fie încălcată. Și socotim, că așa este și în conflictul, care a născut războiul din Tripolitania.

Cu atît mai rău, dacă italienii pornind spre Tripolis au crezut că fac „o excursie de plăcere". Aceasta înseamnă, că ei nu și-au dat bine seama de importanța pasului ce l-au făcut, și că n'au învățat nimic din istoria recentă a încercărilor lor de cucerire.

Cucerirea Tripoliteniei înseamnă civilizarea ei și este tot odată pentru poporul italian salvarea momentană de o grea încercare prin care trece. Prolizicitatea exuberantă a populației italiene a pus de multă vreme problema miilor de energii sociale, pe cari statul italian le pierde anual. Situațiunea aceasta, care dispera pe poporul italian trebuea să se isprăvească odată, și cucerirea Tripolitaniei părea ca ceva necesar.

Cum se va isprăvi această afacere este o chestiune de viitor.

Prevederile sunt imposibile.

OAMENI ȘI LUCRURI

ȘCOALA VIȚIULUI

Dintr'un tablou statistic, de importanță documentară, publicat în „Țara Nouă" — revistă apărută în Capitală — se cuvine să menționăm următoarele cîte-va date și cifre.

E vorba de un raport, în care se grupează abaterile sevîrșite de elevii școlilor din Capitală și adunate de un inspector școlar :

„Cazuri în cari elevii au fost surprinși fumînd pe stradă sau în localuri publice, 84 ;

Găsiți singuri în localuri publice, jucînd sau consumînd băuturi alcoolice : 9 ;

Găsiți în tovărășia femeilor prostituate pe stradă sau în localuri publice : 23 ;

Constatați că au acostat și au adresat vorbe necuviincioase, femeilor trecătoare : 40 ;

Vagabonzi în orele de cursuri sau după 12 noaptea : 8 ;

Găsiți făcînd neorîndueli pe strade și scandaluri în public : 25 ;

Dovediți că au fost agresivi față de agenții poliției în momentul constatărei abaterilor : 14 ;

Implicați în furturi și alte delicte pentru cari au fost dați judecății : 7 ;

Găsiți în stare de beție : 4 ;

Au declarat adresa mincinoasă cînd au fost surprinși în abateri : 7 ;

Sunt în tot 221 de cazuri".

Două sute două zeci și unul de cazuri înregistrate,—cazuri în care, fără îndoială, simpla întîmplare a venit în ajutor oamenilor de școală ca să descopere abaterile.

Dar în afară de cele știute cîte vor fi la număr cazurile, cari nu ajung la cunoștința nimănui !

Pentru că ar fi absurd, mai mult de cît absurd, să presupunem, ori să credem că se pot ști și număra cu preciziune bună-oară, toți elevii cari, în treacăt, „acostează" femeile, ori le adresează cuvinte necuviincioase.

Cuvîntul—ca și privirea — se aruncă din treacăt ; el zboară ușor, dar cade greu și lasă une-ori urme, impresiuni dureroase ; supără, ofensează, dezgustă și scîrbește. Cine însă poate înregistra toate momentele și actele de această natură, *toate* ?

E adevărat că elevii au astăzi numere cusute din fir—ca să fie controlul mai înlesnit. Dar această încă e prea puțin !

Ceea ce preocupă, însă, nu e înregistrarea abaterilor, ci evitarea sau, cel puțin, împuținarea lor. Educația școlară, în general, lasă nespus de mult de dorit. Aceasta a constatat-o dăunăzi în raportul-studiu publicat în „Convorbiri literare" și d-nul C. Litzica, directorul învățămîntului superior și secundar din ministerul Instrucțiunii.

O problemă mult mai grea este găsirea remediului contra unui ast fel de rău. Se preocupă oare cine-va de a-l găsi ?

Va reuși cine-va să-l găsească ?

Medicii ceruți de împrejurări nu se vor găsi, în tot cazul, în birourile „Neamului Romînesc", de unde au pornit și pornesc toate aprobările, toate excesele către populația școlară din... centre, corespondenți și colaboratori ai zisului „Neam".

Rodion

BOTEZUL

— Hai, doctore, ia un coniac !

— Cu plăcere.

Și bătrînul medic de marină, întinzînd păhărelul, se uită cum se înalță pînă la gura paharului, lichidul cu reflexe aurii.

Apoi îl rîdică pînă în dreptul ochilor, îl duse'n dreptul luminei lampei, îl mirosi, gustă din el cîteva picături, pe care le purta mai multișor pe limbă, pe carnea umedă și delicată a cerului gurei, și zise :

— Oh ! încîntătoare otravă ! Sau, mai bine zis, seducător ucigaș, delicios ucigător al popoarelor !

D-voastră, ceștilalți, nu-l cunoașteți. E drept c'ați citit acea carte minunată, care se numește „Otrava", dar n'ați văzut, ca mine, alcoolul exterminînd un trib de sălbateci ; un micuț regat de negri, exterminat de alcoolul adus în butoiașele rotunjoare, pe care le debarcau cu aer liniștit marinari englezi, cu barbele roșcate.

Dar să vezi ; am văzut, eu, cu ochii mei, o stranie dramă a alcoolului, și foarte atingătoare, nu departe de aci, în Anglia, într'un tîrgușor din preajma Pont 'Albé-ului.

Pe atunci, avînd un concediu de un an, locuiam într'o casă de țară, care îmi rămăsese de la tata. Cunoașteți coasta ceia întinsă, pe care-o suflă vîntul din toate părțile, zi și noapte ; unde vezi pretutindeni, înălțîndu se sau zăcînd, pietre de acele ce-au fost odată Dumnezei, și care au păstrat ceva de temut în ținuta lor, în felul lor de a fi, în forma ce au. Mi se pare intotdeauna că s gata să reînvie, și că am să le văd pornind pe cîmpuri, cu pasul încet și greoi, pasul lor de uriaș de granit ; sau, c'or să-și i-a sborul cu aripele mărețe, aripi de piatră, spre raiul druizilor.

Marea închide și stăpînește orizontul, marea mișcătoare, plină de stînci cu capetele negre, împrejmuite veșnic de scuipatul spumei, asemeni unor cîini cari așteaptă pe pescari par'că.

Iar ei, bărbații, s-avîntă pe această teribilă Mare, ce le răstoarnă bărcile, c'o rostogolire a adîncului ei verziu, și-i înghite ca pe niște hapuri. Pornesc, pe micile lor vase, ziua și noaptea, cutezători, fără grijă, ca beți. Beți, sunt adesea. „Cînd e garafa plină, — spun ei, — zărești spuma mării ; dar cînd e deșartă n'o mai vezi."

Intrați-le în colibă. Nici odată nu veți găsi pe tată. Iar de veți întreba pe femee ce s-a făcut soțul ei, ea va întinde brațele, spre Marea 'ntunecată, ce murmură și scuipă saliva albă de a lungul țărmului. El a rămas acolo, într'o noapte, în care se'ntrecuse cu băutura... Și fiul cel mai mare de asemeni. Dînsa mai are patru băeți, patru voinici bălăi și puternici. Acuși, acuși le vine rîndul...

Locuiam dar, o casă de țară, aproape de Pont l'Abbé. Eram acolo singur, cu servitorul meu, — un vechi marinar, — și cu o familie bretonă care în lipsa mea păzea casa. Ea era alcătuită din trei persoane ; două surori și bărbatul uneia din ele, care-mi îngrijea grădina.

Dar, în anul acela, pe la Crăciun, nevasta grădinarului născu un băiat.

Soțul veni să mă roage să fiu naș. Nu puteam să nu primesc, și el se împrumută de la mine cu zece lei, zicea pentru cheltuiala bisericei.

Ceremonia, fu hotărîtă pentru 2 Ianuarie. De opt zile, pămîntul se învelise'n zăpadă, cu un imens covor alb și tare, care părea nesfîrșit prin aceste locuri întinse și joase.

Pe la 9 dimineața, tata Karandak se opri înaintea ușei mele, cu cumnata sa, bătrîna Kermagan și moașa care ducea copilul învălit într'o velință.

Și iată-ne plecați spre biserică. Era un ger de-ți crăpa cojocul, unul din acele friguri grozave, care-ți crapă pielea și fac să suferi straşnic arsura i de gheață. Eu mă gîndeam la acea micuță făptură, pe care o duceau înaintea noastră, și îmi ziceam că rasa de bretoni trebue să fie de fier, într'adevăr, pentru ca copiii ei de cum se nasc să îndure așa soi de preumblări.

Am ajuns înaintea bisericei, dar ușa era închisă, Preotul întîrziase.

Atunci moașa, se așeză pe o margină a pragului, și începu să desveleasca copilașul. Intăi am crezut că-și udase pelincile dar am văzut că-l ridică gol, goluț, sărăcuțul gol de tot, la ger. M'am apropiat revoltat de atîta imprudență.

— Ce ești nebună ! Vrei să-l omori !

Femeia răspunse liniștită : „Oh, nu,

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

nu, stăpîne, trebue să aștepte pe Dumnezeu gol de tot".

Tatăl și mătușa priveau faptul liniștiți. Așa era obiceiul, de nu l'ar fi urmat, mititelul urma să fie nenorocit.

M'am mîniat, am înjurat pe oameni. am spus că mă duc, am voit să învelesc cruda faptură... Zădarnic. Moașa îl luă și fugi prin omăt cu dînsul, în cît căpușorul mititelului se făcu vînăt.

Eram să părăsesc brutele astea, cînd zării pe preot venind pe cîmp, urmat de dascal, și un băiat de țară.

Am alergat spre el și i-am spus, supărat, indinarea mea. El nu se miră de loc, și nici își grăbi mersul, nici mișcările, ci respunse.

— Ei ce vrei, d-le, așa i obiceiul. Așa fac toți, nu-i poți opri.

— Dar d-ta măcar, grăbește-te, îi zisei.

El răspunse: Dacă nu pot să merg mai iute...

El intră în altar, pe cînd noi rămăsesem pe pragul bisericei, unde eu suferam, drept vorbind, mai mult de cît mititelul care urla sub arsura gerului.

In sfîrșit ușa fu deschisă. Intrarăm. Dar copilul trebuia să rămîie gol tot timpul ceremoniei, care fu nesfîrșită. Preotul îngăima la silabe latine, care-i eșau din gură sacadate, cu înțelesul pe dos. El lucra încet, cu o încetineală de sfințenie prefăcută; iar rasa lui albă și plisată, îmi înghețа inima ca o altă zăpadă cu care s'a îmbrăcat, ca să facă să sufere parcă în numele unui Dumnezeu neîngăduitor și barbar, pe această larvă omenească torturată de frig.

Botezul fu însfîrșit isprăvit, după datine, și am văzut pe moașă înfășurînd din nou în învelitoarea lungă, copilul care gemea cu glas ascuțit și dureros.

Preotul îmi zise: Ești bun să vii să iscălești contractul?

M'am întornat spre grădinar: „Acum întoarceți-vă iute, și încălziți cît mai repede copilașul..." Ii mai dădui cîteva sfaturi, ca să evite, de mai era vreme, o pneumonie.

El îmi făgădui să facă ce-l învățasem, și plecă cu cumnată sa și moașa. Eu mă dusei în altar după preot.

După ce am iscălit îmi ceru cinci lei pentru cheltueli.

Cum dădusem zece lei tatălui copilului, am refuzat să mai plătesc a doua oară. Preotul mă amenință că îmi rupe buletinul și anulează ceremonia. La rîndul meu, eu îl amenințam cu procurorul Republicei.

Sfada fu lungă, și eu sfîrșii prin a plăti.

Abia mă întorsesem acasă, și căutai să aflu de nu s'a întîmplat ceva rău. Mă dusei la Karendec, dar tatăl, cumnata și moașa nu se întoarseră.

Lehuza rămăsese singură, tremurînd de frig în patul ei; îi era foame, căci de dimineață nu mîncase nimic.

— Dar unde dracul s'au dus? întrebăi. Ea răspunse fără să se mire, și supere: s'au dus să petreacă „Așa-i obiceiul. Atunci, mi-am amintit de cei 10 lei ai mei, cu care trebuia să plătească biserica, dar cu care de sigur că se plătea alcoolul.

Am trimis lehuzei supă și am poruncit să-i facă un foc bun în sobă. Eram îngrijat și furios; mă hotărîsem să alung de la mine pe aceste brute și mă gîndeam cu groază la ceea ce avea să pățească sărăcuțul copil.

Pe la zece seara tot nu se 'ntorsese.

Am poruncit atunci servitorului meu să i aștepte și m'am culcat.

Adormii repede—căci eu dorm ca un adevărat marinar. In ziuă fui trezit de servitorul meu, care 'mi adusese apă caldă pentru barbă.

Cum am deschis ochii, întrebăi: „Ce-i cu Kerandec?"

El nu îndrăznia de odată să'mi spuie; dar apoi zise încurcat. „O, s'a întors, d-le, după miezul nopții, mort beat, de abia 'și tîra picioarele; și Kermeganoaia cea bătrînă la fel și la fel și moașa. Cred, că or fi dormit în vre-o rîpă, căci mititelul a murit și ei habar n'aveau..."

M'am rîdicat deodată, întrebînd.

Copilul a murit?

— Da, d-le. L'au adus mamei sale. Și ea cînd a văzut aceasta, a început a plînge; iar ei, ca s'o mîngîie i-au dat să bee.

— Cum, i-au dat să bee?

— Da, d-le. Dar eu am aflat aceasta abia azi dimineață, adinioare. Și cum Kerandec nu mai avea rachiu și nici bani, au luat spirtul din lampa pe care i-am dat-o; au băut toți patru cît mai rămăsese în lăuntru. Și acum femeea Kerandec e foarte bolnavă.

M'am îmbrăcat iute, și luînd un băț m'am dus repede la grădinar, hotărît să bat toate bestiile acestea omenești.

Lehuza era în agonie, beată de esența minerală, alături cadavrul vînăt al copilașului său.

Kerandec, moașa și bătrîna Kermagan sforăiau jos.

Am fost silit să veghez pe femeee care 'și dădu pe la amiază sufletul.

Bătrînul doctor tăcu. Luă din nou garafa cu rachiu, turnă încă un păhărel, și după ce făcu din nou să treacă prin licoarea aurie, lumina lampei, care părea că îi pune în pahar un suc clar de topaze topite, înghiți licoarea perfidă și caldă. **L. C.**

(După Guy de Maupassant).

CRONICA TEATRALĂ

LA SACRIFIÉE

Cînd, după actul al doilea al piesei de aseară, toată sala se afla sub stăpînirea emoțiunii adînc zguduitoare, o singură reflexiune veni, în mod firesc, în mintea tuturor:

— A revenit Nora, a revenit acea fermecătoare și cuceritoare eroină ibseniană pe care, cu ani în urmă, marea artistă de astăzi, — nou venită încă pe atunci—o purta din oraș în oraș, de pe o scenă pe alta, făcînd să răsune și să triumfe pretutindeni accentele dreptei indignări și ale sfintei răzvrătiri.

De astă dată însă emoțiunea și convingerea nu izvorau din acțiunea și din cugetarea desfășurată în cuprinsul unei mari drame sociale, cum este acea a scriitorului scandinav. Ci e o piesă de a treia mînă, datorită unui scriitor modest, — lucrare care a avut norocul să intre în repertoriul unei mari artiste, grație căreia sala toată fu cutremurată de fiorii sincerei emoțiuni cînd răsunau, cu atîta putere și adevăr, încriminările și protestările, succedîndu-se în cîte-va scene bine înjghebate. Bună oară acea repetare: „Je t'accuse!.." din actul al doilea.

D-na Desprès e o creatoare. Și în clipele cînd te stăpînește, nu-ți poți da seama bine cu *ce* mijloace anume a izbutit să producă efecte atît de mari, efecte fără afecte,—impresiuni de curată artă, în care elementul fizic aproape nu intră cu nimic în acțiune.

Dacă n'ai ști cîtă muncă pricepere și instinct de artă cuprinde jocul ei, ai putea crede că e ceva înnăscut, ceva care a răsărit din aptitudini firești în afară de școală și de sforțări.

In mimica extra-ordinară a artistei aproape nu surprinzi mișcări ale feței. Doar ici colo cîte-o ușoară cutremurare fibrilară, o mișcare înfrînată a buzelor, a pleoapelor, o scurtă încrețire a frunței, ori o tresărire mai intensă a corpului. Și—de abia născute—micile mișcări ale ei au puterea de a se comunica acelor din împrejur cu o tărie înmiită, iar pe neașteptate vezi jur împrejur lumea toată captivată, zguduită și delirantă de admirațiune.

Arta Suzannei Desprès este plastică. Ea se sintetizează într'o lipsă de mișcări și într'o abundență de ritmuri, începînd cu glasul, cu privirile, cu suggestiunea. Căci este, între toate, artista care suggerează mai mult. Nu cunoaștem, în momentul de față, o artistă care să posadă însușirile ei,—ușurința ei de a mișca pînă la revoltă ori pînă la uitare,—de a purta toate sufletele pînă la mîndrie ori pînă la generozitate.

De aceea vor rămînea cu drept cuvînt neuitate cele două seri pe cari ni le-a jertfit Suzanne Desprès și-i vom rămînea recunoscători pentru rara plăcere ce ne-a dăruit. **R.**

Litere-Științe-Arte

Suzanne Desprès la Văleni.—Intr'o notiță cursivă din ultimul număr al revistei d-lui Iorga se reprodnce o informație a ziarelor iașane asupra turneului d-nei Desprès. D. Iorga conchide, sentențios ca de obiceiu:

„Dacă ar juca romînește, d-na Suzanne Desprès n'ar plăcea iașanilor".

De unde scoate apostolul din Vălenii de Munte această încheere?

Și de ce îndreaptă d-sa această săgeată cu intenții veninoase, asupra iașanilor, cînd ziarele din București au abundat mult mai mult în reclame—binemeritate—în favoarea marei artiste franceze, incontestabil una din cele mai mari ale universului, în ziua de astăzi?

Acum de curînd, marile organe vieneze au publicat articole ditirambice închinate d-nei Desprès. Și doară Vienezii au Bourg theater al lor, au o tradiție artistică aproape fără pereche. De ce dară se miră organul naționalist, că iașanii primesc cu plăcere pe o astfel de artistă fără să-i impună... condițiunea să nu joace în limba țării sale?

Excesele naționaliste în artă frizează ridicolul. Vom vedea, mai curînd mai tîrziu, pe apostolit în chestiune desființînd ori interzicînd ori ce laudă la adresa unui artist străin, care a trecut hotarul nostru.

Dacă d. Iorga ar fi în Cameră, ar fi adresat o interpelare, în potriva iașanilor; e în stare să i plictisească cu dragostea!

*

„Societatea pentru artă germană în străinătate", va organiza din luna Mai a anului viitor pînă în Noembrie cîte-o expoziție de pictură și sculptură germană la Buenos-Ayres, capitala Argentinei, Montevideo, capitala republicei Uruguay și Rio de Janeiro, marele port brazilian.

*

Jules Claretie, publică o scrisoare inedită a lui Maupassant, din care se vede că ilustrul scriitor a primit în August 1879, un onorar de.., 50 de lei în schimbul piesei „Une répétition", scrisă pentru d-na Tresse, după cerere.

*

D. Stroobant făcînd noui calcule a găsit, că iuțeala soarelui e de 19.25 klm. pe secundă, pentru stelele de tipul Orion a găsit 21.8 klm.

*

In Londra s'a vîndut zilele aceste o scrisoare a d rului Antomarchi, fostul medic al lui Napoleon în insula St. Hélena.

Din acea scrisoare se vede, că eroul care sfidase moartea în sute de bătălii, simția o adevărată groază înaintea... destinului și se temea straşnic de durerea unei extracțiuni de măsele.

Invingătorul de la Austerlitz se arata slab pînă la lașitate în fața... cleștelui dentistului.

Odată a trebuit să-l lege ca să-i scoată un dinte.

*

De curînd a încetat din viață d-na Williamina Paton Fleming de la observatorul american Garvard.

Născută la Dundee în Scoția în anul 1857, a intrat la observatorul colegiului Harvard în 1879, a fost numită șef al secțiunei fotografiilor astronomice. D-na Fleming ajutată de un mare număr de astronomi-femei, examina cu microscopul plăcile fotografice cu spectre solare. Pînă acum s'au obținut la Harvard, peste 55,000 asemenea plăci. Se poate deci închipui că o asemenea muncă nu e de loc ușoară.

In catalogul Draper al spectrelor stelare ce a apărut în 1890, sunt înscrise spectrele a 10,351 stele pînă la mărimea opta.

Studiind plăcile fotografice cu spectrele solare, miss Fleming a găsit zece stele noui, din opt-spre-zece cîte s'au descoperit de la 1885 încoace.

De asemenea a descoperit prin același mijloc 21 de stele variabile.

Numele acestui astronom femeie va rămîne deci alături de acela al marilor astronomi de la Harvard.

*

STRUNA ZILEI

CRUZIME

In urma victoriilor turcești în Tripolis s'a jertfit în fiece Palat cîte un miel...

Ziarele.

Se înjunghie dușmanii,
Cad cu geamăt, sîngerînd,
Iar, drept slavă, musulmanii
Mai jertfesc și mielul blînd.

INFORMATII

Sosirea misiunei ruse. — Azi, cu trenul de 5 și 20, sosește în Iași o misiune militară rusă, compusă din d. căpitan conte Totleben și un plutonier, spre a rîdica rămășițele pămîntești ale generalului rus Krudner, mort în campania din anul 1854 și înmormîntat la Călărași.

Căpitanul conte Totleben care face parte din garda imperială, este fiul generalului Totleben, care a luat parte în războiul ruso-romîno-turc de la 1877.

In astă-seară, d. căpitan Totleben, va pleca la Sinaia, unde va fi primit în audiență de M. S. Regele, iar seara va sosi la București.

In ziua de 24 se va duce la Călărași, unde va sosi la orele 11 și 40.

Imediat după sosire se va face exhumația rămășițelor pămîntești, cari vor fi transportate cu primul tren prin Ungheni.

In tot timpul cît va sta în țară d. căpitan conte Totleben, a fost atașat pe lîngă persoana d-sale d. căpitan Comănescu de la școala de cavalerie din Tîrgoviște.

D. căpitan Comănescu a întîmpinat misiunea la Ungheni Ruși.

Sf. Sinod își va deschide sesiunea de toamnă, Luni 24 Octombrie.

Cea mai principală chestiune care va fi discutată în această sesiune, va fi acea privitoare la modificarea legei orisinodale.

M. S. Regele a semnat decretul prin care se aprobă transmiterea pensiei decedatului dr. Gh. Iuliano, soției sale Ecaterina Gh. Iuliano și minorii.

La școala profesională de fete din Huși s'a declarat vacantă catedra de desem și caligrafie.

Candidatele doritoare de a ocupa această catedră, vor petiționa la minister in termen de cel mult o lună de la prima publicație apărută în Monitorul oficial.

La 1 Noembrie va avea loc la ministerul de externe, examenul pentru atașații de legație, care au stagiul spre a fi înaintați secretari de legație cl. III.

La 7 Noembrie va avea loc la ministerul de externe, concursul pentru candidații la gradul de atașat de legație.

D. Marius Popa a fost numit inspector agricol, pe lîngă consiliul superior al agriculturei, în locul d-lui Ioan Dumitrescu, demisionat.

Cu începere de la 15 Octombrie st. n., importul smochinelor din localitățile contaminate de holeră, a fost prohibit.

D. C. Andrievici sub-comisar cl. II-a a fost numit în locul d-lui Focșa, trecut în altă funcție.

Cu începere de la 26 Octombrie a. c., primul depozit de ziare a d-lui E. I. Brumer, din Piața Unirei, se va instala în strada Lăpușneanu 41, în fața otelului Traian.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

La Camera de comerț, se alcătuesc listele de alegători, pe anul 1912 — 1913.

Școala de fete Hatmanul Nicoară a fost închisă pentru 4 zile constatîndu-se un caz de scarlatină, printre elevele școalei.

De la aplicarea legei repauzului Duminical și pînă azi, în orașul Roman au fost 44 persoane condamnate pentru calcarea legei.

HERNIA

Agentul BANDAJELOR BARRERE LA IAȘI

Suferinzii de hernie din acest oraș, cari voesc a alina această infirmitate adoptînd bandajul Barrere, vor avea șansa de a avea între iei pe Agentul Barrere, care va fi: **la Iași:**

Vineri 20, Sîmbătă 21 și Duminică 22 Octombrie, la HOTELUL BINDER

Bandajul Barrere numai are nevoie de reclamă, căci la copiii asigură vindecarea și la persoane mari de ambele sexe menține la perfecțiune hernia, făcînd a uita infirmitatea.

Profitați de această ocaziune

Duminică în 23 a lunei, va avea loc o adunare generală a membrilor societății funcționarilor comerciali, în vederea participărei la Congresul ce va avea în București la 26 Octombrie.

Azi, la ora 3, a avut loc înmormîntarearea lui Alex. Semaca, pensionar, fost diriginte al oficiului poștal din Huși.

La trista ceremonie au participat funcționarii poștei și telegrafului din localitate precum și un șef de serviciu, de la direcția generală a poștelor.

Teatrale.—Simbătă seara se va reprezenta pe scena teatrului nostru, pentru prima oară, frumoasa comedie, *Prințul Ernest petrece*, de Alfred Athus traducere de P. Petrone.

Duminică 23 Octombrie orele 2 jum. după amiază, se va reprezenta *Fîntîna Blanduziei*, piesă în versuri de V. Alexandri. Duminică seara pentru a doua oară, *Prințul Ernest petrece.*

Dumincă 23 Octombrie se va celebra căsătoria d-rei Elena Deleanu cu d. Pericles Contejeanu.

Nuni vor fi d. Jean Ionescu și d-na Ecaterina Deleanu.

D. I. Botez, pensionat din Fălticeni, a fost internat în ospiciul Socola fiind atins de alienație mentală.

CREDITUL FONCIAR URBAN DIN IAȘI

LISTA

Scrisurilor eșite la sorți în tragerea a 60 din 29 și 30 Octombre stil n. 1911 pentru lei 527,200

Scrisuri a 5000

624	7349	20506	30033	34155	35614	39066	42608	47115	49890	
2061	7634	21560	31851	34436	37351	40749	44802	47565	50426	
8148	11200	21748	32424	34841	38509	41333	44966	47590	50510	
2521	14356	24907	33035	35156	38735	42113	45169	49501		
2524	18609	29649	33165	35283	38955	42159	47061	49594		

Scrisuri a 1000

900	5832	10450	15307	21380	27885	32202	35073	38306	43404	46974
937	6023	10667	15315	21615	27969	32221	35116	38668	43818	47290
1177	6125	10721	15486	23232	28122	32287	35137	39372	44087	48018
1502	6227	10777	15604	23260	28533	32474	35510	39460	44109	48170
2384	6464	10946	15617	24024	28546	32509	35615	39540	44110	48394
2407	6813	10952	15979	24301	28889	32841	35804	39629	44331	48401
2542	6816	11154	16125	24698	29123	33050	36183	39740	44367	48475
2562	6835	11228	16360	24816	29587	33058	36215	39958	44623	48523
2613	7144	11687	17138	25077	29740	33142	36381	40240	44647	48541
2873	7216	11875	17265	25227	30112	33215	36632	40402	44654	48850
2894	7383	11961	17429	25667	30118	33268	36646	40497	44664	49339
3011	7457	12154	17482	22769	30135	33438	36891	40512	44920	49343
3098	7483	12262	17588	25904	30425	33514	37187	40729	44985	49363
3346	7490	12632	17831	25982	30441	33718	37460	40797	45208	49473
3757	7823	12777	18054	26197	30668	33791	37591	40868	45219	49609
3929	7889	12844	18087	26496	31047	34075	37592	40893	45311	49621
4322	7987	13076	18607	26499	31122	34514	37723	40926	45809	49804
4361	8229	13299	18736	26502	31155	34515	37791	40929	45917	49970
4397	8878	14112	18751	27034	31196	34567	37882	41044	45983	50258
4421	9095	14605	19333	27242	31922	34623	38035	41295	46051	50259
5011	9578	14626	19395	27249	32042	34864	38045	41611	46431	50314
5056	9859	14972	19445	27262	32126	34969	38046	41981	46433	50338
5345	10346	15151	20125	27312	32160	35024	38110	42914	46481	50552
5765	10357	15227	21344	27329	32201	35070	38258	43062	46930	

Scrisuri a 100

323	8194	13906	21526	25383	28672	32171	36195	41249	44720	47613
1089	8461	13925	21627	25435	23803	32231	36773	41328	44797	47723
1152	8487	14473	22129	25463	23878	32323	37311	41370	44864	47850
1409	8513	15272	22226	25728	28936	32372	37422	41445	44900	48101
1684	8860	15391	23069	25851	29003	32381	37548	41493	45135	48157
1915	9361	15830	23307	26021	29019	32944	37581	41574	45234	48456
2971	9416	16078	23322	26063	29850	33119	37795	41762	45348	48550
2972	9818	16395	23468	26230	30269	33314	37905	41923	35420	48599
3112	10309	16676	23572	26310	30480	33652	37951	41934	45491	48741
3384	10871	16702	23778	26350	30675	33743	38235	42071	44631	48760
4157	11161	16707	23856	26367	30791	33751	38552	42445	45734	48901
4406	11242	16760	23890	26465	30909	34132	38626	42465	45899	48986
4547	11667	18374	23903	26476	31019	34319	38704	42469	45924	49057
5135	11839	18905	24050	26621	31030	34389	39888	42601	45960	49058
5695	12098	19345	24119	27493	31324	34835	39941	43107	46059	49479
5725	12558	19946	24268	27844	31365	35075	39944	43218	46060	49547
6018	13211	20768	24400	23034	31392	35428	40070	43354	46645	49574
6337	13337	21181	24407	28131	31617	35663	40130	43966	46691	49752
6633	13384	21286	24518	28138	31766	35699	40243	44249	46925	49856
6678	13390	21328	24916	28482	31771	36108	40827	44295	47107	49989
7718	13400	21353	24979	28573	31972	36404	40903	44515	47408	50233
8068	13835	21472	25022	28578	32019	36467	40934	44698	47500	50562

Scrisurile se vor plăti de la I Ianuarie 1912 al pari în Iași la Casa Societății și în București la Banca Națională. Ele trebue să aibă cuponul de Iulie 1912 nedetașat. **DIRECȚIUNEA.**

Ultime INFORMAȚII

Guvernul pregătește un proect de lege, prin care tinde să dea o puternică lovitură Băncei Naționale.

Este vorba de punerea la imposit a tuturor acțiunilor Băncilor și instituțiunilor de credit ale cărora dividende efective, trec de 20 la sută.

Or, se știe, că numai acțiunile Băncei Naționale, se prezintă în aceste extraordinar de avantejoase condițiuni, de a da dividende de 200 lei la 500 lei nominal. adică de 40 la sută.

D. Marghiloman nu se sfiește a afirma paternitatea unui asemenea proect de lege și a declara ferma sa hotărîre de a-l vedea realizat.

Un caz suspect.—*Azi dimineață populația din strada Șepte oameni a fost viu alarmată, răspîndindu-se svonul că un muncitor, ar fi încetat din viață, prezentînd simptome suspecte.*

Autoritățile au fost înștiințate și imediat a sosit la fața locului, d. dr. Grigoriu. Alarma nu era justificată, constatîndu-se că muncitorul a încetat din viață, în urma unei hemoragii cerebrale.

In cercurile guvernamentale, se afirmă că d. G. Gr. Cantacuzino, a declarat înainte de a pleca la Viena, că în nici un caz nu va mai primi să funcționeze ca prezident al Senatului.

Față cu această declarație, guvernul s'a oprit la soluția, de a încredința presidența senatului d-lui Lahovary în locul căruia va trece d. Filipescu la ministerul domeniilor, iar un general va fi numit ministru de războiu.

Judecătorul de instrucție cabinetul 2, a deschis acțiune publică, contra d-lor Stihi, Patrașcanu, Pogor, Handoca și Voinescu, foști intendenți la Spiridonie, pentru falș în scrisuri private.

Intr'un viitor consiliu de miniștri, d. Lahovary, ministru de domenii, va depune proectul pentru desființarea consiliului superior al agriculturei.

Atribuțiunile acestui consiliu, vor trece la directoratul ministerului de domenii.

D. Arion, ministru de Culte, a promis că va prevedea prin noul buget al ministerului, o sumă de bani, pentru a veni în ajutorul inițiativei luată, de a se clădi o biserică ortodoxă romînă la Ierusalim.

Neînțelegerea între cei doi ajutori de primari, a ajuns la culme, pe ziua de azi.

D. Cosmovici, care în lipsa d-lui Grecianu, se crede atot puternic, a comunicat azi funcționarilor Primăriei, de a nu da curs nici unui ordin al d-lui Stamatiu, Se'nțelege că d. Stamatiu a protestat și a promis să ieie cuvenitele măsuri de represalii.

Justiția și comuna. — **In oraș există un mare număr de case, ce n'au latrine**

Pentru a se sili pe proprietari de a complecta casele lor, comuna are dreptul de a construi latrinele, în comptul proprietarilor.

In diferite rînduri, serviciul sanitar a intervenit pe lîngă administrația comunală, cerînd să se ia măsuri, pentru a se conforma legei, și a nu lăsa ca un mare număr de case, să rămîie niște focare de infecțiune.

Administrația comunală, n'a dat nici un curs acestei intervențiuni, ci s'a mărginit a cere serviciului sanitar, de a da în judecată pe acei dintre proprietari care nu vor să construiască latrine, sau să facă la casele lor instalațiuni de apă și canal.

*

Neavînd încotro, serviciul sanitar, s'a supus, și a dat în judecată pe proprietarii recalcitranți.

Cei mai mulți dintre cei dați judecății au fost achitați.

Motivul acestor achitări, se explică perfect, prin următoarea adresă, pe care medicii comunali au primit-o azi, din partea judecătoriei ocolului I.

Adresa glăsuește ast-fel :

Domnule Medic,

Vă rog, să bine-voiți a nu mai da în judecată pe acei ce n'au latrine, fiind-că aceasta nu constitue un fapt penal. Comuna are obligația, că atunci cînd găsește la o casă latrine neregulamentare, să le execute în contul proprietarului, prin urmare nu e vina omului, ci a comunei, cari nu poate satisface cerințele din lipsă de mijloace.

Același lucru și pentru acei cari nu-și fac instalațiuni de apă și canal.

Adresa e semnată de către d. Scriban, magistrat stagiar.

*

In urma acestei adrese, medicii comunali nu vor mai face formalități pentru darea în judecată.

Astă-zi dimineață pe la orele 10, pe cînd șofeurul Paul, de la garajul Leonida, încerca un motor de la un automobil, acesta făcînd explozie, l'a rînit grav pe față și corp. Rinitul a fost transportat la spitalul central.

Camera de Comerciu din Focșani, și a constituit biroul, alegînd pe d. Fr. Remer, președinte și C. D. Negruț, vicepreședinte.

Tribunalul secția III a a declarat din oficiu în stare de faliment pe comerciantul Cahane Șabse, din Petrola, dispunînd tot odată și arestarea falitului.

Incendiul din str. Zugravilor. —Azi dimineață pe la orele 5 un incendiu s'a declarat în strada Zugravilor la casa No. 55. proprietatea d-lui Ion Daniliuc.

Focul a luat naștere în mod cam misterios, de la un paravan de scînduri ce era alipit de casă și în care se păstra lemne și diferite lucruri vechi de ale locatarilor. Zicem misterios, de oarece acel paravan nu servea și de bucătărie și deci nu se făcea foc în el. Casa incendiată fiind împărțită în patru apartamente.

Incendiul isbucnit, s'a întins cu o mare iuțeală, cuprinzînd apartamentul de alături și apoi întreg imobilul.

La fața locului au sosit, sub comisarul Al. Dimitrescu, comisarul Becarian, Dan comandantul sergenților, Ștefăniu ajutor etc., și o secție de pompieri sub comanda unui d. sub locotenent de artilerie. S'au dat ajutoare pentru scoaterea avutului locatarilor afară din casă precum și de a opri ca focul să se întindă și la locuințele învecinate.

După o muncă de aproape două ore jum. incendiul a fost localizat.

Din cercetările făcute nu s'a putut putut stabili exact modul cum a luat naștere incendiul. Se bănuește însă că focul a fost pus.

In total a ars întreg imobilul cu No. 55 și care era ocupat de: Dăniliuc, proprietarul imobilului, d. Enescu, d na Maria Vasilescu și cismarul Leib Wecsler. Pagubele sunt în suma de 10.000 lei.

Imobilul incendiat era asigurat pentru suma de 20,000 lei la societatea Dacia.

Cercetările continuă la Circ. I, unde sunt ascultați locatarii imobilului.

Crimă sau sinucidere .D. Otge proprietarul pepinierei de pe șesul Bahluiului, sosind noaptea acasă la vie, găsi pe unul dintre pîndarii sei, scăldat într'un lac de sînge.

Nenorocitul nu mai dădea semne de viață.

Autoritățile au fost înștiințate și la orele 11, d. prim-procuror, însoțit de d. dr. Grossi, medic legist, a plecat la pepinieră, unde se va face autopsia cadavrului.

Pînă în acest moment, nu se poate ști, dacă pîndarul s'a sinucis, sau a fost victima unei crime.

D ra Elena Lupu, o distinsă licențiată în științe, a universității noastre, a fost numită șef de laboratoriu pe lîngă facultatea de științe din localitate.

Judiciare.—Judele de instrucție de la cabinetul 2, a pus în libertate pe Gh. Galușcă, reținut pentru abuz de încredere și pe Ileana Basa, arestată pentru dare de foc.

— Individul V. Roman, autorul omorului din Prisacani, a fost înaintat parchetului.

— Curtea de Apel s. I, a admis apelul, făcut de Simon Zisu Tzicaman, care fusese condemnat de Tribunalul de Bacău, la 1 an și 7 luni închisoare pentru bancrută frauduloasă.

Curtea la achitat de faptul de bancrută frauduloasă și l'a condemnat la 7 luni închisoare, pentru bancrută simplă.

— Camera de punere sub acuzare, a admis apelul d-lui procuror al Trib. Neamtz, menținînd starea de arest a preveniților Ernst Hira și Gh. Chelaru pentru tălhărie și găzduirea banditului Th. Pantelimon.

— Tot această cameră, a respins apelul comerciantului Adolf Avram Fridman, deținut în arestul Roman, pentru bancrută simplă și frauduloasă, menținîndu-l arestat.

— In ziua de 29 Octombrie a. c, se va vinde prin licitație publică în camera sindicatului Trib. Iași, portofoliul firmei faliite Liza Fruchtman, în valoare de 4794 lei 40 b.

Memoriul lui Vansaane.—Fostul funcționar Vanaane, care a defraudat depositul de tutun cu peste 3000 lei, a întocmit un memoriu, în care arată chipul cum a executat acele fraude.

*

Iată ce spune Vansaane, asupra felului cum a început acele fraude:

Aceste falșuri—spune Vansaane—au început din luna Aprilie 1910.

Intr'o zi, i s'a propus să adauge la factura timbrelor cumpărate și un număr de coli, punînd valoarea exact în dreptul fie-cărei rubrici; însă la totalul timbrelor mobile sau coale, să puie suma exactă plătită șefului depozitului, așa ca să nu bănuiască că s'a adăugat un număr de timbre.

Prin acest procedeu, spune Van Saanen am repetat acele falșuri timp de 8 luni de zile.

Motivul ce l'a îndemnat la acest fapt, e că a fost foarte rău plătit.

*

Vansanne spune apoi că este greșită credința acelora, cari cred că s'a predat autorităților din Geneva, pentru că nu putea să-și cîștige existența zilnică. El se face tare a dovedi, că pe cînd era la Bruxelles, ocupase o slujbă la o librărie, unde era plătit cu 100 lei pe lună.

Asupra motivului adevărat al predării sale, zice că voia să se întoarcă în țară, căci i se făcusse dor de familie, și în același timp să nu fie judecat în lipsă, dar mai ales să dee la lumină toate cele ce făptuise, și să arăte justiției, că nu numai el singur a săvîrșit falșurile de la depozit, că în unire cu o sumă de complici.

Puterea destinului, celebra dramă spaniolă (La Fuerza del Sino) de Angelo Perez, care a făcut încunjurul lumei, jucată fiind pe toate scenele orașelor mari, a fost adaptată pentru cinematograf și este cuprins în noul program de astă seară Vineri 21 Octombrie al teatrului Pathé-Frères din Sala Circului Sidoli.

Noul program cuprinde apoi: Presimțire și halucinații, o desfășurare cu cele mai reușite și emoționante scene—Little Moritz fotograf reporter, scene comice cu simpaticul actor—Fiți miloși, scene humoristice—Lucia violonistă, scene dramatice, cuprinzînd moravuri napolitane—Tribul Muruts, (Nordul Australiei), interesante scene de călătorie—Admirabile piesaje din Hollanda în timpul ernei—Contra scumpirei traiului, inscenare comică de actualitate etc. etc.

Acest program se reprezintă încă astăseară, Vineri și la matineul de mîne Sîmbătă 22 Octombrie 1911.

Noul program viitor începe Sîmbătă seara 22 Octombrie care va cuprinde între altele: Serbările jubiliare ale Universității iașane, cari au avut loc în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie a. c. luate întocmai după natură.

Spectatorii vor avea prilejul să se convingă și mai mult, cu cîtă precizie și adevăr ne sunt redate faptele, întîmplările, viața și cea mică mișcare de către miraculoasa invenție modernă, cinematograful. Ieșenii vor vedea pentru I-a oară orașul lor, străzile lor și întreaga solemnitate pe pînza cinematografică.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească și în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicații în limba țărei.

Orice anunțuri și abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.

Ultima oră

București 21 Octombrie

Războiul Italo—Turc

ATACURI NEREUȘITE

Roma.—Agenția Stefani află din Tripolis că eri seara inamicul a încercat un atac contra liniei de aparare a regimentului 82 de infanterie, dar s'a retras repede fără a cauza pierderi.

Vasul Carlo Alberto a bombardat artileria turcă, care cerca să se pună în poziție, obligînd-o la tăcere.

Azi dimineață, dușmanul a tras asupra poziției Sidi Jersei, însă fără eficacitate.

Tunurile noastre au impus tăcere.

SENATUL TURC ȘI DISCUȚIA ADRESEI

Constantinopole.—Senatul a început eri discuția adresei. Adresa blamează linia de purtare a cabinetului Turc și vestejește purtarea Italiei, care violează dreptul gînților; se declară că Turcia, spre a nu fi expusă unor atacuri politice externe, trebue să fie gata pentru orice evenimente.

SUCCESUL TURCILOR

Constantinopol. — Telegrame sosite la ministerul de răsboi, arată un nou succes al trupelor turcești la Tripolis.

Un parlamentar a fost trimis comandantului trupelor italiene, cu cererea de a se preda.

Comandantut a refuzat.

Arabii duc mare lipsă de merinde

Roma.—Știri sigure de pe cîmpul de luptă, sunt că Arabii duc mare lipsă de merinde și munițiuni. La avantposturile lor s'a arestat un indigen ce predica răsboiul sfînt.

Represiunea contra arabilor și cruzimele turcilor

Tripolis.—In urma svonurilor tendențioase de represiune contra arabilor, s'a dovedit că după rebeliune, nu s'a împușcat de cît trădătorii și purtătorii de arme.

Turcii din contra au comis mari cruzimi contra „Cruciei roșii“ și rîniților.

POARTA ȘI PUTERILE PROTECTOARE ALE CRETEI

Constantinopole.—Poarta a făcut noi demersuri pe lîngă cele trei puteri protectoare ale Cretei, în urma rezoluțiunelor luate în ședința secretă a Camerei cretane.

Deputații Cretei nu vor fi admiși în Camera greacă

Atena. — Suveranul elen, a dat asigurări formale guvernului turc, că nu va admite pe deputații Cretani, în Camera Cretană.

Parafarea acordului Franco-German

Berlin.—Secretarul de Stat la externe d. Kinderlen Wachtell și ambasadorul Franței, d. Cambon, au parafat aseară acordul Franco German.

DEMISIA VICARULUI MITROPOLIEI DIN IAȘI

București.—Un ziar din Capitală, a anunțat azi că P. S. S. Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei din Iași, și-ar fi dat demisia din această demnitate și că această demisie ar fi fost primită.

P. S. S. Nicodem Munteanu a desmințit formal această știre.

INȚELEGEREA FRANCO-GERMANĂ

Berlin. — Noua convenție între Franța și Germania, în chestia Marocului, a fost semnată azi, de representații ambelor puteri.

HOLERA LA SADOVA

București.—In comuna Sadova, s'a constatat 3 cazuri noi de holeră și 2 decese.

IMBUNATAȚIREA STAREI PREOȚILOR

București.—Consitoriul superior bisericesc, a continuat, în ședința de azi, discuția asupra îmbunătățirei stărei materiale a preoților.

S'a ales o comisiune, compusă din episcopul Nifon și preoții Gotcu și Procopiu, care împreună cu d. Arion, se va duce la d. Carp, pentru a-i comunica doleanțele preoților.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

3,000 lei No. 18928.

2,000 lei No. 50208, 7888, 30238 3633.

1,000 lei No. 46283, 54220, 38380 28903, 44898, 6020, 58865, 43245, 36871 55666, 35651.

500 lei No. 13229, 4856, 53744 3331 19422, 44867. 57502, 45883, 34781, 40381 12549, 41072 22268, 25081, 54778 33674 50932, 42338, 7161, 42277, 29422, 24576 42397, 55510, 12977, 46143, 24795 18368.

De inchiriat *în total sau în parte, imobilul din Str. Gh. Mîrzescu No. 24, compus din două apartamente mari în etaj și două mai mici în sub sol. A se adresa d-lui M. Barat, directorul școalei Cultura, str. Gh. Mîrzescu No. 26.*

SCANDALUL DE LA BURSĂ

București.—Un incident violent a avut loc azi, la Bursă, între d. Jippescu și bancherul Bercovici.

Scandalul se pune în legătură, cu scăderea acțiilor Băncei Naționale, d. Bercovici fiind unul dintre marii acționari.

Un comisar, care a vrut să ancheteze scandalul, și-a văzut intrarea oprită, și s'a retras, după ce i s'a afirmat că chestia va fi tranșată de comitetul Bursei. In lumea financiară, incidentul a produs o vie sensație.

C. JORNESCU
Doctor în Drept
AVOCAT
— *S'a mutat în Alea Principesa Maria* —

Se caută un comptabil la firma DANIEL RECHLER (Iași).

De inchiriet *în Stradela Albă No. 2, un apartament, compus din 4 sau 6 odăi, un antret, bucătărie și magazie de lemne. Doritorii să se adreseze la proprietar în ogradă.*

Caut să predau 1 ctii
ca eleve și elevi din școalei primare, în timpul serei de la 6—8.
Mă ofer a fi corespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.
Adresa la ziar sub **L. M.**

Dr. H. Solomovici
Specialist pentru boale de
Nas, Gît și Urechi
Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.
Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

Dr. D. Mezincescu
profesor agregat la Facultatea de Medicină
BOALE SIFILITICE
Analize de sînge (Sero-reacția Wasserman.
Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606
Str. Toma Cozma 16 bis
— *Consult. 12—2*

Mobile HIRSCH
— Casa de incredere Iași —
FURNISORUL CURȚEI REGALE
DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE
Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.
Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.
Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

FĂINA LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București.

SANATORIUL DOCTORILOR ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI
Situat lîngă IAȘI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o pozițiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilități, etc.
Climatoterapie—Hidroterapie
Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

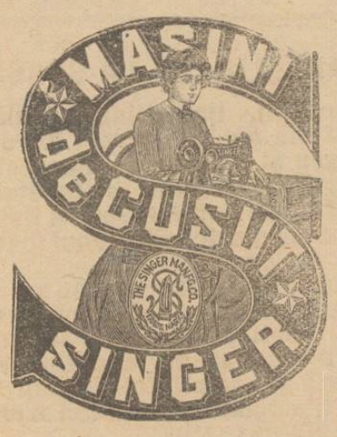

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Magazinul Conservatorului

IAŞI – Str. Lăpuşneanu 32 IAŞI

— Casă de increfere, fondată în 1892 —

NOTE DE MUZICĂ

Asortiment complect după programa Conservatorului.

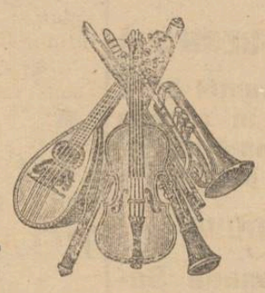

Instrumente Muzicale şi Accesorii

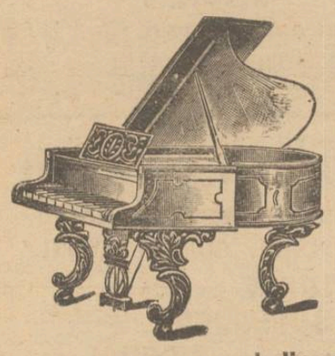

Reprezentanţa şi depozitul renumitelor

Piane şi Pianine „Rosenkranz"

precum şi din alte fabrici cu preţuri convenabile

Vînzare şi în rate lunare în condiţiuni avantajoase

ATELIER SPECIAL pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical

Renumitele CASE DE BANI „OSTERTAG"

lucrate în OŢEL, dintr'o singură bucată

PATINE

Pentru „SCATING".

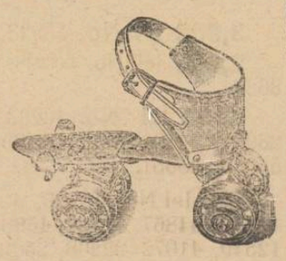

Inchiriere de Piane

Expediţiuni în provincie

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al ădăcinei părului, împedicînd căderea ntreţine coloraţiunea părului; pigmenii prin ajutorul acestei ape nu seacă ţ împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușorează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămîcuri, *Migrenele, Cervalgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari nu resistă la toţi ceilalţi alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antaiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaceţii.*

GRILLAGES

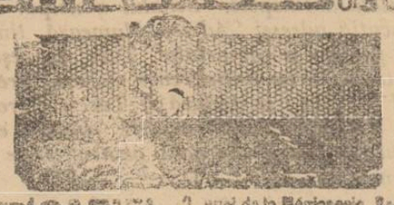

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

LUCNES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 8 f

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégissserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

Din 20 Octomvrie 1881, Academia de Medicină din Paris dă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. – ADMISU ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigură, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrelorĭ, viermilorĭ, ganglioniloriglandulorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, reumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ canceroase, ingreţ, gutei, ulcerilorĭ ineterateĭ şi toturorĭ bôlĭ provenind din necurăţenia şi alterarea sânge.ui.*

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ consecinţe; dobândite sau ereditare, recente saŭ inveterate şi rebele (accidenţilorĭ gurei şi a gâtului, putredimiĭ oseloriĭ) fără nicĭ un altu medicamentu în lume nu posedă atâtea certificate ca şedă instrucţiunile ce onoră Pesmeţii Dr Ollivier.

Cel mai eficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi cu un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregĭ în orice temperatură şi climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşure acompaniada fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭl seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă aşŭ felŭ: «Acesti pesmeţi oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicie mari humanităţiĭ.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TOTE TERILE

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kruyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—Nr. 1430—Duminică 23 Octombre 1911

Prea sfinții părinți au cuvîntul!

Criza bisericească n'a luat sfîrșit. Aceasta, de altfel, am spus'o de mult Dar lucru la care nu ne-am asteptat, este acuzațiune gravă, ce o ridică un ziar bisericesc, în contra guvernului și a Inaltilor prelați din Sinod, cari au judecat pe P. S. Sa Gherasim Saferim și pe fostul mitropolit Athanasie Mironescu.

Pe lîngă dificultatea, în care se află guvernul, pentru găsirea unui candidat la scaunul de mitropolit primat, se mai adaogă și acuzația de care vorbim. Aceste două fapte, acum în ajunul deschiderii parlamentului, pun guvernul într'o mare încurcătură.

Iată în ce termini ne pronunță confratele nostru Ordinea *în această chestie, devenită de actualitate, și la care guvernul are datoria să răspundă, dacă nu vrea ca prin tăcere să se confirme în totul acuzația, că a cumparat sentința Sinodului, după cum a traficat cu conștiințele alegătorilor în alegerile generale :*

O acuzare excepțional de gravă a fost ridicată de un ziar bisericesc împotriva d-lui ministru de culte și a cîtor-va membri ai Sfîntului Sinod.

Ziarul în chestie afirmă hotărît și precis că în preajma osîndei rostite de Sinod în contra P. S. Sale Gherasim Saferin, 6 înalte fețe bisericești din sfînta adunare au primit de la ministrul cultelor daruri bănești, și anume 4 cîte două mii de lei, 2 cîte 3000 de lei.

Asta ar însemna că sentința în veci rușinoasă, prin care, cu pîngărirea tuturor simbolelor creștine, a fost restignită ziua în amiaza mare sfînta dreptate, n'a fost numai rodul fricei unora și lașității altora, și al silniciilor de tot felul, ce au avut să le îndure toți judecătorii în conștiințele lor, dar și rezultatul unui tîrg în toată regula, în care unii au cumpărat și alții s'au vîndut, pentru bani, pentru bani sunători, ca ori-ce marfă.

Asta ar însemna că bătrînul prelat, de dragul căruia trebue cruțată și va fi mîntuită întreaga întocmire bisericească de azi, el rescumpărîndu-i cu sufletul lui curat, cu credința lui neclintită, cu mucenicia lui senină, toate scăderile și decăderile, a fost judecat de Iscarioți, cari se deosebesc de Iuda numai prin aceea că la vederea negrului păcat nici talanții nu i-au lepădat nici seamă nu și-au făcut ca apostolul roșiu înspăimîntat de urmările faptei sale.

Asta ar însemna că guvernul s'a slujit de toate mijloacele ticăloșiei omenești, începînd cu siluirea cugetelor și sfîrșind cu cumpărarea murdară a conștiințelor, spre a dobîndi achitarea celui vinovat și mai ales osîndirea păstorului bun și vrednic, care se ridicase cu prețul liniștei bătrînețelor sale, să readucă curăția în lăcașul Domnului.

Asta ar însemna că Episcopul Romanului, n'a fost victima unei orbiri a judecătorilor săi, ci că a căzut jertfă unei urzeli mișelești, în care banul a jucat un rol hotărîtor, și că a vîndut și precupețit cu mintea trează și cu ochii scăpărători de lăcomie.

O învinuire atît de îngrozitoare, nu s'a ridicat încă pînă azi în potriva unui guvern și a unei prea sfinte adunări.

E de nevoe deci să fie numai decît lămurită.

Ministrul de culte, de oparte Sf. Sinod, de alta, trebue să ia pozițiune fără nici o întîrziere față de această acuzare atît de categorică.

Acel de care se zice că a cumpărat cu bani ticăloasa osîndă, acei de cari se zice că au dat o hotărîre *plătită*, datori sunt să vorbească, și în așa chip să vorbească în cît nici o îndoială să nu rămie, că dacă osînda s'a ticluit în silnicie, n'au fost cel puțin mituitori și mituiți, cumpărători și vînduți.

Ni ar părea din suflet bine că cel puțin de *această* rușine să fie cruțată cea mai înaltă adunare a bisericei naționale romîne și cei mai înalți slujitori ai lui Christ în țara aceasta creștină. Cel puțin să nu se poată spune în fața creștinătății universale că în Sinodul Romîniei stau Iscarioți, — și încă Iscarioți cari păstrează cu îngrijire, dați poate spre fructificare, prețul vînzărei, și cari rămîn liniștiți și senini la vederea ispravei! Ori ce: Lași, păcătoși, nevrednici, numai nu vînduți! Numai nu vînduți, cari n'ar suporta măcar comparația cu Iuda, care și-a curmat zilele, spînzurat de o cracă de copac, cu sufletul sfîșiat de mustrare și rușine.

Să vorbească deci ministrul cultelor!

Să vorbească prea sfinții părinți din Sinod, iubiți frați întru Hristos cu Gherasim Saferin!

Se spue, să *dovedească* că nu e adevărat.

Dl. Ș. . . .

Evenimentul se întreabă, dacă d. Șumuleanu, celebrul chimist Corneliu Șumuleanu, este un om de caracter. Intrebarea, ni se pare, vine cam tărziu. Noi ne-am pus-o de mult și am și răspuns la ea, cu ajutorul multor fapte, pe cari le am adus la cunoștință publică și deci și la cunoștința gazetei carpiste locale.

Cu toate acestea, mai bine tărziu de cît nici-odată.

Duplicitatea chimistului circiumarilor este deplin constatată de *Evenimentul* și ziarul acesta promite să urmeze cu studiarea „personalității" celui de-al doilea *îndrumător* al tinerimei din sînul corpului didactic superior al Universității ieșene.

Și acum o întrebare: dacă ziarul din Iași al guvernului, găsește că chimistul în chestiune nu este omul propriu pentru „formarea caractere lor", și că pentru obținerea diverselor sale demnități a manevrat în mod incorect, n'ar fi oare just să aducă la cunoștința guvernului părerile sale și pe altă cale de cît acea a publicității? Acei cari patronează *Evenimentul* știu foarte bine, care este calea aceasta, și cunosc perfect eficacitatea ei.

Dl. Ș... cum îi zice *Evenimentul*, probabil din dezgustul bine justificat de a-i pronunța numele, a lucrat pe căi piezișe și incorecte, pentru a obține și catedra universitară și direcția institutului de chimie. Ar fi deci natural ca guvernul, și în special ministrul de Instrucție publică, să se ocupe mai de aproape despre mijloacele utilizate de d. Ș... și a lua cuvenitele măsuri. Și pentru aceasta el ar trebui să fie pus în curent cu tot ce știe *Evenimentul*.

Își va face el datoria?

HOLERA

Evenimentele politice interne și externe, întîmplate în ultimul timp, ne-au distras oare-cum de la urmărirea pas cu pas a mersului holerii la noi, cum făceam în timpul verei cînd întrase în țară, fără a-i se cere cuvenitul pașport din partea autorităților romînești, cari sunt așa de severe cu oamenii,—de și aceștia nu-s în stare să facă nici a suta parte din răul ce-l face holera.

Această tăcere din partea noastră a tuturor nu înseamnă însă, că groaznica epidemie nu-și face cursul și ravagiile sale cu oare-care intensitate Spuneam oare-care *intensitate, pentru că în definitiv astă-zi, cu mijloacele sanitare și cu aparatul de pază, de care dispune o țară civilizată, evident că holera nu poate face ravagiile pe cari le făcea odinioară.*

Cu toate acestea epidemia continuă, se lățește încet dar sigur și face destule victime. In Brăila, în Ialomița, în Prahova, în Neamț, în Dolj, de la un capăt la cellalt al țării, holera este pretutindeni, se ivește, se încuibează, prinde rădăcini și seceră oameni. Așa de neputincioasă cum pare în aparență, ea are destulă tărie spre a se menține unde s'a ivit și a se întinde mai departe.

Iar autoritățile sanitare aleargă și ele neputincioase după holeră, de la un capăt la cellalt al țării, fără a putea face mare lucru. Dovadă despre aceasta sunt însеși buletinele direcției sanitare, cari ne relatează cazurile nou ivite, pe cele vechi, precum și numărul destul de mare al victimelor.

Acum în urmă i-a venit rîndul județului Dolj, în care s'au constatat mai multe localități contaminate de holeră, și unde s'au transportat inspectori sanitari, medici suplimentari, chimiști etc., pentru a lupta cu acelaș mic succes ca și în alte părți.

In fața unei asemene situațiuni o întrebare se impune. Să fie oare atît de groaznică epidemia, sau este ajutată în încuibarea și întinderea ei de chiar populația noastră, care în cea mai mare parte este cu totul lipsită de cele mai elementare principii higienice?

Cu siguranță că nepăsarea și mai ales ignoranța unei părți a populației contribue într'o largă măsură la întinderea epidemiei și la paralizarea în parte a măsurilor sanitare. Cînd omul nu este conștient, degeaba i se dau recomandații de igienă. In viața lui de toate zilele el n'o să le aplice, pentru că aceasta i ar cere o încordare prea mare a energiei și l-ar determina să-și jertfească multe deprinderi.

Numai așa se explică de ce holera continuă să bîntue țara, cu aceiaș energie ca și la început. Dacă sînt unii cari cred că pericolul a mai scăzut, asta nu dovedește de cît, că aceia s'au deprins cu el.

„Didactice" din Tîrgoviștea

Trustul didactic, organizat în Capitală din planurile marilor întreprinderi americane, și-a găsit repede imitatori în toate unghiurile țării. In numeroase orașe din provincie, membrii corpului didactic în același timp și membrii cluburilor guvernamentale, s'au dedat la o speculă foarte activă cu cărțile didactice.

Singur orașul Tîrgoviștea face o excepție, acolo speculantul școlarilor nu e nicidecum un profesor, ci deputatul Ilie Anghelescu, care cumulează, pe lîngă calitatea de reprezentant al națiunei d-lui Marghiloman și pe aceia de librar, tipograf și legător de cărți. In această din urmă a sa calitate d. Anghelescu a obligat toate școlile din oraș și județ ca să se aprovizioneze numai de la d-sa, și pe prețuri pe care bine voiește să le ia.

Executorul decisiunilor d-lui deputat Ilie Anghelescu, este revizorul școlar al județului.

Cum însă trustul central, Librăria Națională, din Capitală trebuia făcută părtașă la exploatarea școlarilor din Dîmbovița, revizorul școlar a emis pentru 800 lei bonuri de cărți, valabile numai pentru Librăria Națională.

Specula cu cărțile didactice a ajuns așa de departe la Tîrgoviștea în cît institutorii și institutoarele sunt obligați să înapoieze cărțile pe care școlarii le cumpără de la alte librării din oraș.

Cu chipul acesta comerțul de librărie a fost literalmente desființat acolo.

Peste hotare.

Presa și răsboiul din Tripolis

Până în acest moment lipsesc știri precise, asupra celor ce se petrec la Tripolis, Telegramele turcești mențin știrile despre succesele obținute de trupele turcești,—iar cele italiene spun aidoma de trupele italiene.

Aceste știri contrazicătoare, au dat naștere la un mare conflict între presa italiană și cea austriacă.

Ziarele italiene fulgeră în potriva presei austriace, pe care o acuză de a se fi făcut instrumentul guvernului turcesc ca să provoace o lovitură de bursă.

Aceleași acuzări le aduce și presei germane.

Astfel „Tribuna" în ultimul său număr, cuprinde un articol plin de invective la adresa ziarului „Berliner Tageblatt", reproșîndu i în aceiaș timp de a fi falșificat toate știrile de pe cîmpul de răsboi, în favoarea turcilor.

In treacăt ziarul italian desminte știrea despre execuția femeelor arabe, știre care a făcut ocolul lumei și a provocat peste tot locul aceiași puternică explozie de indignare.

Vina mare de toate aceste fapte o are, guvernul italian—și iată de ce.

Se știe, că la începutul declarării răsboiului, marele ziare europene au organizat un serviciu puternic de informațiuni. A fost realizat cu mari sacrificii, în scop de a informa exact de tot ce se petrece pe cîmpul de luptă.

Aceasta n'a durat de cît o clipă, căci guvernul italian a fost acela, care cel dintăiu a luat măsuri, nu numai de a cenzura telegramele, dar chiar luînd posibilitatea trimișilor speciali, de a putea urmări faptele și de a comunica exact cele ce se petrec.

Ziarele s'au adresat d-lui Giollitti, însă marele om de stat italian, a răspuns, că nu poate face nimic în favoarea presei, de oare ce e un principiu stabilit de mult de autoritățile militare.

Ce poate face presa? In așteptarea unor corespondențe, a cărora transmitere devine aproape imposibilă, ziarele au a se mulțumi cu telegramele oficiale, care sunt sau exagerate, sau denaturate.

Presa italiană ar trebui prin urmare să facă o nouă intervenție pe lîngă guvernul țărei lor,—căci sigur că știrile eronate vor dispare, de îndată ce ziariștii își vor putea îndeplini datoria.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

RISIPITORI...

O problemă cu totul nouă atinge directorul publicațiunii recente „Țara Nouă" punînd în discuțiune: „Cît cheltuesc Romînii în străinătate".

E drept că și legiuitorii s'au gîndit cîndva la această problemă, cînd au luat măsura de a se impune proprietățile acelor Romîni cari locuesc în străinătate cea mai mare parte a anului cu dări speciale. Dar de astă dată tema face obiectul unei discuțiuni documentate, importantă din puncte de vedere cu totul osebite.

„După informațiunile pe cari le-am cules,—scrie autorul studiului—la diferitele Universități din Austria, Germania, Belgia și Franța, studiază aproape 1000 de Romîni. Dacă vom lua o medie de 4500 lei de fie-care student, a jungem la cifra de 4 500.000 lei, cifră desigur inferioară realității.

Mai putem adăoga încă cel puțin 500 elevi și eleve prin liceele și pensionatele străine, pentru care putem compta încă 2 000.000 lei.

Sumele cheltuite în consultații medicale 1.000.000.

Sumele cheltuite de Romîni la băile din străinătate: peste 4000 de Romîni frequentează în fie-care an aceste băi, așa în cît comptînd cel puțin 3000 lei de fiecare, ajungem la un total de 12.000.000 lei.

Sumele cele mai considerabile sunt reprezentate însă de cheltuelile făcute de Romîni în străinatate în simple călătorii de petrecere. Paris, Nizza, Monte-Carlo, Elveția, ne iau în fie-care an 10—15 milioane.

Totalul acestor cheltueli se ridică la cifra fantastică de minimum 30.000.000!"

Autorul are în vedere, bine înțeles, că sunt unele cheltueli absolut necesare; există articole de lux cari încă nu se pot fabrica în țeară la noi, după cum există instituțiuni de cultură înaltă, la care trebuie să apelăm cu sacrificii de bani, căci învățămîntul superior e costisitor în marile centre europene—pentru exotici. Este un important tribut bănesc pe care o țeară mică e nevoită a-l plăti țărilor culturale mai înaintate și de aceea autorul studiului este indulgent pentru unele cheltueli fatale. Adaugă însă că dacă am socoti numai la jumătate din cele 30.000.000, numerarul care iese din țară fără niciun folos, putem să ne dăm seama de risipa colosală de capitaluri ce se face peste fruntarie, în dauna bogăției țării. In zece ani aceste cheltueli improductive reprezintă 150.000.000 de lei. Cîte foloase nu ar trage țara noastră dacă acești bani ar fi utilizați în agricultură, în comerț, în industria națională!

Cheltuelile noastre sunt numai relativ mari față cu ale altor țări. Bună oară sunt incalculabil mai mari sumele ce jertfesc Englejii pentru călătorii lungi, —ori Americanii pentru lucruri de artă în Europa. Dar ei au și avantaginl imens de a încassa pe urma călătorilor din alte țări și continente, pe cînd noi...

In 1895 ori 96 făcînd întăiul ocol mai mare în Europa de vest, ne-am oprit, firește, în Veneția. Pe atunci magazinele Testolini făceau parte din atracțiunile orașului și intrarăm să vedem curiozitățile fabricate de atelierele lor de mobile. Cînd patronul află că suntem din Romînia, ne primi cu o deosebită afabilitate și expansiune:

—„La Roumanie, oh! il y a beaucoup d'argent là bas!..."

Și ne vorbi de numeroasele comenzi ce primea din diversele orașe romînești.

Pe atunci Italia, proaspăt ieșită dintr'un războiu aventuros, — în Africa, pare-mi-se ca și acum—admira mai cu seamă țările cari aveau parale.

...Și cari obișnuiau să le risipească, bine înțeles.

Rodion

PREDOSLOVIE[1]

Incercînd a însăma pentru întăia oară în literatura noastră o listă de cuvinte slavone, culese din actele slavone, aflătoare numai în arhiva Casei Ospitalelor Sf. Spiridon din Iași, n'am urmărit alt scop, de cît de a da cetitorului o cunoștință mai lămurită, nu atît de extensiunea limbei slavone în cancelaria noastră de stat, cît de varietatea nesfîrșită a formelor aceleiași limbi slavone.

Cuvintele slavone alese și rînduite în mod alfabetic, le-am cules din cele 287 acte slavone, publicate în Ispisoace și Zapise vol. I, II și III, între 1400 și 1672. Sutele de dieci, cari au scris actele de cancelarie, au adus acea împestrițare de forme literare, cari prin varietatea lor arată natura stratului de cultură slavonă, ce apasa cancelaria de stat. Pe cînd cărțile din biserici erau cu totul străine de sufletul poporului prin fondul și forma lor, și cuprindeau în ele o limbă slavă influențată numai de textele grecești, textele documentelor slavone, scrise de diecii noștri pentru afaceri interne, ce priveau părțile ori chiar pe Vodă, erau expresiunea neapărată a nevoilor interne, și se influența de acest suflet romînesc nu numai prin fondul lor, ci și prin limba, în care erau scrise.

Partea care vindea era romîn; partea care cumpăra era romîn; moșia vîndută era în țara noastră, pe o vale sau pe o apă cu nume romînesc; prețul vînzării, unele fapte singuratice, vre o moarte de om, vre-o mărturie falșă, vre-un jurămînt, sau altceva; toate aceste fapte, cari pentru părți erau rupte în romînește, diacul le dădea pe slavonește, cu mentalitatea romînească; de aceia nu numai că se găsesc strecurate cuvinte romînești în texte slavone, ceia ce nu se întîmplă în textele curat bisericești, ci chiar calupul frazei e romînesc și cuvintele în frază cu o topică curat romînească. Deci romînismul textului slav în lecsicul și gramatica sa ne interesează foarte mult. Apoi în cancelarie sub haina slavonă se întrebuința numai acel element slav, care avea o valoare de circulație vie în gura celor de pe atunci. Biserica, ori cît de des ar fi fost cercetată de strămoșii noștri, n'a putut să ne lese moștenire de cît un foarte mic număr de cuvinte, ce erau cu privire la ritual și administrație. Ierarhia bisericei fiind de origine greacă, găsim tot lecsicul grecesc întrebuințat în cancelaria slavonă a noastră. Deci cultura slavonă ne a adus un lecsic de împrumutare și pentru ea, întărindu-se și menținîndu-se mai apoi la noi prin cultura greacă a secolului XVIII-a și prin organizarea ierarhică a bisericei ortodoxe. Iată un șir de cuvinte technice bisericești de origină greacă: *amin, anatema, apostol, arhistrateg, arhiepiscop, dascal, diac, diacon, egumen, episcop, ereu, ermonah, evanghelie, evanghelist, călugăr, catastih, chir, ctitor, mitropolit, monastire, monah, monahie, Pandocrator, presviter, proegumen,* etc.

Cum însă atingerile noastre cu Grecii au fost și de natură comercială și politică, ei ne-au lăsat cuvinte și pe acest teren, cu: *aspri, logofăt, gramatic, angherie, mărturisi, martor, comis, costandă, comati, mucar,* etc. Din cel dintăi strat de cuvinte circulau și în gura slavonilor, ca fiind cu privire la organismul bisericei ortodoxe; acest de al doilea însă, era numai romînesc căci se referiau la stări de lucruri adaptate țării noastre și pe cari diacul slav sau slavizat trebuia să le știe scriind în

1). Aceasta e prefața de la *Slovarul* de cuvinte slavo-romane, ce va eși în curînd de sub tipar, la tipografia *Dacia*.

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

cancelaria țării Moldovei pentru interesele noastre.

Dar în circulația zilnică a cancelariei noastre mai îmblau și alte cuvinte uzuale de provenienţă turcească și ungurească, ca: *agă, a biciului, oraş, viclean, a cheltui, casap, divan, medelnicer, megieş, neamiş, paşă, răzeş, ughi, uric, a însăma, hotar, hănsar, parcalab, şoltuz* etc.

Pe acest fond străin graiul romînesc derivase, și deci le încetățenise, așa că se prezentau diacului slav ori slavizat ca un fond lecsical romînesc: *hotar, a hotărî, hotarnic; uric, a urici, uricar, Uricel; Hănsărel, cheltuială, comisoae, comişel,* așa că aici diacul slaviza un termen romînesc, și nu se va găsi nici într'un lecsic slav: келтовати, Врничити sau Всамовати.

Dar cancelaria noastră veche mai cunoștea în circulație și expresii romînești, cari ori cît ar fi căutat diacul slav sau slavizat să le dea pe slavonie, nu putea. Pe unele le traducea în slavonește: *Crasnoi tîrg* (Tîrgul Frumos), *Camen* (Piatra), *săsudi* (vecini), *ociştenie* (curătură), *terebeja* (curătură); și altele le punea în grabă, uitînd cuvîntul slavon ce nu-l poseda lesne; *asuprenie, asupreală,* în loc de *priselovanie, nepot* în loc de *vnuc ori unuc, armaş și armăşel* pentru *orujnic, finaţ* pentru *senojat, judecie* pentru *ceasti* și *cuti, paşi* pentru *paci, frunte* pentru *celo*; apoi: *buor, vin, viţelar, judele, căpitan, curtean, cămăraş, cămărăşoae, lac, lei, lotru, mai, miedar, muncel, poartă, portar, Ureacle, jumătate. Io, farină, falce, ferîe, uşier,* etc.

Dacă diacul ar fi fost un slav curat, născut și crescut în limba slavonă, ne-ar fi greu de explicat scăpările de cuvinte romînești în fraza slavonă. Diecii, cari împestrițau fraza cu romînisme și ca lecsic și ca construcție, erau romîni get-beget și le era lesne să uite cuvîntul slav, cînd îl aveau pe cel romînesc, ori prin exces de sistemă să traducă pe slavonie cuvinte romînești. Dar așa cuvintele romînești au întrat într'o largă măsură, ca și formele gramaticale romînești de flexiuni și construcțiuni sintactice, căci faptul la care se referia actul era frămîntat de minți și inimi romînești; așa că pentru slaviști Slovarul nostru nu este oglindirea unui mediu curat slav, ci oglindirea unui mediu, unde limba slavă era străină de scriitorii actului, străină de oamenii cari luau parte la act.

Iată de ce lexicul de cuvinte slave ne privește de aproape, căci aproape jumătate din el reprezintă cuvintele ce se întrebuințau în viața de toate zilele, reprezentînd un capital lexical romînesc. Cine va ceti al meu *Glosar al Psaltirii Scheiane* și-l va compara cu acest *Slovar*, va rămîne mirat de numărul mare de cuvinte slavone *moarte* ce erau în fraza lui Coresi, care luîndu-se după textul slavon, turna cu nemilnita cuvinte slavone în frază romînească. In slovarul nostru din contra va întîlni la fie care pas cuvinte slavone *vii* în gura romînului, cari și azi circulă, pentru că reprezentau gîndiri și fapte romînești, cari își aveau curs în stările administrative, judecătorești, fiscale ale timpului, la cari adăogînd stările bisericești, comune sufletului ortodox, ne explicăm rostul cuvintelor *vii* slavone.

Iată o listă de cuvinte *vii* slave în gura romînului: abia, babă, bădică, bahnă, baştină, bez, bezaconie, blagoveştenie, blagocentiv, boiariu, bolovan, bucată, Bucovină, bulboacă, vatav, vataman, vatră, veac, vîrf, vecinic, vinograd, visternic, vistier, Vlădică, veleat, Voevod, vreme, ghetman, deal, gloabă, glod, gospodar, grijă, groapă, danie, dabilă, dvornic, deinifă, desetină, deşugubină, dubă, jalobă, jălui, jirebie, jidovină, jitnicer, jupîn, zălog, zacon, zapis, zlot, zadarnic, zlatar, zăpodie, izlaz, iscăli, ispisoc, ispravă, iaz, clucer, clucinic, cosire, cramă, cupar, cupeţ, căminar, listă, leasă, luncă, leat, liude, matcă, med, milostiv, milui, mir, moghilă, muncă, mucenic, mîndru, meserciu, naş, nevoe, pan, pecete, pivniţă pisame, piser, pisc, piiă, plăti, pogan, podobi, poiană, poloboc, popă, păpădie, postelnic, potrivă, potrivnic, a pribegi, prieten, procleat, prooroc, precinstită, pustiu, rrabotă, rovină, rod, răzor, răspopi, dădiu, rînd, a sădi, silişte, silă slobo, slavă, stup slu jbă, a sluji, smerenie, staroste, steag, stîncă, stol, stolnic, stîlp, străin, straşnic, sucman, săbor, svat, sfetnic, tocmală, trecleat, treabă, tocmai, tîrn, ureadnic, fărtaiu, hethvală, hleabă, hrană, hotnog, obraz, ocol, ocolaş, opri, ocină, ţîrcovnic, Ţar, ceaşnic, cislă, a ceti, şatră, şurină, etc.

Din această scurtă înșirare se vede cît de adînc intrase prin atingerea socială și politică lexicul slavon în gura romînului. Pe cînd în stratul de sus boeresc era predominarea culturei slavone prin stat și biserică, jos în masa poporului se îngroșea elementul slav — rutean — cu aducerea de peste hotar de domni, de mînăstiri și de boeri a o sumă de liude ca să întemeeze sate, unde ei își aveau case și „aşezări. Tot acest element slav, s'a romînizat supt influența stăpînului moșiei, dar a lăsat în graiul viu destule urme despre ei, îmbogățind graiul nostru cu atîtea și atîtea cuvinte ce se referă la toate stările noastre sufletești.

Pe lîngă acest strat slavo-bisericesc, mai găsim alte straturi slavone *vii*, reprezentînd ori neamul din care făcea parte diacul și uricarul — de era rus, rutean, ori polon; ori vaza politică a celui ce făcea actul — de era boer, Vlădică ori mazil răzeș, întru cît permanența curentului slav, pînă către sfîrșitul secl. al XVII a, ba și continuarea lui în secl. al XVIII sub Racoviţeşti își are această explicare.

Pentru actele moldovenești, din care am scos *Slovarul* de față se vede în mod lămurit că graiul *malo rus* a fost acela care ne-a dat cele mai multe cuvinte și forme morfologice; aceasta se explică prin vecinătatea noastră cu Rutenii și prin recrutarea în cea mai mare parte a diecilor noștri de divan dintre Ruteni, cît și a stratului rutean intrat în mijlocul țăranului romîn. Forme sărbești și bulgărești găsim foarte puține în Moldova, de și toți tălmăcătorii uricilor noastre pun stereotipa frază „din limba sîrbească pre limba moldovenească". Era mai mult pentru ei un răsunet literar, de cît o constatare de fapt.

Slovarul nostru stă dovadă, că avem așa de puține bulgărisme și sărbisme în cancelaria moldovenească între 1400 — 1670, că putem formula în mod neîndoios adevărul cultural: cancelaria noastră de stat moldovenesc a stat direct sub influența graiului viu al slavilor de nord, în special Rutenii, apoi Poloni și Ruși. — Diacul care a scris *golemii* logofăt în loc de vel logofăt, era vădit ori un Bulgar, ori avea cultură bulgărească; tot așa diacu care a scris *sve rod ih,* în loc *vse rod ih,* vădit era un sîrb ori avea cultură sîrbescă; tot așa era rusneac diacul care a scris *odin* în loc de *iedin* (unul).

Iar cetitorul dornic să ia această mică lucrare a Slovarului ca un început de lexicografie slavo-romînă, pentru limpezirea stărilor culturale romînești de la începutul statului Moldovenesc pînă la finele secl. al XVII-a.

Gh. Ghibănescu

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Din tabăra Romînă

Lupta dintre fraţi.—„Apărăriştii" şi „democraţii".—Un consiliu de miniştri discută criza băncilor cooperative de la noi,—Demiterea comitetului „Centralei" şi alegerea unui comitet provizor.

Cernăuţi, 21 Oct.—Partidul național-romîn din Bucovina trece printr'ocriză din cele mai acute. Toți fruntașii, sunt devizați în grupulețe cari se combat în mod vehement.

Afacerea băncilor cooperative, este luată de unii, drept armă politică, cu care lovesc, fără milă, în adversar. De mult nu s'a pomenit o luptă fraticidă atît de aprigă ca acum.

Ba unii politiciani *romîni* își iau refugiu în presa *germană* din localitate, de unde împroașcă cu noroi în bărbați de valoare necontestabilă și cu un trecut nepătat, cari de zeci de ani muncesc la deșteptarea intelectuală a poporului prin tendințe democratice.

De cînd d. dr. Iancu Flondor s'a retras din fruntea partidului, a rămas ca conducător oficial d. dr. Aurel Onciul, un bărbat de o energie rară, s'ar putea zice, fala poporului romîn din Bucovina, dar din cauză că nutrește idei democratice este urgisit de grupul „apărărist", care în ultimul timp a pierdut foarte mult teren politic.

E o debandadă nemaipomenită în lagărul romîn. Nimeni nu mai știe cine e șeful, nimeni nu-și cunoaște căpitanul, — și tocmai acum, cînd rutenii țin adunări și trimit telegrame Impăratului, cum că Romînii devin „agresivi" și că vor să le răpească biserica și școala, pe cînd în realitate, tocmai Romînii sunt acei cari au de înregistrat înfrîngeri dezastroase pe toată linia.

Afacerile „Centralei" nu sunt încă pe deplin lămurite. Nu se știe nici ce măsuri se vor lua și nici nu se cunosc în mod exact, cauzele dificitului, și contrarii d-rului Lupu, prin adunări sgomotoase, cer capul acestuia.

Se înțelege, că acesta își păstrează calmul și speră a dovedi contrarilor săi că totul se reduce la pierderi comerciale, cari n'au putut fi prevăzute și că d-sa a avut cele mai bune intenții.

Dar, pînă aceștia se vor lămuri, vor fi cu totul compromiși în fața poporului care, uluit și în neștiință de cauză stă și privește cum, acei în cari el a avut atîta încredere, se acuză reciproc de necesitate, mai rău ca mahalagioaicele.

*

Marți 18 c., a avut loc în Viena un consiliu de miniștri la care a fost chemat telegrafic și guvernatorul țării Excelența La Baronul Oct. de Bleyleben, unde s'a discutat criza băncilor cooperative de la noi, hotărîndu-se de a se întreprinde o acțiune serioasă din partea guvernului pentru asanarea acestora. Se crede, că e vorba de a se forma o societate anonimă care să preiee afacerea cherestelelor de la „Centrală" împreună cu tot pasivul, ast-fel că nenorocirea care amenință mii de existențe țărănești se poate considera ca și înlăturată.

*

Aseară consiliul de administrație al „Centralei" a ținut ședință, în care s'a hotărît demisiunea întregului comitet. S'a ales un comitet provizor, în frunte cu harnicul deputat Sîrbu, care va gira afacerile „Centralei" pînă la adunarea generală, care va avea loc la finea acestei luni.

Cine știe, poate în urma acestor triste experiențe romînii se vor convinge că „e rău cu rău, dar e mai rău fără rău"!

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cele două Romînii.—Sunt două la număr și despre flecare din ele ne vorbește d. A. C Cuza în cel mai nou număr al „Neamului Romînesc". Cu această ocaziune economistul revine din nou la pedeapsa favorită pe care vrea s'o aplice... Romîniei vechi.

Acum un timp o cerea numai pentru regretatul Gh. Panu și pentru... Takiști. Acum pretenția s'a generalizat:

„Romînia Veche", e dar cu adevarat și fără nici o exagerare: Romînia peirei cu zile a poporului romînesc, din cauza numai a unei oligarhii de nemernici—hotărît—buni de ştreang. Aşa-i? Vă furnică fiorii prin spinările gîrbovite de rele.

Ei, da: buni de ştreang, o repet numai cît că acum nu e timpul—și-mi pare rău—al ştreangului împletit din fuior, ci numai al frînghiuței morale"...

*

A apărut „Revista Idealistă" pe luna Iunie, cu un sumar variat și cu numeroase actualități... întîrziate.

*

Primim: „Conferințe" de Toma Dicescu, în editura Bibliotecei Pedagogice.

*

D. A, Orna-Galați, un tînăr scriitor care se bucură de o frumoasă reputațiune în cercurile literare, are o piesă *Ecce Homo!* primită spre a fi reprezentată la „Théâtre des Mathurins" din Paris.

Piesa d-lui Orna va vedea lumina rampei pe la jumătatea lui Decembre.

*

„Marșul jubilar" se intitulează o nouă și excelentă compoziție a d-nei Josephine Ztass și care se vinde în beneficiul societății „Salvarea".

*

La Viena ca și la Paris, ca și în Germania de altfel, Offenbach a revenit la modă.

Pretutindeni se montează cu o furie nebună, vechile și marile succese ale nemuritorului rege al operetei.

La Paris, la Variétés, se cîntă „La vie Parisienne".

Aceeași operetă s'a reluat zilele acestea la „Theater an der Wien". La München „Frumoasa Elena", în montarea superbă a lui Max Reinhardt, a făcut furori..

Aceea operetă s'a cîntat la Viena, de către ansamblul münchenez, în vreme ce tot la Viena, o cînta trupa de la „an der Wien", cu deliciosul Treumann în regele Menelau și dulcea Mizzi Günther în rolul titular. Iar la Paris, la Apollo, s'a cîntat „Madame Favart".

Cu un cuvînt Offenbach, care, și în viață fiind, a știut ce însemnează succesul, recoltează acum și după moarte cununi de lauri.

*

Africa e la ordinea zilei în diplomație și în literatură, sub titlul „La Ville inconnue" fecundul romancier Paul Adam publică un volum interesant.

„Orașul necunoscut" este: moartea, cea din urmă „etapă" a unor exploratori din Africa.

*

La Opera din Viena s'au făcut două angajamente senzaționale.

In căutarea unui tenor, care să înlocuiască pe Slezak, directorul Operei a găsit pe un tenor Piccaver, care cîntă actualminte la Praga.

Noul tenor a debutat acum cîteva seri în Rigoletto și a avut un succes imens, în urma căruia angajamentul său a și fost hotărît.

Al doilea angajament, pentru care directorul Operei Mari e lăudat de întreaga presă vieneză, este al celebrului bariton Baklanoff, a cărui voce fenomenală a entuziasmat pe vienezi.

*

STRUNA ZILEI

ZAHARUL SCUMP

Fabricanţit au urcat mult preţul zaharului.

De cînd te-ai scumpit, zahare
Nu e chip nici de... iubit
Chiar femeile-s avare
Pentru ori-ce... sărutare
Cer acuma... îndoit.

INFORMAŢII

❑ **Reforma administrativă.** — In privința dispozițiunilor din noul proect de reformă administrativă, se mai dau următoarele amănunte:

Consiliul administrativ permanent actual, va fi înlocuit cu consiliul inspectorilor generali administrativi.

Acest consiliu va avea să îndeplinească rolul de comisie de judecată a funcționarilor abuzivi și să examineze pe candidat la funcțiunile administrative inamovibile.

Ca inspectori, membrii consiliului vor controla modul de aplicare a legilor administrative, vor face anchetele ordonate de ministru și vor căuta să pună de acord pe directorii de regiuni în aplicarea legilor și regulamentelor administrative.

Directorii regionali vor avea și dreptul de a disolva consiliile comunale și județene și de a numi comisiunile interimare. Tot dînșii vor decide asupra recursurilor electorale contra alegerilor din comunele rurale.

Vor avea dreptul de a aproba bugetele comunelor urbane, afară de ale orașelor București, Iași și Craiova, cari vor fi aprobate de ministerul de interne.

Delegațiile permanente din consiliile generale ale județelor vor fi desființate. In schimb fie care județ va da cîte doi consilieri, cari vor face parte din consiliul regional și vor lucra sub președinția directorului administrativ al regiunei, fiind retribuiți cu diurne de județele respective.

*

Disolvarea consiliilor comunale rurale, numirea comisiunilor interimere și numirea funcționarilor retribuiți pînă la 200 lei, se vor face de directorii regionali, prin decizluni, fără decret regal.

❑ In urma atentatului comis contra conductorului poștal Dumitru P. Bărbulescu pe linia București-Constanța d. director general al Poștelor și Telegrafelor a dispus ca toți conductorii poștali să fie înarmați.

❑ Posesiunile petrolifere Moreni au trecut în posesiunea d-lui Richard de Sickle.

Cesiunile petrolifere și instalațiile în total au fost predate pentru suma de lei 1.175.000 din cari 600.000 lei în numerar și lei 575 mii în acțiunile nouei societăți ce se vor forma.

❑ D. Cazimir șeful de cabinet al ministerului de Domenii, s'a înapoiat în Capitală.

Se știe că d-sa a fost în Olanda și Belgia pentru a studia diferitele Societăți cooperative asupra cărora a înaintat un raport d-lui ministru.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Pacea europeană și răsboiul italo turc.—Legile pentru ieftenirea traiului. — O academie franco-romînă în București.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. — Ce înseamnă Eminescu pentru cultura românească.—Emil Isac.—Eminescu.

Chestiuni sociale: Ion Arcan. — Un criteriu al selecțiunii valorilor naționale.

Literatură: George Duma.—Lui Eminescu.—I. Chiru-Nanov.—Peste Dorna... (cu ilustr.).

Dări de Seamă: N. I.—Al. Gr. Soutzo: Quelques poésies de Mihail Eminescu.

Insemnări: Discursurile dela monumentul lui Eminescu. — De vorbă cu sculptorul Stork.—Zile de toamnă.

Revista Revistelor: Vieața Nouă. — Rampa.—La Voce.—Les documents du progrès.—Revue Bleue.

❑ In „Ordinea" de astăzi 22 Octombrie „Scisorile din Iași" se ocupă de „O altă stradă nouă—Nume alăturate—De la geografie la istorie — Originea Domniei Elena—O eroină a tăcerei — Cuza extra-familiar—Din misterele unui Palat—O mărturie contemporană—Vodă și Camarila —Cînd femeile domnesc — Doamnă și martiră — Portrete de metrese—O aventură școlară.

❑ De la d. Const. Chilimoglu s'au furat 2500 fire de viță din șanțurile unde erau așezate pentru iarnă de la via sa din Copou.

HERNIA

Agentul BANDAJELOR BARRERE LA IAŞI

Suferinzii de hernie din acest oraş, cari voesc a alina această infirmitate adoptînd bandajul Barrere, vor avea şansa de a avea între iei pe Agentul Barrere, care va fi: **la Iaşi:**

Vineri 20, Sîmbătă 21 şi Duminică 22 Octombrie, la HOTELUL BINDER

Bandajul Barrere numai are nevoie de reclamă, căci la copiii asigură vindecarea şi la persoane mari de ambele sexe menţine la perfecţiune hernia, făcînd a uita infirmitatea.

Profitaţi de această ocaziune

❑ Următorii candidați au fost chemați la probele scrise pentru funcțiunea de judecător de tribunal și judecătorie de ocol, care se va ține în sala de ședințe a adunărei deputaților în ziua de 29 Oct. a. c. orele 8 jum. dim.

Pentru postul de judecător de tribunal d-nii Apostolescu N. V., Bagdat C. D., Drăgănescu Mihail, Duli G. Mihail, Enescu Eugen, Georgian Mihail, Gheorghiu A. Ioan, Lazaridi Nicolae, Mantu Gheorghe, Poltzer G. Gh., Prodan C., Ranetescu M. D., Văcăreanu Em. și Teodorescu P. Aurel.

Pentru postul de judecător de ocol: d-nii Aronescu Ion, Atanasiu V. Ion, Carp Vasile, Ciocănescu D., Cociu St. Aurel, Condopol Gh., Costea Al., Dacian P. Ion, Demetriade V. C., Dumitrescu S. C., Furnarachi Emil, Găluşca G. Ion, Ghiorghiu N. V., Iamandi M. Al., Ioaniţescu I. Ion, Ionescu Dim., Ionescu I. Gh., Ivanovici V. Stelian, Manoliu V. Gh., Marinescu N. Gh., Moisescu D. D., Niculescu D. Damandi, Paladi Ion, Paladi Ion II, Pavelescu Mihail, Popescu A. Gr., Popescu Panait, Roban G. Vasile, Salcianu M. Virgil, Scărlătescu St. Al., Segărceanu Camil, Stoenescu Virgil, Tiron G. Anton, Vasilescu Chiriță și Zamfirescu Dimitrie.

❑ Noul program de astă seară Sîmbătă 22 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

„Asediul orașului Calais", epizod din timpul răsboiului de 100 de ani, fidel reconstituit după date și descripții autentice. Scenerie superioară, arme,, costume, stratageme de luptă etc, exact reproduse după acea epocă. Acest asediu a avut loc în anul 1374.

Inscripțiile și explicațiile în romîneşte.

Din fauna marină: Stelele de mare, scoicele etc., studiu de oceanografie însuflețită—Un furt îndrăzneț (afacerea Primerose și Nick Winter), scene comico-detective—Parfumul turburător, scenecomice—Trei pisicuțe, idilă cinematografică—Nasul lui Prince și cîinele care divulgă secrete, scene comice cu simpaticul actor, precum și cel mai nou număr din Pathé-Journal, cu știrile modele, sporturile și telegramele însuflețite, etc. etc.

Sunt de asemenea cuprinse în noul program: Serbările jubiliare ale Universității iașane, cari au avut loc în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie a. c luate întocmai după natură.

Spectatorii vor avea prilejul să se convingă și mai mult, cu cîtă precizie și adevăr ne sunt redate faptele, întîmplările, viața și cea mică mișcare de către miraculoasa invenție modernă, cinematograful. Ieșenii vor vedea pentru I-a oară orașul lor, străzile lor și întreaga solemnitate pe pînza cinematografică.

Mîne Duminică, matineu la 3 ore ziua și mîne-seară Duminică reprezentație la 9 ore.

❑ Cîrciumarul Aizic Bernștein de la tunelul Traian, văzînd că i se refuză plata de către un client întîrziat, l'a luat la batae cu ajutorul unui individ Tescu. Clientul s'a ales cu numeroase răni. Dus la secție, bătăușul cîrciumar a fost dat judecății.

❑ Lîngă baia Pogor, s'a găsit dimineață un pachet cu haine militare și o baionetă. Pachetul era depus de un soldat dezertor și era adresat croitorului Sani, din str. Aron Vodă.

❑ Numita Tinca Nacu, din Bulevardul Ferdinand No. 16, a încercat azi de dimineață să se otrăvească, luînd o cantitate de iod.

Transportată imediat la spitalul central i s'au dat ajutoare care au pus-o în afară de ori-ce pericol.

Intrebată asupra motivului sinuciderei, Tinca Nacu a declarat că e sătulă de viață.

❑ Femeea Catinca Băltăceanu, din județul Neamț, trecînd cu căruța pe strada Apeduc, calul speriindu-se a luat vînt și a răsturnat căruța. Numita femee a fost grav lovită la cap și la coastă. Cu o trăsură de piață a fost transportată la spitalul central.

❑ ***Orice anunţuri şi abonamente se primesc de d. M. G. Mihailescu, administratorul ziarului, singurul în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.***

Ultime INFORMAȚII

❑ *Față cu numeroaselor cazuri de febră tifoidă, constatată printre soldații din Vaslui și Bîrlad, medicii spitalului militar din localitate, au înștiințat garnizoanele din sus arătatele localități, de a nu mai trimite la Iași nici măcar bolnavii suspecți de febra tifoidă, ci ei să fie căutați în spitalele garnizoanelor respective.*

Este o măsură excelentă, căci transportarea bolnavilor, provoacă o întindere a epidemiei.

❑ *O telegramă sosită azi la vamă, din partea ministerului de finanțe, comunică ordinul ca birourile vamale, să fie mutate în localul antrepozitelor, în chiar luna aceasta, iar vechiul local să fie destinat pentru magazii.*

Prin această măsură, se dă în parte satisfacție plîngerilor întemeiate ale industriașilor și comercianților.

❑ *La spitalul militar, se află actualmente în căutare 11 bolnavi de febrătifoidă și anume 2 din regimentul 7 roșiori, 1 din regimentul 10, 5 din regimentul 25 Rahova, 2 din batalionul de vînători și 1 de la liceul militar.*

❑ **Clientul d-randului Goldenberg.**—Este d-rul Socor, despre care ziarele au început a se ocupa de cîtva timp cu o staruință pe deplin justificată, și pe care-l felicităm că și a găsit un apărător atît de inteligent și de competent în persoana *d-randului* Goldenberg, care astfei și-a asigurat trecerea cu o notă bună la doctoratul al 7-lea, la care îl are în comisiune pe decanul facultății de medicină.

Doctorandul Goldenberg nici nu putea să-l apere mai bine pe clientul său, de cît cum a făcut, *confirmînd cele spuse de noi, că cursul de clinică oftalmologică d-rul Socor îl face* **teoretic**; iar bolnavii despre ale căror maladii vorbește profesorul la curs, numai apărătorului în chestiune i-a fost rezervată fericirea să i vadă la acel curs *teoretic*.

Intru cît privește aptitudinile de operator ale d rului Socor—rimează nu-i așa ?—„apărătorul" le glorifică, afirmînd că clientul său a reușit să extragă din ochiul unui pacient o bucată de sticlă mare, cît un geam (apărătorul nu ne spune dacă geamul avea și cercevele.

Dar în definitiv, ce înseamnă această invenție advocățească a d-rului Goldenberg, dacă nu patronarea din partea d rului Socor a unui sistem de corupțiune? De ce se lasă d rul Socor apărat de elevii săi, a căror soartă depinde de d-sa?

A ajuns pînă acolo? E bine s'o știm cu toți.

❑ D. dr. Flor, medicul șef al orașului, ne asigură, că în oraș nu se află nici un caz nou de variolă.

Nu există de cît un singur bolnav, care se află internat la spitalul de izolare.

❑ D. C. Negruți, prefectul de județ, însoțit de d. dr. Roșculeț, medic primar al județului, au plecat azi în inspecțiunea comunelor Țiganași, Hermeziu, Movileni și Rediu-Mitropolei.

❑ Am anunțat, că în ultima sa ședință consiliul de administrație al Creditului Fonciar Urban din localitate, a dispus că din capitalul disponibil, să facă împrumuturi cu 4 la sută, însă numai pe termin de 2 luni.

Creditul are pentru aceste împrumuturi disponibilă o sumă de 700,000 lei, însă pînă în acest moment nu s'a putut efectua nici un împrumut, solicitatorii considerînd prea scurt terminul de 2 luni.

❑ Din cauza unor împrejurări neprevăzute, misiunea rusă, condusă de d. căpitan Conte Totleben, sosește azi, cu trenul de 5 și 20.

La ora 9 seara, misiunea va pleca direct la Sinaia, unde va fi primită mîne de Severan.

❑ Consiliul comunal se întrunește azi, la ora 5 p. m. Probabil că se va discuta și chestia asanărei orașului, din suma pusă la dispoziție de ministerul de interne.

Ședința va fi prezidată de d. dr. Cosmovici.

❑ D. Sadoveanu directorul teatrului Național, a primit aseară o telegramă din partea M. S. Reginei, prin care Suverana îl roagă să-i trimată traducerea în românește a versurilor „La Calafat" care s'au recitat la reprezintația de gală din zilele serbărilor jubiliare.

❑ In seara de 26 a lunei, va avea loc la societatea romînă de gimnastică, o ședință solemnă, în care se va sărbători fuziunea acestei societăți cu vechea societate de gimnastică Turn-Verein, din localitate.

❑ Comisiunea medicală s'a transportat azi la ospiciul Socola, pentru a se pronunța asupra stărei mentale a lui Romano, internat provizoriu.

❑ In seara de 26 a lunei, va avea loc o serbare la fabrica de frînghii de la Copou, cu prilejul aniversării de 25 ani, de la întemeiarea fabricei.

Din partea comunei, va asista d. Cosmovici, prim ajutor de primar.

❑ *Evenimentul* stă se vede prost de tot cu administrația, sau fondurile poliției nu-i mai ajung. De aceia a început o goană turbată în oraș după facerea de abonamente silnice.

In acest scop recurge la oficiul comisariatelor, cari rînd pe rînd dau concurs unui domn „stagiar" din administrația pamfletului șerului, pentru a încasa abonamente de pe la negustorii ieșeni.

Aceștia sînt invitați pe la circonscripțiile de poliție, unde comisarii respecpectivi în fața acelui domn, care se intitulează „stagiar", le impune să *achite* abonamente pe cîte un an, și numai față de insistențele contrarii ale negustorilor săraci acceptă abonamente pe 6 luni.

Astăzi dimineață scena aceasta s'a produs la comisia IV-a, unde comisarul Theodor, a impus abonarea la *Evenimentul*, tuturor comercianților din această dispărțire. După ce a colindat secțiile I, II și III-a, *stagiarul Evenimentului* a parvenit să elibereze chitanțe cu numere peste 900. Aceasta denotă că *afacerile* pamfletului grecenist merg „strună", și că pungile negustorilor se execută.

Și cum să nu se execute bieții oameni. Contravențiile nu sînt mai costisitoare?

❑ **Crimă sau sinucidere?** — Cu privire la moartea pîndarului Gh. Manole, de la pepiniera Otge, mai aflăm următoarele:

Eri au sosit acolo autoritățile și au început cercetările. S'au constatat în primul rînd, că nu s'a comis nici un furt.

S'a observat apoi, că Gh. Manole nu putea avea nici un dușman, de oarece el nu se afla în localitate, de cît de 3 zile, venise din Botoșani, pentru a înlocui un timp pe fratele seu.

Corpul nu avea nici o urmă de vre-o luptă. La mîna dreaptă, s'a constatat o negreală, produsă din descărcătura armei.

Lîngă dînsul s'a găsit un revolver, din care lipseau 3 cartușe; în buzunarul hainei sale, s'a găsit un alt revolver.

Autoritățile au dispus, ca să se transporte corpul la morgă, pentru autopsie.

*

Autopsia s'a făcut azi, de către d. dr. Grosi, în azistența unui representant al parchetului.

S'a constatat, că glontele a pătruns prin nas în crieri, provocînd astfel moartea.

Concluziile raportului medico-legal, înclină în a exclude posibilitatea unei crime, totul dovedind că ne aflăm în fața unei sinucideri.

*

Cu toate aceste, nu s'a putut stabili, dacă a fost o sinucidere voită, sau că nenorocitul voind să încerce revolverul, acesta s'a descărcat și l'a lovit în nas.

Parchetul a dat cuvenita autorizație, pentru înmormîntarea cadavrului.

❑ D. Neculai Petrea, administrator de plasă cl. II a, delegat a împlinit funcția de director al prefecturii jud. Iași a fost înaintat cl. I.

❑ Mîne, Duminică 23 Octombre a. c. se va celebra cu mare pompă în orașul Botoșani, căsătoria civilă și religioasă, a încîntătoarei d șoare Carmen Enășescu, fiica d-lui Nicu Enășescu, fost prefect și președintele consiliului județan, cu d. Ștefan A. Bonachi, mare proprietar din județul Suceava.

Felicitările noastre.

❑ Ministerul agriculturii și domeniilor, primind mai multe petiții prin care văduve de veterani cereau să fie împroprietărite, cum legea relativă nu dă drept de cît numai veteranilor și numai în Dobrogea, a respins acele cereri punînd în vedere în acelaș timp autorităților în drept să se aducă aceasta la cunoștința celor interesați, spre a nu mai cădea prada jalbarilor.

❑ Arendașului Blumenfeld din Holboca i-au ars două girezi de trifoi pentru sămînță.

Focul a luat naștere, de la mașina de trier. Pagubele sunt de 500 lei, girezile n'au fost asigurate. Bănueli nu sunt.

❑ **Bustul lui Constantin Petrescu.**—Mîne va avea loc desvălirea bustului regretatului profesor Constantin Petrescu, rădicat la cimitirul Eternitatea, din inițiativa absolvenților școalelor comerciale.

Ceremonia desvălirei va avea loc la ora 10 dimin. și va fi precedată de o panahidă, în memoria regretatului profesor.

*

Absolvența școalelor comerciale, se vor întruni apoi la o agapă comună, la restaurantul Bragadiru.

La ora 3 după amiază, absolvenții se vor întruni, în localul Camerei de comerț, unde vor discuta asupra rolului absolvenților, față de desvoltarea economică a țărei.

❑ Toți absolvenții școalelor comerciale sunt cu insistență rugați a lua parte la inaugurarea monumentu lui lui C. Petrescu, mîne Duminică ora 10 dimineața, la cimitirul Eternitatea.

De inchiriat *două camere str. Cuza Vodă (Golia) No. 13.*

❑ **Nora cu Suzanne Després.**—In urma celor două reprezentații superbe ce s'au dat la Iași de marea artistă, și a insistențelor publicului ieșan, Suzanne Després cu trupa ei, la întoarcerea din Rusia, va mai da la Teatrul Național din Iași, **un matineu, cu prețurile reduse,** *Duminică 6 Noembrie, ora 2 p. m.* Se va reprezenta **Nora** de Ibsen, cea mai strălucită creațiune a marei artiste Suzanne Després.

Iată cea mai frumoasă surpriză pe care agenția teatrală *„Thalia"* a d-lui T. Maximovici, a putut-o face ieșanilor.

Ultima oră

Bucureşti 22 Octombrie

Războiul Italo—Turc

SITUAȚIA IN TRIPOLITANIA

Roma.—Agenția Stefani află din Tripolis că ziua de eri și noaptea au trecut liniștite. Azi dimineață au avut loc cîteva incidente neînsemnate la avantposturi.

La orele 9 30 domnește liniște completă. Distrugătorul Dardo s'a înapoiat la Homs și raportează că situația e neschimbată.

Prin radiotelegrame, generalul Briccola anunță că situația e neschimbată și la Benghazi. Agenția Stefani află din Benghazi că situația e neschimbată; locuitorii care înainte de ocupația italienească părăsiseră orașul, pot să se întoarcă liberi. Deasemeni la Derna și Tobruc situația e neschimbată.

Agenția Stefani publică că consiliul de miniștri a decis chemarea sub drapel a clasei 1889, necesară și din punctul de vedere al războiului și pentru funcționarea regulată a armatei în Tripolitania și Cyrenaica, aflîndu-se acuma multe trupe, este nevoe a se trimite încă un alt comandant de corp de armată. Guvernul are ferma intenție de a mobiliza și ține gata de plecare, de îndată ce va fi trebuință, alte forțe importante, complect constituite în mod organic, precum au fost și celelalte, pentru a face față răsboiului actual, care trebue dus pînă la sfîrșit cu toată energia cerută.

NOUL CABINET AURTRIAC

Viena.—Iată membrii noului cabinet: d. Stuerg, presidența consiliului, justiția și armată, ca și pînă acum: d. Reinold la interne, d. Roessler la comerț, d. Foerster la căile ferate, d. Hussarek ia instrucție și culte, d. Truca la lucrările publice, ministrul polonez ca și pînă acum, d. Zaleski, fiind pe deasupra însărcinat și cu agricultura.

O EXECUȚIE

Constantinopol. — O telegramă sosită la ministerul de răsboiu, anunță că a fost împușcat fiul fostului primar al Tripolisului, Harnna.

Executarea a fost ordonată de comandantul trupelor turcești, care a acuzat pe tînărul Hasnna, de a fi contribuit la predarea Tripolisului.

Succesul revoluției Chineze

Londra.—Ziarele află din Shanghai că revoluționarii au ocupat orașul chinez Shanghai și că a comunicat corpului consular instituirea unui guvern provizor republican.

Asasinarea Mitropolitului din Grevena

Atena.—La o întrebare a deputatului Dragumis, fost președinte de consiliu, ministrul de externe a făcut eri declarații asupra atentatului contra mitropolitului din Grevena. Ministrul a dat amănunte asupra mutilării cadavrului și a adăogat că nu poate da amănunte precise nici despre motivele crimei, nici despre autorii ei, dar că guvernul nu lipsește de a face demersurile trebuitoare.

In replică d. Ragumis a amintit clausa din codul de procedura penală greacă, care permite a se deschide în Grecia o anchetă asupra unei crime comise în străinătate asupra Grecilor în genere și a învitat pe ministrul de justiție să ordone o anchetă asupra asasinatului mitropolitului, făcîndu-se el însuși acuzator.

RĂSPLATA PENTRU CONDEMNAREA EPISCOPULUI DE ROMAN

Bucureşti.— Ziarul „La Roumanie" publică azi un articol documentat, în care arată cu nume și cifre, sumele plătite unora dintre membrii Sinodului, pentru a obține condamnarea fostului episcop de Roman.

Ziarul mai arată, cum s'au votat creditele extra-ordinare, în timpul procesului, pentru a se obține sumele necesare.

Articolul a produs o vie sensație.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Scandalul de la Bursă

Bucureşti. — Comitetul Bursei s'a întrunit azi, pentru a se pronunța asupra incidentului de eri.

Bancherul Bercovici nu s'a prezintat, ci a înaintat un memoriu prin care arată că d. Jipescu a provocat scăderea acționarilor Băncei Naționale.

La rîndul d-sale d. Jipescu acuză pe bancherul Bercovici.

Comitetul a decis, de a invita pe d. Bercovici să se prezinte în persoană, amînînd astfel judecarea diferendului.

ACORDUL FRANCO-GERMAN

Berlin.—Motivul demisiunei secretarului de Stat pentru colonii, se explică prin declarația ce a făcut-o, că față cu cedările făcute de Germania, nu-și poate asuma respunderea.

MOARTEA LUI HERTRAT

Bucureşti.—Azi dimineață a încetat din viață literatul Bonifaciu Hertrat, fost profesor.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

3,000 lei No. 53693.

2,000 lei No. 35420, 57401.

1,000 lei No. 33017, 26700, 36552 3279, 17527, 20889, 29585, 68625, 10111 13886, 6131, 25473. 29341, 35115.

500 lei No. 25046, 55524, 30046 18324, 36403, 12340, 39991, 33100 4345 1023, 35671, 3114, 247, 21511, 49598 43552, 42742, 52991, 47374, 7778, 7927 45186, 8444, 50641, 13946, 32697, 20641 34930, 34908.

SBORURILE DE AZI

Bucureşti. — Aviatorii sub-locotenenți Protopopescu și Negrescu, au executat azi niște admirabile sboruri, plecînd de la Cotroceni spre T.-Severin.

Vlaicu se pregătește să facă un sbor pînă la Giurgiu.

Ședința Consistoriului

Bucureşti.—Consistoriul superior bisericesc s'a întrunit azi, în prezența d-lui Arion.

S'a discutat propunerea preotului Pavelescu, pentru modificarea legei de gradație a preoților.

D. Arion, a recunoscut dreptatea propunerei, însă a adăugat că s'a stabilit în această privință o jurisprudență de către Inalta Curte de Casație.

Consistoriul a numit o comisiune, care să ceară d-lui Carp, modificarea legei.

O VIZITA LA GENERALUL CANEVA

Tripolis.—La orele 11·30 atașații militari străini, au vizitat eri seara pe guvernator, generalul Caneva. Azi dimineață atașații au vizitat intrările dinspre partea de vest a fortului No. 6 și Bumeliana. Dînșii și au exprimat entuziasmul pentru măsurile luate pentru apărare. Colonelul Spineli care a prezentat drapelele rupte de la inamic, a fost obiectul unor ovații călduroase.

ASEDIUL DIN VARȘOVIA

Lodz.—Din Varșovia se comunică faptul, că eri, o patrulă escortînd cîțiva condamnați politici, s'a întîlnit în drum cu trei teroriști, cari au tras asupra patrulei, vrînd să scape pe deținuți.

Soldații au răspuns și teroriștii s'au refugiat în etajul al 3-lea al unei case din apropiere.

Au sosit curînd trupe și un schimb neîntrerupt de focuri a început între trupe și teroriști. La ora 1 de noapte s'au adus trei mitralieze, care au deschis un foc viu împotriva casei asediate.

Rezultatul e încă necunoscut.

C. JORNESCU
Doctor în Drept
AVOCAT
— *S'a mutat în Alea Principesa Maria* —

Se caută un comptabil la firma DANIEL RECHLER (Iași).

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 87

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, întrecînd cu totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Peste 600 doamne bogate

Doresc căsătorie imediată. Reflectanţi serioşi chiar şi fără avere (ocupaţie religia e indeferent) să se adreseze lui

L. Schlesinger Berlin 18

LABORATORUL

DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

Savon GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, FOULAILLERS

IONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucideaţă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat la toţi celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la mesă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LOS VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii*

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

LA RECOMPENSA NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCEZ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Specificu prin excelenţă contra BOLELORĂ SIFILITICE şi a terribilelor lor consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente sau inveterate şi rebele (accidenţe ale gurei şi a gâtului, putrediţii ocolerii), ori un alta medicamentu in lume nu pot da serviciile mari humanităţii.

Cel mai efficace şi energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU Dr OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcut şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi in orice temperatură şi climă. Dupe 6 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĂ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Ă broşura recompensată fie care cutie*

Vorbindu de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportul seu oficial a *Guvernului francesă*, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeţi oferă un remedă de compositiune constantă, de preparaţiune cât de perfectă posibilă.... Ei pot da serviciile mari humanităţii.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ — 60 ANI DE SUCCES IN TOTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi tr. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kryzanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV 40 „

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gh. Asachi 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul VIII—No. 1431—Marţi 25 Octombre 1911

BIBLIOTECA ROMANA JASSI

Consfătuirea noastră

Mercuri se întrunesc la şeful nostru, membrii comitetului executiv al partidului pentru a discuta şi hotărî reînceperea acţiunei politice suspendate în timpul vacanţei.

Din acest comitet se ştie că fac parte foştii miniştri din ultimele două guverne conservatoare, cari au urmat pe şeful nostru, actualii reprezentanţi ai partidului conservator democrat din parlament şi şefii celor 32 organizaţii ale partidului din judeţe. Deci, toate căpeteniile partidului, cari prin valoarea lor politică şi legăturile lor cu masa partidului din întreaga ţară, constituesc ceia ce se cheamă, statul major al partidului nostru.

Se înţelege dar, că întrunirea lor şi decisiunile ce vor fi luate, nu vor putea fi decît conforme cu interesele superioare ale partidului, strîns unite de interesele ţărei;—raţiunea de a fi a partidului nostru fiind numai de a servi ţara şi instituţiunile ei.

Nu voim să anticipăm nici asupra discuţiunilor ce se vor urma în comitetul central al partidului, nici asupra hotărîrilor ce vor rezulta din ele.

Cunoaştem situaţia politică a ţărei şi ştim că în faţa unei asemenea situaţii, partidul nostru nu are de cît o singură datorie: aceia de a lupta să se dee ţărei un guvern tare, sprijinit pe un partid politic puternic; un guvern în care naţiunea să-şi pună toată încrederea şi care să poată corespunde cerinţelor timpului şi evenimentelor importante ale politicei din năuntru şi din afară de Regat.

Ţara a văzut cu durere că după retragerea regimului liberal, a cărui guvernare devenise greoae în ultimul timp, —a fost chemată la frînele ei o formaţiune ministerială cu totul străină de aşteptările şi dorinţele ei. Formaţiunea aceasta era cu totul departe de a fi considerată ca reprezentînd quintesenţa valorilor unui partid politic serios, necum a tuturor forţelor opoziţioniste care luptaseră pentru schimbarea regimului.

Ei bine, o asemenea formaţiune ministerială, nu putea să trăiască multă vreme, ci era condamnată să piară, pentru a face loc unui guvern mare, compus din barbaţi de stat de seamă şi de acţiune, sprijiniţi pe un partid puternic şi iubit de marea masă a naţiunei.

Dar cum să se formeze acest guvern mare, al contopirei tuturor forţelor? Prin ce fel de acţiune sau luptă? Prin simplă înţelegere între conducătorii partidelor, care au şi răspunderea şi chemarea de a asigura ţărei acea guvernare de care are atîta nevoe? De aci s'a născut ideia unor încercări pentru înjghebarea unui guvern mare, cu fixarea unui program de guvernămînt rodnic pentru ţară printr'o sinceră şi comună conlucrare conservatoare.

Au mers sau nu departe aceste tratative, pornite dintr'un sincer avînt sufletesc şi alimentate de o puternică preocupare de viitor;—s'au suspendat sau s'au întrerupt pentru un timp mai lung sau mai scurt sau pentru totdeauna, iată atîtea şi atîtea lucruri care se vor şti la timpul oportun, dar care de o cam dată nu ne preocupă.

Faptul e că pentru un moment, se pare mai dificilă realizarea idei de înjghebare a marelui guvern prin înţelegere pacinică. Şi că tot luptei energice şi răsboinice îi este dată rezolvarea problemei politice pentru întronarea unui guvern aşa cum îl cere şi îi trebueşte astă-zi ţărei.

Fruntaşii partidului, care cunosc în cele mai mici amănunte toate propunerile urmate cum şi dificultăţile survenite în timpul discuţiunilor avute pentru realizarea ideii de conlucrare politică a tuturor forţelor conservatocre—vor hotărî Mercuri linia de conduită a partidului nostru şi acţiunea ce va trebui să desfăşure. Va fi lupta mare aprigă, neîndurată, pentru daramare, pentru distrugere aşa cum a spus-o şeful nostru într' una din cuvîntările sale rostită acum în urmă, va fi altceva?—nu ştim încă.

Dar un lucru 'l ştim sigur, că toţi fruntaşii partidului, indiferent de deosebirile de păreri ce s'ar separa în cursul discuţiunelor de Mercuri—o singură şi definitivă hotărîre vor lua—cu toţi la o laltă şi tot cu toţi o vor urma, spre a fi executată de întregul partid de la un cap la altul al ţărei servind interesele superioare ale partidului şi nevoilor „ţărei" pentru a căror satisfacere, partidul întreg şi a făcut de multă vreme un mare crez politic.

Democrat

Afacerile de la Spiridonie

Ziarul gavernamental local — şi după el şi „Epoca" din Bucureşti, publică zilnic fel de fel de ştiri şi articole, cu privire la afacerile de la Spiridonie.

Ar fi fost bine ca presa, şi în deosebi presa poliţienească să nu vorbească nimic, sau prea puţin, despre aceste afaceri, cît timp ele se găsesc sub cercetările justiţiei instructive.

Ar fi dovedit prin aceasta şi deşteptăciune şi lipsă de patimă politică. Deşteptăciune, fiind-că atunci cînd se bănueşte că la mijloc ar fi numai o meschină şi josnică rasbunare politică, nu e prudent lucru să duci campanie prin presă şi să califici de potlogării şi hoţii, fapte pe cari justiţia nu le-a cercetat încă, — şi e patimă politică uricioasă, fiind-că se manifestă faţă de adversari politici, pe cari tocmai fiind-că sunt din partid advers trebue aşteptat cu răbdare rezultatul final al anchetelor din instrucţiune.

Ori, s'a văzut de la primul moment că parchetul a fost strîns de gît de Parchetul general, să deschidă acţiune publică în potriva eforilor şi unora din administratorii averilor Sfîntului Spiridon. Faptul acesta nu a fost o simplă ştire de gazetă auzită din svon public sau comunicat de cine ştie ce indiscret.

El este scris pe hîrtie, de către primul procuror al Trib. care pentru a-şi arăta tăria de caracter, integritatea sa, a ţinut să spună şi lumei că este la ordinele procurorului general ca orice aprod sau slugă plecată, şi de aceia prin requizitorul său a scris că deschide acţiune publică, din ordinul procurorului general. Cît pentru parchetul general se ştie că la rîndul său, este la ordinul Ministrului de justiţie, care în plin parlament liberal, pe cînd era deputat de Ialomiţa, a interpelat pe fostul ministru de justiţie, d. Toma Stelian, de neregulile de la Sf. Spiridon.

Prin urmare, d. Mişu Cantacuzino a vrut să-şi facă ambiţia de cînd era în opoziţie, spre a dovedi că interpelarea ce a făcut atunci, era bazată pe fapte exacte şi de aceia a dat ordin parchetului general de Iaşi, spre a se deferi afacerea instrucţiei.

Şi cum procurorul general nu poate deschide acţiune publică, la rîndul său a ordonat primului procuror, care fiind băiat cu caracter, demn şi ireproşabil s'a executat într'o clipă.

Bine, dar ce are face presa poliţienească, cu toate acestea, dacă nu e la mijloc o urîtă răsbunare politică.

La ce trebuinţă ca atît pentru gazeta prefectului de poliţie, cît şi acea dela Bucureşti să ducă o campanie în toată regula pe această chestie; cînd afacerea e în curs de cercetare? Vrea să influenţeze şi asupra instrucţiei? Atunci ce mai rămîne din toate potlogăriile care le califică această presă? Să va vedea cîi colo că cercetările au fost influenţate şi dacă poate fi oare cari nereguli săvîrşite de unii din intendenţi sau chiar epitropi, se va ajunge ca să se facă din ei nişte victime politice, şi nu se va pune nici cea mai mică crezare pe toate faptele ce li se vor imputa.

Noi ştim positiv că parchetul general a trecut de la primul procuror la instrucţie, şi că vrea cu ori ce preţ să găsească vinovaţi în această afacere.

Altfel ministrul de justiţie ar eşi un mincinos.

Şi pentru ca mersul instrucţiei să meargă după comanda procurorului general de aci—naşte trebuinţa de a trimbiţa a presei poliţieneşti pentru a alarma şi intimida instrucţia, dacă nu o poate orienta în direcţia ce voeşte.

Or în potriva acestei tendinţe periculoase noi ne ridicăm cu tărie.

Justiţia instructivă să-şi facă datoria şi de va descoperi ceva să dee pe vinovaţi în judecată, dar fără nici un alt indemn de cît acel al conştiinţei, cu atît mai mult din îndemnul al magistraţilor cu zgardă de talia liguşitorilor ca primul procuror şi al presei poliţieniste atît de decăzute.

Actualităţi

Un act de înaltă pietate

Fără multă reclamă, s'a săvărşit eri un act pios. Din iniţiativa absolvenţilor şcoalelor comerciale, s'a aşezat un monument, la cimitirul Eternitate, pe mormîntul regretatului profesor Constantin Petrescu.

Este un act de recunoştinţă, care face cinste iniţiatorilor. Şi faptul că la această pioasă solemnitate, au asistat şi unii fruntaşi ai oraşului, între cari am putut remarca pe d. Al. A. Badareu, este o dovadă mai mult, că acest prinos de recunoştinţă, adus de foştii elevi regretatului lor profesor, răspunde unui sentiment general şi constitue o încurajare, pentru ca asemenea frumoase iniţiative să se repete şi să cultivăm măcar amintirea despre cei morţi, dacă încă nu ne putem deprinde să recunoaştem pe deplin meritele şi munca celor vii.

Absolvenţii şcoalelor comerciale au profitat de acest prilej, pentru a se întruni şi a discuta despre organizaţiunea lor, de rolul ce li se atribuie în vieaţa economică a ţerei.

A fost frumoasă şi această consfătuire, impozantă prin ordinea ce a domnit, importantă prin cuvîntările rostite. Intr'o tăcere aproape religioasă, d. Vasile Radu a rostit o cuvîntare documentată, arătînd nevoia ce se simte, a se adopta învăţămîntul universitar la nevoile zilnice creîndu-se pe lîngă cele două universităţi şi facultăţi, unde să se predee învăţămîntul comercial superior. Este o idee lansată, care îşi va face negreşit drum, până la deplina ei realizare. Acum cînd inamovibilitatea s'a întins, cînd slujbele se împuţinează şi cînd romînul nu se mai poate naşte funcţionar,—toată lumea înţelege că activitatea toată trebue să se 'ndrepte spre terenul economic, care trebue cultivat cu îngrijire şi deosebire, pentru că aci stă viitorul.

Universităţile au a răspunde acestei noi îndrumări şi nu va trece mult, suntem siguri, propunerea d-lui Vasile Radu va deveni o realitate.

Vom menţiona în treacăt şarja făcută de d. Gr. Trancu, în potriva falşului naţionalism, a 10 bani bucata, care nu face decît să îngreueze mersul ascendent al economiei naţionale, pe cîtă vreme se cere acelora cari se devotează comerţului, să fie şi să remîe elemente destoinice, favorizînd mersul comerţului şi al industriei, şi a deveni astfel elemente de valoare pentru însuşi interesele ţerei.

A fost prin urmare o zi frumoasă; după sevîrşirea unui act de înaltă pietate,—a urmat un act de solidaritate şi de muncă.

Constatăm aceasta cu o adevarată mulţumire sufletească. **D.**

CONTRAVENŢIUNI

Pedeapsa penală e bazată pe culpă. Cine poate tăgădui aceasta?

Se dă în judecată—de către organele ad-tive sau sanitare — o vadană bătrînă, pentru că n'are latrină regulamentară. Am judecat-o eu. La termen vine şi plînge, spunînd că n'are—nu sute de franci—ca să-şi facă latrină sistematică, dar că în fie-care zi se gîndeşte dacă va avea pîne de ajuns mîne dimineaţă.

E o pensionară la fondul milelor şi are 18 fr. pe trimestru, deci 20 bani pe zi. Ii ştiu casa, o dărăpănătură, acoperită cu şindrilă centenară, cu borte ici colo cîte o tablă bortelită, bătută cu ţinte în putregaiul acoperemîntului şi care de face vre-o 7—8 sute de fr. A fost somată de Primărie să-şi facă latrină regulamentară.

Ştie fie care cît costă o asemenea construcţie, tot atît cît valoarea casei ei. La înfăţişare în faţa judecătorului, a plîns, spunînd că nu poate satistace cerinţele Comunei, nu că nu voeşte, dar fiindcă e saracă.

Va să zică, cauza imposibilităţei esecutivei ordinului Comunei, e sărăcia nenorocitei, nu culpa ei. Sărăcia e o culpă?

Să-i dau 5 fr. amendă, fiind că e saracă, din care cauză nu poate construi latrină?

Se dă 5—10 fr. amendă, nu acelora care n'au latrină de zid, asfaltată, racordată la canalul public, ci acelora care deşi au o latrină de scînduri, însă o ţin într'o stare de murdărie, de necurăţenie infecţioasă, acestora da, de oare-ce cauza murdăriei e provenită din culpa lor, fiindcă nu-şi dau osteneală s'o mături, spele şi desinfecteze cu 12 bani apă de var.

Ce idee o să-şi facă de „Justiţia est constans et perpetua....", cînd nenorocita, care răvneşte o pîne caldă, se va vedea condamnată pentru un fapt de care nu e vinovată? Magistratura e o înaltă şi indispensabilă instituţie în Stat, aşa că şi hotărîrile ei, trebue să fie înălţătoare, bazate pe dreptate, nu numai pe texte de legi.

Codul penal nu pedepseşte sărăcia. Regulamentele comunale, relative la latrine, prevăd sancţiunea: Comuna va face în comptul proprietarului..., articolul din regulament nu mă trimite la al 9, al art. 385 C. Penal; şi chiar dacă m'ar trimite—dar nu mă trimite, —dacă aşi da 5 fr. amendă, voiu forţa sărăcimea să facă latrine? Va avea pedeapsa efectul pe care trebue să-l aibă o pedeapsă penală?

In baza art. 385 C P. al 9, se pot da pedepse acelora care calcă reg. şi ord. comunale, cînd acestea nu prevăd sancţiunea şi cînd calcarea lor ar proveni din culpa contravenientului, nu şi în cazul nostru!

Acelaşi lucru şi cu curăţirea gunoaelor. Nu se pedepseşte omul care ţine gunoaele lîngă poată într'o ladă, în scop ca comuna să vie să le ridice, ci acela care le ţine împrăştiate prin ogradă. De ce? Vă trebue raţionament? iată-l: pentru că nu e în culpă omul, care ţine gunoaele în ladă, în scopul d'a fi ridicate de comună, ci e culpa comunei, care nu le ridică, deci dacă gunoaele sunt împrăştiate prin ogradă şi produc infectul, culpa e a aceluia care le ţine aruncate prin ogradă, căci nu le mătură din cauza lenei.

Să se lase lucrările de înfrumuseţare ale centrului, şi să se satisfacă cerinţele higienei, căci e mai importantă sănătatea publică de cît estetica unui oraş.

In materie penală eu sunt de o severitate groasnică, dar cu raţiune, dau mii de fr. amendă acelora, care vînd alimentele stricate, cum a fost cazul unui bacan, în beciul căruia s'au găsit butoale cu peşte sarat, pe care vieţuiau larve şi viermi, destinat a ficonsumat, de ţarani, fiincă vînzarea alimentelor stricate e un fapt groasnic, mai teribil de cît crimă, fiind-că dacă sub lovitura unui cuţit, moare un om, din cauza consumărei alimentelor alterate, pot muri sute de oameni, ai căror copii vor rămînea pe drumuri, lăsaţi în prada întîmplărei, fără conducători, prada viciului şi destrăbălărei, legiuni întregi de nenorociţi, din rîndurile cărora se vor recruta, de sigur, viitorii puşcăriaşi.

Pedeapsa se dă, deci, după vină şi în măsura conştiinţei care a prezidat la comiterea infracţiunilor.

Pedepse arbitrare mergeau în trecutul îutunecos, acum nu!

Acum hotărîm după gradul culpei, după interesul social, după echitate, neuitînd principiile filosofiei umanitare.

Nu e pedeapsă fără culpă şi fără text de lege!

Chestiunea rezolvărei latrinelor e o chestiune importantă. De nerezolvirea ei nu sînt vinovate nici foastele administraţii comunale, nici actuala. Toate vin în fruntea Comunei cu patriotism, cu gîndul d'a se face ceva Dar chestiunea latrinelor nu se poate rezolva din cauză că com. Iaşi, e oberată de datorii, din care cu greu va scăpa. Uriaşa operă a alimentarei cu apă, a fost resolvită cu concursul statului, tot statul trebue să intervină şi în această materie, urmînd ca banii să se încaseze încet, prin urmăriri.

Mi-aduc aminte că d. prof. Stere, ne spunea, la cursul de drept administrativ, că în Iaşi, sunt 5000 de case, care n'au de loc latrine. Pentru facerea acestora comuna are nevoe de 5.000.000 fr. — costă 500 fr. una — de unde să-i eie? Iată cifre care spun că problema nu va fi rezolvată nici odată? Cinci mii de case care n'au de loc, cîte sunt care le au, însă neregulamentare? Asta n'o ştiu. Dar trebue să fie foarte multe. Dar să las asta pe spatele administraţiilor sanitare, de rezortul cărora depinde rezolvarea chestiunei.

Iaşi 23 | 10 1911.

Traian R. Scriban
Magistrat

După săptămîna lui Eminescu

Ecourile serbărilor de la Galaţi stăpînesc încă atmosfera literară şi cu drept cuvînt. De aceea socotim că e interesant să reproducem aci cîteva vechi scrisori ale marelui poet — aproape necunoscute publicului — şi în care se cuprind cîteva interesante şi duioase note din relaţiile familiare ale lui Eminescu.

Iată una, datată din Viena, 10 Februarie 1872:

Scumpii mei părinţi,

Astăzi es pentru prima oară din casă după o troahnă îndelungată şi după o desăvîrşită lipsă de apetit, care-a ţinut mai 20 de zile. Inainte cu două zile am început a avea un apetit mai bun şi acum reintru în obicinuinţele de înainte şi în traiul ce l duceam înainte de boală. Mă simt mai tare şi gălbinarea e ca şi dispărută de pe piele şi din faţă, numai în albul ochilor se mai vede.

V'aşi fi scris mai de mult, dar eram într'o stare sufletească atît de amărîtă şi de răutăcioasă din cauza boalei mele, încît mă temeam să vă scriu sub inspiraţia acelei rele dispoziţiuni. Mai adaog că scrisoarea Dv. cea din urmă, în care mi se comunică lucruri aşa de triste, mi-a mărit boala şi mă făcuse şi mai oţărit de cum eram,

Nimeni nu venea la mine, pentru că oprisem pe ori-şi cine de a veni şi astfel rămăsesem numai în prada cugetelor şi închipuirilor mele, care numai senine nu puteau fi.

Doctorul mi a spus că principala cauză a boalei a fost izolarea deplină în care trăesc şi înconjurarea societăţei şi a oamenilor. Eu nu cred să fie asta.

E drept că nu mă duc decît foarte rar în adunări, însă totuşi mă duc cîteodată. Vă rog şi de astă dată ca să mi trimiteţi banii cam aşa, ca pe la 25 a lunei să-i capăt, căci deşi v'a fi făcînd greutăţi, totuşi nu ştiţi cît de mult bine îmi faceţi cu aceasta. Ori-unde locuesc, e natural că aceia trebue să fie oameni săraci, cari aşteaptă ziua în care am să le plătesc locuinţa, ca pe o sărbătoare, căci în genere e una din resursele lor principale. Acuma locuesc asemenea la nişte oameni foarte de treabă, cari în decursul boalei mele au fost modele de amabilitate, dar sunt foarte săraci. Eu nu le pot răspunde altfel la amabilitatea lor decît cel puţin prin punctualitate.

Ba chiar dacă aţi anticipa şi mi-aţi trimite vre-o 3 galbeni după primirea acestei epistole, iară restul pe la 25 mi-am spus, aţi face foarte bine.—Se'nţelege, dacă în împrejurările Dv. grele. vă este cu putinţă.

După cum veţi fi înţeles, am nevoe de o restaurare cum se cade, şi sunt multe lucruri cari ar putea s'o grăbească şi de cari trebue să mă lipsesc, din cauze lesne de ghicit.

Sărutîndu-vă mîinele şi îmbrăţişînd pe Şerban şi Mateiu, rămîn al D voastre supus fiu *Mihai*

Tot timpul studiilor, — în anul următor — sunt datate următoarele:

Berlin, în 1873, Iunie

Scumpii mei părinţi,

De două ori am scris lui Iorgu şi n'am căpătat nici un răspuns, aşa în cît nu ştiu cum vă aflaţi acasă şi tăcerea fratelui mă umple de nelinişte. Afară de aceea i-a scris şi Şerban de două ort şi după cum mi-a spus înainte de vre-o 4 zile, nici el nu căpătase nici un răspuns. Vă rog dară a mă scoate din aceasiă nelinişte şi a-mi răspunde numai decît în urma primirei scrisoarei de faţă.

Pe la finea lui August sau începutul lui Septembrie gîndesc că mi-oiu isprăvi examenul şi m'oiu întoarce în ţară. Aştept cu nerăbdare capătul vieţei mele de student, care de sigur pentru mine numai plăcută n'a fost.

Pe Şerban îl văd rar, căci şede foarte departe. Dacă vorbesc cu el despre afacerile lui, el nu mă clarifică nici-odată într'atîta ca să ştiu şi eu... şi nici nu cred ca să-i fi descoperit el vre unui om din lume tot ce gîndeşte. Altfel el o duce passabil; are amici, cunoştinţe cu doctori germani şi societatea lui e foarte căutată. E şi membru la o societate ştiinţifică-medicală. Ce sunt romînii, cari învaţă medicina aicea pe lîngă el? Pot să zic că dispar... Şi cu toate acestea! Eu gîndesc că n'ar avea

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

e cît să se prezinte aici la Universitate, pentru ca să-l facă de 3 ori doctor dacă nu este încă. Aici, în Berlin, poartă titlul acesta fără ca cineva să i-l contesteze, scrie reţete, face vizite chiar, căci după legile prusiene îi este permis aceasta, se înţelege că sub responsabilitatea sa personală. Dar presupunem c'ar rămînea chiar aci pe viitor îl poate aştepta în mijlocul unui oraş unde sunt atîţia alţii?

Aşteptînd un grabnic răspuns, vă sărut mîinile, sărut pe Iorgu, Harieta şi Aglaia (care pare că e acasă) şi rămîn al Dv.

supus fiu *Mihai.*

Tot din Berlin e datată şi scrisoarea de mai jos:

22 Iunie 1873 st. n.

Scumpii mei părinţi,

Sunt aproape două luni de cînd n'am primit nici un răspuns la vr'una din scrisorile mele. Cauza tăcerei Dv. n'o cunosc şi tocmai aceasta mă nelinişteşte, căci îmi închipuesc astfel o mulţime de probabilităţi, care de cari mai întristătoare. Afară de aceia mă văd constrîns şi de împrejurări ca să vă rog pentru ratele pe Iulie şi August şi o fac aceasta cu inima, cu atît mai grea pentru că nu ştiu dacă împrejurările în care vă aflaţi acuma, nu vă fac penibilă realizarea sumei pe care mi veţi trimite-o. Dar în curînd vor înceta acestea toate. Intrucît priveşte taxele de doctor vor face tot ce-mi stă în putinţă ca să vă scutesc de răspunderea lor şi am din mai multe părţi promisiuni de o pozivitate oare care. Afară de aceia cred că zilele astea va sosi şi Rosetti, agentul nostru din Berlin şi voiu intra cu el în relaţiile, în care am stat odată.

O noutate care vă va interesa poate este că a murit aici în Berlin Matache Beldiman un văr a lui Alecu şi cumnat a lui Rosetti.

Tinerimea de aici a asistat la ceremonia funebră. Afară de aceia am făcut aicea cunoştinţa locotenentului Balş (ginerile lui Florescu), a d-nei Ghica (născută Rosnovanu) şi a Madamei Beldiman, soţia lui Alecu şi-mi pare fata lui Calimachi.

Eu aşi ţinea-o de rău lui Iorgu că nu mi-a scris de atîta timp, dacă n'a fost oprit de indispoziţiile sănătăţei lui.

Vă sărut mîinile, — îl sărut pe Iorgu şi pe toţi de acasă şi în aşteptarea unui grabnic răspuns rămîn al Dv.

supus fiu *Mihai*

Interesante şi prin conţinutul şi prin simplitatea duioasă a stilului lor, scrisorile aceste contribue a ne lămuri asupra legăturilor familiare ale marelui poet cu părinţii şi fraţii lui.

Dar nu mai este loc aci de tras încheeri. Vom face o într'o cronică viitoare.

R.

OAMENI ŞI LUCRURI

O DISPARIŢIE

Senzaţia zilei de eri este, fără îndoiată, fuga, ori — după stilul ziarelor— dispariţia doamnei Curie.

Tocmai în momentul cînd se anunţa intenţia Storthingului norvegian de a acorda celebrei savante franceze premiul Nobel — pentru ştiinţă — iată că cea dintăiu femee—profesor la colegiul de Franţa devine, pe neaşteptate, o eroină a unei mici şi banale aventuri de dragoste care s'a nemerit să fie înca şi complicată prin ciudate împrejurări.

Anume că eroul—căci o aventură cu o eroină nu poate să nu aibă şi un erou—este un om cu şase copii, este şi dînsul profesor al Colegiului de Franţa şi aşa mai departe.

Intîmplarea ar fi banală, dacă n'ar fi vorba de o ilustraţie a ştiinţei, ca d-na Curie, foastă elevă şi apoi soţie şi colaboratoare a fizicianului Curie, căruia i-a urmat şi la catedră.

E, negreşit, prea puţin plăcută celebritatea în asemenea împrejurări, cînd discreţiunea şi tăcerea ar fi aşa de bine venite ca să acopere cu umbra lor momentul idilei care n'ar vrea să sfideze opinia publică. E neplăcută celebritatea, fiind-că atrage luarea aminte şi preschimbă în senzaţie—universală ceea ce s'ar cuveni să rămînă în umbră. Un vechiu dicton francez spunea în această privinţă.

Mieux vaut aimer bergère que princesse...

Şi aci e vorba de una dintre acele „princesses de science" despre care vorbeşte poeticul roman al d-nei Collette Ywer...

Dar ce are aci de a face ştiinţa d-nei Curie? Ce însemnătate are descoperirea ei în domeniul aplicării radiului şi celorlalte,—dacă e vorba de o cerinţă a inimei? Un om de ştiinţă şi mare cugetător ca Pascal a zis doară frumosul adevăr: „Le coeur a des raisous que la raisou ne connaît pas". Inima se supune unor legi anumite şi raţiunea nu e nici odată destul de tare ea să le învingă ori să le înfrîneze.

Şi dacă e vorba de ştiinţă,—ea nu stavileşte nici odată avîntului simţirii. Străbunul latin cunoştea lucrul acesta şi în graiul lui Ovidiu se spunea: „Amare et supere vix deo conceditur..." Merge foarte bine mînă 'n mînă iubirea şi pătrunderea ştiinţifică.

Atunci?

E mai probabil că provoacă senzaţie, mai mult, faptul că eroii nu mai sunt în vrista tradiţională a idilelor amoroase, în afară de situaţia lor culturală.

Dar şi aci străvechile observaţiuni arată că nu e nimic nou. Cu cît amorul vine mai tîrziu, zicea latinul—vine mai trainic, mai intens: „venit amor gravius, quo serius..." De aci puterea de a îndura... ridicolul, de a înfrunta larma şi senzaţia.

Iar ceva mai nou şi mai... franţuzesc este proverbul: „Le coeur n'a point de rides". Inima nu face creţi, cum face fruntea, sub povoara meditării şi a studiilor de laboratoriu.

D-na Curie va găsi dară iertare — cum s'a găsit pentru altele şi pentru alţii.

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Reviste noue.—După cum era de aşteptat, toamna ne-a adus oare cari publicaţiuni noue, între cari de remarcat sunt cele două reviste literare şi beletristice: „Ţara Nouă", sub direcţia d-lui N. Xenopol şi „Flacăra", sub direcţia d-lui C. Banu.

Cea dintăiu eete o publicaţiune lunară, de vre'o 7 coli tipar, cuprinzînd studii, articole istorice, actualităţi politice, sociale şi literare, fără a fi, propriu zis, o revistă literară, bună oară de felul „Vieţii Romîneşti".

E o publicaţiune variată şi cuprinzătoare de la care putem aştepta să îndeplinească un rol important în actuala mişcare intelectuală a ţării.

„Flacăra" e săptămînală şi, ca formă imitează absolut revista săptămînală franceză „Les Annales". Găsim chiar că o imită prea mult. Bine înţeles—numai coperta.

De altfel cuprinsul e vioiu, variat şi dat fiind preţul excesiv de mic—10 bani—cu care se vinde e uşor de prevăzut eă revista va avea un succes complet. Am avut impresiunea că şi în Iaşi revista s'a vîndut foarte mult.

Partea critică, recenziile par a fi neglijate,—cel puţin pentru moment.

In schimb „Ţara Nouă" dispune de o parte critică excelentă, redactată de d. Mihail Dragomirescu, fostul director al „Convorbirilor critice".

*

„Courrier musical" din Paris publică o scrisoare inedită pe care compozitorul Mendelsohn a adresat-o la 5 Martie 1831 lui Goethe.

E un fel de dare de seamă asupru stării culturii muzicale în Italia unde Mendelssoha călătoria pe atunci.

*

„Falimentul romanului literar" e un fapt evidenţiat din ce în ce de evoluţia actuală a literaturei.

Aşa crede d. Charpentier şi o scrie în „La grande revue". Una din cauzele numeroase ar fi şi „dispariţia criticei omorîtă de reclamă".

*

A apărut de curînd în italieneşte vol. II din *La Vita e il libro*, o culegere de articole privitoare la literatura italiană şi străină contemporane, de G. A Borgese, cunoscutul profesor dela universitatea din Roma şi critic al marelor ziare italiene „Il Matino" şi „La Stampa".

Volumul priveşte de asemenea şi mişcarea filozofică de astăzi.

*

Biblioteci, care să poarte un interes tot mai mare culturei obşteşti, apar tot mai multe, în Italia. Una din aceste e cea care iese acum la Lanciano (Abruzzi): *Cultura dell'anima.* Până acum au apărut antologii din Schopenhauer, James, Bergson, Boutroux, Sorel, Schelley, Aristotel, ş. a. Fiecare volum are o introducere competentă şi o biografie cu o bibliografie minuţioasă.

*

In editura Karl Siegismund din Berlin a apărut o nouă publicaţiune privitoare la captivitatea lui Napoleon I în insula S-ta Helena, sub titlul „In favoarea şi în potriva lui Napoleon — în S-ta Helena". Sunt scrisori ale fostului Imparat şi scrisori primite de dînsul în anii de captivitate.

*

La Lipsca a apărut un studiu al specialistului Dr. Petermann asupra Tuberculozei şi în special asupra tratamentului ei în epoca lui Hippocrate şi Galienus.

*

Sumarul numărului curent din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Pacea europeană şi răsboiul italo turc.—Legile pentru ieftenirea traiului. — O academie franco-romînă în Bucureşti.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. — Ce înseamnă Eminescu pentru cultura românească.—Emil Isac.—Eminescu.

Chestiuni sociale: Ion Arcan. — Un criteriu al selecţiunii valorilor naţionale.

Literatură: George Duma.—Lui Eminescu.—I. Chiru-Nanov.—Peste Dorna... (cu ilustr.).

Dări de Seamă: N. I.—Al. Gr. Soutzo: Quelques poésies de Mihail Eminescu.

Insemnări: Discursurile dela monumentul lui Eminescu. — De vorbă cu sculptorul Stork.—Zile de toamnă.

Revista Revistelor: Vieaţa Nouă. — Rampa.—La Voce.—Les documents du progrès.—Revue Bleue.

*

STRUNA ZILEI

RECTORUL PE PÎNZĂ...

Cinematograful Pathé va reproduce serbările jubilare cu toate scenele şi persoanele.

Afişul.

Intre atîtea persrnagii
Cîte s'a fotografiat
Va fi unul ce-o să iasă
Prea afar'din cale,. umflat.

INFORMAŢII

De la Cercul Didactic. — Eri Duminecă 23 Octombrie, a fost a doua convocare a comitetului cercului didactic, pentru regularea gestiunii anului 1909 | 1910. Au luat parte un număr relativ mic de membri, de şi cercul numără peste 150 de membri, institutori, maeştri şi profesori. Universitatea, n'are de cît 4 membri în sînul cercului didactic.

D. casier C. Andriescu a expus situaţia Casei, nu tocmai înfloritoare pentru anul încheiat; adunarea a descărcat pe casier şi pe vechiul comitet de gestiunea anului trecut, potrivit raportului comisiei de control.

S'a ales un nou comitet compus din d-nii *I. Ursu* şi *Har. Vasiliu* din partea profesorilor Universitari, d-nii Sol. Haliţa, Gh. Ghibănescu şi Neagoe Popea din partea profesorilor secundari, şi d-nii Lazăr Grecea şi d-na Maria Tulbure, din partea institutorilor primari.

Din vechiul comitet au arătat dorinţa de a se retrage d-nii C. Meisner, fiind acum secretar general, d. C. Andriescu şi d-na Popescu, fiind prea ocupate cu alte afaceri ale şcoalei şi altor societăţi culturale; iar regretatul St. Popescu a încetat din viaţă în Septembrie.

In adunare generală s'au emis mai multe desiderate dintre care cel mai de samă e ca cercul didactic din Iaşi să lupte pentru a căpăta un local propriu cu biblioteca, sala de conferinţe şi chiar un cinematograf, care a devenit aşa de necesar educaţiunei tinerimei şcolare.

Adunarea a pus îndatorire noului comitet să mijlocească pentru realizarea acestor dorinţe legitime ale corpului didactic ieşan.

Noul comitet al cercului didactic se întruneşte astăzi Luni 24 Octombrie oarele 5 p. m. pentru a se constitui şi a lua primele măsuri de administraţie interioară a cercului.

Comemorarea profesorului C. Petrescu.—Ieri la oarele 10 a. m. la cimitirul Eternitatea a avut loc o ceremonie în scopul de a se comemora fostul Profesor al şcoalei comerciale din localitate.

Au luat parte la ea foştii colegi de profesorat, cum şi actualii profesori ai şcoalelor comerciale cu elevii respectivi.

In urma unui serviciu divin, ţinut la mormîntul def. Petrescu, au urmat cîteva cuvîntări ocazionale, ţinute de d-nii V. I. Radu, prof. Leon Cosmovici, C. Marinescu, directorul Băncii Naţionale din Iaşi, Rasidescu tiporaf din Bucureşti şi prezidentul Uniunei absolvenţilor şcoalelor comerciale din acel oraş, Georgescu inspector şcolar, Dimitriu, Ballo şi Trancu, aceşti din urmă foşti elevi ai defunctului.

In asistenţă am putut observa pe d. A. A. Badareu, d. Cosmovici, delegat din partea Primăriei, Alexianu şi Georgescu inspectori şcolari, delegaţi de ministerul Instrucţiunei şi un public numeros.

La oara 12 din zi, ceremonia s'a terminat.

Absolvenţii şcoalelor comerciale au găsit prilejul nimerit, mai cu samă că veniseră din diferite părţi ale ţerii, să se întrunească la o agapă colegială şi prietenească în sala Bragadiru.

Aceasta a avut loc la oara 12 jum. p. m. S'au ţinut toasturi de d-nii P. Ballo, V. I. Radu, I. Georgescu, A. A. Badareu şi Leon Cosmovici.

Dl. A. A. Badareu a ţinut sub farmecul cuvîntării sale întreaga asistenţă, arătînd trăsăturile caracteristice ale celui dispărut pe vecie dintre noi.

A schiţat viaţa lui Petrescu mai mult din punct de vedere social, arătînd că el este elevul lui Petrescu pentru partea economică, după cum Petrescu a fost elevul său pentru partea politică.

El, Badareu, a putut face din Petrescu un consilier comunal, dar Petrescu a făcut din Badareu un adept al ideilor economice ale lui. Sub inspiraţiunea acelor idei, Badareu se află astă-zi în comerţ şi tot condus de acele idei, dînsul dă copiilor săi o educaţiune utilitară, pe unul îndemnîndu-l la comerţ, pe altul la agricultură, iar pe celalt la industrie.

O mare animaţie a domnit în tot timpul cît a ţinut acel dejun.

Au luat parte la el aproape o sută de absolvenţi ai Şcoalei din Iaşi, răspîndiţi astăzi, în deosebite unghiuri ale ţării.

La ora 3 p. m. a avut loc o întrunire a absolvenţilor Şcoalelor Comerciale în localul camerei de comerţ din localitate.

Preşedintele întrunirei d. V. I. Radu, a arătat că în mersul evolutiv al învăţămîntului Comercial, am ajuns la o epocă, in care ar trebui adusă o încoronare a studiilor comerciale prin cercarea unei universităţi sau cel puţin a cîtorva catedre universitare la Bucureşti şi Iaşi, cu specializări către comerţ.

Au vorbit d-nii Trancu-Iaşi, C. Marinescu, Rasidescu, Sinigaglia, Ballo, C. Cerchez, prezidentul Camerei de Comerţ.

Toţi au insistat arătînd, că absolvenţii Şcoalelor Comerciale trebue să îmbrăţoşeze şi alte cariere de cît Banca, că trebue muncă, multă muncă, pentru a pătrunde, cum şi că de la aceasta va depinde viitorul economic al ţării.

S'a insistat de asemenea, ca să se facă o lege pentru organizarea corpului contabililor, cum există lege pentru avocaţi şi alte bresle.

Astfel s'a isprăvit ceremonia comemorărei fostului profesor de contabilitate de la şcoala superioară de Comerţ din Iaşi, fost şef contabil al Băncii Naţionale şi director a Casei de Scont din Iaşi, d. C. Petrescu.

Hymen.—Duminică 23 Octombrie a. c., ora 4 jum., a avut loc, căsătoria religioaăă a d-rei Florica A. Popovici, fiica amicului nostru, Econom Stavrofor Institutor Alex. Popovici şi a d-nei Efrosina A. Popovici, cu d. Ioan I. Blanariu, licenţiat în Matematici.

Serviciul religios a fost oficiat în Biserica Sf. Dumitru (Balş) de către Economul Stavrofor Pavel Savin, Protoereul Ţincoca şi Diacon Marţian.

Cununau d-na Loc. Cecile şi d. d. Loc. Popovici, d-na şi d. Rădulescu, şi d-na Clara şi d. Gr. Teodor.

Felicitările s'au primit în casa Economului Alex. Popovici, cu care ocaziune, s'a făcut şi logodna d-rei Maria Blanariu cu d. Mihai Luca, licenţiat în Matematici.

Dansul a continuat pînă a doua zi, animîndu-se din ce în ce, la sunetul muzicei militare, cînd tînăra pereche a plecat la Paris.

Din numeroasa asistenţă remarcăm

Doamnele: Efrosina Popovici, Maria Blanariu, Maior Vereanu, Clara Gr. Teodor, Cecile Ltc. Popovici, Bogdan, Eug. Rădulescu, Maria Eraclide, Petrescu, Gheorghiu C., Ortansa Finichi, Petrov, Stegărescu, Munteanu, Aglaea D. Oltinescu, Vasiliu etc.

Domnişoarele: Alice A. Popovici, Maria şi Aglaea Blanariu, Ciocaneli şi Fofo Eraclide, Rădulescu El., Olga Poliacov, Vasiliu Elena, Lucreţia Stamate, Floreau M., Petrov, Romanescu, M. Georgescu, Frosica Neculau, Elena şi Eug. Popovici, Niculescu, Gavrilescu, Călimănescu, El. Oltinescu, Aneta Botez, Lucreţia Munteanu, Eliza Grăjdeanu, Maria Dimitriu, Pilescu, Poruzan, Dizem, Damaschin Olga, Constantinescu M., Adela Petrovici, Artemiza şi Georgeta Teodor.

Economii Stavrofori Stamate şi Vereanu, Maior dr. Vereanu, I. Petrescu, Ltc. Gotcu, Vîrlănescu, Cosmiţa, Ltc. Strat, Ioan Bogdan, Ltc. Popovici, Petrov, Stegărescu, D. Costiniu, Vasile Blanariu, Buicliu, C. Manariu, Vuza C., Andrian Constantinescu, Popovici I. Eugen, N. Stefănescu, Petru Tutoveanu, G Vasiliu, D. Oltinescu, Cesar A. Popovici, Eduard Popovici, Bubi Tuffli, A. Faur, Mihai Borcea etc.

A apărut „Curierul Judiciar", anul XX No. 68 cu data de Duminică, 23 Octombrie, avînd un bogat sumar.

Licitaţia pentru darea în exploatare a 5 parchete din pădurea Mîrzeşti-Tăuteşti, proprietatea şcoalei de gospodărie rurală Procopie Florescu, ce urma să aibă loc azi la Prefectura judeţului, s-a amînat.

La spitalul sf. Spiridon a încetat din viaţă Ioan Creţescu notarul comunei Costuleni.

HERNIA

Agentul BANDAJELOR BARRERE LA IAŞI

Suferinzii de hernie din acest oraş, cari voesc a alina această infirmitate adoptînd bandajul Barrere, vor avea şansa de a avea între iei pe Agentul Barrere, care va fi: **la Iaşi:**

la HOTELUL BINDER

Bandajul Barrere numai are nevoie de reclamă, căci la copiii asigură vindecarea şi la persoane mari de ambele sexe menţine la perfecţiune hernia, făcînd a uita infirmitatea.

Profitaţi de această ocaziune

A apărut coala 24 din dicţionarul biografic romîno francez ilustrat *Figuri Contimporane din România*, sub direcţiunea d-lui *T. Arghezi.* Această nouă coală cuprinde următoarele biografii: D. *Jules Borel*, directorul general al societăţilor de tramvae din Bucureşti; d. Dr. *V. Gr. Borgovan*, profesor de limba germană şi filosofie (Bucureşti); d. Dr. *D. G. Boroianu*, profesor la facultatea de teologie din Bucureşti şi administratorul Casei Bisericei; d, *Lascăr L. Borş*, chimist, fost deputat; d. *Petre Borş*, avocat; d. *C. E. Bosianu*, referendar la Inalta Curte de Conturi; d. *Elie N, Bosianu*, fost secretar general al Ministerului de Finanţe; d. *Ioan Bosnief*, medic militar; d. *N. Bosnief Paraschivescu*, avocat, (Bucureşti); d. *C. C. Bossie*, magistrat (Bucureşti); d. *V. Bossy*, consilier la Curtea de Casaţie; d. *G. G. Boteanu*, avocat, fost primar (Constanţa); d. dr. *Haralambie Botescu*, (Bucureşti); d. *Corneliu Botez*, consilier la Curtea de Apel din Galaţi şi iniţiatorul monumentului inaugurat acum al poetului Eminescu, la Galaţi; d. *Matei François N. Botez*, avocat (Vaslui); d. *Mihail D. Botez*, industriaş (Bucureşti); d. *Nicolae Şt. Botez*, inginer (Vaslui); d. *Gr. M. Bottea*, de la Ministerul de Interne; d. *Michel Bonquat*, pictor francez, autorul „Albumului Moldo-Valac" de desenuri şi vederi româneşti, scos la Paris în 1843.

Fie-care din aceste biografii ie însoţită de cel puţin un portret şi toată coala cuprinde un număr de 25 de ilustraţii. Printre acestea trebuesc citate admirabilele reproduceri după cîte-va tablouri, adevărate piese de muzeu, din preţioasa colecţie a d-lui Jules Borel: *Natura Moartă*, de Franz Snyders (şcoala flamanda), *Sf. Maria Magdalena* de Careno de Mirano (şcoala madrilenă); *Sf. Petru în Extaz* de Alfonso Cario (şcoala seriliană); *Pogorîrea lui Christ de pe Cruce* de Iacobo da Ponte di Bossano; *Peisaj din Alpi* de pictorul elveţian *Ch. Dubois*, etc.

Redacţia şi Administraţia: 19, Str. Italiană, Bucureşti.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 10 Octombrie, preţurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.20
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.60
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte şi urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obişnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită.	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		%
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găseşte dimineaţa de la orele 5—11 a. m. şi seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găseşte higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantităţi însemnate de vinuri naturale excelente, noi şi vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumaţii cu următoarele preţuri:

Vin alb vechiu de masă	0 90	litru
„ roş „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roş „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Ultime INFORMAȚII

Ministrul de interne a cerut azi epitropiei Sf. Spiridon, să-i înainteze de urgență raportul anchetei, cu privire la bolnavii ficlivi din secția III a, precum și rapoartele, pe care medicii diferitelor secțiuni le-au adresat cu prilejul acestei anchete.

D-na general Manu și d-ra Odobescu, delegatele societății Ortodoxe naționale a femeelor române, au sosit în Iași, pentru a lua parte la întrunirea societății, secțiunea Iași, care va avea loc, în aula Universității, astă-zi Luni și mîne Marți, 24 și 25 a lunei, ora 3 p. m.

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de județ că a revenit asupra măsurei de a se mai reține la frontieră pașapoartele călătorilor, care vin din localități contaminate de holeră sau ciumă; de aseminea a dispus ca de urgență să i se înainteze ministerului pașapoartele rămase de la călătorii care nu s'au prezentat polițiilor orașelor sau secțiilor de jandarmi spre a li se da în primire.

Primim o plîngere din partea prietenului nostru, d. dr. C. Ionescu, că locatarul d-sale d. Gh. Scorțescu, deputat al Iașilor, nu numai că i-a cauzat stricăciuni și daune la imobilul său din str. Cogălniceanu, dar l'a silit să stea cu bagajele și mobilele afară 3 zile, închizîndu i casa după ce se mutase, din care cauză i s'au îmbolnăvit copiii.

Nu ne miră faptul din partea d lui Gh. A. Scorțescu, dar d. dr. C. Ionescu apelînd la prefectul poliției, d. căpitan Stroja și a trecat mînele și a spus că nu se amestecă și nici poate face ceva d-lui Scorțescu.

In cele din urmă, d. dr. C. Ionescu a adus telegrafic cazul la cunoștința d-lui ministru de interne cerînd protecțiune, în contra abuzivului locatar.

Descoperirea unei crime, făptuită acum două săptămîni, în com. Prisecani.—Eri s'a prezentat la Circ. V de poliție, locuitorul Gh. G. Diaconu, din comuna Prisacani, reclamînd că prin iarmarocul de la Abator a văzut pe un consătean al său îmbrăcat cu niște haine pe care le cunoștea că erau ale fratelui său Vasile Gh. Diaconu, dispărut din comună de vre-o două săptămîni.

Imediat comisarul Ciudin, a trimis un sub comisar la iarmaroc, și după arătarea reclamantului, a arestat pe acel sătean anume Vasile I. Miron, aducîndu-l la secție.

La interogatorul luat, numitul declară că, în adevăr hainele de pe el sunt ale lui Vasile Diaconu, cu care plecase acum două săptămîni din sat, spre a veni la Iași și a căuta de lucru, dar că le a cumpărat de la el.

Luat mai din scurt, Vasile Miron face următoarele mărturisiri și anume:

Declarația criminalului: Acum două săptămîni, într'o seară, s'a dus împreună cu V. G. Diaconu, la cîrciuma din sat a lui G. Goldan, unde cumpărînd niște rachiu, au băut împreună. După aceia au plecat spre Iași. In apropierea pădurei Moreni, a sărit în spatele lui Diaconu și trîntindu-l jos, l'a strîns cu mîinele de gît, pînă ce nu a mai suflat. După aceia, l'a tîrît pînă în pădure, unde după ce l'a desbrăcat de haine l'a îngropat, astupînd groapa cu frunze uscate și crengi, spre a nu se cunoaște locul.

S'a anunțat imediat pe d. Prim Procuror, care a delegat cu facerea anchetei pe d. procuror Aslan, care a plecat astăzi la Prisecani, însoțit de medicul legist și comisarul Ciudin, pentru a dispune dezgroparea cadavului.

După declarația asasinului, mobilul crimei a fost furtul hainelor. Se bănuește însă că ar fi fost cu totul altul, neadmițîndu se că pentru niște haine se poate săvîrși o crimă așa de grozaoă.

Brigada de siguranță a arestat pe individul Const. Vieriu, dovedit ca autor al furtului de viițe de vie de la via d-lui Chilimoglu.

Numitul a fost înaintat jandarmilor rurali de la Bucium, pentru continuarea cercetărilor.

Duminică va avea loc la facultatea juridică, alegerea unui decan pe un nou period de 2 ani, în locul actualului.

Consiliul comunal, care avea să se'ntrunească Sîmbătă, n'a putut ține ședință, neputîndu-se complecta numărul membrilor.

Foștii intendenți ai Spiridoniei, dați în judecată, după cum am anunțat, au fost citați pentru azi de judecătorul de instrucție, care instrucește afacerea.

Ministerul de interne a luat măsura sanitară de a opri circularea cetelor de țigani nomazi din comună în comună și din județ în județ dispunînd tot odată să se anunțe medicii respectivi din localitățile unde ei sosesc.

Din Vaslui ni se comunică că eri a încetat din viață avocatul Filipescu-Dubău, fost deputat.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

Crima din Bozieni.—Astă noapte între oarele 11 și 12 cinci indivizi necunoscuți s'au introdus în locuința d-lui Petru Manițalui, proprietar din com. Bozieni, cotuna Săcăleni, jud. Roman, au legat pe d. Manițalui precum și pe servitoarea acestuia cerîndu-le bani. Victima le-a dat 380 lei.

Criminalii nemulțumiți numai cu atîta au stropit cu gaz cămașa vicimei, i a dat foc apoi, cauzîndu i grave leziuni și arsuri, determinîndu l astfel să le mai dea încă 4500 lei.

In urmă luară toată lingeria, hainele, bijuteriile, 3 verighete de aur, mai multe linguriți de argint și un ceas de aur. Apoi doi dintre criminali au eșit din casă și au luat din curte un cal al vechilului Hotineanu.

Venind în acest timp pîndarul moșiei, hoții l'au legat și pe el, după care au dispărut.

Se fac cercetări pentru descoperirea criminalilor.

Ministerul de răsboiu, direcția administrativă, a admis pentru examenul de sublocotenent, pe sub ofițerii Teodor Manea și I. Ionescu ambii din Galați.

Examenul se va ținea de la 15 Martie la 1 Aprilie 1912.

Un mănunchi de tineri tecucieni au hotărît să dea în ziua de 30 Octombrie, o serbare literară, la școala din București, în amintirea lui Stefan Petică, regretatul literat.

Azi a venit în judecata tribunalului secția II-a, apelul lui Natan Wachtel, în contra cărței de judecată a judecătorului ocolului I, prin care acesta, își declină competența, considerînd fapta lui Wachtel ca urmînd să fie judecată de Curtea cu juri.

Procesul însă nu s'a judecat, de oare ce primul procuror Adam Bercea, care în mod excepțional a ocupat, în acest proces, fotoliul ministerului public, pentru a armoniza cu avocatul părței civile, d. Abgar Buiclîu, a rădicat un incident, cerînd ca tribunalul să se desiseze de această afacere și să trimată dosarul secțiunei I-a, care a fost înainte sezizată de un alt apel al inculpatului.

Tribunalul, constatînd că la dosarul apelului de la secțiunea I, se află o declarație a lui Natan Wachtel, că și retrage acel apel, întru cît însă, trib, secțiunea I-a n'a luat act de această declarație, care urmează deci să fie discutată la termin, a dispus amînarea pur și simplu a procesului, pînă după judecarea primului apel de către s. I.

Școlare.—D-ra Eugenia Rațiu învățătoare de la Slobozia Clinceni (Ilfov) s'a transferat în Sîrbi jud. Dorohoi.

— S. Sofronie dela Lunca Banului la Pălucești jud. Fălciu.

— Ion N. Scutariu dela Ruși (Suceava) la Forăști (Suceava).

— V. Vasiliu dela Forăști (Suceava) la Ruși.

— Petre Popa dela Hălăucești la Dagâța, Mănăstirea, jud. Roman.

— Ion Ulea de la Vineșești la Cordeni jud. Fălciu.

— V. Vasilache dela Brăhășoaia Cîntălărești (Vaslui) la Rășești (Fălciu).

— Gh. Manoilescu institutor dela șcl. de băeți Mizil la Huși, băeți No. 3.

Băetul Vasile Sîrbu, fiul Elenei Vasile Sîrbu, de la școala de fete din Sărărie, pe cînd se umbla prin curte, a căzut într'un canal, fracturîndu-și un picior.

Nenorocitul a fost internat la spitalul sft. Spiridon, secția d-lui dr. Anghel.

Funcționarii comerciali, s'au întrunit eri, la orele 4 p. m. în localul societății lor.

După discuțiune, s'a ales o delegație care să reprezinte societatea la congresul Funcționarilor din București.

Tinca Nacu, din bulevardul Ferdinand No. 16, a încercat să se sinucidă, bînd o cantitate de anilină dizolvată. Ea a fost transportată la spitalul sft. Spiridon, unde a fost internată.

Pe ziua de azi s'a constatat în oraș un nou caz de anghină difterică.

D. Colonel Brociner a donat 1000 lei în folosul spitalului israelit din localitate.

In satul Bivolari s'au îmbolnăvit mai mulți rămători, cu semne ce dau bănuială de boală epizootică.

Incendii.—Șeful secției de jandarmi raportează, că astă noapte au ars pe moșia Bivolari cinci girezi și un stog de orzoaică netrierate, proprietatea d-lui dr. Florian Costiner, arendașul moșiei Bivolari.

Pagubele se urcă peste 15000 lei.

Recolta era asigurată. Cazul se cercetează.

— Tot alaltăeri s'a aprins și ars în com, Holboca 2 girezi de trifoi, proprietatea d-lui A. Blumenfeld și căpitan Sturza.

Focul a luat naștere de la scînteile mașinei de trier.

Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Judiciare.—Camera de punere sub acuzare, a trimis în judecarea Curței cu juri din Bacău, pe Vasile Mocanu, Iancu Cincescu, Ion Frunză și Ghiță Guranda, pentru faptul de atentat cu violență la pudoarea fetei Natalia Habet, din com. Letea, jud. Bacău.

— In ziua de 29 Octombrie a. c. se va judeca apelul făcut de d-na Stella Morțun și alții, în procesul pentru încalcarea a 100 hectare din pădurea Păucești din jud. Bacău, proprietatea Statului.

Noul program de astă seară Luni, 24 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

„Victima Mormonului", extraordinară, dramă socială de o desăvîrșită artă. Ultimul și cel mai superior produs al Scandinaviei. Interpretarea, scenăria și tehnica sunt de o măestrie incomparabilă.

Joacă actorii teatrului regal din Copenhaga, cari au interpretat, drama „Pacatele Tinereței", desfășurată acum două săptămîni pe pînza cinematografului Pathé-Frères.

„Victima Mormonului" este o complectă piesă teatrală în trei acte.

Șerpii uriași și celebra îmblînzitoare Tilly Bébè—Fiul necredincios, roman însuflețit—In nouri, comedie—Precum și cel mai nou număr din Pathé Journal, cu modele, sporturile și telegramele însuflețite.

Sunt de asemenea cuprinse în noul program: Serbările jubiliare ale Universității ieșane, cari au avut loc în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie a. c luate întocmai după natură.

Spectatorii vor avea prilejul să se convingă și mai mult, cu cîtă precizie și adevărne sunt redate faptele, întîmplările viața și cea mai mică mișcare de către miraculoasa invenție modernă, cinematograful. Ieșenii vor vedea pentru I-a oară orașul lor, străzile lor și întreaga solemnitate, pe pînza cinematografică.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească și în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicații în romînește.

Ultima oră

București 24 Octombrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

50,000 lei No. 56114.

5,000 lei No. 9663, 15404.

3000 lei, 56143.

2,000 lei No. 13844, 34545, 24642 49953, 28581, 53143, 20838.

1000 lei 5247, 22781. 41164, 52163 59541, 52815, 41475, 23499, 45109 50998 14540, 11562, 31300, 19926.

500 lei No. 1257, 1719, 11571 14492, 2032, 45252, 48770, 55250, 2923 25365, 58782, 45828. 41808, 24115 40054 47069, 10899, 11518, 21163, 1608.

Procesul Baroni-Dr. Gheorghiu

Bacău.—Se cunosc imprejurările în care s'a petrecut incidentul de astă vară între d-nii dr. Gheorghiu, medicul spitalului din Bacău, și dr. Al. Baroni, licențiat în drept din Paris, fiul d-rului E, Baroni.

Acest incident a dat loc la un proces corecțional, care se judecă astăzi înaintea trib. de Bacău.

Din partea d-lui Baroni pledează d-nii avocați Leon Sachelari și Cancicov, iar doctorul Gheorghiu este asistat de d. avocat Lascar Antoniu.

Judecarea acestui proces care pasionează în mod deosebit pe băcăoani, a atras la ședință un numeros public.

Ședința Sinodului

Protestul fostului episcop de Roman

Serviciul religios

București.—Astăzi s'a deschis seziunea ordinară a Sinodului, cu solemnitatea obișnuită.

La orele 9 jum. dimineață, s'a oficiat la Mitropolie un serviciu religios, de către archiereul Teodosie Ploeșteanu. Asistă membrii Sinodului, d. ministru Arion și d. Boroianu.

La oara 10 jum. s'a oficiat un al doilea serviciu religios, în capela Sinodului, după care d. Arion, citește Mesagiul regal, prin care Sf. Sinod, este convocat în seziune ordinară.

Deschiderea ședinței

Ședința s'a declarat deschisă, la oarele 11.

Episcopul Nifon citește procesul-verbal al ultimei ședințe, care se aprobă.

Nu s'a rostit nici o cuvîntare.

Alegerea comisiunilor

Se procede apoi la alegerea diferitelor comisiuni.

Se aleg.

Secretari: episcopul Nifon al Dunărei de jos și archiereul Calist Botoșăneanu.

In comisiunea de petițiuni: Pe înalții Prelați, Sofronie Craioveanu Teodosie Ploeșteanul și Nicodem Băcăuanu.

In comisiunea pentru cărțile bisericești; pe episcopul Conon și archiereii Meletie Constantianu și Calist Botoșăneanul.

In comisiunea pentru muzică: pe Inalții Prelați Nifon, Dionisie și Eugeniu Pitești eanul.

In comisiunea de reviste: pe archiereii Valerian Rămniceanu, Sofronie Craioveanu și Teodosie Ploeșteanul.

Diferite cereri

Se dă cetire cererei preotului Sîrboianu, care cere să fie ertat de acuzările aduse fostului Mitropolit Primat.

Aseminea se citește cererea preotului Păunescu, care arată că pe nedrept a fost caterisit.

Episcopul Nifon al Dunărei de jos, propune a se revizui și a se retipări vechile cărți bisericești. La această propunere se unește și d. Arion, ministru de culte.

Protestul episcopului Saferin

Imediat apoi să dă citire unui nou protest, adresat Sinodului, de către I. P. S. Sa Saferin, fostul episcop de Roman.

In acest protest, episcopul arată că judecata Sinodului a fost și este nedreaptă. Analizează modul procedărei și susține nedreptatea și ilegalitatea, atît în ceia ce privește achitarea Mitropolitului primat cît și al condemnărei sale.

Protestul se termină, zicînd: „Sunt și rămîn episcop al Romanului, și rog pe Prea Sfinții Părinți, să chibzuiască în liniște și să revie asupra nedreptății comise, căci altfel se vor provoca mari turburări, amenințătoare păcei în biserică".

*

Sinodul a hotărît, ca discuția acestui protest, să se facă în ședința viitoare.

Acordul Franco-German

Paris.—Guvernul a primit răspunsul celor mai multe dintre puteri cu privire la acordul Franco-German asupra Marocului. Pretutindeni acordul a fost primit favorabil.

NOUI LUPTE

Constantinopol.—După o depeșă din 3 Noembrie, de la granița tunisiană, sosită la agenția locală, turcii au mai avut o luptă la 1 și 2 Noembre, repurtînd victorii.

Ei au ocupat cazarma de cavalerie și cartierile Dahra și Zaonia, situate la răsărit și sud est în afară din cetate. Turcii au luat 4 tunuri, 2 mitralieze, muniții și provizii.

Musulmanii din Tunisia au proclamat boicotarea anti italiană.

Romînia și situația în Balcani

Constantinopol.—Ziarul „La Jeune Turquie", publică o telegramă din Londra, prin care se spune, că față cu situația în Balcani, guvernul romîn, a hotărît ca excedentul de 50 milioane al ultimului exercițiu, să fie în întregime afectat pentru pregătiri militare și nici de cum pentru alte destinațiuni, cum s'a procedat în anul trecut.

Asasinarea primarului Hosnna

Constantinopol.—Știrea despre asasinarea lui Hosnna, fostul primar din Tripolis, se confirmă.

El a fost ucis de arabi, după ce a fost denunțat ca spion.

Apropierea Sîrbo-Bulgară

Sofia.—Azi s'a alcătuit un comitet pentru apropierea Sîrbo Bulgară economică. Programul comitetului declară că se va ocupa de chestiile curat economice fără a se amesteca în politică. Socialiștii au organizat la Sofia și în provincie meetinguri de protestare contra răsboiului și în favoarea unei confederații balcanice.

ANEXAREA OFICIALĂ A TRIPOLITANIEI

Roma.—Agenția Stefani anunță că regele a iscălit decretul care trece Tripolitania și Cirenaica sub suveranitatea deplină și întreagă a regatului Italiei.

*

Roma.—Agenția Stefani, anunță: a iscălit azi dimineața decretul următor: In urma propunerei prețedintelui consiliului de miniștri și ministrului de externe, auzind pe consiliul de miniștri avînd în vedere art. 5 al statului, am decretat și decretăm: Tripolitania și Cirenaica sunt puse sub suveranitatea deplină și întreagă a regatului Italiei.

Legea va stabili regulele definitive pentru administrarea regiunilor sus numite. Pînă ce acea lege va fi promulgat aceasta se va face prin decret regale. Acest decret va fi depus în parlament spre a fi prefăcut în lege.

Familia Storfer, fiind durerea a anunța moartea iubitului lor,

ISAC STORFER

încetat din viață după o scurtă suferință în seara de Duminică 23 Octombrie 1911, în etate de 65 ani, și vă roagă a asista la înmormîntarea ce va avea loc *Marți 25 Octombrie* ora 3 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuința defunctului. spre Cimitirul Israelit.

De închiriat *De la 26 Oct. 1911 un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi și apă.*

ȘI

De vînzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, corp al 2-lea, 3 camrre, 2 pivnite, grajd, șură și alte acarete.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșenescu No. 15*

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

C. JORNESCU

Doctor în Drept

AVOCAT

— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

Se caută un comptabil la firma DANIEL RECHLER (Iași).

De închiriat *în total sau în parte, imobilul din Str. Gh. Mîrzescu No. 24, compus din două apartamente mari în etaj și două mai mici în sub sol. A se adresa d-lui M. Barat, directorul școalei Cultura, str. Gh. Mîrzescu No. 26.*

De închiriat *în Stradela Albă No. 2, un apartament, compus din 4 sau 6 odăi, un antret, bucătărie și magazie de lemne.*

Doritorii să se adreseze la proprietar în ogradă.

Mobile HIRSCH

— Casa de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Sororeacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 12—2

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF — PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii) — **BYRRH**

Vînzare anuală milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) De vînzare la toate magazinele de consum din țară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intrunește în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

BROSSE TAPIS Prix 14 fr. R. GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco du Catalogue

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăverei No. 17

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: **prin mirosul lui plăcut, tinoinind ou totul esenţele**

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IASI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru iuprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Durerile de cap*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale* acute și dureroase cari au resistat la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să le mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES la detail 0f30

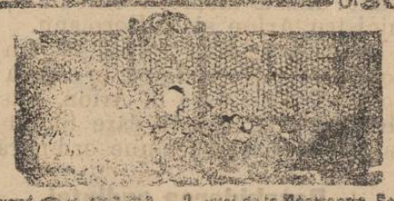

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

FONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

UĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU ÎN SPITALE DIN PARIS

Specificu prin excelență contra BOLELORU SIFILITICE și a teribilelor lori consecințe; dobândite sau ereditare, recente sau învetérate și rebele (accidenlori gurei și a gâtului, putredinii oselori) nici un alta medicamentu în lume nu posedă instrucțiunile ce conține Pesmeții Dr Ollivier.

Celu mai eficace și energicu dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DU DOCTEUR **OLLIVIER**

Acest pesmet cu un gust forte plăcut și de digestiune ușoră se conservă ani intregi în orice temperatură și climă. Dupe 4 ani de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINĂ constată eficacitatea lori constantă în bolele cele mai inveterate. — Ui broșure acompaniază fie care cutie.

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportu seu oficiel a Guvernului francesu, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeți oferă un remedu de compoziţiune constantă, de preparatiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot fi servite cari bunăoară.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDECINĂ — 60 ANI DE SUCCES ÎN TOTU PĂMÂNTUL

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executata de Ioban Kruyzanoski' lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Sf. Vineri 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul VIII—No. 1432—Mercuri 26 Octombre 1911

Activitate stearpă

Toată lumea se întreabă, care sunt proectele de legi ce guvernul, le va aduce peste trei săptămini inaintea Parlamentului.

Răspundem noi: nici unul. Guvernul n'are timpul să se ocupe de asemenea nimicuri. Preocuparea d-lui Carp, cînd a luat succesiunea liberalilor s'a mărginit la o singură chestie mare aceia a eftenirei vieței.

Problema a fost resolvată pe de-antregul și cu o extraordinară destoinicie.

Viața s'a eftenit considerabil în aceste 10 luni de guvernare junimistă și toate clasele sarace ale națiunei se scaldă azi în fericire și abundență. De-ar ține Regele pe d. Carp la putere macar o întreagă legislatură, s'ar întîmpla să vedem unica minune pe globul pămîntesc, că există o țară în lume, anume Romînia, în care nu se știe ce e sărăcia și în care mizeria a dispărut ca prin farmec, grație unui guvern boeresc.

Dar să lăsăm gluma la o parte, și să vorbim puțin serios, de și recunoaștem că e greu să vorbești serios cu d. Carp sau de politica d-sale.

Zilele trecute vorbind de politica economică a d-lui Carp, invederam cu fapte precise că această politică este un imens moft; că departe de a fi dat rezultatul de care se lăuda șeful junimist, din potrivă a produs un efect contrariu așteptărilor sale.

Că prețul alimentelor de prima necesitate s'a urcat și mai mult, că locuințele celor sarmani, au devenit și mai scumpe, că în sfîrșit viața claselor nevoiașe e și mai grea de dus, iar traiul a devenit pentru ele un adevărat supliciu, toată lumea o vede și o simte. Prin urmare, nici d. Carp, nici altul din guvernul d-sale, nu mai poate grăi un cuvînt de programul economic al guvernului, pe care cu atita alaiu și emfază membrii guvernului îl etalau în toate întrunirile publice ca o reformă de natură a revoluționa viața economică a țărei.

Toată reclama aceasta făcută în jurul programului economic, al guvernului, a putut dura 10 luni, cu vară cu tot, mai cu seamă ca în timpul verei, ori ce activitate politică e suspendată.

Acum am intrat în toamnă, lumea începe să se intereseze de chestiunile politice, iar peste trei săptămîni parlamentul își deschide porțile, pentru a-și începe viața celei de a doua sesiuni parlamentare.

Ei bine, cu ce se presintă guvernul, acestui parlament, care de și e socotit ca cel mai ticălos parlament, pe care l'a avut țara românească, totuși trebue să lucreze ceva spre justificare diurnelor ce are să încaseze?

Vedeți, nu vrem să fim pretențioși cu guvernul și să-i cerem reforme de natură organică.

Asemenea reforme nu se pot face de cit de guverne care au căpătat puterea prin forța și voința opiniei publice, cari au combătut în oposiție politica partidului ce deținea puterea și de ale cărei principii și concepții sunt diametralmente separați?

Dar dacă d. Carp, are șansa de a fi scuzat pentru modul cum a obținut puterea, ca să nu vină, cu reforme mari și serioase, nu e mai puțin adevărat că măcar crîmpeie de proecte de legi, trebue să aducă înaintea Parlamentului.

Pentru asemenea lucrări de mică importanță nu se cere nici pricepere, nici curagiu. Se vede însă că-i lipsește guvernului și una și alta.

Pricepere — pentru că încetînd de multă vreme de a face politică de idei și opoziție de partid, creiatoare în țară de curente de opinie publică, și mulțumindu-se numai cu mila regală, d. Carp, n'a mai simțit nevoia să studieze problemele politice și sociale, care interesează actualmente națiunea. Curagiu — pentru că știind că toată clădirea guvernamentală, stă numai pe degetul regelui, iar nici de cum pe forța partidului și simpatia națiunei, o asemenea clădire se poate, în ori ce moment și într'o clipă dărîma, atunci cînd s'ar încerca să se hazardeze în acte de guvernămînt cu caracter mai serios.

De aceia se explică pentru ce activitatea guvernamentală a d-lui Carp, e atît de stearpă, și pentru ce în toată apropiata deschidere a parlamentului, nu se vorbește și nu se vede nimic care să ne arăte ce va mai face guvernul în scurtul timp cît va mai deține puterea.

Democrat

„Să chibzuiască în liniște"

Noi am spus de mult, chiar din ziua în care Sinodul și-a dat celebrele sentințe, prin care fostul mitropolit Athanasie Mironescu a fost achitat, iar P. S. Sa Episcopul Saferin condamnat, că scandalul din Biserică nu va înceta, și că, mai mult, va lua proporțiuni mai mari.

Dreptatea noastră a ieșit la suprafață.

Pe de o parte demisia lui Athanasie Mironescu a avut în opinia publică unicul răsunet ce-l putea avea, că a fost prețul achitării scandaloase a fostului mitropolit și al condamnării și mai scandaloase, a Episcopului de Roman Iar pe de altă-parte, atitudinea demnă, persistentă, înălțătoare, a acestuia, de a se plinge Sinodului de nedreptatea ce i s'a făcut, de a cere revenirea asupra condamnării sale nedrepte, adăogînd că în ori-ce caz este și se consideră Episcop al Romanului.

Cît de suggestive sînt ultimele vorbe ale protestului înaltului prelat:

„Sînt și rămîn Episcop al Romanului „și rog pe Prea Sfinții Părinți să chib„zu ască în liniște și să revie asupra „nedreptății comise, căci alt-fel se vor „provoca mari turburari, amenințătoare „păcii în biserică".

Da, **să chibzuiască în liniște** *sfinții părinți, pentru că sentințele lor n'au fost chibzuite în liniște, și chiar n'au fost de loc chibzuite. Supuși tentațiunilor și ingerințelor guvernului, membrii Sinodului au pronunțat două sentințe nedrepte, dînd o dublă lovitură unui om nevinovat: condamnîndu-l și achitînd vinovatul dovedit și în contra căruia luptase, condus de un înalt principiu.*

Să chibzuiască în liniște *sfinții părinți și să se gîndească, că aici nu ie vorba numai de soarta unui singur om, ci de soarta unei instituții întregi, a cărei conducere o au și de care ei sînt răspunzători. E vorba de creditul adînc zdruncinat al Bisericei în opinia publică, prin purtarea scandaloasă a judecății ce au dat membrii Sinodului, prin denegarea de dreptate, mai bine zis, de care s'au făcut vinovați.*

Și chibzuind în liniște, sfinții părinți vor putea vedea că în interesul dreptății și al liniștei în Biserică, nu există altă soluție de cît a revenirii asupra greșelei comise.

Această soluție se impune cu atît mai mult, cu cît ea va fi dovada nestrămutată a dreptății divine, triumfătoare asupra dreptății lumești și mai ales asupra dreptății guvernului, care a căutat și a reușit să traficheze politicește într'o chestiune tot atît de departe de politică ca soarele de pămînt.

Să chibzuiască în liniște deci sfinții părinți, și mai ales să nu trăgăneze chibzuința lor, căci au avut destul timp să se gîndească, iar lumea s'a plictisit așteptînd atîta ca lucrurile să-și reia mersul lor normal.

Și doar se știe, că plictisirea poporului este semnul sigur al revoltei sufletești.

Roza vînturilor

Ne amintim cu toți din studiile elementare de Fizică, despre un foarte distractiv instrument, care se întoarce cum bate vîntul și numai după ce s'a întors se poate cunoaște ce vînt bate. In situația acestui instrument ușurel a ajuns fizicianul și chimistul nostru dl. Șumuleanu.

Situația aceasta, însă, este mai tristă pentru ziarul guvernamental local, care luîndu-se și el după dl. Șumuleanu, se întoarce împreună cu el; publică într'o zi rapoarte care'l apără, iar în altă zi îl somează să se astîmpere.

Nouă, care privim indiferenți schimbările de busolă ale d-lui Șumuleanu, ne este absolut indiferent în ce termeni se află d-sa cu oficina guvernamentală de la care, la nevoe, își așteaptă sprijin și salvare.

Ne place, însă, să constatăm că și d-sa nu face de cît să oglindească lipsa absolută de orientare, care a caracterizat totdeauna ceata prietenilor săi politici, naționaliștii fără busolă. Ceea ce ne place mai mult, însă, este confirmarea ce ne dă acum ziarul guvernamental, despre oscilațiile acestui celebru personaj. In adevăr în somația ce'i făcea în numărul său de ieri, ne arată că ceea ce am spus noi altă dată, nu este de cît prea adevărat: Dl. Șumuleanu „se lingușește la toate partidele politice" pentru a fi ridicat la rangul de profesor".

Cum-că acum și acest interesant caracter întoarce spatele guvernului, ca atîția alții, care nu știau cum să se plece mai jos în primăvara trecută, nu este de cît o nouă dovadă de tăria convingerilor care cimentează marele partid național.

Cum-că, iarăși, vîntul care agită acum această giruetă politică, este dușmănia personală sau științifică, cu vre unul din chimiștii care sunt „prieteni politici" ai ziarului guvernamental, ne dovedește că între chimiști convingerile politice sunt floare la ureche și că la nevoe știu să lingușească „toate partidele politice".

Peste hotare

Mandarinii din China și mandarinii nostri

Parcă la noi fusese odată ceartă mare, în a se ști, dacă doctorii în medicină au dreptul la conducerea destinelor țărei și nu numai avocații.

Discuția a fost provocată de ura grozavă, pe care d. D. Sturza o nutrea pentru corpul avocățesc.

La noi chestia a fost clasată,—dar a fost rezolvită în China, unde un doctor în medicină, se găsește azi, în fruntea mișcărei revoluționare.

Anexarea Tripolitaniei și războiul ce a urmat, interesează cu deosebire Europa, pentru consecințele ce eventual poate să aibă, așa că se dă o prea ne însemnată atențiune celor ce se petrec în China.

Și cu toate aceste e prea interesantă mișcarea revoluționară din China, condusă cu un tact deosebit și fără multă vărsare de sînge. Ultimele știri arată, că dinastia mandciurană, domesticită, a făcut nenumărate concrsiuni și e pe cale a face altele.

Nu va trece mult și China va avea o constituție și un minister responsabil, dacă nu se va intemeia chiar o republică model, de pe care multe țări își vor lua exemplu.

Dar mai ales va dispare o organisație, care la urma urmei a înfricoșat întreaga populație: vor dispare mandarinii.

Prin mandarini se'nțeleg toți acești mari guvernatori și vice regi, care pînă eri, erau încă a tot puternici în China. Ei se credeau veniți deadreptul înzestrați cu atot puternicia cerească. Dispuneau de viața și averea poporului, fără a da vre-o socoteală de faptele lor.

Un distins ziarist francez, povestește în această privință un fapt caracteristic.

Sosise într'un orășel chinez și fu importunat de cîți-va hamali chinezi. Se plînse mandarinului, cu unicul gînd de a se face acelor hamali o admonestare. Dar mandarinul, zimbind, îl rugă să treacă peste o oră.

N'a trecut ora și în piața publică, au fost aduși între baionete 30 de chinezi, luați din grămadă, cari n'aveau nici un amestec cu supararea francezului. Alăturea de ei mergea calăul. Fără nici o judecată, acei 30 chinezi fură trîntiți la pămînt, iar calăul primi ordinul să le retezească capetele, ordin ce fu executat, cu o cruzime mai mare, de cum se taie vitele în abatoarele europene.

Ziaristul francez fugi îngrozit, — iar mandarinul decretă ziua aceasta, ca mare zi de serbătoare.

Vor dispare mandarinii în China și va incepe o eră nouă.

Dar o teamă mai mare cuprinde azi o populație, așezată la porțile orientului — nu cum-va d. Carp, — altă dată propagatorul unei ere nouă, rămas singur, fără a avea în ajutorul seu acel puternic element democrat, care ar fi o adevarată pavază pentru interesele țărei, —să nu alunece pe povîrnișul unor închipuiri și sfaturi particulare, și sub înclinul unei reforme descentralizatoare, să transplante în țară, mandarinii cari dispar din China.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre sublim și ridicul

Pierdută între noutățile numeroase ale zilei, a circulat, pe ziua de eri, în unele ziare din Capitală și o știre... literară, cam în cuprinsul următor.

Ziarul partidului liberal din localitate publică un comunicat autorizat, prin care face cunoscut că mai mulți membri ai elitei intelectuale din localitate: public, magistrați, avocați, profesori etc., fără osebire de culoare politică, vor alcătui în curînd un nou comitet eminescian *al cărui scop va fi mutarea monumentului lui Eminescu din colțul parcului municipal în grădina publică.*

Cea mai mare parte din membrii vechiului comitet vor face parte și din cel nou.

Comitetul se va compune din cel puțin 50 de persoane și va scoate în curînd o revistă.

Președinția acestui comitet va fi încredințată d-lor Vlahuță, Coșbuc sau Caragiale. Prin acel comunicat partidul liberal își mai ia angajamentul ca cea dintâiu activitate liberală, să transporte monumentul la locul arătat mai sus.

... E lucru netăgăduit că orașul Galați, ridicînd, din inițiativa cîtorva scriitori și oameni de inimă, un monument ilustrului poet, s'a onorat pentru tot deauna, ca să nu zicem că s'a reabilitat, dovedind că nu este numai, după expresia unui poet, un

„oraș cumplit de negustori"...

Dar ce notă de... provincie răsună în comunicatul pomenit mai sus și născut, fără îndoială, în cercuri anumite, unde literatura este întunecată de nourii politicei,—ba nu: ai politicianismului.

Făcutu-s'a politică în împrejurarea istorică a imortalizării celui mai mare poet al României? Nu știu și socotim că nu.

Fost-au jignite oare-cari personalități, oare-cari amoruri—proprii? Se poate! Dar ce însemnătate au lucrurile aceste, cînd, înaintea tuturora— și de-asupra tuturora—trebuia să planeze, dătătoare de gînduri luminoase și senine, imaginea sublimului cîntăreț sărbătorit în forma nemuritoare a bronzului?

Dar nu!

Iată că „elita intelectuală" a Galaților n'are ceva mai bun de făcut decît a da... comunicate de felul celui citat mai sus. Și ce anunță „elita" cu pricina, sau căutătoare de pricină?

...Că, fără a face politică, va urmări scopul de a.. strămuta monumentul sub cea dintâi administrație... liberală.

Știam că la Mizil, ori în alte asemenea importante centre politice, se strămută unicul felinar existent, cînd în fața casei primarului conservator, cînd în iața celui liberal, după cum e la putere un partid ori celalalt. Dar de cînd au monumentele literare soarta felinarelor politice din micile localități de provincie?

Se poate că s'ar destina vre-un loc mai frumos monumentului. Dar prea are aierul că această onoare îi s'ar face în ciuda cuiva, iar nu—din sinceră convingere și admirație pentru poiet.

De aceea ni s'a părut foarte ciudată notița—comunicat și ni s'a părut absurd de provocător cuprinsul lui, — a doua zi după desvăluirea monumentului.

Lăsați icoana marelui poet neumbrită de micile patemi și, pentru a nu profana sublimul,—păziți-vă de ridicol!

Rodion

Conflicte de idei

Corespondenta unei femei cu un om de scoală

II

Octombrie 19..

. . . . . .

Se poate să ai dreptate: fiind mai în vîrstă, meritul ar fi mai mare. Dar nu văd, întru cît trecerea frontierei ar fi trebuit să mă schimbe atît de mult... Cum aș fi putut să renunț cu desăvîrșire la ideile ce cu putere se înrădăcinaseră în mine? Cel puțin dă'mi un răgaz să mă reculeg.

Ași fi vrut să nu-ți dau decît lucruri de o importanță generală. Dar dacă îmi ceri amănunțimi „pentru că de multe ori acestea sunt mai prielnice" — mă supun cu toată inima. De la oricare altcineva, aș considera aceasta ca zis din politeță. Pentru d-ta însă, o asemenea presupunere știu, că ar fi o jignire. In orice caz cel mai folosit din această corespondență, sunt eu.

Primul curs l-am avut la Literatura franceză.

Un amfiteatru mare. Curat. Luminos. Peste o sută de studenți și studente, între care și două femei de peste 50 de ani, — ceea ce îmi mai scade din merit... — nu-i așa? E un amestec curios: toate vîrstele și toate naționalitățile.

Profesorul apare. E un om mai mult bătrîn. Slab. Urît. Are o barbă lungă și ascuțită. Vorbește însă, clar și frumos. A fost vorba despre *Eduard Rod*, care a scris romane de analiză psichologică. Aduse foarte mari laude acestui scriitor „de prima ordine", căci nu imită genul naturalist al lui Zola. Părerea profesorului este, că omul fiind un animal urît, viața nu trebue descrisă așa cum este.

Așa dar, îmi zisei, am a face cu un *idealist*. Noroc că există idealism și idealism, după cum există atîtea *isme* care amestecă ideile și credințele oamenilor... Legenda turnului Babel îmi vine în minte și mă pomenesc într'un moment dat, că profesorul continuă a descrie pe Zola și naturalismul lui, cît mai rău, iar fila carnetului meu rămăsese albă..

Cînd eșii de la curs entuziasmul meu se știrbise mult. Infățișarea puțin simpatică a profesorului și mai ales critica așa de nedreaptă, chipul de a fi înțeles pe Zola tocmai contrar, de ceea ce este el, îmi strînse inima. De altfel încheind, profesorul ne îndemnă să i cerem orice lămuriri: *„car il n'y a pas de sottes question; il n'y a que de sottes réponses."* Dar puteam eu oare să mă folosesc de această gentileță?

Eri dimineață am avut cursul de Pedagogie. Sunt introdusă de *Concièrge* în cabinetul directorului școalei normale unde se ține acest curs — directorul fiind și profesor la Universitate.

Dar mai întâi cîteva cuvinte asupra acestui personaj, care poartă numele de *concièrge*. De bună samă dacă scrisoarea aceasta ar fi citită de altcineva decît de D-ta, indignarea ar cuprinde pe cititor. A descrie pe îngrijitorul unei școli, cui? Unui profesor, în sfîrșit unui *om de școală*, care poate fi pus cît de sus! Dar cînd acest *îngrijitor* de școală e un om curat îmbrăcat, foarte îngrijit, politicos, deștept la minte, cu mult bun simț și foarte conștient de funcția ce o îndeplinește; un om care te pune în curent cu lucruri ce nu pot fi date decît de un cunoscător; cu o atitudine demnă și nu umilă, nici o braznică, cînd te servește mai delicat decît cel dintâi cavaler, să judece oricine dacă un asemenea om nu merită atenția și bunavoința reciprocă. Părerea mea fu întărită după ce văzui și relațiile demne și corecte dintre profesor și el.

In jurul mesei din mijloc suntem 16, între care 4 studente ruse, 6 tineri institutori trimiși de Statul portughez și un director de școală primară din America. Profesorul e un om înalt. Slab. Capul sur și barba neagră. Fără a fi simpatic, figura lui exprimă multă bunătate. Vorbește cu inimă. Ne-a amintit că ne va pune în curent cu lucrurile cele mai noui. Și-a făcut studiile în Germania la profesorul *Stoy* — predecesorul lui Rein. Călătorește mult și a văzut multe școli. Toate aceste preliminare mă dispun și imaginația mea îmi prezintă niște tablouri surprinzătoare.

E rîndul *Didacticei speciale*, care va alterna cu un curs asupra *Noutăților pedagogice*. Ni se recomandă cîți-va au-

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

tori noi: Cloparéd, Binet, William James și alții. Cît privește Didactica, auzii aceleași lucruri vechi și comentate cu d-ta de atîtea ori. Nimic nou. Aceasta mă îngrijește. Groaza de pedagogie îmi revine... Și atunci ce am făcut? Au fost momente în care nu puteam nota nimic, căci nu făcea. Mă pomenii rătăcind prin țară, și reconstituind scenele petrecute în societatea D-tale, așa de plăcută și așa de prețioasă... Revenindu-mi recunoscui iarăși aceleași clișee învechite... Mă mîngîi însă; ora viitoare mă va despăgubi de sigur.

Aseară am fost la clubul *„liber-cugetătorilor“*. Cu multă sfială intrai și aici. Necunoscută, cui mă adresez? Voi atrage privirile. Și de și știu că nimeni n'o face cu intenție rea, ci numai din curiozitate pur omenească, eu senzitiva din orient“ mă îngrijesc. Dar aceasta nu mă împedică să întru cu multă hotărîre.

Mă găsii în mijlocul unei adunări foarte ciudate. Oameni distinși alături de lucrători, femei elegante prin ținută și înfățișare, alături de niște femei din popor. Aerul meu sfios făcu pe un tînăr ce se afla lîngă ușă să mă îndemne să intru și să iau loc. O femee de o vioiciune isbitoare îmi oferi locul de lîngă ea.

In cîteva momente mă puse în curent cu tot ce trebuia. Intre cei de față se găsiau profesori de toate gradele, funcționari înalți, bogați și lucrători. Femeile erau: unele soțiile membrilor; altele slujbașe — fie care putînd arăta pe față credința sau lipsa de credință fără a-și periclita postul.

Și se înțelege dacă în țara cu titlul ultimului democratism, libertățile trîmbițate ar fi tot fictive, atunci ar trebui să desesperăm de toată civilizația celor 20 de secole. Eșii mulțumită. „Iată țara libertății de cugetare și de acțiune“ — îmi zisei. Dar după cîteva momente îmi revenii din extazul meu... Cercul fusese cam restrîns. Dacă e atîta libertate, pentru ce clubul lor destul de spațios nu gemea de lume? Această întrebare nu-mi veni în minte atunci cînd trebuia. Și aceasta mă convinge de defectul ce am de a mă entuziasma prea repede... Voiu căuta să revin asupra acestei chestii îndată ce voi avea ocazie.

D na cu care am vorbit, mă face atentă asupra bibliotecei lor, foarte bogată. Citind pe fața mea, se vede, dorința de a mă folosi și eu, ea mă asigură că în schimbul garanției unei persoane cunoscute din localitate, și putea lua orice carte.

Mă întrebi despre starea mea sufletească. Se înțelege că e bună. Mi-am îndeplinit una din cele mai arzătoare dorinți. La fie ce pas întîlnesc destul material de cugetat, noutăți, surprize... Dar în același timp, am momente de adîncă melancoliei, dorind pe cineva, cu care să clarific mai bine tot ce mi se prezinta, așa după cum făceam cu d-ta. Multe lucruri întrec așteptările mele, dar sunt și multe care mă surprind neplăcut. Și atunci nu pot ști: eu sunt de vină, neputînd pătrunde toate, sau contrazicerea e reală?

. . . . . .

Maria C. Buțureanu

Stagiunea teatrală

Teatrul nostru Național își continuă stagiunea, arătînd în fie-care zi că director și artiști sunt tot una de însuflețiți de dorința de a ridica această instituție la nivelul ce îl merită.

După Despot-Vodă, a cărui reprezentare n'a fost de cît omagiul, pe care Teatrul nostru îl aduce celui d'intăi autor dramatic național, după o deschidere de stagiune, care părea mai mult salutul plin de încredere cu care teatrul nostru își întimpină pe iubitorii de teatru care 'l încurajează, s'a întrat în repertoriul propriu zis.

Problema repertoriului este de sigur pentru directorii de teatru punctul negru care le stă mereu pe suflet. Intre atîtea preferințe ale publicului, trebue să cumpănească și să aleagă în așa fel, în cît să împace menirea educativă și literară a teatrului, cu gusturile întregului public căruia se adresează.

Cum că publicul vine la teatru mai mult ca să treacă o seară plăcută, de cît ca să se educe, asta au simțit'o toți directorii cari au văzut că repertoriul clasic, educativ, nu găsește de cît puțin sprijin în publicul nostru. Pentru aceea piesa clasică, tragediile și dramele, în care la noi același actor sufere pe același ton, face publicul să fugă cu grăbire de piese care nu i lasă la plecare nici o mulțumire. Publicul nu vine la teatru să sufere sguduiri prea mari; el vrea să se afle în fața marilor probleme morale sau sentimentale, pe care nici nu vrea să le dezlege la teatru.

Pentru aceea pretenția unui ziar local, care găsește că nu sunt bune de cît versurile pe care le spune Horațiu sau Despot prin gura vre unui artist, care nu servește pe afișele teatrului de cît ca sperietoare pentru public, nu este de cît ecoul prea personal al acelui singur artist.

Graba cu care publicul nostru cercetează reprezentațiile teatrului nostru în anul acesta, ne arată că este mai în gustul publicului actuala direcție. Teatrul nostru—trebue s'o constatăm cu plăcere—este din ce în ce mai frecventat și vedem cu plăcere la reprezentațiile lui asistînd toate straturile noastre sociale, Poate nu găsim acele săli ticsite care au făcut succesul material al operetei „Suzana“; dar e o atmosferă foarte amicală, un cerc restrîns de adevărați pasionați ai teatrului, care gustă cu adevărată plăcere reprezentațiile ce i se oferă.

Toate reprezentațiile de pînă acum, au lăsat la plecare în toată asistența, impresia unei seri bine întrebuințate; nu se aude peste tot de cît mulțumire și laudă la adresa celor ce se silesc a ridica Teatrul nostru Național.

Prima piesă, după deschiderea stagiunei, a fost *Zile de sărbătoare* de Carlo Bertalozzi, a cărui succes statornic la amîndouă reprezentațiile, a făcut să se anunțe încă o a treia reprezentație.

Montarea acestei piese este forate îngrijită și artiștii noștri, fără deosebire, au făcut fiecare din rolurile lor niște creațiuni cu totul reușite. Cu toții au fost răsplătiți suficient cu succesul ce au avut, dar merită o relevare deosebită creațiunile d-lui Cuzinski și a d-nei Profir. D. Cuzinski a dat viață adevărată rolului geambașului de cai parvenit, Vicenzo Bergongoli, care in mijlocul vieței de lux și plăceri la care îl obligă Societatea de juisori în care s'a ridicat, nu încetează de a avea inima cinstită, profund iubitoare, a tătălui care venerează amintirea fiicei dispărute. D. Cuzinski a știut să dea acestui rol tot relieful ce'l are într'o fie incultă, simplă, un suflet bun și cinstit. Creațiunea sa a fost foarte apreciată și este o plăcere adevărată să constatăm că serbătorile teatrale știu a fi prețuite de adevărații iubitori ai teatrului.

Montarea acestei piese face deosebită cinste teatrului nostru; tabloul din actul al II-lea este cu totul reușit; parcul somptuos al geambașului îmbogățit, ca un jet d'eau ce dă în tot timpul actului impresia foarte reală a unui parc begat, ne arată că se pot face montări admirabile la teatrul nostru.

Sîmbăta trecută s'a jucat *Prințul Ernest petrece*, o comedie foarte agreabilă, în care piesa și jocul actorilor a lăsat aceiași impresie de mulțumire în asistență.

In general putem constata că Teatrul nostru Național merge pe o cale din ce în ce mai bună, iar încrederea ce'i-o arată în anul acesta publicul nostru, este cea mai bună dovadă că Iașul știe să prețuiască silințele acelora cari caută să'l ridice.

G.

Urmările unor diferente între medici

Procesul Baroni—dr. Gheorghiu

Amănunte complecte asupra procesului

Bacău, 24 Octomb.

Am arătat la timp, în unul din numerile ziarului „Opinia“, împrejurările în care s'a petrecut un incident între d-nii dr. E. Baroni din Bacău și doctorul Veniamin Gheorghiu, medicul spitalului din Bacău. Acest incident, care a avut loc prin Februarie a. c., provocat de o scrisoare ofensătoare din partea doctorului Baroni, adresată doctorului Gheorghiu, a dat loc la un juriu de onoare compus din medicii din orașul Bacău și în urmă la o provocare la duel, fără de rezultat. Prin Iunie a. c., fiul doctorului Baroni înapoindu-se de la Paris, unde-și terminase studiile juridice, sub motiv de a da satisfacție părintelui său, prin pîndire și cu precugetore, înarmat cu un bocs, și în tovărășia unui oare care Bernștain, a maltratat în stradă pe d-rul Gheorghiu cauzîndu-i grave leziuni.

Acest fapt a dat loc la procesul care s'a judecat în ziua de 24 a. c., înaintea tribunalului secția I Bacău, avînd loc desbateri furtunoase și lungi care au durat cu prelungirea ședinței, pînă la oara 1 noaptea.

Judecarea procesului

Judecarea acestui proces care a pasionat în mod deosebit toate straturile societății orașului Bacău, și în special pe medicii locali, a atras un public foarte numeros și distins, care a urmărit tot timpul cu un deosebit interes desbaterile procesului.

Pledoariile

Pentru partea civilă, doctor Gheorghiu, primul care a luat cuvîntul, a fost d. avocat Berea, care expunînd faptele a cerut reprimarea trib. reprimarea lui cu agravarea circumstanțelor premeditare și pîndire.

La ora 9, în continuarea desbaterilor, a luat cuvîntul d. avocat Lascar Antoniu, care în atențiunea generală a unei numeroase asistență pronunță o vehementă dar frumoasă pledoarie, relevînd geneza acestui proces și făcînd tot o dată relevări foarte importante, cu privire la animozitatea medicilor determinată de teama de concurență profesională. Intrînd în analiza faptelor, cu multă fineță prezintă tribunalului pe delicventul Al. Baroni în adevarata lui situație, atribuindu-i a fi un instrument în actul lui de banditism, din partea acelor medici îngrijiți de concurența profesională și geloși de talentul și puterea de muncă a doctorului Ghiorghiu.

Explică cu dovezi materiale, de fapt, că motivul de aparare invocat de tînărul Baroni, că a lovit numai ca să dea satisfacție părintelui, este neîntemeiat. Conchide printr'o frumoasă perorație la condamnarea inculpaților.

La ora 11 iau cuvîntul pe rînd din partea inculpaților d-nii avocați Leon Sakelary și Mircea Cancicov cari în documentate pledoarii expun împrejurările, incidentului căutînd a pune în evidență diferendul dintre medicii dr. E. Baroni și dr. Ghiorghiu, pentru ca din acest fapt să explice brutalitatea tînărului Al. Baroni.

Ambii avocați conchid că trib. să scuzeze delictul lui Al. Baroni, de oarece fapta fiului care lovește pentru a da satisfacție părintelui, omenește ea este scuzabilă.

Sentința

După rechizitorul primului procuror procesul a luat sfîrșit la ora 1 noaptea cînd tribunalul amînă pronunțarea hotărîrei pentru 25 c.

R.

Litere-Științe-Arte

O revistă despre noi.—*„Revue internationale de l'enseignement“* (Paris) conține sub titlul: „Progresele învățămîntalui primar public în Romînia“ o dare de seamă asupra statisticei Ministerului Instrucțiunei Publice: Recensămîntul geneeral al știutorilor și neștiutorilor de carte din Romînia în anul 1909.

Introducerea plină de interes, care precedează lucrarea, se datorește d-lui profesor G. Arghirescu, șeful serviciului și este consacrată istoriei învățămîntului primar.

Recensentul încheie astfel: „Cu toată desvoltarea instrucției primare, analfabeții sunt încă numeroși în Romînia. Procentul general nu este sub 60 la sută.

Despărțind populația urbană de cea surală, analfabeții reprezintă mai mult de 36 la sută în cea dintăiu și 65 la sută în cea de a doua. Dacă se consideră numai populația masculină, procentul general al analfabeților este de aproape 46 la sută. La București în chiar capitala regatului 26 la sută, din locuitori sunt analfabeți. Cum se vede din aceste cifre opera școlară este încă la începutul ei în Romînia.

Dar progresele desăvîrșite de 25 ani în organizarea învățămîntului primar silințele mari ce și-au dat Parlamentul și administrațiunea, atențiunea continuă dată problemelor pedagogice, fac să se spere că mișcarea arătată pînă acum va merge accelerîndu-se și că Romînia va putea într'o zi să se compare în ceea ce privește instrucția primară și educația poporului cu statele mai vechi ale Europei occidentale“.

*

In editura Tallandier din Paris a apărut o scriere a lui Paul Gzell „La vie d'une grande Comédienne: Mémoires de M-me Judith de la Comédie Française“.

E vorba de artista Judith, care succedase la Comedia Franceză ilustrei Rachel și care pe vremuri a fost celebrată cu entuziasm de către Th. de Banville și Th. Gautier.

*

„Femeiușca“ comedie în 3 acte a d-lor Alexander Engel și Leo Walter Stein a fost cumparată în manuscris pentru Noua Scenă Viencză, precum și pentru Statele Unite și Anglia.

*

„David Copperfield“ piesă extrasă din romanul cu același nume al celebrului romancier englez Dickens, va vedea lumina rampei la „Odéon“ din Paris, astăzi Marți 7 Noemb. st. n.

*

Artistul Le Bargy, care e pe cale de a părăsi Comedia Franceză, a trimis martori tînărului tragedian Alexandre. E vorba de o revalitate amoroasă iar eroina întîmplării ar fi artista Robinne care a fost admirată acum doi ani și aci în Iași peulru marea ei frumusețe.

* *

Aurélie Revy, celebra cîntăreață a deschis stagiunea Operei comice din Berlin.

Se știe că d-na Revy este directoarea acestui teatru, predecesorul ei a fost Gregor, chemat acum ca director la Opera Curții din Viena.

Presa afirmă că sub aceasta, opera comică din Berlin era superioară.

*

Unii atribuie larma ce s'a făcut în jurul obscurei afaceri cu „dispariția“ d-nei Curie interesului ce ar fi avînd unii adversari ai profesoarei de a împiedeca întrarea ei în Institut.

In lumea științifică pariziană se pregăteau mari distincțiuni pentru d-na Curie cu occzia apropiatei inaugurări a noului „palat al radiului“ creat de statul francez.

*

Iohann Braakenstiek, cel mai bun caricaturist olandez și-a serbat jubileul de 25 ani de colaborare la „Revista verde“ din Amsterdam.

*

STRUNA ZILEI

AMOR ȘI VIRTUTE

D-na Curie pe care o aștepta un premiu Nobel a fugit cu un profesor de la Colegiul Franța, om însurat cu 6 copii.

Despre dînsa, dacă-s drepte
Cele scrise și știute,—
Premii poate să aștepte,—
Insă nu cel de... virtute.

INFORMATII

Congresul funcționarilor comerciali. — După cum am anunțat, Mercuri 26 Octomb. se deschide la Ateneu congresul funcționarilor comercialt din țară.

Chestiunile cari vor fi dezbătute, sînt următoarele:

Repaosul duminical complect, raportor d. Alexandru Georgescu;

Băncile orășenești, raportor d. S. G. Gheorghiu;

Școalele de adulți, raportor d. T. A. Teodoru;

Nevoile comerțului și funcționarii comerciali, raportor d. D. P. Niculescu;

Casa de pensiuni și asigurarea bătrînețelor, raportor d. N. Popescu;

Fixarea orașului unde va avea loc al VIII-lea congres.

Congresiștii se bucură de o reducere de 75 la sută pe C. F. R.

D. Dimitrie T. Ștefănescu actual copist în grefa secțiunii I a, a tribunalului Iași, a fost înaintat ajutor de grefier clasa II-a la secț. II, a aceluiași tribunal, în locul rămas vacant prin punerea la retragere din oficiu a d-lui Const. Carp.

In mișcarea în magistratură, făcută zilele aceste, se cuprind și următoarele numiri în Moldova:

D. Gheorghe N. Solomon, actual magistrat stagiar la tribunalul Neamț, se permută în aceiași calitate la judecătoria ocolului Războieni Valea Albă din județul Neamț, în locul d-lui Mircea I. Vintilescu, permutat.

D. Gheorghe Vicol actual magistrat stagiar la judecătoria ocolului Buhuși, din județul Neamț, se permută în aceiași calitate la tribunalul Neamț în locul d-lui Gheorghe N. Solomon permutat.

D. Alexandru Pătîrlăgeanu, actual magistrat stagiar la judecătoria ocolului Truși din județul Botoșani se permută în aceiași calitate la judecătoria ocolului Buhuși din județul Neamț în locul d-lui Gh. Vicol permutat.

D. Constantin Gr. Dumitrescu actual magistrat stagiar la judecătoria ocolului Pașcani, din județul Suceava, se permută în aceiași calitate la judecătoria ocolului Truși din județul Botoșani în locul d-lui Alexandru Pătărlăgeanu permutat.

D. Ștefan Ștefănescu, actual magistrat stagiar la parchetul tribunalului Suceava, se permută în aceiași calitate la judecătoria ocolului Pașcani, din județul Suceava în locul d-lui Constantin Gr. Dumitrescu, permutat.

D. Gheorghe V. Măcărescu, licențiat în drept de la facultatea din Iași, se numește magistrat stagiar la parchetul tribunalului Suceava în locul d-lui Ștefănescu, permutat.

La „Revue Moderne“, care apare în Paris se ocupă în numărul său din 10 Octombrie, în termeni foarte călduroși, despre Romînia și pozițiile sale pitorești.

Revista franceză dă indicații prețioase turiștilor care ar veni în țara noastră, arătîndu-le pozițiunile și localitățile cele mai frumoase și cele mai lesne de vizitat.

Camera de meserii întrunește tabloul meseriașilor, rămași în urmă cu plata cotisațiunelor.

Un lucrător armean din Sulina s'a îmbolnăvit azi, prezentînd simptomele holerei.

Materiile intestinale ale numitului au fost înaintate laboratorului bacteriologic pentru a fi supuse unei amănunțite analise.

In ziua de 9 Noembrie, împlinindu-se un an de la moartea lui Gheorghe Panu, un parastas va fi oficiat la mormîntul regretatului.

Cum pînă astăzi, acel mormînt nu are încă monument, ziarul „Adevărul“ din București, va lua inițiativa ca pe cale publică să adune sumele necesare.

In cursul săptămînei trecute s'a găsit un testament al lui Panu, scris cu opt luni înainte de a muri.

Prin acel testament Panu lasă partea disponibilă a averei ce va rămînea în urma lui, soției sale, despre care vorbește în termeni foarte elogioși.

Siguranța a arestat azi pe Costache Nichifor, un cunoscut pungaș.

Eri, la orele 3, a avut loc în aula Universității, întăia consfătuire a membrelor societății ortodoxe Naționale a Femeelor Romîne, sub președinția d-nei general Manu.

Mîine are loc a doua consfătuire, cînd se va proceda la constituirea definitivă a secțiunei din Iași.

Serviciul sanitar local a primit ordinul de a supune la vizita medicală toate persoanele cari vin din locurile contaminate de holeră.

Societarii teatrului național din Iași, hotărînd să ridice un bust artistului Gr. Manolescu, au intervenit la comitetul statuei lui Kogălniceanu, cerînd ca suma rămasă excedent, să fie întrebuințată pentru executarea amintitului bust.

In ziua de 8 Noemb. fiind hramul monastirei Agapia, serviciul divin va fi oficiat de Arhiereul Nicodem Munteanu.

Cu acel prilej d-na Eliza Străjescu sora poetului Vlăhuță va fi călugărită și va lua numele Elisaveta.

D. C. Zotta, șef de gară în inspecția 6-a, de mișcare, a fost mutat, după cerere, ca șef de gară la Durmănești linia Adjud-Palanca.

Mîine Mercuri, se va desvăli la Pitești, monumentul ridicat în amintirea regretatului literat, Ionescu-Gion.

Un mare număr de funcționari comerciali, pleacă în astă-seară la București, pentru a participa la congresul funcționarilor comerciali care se deschide mîne.

E probabil că Primaria va mai rămînea pe timpul ernei în localul actual și abia în primăvara se va instala în Palatul comunal.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Cu începere de la 10 Octombrie, prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.20
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.60
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caş gras de munte și urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu următoarele prețuri:

Vin alb vechiu de masă	0.90	litru
„ roș „ „ „	0.90	„
„ nou	0.80	„
„ alb vechiu	1.10	„
„ roș „	1.10	„
„ alb „	1.30	„
„ „ „ 5 ani	2.00	„
„ Bordeaux de 5 ani	1.50	„
Vin vechiu de Cotnari	150	litru

Pentru comenzile de la 5 litr. în sus se servește la domiciliu avizîndu-ne verbal sau prin o carte postală str. de sus 189. No.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Nici o satisfacție n'a fost dată pînă acum, d-lui profesor I. Ralet, unul din cei mai vechi junimiști din localitate.*

Acum i-a venit rîndul, și i s-a dat misiunea de a vizita Universitățile străine timp de 2 ani, spre a face raport ministrului asupra învățămîntului superior din străinătate.

Din budgetul ministerului va fi plătit suplinitorul d-lui Ralet, care va încasa ast-fel întreaga leafă, și se va plimba prin străinătate.

❑ *D. P. P. Carp, a cumpărat eri moșia Durmeștii, din județul Botoșani, proprietatea societății de asigurare Dacia, pentru suma de 2,500,000 franci.*

Insoțit de d. Romalo, subdirector la Dacia, d. Carp a plecat azi la Durmești, pentru a întra în posesia moșiei, pe care va stabili pe cei 2 fii ai săi, spre a se specializa în ale agriculturei.

❑ *Sîmbătă seara, fruntașii liberali din localitate, vor pleca la Bucureșri, pentru a lua parte la consfătuirea ce va avea loc la clubul liberal, Duminică, la ora 10 dimineață.*

❑ *D. Greceanu este hotărît să se retragă din primariat, și să cedeze locul d-lui consilier senator Bottez.*

In fața scandalurilor, ce se petrec zilnic între cei 2 ajutori de primari, este hotărîtă sacrificarea d-lui I. Stamatiu și alegerea în loc, a d lui Mavrodi.

❑ *In chestia instrucției afacerei de la Spiridonie, cei trei foști epitropi, după cererea ce au făcut-o judecătorului de instrucție, vor fi interogați în același timp, fapt pentru care au fost citați pentru Sîmbătă.*

In ce privește pe foștii intendenți ai Spiridoniei, nici judecătorul de instrucție nici primul-procuror, neștiind ce calificare să dee faptului, judecătorul de instrucție a cerut să se delege un inspector financiar, care să explice, în ce anume constau fraudele.

❑ *Banchetul pe care consiliul profesoral al facultății de științi din Iași, îl oferă d-lui P. Poni, va avea loc Joi seara, în sala restaurantului Trajan.*

❑ *Intre ziarele străine, cari s'au ocupat și se ocupă încă de orașul Iași, în legătură cu recentele evenimente iubilare este și „Berliner Tageblatt" unde a apărut o notiță mai cuprinzătoare.*

Se face în acea notiță, un tablou al Iașului în plină desvoltare, amintindu-se de clădirile publice pe cale de construcțiune cum și de unele capacități ale universității noastre, între cari se relevă meritele profesorului dr. Juvara de la facultatea de medicină și ale d-lui A. D. Xenopol de la facultatea de litere.

Corespondența relevă participarea la festivități a profesorului Waldeyer de la Berlin și a profesorului Swoboda, pro rectorul universității din Viena și insistă mai pe larg asupra solemnității inaugurării statuei lui Mihail Cogălniceanu al cărei loc era în adevăr în fața Universității.

Notița încheie cu aprecieri elogioase la adresa Romîniei noui și culturale.

❑ *In cursul acestei săptămîni se va ține un consiliu de ministri, în care între altele se va discuta și asupra reformei administrative.*

❑ *La camera de comerț s'a primit azi din partea direcțiunei generale a căilor ferate, telegrama următoare:*

„La telegrama dv. No, 2140 din 18 Octombrie c., avem onoare a vă încunoștința, că în urma cercetărilor făcute de minister, la direcțiunea generală a căilor ferate această direcțiune va trimite de urgență un domn inspector spre a aviza la măsurile ce sunt de luat, pentru satisfacerea plîngerei comercianților, pe care o găsește întemeiată.

In ce privește deschiderea antrepozitelor din Iași, după informațiunile ce s'au luat de la ministerul de finanțe, ele vor fi deschise publicului cel mult într'o lună".

Această telegramă a fost adusă la cunoștința comercianților, din inițiativa camerei de comerț.

❑ *Un viu incident, a avut loc aseară, la Primărie, între d-nii Stamatiu și Cosmovici, ajutori de primari.*

D. Stamatiu, în mod vehement a reproșat d-lui Cosmovici, că se amestecă în atribuțiuni ce nu-l privesc.

D. Cosmovici a răspuns pe un ton și mai agresiv, iar lumea de afară, credea că se naște curînd o păruială sdravănă.

Incidentul a rămas să fie tranșat după întoarcerea d-lui Greciaun.

Ceva mai tîrziu, d. Stamatiu întîlnindu-se cu un prieten, și enervat încă de cele petrecute, zise:

— **„Eu nu am să tolerez mult așa ceva, a doua oară îl culc la pămînt".**

După cum se vede, în sînul administrației comunale, domnește, cea mai perfectă înțelegere.

❑ *Mtine Mercuri, fiind sărbătoarea* **Sf. Dumitru**, *și atelierele tipografiei fiind închise, ziarul nostru nu va apare decît Joi, la orele obișnuite.*

❑ *Menținerea judecătorilor ambulanți. Legea prin care se înființase judecătorii ambulanți a fost viu combătută de junimiști pe vremea cînd se prefăceau, că făceau opoziție crîncenă guvernului liberal.*

Actualul ministru de justiție a terminat acum proiectul pentru reforma legei de organizare judecătorești, dar afirmăm că judecătorii ambulanți sunt menținuți.

Așa înțelege d. Mișu să facă reforme.

❑ *Din București ni se telegrafiază, că învoit de medicul seu, d. C. Mille, a părăsit azi casa. Intăia sa vizită a fost la* Adevărul *unde d. Mille a lucrat cu personalul redacțiunei și al administrației.*

❑ **Crima de la Moreni.** —Imprejurările în care s'a comis crima din Moreni, sunt următoarele:

Băetanul Vasile Gh. Diaconu plecase în tovărășia lui Vasile Iancu Miron spre Iași, la lucru, ambii fiind turmentați de beție. Ajungînd în pădurea satului Moreni, Vasile Diaconu, care era mai beat, s'a culcat cu fața în jos. Miron atunci, s'a suit pe el și l'a omorît zugrumîndu-l, după care, desbrăcîndu-l de haine și cizme, s'a îmbrăcat el cu ele.

In ziua de 22 curent, asasinul fiind văzut de mai mulți locuitori din acea comună prin iarmarocul de la abatorul Iași, și știind de lipsa victimei și văzînd și pe criminal îmbrăcat în hainele ei, au căzut la bănuială, dîndu-l pe mîna poliției, unde criminalul a mărturisit.

Eri s'a transportat la locul crimei d. procuror Ernest Ceaur Aslan, d. comisar M. Ciudin, sub-comisarul Albert Popovici, împreună cu criminalul, escortat de jandarmi.

Au găsit cadavrul la locul indicat de criminal, în „Poeana Postelnicului" din pădurea satului Moreni; l'au transportat la cimitirul din Moreni, unde făcîndu-i-se autopsia, s'a constatat că a fost zugrumat fără a fi lovit sau tăeat. Criminalul a recunoscut și la fața locului crima comisă, arătînd că între ei nu a fost nici o dușmănie, ci mobilul crimei a fost furtul hainelor și a cismelor. In momentul cercetării s'a mai prezentat băetanul Gheorghe M. Coadă Galbănă, care a recunoscut pe criminal, pantalonii ce i avea fiind furați de la el.

Ancheta și autopsia s'au terminat la ora 6 p. m., după care criminalul a fost readus la Iași.

Autopsia a fost făcută de către d. dr. Grossi, medic legist.

❑ Vineri 28 Octombrie la ora 8 și trei sferturi p. m, va avea loc la Societatea de medici și naturaliști, o interesantă ședință științifică, la care se vor face următoarele comunicări:

Dare de seamă asupra expoziționei de higienă internațională din Dresda de d. dr. Demetriade.

Ulcerul duodenal (juxta piloric) de d. dr. Bacaloglu.

Kiste gazoase intestinale de d. dr Tănăsescu.

1) Acțiunea stovainei și a sinergicelor și asupra respirației;

2) Acțiunea opiului asupra secreției urinare de d. dr. I. Teodorescu.

Un caz de corp străin (bob) în trachee, extras prin tracheotomie de d. dr. Anghel.

Scurtă comunicare asupra vermelui parazit „Tricocephalus" de d. I. Borcea.

Discuțiuni asupra comunicării d lui dr. Șumuleanu, „despre acidul Salicilic".

❑ Mîne Mercuri 26 Octombrie la orele 5, Societatea ortodoxă a doamnelor romîne va ține nouă ședință la Universitate.

Comitetul roagă onor. public să binevoiască a asista.

❑ D. Profir, a fost numit administrator al Teatrului Național, în locul d-lui Popovici, demisionat.

❑ Aseară, pe cînd copila Maria Faloveanu, se întorcea de la fabrica de tutun, a fost întîmpinată de serjentul Vasile Beldiman din reg. 17 artilerie și de alți 3 soldați.

Serjentul cu o sălbătăcie nemai pomenită, a violat pe nenorocita copilă, care în stare gravă, a fost transportată la spital.

Serjentul și cei trei soldați au fost arestați.

❑ Domnul Ilie Bărbulescu, profesor la Universitatea din Iași, a fost decorat de regele Serbiei cu ordinul sf. Sava, în gradul de comandar.

❑ P. C. S. Arhimandritul Teofan Ionescu, exarhul M rilor din Moldova, a inspectat zilele aceste școlile de adulte, cîntări bisericești, țesetorii și tricotaj din mănăstirile Agapia și Varatec.

Impreună cu revizorul eparhial C. Niculescu, arhimandritul a plecat eri la Tg. Neamț, pentru a cerceta gestiunea finauciară a economatelor mănăstirilor.

❑ D. Vasile Tescu, s'a prezentat azi la redacția noastră și ne-a comunicat că în ziua cînd se zice că s'a petrecut scandalul la Tunelul Traian, d sa se afla la Podul-Iloaie și că individul care a fost amestecat în acel scandal se numește Ion C. Iftimie, comerciant din comuna Golăești, care a găsit comod să și dee numele de Tescu, pentru a scăpa de bucluc.

❑ Au fost admiși în cantina universitară studenții Theodor I. C., Gh. V. Sebastian, V. Zăhărescu, Gh. Popovici, I. C. Sandu, C. Foca, Aglae M. Gheorghiu, Natalia Mărgineanu, Orfansa Păun, Maria Cateliu, Florentina Carp, Elisabeta Balan, Elena Alistar, Zotu Pericle, Al. Carp, C. Bușacu, P. Halipa, Al. Ticamis, St. Corciovă, Gh. Fedeleș, I. Romanciuc și P. Pavelescu.

Mai sunt libere încă 5 locuri, care vor fi acordate zilele aceste.

❑ Domnul general Lambrino, a cerut astăzi comandantului Regimentului Resboeni să-i facă un raport confidențial asupra neregularităților petrecute la acel regiment, cu scutirea de la manevre a unui concentrat evreu din Iași.

❑ Mitropolitul Moldovei, a declarat alaltă-seară în București, d-lui profesor dr. Leonte, că nu va accepta în nici un caz, scaunul de Mitropolit Primat.

Inaltul Prelat a spus că vrea să rămînă pînă la sfîrșitul zilelor sale, la Iași, pentru a se putea ocupa de reorganizarea mînăstirilor.

Este foarte curios că Mitropolitul Moldovei ține să locuiască în București și să fie Mitropolit la Iași.

❑ D. ministru al industriei și comerțului, avînd în vedere pericolul ce prezintă sondele eruptive și cele cu emanațiuni puternice de gaze, a dat următoarea decisie:

Exploatatorii de petrol vor lua măsuri ca pe viitor la sondele eruptive și cele cu emanațiuni puternice de gaze să se aplice un dispozitiv pentru captarea în mod cît se poate de complect atît a țițeiului cît și a gazelor.

Modul de căptare se lasă la aprecierea șefilor de exploatare care sunt responsabili de imediata și buna executare a acestor lucrări.

Contravenienților li se vor aplica penalitățile prevăzute la art. 85 și următoarele din legea minelor.

❑ Noul program de astă seară Luni, 24 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

„Victima Mormonului", extraordinară, dramă socială de o desăvîrșită artă. Ultimul și cel mai superior produs al Scandinaviei. Interpretarea, scenăria și tehnica sunt de o măestrie incomparabilă.

Joacă actorii teatrului regal din Copenhaga, cari au interpretat, drama „Pacatele Tinereței", desfășurată acum două săptămîni pe pînza cinematografului Pathé-Frères.

„Victima Mormonului" este o complectă piesă teatrală în trei acte.

Șerpii uriași și celebra îmblînzitoare Tilly Bébè—Fiul necredincios, roman însuflețit—In nouri, comedie—Precum și cel mai nou număr din Pathé Journal, cu modele, sporturile și telegramele însuflețite.

Sunt de asemenea cuprinse în noul program: Serbările jubiliare ale Universității iașane, cari au avut loc în zilele de 26, 27 și 28 Septembrie a. c luate întocmai după natură.

Spectatorii vor avea prilejul să se convingă și mai mult, cu cîtă precizie și adevărne sunt redate faptele, întîmplările viața și cea mai mică mișcare de către miraculoasa invenție modernă, cinematograful. Ieșenii vor vedea pentru I-a oară orașul lor, străzile lor și întreaga solemnitate, pe pînza cinematografică.

Mîne Mercuri (Sf. Dnmitru) Mare matineu la 3 ore ziua, cu prețurile populare obișnuite și mîne Mercuri seara reprezentație la 9 ore.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească și în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicații în romînește.

Ultima oră

Bucureşti 25 Octombrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

15,000 lei No. 10441.

10000 lei, 24917.

3,000 lei No. 1742.

2,000 lei No. 30552, 37998, 31116 25033, 18355.

1000 lei 51008, 47161, 47198, 9515 42948, 2518, 33326.

500 lei No. 58746, 13947, 50902 38760, 39361, 27952, 46362, 29211 46047 57049, 55952, 56936, 24251, 55969 46541 8728, 8175.

O telegramă a lui Enver-Bey

Bucureşti.—La ambasanda turcă din Capitală a sosit o telegramă, prin care se arată că Enver-Bey a telegrafiat din Derna, că în noaptea de 28 Octombre, un batalion de infanterie a bombardat orașul. Turcii au avut 80 morți, italienii 500.

D. MARGHILOMAN ȘI SOC. TRAMVAIELOR

Bucureşti. — Circulă svonul, că d Marghiloman s'ar fi convins, că regele 'i va refuza proectul de lege, îndreptat în contra societății tramvaielor.

Se afirmă că d. Marghiloman, ar fi comunicat d-lui Carp, că în un asemenea caz, va provoca o criză ministerială și că d. Carp ar fi răspuns, că va cere Suveranului mînă liberă în această chestiune.

MERSUL HOLEREI

Bucureşti. — După ultimul buletin, snt azi în țară 40 bolnavi de holeră și 168 purtători de vibrioni.

Noul guvern austriac

Viena. — D. Stuergk, ministru președinte, prezentînd parlamentului noul cabinet a făcut o declarație de program primită cu vii aplauze. Intre altele a zis: Cea dintăi datorie a guvernului și a parlamentului e să înlăture prin silințe comune greutățile actuale, spre a obține o activitate normală a parlamentului. Primul ministru s'a declarat prieten sincer al parlamentului, care trebue să aibă rădăcini în inima populației.

Dat fiind imposibilitatea unei majorități politice prealabile trebue să se creeze o majoritate de muncă rodnică din care nici un partid să nu fie exclus.

Demisia prezidentului Camerei Ungare

Budapesta.—Prezidentul camerei a demisionat.

Călătoria d-lui Cantacuzino

Viena.—D. G. Cantacuzino, președintele senatului romîn a plecat spre Paris.

REVOLUȚIA IN CHINA

Peking. — Agenția Reuter află că Yuantikkai continuă a refuza să asume prezidența cabinetului.

*

Sangai.—Agenția Reuter află că localitățile din jurui orașului Sangai se află în mînele revoluționarilor și anume: Wusung, Hangtsu, Sungkiang și Sutsiu a trecut de partea revoluționarilor.

Războiul Italo—Turc

CRUZIMELE ITALIENILOR

Constantinopol.—Ziarele spun că un crucișător italian a bombardat și scufundat în golful Akaba, o mică canonieră otomană. Halidji, ajutorul căpitanului și cîțiva marinari au fost omorîți, restul au fost scăpați.

Peste 200 deputați au semnat o propunere pentru desființarea stărei de asediu la Constantinopol.

Senatul a hotărît să adreseze tuturor senatorilor din lume o protestare contra cruzimilor Italienilor la Tripolis.

NOI LUPTE

Roma.—Agenția Stefani află din Tripolis că artileria inamică situată la Sidinesri a deschis focul contra liniilor italiene. Artileria italiană a răspuns cu un foc viu impunînd tăcere dușmanului.

După amează artileria inamică, a reînceput atacul din altă poziție, fără succes. Puțin în urmă a avut loc unul din atacurile obișnuite ale Turcilor contra părții stîngi a Italienilor. Turcii au fost goniți.

Bombardarea portului Akeba

Constantinopol.—O depeșă oficială a valiului din Sona confirmă bombardarea portului Akeba de un crucișător italian și distrugerea canonierei turce „Halidji".

Predarea orașului Peking

Londra.—O telegramă particulară, anunță că revoluționarii au pus stăpînire pe orașul Peking.

EPITROPIA

Spitalului de copii „Caritatea"

DIN IAȘI

Aduce la cunoștința tuturor persoanelor care au dreptul de a figura ca membri fondatori, ordinari ori onorifici ai acestui spital, și sunt rugate a lua parte la adunarea generală extra-ordinară, convocată în ziua de 13 Noembrie, a. c.. în localul Epitropiei str. Carol Lueger No. 2 Iași, pentru scopul de a se alege comitetul delegat de pe lîngă această epitropie.

Domnii membri, care vor fi împedicați de a lua parte la această adunare, au dreptul de a fi reprezentați, prin altă persoană; iar această însărcinare v'a putea fi constatată. fie prin procură legalizată, fie prin o scrisoare către Epitropie.

Epitropia

No. 307 *24 Octombrie 1911*

Cumpăr Maculatură și obiecte Vechi de ocazie, *chemat printr'o carte postală, viu imediat la domiciliu.*
IOSEF PERLITZ, *Iași str. Apeduc 24*

S'a perdut *un cîne tînăr de vînat (pointer) cu pete cafenii. Răspunde la numele Pick. Are sgardă și medalionul Primăriei Iași, cu No. 1271.*

Cine-l va aduce sau denunța unde se află, d-lui A. Brandia, la Universitate, va primi o bună recompensă.

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

Caut să predau lecții

ca eleve și elevi din școalel primare, în timpul serei de la 6—8.

Mă ofer a fi conrespondentă la un birou, de la orele 8—12 dimineață.

Adresa la ziar sub **L. M.**

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI

și

LIBRETE DE ECONOMII

cu dobînda de

5% p. a.

C. JORNESCU

Doctor în Drept

AVOCAT

— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

De inchiriat *în total sau în parte, imobilul din Str. Gh. Mîrzescu No. 24, compus din două apartamente mari în etaj și două mai mici în sub sol. A se adresa d-lui M. Barat, directorul școalei Cultura, str. Gh. Mîrzescu No. 26.*

De inchiriat *în Stradela Albă No. 2, un apartament, compus din 4 sau 6 odăi, un antret, bucătărie și magazie de lemne. Doritorii să se adreseze la proprietar în ogradă.*

Dimitrie M. Bottez

AVOCAT

— S'a mutat strada Tăutu No. 1 —

❑ **Birourile redacției și administrației OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o poziațiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debilități, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞ

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

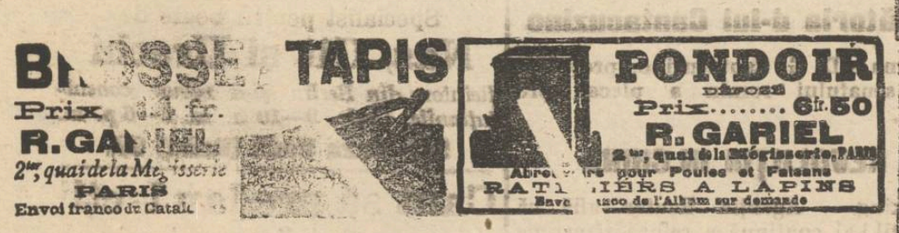

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No. 17

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, îmbolnind ou totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sînge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgie, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *durerile* care ar resista unor celorlalte remedii

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi

A se cere Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *care se pot găsi la toți Drogheștii și Farmaciștii*

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

GRILLAGES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

MUNCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

LA RÉCOMPENSE NATIONALE DE 24,000 FR.

ADMISE EN HÔPITAUX DE PARIS

Dépuratif pour sang

OLLIVIER

Dépositaire Général: 62, rue de Rivoli, Paris

Tipografia H. Goldner Iaşi str. Mirzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Kreysznok lăcătuş şi electrician. Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1433—Vineri 28 Octombre 1911

Consfătuirea de ieri

In consfătuirea de eri, ce a avut loc la București între șeful și fruntașii partidului nostru, s'au pus bazele acțiunei politice a partidului nostru conservator-democrat, față de situațiunea politică specială, creiată de guvernul d-lui Carp.

Dacă nu s'a stabilit încă în toate amănuntele ei, acțiunea partidului, două lucruri foarte interesante, și de natură a caracteriza acțiunea viitoare a partidului conservator-democrat, s'au hotărît în mod definitiv.

Intăi s'a stabilit că orice conlucrare cu partidele de la putere este imposibilă. Ne despart prea multe principii și chestiuni de tactică politică, pentru a putea cădea la o acțiune comună cu partidul d-lui Petre Carp.

Faptul acesta este netăgăduit de o mare importanță, și politica țării se va resimți de curentul, pe care partidul conservator democrat îl va determina atît în parlament, cît și în opinia publică.

Guvernul va avea în partidul nostru controlul cel mai serios al tuturor faptelor sale, și campania ce o va redeschide va fi de natură a da tonul politicei romînești, după interesele ce mînă în luptă idealurile deplin justificate ale partidului conservator-democrat.

A doua chestiune definitiv tranșată, e aceia a revizuirii Constituției, pe care șeful nostru, d. Take Ionescu împreună cu fruntașii partidului a hotărît a o pune mai mult în evidență în noua campanie. Ea este de esența programului partidului conservator-democrat și trebue afirmată, cu tăria ce o comportă.

Această hotărîre evident marchează linia de conduită a partidului și dă o importanță deosebită consfătuirii de eri. Ea se ridică ca o protestare împotriva tendinței de guvernare fără răspundere a d-lui Marghiloman, care după ce și-a bătut joc de corpul electoral, vrea, prin politica ce a inaugurat-o, să reducă la minimum posibil controlul celorlalte partide și al opiniei publice.

Această tendință de zugrumare a vieții politice de la noi, și a vieții constituționale, trebue combătută cu cea de pe urmă energie. Partidul nostru și-a luat sarcina aceasta, și este sigur, că grație creditului ce are în opinia publică, va ajunge să restabilească viața și lupta politică de mai înainte, adînc turburată de partidul conservator.

In așteptarea consfătuirii următoare, în care se va stabili definitiv și modul de acțiune și detaliile ei, consfătuirea de eri înseamnă apelul partidului conservator-democrat la toate elementele conștiente ale acestei țări, pentru a se da luptă mare și hotărîtoare în contra acaparării samavolnice a partizanilor d-lui Carp.

Avem tot dreptul să credem, că acest apel va avea răsunetul necesar în țară, și că nu se vor găsi oameni cinstiți, cari să nu urmeze partidul nostru într'o luptă atît de mare și necesară.

Este timpul ca guvernul domnului Carp, să fie redus la justa lui non valoare.

Fabrici de franci

Publicul a primit cu mari protestări și legitimă indignare știrea că zaharul a fost scumpit cu încă zece bani la kilogram. A protestat și s'a îndignat bietul public nu numai de faptul că urcarea, prin nemic determinată, coincidea cu știrea contrarie, că zahărul se va ieftini, dar fiind-că și înainte de noua sporire a prețului, zahărul fabricat în țară fusese fenomenal de scump. Și publicul nostru, bun băiat cum este, a protestat și s'a mărginit la atît. Suntem încă foarte departe de a avea un public conștient de drepturile sale: conștient de a ști că cine se lasă exploatat, cine privește cu impasibilitate, cum unii se îmbogățesc în dauna celor mulți—acel cine va dă dovadă că n'are nici noțiunea valorei, nici noțiunea vieței.

Cum se îmbogățesc o mînă de oameni în dauna celor mulți ne dă dovadă, în chestia zahărului, bilanțul ce-l publică acum, foarte nimerit față de situație, fabrica de zahăr de la Mărășești, proprietatea familiei Negroponte. Te înspăimîntă cifrele. Este un bilanț unic în felul seu și dacă, în acea fabrică, s'ar fabrica nu zahăr ci franci, nu credem că profitul ar putea fi mai mare.

Capitolul fabricei și rafinăriei de la Mărășești dispune de un capital de 5600000 lei. Ne arată bilanțul, publicat în Monitorul Oficial *de la 16 Octombrie 1911, că profitul de împărțit acționarilor, asupra capitalului de 5,600,000 lei, este de* **1,376,885 lei,** *adică de* **25 la sută.**

Se zice, și cu drept cuvînt, că o societate pe acțiuni, indiferent de natura ei, merge înflorind dacă poate da acționarilor un dividend de opt la sută. Dar dividend de 25 la sută, adică un sfert din capitalul vărsat, sau capitalul vărsat dublat în patru ani, aceasta este cămătăria cea mai ordinară, este uzura caselor de economii din provincie, dar industrie nu mai este.

Dar nu este numai atît. Bilanțul mai cuprinde încă două cifre colosale: circa **2,500,000 lei** *trecute la amortizări și 423,280 lei, rezervă statutară.*

La aproape șase milioane capital nu s'a mai auzit 2,500,000 lei amortizări iar cealaltă sumă trecută la rezervă, face evident parte din profitul din anul acesta, așa că amintitul capitol de 5,600,000 lei, a dat, anul acesta, un profit de **4,285,823 lei,** *adică* **76 la sută.**

In urma acestui cîștig extra-fabulos, fabrica a urcat încă cu zece bani prețul la kilogram, așa că, la anul, va avea satisfacția să fi realizat, într'un an, un cîștig egal cu capitalul!

Iar publicul tace și bunul guvern ieftenește traiul!

Soluțiile d-lui Scorțescu

A trecut sau n'a trecut încă o lună —nu știm bine— de cînd d. Scorțescu, deputatul, depusese, în coloanele „Evenimentului", un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, semnat, însă, numai de d. Scorțescu, prin care proiect se desființează cartelurile.

Propunerea deputatului fusese primită, ca, în vremuri, proiectul seu referitor la sufragiul universal — cu cunoscutul hohot de rîs. Dar cum d. Scorțescu nu este om pe care rîsul altora îl descurajează, iată-l propunînd un alt proiect de lege, fără inițiativă parlamentară, tot în chestia ieftenirei traiului.

Chiriile îl preocupă acum pe deputatul de Iași. El vrea să le ieftenească dar nu pe toate, ci numai acelea cari privesc pe funcționarii C. F., ca și cum numai ei ar plăti chirii scumpe!

Și nici macar pe acelea speciale nu vrea să le ieftenească: nu toți impiegații C. F. să fie ajutorați a avea locuințe ieftene, ci numai cei din București, Iași, Galați, Brăila, Ploiești și Craiova.

Direcția C. F., spune deputatul de Iași, dispune de un capital de 12 milioane, depus la Banca Națională, care este aproape mort, de oare ce nu produce de cît patru la sută. Acest capital să fie distribuit: 5 milioane pentru București, 4 milioane pentru Iași și restul de trei milioane celorlalte patru orașe citate, pentru clădiri de locuințe ieftene slujbașilor inferiori ai C. F.

Distribuția milioanelor este minunată: 5 milioane București, 4 Iași și cîte 750000 lei Galaților, Brăilei, Ploeștilor și Craiovei. Dacă ne oprim la Iași vedem că slujbașii inferiori ai C. F. au nevoe de case de locuit în valoare de patru milioane. Și cum deputatul spune că procentul de patru la sută este un procent mort, ceva viu trebue să fie cinci la sută, ceea ce la capitalul de patru milioane, destinat Iașului, dă 200000 lei anual, adică funcționarii inferiori ai C. F. din Iași, trebue să plătească 200.000 lei chirii anual!

Iată o nouă și genială soluție, la capitolul ieftenirea traiului, care d'aia se scumpește, fiind-că cine nu vrea se crede în drept să vie cu cîte-o soluție, cum s'a întîmplat și în 1907 cu soluțiile practice în chestia agrară.

Domnul Scorțescu, care a avut, până acum, două soluții în chestia ieftenirei traiului, ambele geniale, anunță la sfîrșitul articolului de ieri, o a treia: reducerea prețului zaharului cu cincizeci la sută.

Să sperăm că această soluție va fi mai puțin acră de cît primele două.

A FOST VÎNZARE

Presa guvernului, după mai multe zile de semnificativă tăcere în chestia banilor dați de către guvern unora dintre membrii sinodului în timpul judecării procesului sinodal, a început să vorbească.

De la început trebue să constatăm, că limbuția aceasta este bătătoare la ochi, după o tăcere îndelungată. Acuzarea rîdicată în contra guvernului și a prelaților vizați, era prea gravă, pentru ca guvernul sau aceștia să nu o fi înlăturat imediat cu argumente serioase, dacă era nedreaptă.

Dar și după acest interval ce spune presa oficioasă? Nimic serios. Ea încurcă lucrurile, bîigue o sumă de sofisme, care nu ating de cît puțin fondul chestiei, și se încearcă a ironiza acuzația respingînd-o a priori.

Sistemul acesta de argumentare nu poate înlocui dovezile serioase ce trebuiau aduse. El nu poate vădi de cît neputința celor acuzați de a justifica pentru ce au dat și li s'a dat acea sumă de bani; astfel că, bănuiala rămîne, și tinde a se transforma în dovada certă a faptului precizat.

Lasă cu o asemenea dovadă nici nu era indispensabilă, pentru a se constata nedreptatea ce s'a făcut cu procesul sinodal. Sentințele sinodului sunt prin ele înseși dovada patentă a acestei nedreptăți strigătoare.

Dar nu ne-am închipuit, că ele pot fi rezultatul unei traficări atît de josnice. Ne mîngîiam cel puțin cu speranța, că sinodul *greșise* și că nu putuse rezista influențelor morale ale guvernului. Este însă dezgustător acum, cînd se face indirect dovada, că achitarea fostului primat și condamnarea Episcopului Saferin au fost obiectul tîrgului și al tocmelei.

Am vrea să știm, ce a mai ramas nescos în vînzare în țara aceasta sub guvernul d-lui Petre Carp?

Edilitate

Furtuna de la Primărie

E foarte probabil că zilele aceste, ședințele consiliului comunal vor începe să devie furtunoase și vom asista la scene caracteristice, în dauna intereselor orașului.

In primul rînd, urmează să se deslege neînțelegerea, între cei doi ajutori de primari neînțelegeri ce s'au transformat într'o luptă pe cuțite. D. Stamatiu, care cîte odată se face japonez, socotește că d. Cosmovici, ori pleacă de la comună, sau săvîrșește un act eroic de Harakiri, sau în cazul cel mai reu va fi prefăcut în harcea-parcea.

Dar nu e de glumit. Aceste două temperamente nu se potrivesc, nu pot lucra în comun acord, din care cauză sufăr interesele cele mai de căpitenie ale orașului.

Din partea clubului guvernamental s'au rădicat murmure, ce devin din ce în ce mai pronunțate. Membrii clubului, ar voi să vadă o schimbare la Primărie. Murmurele se 'ndreaptă nu numai spre administrația comunală, dar chiar spre membrii consiliului. Nu vrem încă să relevăm comentariile ce le fac membrii cei mai autorizați ai clubului, dar se pregătește o furtună, ce nu va întărzia a isbucni.

In această nedumerire, a sosit și somația d-lui Gh. Botez, care a reamintit d-lui Greceanu, că a ajuns momentul ca să plece de la Primărie, pentru a-i face loc d-sale.

D. Botez a sprijinit somația sa pe mandatul de senator, unde guvernul e mai slab și pe influența fratelui d-sale, junimist de marcă.

Să recunoaștem că d. Greceanu ar voi să se ție de cuvînt și să scape de o situație grea și de o mare răspundere.

Dar o frică mai mare l'a cuprins. Se teme a se atinge de situația șubredă de la comună, pentru ca nu cum-va totul să se prăbușească. Ar dori să temporiseze lucrurile, să mai amîne pe d. Botez, să se interpue între d-nii Stamatiu și Cosmovici, pentru a îndepărta o încăerare, să mai astîmpere pe membrii clubului, și s'o mai ducă un timp, în speranța că o întîmplare fericită, va face ca fața lucrurilor să se schimbe.

Se poate ca o aseminea întîmplare să se ivească,—dar se prea poate ca evenimentele să se pripească. Intr'un cas însă și în celalalt, situația devine din ce în ce mai intolerabilă, dar interesele orașului sunt periclitate. **N.**

OAMENI ȘI LUCRURI

FARA DA SE...

Colegul italian Rolando Balducci îmi trimite, în plic, articolul ce a publicat în „Adevărul" sub titlul: „Cum trebuie privit războiul tripolitan" și în care se arată iritat de faptul că publicistica romînă înclină mai mult în spre Turcia, cu simpatiile sale. Și e mare lucru simpatia, solidaritatea sufletească, morală, în împrejurări grele!

Gestul colegului Balducci—un ziarist mai mult amator de cît profesionist — este firesc și este frumos. Aflîndu-se departe de țeară, se simte îndatorat să rostească, prin ziare, un cuvînt de apărare în favoarea Italiei și-l așterne cu inimă, cu sinceritate, aproape cu duioșie, cînd încheie ast-fel:

„Dacă admitem chiar ca demonstrat că suntem un popor care a fost în tot deauna învins și că nici un general mare n'a fost italian.

Napoleon, deși de origine italiană, a fost într'adevăr francez; Carol Quintul spaniol; Frederic cel mare prusac; Gustav Adolf suedez... Dar eu prefer gloriile cari se numesc: Dante, Michel Angelo, Galileu, Rafael, Leonardo, — și în numele acestor glorii, cari au răspîndit atîta lumină asupra istoriei lumei, vă cer, nu aprobarea întreprinderei tripolitane, dar cumpănirea aprecierilor asupra unui popor căruia aceste nume au aparținut".

O, da! Lista ar putea fi încă mult adăogată, pentru că Italia este una din cele mai vechi, din cele mai glorioase țări culturale, una din țările cu care se cuvine a se onora omenirea toată. Și de la Giordano Bruno, Torquato—Tasso și Corregio, pînă la contemporanii Leopardi, Carducci, Marconi, Mascagni și D'Annunzzio — cîte sute, mii de nume glorioase!

Dar aceasta nu însemnează mai puțin că actul diplomatic și războinic al guvernului italian—cu aprobarea entuziastă a celei mai mari părți a poporului italian, a vrut să înfăptuiască odată mai mult dictonul: „La raison du plus fort est toujours la meilleure"...

Italia, netăgăduit, este mai tare de cît Turcia de astăzi, abia născută diu Turcia de eri,—Turcia vechiului regim dezastros,—Turcia Coranului, în care anevoie s'a plămădit Turcia constituțională de astăzi.

Nu are și Impărăția otomană trecutul ei, gloria ei, arta ei? Și nu are, mai cu seamă, noul regim al Turciei tinere și liberale dreptul de traiu,—datoria de a trăi?

Intr'un recent studiu al generalului Von der Goltz, fost instructor al armatei turcești, se arată prin cîte greutăți va avea să treacă încă Turcia modernă, cîte sacrificii îi se vor cere, pînă să aibă o flotă, pînă să aibă o armată echipată ca să înlăture numeroasele atacuri ce-i se pregătesc din toate părțile, tocmai în scopul ca să nu aibă vreme de a se întări și să-și asigure posesiunile.

E spontan și e admirabil sentimentul care însuflețește pe italianii-publiciști, între care și d. Balducci. Am putut aprecia, nu de mult, într'o seară foarte plăcută cînd ne-a întreținut despre frumoase lucruri din patria lui și am urmărit cu plăcere în ziarul democrat „Avanti" impresiunile scrise din Romînia. Dar tocmai cînd evocă în articolul său numele ilustre ale Italiei intelectuale și ne înfățișează patria sa ca o țeară admirabilă de progres, ne gîndim cu adîncă părere de rău că între cele din urmă aplicări ale tecnicei italiane a fost și actul locotenentului Navotti, care din înălțimea aeroplanului, a „reușit" să arunce bombe omorîtoare, cu un efect îngrozitor, asupra unui lagăr turcesc, la Aïn-Zera.

Știm bine că istoria glorifică numai izbînda finală și nu scade meritele războinice, dacă au fost însoțite de cruzimi. Dar martorii contemporani ai întîmplărilor nu pot să nu simpatizeze cu cei mai slabi, cărora numai *acest* folos le rămîne.

De aceea Italia—care va avea succesul final,—cel diplomatic—trebue să se resigneze a vedea Turcia simpatizată. Redusă la propriile sale mijloace și jertfe, sigură că odată îi se va ierta excesul, cum s'a iertat atîtor altora,—rămîne să se consoleze în această izolare și să-și zică încă odată:

— Italia farà da se. **Rodion**

Memento Eminescian

Am arătat la timp că societatea cultă gălățeană a cheltuit cea mai lăudabilă activitate în opera ce s'a întreprins acolo, de a imortaliza pe marele poet Eminescu.

Acum doi ani a apărut, sub îngrijirea d-lui Corneliu Botez, magistrat și publicist, volumul intitulat „Omagiu lui Eminescu", pentru a se serbători o dată istorică: două-zeci ani de la moartea poetului.

De atunci încoace comitetul de inițiativă, urmărind și înfăptuind ridicarea monumentului, a urmărit în același timp întocmirea celor mai complecte bibliografii eminesciane, înregistrînd, pe cît a fost cu putință, tot ce s'a publicat despre Eminescu, în țeară și peste munți.

Din această pioasă operă bibliografică face parte și un „Memento", pe care-l reproducem dintr'un ziar gălățean ocazional, consacrat solemnității ce a avut loc Dumineca trecută. Ziarul e redactat de d. Em. Maur, publicist, și cuprinde multe bucăți și date instructive.

Iată bibliografia de care pomenim mai sus:

Inițiativa comemorării lui Mihail Eminescu a aflat un puternic ecou și în publicistica noastră. Cităm foarte pe scurt, din lipsă de spațiu, organele de publicitate, cari au publicat arlicole comemorative și diferite studii despre Eminescu.

Revistele: *Dunărea de Jos*, No. festiv. Iun. 1909. Articole semnate G. Orleanu, Gr. Forțu. G. Drăgănescu, C. Z. Buzdugan, G. N. Munteanu, Emil Maur ș. a.

Ramuri, Nr. fest. 1 Iun. 1909. Art. de N. Iorga, I. Slavici, D. Tomescu, O. Pursch și a.

Dunărea de Jos, Noemb. 1909, vers. I. Drăgănescu.

Semănătorul, Nr. fest. 14 Iun. 1909. Art. I. Slavici. Reproduceri din „Omagiu" ș. a.

Inainte, Galați, Nr. festiv., edit. Burbea. Eminescu ilustr. de L. Salmen.

Junimea literară, Cernăuți, Nr. fest. Artic. de Sextil Pușcariu, T. Stefanelli, C. Pavelescu ș. a.

Luceafărul, Sibiu, Nr. fest. 1 Iul. 1909. Art. de Titu Maiorescu, A. Vlăhuță, Caragiale, Gîrleanu, E. Hodoș ș. a.

Ramuri, 15 Iul. 1909. Artic. M. Strajanu.

Tribuna din Arad, Nr. fest. 129. Art. N. Iorga, Vlăhuță, Cincinat Pavelescu, (ined) Eminescu, Caragiale.

Noua revistă Romînă, 14 Iun. 1909. Art. Rădulescu-Motru și N. Em. Teohari.

Convorbiri Literare, Iun. 1909. Artic. P. Cerna, I, Slavici, și reprod. din Eminescu.

Idem, Sept. 1910. Artic. d-na Mitte Kremnitz (trad. din „Pressiche Jahrbücher").

Neam. romîn. politic, 1 Iulie 1909. Art. N. Iorga.

N. R. Literar, 1 Iul. 1909. Artic. A. C. Cuza și N. Iorga.

Idem, 1 Septembrie 1909. Art. A. B. Sînceleanu.

Cultura Romînă, Iun. 1909. Art. I. Petrovici și Radu Manoliu.

Semănătorul, 28 Iul. 1909. Art. C. Z. Arbore.

Educatorul, Oraviița, Aug. 1909. Art. dr. I. Borcia.

Viața Nouă, 15 Oct. 1910 și 15 Mai 1911. Art. E. Caracostea și M. Stefănescu.

Chestiuni metodice, 15 Iulie 1909. Art. L. Toma.

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A. SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

Cumpăna, 12 Februarie 1910. Art. lui Chendi.

Eine Wahrheit, Cernăuţi 8 Iulie 1909. Art. de fond.

Bukowiner Freie Lehrer Zeitung, 23 Iulie 1909, artic. de fond.

Ziarele: *Jibertatea* Botoşani, 14 Iunie 1909. Articol O. Buzoianu, Em. Vasiliu şi alţii.

Progresul Oraviţa, 27 Iun. 1909, art. Don Ramiro.

Transilvania Sibiu. Iul.-Sept. 1909. Stu din dr. Alex. Bogdan.

Albina art. de fond, de A.

Căminul Literar, 1 Iunie 1909 nr. festiv.

L'Indépendace Roumaîne din 1, 2 şi 31 Iulie şi 4 August 1911. Articolele de Marcel Montandon, reprod. după *„Mercure de France"*.

Dimineaţa, 20 Iulie 1909, ilustraţie şi Adevărul, 20 şi 27 Iunie coresp. din Cernăuţi de Alfa.

Minerva, 17 Iunie 1909, „La Roumanie", „L'Indep. Roum." din 14 şi „Opinia", 16 Iunie 1909. „Universul„ 16 şi 18 Iunie; „Ordinea" 13 Iunie, „Epoca" 17 Iunie, „Dimineaţa" 15 Iunie (I. Nădejde) şi „Opinia" 17 Iunie 1909. Articole de fond, ilustr. şi diverse despre comemorarea lui Eminescu.

Opinia, 17 Iunie 1909. Articol. Stef. Antim.

Viaţa Românească, Iunie 1909, Recenzie „Omagiului" de d na Isabela Sadoveanu.

Mercure de France, 18 Sept. 1909, Recenzie „Omagiului".

Universul 15 Iunie 1909. Art. de fond, „Viitorul", 20 Iunie, Art. Felician Batist. „Minerva", 22 Iunie, 1909, „Viitorul" 14 Iunie, „Conservatorul", 10 Iunie şi „Adevărul" 17 Iunie 1909, diverse articole despre Eminescu.

Minerva, 15 Dec. 1909, art. de I. Slavici, „Adevărul" 27 Iunie, articol C. Z. Arbore. „Universul" 8 Sept. articol de d. Vlăhuţă, „Opinia", 18 Iunie, articol D. V. Ţoni, şi „La Roumaine" 17 Iun. 1909, poezie de Jules Brun.

Opinia, 21 Iunie 1909, reprodus din *Omagiu*. „Epoca" 14 şi 16 Iunie Artic. de fond şi reprod. artic. lui Eminescu din „Timpul", „Adevărul" 15 Iun. Art. Reflexii şi observaţii. „Conservatorul", 14 Iunie Artic. de I. Slavici, şi reprod. din „Omagiu", „Opinia", 16 Iunie, art. de G. ş. a. „Adevărul", 16 Iun. Note de C. Mille.

Ordinea, 23 Iun., „Adevărul" 16 Iun. „Minerva" 13 şi 14 Iunie, „La Patrie" 18 Iunie, „L'Indépendance Roum.", „Universul" şi „Dimineaţa" din 8 Iunie, „Mişcarea" 6 Noemb., „Ordinea", 4 Aug., „Opinia" 14 Iunie şi „Adevărul" 7 Dec. publică elogioase recenzii asupra vol. comem. „Omagiul lui Mihail Eminescu" scos de d. C. Botez.

Ordinea 20 Noembrie. Recenzie: „Albumul comemorativ" al tipografiei Dacia.

Minerva 21 Febr. şi „Seara" 22 Febr. 1910, art. de Karnabat.

Voinţa naţională, 14 Iunie şi 10 Febr. 1909, „Tribuna Liberală" 20 Febr. şi „Minerva" 17 Iunie 1909, diverse artic. despre mişcarea comemorativă din Galaţi, Ilust. etc.

Viitorul 15 Iunie 1909, articol de S. V. Soricu şi a. „Conservatorul" de 16 Iunie 1909, art. de G. Slavici, reprodus din „Omagiu" şi recenzia „Gazeta Botoşanilor" nr. festiv. 13 Iunie 1909, art. de fond P. Darie şi a. „Mihail Eminescu", revist. comemor., Iunie 1909, art. diferite. „Studiu critic şi Mortua est". traducere de Clarnet, „Minerva" 16 Iun. 1909, art. fond. I. Scurtu şi a „Mişcarea" 16 Ian. 1909, Autograf de Eminescu din „volumul comemorativ" a d-lui Octav Minar. „Ordinea" 30 Oct. 1909, art. nesemnat. „Ordinea" 1 Mai 1910, reprod. scrisori inedite ale poetului din „Convorbiri literar", „Minerva" 20 şi 21 Mai art. de I Scurtu şi N. Pora, „Universul" nr. 162 an. al 27-lea. Cuviinţa de A. Vlăhuţă. „Adevărul" scrisoarea unei cititoare bătrîne. „Tribuna Liber." art. C. Z Buzdugan. „Ordinea" 15 August. 1910 art. de Rodion. Au mai apărut şi alte articole comemorative şi studii în diferite alte reviste şi ziare.

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operaţiuni de bancă.

Emite cecuri şi scrisori de acreditare asupra tuturor oraşelor mari din ţară, Europa, (Rusia) şi America.

SCRISORI DE DEPUNERI şi LIBRETE DE ECONOMII cu dobînda de 5% p. a.

Litere-Ştiinţe-Arte

Veteranii.—O revistă literară nou apărută este informată, că d. Dobrogeanu-Gherea pregăteşte o nouă ediţie a criticelor sale literare.

Cu această ediţie, revăzută şi completată cu tot ce d. Gherea a publicat în urma apariţiei volumelor sale, d-sa vrea să se despartă pentru totdeauna de critica literară.

Nu putem şti întru cît ştirea este intemeiată, dar după siguranţa cu care e dată, are ceva verosibil.

Criticul Gherea a „profitat" de diverse ocaziuni, în anul din urmă, pentru a afirma în public, că se simte obosit, că sufere de neurastenie, că lucrează numai încet şi anevoie.

Dacă scriitorul personal n'ar fi afirmat şi repetat lucrul acesta, cetitorii ar fi refuzat să creadă că vigurosul autor al „Neoiobăgiei" se simte atît de trudit şi este atît de dorit de linişte.

Ori cum ar fi, multă lume—şi mai cu seamă generaţia care a fost contemporană activităţii mari ce a desfăşurat d. Gherea pe tărîmul publicistic—va regreta cu toată sinceritatea acest „adio" pe care-l va spune literaturii,—întemeietorul criticei noastre ştiinţifice, de la care aveam încă dreptul să aşteptăm lucrări îndrumătoare şi folositoare.

*

Unii atribuie Chinei meritul de a fi avut cea dintâiu publicaţiune periodică. Acum însă pare că meritul revine Europei şi anume Belgiei, care a avut prima manifestare culturală de această natură.

*

G. F. Ruddiger a încercat a determina rezistenţa bacteriilor în cursurile de apă a căror temperatură e foarte diferită după anotimpuri.

Făcîndu-se analiza bacteriologică a apei rîurilor, la depărtare de 129 Kilometri de la locul de scurgere a canalurilor, s'a găsit că, iarna, bacteriile subsistă de la 4 la 5 ori mai mult de cît vara.

Tot aşa baccilul tifosului a supraviejuit mult mai îndelung în apa rîurilor sub gheaţă de cît vara.

Aşa s'ar explica epidemiile de tifos în timp de iarnă în nordul Statelor Unite. Analizele bacteriologice a apelor cari pot fi infectate trebue să se facă atît iarna cît şi vara.

*

Iosef Kainz, marele artist vienez, mort în cursul acestui an, va avea un monument în capitala Austriei.

Statuia va fi modelată de sculptorul Sandor Jaray, care a cunoscut pe Kainz foarte de aproape. Monumentul va reprezenta pe artist ca Hamlet, în scena cimitirului, cu craniul în mîni.

Oraşul Viena a cedat un loc în parcul din Meridiastrasse, unde va fi expus monumentul.

*

Comisia internaţională pentru învăţămîntul matematic, aleasă de al 4-lea congres internaţional de matematică, ţinut la Roma a fost instituită în scop de a face o anchetă de ansamblu asupra organizării metoadelor evoluţiei şi tendinţelor învăţămîntului matematic în diferitele ţări.

*

Cîntăreaţa Lina Cavalieri, celebră şi prin figura ei, a publicat în „New-Jork and American Journal" o serie de articole sub titlul „Arta de a fi frumoasă". Cîntăreaţa, în întroducere, spune că ar fi vrut să fie doctoreasă, dacă n'ar fi fost artistă.

Dar fără să fi învăţat arta lui Hipocrat, Lina Cavalieri cunoaşte o mulţime de... reţete,

*

In revista ungurească „Uj idök" (Timpuri nouă), un poet decadent semnează cîteva versuri foarte interesante, despre ghetele picioruşelor de muze ale sălilor de bal.

Este o adevărată poemă a ghetelor, de care se pot filicita pantofarii zilelor noastre.

Originalul poet mărturiseşte că nu-l mai încîntă banalele sînuri şi braţe goale, nici coafurile imperiale şi regale nici rustica roşeaţă a obrajilor, nici ochii de gazelă ai fetelor din baluri. Vouă, gingaşe, fine, subtile ghete, cari acoperiţi săltăreţele picioruşe, vouă, mici opere de artă, se cuvine cîntecul poeţilor înamoraţi!

Şi iată cum poezia modernă se întoarce la timpurile medievale, cînd un cismar neamţ, ca Hans Sachs, era poet sărbătorit.

Astăzi nu se mai cetesc operele lui, e drept; se cîntă însă operele mult mai rafinate ale semenilor săi pantofari, cari n'au nevoe de talent poetic.

STRUNA ZILEI

ISPITĂ VECHE

In închisoarea din localitatea B... în Bohemia, ocnaşii s'au revoltat din cauza scumpetei traiului.

Ştire.

Bieţii!... Oameni fără pete
Pe a lor conştiinţe pure,
Cîte nu ştiu ei să 'ndure!
Dar cînd văd aşa scumpete,
Mai le vine ca să... fure.

INFORMAŢII

După satisfacţia ce-a fost dată d-lui P. P. Carp, căruia i s'a făcut o soşea nouă spre Ţibăneşti, a venit rîndul d-lui Spiridon Irimescu, fruntaş intelectual în Iaşi, căruia i se fac lucrări de împetruire şi corectare în valoare de 185000 lei.

Foarte ieften.

Cererile profesorilor de religie.—Profesorii de religie din ţară au înaintat d-lui C. C. Arion, ministrul instrucţiei, un memoriu prin care arată starea lor în învăţămînt şi cer o îmbunătăţire soartei lor.

In memoriul înaintat profesorii de religie, relevă cu multă insistenţă, că pentru această specialitate sunt gradaţii şi se plătesc unora salarii prea mari şi altora prea mici.

In memoriul profesorilor de religie se relevă faptul că pentru acelaşi număr de ore sunt profesori plătiţi cu 180 lei lunar, cu 220, cu 260 şi cu 320 lei.

Acest fel de gradaţie e nedrept:

Profesorii de religie cer prin memoriul lor, să suprime acest mod de gradaţie, şi să dea o singură leafă egală tuturor profesorilor de religie.

Tot prin memoriul lor, profesorii de religie mai cer să le prevadă şi lor o sporire a orelor, ca şi celorlalţi profesori, dîndu-le în acelaşi timp un salar egal cu al lor. Profesorii de religie cer să aibă 15 ore pe săptămînă şi pentru a putea avea acest număr da ore propun d-lui ministru al instrucţiei să prevadă că de fie care clasă să aibă pe viitor cîte două ore pe săptămînă în loc de una singură.

Profesorii de religie mai cer, ca învăţămîntul religiei să fie prevăzut în mod obligatoriu a fi predat şi în şcoalele statului unde până acum nu se predă şi anume: în şcoalele de meserii, în şcoalele profesionale de fete şi în învăţămîntul primar.

Memoriul, care, cuprinde punctele de mai sus, a fost înmînat d-lui ministru Arion, de o delegaţie a profesorilor de religie, în frunte cu P. S. Arhiereu Calist Botoşăneanu.

Fraudele de la administraţia financiară din Bîrlad.—Se ştie că la administraţia financiară din Bîrlad s'au descoperit nişte fraude săvîrşite de fostul sub şef de secţie Vasile Zăbău.

Fraudele au fost semnalate de casa de depuneri şi economie, după ce acel funcţionar a trecut la pensie.

D. G. Scărlătescu, inspector financiar, face de o lună anchetă la acea administraţie financiară.

Pînă acum d-sa a descoperit că Zăbău a furat 107 mii lei. Ancheta continuă.

Zăbău opera încasări şi plătea la secţia de economii şi fraudele le-a săvîrşit în timp de 13 ani, fără să fie descoperit.

Detraudatorul a fost arestat şi depus. El a recunoscut fraudele, dar a declarat că banii i-a întrebuinţat pentru întreţinerea familiei.

Cele două bolnave de variolă, care se găsesc internate la spitalul Paşcanu, merg spre însănătoşire.

Şcolare.—Învăţătoarea Smaranda Timoteiu, de la şcoala de fete din Burdujeni, a fost detaşată pe ziua prezentărei la post la şcoala de băeţi No. 3 din Buzeu, în locul d-rei Maria Iordanovici.

— Învăţătorul Dimitrie Ariciuc, de la şcoala din comuna Vlăsineşti jud. Dorohoi, a fost transferat pe ziua de 1 Noembre 1911, la şcoala din comuna Viforani-Drislea jud. Botoşani, postul al II.

— Invăţătoarea Maria Nimereanu de la şcoala din comuna Lişna-Dorohoi, a fost detaşată pentru anul şcolar 1911—912 la şcoala de băeţi No. 3 din Tecuciu, în locul d-lui C. Ionescu.

— Domnul Ioan Sentinir, normalist, a fost numit ca învăţător suplinitor la şcoala din comuna Brăhăşoaia din jud. Vaslui.

— D-ra Alexandrina Irimescu, a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din com. Bahnari şi normalistul I. Măcărescu, ca învăţător la şcoala din comuna Tufeşti, ambii din jud. Vaslui.

— Ministerut Cultelor şi Instrucţiunii a acordat un concediu de un an, pentru studii, d-nei Maria Locot. Dugan Opaiţ, institutoare la şcoala de fete din Tg.—Frumos. In acest timp va fi suplinită de normalista Aurela Lărgeanu.

Serbarea de la fabrica de frînghii.—Marţi seara, a avut loc la fabrica de frînghii a societăţei anonime romîno-italiană, serbarea aniversărei a 25 ani de la intemeiarea fabricei.

Saloanele erau frumos decorate. Serbarea a fost precedată de un banchet, la care au luat parte şi cei 800 lucrători şi lucrătoare, toţi în haină de sărbătoare.

Au luat parte la serbare d-nii G. Racoviţă, preşedintele consiliului de administraţie a societăţei C. Negruţi, prefect de judeţ, C. Cerchez preşedintele camerei de comerţ, Cosmovici ajutor de primar, Socec, Christofor, Mavrocordato, Miclescu, dr. Bacaloglu, W. Dinnerman, administratorul general, dr. Burştin, inginer Paniţa etc. Şi toţi maiştrii fabricei. D. Moritz Wachtel, delegatul societăţei şi intemeiatorul fabricei, a fost primit cu ovaţiuni, de către întregul personal.

Corul fabricei a intonat imnul ocazional şi hora muncitorilor, executîndu-le cu multă preciziune.

La şampanie, d. M. Wachel printr'o cuvîniare mişcătoare, mulţumeşte tuturor asistenţilor, onorînd cu presenţa lor această festivitate, pe care o dă în onoarea iubiţilor săi colaboratori.

Compară ziua de azi, cu acea de acum 25 ani, cînd a întemeiat această fabrică, constată cu deplină satisfacţiune, că munca sa a dat rodul cel mai bun.

Arată greutăţile ce a întîmpinat pînă ca fabrica să ajungă o imensă instituţiune a industriei naţionale, formînd o societate anonimă cu un capital de 1 milion şi jum.

Enumeră greutăţile ce a întîmpinat în toate părţile. Cea mai mare dificultate însă a întîmpinat-o la crearea unui strat de lucrători indigeni. Paralel cu desvoltarea fabricei a căutat pe cît posibil, să îmbunătăţească soarta lucrătorilor, atît în privinţa materială, cît şi în privinţa higienei şi a bunului lor traiu.

D. Wachtel termină zicînd, că pentru prosperarea acestei industriişi în general industriei naţionale, avem de mulţumit iubitului nostru Suveran, sub a căruia înaltă ocrotire, s'a votat în anul 1887 legea de încurajare a industriei naţionale.

D-sa închină pentru Suveran şi familia regală.

D. *Costică Ionescu*, maestru, mulţumeşte în numele lucrătorilor d-lui M. Wachtel, care a tratat părinteşte pe lucrători.

D. *W. Dinnerman*, enumeră greutăţile întîmpinate de d. Wachtel, până să-şi vadă realizat visul, de a crea o industrie mare în ţară. Relevă încă în principal, principiile întemeietorului, care făcînd un socialism practic, a creat mari îmbunătăţiri pentru lucrători, făcînd ca ei să şi aibă existenţa asigurată, sănătatea îngrijată şi locuinţe eftine.

Inchină pentru muncitori, pe cari îi asigură, că va continua şi în viitor a se ocupa de soarta lor.

Mai vorbesc d-nii C. Negruţi, Prefect de judeţ, care constată progresele industriei, felicită pe d. Wachtel, creatorul acestei fabrici şi speră că industria naţională va lua şi un mai mare avînt.

D sa închină pentru intemeietorul fabricei, pentru consiliul de administraţie şi pentru muncitori.

D. *Cosmovici* închină pentru corpul tehnic şi iniţiator.

D. *dr. Burştin*, arată legăturile între cultură şi industrie şi doreşte ca deviza instituţiunei să fie: sempre avanti.

D. *C. Cerchez*, arată legătura sufletească ce a trebuit să domnească între creatorul fabricei şi muncitori, pentru ca instituţia să ieie importanţa de azi. Numai printr'o astfel de legătură, se poate asigura propăşirea industriei naţionale. Inchină paharul pentru această înfrăţire.

Mai vorbesc d nii Ritescus, Petrovici şi alţi maiştri, cari aduc prinosul lor de recunoştinţă întemeitorului fabricei.

După masă, urmează dansul, care e deschis de către d-na Dinnermann.

Petrecerea a continuat apoi în cea mai mare animaţie şi într'o atmosferă amicală, pînă tîrziu noaptea.

Marţi 25 c. Curtea de apel s. I s'a pronunţat în modul următor în procesul dintre Eugenia şi Zoiţa Constantinescu cu Elena şi Const Firulescu: a respins apelurile reclamanţilor Zoiţa şi Eugeniu Constantinescu prin care cereau de la soţii Firulescu restituirea bonurilor în valoare de 220000 lei.

A admis în parte apelul moştenitorilor Constantinescu şi a obligat pe soţii Firulescu să le restitue numai opt obligaţiuni ale oraşului Sofia sau în caz contrariu valoarea lor în suma totală de 450 lei.

Duminică, 30 Octombre ora 3 p. m., va avea loc, în localul şcoalei V. Alexandri, strada sft. Haralamb, întrunirea membrilor Ligei femeilor din Romînia".

Vor lua cuvîntul d-nele Adela Xenopol şi Marie Buţureanu.

— Persoanele străine care doresc a lua parte sunt invitate să asiste la această şedinţă publică.

Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.

Ministerul de interne a cerut epitropiei sf. Spiridon să-i comunice actele de proprietate ce le are asupra farmaciilor din Roman, Neamţ şi Botoşani.

A apărut „Curierul Judiciar" anul XX, No. 69, cu data de Joi 27, Octombrie.

Noul program de astă seară Joi 27 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

O călătoric în Japonia, ascenziunea muntelui Fuji-Yama, Pelerinajul etc. interesante şi instructive vederi din mica ţară a marilor viteji. — Robert Bruce, regele Scoţiei (1274—1329), mare reconstituire istorică. Armele şi costumele sunt fidel reproduse după acea epocă—Manevrele austro ungare, cari au avut loc la sfîrşitul lunei trecute—Prince stingaciu, scene comice cu iubitul actor—Biata servitoare, roman însufleţit, interpretat de actori distinşi—Andreiu şi Nadia, mare reconstituire istorică—Din păsurile Rozaliei, scene comice, etc.

După nenumărate stăruinţi la casa centrală din Paris, filiala de aci a obţinut ca toate titlurile, scrisorile, descripţiile şi explicaţiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească şi în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicaţii în romîneşte.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck" este, că pe toate căile obscure să fac încercări, a exploata renomeul numelui „Franck" pentru fabricate inferioare. — De aceea menajera atentă trebue să aiba grijă la semnul de cunoaştere: **„Franck cu răşniţa de cafea".**

Marca registrată.

Acele cutii şi pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Răşniţă de cafea" ca semn caracteristic, nu conţin veritabil **„Franck".**

De aceea atenţiune la cumpărare!

Preţuri de vânzare

al

veritabilului „Franck" Adaus la Cafea

în cutii de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	kg
	105	55	50	45	35	b.
„ pachete „	1/6	1/8	1/10	1/14	1/21	kg
	30	25	20	15	10	b.

V. rm. zeude. Y 2554. 9:11 II. F.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, Iaşi

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai APELE MINERALIZATE SINTEZA a DOCTORULUI RATIANU, şi feriţivă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă in special ca apă de masă persoanelor ce suferă de ACREALA EXAGERATĂ a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP la BEŞICA sau RINICHI, CONSTIPAŢIE etc.

Observaţi bine ETICHETA DE PE STICLA şi PLOMBELE DE ÎNCHIDERE care trebue să poarte numele meu Dr. A. RĂTIANU şi marca „Sinteza".

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Tratativele pentru rescumpărarea moșiilor din Basarabia, ale Spiridoniei, se urmează acum între d-nii Titu Maiorescu și ministrul plenipotențiar al Rusiei în Bucureești, d. de Giers.*

Condițiunile au fost stabilite astfel din partea guvernului romîn: moșiile să le cumpere guvernul rus, și nu Zemstvoul sau banca agrară; prețul să fie 12 milioane lei, care să fie predat epitropiei fără de nici o condiție, eliberîndu-se epitropiei și suma de 290 mii ruble, aflătoare depozitată la Banca imperială din Petersburg.

Guvernul rus, după informațiile ce avem, ar fi acceptat toate condițiile în afară de preț, ne oferind de cît opt milioane lei, socotind acest preț după venitul actual de 400,000 lei anual.

❑ *La 2 Noembrie va avea loc alegerea decanului facultății de litere din Iași, în locul d-lui I. Găvănescul, al cărui mandat de 2 ani expiră la 1 Noembrie.*

Tot atunci va expira și mandatul delegatului facultății de litere, în senatul universitar.

❑ *In administrarea averei M rei Neamț, au fost descoperite grave neregularități.*

Casa școalelor va orîndui o anchetă pentru cercetarea scriptelor.

❑ *Iarăși se vorbește despre evenimentul senzațional, că d. D. Grecianu ar avea de gînd să intre în diplomație. S'ar fi convenit la numirea d-lui Grecianu, ca ambasador la Paris, în locul d-lui Lahovari, care urmează să-și reguleze drepturile la pensie.*

❑ *Epitropia sf. Spiridon s'a constituit parte civilă și în ce privește pe foștii intendenți ai spitalelor din Iași.*

După raportul inspectorului financiar gestiunele foștilor intendenți au fost încărcate precum urmează: 22,000 lei d. Anton Patraşcanu; 11,000 lei d. Voinescu; 18,000 lei d. Sion și sume mai mici ceilalți foști intendenți.

❑ *Rectorul Universității din Iași nu va fi decorat cu prilejul furtunei de tinichele ce urmează a se deslănțui ca amintire pentru serbările jubiliare.*

Rectorul a aflat despre această mare nenorocire și să nu credeți că s'a simțit jenat să ceară audiență Regelui și să implore o decorație.

Dacă va avea succes, vom vedea.

❑ *Șerul s'a întors ieri de la Babadag, unde a stat două zile la o vînătoare.*

Că șerul a avut mare succes la vînătoarea de la Babadag — nimeni nu va contesta adevărul acesta.

❑ *Serviciul sanitar din localitate, a fost avizat, de a supune la vizita medicală, pe călătorii cari vin din Galați, Brăila și Craiova.*

Aceasta ca măsură preventivă contra holerei.

❑ *Domnul N. Leonescu, consilier la Curtea de Apel din Iași, simțindu-se obosit, a cerut ministrului să fie scos la pensie din oficiu.*

❑ **Cu prilejul serbărei ce a avut loc Marți seara la socitatea textilă, Italiano-romînă, s'a trimis și o telegramă de de omagii suveranului.**

La aceasta, d. M. Wachtel, intemeetorul fabrice, a primit azi o telgramă, din partea palatului în cuprinderea următoare:

„M. S. Regele mulțumindu vă pentru omagiile respectoase aduse la picioarele Tronului cu prilejul aniversărei ce a-ți sărbătorit, urează neîncetată prosperare societății".

❑ *In urma refuzului mitropolitului Moldovei, de a fi ales mitropolit primat, Sinodul va recomanda pe episcopul Timuș al Argeșului.*

❑ *Astă-zi la ora cinci, are loc alegerea decanului facultății de drept.*

Se crede că actualul decan, d. D. Alexandrescu, va fi reales.

❑ *O foarte inteligentă defilare.*

Iateligentul prefect de poliție s'a plîns comandantului jandarmilor pedeștri, că, nefiind cunoscut de acei jandarmi, aceștia i fac dificultăți cînd le dă ordine.

Ca să-l cunoască jandarmii, aceștia au defilat astă-zi în fața prefectului, luînd notă de mutra prefectului, care n'a putut fi cunoscut de jandarmi, fiind că, în vremuri, fusese mai mare peste pompieri.

❑ *In ceea ce privește reforma administrativă, guvernamentalii afirmă, că pînă în acest moment d. Carp cu toate desele sale treceri pe la toate ministerele n'a ajuns încă, nici la fixarea atribuțiunilor guvernatorilor.*

Din această cauză d. Carp n'a putut da nici un răspuns, diferitelor stăruinți ce s'au făcut pe lîngă d-sa, în a ști ce atribuțiuni au dat funcționarilor superiori, prin noua reformă.

❑ *Congresul federației avocaților, care va avea loc în Iași, va fi prezidat de d. C. Dissescu.*

❑ **Scandalurile de la Primărie.**— D. Stamatiu, ajutor de primar, nu mai vine la Primărie, și așteaptă ca d. Grecianu să ieie cuvenitele măsuri, pentru a îndepărta pe d. Cosmovici. La rîndul d-sale, d. Cosmovici așteaptă același lucru, bine înțeles înțelegînd ca d. Stamatiu să fie îndepărtat de la Primărie.

In așteptare însă, incidentele între acești doi ajutori de primari, sunt de tot interesante.

*

Pentru edificarea cetitorilor, să reproducem cîteva specimene.

Mai acum cîtva timp, se făcu o intervenție la comună, pentru a se așeza un felinar, într'o trecătoare de lîngă strada Bucșinescu.

D. Stamatiu, pune rezoluția pe petiție, că se refuză așezarea acelui felinar, nefiind suma prevăzută în budget.

Trecură cîteva zile și iată că află d. Cosmovici, despre acest caz.

Fără a sta mult pe gînduri, d. Cosmovici, pune să i se aducă dosarul în chestiune, scoate din dosar petiția, șterge resoluția d-lui Stamatiu și ordonă așezarea acelui felinar.

Pe cît era de curios refuzul d-lui Stamatiu, de a se așeza un felinar, pe atît încă și mai mult, e straniu faptul d-lui Cosmovici, de a rupe din dosar o adresă și a șterge o resoluție pusă de alt ajutor de primar.

Sunt fapte ce se văd pentru întâia oară la comună și dovedesc o complectă stare de anarhie.

*

Dar pe ziua de azi, s'a petrecut una și mai nostimă.

D. Stamatiu, dăduse ordinul, a se dărîma o șură ridicată la depozitul de lemne din stradă Cișmeaua Păcurari.

Eri se prezintară chiar doi reprezintanți ai serviciului tehnic, care însoțiți de podari, vroiau să proceadă la dărîmarea șurei.

Iată însă, că află d. Cosmovici de acest fapt și iute chemă în biroul său pe reprezentanții serviciului tehnic, și următoarea convorbire se încinse:

— „Mă rog, cine a dat ordinul pentru dărîmarea șurei?

— D. ajutor de primar Stamatiu.

— Mă rog, alăturea de acel depozit de lemne, mai există un depozit de lemne și cui aparține?

— Aparține d-lui Stamatiu!

D. Cosmovici a anulat imediat dispoziția d-lui Stamatiu, și a dat ordin a nu se mai desființa șura.

*

E probabil ca un membru al consiliului comunal, să interpeleze pe primar în chestia conflictului dintre cei doi ajutori de primar.

❑ Colegiul medical al casei Sf. Spiridon va fi convocat zilele acestea, pentru a se ocupa de votarea noului regulament al casei.

❑ La 1 Noembrie se va face rotația printre internii spitalelor sf. Spiridon din Iași.

❑ Expirînd contractul ce-l are d. Werner pentru exploatarea farmaciei din Slănic, epitropia a propus d-lui Werner să-i reînoiască contractul, pe timp de zece ani, în condițiuni favorabile, dacă d. Werner se va obliga să construiască un nou local de farmacie.

❑ In ultimul moment, ivindu-se oarecari neînțelegeri, fuziunea societății romîne de gimnastică cu Turn-Verein, a fost amînată pentru 6 luni.

❑ Cercul profesoral din București, a luat inițiativa, de a da un banchet în onoarea d lui Arion, ministru de culte.

Cercul s'a adresat și profesorilor ieșeni, cu rugămintea de a participa la acest banchet.

❑ Comisiunea de experți din Ministerul de finanțe a hotărît următoarele în ședințele trecute:

Osiile pentru vehicule, importate chiar în jumătăți, chiar neterminate, însă strunjite—se impun la art. 609 din tarif cu lei 18 suta de kgr.

Lanternele și reflectoarele din alamă chiar neveinizate la suprafață, dar avînd interiorul—adică reflectoarele — nichelate—lanterne întrebuințate la automobile, se impun la art, 692 din tarif cu lei 200 suta de kgr.

❑ Probabil că Dumineca va sosi în Iași secretarul general al ministerului de industrie, pentru a supune camerei de comerț ante-proiectul referitor la reforma legei industriale.

❑ D-na Adela Xenopol a prezentat teatrului Național patru frumoase comedii originale: Pictorul Plăpomar — La Slănic—In lunca din Mircești—Strigoiul.

❑ Domnul Stefanovici Zaharia Eugen, aspirant la ospiciul telegrafic Iași, a fost înlocuit din postul ce ocupă, de oare ce venea neregulat la serviclu.

❑ Inscrierile în listele electorale la tribunal, vor dura pînă în seara de 30 Octombrie, ora cinci.

❑ Dosarul examenului de abilitare ca docent la limba și literatura germană a d-lui Traian Bratu a fost înaintat asta-zi ministerului.

❑ Cu începere de azi, trei saloane din pinacoteca școlei de Bele-Arte, au fost redeschise, pentru a putea fi vizitate de public.

❑ Camera de comerciu din localitate a fost invitată de a participa la expoziția internațională, ce se va organiza la Sofia, în lunile Iunie, Iulie și August 1912.

Expoziția e pusă sub președinția de onoare a ministrului de industrie al Bulgariei.

❑ La ministerul de instrucțiune, se lucrează actualminte și la o reformă a învățămîntului particular.

E vorba de a se consolida acest învățămînt.

❑ Au fost detașați următorii maiștri de gimnastică: d. D. Dobreanu, de la Bîrlad la Iași; d. Ștefan Popescu, de la Iași la Slatina și G. Gheorghiu, de la Slatina la Bîrlad.

❑ D. Sălceanu, a fost numit copist în grefa secției I, a tribunalului Iași, în locul d-lui Teodorescu, înaintat ajutor de grefier.

❑ Consiliul general al județului Iași, s'a întrunit astăzi dimineață votînd mai multe alipiri și deslipiri de comune rurale, și delegînd o comisiune de 8 consilieri care să-și dee avizul asupra proectului de reforme administrative.

❑ D. profesor C. Popovici, va ține Duminică, ora 3 p. m. lecția de deschidere a cursului de astronomie.

❑ Consiliul facultății de științi se va pronunța astăzi asupra numirii unui suplinitor, la catedra de chimie technologică, la facultatea de științi din Iași, catedră înființată prin noul budget.

Candidați sunt d-nii Ilie Pisowschy, dr. în științi fizico-chimice de la Berlin, Otin Niculescu, dr. de la Charlotenburg și Emil Severin dr. de la Paris.

❑ Medicul legist va face mîne autopsia cadavrului lui Mihai Lișman, care fiind dus la pavilionul de izolare a încetat imediat din viață.

❑ D. d-rand I. Argintoianu, a fost numit pedagog infirmier la Liceul Internat din Iași, în locul d lui N. Trofinescu.

❑ Studenții Gheorghe Popescu și Ropozeanu au fost admiși la cantina universitară.

❑ Rectorul universității din Sofia, a trimis o adresă universității din Iași, prin care-i mulțumește pentru chipul colegial, cu care a luat parte la moartea profesorului Dimitrie Agura.

❑ Ministrul de interne a primit demisiunea d-lui D. Mavrocordat, din consiliul general al județului Iași.

❑ Un accident de automobil s'a întîmplat astă-zi la orele 12 din zi, în dreptul bisericei catolice. Automobilul No. 1, a d-lui D. Păncescu, venind cu o iuțeală nepermisă, a calcat pe copilul Haim Marcovici, care a fost transportat în stare gravă, la spitalul israelit.

Automobilul a dispărut apoi, și se preumblă și acum liber, condus de acelaș șofer, care pare că se bucură de protecția prefectului poliției, căci altmintrelea este neexplicabil, de ce șoferul n'a fost arestat pînă acum.

De altmintrelea prefectul poliției primind săptămîna trecută o plîngere a unui medic, că era să fie calcat de automobilul garajului Leonida, a răspuns, inteligent ca întotdeauna: Nu pot face nimic, de oare-ce proprietarii „automobilelor sunt persoane de elită."

❑ D. Al. Popescu, a fost numit definitiv secretar la magazia stației Iași.

Ultima oră

București 27 Octombrie

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

5,000 lei No. 25844.

3,000 lei No. 19525, 37384, 52706.

2,000 lei No. 33312. 19298, 36308 32822, 59178, 18654,

1000 lei 51373, 1857, 54926, 3941 15816, 18758, 25867, 33770, 21291 52481 15997, 57199.

500 lei No. 1, 3614, 25703, 31605 13556, 43041, 56534, 33148, 23221, 38153 43139, 44070, 18456, 22828, 27392, 48374 8791, 49447, 9687, 7636, 53761, 46124 18329, 38384, 43161, 7297, 5821.

O INTERPELARE

București.—D. Grigore Coandă, deputat de Argeș, a comunicat d-lui Carp, că îndată după redeschiderea Parlamentului, va anunța o interpelare asupra scumpetei traiului.

DEMISIA D-LUI BALFOUR

Londra.—D. Balfour, șeful partidului unionist-conservator, și-a dat demisia din această demnitate.

Războiul Italo—Turc

UN NOU ATAC

Tripolis.—Agenția Stefani, află că eri pe la ameazi a avut loc un mic atac contra companiei a 8 a a regimentului 93 de infantrie, care plecînd din fortul Hamidie a făcut o recunoaștere pînă la Scarasciat. Această companie a fost atacată deodată spre flancul drept, atunci trupa a făcut față înamicului, pe cînd pe flancul ei drept sosea compania a 7-a din acelaș regiment, care a luat pe dușman de flanc. Forțele în rezervă din restul batalionului au fost angajate și ele în acțiune și au fost susținute de o baterie de munte și de una cu tragere repede și de tunurile vaselor de rezboi. Lupta a ținut mai bine de un ceas.

Dușmanul s'a retras părăsind vre-o 60 morți. Italienii au avut numai vre-o 15 rîniți.

In ajun, o lovitură de tun din vasul de război „Parterope" a omorît pe un căpitan și doi locotenenți turci.

Ocuparea orașului Homs

Au sosit rapoartele privitoare la ocuparea orașului Homs.

Un detașament compus din 8 companii și de 4 tunuri a făcut o recunoaștere spre Margheb după ce acest punct a fost ocupat.

Dușmanul apoi a mai făcut un contrat atac. Erau 500 inamici cari au înaintat pînă la 400 500 metri de liniile italiene.

Pe la amiază după ce dușmanul a fost respins recunoașterea s'a înapoiat la Homs, lăsînd în mod provizor un batalion la Margheb, în fața căruia la ora 2, dușmanul a apărut cu aproape 1500 luptători încercînd să împresoare posițiile italiene.

Șase companii italiene au sosit cu grabă de la Homs și la ora 6 p. m. inamicul a fost respins.

Italienii au avut 3 morți și 18 răniți, pe cînd dușmanul ar fi avut aproape 300 morți și răniți.

La 28 Oct. dim. la Homs inamicul compus din 2000 arabi și turci a atacat subit și mai multe puncte în acelaș timp, linia de aparare a italienilor impresurînd-o cu totul și inaintînd la o mică distanță de întăririle italiene spre a trage contra bateriilor de debarcare.

Atrocitățile din Tripolis

Constantinopol.—In cameră ministrul de externe a răspuns interpelărei privitoare la atrocitățile comise de Italieni la Tripolis declarînd că aceste știri îngrozitoare au fost confirmate prin informațiile primite în urmă.

PREMIUL NOBEL

Stockkolm.—Academia de științe a hotărît să dea premiul „Nobel" pentru chimie, d-nei Curie din Paris și premiul de fizică d-lui profesor Wilhelm Wien din Wurzburg.

Importul de pește din România

Cernăuți.—In urma avizului consiliului sanitar, consiliul comunal din Cernăuți, a prohibit importul de pește din România și în special din Galați, de oare ce bîntue holera în acea localitate.

Moartea lui de Grigorcea

Cernăuți.—Azi a avut loc inmormîntarea regretatului Cavaler de Grigorcea.

Intre persoanele distinse ce au urmat cortegiul, se afla și guvernatorul Bucovinei.

CHESTIA TRAMVAIURILOR

București.—„Epoca" desminte svonul, că regele s'ar opune la întocmirea legei în potriva societății tramvaiurilor.

Ziarul adaogă, că societarii vor admite noile statute, s'au se va dizolva societatea.

Mobile HIRSCH

— Case de încredere Iași —

FURNISORUL CURȚEI REGALE

DORMITOARE

SUFRAGERII

BIROURI

SALOANE

Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.

Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.

Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

De inchiriat *în Stradela Albă No. 2, un apartament, compus din 4 sau 6 odăi, un antret, bucătărie și magazie de lemne. Doritorii să se adreseze la proprietar în ogradă.*

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

Dr. J. BRENER

După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

C. JORNESCU

Doctor în Drept

AVOCAT

— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Seroreacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 12—2

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iași, Sărărie 78

Cumpăr **Maculatură și din cărți și obiecte vechi de ocazie,** *chemat printr'o carte postală, viu imediat la domiciliu.*

IOSEF PERLITZ, *Iași str. Apeduc 24*

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Cu începere de la 10 Octombrie, prețurile produselor sunt următoarele:

	Kg.	Litrul
Delicioasa smântână centrifugată dulce.		2.20
Brînză de munte, producte de Septembrie	1.80	
Lapte de oi de munte.		1.60
Caşcaval grecesc	2.60	
Excelentul unt pentru cafea, ciai	5.00	
Caș gras de munte și urdă dulce proaspătă.	2.00	
Delicioasă brînză de munte nouă	1.60	
Brânză de vaci proaspătă	0.60	
Unt pentru gătit obișnuit	3.20	
Adevărata grăsime de porc topită,	2.60	
Renumita brînză de burduf	2.80	
Caşcaval de Penteleu.	2.80	
Brînză de Brăila recolta de toamnă.	1.80	
Zilnic ouă proaspete garantate		9 0/0
Gervais romînesc pachetul		0.50
Lapte dulce proaspăt, se găsește dimineața de la orele 5—11 a. m. și seara de la orele 5—9 p. m. analizat de on. serv. san.	oca	0.50
	litr.	0.35
Zilnic iaurt proaspăt castronul	mare	0.20
	mic	0.15
Miere de Mai, gavanosul.		1.00
Zilnic se găsește higienicul lapte bătut proaspăt:	litr.	0.40
	paharul.	0.10

Fructe proaspete:
Pere pergamute

Debitul de Vinuri e aprovizionat cu cantități însemnate de vinuri naturale excelente, noi și vechi, din podgoriile proprii, cari vinuri s'au pus în consumații cu următoarele prețuri:

FĂINA LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea
Culmea comodităţei.
Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

BROSSE A TAPIS
Prix 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

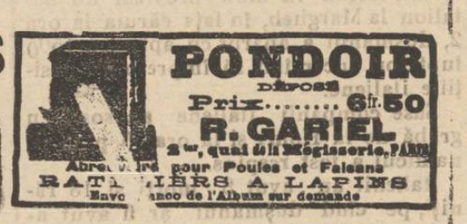

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

Cereţi numai:

Parfumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900
5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne
A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani
Alexandru Spivacoff
— RUSCIUC —

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice
Ioan Werner
FURNISORUL CURŢII REGALE
IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.
Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).
Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.
Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor
Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavoastră

VINUL BRAVAIS
Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic si intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari au resistat la numeroase celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue a lua mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potă găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

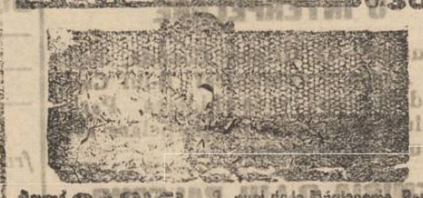

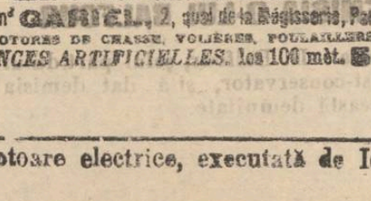

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, FOULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

La 20 Octomvrie 1892, Academia de Medecină din Paris voţă Doctorului **OLLIVIER**
UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.
AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigura, radicală a *bôlelori de pele, dartrilori, viciurilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecţiunilori sangrende, leprei, gatului, ulcerilori invetera şi stotulori bôle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.*

Specificu prin excelenţă contra *BOLELORI SIFILITICE* şi a teribilelori consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invetérate şi rebele (accidentilori gurei şi a gâtului, putreţimii oseloriţ). Nici un altu medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onóră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşoră se conservă ani intregi in orice temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bolele cele mai inveterate. — *Ia broşura acompaniada fie carĭ cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelu: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparatiune cât de perfectă posibilă.... «*Ei pot de servicie mari humanităţii.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĬ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TÓTE TERILE

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, str. Gr. Alexandrescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No. 1434—Sîmbătă 29 Octombre 1911

Girul Țării

D. P. P. Carp a tras o poliță politică asupra țării. Camera, care a binevoit a-i accepta polița puterii, a lăsat în alb și termenul scadenții și suma de plată, știind că, personal, d. Carp e bun debitor, și că va putea face față iscăliturii Regale. Răspunderea materială a poliței o putea face d. Carp, căci d-sa e autorul vorbei, că „în viața politică numai cei cu venit fonciar de la 50,000 lei în sus au drept să se amestece". Dar cu această formulă plutocratică, d. Carp nu putea atrage țara spre dînsul, și a rămas izolat toată viața, fără partid și fără rădăcină adînci în țară.

Și de ce, mă rog, această situație excepțională pentru d. Carp? Pentru că d-sa a înțeles să guverneze țara prin conducerea intereselor materiale, după capul său, iar pentru nevoi morale nu s'a preocupat, întru cît, din punct de vedere sufletesc, alegătorul romîn, sub ori-ce ipostas ar fi el, e prea puțin interesant. In consecință, d-sa s'a purtat față cu țara ca un doctor, ce aplică medicamente fără să facă diagnoză; sau pleacă la diagnoză cu idei preconcepute, nu *aposteriori*.

Dar cu toate aceste lipsuri inerente firii lor, d. Carp și ai săi cereau cu insistență puterea pentru sine. Țara nu i-a cunoscut, nu i a indicat. In 18 alegeri parțiale, țara i a fost respins în mod sistematic, așa că nici vorbă de accept din partea țării, pe polița politică trasă asupra Palatului. Palatul însă, dus de alte considerente, ca să nu se isterisască boerimea a dat acceptul său la polița politică asupra țării.

Ce avea de făcut acum țara? Deprinsă din vechi a nu desminți acceptul regal, țara tiriș-grăpiș a răspuns acceptului regal și a dat credit purtătorului poliței, dar cu mare resignare, căci nu era pe voia ei. De și din vechi se știa, că țara e pururi gata la domnie nouă, iar mai în urmă țara e dornică la ori ce guvernare nouă, dar tot învățul are și desvăț și prin înrîurirea politică a partidului conservator-democrat țara începuse a se înviora la o nouă viață politică. Se asvârlise în țară acel *ceva nou*, către care se îndreptase cu atîta sete țara întreagă, și persoana șefului nostru știu să stărnească în jurul său acel entusiasm, care de mult nu se văzuse în jurul vre-unui barbat politic în lunga domnie a Regelui Carol.

Și, cum am spus, țara dusă de obiceiul strămoșesc, a dat cu chiu cu vai credit acceptului Regal, cu 2 la sută glasuri de majoritate la colegiul I de Senat, și cu 7 la sută glasuri de majoritate la col. I și II de Cameră.

Ce și-a zis țara în surprinderea ei cu guvernul Carp? Ian, hai, să vedem și pe acest domn Carp la putere, că i-a mers duhul că e cinstit, om dintr'o bucată și *baș* boer!

Și așa, dusă de acest cumpăt de gînd și hotărire, a pus girul electoral în dosul acceptului Regal; dar nici țara n'a cerut imperios să se pună termen pe poliță, căci ar fi fost să se continue caraghioslîcul căderii cu dată fixă.

Ce nenorocit ar fi omul de și-ar ști data precisă a sfîrșitului! In neștirea sfîrșitului el se robește zilnic, robotind și chinuind, fără să se sinchisască de data sfîrșitului. Ce nenorocit a fost d. Ionel Brătianu 8 luni de zile, știindu'și data retragerii sale de la putere!

Poliță politică cu acceptul Regal și cu girul țării e cu scadență ori și cînd. Iată 10 luni sînt, de cînd guvernul d-lui Carp s'a instalat la putere, făcînd în acest timp alegerile, operă de legiuitor și de administrație.

Ca alegeri guvernul d-lui Carp a îngenunchiat țara, puindu-i pe grumaz pecetea necinstei și a siluirei.

Ca operă de legiuitor, guvernul d-lui Carp a înșelat țara, a golit budgetul cu 16 milioane, fără ca aceste parale să rămîne în buzunarele cetățenilor, ci au rămas la intermediari; a legiferat eftenirea traiului și azi toate articulele sînt mai scumpe: și făină, și pîne, și carne și zahăr și tot.

Iar ca administrație, încă nu și-au arătat arama ispravnicii d-lui Carp, dar prin tembelismul lor, vor pildui urmașilor de indolența lor.

Iată că după 10 luni guvernul a fost majorat de candidații opoziției cu 300 glasuri peste cele întrunite de candidații guvernamentali.

Deja țara a început să-și retragă girul pus pe acceptul Regal și dacă la început polița politica a mers numai cu acceptul Regal, mîne, cînd girul țării va fi regulat retras, și acceptul Regal va rămînea un simplu sinet răsuflat, ca atîtea alte acte Regale, pe care țara le contravalorează.

PETRU PONI

Universitatea din Iași a sărbătorit ieri seara, în mijlocul celui mai mare entuziasm, pe cel mai bătrîn și distins profesor al ei, pe d. Petru Poni, care s'a retras la pensie,

A fost sărbătoarea muncei. Aproape de cînd există Universitate în Iași, timp de 45 ani, de la 23 Aprilie 1866 și pînă la 1 Octombrie 1911, catedra și laboratorul de chimie anorganică au fost ocupate de Petre Poni, care mai înainte fusese profesor la liceul din Iași.

Chemat la catedra universitară, în urma morții lui Micle, Petre Poni după cum a observat ieri în frumosul său tuast, d. profesor Riegler, refuză să accepte catedra fără de concurs, de și știa că nu va avea nici un concurent.

Față de situația de astăzi, cînd unii intră la Universitate prin opere plagiate, alții prin stăruinți inavuabile, apare înălțător chipul cu care Petre Poni întrase în Universitate, prin poarta cea mare..

De aceea adevărata știință și adevăra ta muncă au fost sărbătorite ieri prin sărbătorirea lui Poni, și după atîtea serbări universitare lipsite de rost, după atîtea traficuri rușinoase petrecute în focarul luminei, serbarea de ieri a apărut cu atît mai frumoasă.

După o jumătate de veac închinat științei, Petre Poni rămîne înainte muncitor, devotat înaltei slujbe ce o ocupă în stat, devotat încă științei.

Noi salutăm, cu tot profundul respect cuvenit, pe bătrînul savant, în jurul căruia s'au adunat ieri, spre a-l sărbători, toți profesorii, suplinitorii, agregații și conferențiarii Universității din Iași. Il felicităm pentru norocul ce l'a avut, că, întrat la Universitate pe vremurile științei adevărate, a putut-o părăsi în vremuri cînd portița de din dos a scos cu totul din uz poarta din față.

Și este drept să ne gîndim, cu prilejul festivării muncii universitare a lui Petre Poni și la tovarășa vieții lui, la poeta Matilda Poni-Cugler, care a înseninat, prin poesie, viața soțului ei.

Mulți ani să trăiască ambii!

Eftenirile d-lui Scorțescu

Deputatul de Iași are, una după alta, soluțiuni extraordinare în chestia ieftenirei traiului. Iată-l ajuns la chestia zaharului pe care, după a sa părere, l'a ieftenit cu cincizeci la sută.

L'a ieftenit, după ce mai întâiu a declarat, că grație liberalilor și convenției făcută de d Take Ionescu, nimic nu poate fi schimbat, de oarece „convenția leagă mîinile guvernului".

După ce nimic nu poate fi schimbat, deputatul de Iași găsește, totuși, o soluție, care, spune el, dacă va fi acceptată, prețul zaharului s'ar reduce cu 50 la sută.

Soluția sună textual astfel: „Intr'un cuvînt cer reducerea cotei de producție de la 17 la 7".

Punct. De la 17 la 7 sunt cifre cabalistice. Nici nu cerem ca deputatul să explice ce or fi fiind cifrele citate, fiind că nu putem merge cu indiscreția pînă a pretinde că inventatorul să dee pe față secretul invenției sale.

Dar se pare că reducerea aceasta de la 17 la 7, este o soluție cu totul extraordinară, de și autorul, în extrema sa modestie, o numește „simplistă", căci spune deputatul: „vedeți acum ce efect ar avea un asemenea regulament, efect pentru consumator, efect pentru Stat".

Poate că statul, bine instruit în cifre misterioase, o fi știind ce fel de efect produce reducerea cotei de la 17 la 7. Dar garantăm că publicul consumator habar n'are. Publicul profan în ale cotei, cere ca prețul pe kilogram să fie redus.

Iar deputatul cu soluțiile, în loc să ceară ca statul să intervie energic, să scadă taxele fondului comunal, care sunt de 40 bani la chilogramul de zahar, se plictisește cu cota, cu 17 și 7— numai ca să se amestece cu condeiul în literatura ieftenirei traiului.

Și mai spune una lată. Că statul avînd dreptul de control asupra fabricațiunilor, să pretindă ca zahărul să fie făcut mai gros, așa că o bucată de zahăr să fie cît acum două.

Statul are, în adevăr, controlul fabricelor, asupra igienei, asupra felului cum sunt salariați uvrierii, asupra numărului lucrătorilor romîni față de cei străini.

Dar să obligi pe stat să aibă privigherea fabricației în sine—mai las'o cu soluțiile, Scorțescule, că faci de rîs partidul.

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat s'a întrunit eri, de două ori, la d. Take Ionescu.

In urma explicatiunilor date și a discuțiunilor urmate, s'a luat act de imposibilitatea de a se ajunge la o conlucrare între partidul conservator-democrat și guvernul actual.

S'a hotărît reînceperea campaniei în contra actualului guvern și s'a lăsat șefului partidului sarcina, de-a fixa modalitățile campaniei.

S'a mai hotărît, ca chestia revizuirii Constituției, care formează unul din punctele principale ale programului partidului conservator-democrat, să fie și mai mult pusă în evidență, în cursul nouei campanii.

PREFECTUL ȘI ELITA

Primind plîngeri asupra chipului sălbatec, cum sunt conduse automobilele în Iași, prefectul poliției a răspuns foarte precis: „nu pot reglementa mersul automobilelor, fiind-că proprietarii lor sunt persoane de elită".

Iată o replică inteligentă și convingătoare. Prefectul respectă elita, elita are automobile și liberă este elita să conducă acele vehicule cum va pofti, să facă cîte victime va pofti—nimic nu va avea de suferit, nici cel mai mic dezagrament, fiind-că elita este d'asupra legilor și regulamentelor.

S'ar părea că răspunsul nimerit al prefectului este o invenție, dar noi afirmăm, din contra, că este perfect exact. Avem dovezi: n'a fost nici arestat, nici dat judecății, șofeurul, care, în Septembrie, a calcat, în piața Unirii, rănindu-l grav, pe băiatul Kahane; n'a fost arestat, nici dat judecății, șofeurul, care, în strada Ștefan cel Mare, calcase pe copilul luster, nici ieri nu s'a luat nici o măsură contra șofeurului, care a calcat pe copilul Haimovici.

Dovada că prefectul se teme straşnic de elită, mai este că, în Iași, mersul automobilelor nu este reglementat, că poți umbla cum vreai, cînd vreai, pe unde vreai, cu iuțeala care rămîne la justa ta apreciare.

Așa că automobilele, proprietățile oamenilor de elită—și cine are automobil devine din elită—sunt, în tîrgul Iașilor, mașini de omorît sau, în cazul cel mai bun, de betegit oamenii.

Starea aceasta este excepțională pentru Iași, căci nu numai în străinătate, dar chiar pretutindeni în țară, mersul automobilelor, iuțeala maximă a mersului și alte dispozițiuni, sunt reglementate, amenzile, pedepsele pentru contravenire sunt stipulate.

Altfel e la Iași. Devii de elită dacă ai automobil, ești un simplu pîrlit dacă nu-l ai. Și gradul de elită crește după numărul puterilor de cai al vehiculului și cu cît acest număr ar fi mai mare, cu atît mai mulți oameni s'ar putea ucide, fără de nici o sancțiune, căci elita este în afară de sancțiuni.

Ar trebui să-i se spună prefectului, că cu asemenea idei furtunoase ațîță lumea să-și facă dreptate ea singură, cînd vre-un desperat șofeur, sau o persoană de elită va mai comite omoruri cu bună știință.

Mersul automobilelor trebue reglementat. Și dacă prefectul, în măiastra sa incapacitate, nu este în stare să comită un fleac de regulament, copist trebue să fi fiind în stare să fie și, deci, să tragă copie de pe regulamentul din București sau din alt oraș al țării, căci pretutindeni există asemenea regulamente, și nicăiri prefecții nu se tem de „elită".

ACTUALITAȚI

Desideratele universitarilor

Profesorii universitari au serbătorit aseară pe d. Petru Poni, omul de caracter, de muncă și de cinste, care a adus servicii reale științei și țărei.

Serbarea avusese un caracter intim, cordial, bogată în momente adînc mișcătoare. Profesorii au simțit că Universitatea din Iași, care trece prin clipe grele, are azi poate mai multă nevoie ca ori cînd, de concursul unui om de valoarea d-lui Poni,—și au fost îndureraţi,—iar serbătoritul amintindu-și de calea parcursă, s'a cutremurat la idea, că trebue să se despartă de Universitatea, ce i-a fost atît de scumpă și de laboratoriul, unde a știut să cucerească atîta succese Și ast-fel aceiași emoțiune i-a stăpînit pe toți, și pe serbătorit, ca și pe acei cari îl serbătoreau.

Profesorii universitari însă, au încercat să profite de această ocazie solemnă pentru a rîdica cîte-va deziderate, în speranța legitimă, că glasul lor nu va răsuna în pustiu, iar momentul ales va fi și propice, pentru aducerea lor la îndeplinire.

Ast-fel d. Bujor, într'un strigăt din inimă, a cerut profesorilor universitari să-și strîngă rîndurile, să părăsească calea izolată ce o străbate azi fie-care în parte, să se solidariseze și imitînd pe d. Poni, să caute ei, a nu avea pe buze numai dorința de a forma caractere, ci prin fapte,—aceasta în interesul prestigiului și viitorului Universității iașane.

D. profesor dr. Riegler, a subliniat din viața d-lui Poni, ca deosebit important, faptul că d-sa a refuzat să primească catedra fără concurs, ci a ținut să intre prin ușa larg deschisă, în urma unui concurs brilant.

Era o șarjă vădită la adresa unuia dintre comenseni, despre a cărui a intrare la Universitate s'a vorbit de multe ori.

D. dr. Socor, a ținut să releveze că la facultatea de științi nu s'a prea văzut dușmănie,— era implicit o dorință ca luptele dușmănoase să dispară, din sînul Universității iașane.

Și în sfîrșit d. Poni, în accente cari au produs fiori de îngrijorare, a atras atențiunea tuturora, asupra nevoiei ce se impune, de a se continua îmbunătățirile ce le cere pătura etnică a țărei, îmbunătățiri culturale, materiale și morale, căci alt-fel nu se știe ce ne poate aduce ziua de mîine.

Profesorii au ascultat cu evlavie cuvintele rostite. Fie-care a simțit că opera de bine nu e terminată,—din contra, abia are a începe.

Dorim din suflet că strigătul de alarmă, să fi mers de adreptul la suflet.

D.

OAMENI ȘI LUCRURI

Sfîrșitul unei eroine

Sub forma telegrafică ziarele noastre populare au publicat eri o ultimă știre privitoare la nenorocita Hélène von Schewitz, născută Von Dönniges, moartă prin sinucidere. Telegrama spunea că foasta logodnică a lui Lassalle s'a stins într'atîta mizerie, în cît nu era departe ca să ajungă pe mesele morgei, în rîndul acelor morți obscuri ale căror cadavre servesc experienței anatomice, ca să dispară apoi fără umbră de regrete, fără urmă de amintire.

Pe masa de anatomie,—acea încîntătoare de altă dată, acea femee care a fermecat atîtea minți — și care a avut, cînd-va, gloria de a vedea căzînd, prosteşte cum cade ori-ce înamorat — pe Ferdinand Lassalle, omorît de arma lui Iancu de Racovița.

Va rămînea de-apururea enigmatic și straniu epizodul duelului acestuia funest și complexul de împrejurări ce l'au provocat.

Intr'o cronică apărută acum de curînd într'un mare ziar european se reamintește toată acea idilă tragică între tînărul Lassalle și frumoasa Dönniges. Fugosul luptător socialist a iubit-o cu tot temperamentul său înflăcărat și s'a izbit de piedici. Dar iată că, la un moment dat, *ea* vine și-l roagă. Sătulă de împotriviri, înfruntînd mînia și rezistența părinților, ea se aruncă la picioarele *lui* și-i spune:

— Ia-mă; fă-mă a ta.

Și atunci se întîmplă lucrul cel mai extra-ordinar din lume. Acum nu mai vrea dînsul; acum *el* face greutăți și pune condițiuni. Nu vrea s'o mai obțină în chip aventuros, — ci s'o dobîndească, în toate formele... burgheze, s'o iee din mîna părinților ei și așa mai departe.

Am reprodus dăunăzi explicarea cea mai nouă pe care o încearcă un scriitor, admirator al lui Lassalle, să o dee ciudatului gest. Anume că ar fi la mijloc o stare fizio-patologică, o chestiune de boală și că mîndrul Lassalle ne putînd să mărturisească motivul adevărat al refuzului, a recurs la ingeniozități și la ciudățenii socotindu-se umilit de a lua în căsătorie pe iubita lui în mod cum îi propunea dînsa,—în loc să o capete pe calea normală,—poate ca un omagiu pentru meritele lui.

Dar e o explicațiune convențională pe care puțini o vor crede și o vor primi drept apărare a memoriei lui Lassalle. In viața acestui genial cugetător și luptător rămîne ca o enigmă neînțeleasă purtarea față de aleasa inimei lui, atîta timp dorită și — apoi — atît de brutal respinsă.

Și tocmai pentru că epizodul este atît de enigmatic, va urma să pasioneze încă multă, multă vreme, mințile omenești, ca ori-ce mare curiozitate.

Vom vedea însă, după cronicarul sus pomenit, cîte-va momente din această mare dramă al cărei deznodămînt s'a petrecut acum cu moartea eroinei în condițiuni așa de triste.

Rodion

CONTRAVENȚIUNI

Mi s'a spus de către unii, că n'am dreptate cînd nu dau pedepse acelora, cari n'au latrine regulamentare, de cît numai din punctul de vedere sociologic, nu și din cel juridic. Și că n'am dreptate, din cauză că, la comiterea contravențiunilor, nu se cere *intențiune*, din partea contravenientului, cînd violează legea penală, și că intențiunea și cu culpa — în această materie — este tot una.

Intențiunea și cu culpa să fie oare acelaș lucru? Să mă gîndesc puțin! Pentru ca cineva să comită un fapt penal, trebue să comită un act material, *gîndit și făcut de dînsul*. Numai nebunii nu gîndesc, la ei, actele sunt reflexe. Fac abstracție de infracțiunile de inacțiune, unde faptul penal, constă în culpabilitatea aceluia care nu face, ceia ce ar trebui să facă.

Un exemplu: X, mînă un cal pe stradă, și fiindcă nu vrea să meargă iute, cum ar voi el, s'apucă și-l maltratează. A gîndit să l maltrateze, dar n'a avut intențiunea să comită o contravențiune la codul penal. Intențiunea este gîndul. Dar culpa? Culpa e tocmai actul său material, faptul lovirei, culpa există din cauză că nu s'a putut stăpîni. Dacă numai gîndea să lovească calul și nu-l lovea, avea intențiunea, dar nu era în culpă, fiindcă n'ar fi comis nici un act material, n'ar fi lovit.

Deci, iată că există deosebire între intențiune și culpă.

Y, varsă în stradă murdării, n'are intenție să contravie, dar are culpă c'a ignorat legea care oprea actul său.

Z, nu dă ajutor unuia care se înecă, n'are intenția d'a jigni legea, dar are culpă. Este, deci, o nuanță.

Să revin la latrine.

Un sarac la bordeiul său, are o latrină de o vechime de 50 ani. Regulamentul comunal, născut acum 18 ani, spune ca fiecare să aibă latrină regulamentară. Codul Penal nu are efect retroactiv, deci, cum s'ar putea pedepsi pe saracul nostru, care n'a comis nici un act material, de la nașterea regulamentului, pînă în prezent? A-l pedepsi, ar fi a izbi în principiul de neretroactivitate al legilor penale.

Deși nu e drept, totuși s'ar putea da 5—10 fr. amendă, saracului care ar fi făcut latrina de la data reg., încoace; da, fiindcă e în culpă; culpa ar fi tocmai actul său material, c'a făcut un

Apollinaris

Apă minerală de cură și de masă, cu o reputațiune mondială

Recunoscută de Statul Prusiei ca apă minerală de întrebuințat de toată lumea.

Medalia Statului Prusiei, 1902. Grand Prix Bruxelles, 1910.

lucru oprit; în afară de prevederile regulamentului. Dar cînd și-a făcut latrina proastă, anterior reg., nici o lege nu-l oprea. Construind sub reg., n'a avut intențiunea d'a contraveni, căci n'a fi avut cunoștință că există un atare reg., dar vină are, zice legea, presupunînd că fiecare are cunoștință de o lege din momentul promulgărei ei.

S'ar mai putea spune de către unii că nu trebue să mă iau după regulament, care e prea tînăr, ci după codul penal, care prevede sancțiunea în art. 385, al. 9, așa că dacă ar fi aplicabilă teoria mea, ar trebui să mă refer și să apăr de pedeapsă, actele comise înainte de nașterea codului penal.

Ei bine, nu! Trebue să ne luăm după reg., de oarece pe el trebue să-l aplicăm și din momentul existenței lui.

Așa dar, pentru ca să existe contravențiune în această materie, trebue să avem din partea contravenientului, nu intențiune, dar un act material, comis de la data reg., încoace.

Deci, acei care au făcut latrinele anterior reg., pot fi somați, dar nu pot fi pedepsiți, fiindcă n'au comis nici un act material, de la data reg., încoace, pentru că pedeapsa penală n'are efect retroactiv. Unii zic: ba da, se poate pedepsi, pentru că aceasta este o infracțiune de inacțiune. Dar aceștia n'au dreptate, fiindcă în asemenea infracțiuni se cere intențiune răutăcioasă sau culpa, lucru care nu există în cazul nostru; în care nu există nici una nici alta, există o imposibilitate materială — banii — în afară de voința individului. Ex.: văd pe cineva înecîndu-se și nu sar să-l scap. Aici avem concurs de mai multe elemente: lașitate, frică, intențiе rea, sau macar una din ele trebue să fie, și care au nevoe de coercițiune.

Inaintea reg. comunal, puteam pedepsi, după codul penal, pe acei ce n'aveau latrine regulamentare? De sigur că nu. Așa că e foarte juridic, să ne referim la latrinele construite de la data reg., încoace.

Alt caz, relativ la instalarea apelor. Codul Penal zice: „acei ce calcă reg.", aici cuvîntul de calcare nu presupune un act material? Ce act material face micul funcționar, care nu poate instala apă la casă? El nu face nimic, stă impasibil. Cînd zicem, în materie de contravențiune, că nu se cere intențiune, se presupune că am făcut un act oarecare, de acțiune sau inacțiune, la a cărui comitere, deși n'am avut gîndul de jignire a legei, totuși sunt pedepsibil, pentru că faptele mele sunt traduse în acte materiale.

Am eșit din sfera de activitate permisă, și eșind, am atins prevederile unui articol, care oprea ceia ce am făcut. In ex. de mai sus, sunt în culpă — tot culpă, — fiindcă stau în inacțiune, de și puteam să-l scap de la înnec; dar cu apa micul funcționar nu satisface legea, stă în inacțiune, nu fiind-că nu vrea, dar fiindcă nu poate. Nici urmă de intențiе rea, de culpă, nu există aici. Facă lucru comuna, și să-și ia banii în rate. Dar pedeapsă penală?

Deci, culpa e și trebue să fie baza pedepsei penale. Dacă ordon dărîmarea latrinei, ce scop mai are 5 fr. amendă?

Ce jignire aduce societăței inacțiunea provenită din sărăcia omului?

Presupun că ordon dărîmarea unei latrine. Proprietarul cocioabei e sarac; neputînd s'o facă el, va trebui s'o facă comuna. Și dacă n'o face? Așa i că omul nostru va putea acționa comuna în judecată să i-o construiască, cerînd și daune de întîrziere?

Făcînd-o comuna, de unde va scoate costul? Vînzînd casa răspunde o voce! Dar cine o să cumpere miile de cocioabe împrăștiate în jurul Iașului? De unde atîțea cumpărători?

Nu-i nici juridic nici umanitar, să dăm pedepse acelora, care au făcut latrinele anterior legei comunale; după cum legea repausului Duminical nu poate pedepsi pe acei ce țineau prăvăliile deschise, anterior nașterei acestei legi.

Dar mai este și o altă cauză care face imposibilă darea de pedepse acelora care nu se conformează reg. com. relativ la latrine, fiind-că contravențiunea comisă de ei, este *prescrisă*. Contravențiunile se prescriu printr'un an de zile de la comiterea lor. Sunt latrine neregulamentare, făcute din vechime. La nașterea regulamentului, autorul lor a început a fi contravenient. Nu s'a urmărit timp de un an, de la data reg. pedeapsa e prescrisă, nu odată, dar de 18 ori, de cîți ani e reg. Idem și de cei care fac latrine nereg., sub regulament, nu sunt urmăriți pentru dărîmare și pedeapsă penală timp de un an de zile, basta! S'ar putea discuta dărîmarea, dar pedeapsa penală, nici odată!

Comuna poate dărîma, poate construi, da, fiindcă acestea sunt acte de domeniu pur civil, nu penal!

Era obiceiul locului ca fiecare să-și facă latrina cum va putea. Se face reg. com. și 18 ani d'a rîndul, sunt lăsați bieții oameni în pace, acum a venit potopul pe capul lor și nu mai știu ce să facă. Cică a venit holera. Dar ce nu facem, asemenea „treburi în timpuri de sănătate, treptat, continuu, ca să primim boala pregătiți, nu acum odată toate, căci nu e posibil? Să urmăresc 20 la sută dar ce facem cu restul?

Unii zic că aceasta este o contravențiune continuă, și că nu se prescrie. Nu-i continuă. Este continuă 1 zi, 2, 3, cît durează construcția, dar odată lucrarea terminată, intrăm în domeniul contravențiunilor necontinue. Lucrul terminat, prescripția curge.

Art. 4 din reg. spune că contravenientului dat în judecată să-i ordonăm dărîmarea latrinei și să-i dăm 5—50 fr. amendă, urmînd ca după dărîmare, imediat comuna să vie și să construiască latrină în comptul său. Dărîmînd, va veni comuna imediat să construiască? Atîta rău!... Unde va vărsa nenorocitul resturile omenești, cînd latrina-i va fi dărîmată? Cum va putea comuna construi miile de latrine neregulamentare care inundă mahalaua Tatarașului, Socolei, Nicolinei și c. l., cînd n'au banii necesari? De unde va lua aurul indispensabil? Dacă voi ordona dărîmarea a 1000 de latrine le va putea construi comuna?

Contra bogătașului somațiunea Primăriei va avea efect, da, pentru că cel somat, va construi singur, sperînd s'o scoată mai eftin; dar contra celui sarac? Dacă, dărămînd latrina calicului, va veni comuna să construiască? Nu!!! Pentru că nu va avea de unde să se îndestuleze? Atunci să ordon dărîmarea? Să-și ție dejecțiunile în casă? Să isbucnească tifosul?

Chiar de n'ar fi soluțiunea cea adevărată, ori care ar fi alta, și orice s'ar întîmpla cu mine, mai bine să calc legea, de cît să-mi tremure și ardă mîna iscălind o sentință!...

Iași, 26 | 10 1911.

Traian R. Scriban
Magistrat

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Romînii bucovineni și serbările cultural-naționale din Regat.—Inmormîntarea unui fruntaș romîn.

Cernăuți 26 Oct.—Romînii din Bucovina, au dat în totdeauna dovezi de sentimente naționale foarte pronunțate. Ori de cîte ori se anunță vre'un eveniment cultural sau național mai important în Regat, ei se grăbesc a lua parte în mod solemn, dovedind că romînii ori unde s'ar afla ei sunt pătrunși de acelaș ideal.

In București au avut loc serbările Ligei: Romînii bucovineni, fără deosebire orășan sau sătean, au participat în mod impozant ducînd prinosul lor de admirație pe altarul culturei național romînești.

Au urmat apoi serbările Universității din Iași: iarăși au luat parte un nu măr considerabil de preoți, profesori și studenți, cari au reprezentat acolo sentimentele tuturor romînilor bucovineni.

Acum 8 zile s'a inaugurat monumentul marelui Eminescu la Galați: printre Romînii bucovineni s'a observat iarăș o mișcare vie.

Un mare număr de țarani și studenți bucovineni au participat la această măreață serbare națională, unde le a fost dat să salute cu venerație făptura aceluia, care a fost marele Eminescu.

Cu această ocazie cred, că fac un serviciu cetitorilor noștri ieșeni, publicînd mai jos impresiile unui participant bucovinean la serbările Universității din Iași, asupra orașului Iași, pentru a la arăta, că Romînii bucovineni știu să aprecieze frumosul:

„Era într'o Vineri dimineața cînd mă întorceam din Iași. Eram chinuit de părerea de rău, că părăsesc capitala Moldovei, frumosul „Ieși" cum îl numesc țăranii noștri.

„Iașii de astăzi e un oraș modern, ca cele din occident, cu clădiri mărețe dintre cari am admirat îndeosebi catedrala, universitatea și teatrul național, mult mai frumos de cît al nostru din Cernăuți. Ce eleganță, ce lux roman pretutindeni!

„Și ce mîndru îmi părea Iașul în haina lui sărbătorească! Dacă falnica statuie de bronz a lui Ștefan-cel-Mare ar primi viață, ce bine i-ar sta sfîntului voevod să-și arunce privirile spre inima Moldovei de azi și de mîne.

„Văd și acum par'că înaintea mea întreaga familie regală, miniștri, lumea de elită, unitorme splendide și mai nu-mi vine a crede cele ce-am văzut: iată-l pe biruitorul de la Plevna, cît de liber se mișcă vorbind cu ori și cine, colo Carmen Sylva, celebra scriitoare și mama poporului, înconjurată de iubirea poporului ei, cu viitorul rege al Romîniei și uite și frumoasa zină, cu princesa Elisabeta".

*

Astăzi s'a făcut cu toată pietatea cuvenită, înmormîntarea fruntașului romîn bucovinean Modest cav. de Grigorcea, care a încetat din viață Joi 20 c. la o clinică din Berlin unde plecase pentru a se supune unei operațiuni.

Romînii bucovineni, plîng pe acest mare boier, care prin toate faptele sale a dat dovezi de o cinste exemplară și de o dragoste nemărginită pentru aproapele său.

Modest cav. de Grigorcea a luat parte la toate mișcările mai de seamă ale romînilor bucovineni, fiind chiar timp de aproape 30 de ani proprietarul unui ziar romînesc din Cernăuți.

In ultimul timp însă, din cauză de boală, se retrase din viața politică, devotîndu-se cu totul agriculturei, pentru care avea o pricepere foarte mare și unde s'a distins prin exploatarea rațională a pămîntului.

Caracterul defunctului a excelat prin filantropie și caritate, fiind un membru sprijinitor al tuturor societăților culturale și filantropice romînești de la noi.

Defunctul în vîrstă de 84 ani, lăsă un gol imens în rîndurile luptători romîni, care cu greu va putea fi umplut.

Inmormîntarea s'a făcut la moșia sa Carapciu pe Siret, în mijlocul unei asistențe distinse și foarte numeroase — între cari se afla și guvernatorul țării Excelența Sa Baronnl Regner de Bleyleben — care era cuprinsă de o jale și de un regret unanim.

Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

Gama

Litere-Științe-Arte

Invățămînt și moralitate. — Un ziar local se arată indignat de gestul unui pseudo-apostol de a aduce în aula universității ieșane discuțiuni pur religioase,—discuțiuni cari aparțin altor locașuri.

Aceasta ne amintește că preste tot și sub diverse forme discuțiunea compatibilității dintre învățămînt și credință este la ordinea zilei.

Asupra chestiunii „învățămîntului confesional" în școlile primare, găsim în „Les documents du progrès" (Octombrie 1911), un interesant raport pe care îl trimite din Australia d-na Catherine Pritchard.

In statele Victoria, Queensland și Austria meridională, școala este cu desăvîrșire laică, în Australia occidentală Noua-Galie-de-Sud și Tasmania se dă un învățămînt confesional, bazat pe studii le Bibliei.

Dacă se compară statisticele criminalității, se vede că procentele sunt cu cel puțin 12 la sută mai mică în statele dintăiu, de cît în cele din urmă. Aceasta dovedește, că învățămîntul confesional nu are nici o influență asupra moralității populațiunii.

Conflictul a venit la ordinea zilei și sub alte forme.

Se știe că în Italia un decret ministerial a scos din școli predarea catehismului, Comuna Veneziei a făcut împotriva acestei deciziuni recurs. El a fost respins acum în urmă de consiliul de stat.

*

Cu ocazia inaugurării cursurilor la facultatea juridică din Viena, prorectorul dr. Bernatzik a exprimat părerea de rău, că nici anul acesta nu se deschide încă facultatea de drept pentru femei.

In cercurile femeniștilor—și în cercurile femenine—această declarație a produs o vie mulțumire.

*

„La Matin" cu data de 4 Septembrie afirmă, că succesul operei lui Raoul Gunsbourg „Ywann le Terrible" la Théâtre Lyrique din Paris a fost extra ordinar.

Se știe că Raoul Günsbourg cunoscut și ca impresar și ca minunat compozitor este originar din Romînia.

*

Foasta Princesă a Saxoniei, Louisa Toselli anunță publicarea unei alte serii din „Amintirile" ei în ziarul „Le Matin".

Se vede că publicitatea rentează...

*

O mare casă din Hamburg se interesează acum de arama, care s'ar fi aflînd în solul țării noastre și e dispusă să plaseze mari capitaluri în această întreprindere.

*

A murit subit actorul american Kyrle Bellew, o celebritate a scenei și eroul celei mai aventuroase cariere. A fost rînd pe rînd, soldat, marinar, conferențiar, muncitor, ziarist și la urmă actor de renume.

*

In editura Delagrave din Paris scriitorul Boyer d'Agen a scos o lucrare asupra lui Michelangelo, cuprinsînd un vast material biografic și un mare număr din scrisorile celebrului artist și scriitor.

*

STRUNA ZILEI

DUPĂ LUPTE

Sub pretextul de a căuta arme ascunse mulți soldați italiani își permit a abuza de femeile musulmane...

Universul.

Ziua, flueră și-omoară
Glonții plini de 'nsîngerări,
Noaptea, însă, se coboară,
Intre ambele popoare
Pace și îmbrățișări...

INFORMATII

❑ † **C. Stroici.**— Anunțăm cu părere de rău decesul d-lui C. Stroici, prefectul jud. Dorohoi.

Bolnav de multă vreme de pneumonie, Stroici fu transportat, acum 15 zile la București și internat în sanatorul sf. Elisabeta, unde a încetat din viață eri sub seară.

Constantin Stroici, fratele d-lor G. Stroici și dr. Ilie Stroici, deputați, și N. Stroici, consilier la Curtea de Galați, se bucura de foarte multe simpatii și decesul său va fi profund regretat.

*

C. Stroici, era născut la 23 August 1857 în comuna Manoleasca.

La 30 Martie 1888 fu numit prefect de Dorohoi, deținînd acest post pînă la 12 Sept. acelaș an.

A revenit prefect la 19 Decem. 1891 pînă la 30 Oct. 1893, și apoi la 29 Decembrie 1910 acum.

Ofițer al *Stelei* și *Coroanei Romăniei* poseda și decorațiuni militare între care crucea „sf. Gheorghe" și „Virtutea militară".

Corpul defunctului va fi transportat și înhumat la Dorohoi.

Luăm vie parte la nenorocirea, de care a fost lovită familia Stroici, și-i transmitem profunda noastră părere de rău.

❑ In „Ordinea" de azi 28 Octombrie, „Scrisorile din Iași" se ocupă de: „Un epilog al serbărilor—Capitolul inedit—Manifestare femenină—Un sfert de secol de cultură universitară—De cînd avem studente—Proporția înscrierilor—Părerea unui profesor—Femeile în știință In era concurenței — Un epizod din 1887—Studentele și dinasticizmul — Un îndemn viguros—In timpuri pitorești".

❑ Eri s'au întrunit membrii consiliului județean pentru alcătuirea bugetului pe anul viitor.

❑ Aseară au fost arestați numiții Vasile și Cor. Costandache, urmăriți de mai mult de jandarmii rurali din Ciurea, pentru că au bătut în mod grav, în o cîrciumă din Ciurea, pe un sătean.

❑ Din arestul comenduirei au evadat soldatul dezertor Vasile Huțan din reg. 15 Răsboeni.

❑ Printr'o scrisoare ce ni adresează, d. consilier de curte N. Leonescu, desminte ca neîntemeiat svonul, după care d-sa ar fi cerut să fie trecut la pensie din oficiu.

❑ Consiliul facultății de științi din Iași a recomandat ca suplinitor al noei catedre de chimie technologică, de la Iași, pe d. prof. Anastasie Obregia.

❑ La Gîdinți, județul Roman, a încetat din viață, astă noapte d-na Maria Bogdan, soția defunctului Lupu Bogdan, și cumnata d-lor Leon și George Bogdan.

❑ **Scandalurile de la Primărie.**— D. Stamatiu a venit azi dimineață la Primărie și întrînd în biroul serviciului technic, a ordonat d-lui inginer Savul, de a proceda imediat la dărămarea șurei din strada Cișmeaua Păcurari, zicînd că nu dă voie d-lui Cosmovici de a se amesteca în această chestiune.

Astfel serviciul technic are un ordin al d-lui Cosmovici, de a nu dărăma șura, și unul al d-lui Stamatiu de a o dărăma.

*

D. Stamatiu a declarat azi la Primărie, că nu mai vra să se întîlnească cu d. Cosmovici.

In adevăr d. Stamatiu și-a mutat biroul de lucru, în cancelaria d-lui Hahn.

*

Pe ziua de azi, d. Stamatiu a revocat toate dispozițiunile luate eri de către d. Cosmovici.

Astfel, d-sa a revocat dispoziția luată eri de către d. Cosmovici, pentru așezarea unui felinar, în strada Bucșinescu.

Funcționarii, terorizați de ambii ajutori de primari, nu mai știu cum să-și facă datoria.

❑ Consiliul profesoral al facultății de drept din Iași, întrunit eri seara, a reales decan, pe un nou period de 2 ani, pe d. profesor Dimitrie Alexandrescu

❑ Bursa vacantă la secția filologiei moderne, de la facultatea de litere, a fost acordată studentului C. Alexandrescu, pedagog la liceul internat.

❑ D-nii P. Poni, A. Mănescu, Dr. G. Socor și I. Simionescu, au fost numiți membri în comisiunea examinatoare a candidaților la bursele Adamachi.

Bursele sunt în număr de 7 pentru Medicină sau Științe.

Concursul a fost amînat pentru ziua de 6 Neembrie.

❑ Noul program de astă seară Joi 27 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

O călătoric în Japonia, ascenziunea muntelui Fuji-Yama, Pelerinajul etc. interesante și instructive vederi din mica țară a marilor viteji. — Robert Bruce, regele Scoției (1274—1329), mare reconstituire istorică. Armele și costumele sunt fidel reproduse după acea epocă—Manevrele austro-ungare, cari au avut loc la sfîrșitul lunei trecute—Prince stîngaciu, scene comice cu iubitul actor—Biata servitoare, roman însuflețit, interpretat de actori distinși—Andreiu și Nadia, mare reconstituire istorică—Din păsurile Rozaliei, scene comice, etc.

După nenumărate stăruinți la casa centrală din Paris, filiala de aci a obținut ca toate titlurile, scrisorile, descripțiile și explicațiile sujetelor cinematografice să fie în limba românească și în programul actual o mare parte a subiectelor poartă aceste explicații în romînește.

❑ Eri seara o ceată de reu făcători s'a introdus prin spargerea unei ferestre în casa lui Gh. Seghediu, din com. Costuleni, furîndu-i mai multă mobilă din casă și o sumă de bani.

❑ Un incendiu a distrus astă noapte casa locuitorului Ion Nica din sttul Probota com. Țiganași. Pagubele sunt în sumă de 1500 lei.

❑ Din neglijența unor copii, care se jucau cu foc pe lîngă niște fîn s'a aprins, arzînd, un stog de fîn, un stog de strujeni și niște mohor, a locuitorului Ioan Hrișcu din comuna Popești.

❑ La prefectura de județ a venit diploma de încetățenire a d lui Filip Ciorapciu, căruia i s'a acordat drepturi politice, ca locuitor a județului Constanța.

❑ D-ra Roza Gurevitz, studentă la Academia comercială din Kiew, după ce a petrecut cîte-va zile în Iași, vizitînd principalele instituțiuni industriale, s'a întors azi în Rusia.

D-ra Gurevitz va înainta ministerului de industrie al Rusiei, un raport de cele constatate în Romînia.

❑ Viitoarea ședință a consiliului județean, va avea loc la 3 Noembrie.

De vînzare Vițe Americane altoite

LA PEPINIERA

Otge Gustave, Nicolina-Iasi

Decorat Cavaler Meritului Agricol. Paris 5 Iulie 1905.
Decorat Oficer Meritului Agricol. Paris 14 Iulie 1911

Vînzări în condițiuni excepțional de favorabile
Furnizează cele mai multe vițe Creditului viticol.

Producție Anuală **5,000000 VIȚE altoite în Nicolina Iași**
2,000000 VIȚE altoite în Algeria

Mai bine de 2000000 vițe s'au altoit din varietățile: Selection Carriere, galbenă de Odobești, Chasselas dore, și varietăți de masă extra.

Reprezentant al Sindicatului pepinierelor din Oran (Algeria).

D-nii Podgoreni vizitatori ai expoziției viticole sunt rugați a nu pleca din Iași fără a vizita pepiniera mea

Cereți catalogul gratis

Ultime INFORMAȚII

❑ *Din excedentul budgetar, o sumă de opt milioane va fi afectată la budgetul ministerului de războiu, pentru complectarea armamentului.*

❑ *D. Alexandru Marghiloman va face să apară, în ziua de 15 Noembrie, la București, o gazetă franceză cotidiană, care va purta numele* la Po'itique.

Ziarul va fi pus sub direcțiunea d lui Petre Cioroianu și va avea de prim redactor pe d. Streitman.

❑ *In tuastul pe care d. Petru Poni l-a rîdicat eri în Iași, la banchetul ce i-a fost oferit de profesori, a subliniat hotărîrea guvernului de a desființa consiliul agricol superior, al cărui președinte este d. Poni.*

D. Poni a declarat, că consiliul superior agricol a contribuit mult la potolirea spiritelor la țară și că desființarea lui ar putea readuce o tulburare a spiritelor.

❑ *Este posibil că întrunirea marelui comitet al partidului conservator-democrat, anunțată a fi ținută în ziua de 6 Noembrie, va fi preschimbată, sau pentru o dată mai apropiată, sau pentru 13 Noembrie, de oare ce în ziua de 6 Noembrie mulți din membrii comitetului vor fi reținuți la congresul avocaților, din Iași.*

❑ *D. A. D. Xenopol, a refuzat să iee parte la banchetul oferit d-lui P. Poni, punînd în dreptul numelui seu, de pe invitare, următoarele cuvinte: „De oare-ce d Poni refuzase să iee parte la banchetul oferit mie de Universitate, refuz și eu să iau parte la un banchet oferit d sale.*

❑ *In guvern au isbucnit neînțelegeri privitoare la proiectele de legi ce urmează a fi depuse imediat după deschiderea Parlamentului.*

Domnul Carp vrea ca la Cameră să fie depus proiectul pentru desființarea societății de tramvai și la Senat proiectul administrativ, pe cînd ceilalți miniștri susțin să se depuie proecte de legi cu caracter interpretativ, pentru ca focul să nu isbucnească de la început.

❑ *La intrunirea de Duminică a comitetului executiv central al partidului liberal, se va anunța, ca platformă de luptă, revizuirea constituției, pentru introducerea colegiului unic.*

❑ Profesorii facultății de medicină, au luat inițiativa de a rîdica un bust regretatului dr. Russ.

Sculptorul Bălăcescu, a fost însărcinat cu executarea bustului.

❑ In tuastul pe care d. profesor dr. Riegler, l'a rîdicat eri pentru d. Poni, profesorul de la facultatea de medicină a ținut să și arăte disprețul pentru acei care ocupă catedre universitare, prin mijloace inavuabile.

D. dr. Riegler, a subliniat gestul domnului Poni, care fiind chemat direct la catedră, în anul 1886, a refuzat să o ocupe fără concurs, intrînd ast-fel la Universitate pe poarta cea mare, pe cînd alții, a adăugit d. dr. Riegler; s'au strecurat prin poarta cea mică, unii prin falșuri, alții prin stăruinți.

❑ In folosul societății „Salvarea" din orașul nostru se va da o mare reprezentație cinematografică în seara de Mercuri 2 Noembrie a. c. în sala teateatrului Circ Sidoli. Programul va fi bogat și ales și va cuprinde între altele: „Inimi rătăcite", mare piesă de moravuri, care va ocupa trei părți de program și va fi interpretată de somități artistice teatrale. A patra parte va cuprinde diferite alte subiecte.

Biletele de intrare sunt depuse la farmacia Werner, unde să găsesc de vînzare pînă în ziua reprezentației.

❑ **Judiciare.**—La secția II a curții urma să se judece astă-zi apelul făcut de Murus-Bey, din Paris, contra sentinței trib. Neamț, care instituise un conservator asupra averei decedatului Vogoride.

Părțile, de comun acord, au cerut amînarea.

— S'a fixat termen la 9 Noembrie pentru judecarea, în continuare, a procesului Van-Saanen și complicii.

— Negețitorul Haim Clemer din Bacău fiind declarat în stare de faliment, a făcut apel. Astă-zi, la s. I a Curții, Clemer a făcut dovadă că și-a achitat creditorii, Curtea, însă, i-a respins apelul și l'a condemnat la 300 lei amendă.

De inchiriat *chiar de a cum un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi instalate, și apă, și mobilate.*

ȘI

De vănzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, beci grădină și altele și 2-lea, cu 3 camere, 2 pivnițe, grajd, șură și alte arete și grădină.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșinescu No. 15.*

Banchetul în onoarea d-lui Poni

Comitetul de inițiativă

In saloanele otelului Traian, a avut loc aseară, banchetul oferit d-lui Poni, de către profesorii facultății de științe, cu prilejul retragerei d-lui Poni din Universitate.

Comitetul, care a luat inițiativa acestei serbări, era compus din d-nii profesori Mănescu, Bujor, Buțureanu, Obregia și Costăchescu.

S'au invitat și profesori de la celelalte facultăți.

Asistența

Intre profesorii cari au ținut să onoreze cu prezența lor serbătorirea d-lui Poni, am remarcat pe d-nii Caragiani, dr. Rigler, Climescu, Stere, Socor, Hurmuzescu, Buțureanu, Bercea, Bratu, Mihailescu, Culiano, Teodorescu, Erbiceanu, Gusti, Bacaloglu, Simionescu, Demetriade, Manicatide, Bujor. dr. Bogdan, Scriban, Iamandi, P. Bogdan, A. C. Cuza, Mănescu, Mezincescu, Popovici, Pușcariu, Obreja, Costăchescu și Șumuleanu.

Tuasturile

Cel dintăi îl rîdică, d. *P. Bujor.* D-sa zice: „In calitate de membru în comitetul de organizare, la care au răspuns și colegi de la celelalte facultăți, permiteți a arăta sentimentele ce ne au călăuzit.

Crede că serbarea esă din cadrele obicinuite, căci sărbătorim un principiu: munca cinstită, inteligența și corectitudinea. Serbătorim în d. Poni un exemplu.

Strigăm mereu că trebue să formăm caractere, — dar rămîn vorbe, pe cînd în d. Poni serbătorim un caracter. De sigur, că ați suferit mult pentru a ne da nouă acest măreț exemplu, dar ați dovedit, că deși totul e trecător, rămîn faptele bazate pe adevăr și dreptate.

Ați deschis calea științei, — ca ministru ați dat același exemplu de muncă și cinste, — iar acum, în consiliul superior de agricultură, ați știut să vă ocupați cu deosebire de cei asupriți.

De dorit ar fi, ca această serbare să strîngă solidaritatea între noi, membrii familiei universttare, pentru a evita pe viitor ca profanii să facă aprecieri nejuste la adresa universității.

Crede că mulți doresc această reacțiune, de a ridica prestigiul universității, însuflețindu-ne de sentimentul de abnegare și sacrificii.

Termină, închinînd pentru d. Poni, cu rugămintea, a fi mereu, cu sufletul și gîndul la Universitate.

D. *dr. Rigler*, luînd cuvîntul, zice că între noi, să căutăm pe aceia cari ne au ridicat țara în ochii străinătății. Unul dintre aceștia e d. P. Poni.

Arată cum d. Poni, omul științei, a ținut să intre la Universitate prin ușa larg deschisă, și a refuzat catedra fără concurs, ci a primit-o numai după ce a depus un concurs admirabil.

E fericit de a poseda azi laboratoriul d-lui Poni, care nu are covoare, dar unde se face știință.

Adresîndu-se d lui Poni, zice: „Durerea d-tale de despărțire, se va atenua prin devotamentul elevilor".

Pe lîngă știința positivă, mai există și sentimentul național, care însă știe să se avînte pînă la înălțimi adevărate și d. Poni a avut fericirea, să aibă o soție care a știut să întrupeze acel sentiment.

Inchină pentru d. Poni, care cel dintăi a muncit pentru știința romînească.

D. *dr. Socor,* zice că facultatea de științi a știut să îndepărteze vrajba din sinul ei, și să muncească pentru știință. Acest exemplu ni l-a dat d. Poni. Inchină pentru fostul său profesor.

D. *Obregia* zice că nimeni mai bine ca serbătoritul de azi, știe cît valorează iubirea de muncă și de știință. Nu avem de cît o dorință, ca munca d-lui Poni să rămîe ca exemplu printre noi. Trăiască d. Poni.

D. *dr. Hurmuzescu,* vorbește în numele Societății de științi, care s'a bucurat de concursul d-lui Poni. Crede că d. Poni putea încă mult să muncească pentru știința și pentru binele țărei.

Amintește cîte-va întîmplări petrecute în laboratorul condus de d. Poni, care avea nu numai autoritatea, dar și dorința nețărmurită de a pătrunde misterele naturei. Să trăiască și să ne dea încă dovezi de munca sa.

D. *Simionescu* zice că tot ce a întreprins d. Poni, poartă pecetea sa: o muncă fără preget și o cinste exemplară.

Spune că lucrările de știință a d-lui Poni au arătat tinerilor, cum să se îndrumeze pe calea științei.

Descrie activitatea d lui Poni ca ministru, unde a arătat ce însamnă iubirea pentru cei mulți.

Amintește de activitatea literară și artistică a soției sărbătoritului și termină zicînd: Trăiască d-na Poni.

D. *Sterea,* zice că regretă a nu fi fost nici elevul și nici colegul d lui Poni.

Cunosc laboratorul d-lui Poni, dar nu pot avea chemarea să vorbesc în numele științei. Dar am avut prilejul, să constat ce însamnă simțul datoriei. Dese ori d. Poni a fost distras, rupt muncei sale științifice, dar supt pentru a-și îndeplini datoria sa civică, ca cetățean pentru țara sa.

D. Poni a știut să se rîdice de la masa de științe, și să se intereseze de toate chestiile mari ale țărei. Și acum în urmă a făcut marele sacrificii de a părăsi Universitatea, pentru a ocupa o demnitate de înaltă încredere a țărei.

Țara trecuse printr'o grea criză. Era amenințată întreaga țară, căci lupta s'a dat în condițiuni anormale. Atunci s'a făcut o mare cinste universității din Iași, Iașului, de a se încredința d lui Poni o mare chemare. Și d. Poni a părăsit Iașul, universitatea, soția și copii, pentru a se duce acolo, unde datoria îl chema.

Inchină pentru cetățeanul Poni, omul datoriei.

Cel de pe urmă vorbește d. *N. Costăchescu* care, în numele foștilor elevi ai d-lui Poni, îi aduce prinosul de recunoștință pentru știința ce le-a dat.

Exprimă rugămintea, ca d. Poni să rămîie încă multă vreme în mijlocul universității, și a călăuzi pe tineri, să meargă înainte spre idealul ce l'a însuflețit.

Răspunsul d-lui Poni

Adînc mișcat și în tăcere religioasă, d. Poni, ia cuvîntul.

— „Nu știu cum să arăt toată recunoștința pentru dovezile de simpatie, ce mi s'au arătat. Numai sentimentelor d-voastre de iubire, datoresc indulgența d voastră, ca să recunoașteți puțină muncă ce am desvoltat, pentru știință și pentru țară.

Fără îndoială, cu mare părere de rău, mă văd în momentul de a mă despărți de dv. E greu să întrerupi o cale, ce ai străbătut-o o viață întreagă. Dar cînd văd întreaga dv. activitate, roadele ce le produceți fie-care, zic cu mulțumire, că Universitatea noastră, la care am muncit 35 de ani, își are asigurată menirea ei.

Să-mi dați voe, să vă zic, care e menirea Universității. O Universitate trebue să contribue la progresul științei și la afirmarea adevărului.

Acesta a fost crezul meu, cînd am intrat la Universitate, astăzi văd că acest vis al tinereței mele s'a realizat. In toate ramurile se realisează în Universitatea noastră un progres însemnat. Noi bătrînii, lipsiți de mijloace, am făcut ce am putut, căutați să mergeți înainte, să rîdicați prestigiul Universității și ast-fel să rîdicați gloria patriei noastre.

Universitatea mai are datoria de a face educația tinerimei, din toate punctele de vedere, și am convingerea că Universitatea din Iași, se află din acest punct de vedere la înălțimea ei.

Eu sunt optimist și cred că o națiune trebue să fie optimistă pentru a se rîdica. Acesta ar fi rostul Universității din Iași, orașul de unde au pornit ideile mari, din punctul de vedere național. Aceste au fost aspirațiunile celor bătrîni,—dv. le veți duce mai departe, cu o putere și mai mare.

*

După o mică pauză d. Poni continuă:

In două rînduri am părăsit universitatea, pentru ca, după cum a zis amicul meu d. Sterea, să-mi îndeplinesc o misiune civică.

Țara a făcut colosale progrese în timp de 50 de ani,—dar pătura etnică rămăsese așa cum se găsea cu secole înainte: incultă, regres moral și copleșită de mizerie.

La acest reu trebue adus un remediu. Un popor nu poate trăi, de cît atunci cînd massa poate susține statul. Trebuia deci rădicată puterea intelectuală, materială și morală a poporului nostru.

La ministerul de instrucție am cautat să aduc o îmbunătățire în ceia ce privește cultura poporului romînesc. Am crezut că statul e dator a da instrucția primară tuturor romînilor și cred că niminea nu se va atinge de acest principiu.

A doua oară am părăsit universitatea silit de nenorocita fază prin care a trecut țara. Pentru a aduce o reală îmbunătățire nu e nevoe de a se face mereu legi, or să cere ca acele legi să fie aplicabile.

— Țin să vă spun, că s'a adus o îmbunătățire reală, care însă trebue continuată, și dacă nu se va continua va fi mai rău.

Nu voiu să fac o a doua proorocie, căci pe cea dintăi am făcut-o la Academie, cu doi ani înainte de 1907.

Mă tem că fac o a doua proorocie. De îndată ce poporul nostru nu va avea încredere în instituțiunile realizate, nu se știe ce se va întîmpla".

Inchină pentru toți, cari luptă pentru știință și neam.

*

In cea mai caldă atmosferă, serbarea s'a terminat la ora 11 jum. de noapte.

Dr. D. Mezincescu

profesor agregat la Facultatea de Medicină

BOALE SIFILITICE

Analize de sînge (Seroreacția Wasserman.

Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606

Str. Toma Cozma 16 bis

— Consult. 12—2

Ultima oră

Bucureşti 28 Octombrie

Atacul din Capitală

— Incercarea de sinucidere al îndrăznețului bandit —

Două persoane grav rănite

Bucureşti.—In Capitală s'a săvîrșit azi, un atac banditesc, asemănător doar cu cele ce une ori se petrec în Rusia.

Dar să arătăm faptele așa cum s'au petrecut.

*

La oara 7 dimineața, servitorul Neculai de la Banca Benzal din str. Doamnei 14, intră în birou, pentru a face curățenia obișnuită.

După cîteva minute, intră în birou un tînăr bine îmbracat, și întreabă dacă poate vorbi cu casierul Băncei.

Servitorul răspunse că n'a sosit încă, dar nu poate întîrzia mult.

Servitorul crezînd că este un client își căută de treabă.

Pe cînd însă se găsea într'un colț mai retras al biuroului, banditul scoase un revolver, și descărcă două focuri asupra servitorului, care căzu scaldat într'un lac de sînge, avînd obrazul perforat de glonte, care pătrunse în obrazul drept și eșise prin cel sting.

Banditul se apropie de servitor și i mai aplică pe obraz o mască cu cloroform.

In acest moment intră în birou d. Alexandru Benzal, casierul Băncei.

Fără a sta pe gînduri, banditul trase două focuri de revolver, din care unul se rătăci, iar altul răni pe d. Benzal la umărul sting.

D. Benzal însă s'a repezit asupra banditului și după o luptă corp la corp, a reușit să-i smulgă revolverul.

Banditul se văzu strîmtorat, căci nu avea chip de scăpare, nefiind de cît o siugură ușă, care dădea în stradă, dar în fața căreia stătea d. Benzal.

Atunci banditul se refugiă într'o odae vecină cu biroul, și aci încercă să-și tsie beregata cu un briciu.

In acest timp se dădu alarmă. Lumea începu să se adune în birou.

Banditul, pentru a-și grăbi moartea, își băgă mîinele în gît și își rupse vinele.

El căzu în nesimțire.

Au sosit curînd autoritățile.

Banditul în stare foarte gravă a fost transportat la spitalul Colțea, unde a fost legat, fiind teamă, ca nu cum-va să și rupă bandagiul.

S'a constatat că își îmboăcase obrazul cu ceară pentru a nu fi recunoscut.

E cu desăvîrșire necunoscut de agenții poliției.

Pînă în acest moment nu și-a revenit în fire.

Starea servitorului e de asemenea gravă.

D. Alexandru Benzal este numai ușor rînit.

Faptul a produs o mare senzație, iar la banca Benzal, lumea vine ca la un pelerinagiu.

Desmințire

Roma.—Se desminte în mod categoric, svonul cum că s'a chemat sub drapel, clasele 1887 și 1886.

Oraș căzut în mîinele rebelilor

Peking.—Orașul Tuciu, a căzut, în mîinele rebelilor, după o scurtă împotrivire. Viceregele general al Tatarilor a fugit. Orașul Ianven a fost incendiat. Străinii au fost respectați,

Camera și atrocitățile italienilor din Tripolis

Viéna.—(Camera). Deputatul Triestin, slovac, făcînd aluzie la știrea ziarelor despre atrocitățile italienilor în Tripolis, întreabă pe prețedinte, dacă nu ar trebui ca adunarea, să-și exprime părerea de rău. Prețedintele răspunde, că în orice împrejurare, atrocitățile dacă au loc sunt de regretat, dar în cazul de față nu sunt de cît știri tendențioase.

Acte de cruzime comise de turci asupra italienilor

Tripolis,—S'a dovedit că turcii au comis acte de cruzime neînchipuită asupra itatienilor.

S'au găsit cadavre de ale soldaților italieni care aveau capul despărțit de trunchiu, iar altele avînd lipsă alte părți din corp.

Noile statute ale societății tramvaiului

Bucureşti.—„Adevărul" a apărut azi la ora 12 într'o ediție specială, publicînd noile statute ale societății tramvaielor din Capitală, elaborate de ministrul de interne.

Războiul Italo—Turc

Victoria turcilor la Sukeldjuma

Constantinopole. — Alaltăeri s'a dat lîngă Sukeldjuma la 5 km. de Tripolis o mare luptă în care turcii au bătut pe italieni, pricînuindu-le mari pierderi. Italienii au dat un atac contra turcilor dar au fost respinși.

Turcii au ocupat 4 puțuri arteziene, care fusseră sapate de italieni în preajma Tripolisului.

Bombardarea portului Kaich

Contantinopol.—O depeșă oficială, anunță că un vas italian, a bombardat Kaich-Vengazi, distrugînd 2 prăvălii de bacani.

Prizonierii turci puși în libertate de italieni

Constantinopol.—O parte din prizonierii turci, puși în libertate de italieni au sosit aci. Ei făceau parte din corpul voluntarilor Arabi din Benghazi.

Holere și Variola bîntuie în lagărul turcesc

Roma.—Agenția Ștefani, află, că holera și Variola bîntuie cu mare furie în lagărul turc, făcînd numeroase victime.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

5,000 lei No. *27861.*

2,000 lei No. *28247, 15288. 49561 59558.*

1000 lei *14802, 48472, 56611, 54596 31040, 40513, 16884, 111. 18072, 58306 41285, 35869.*

500 lei No. *42885, 51858, 907 24971, 42654, 28128, 52965, 30872 15988 14561, 49557, 13792, 53176, 37823 20533 54053, 34880, 44699, 54485, 7400 41736 36206,*

Ședința de azi a Sinodului

Protestul fostului Episcop de Roman

Cum se reformă legea Sinodală?

Bucureşti.—Azi a avut loc a doua ședință a Sinodului.

Prezidează I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Asistă d nii Arion și Boroianu.

Protestul inaintat de fostul episcop de Roman, n'a fost luat în discuțiune, cu toate că, în prima ședință, s'a luat hotărîrea, ca protestul să fie discutat în a doua eedință.

*

Se citește și se aprobă sumarul ședinței precedente.

Imediat apoi, P. S. S. Calist Botoșăneanu, propune Sinodului, de a veni în ajutor, pentru clădirea unei biserici ortodoxe romîne la Ierusalim. Pentru aceasta s'ar necesita suma de 8200 lei. Chestia rămîne să mai fie discutată.

*

Se intră în ordinea zilei: proectul pentru modificarea legei Sinodale.

Se știe că în seziunea trecută, Sinodul a hotărît ca necesară modificarea legei și a însărcinat o comisiune cu redactarea unui ante-proect.

Proectul a fost întocmit.

In ședința de azi, s'a dat citire acelui proect, care ie în senzul vederilor fostului episcop al Romanului.

Ast-fel articolul 21 din lege, care dă dreptul consistoralui, de a judeca pe Mitropoliți și episcopi pentru abateri disciplinare și care a provocat atîtea discuții, a fost desființat cu totul.

Aceasta constitue un succes deplin al fostului episcop de Roman.

D. Arion, a cerut să-i se dea proectul, pentru a-l studia.

Sinodul a admis și ședința s'a rădicat.

Viitoarea ședință va avea loc Mercuri.

CASA DE BANCA

M. DIAMANT

s'a mutat în str. Mîrzescu No. 125

etajul I, colț cu str. Stefan-cel-Mare (casele Jurist)

C. JORNESCU

Doctor în Drept

AVOCAT

— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iași, Sărărie 78

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

BROSSE TAPIS
Prix ... fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

Cereţi numai:

Partumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge:

prin mirosul lui plăcut, înlocuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE

Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ustureaţă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

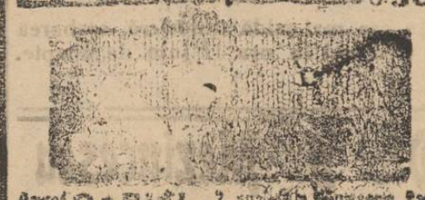

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

In 20 Octomvrie 1892, Academia de Medecină din Paris voŭ Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelori de pele, dartrilori, viţiurilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, reumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilori inveterauţi* şi atotulorĭ bôle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.

Specificŭ pria excelenţă contra *BOLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ lŭĭ consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invêterate şi rebele (accidentilorĭ gurei şi a gâtaluĭ, putreţimiĭ oselorĭ). Nicĭ un alta medicamentu in lume nu posedă distincţiunile ce onóră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre Depurativii pentru sange

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Uă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seŭ oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparatiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicie mari humanităţiĭ.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 60 ANĬ DE SUCCES IN TOTE TIMPURILE

Tipografia H. Goldner Iaşi str. Mirăscu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krzyżanoski lăcătuş şi electrician. Iaşi, str. Păcurari No. 17

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Ch. Stroussi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VIII—No 1435—Duminică 30 Octombre 1911

Pentru armată

Ziarele străine au publicat zilele trecute știrea, că guvernul romîn a hotărît întrebuințarea întregului excedent din anul trecut, care se ridică la 50 milioane, pentru armată.

Presa noastră reproducînd această știre, a căutat s'o verifice, și din informațiile culese din sferile guvernamentale, unele ziare au publicat, că numai 8 milioane din acest excedent vor fi destinate oștirei.

Alte ziare oficioase au tăgăduit cu totul intenția guvernului de a da ceva armatei din acest excedent; ba un ziar guvernamental, în numărul său de eri afirmă că d. Carp fiind întrebat asupra acestui fapt, ar fi declarat, că consiliul de miniștri nici nu s'a ocupat de felul cum va fi întrebuințat excedentul bugetar pe exercițiul financiar trecut, necum să hotărască ceva pentru oștire.

Socotim că chestiunea aceasta este destul de importantă pentru ca să ne ocupăm puțin de ea, față cu situația politică din afară și cu rolul pe care țara noastră va fi chemată să-l joace, în cazul cînd evenimentele externe vor lua în Europa proporții mai mari și se vor întinde și în peninsula balcanică.

Cu prilejul presenței în Iași a familiei regale, se pretinde că Regele nostru adresîndu-se reprezentantului Austro-Ungariei, care venise să salute în numele Imparatului Frantz Iosif, pe monarchul nostru; ar fi spus că pentru primavara se prevăd evenimente foarte grave în Balcani și că mai mult ca sigur armata Austro-Ungară pe de o parte și cea romînă pe de altă parte, vor fi chemate să desfășure o extrem de importantă acțiune.

De aceea Suveranul nostru, ar fi insistat asupra necesității unei serioase pregătiri din vreme a acestor oștiri, pentru a fi gata să răspundă la orice moment înaltelor și delicatelor lor chemări.

Aceste declarațiuni ale regelui nostru, apărute în presa noastră și nedesmințite de ziarele guvernamentale și nici de vr'un comunicat oficial, au trecut fruntariile țării, și au fost publicate de toată presa Europeană, nelipsind și unele comentarii asupra lor, din cauza gravelor evenimente prin care politica europeană trece în aceste vremuri.

Și era natural să producă mare răsunet în toată lumea politică din apus, cînd mai cu seamă se știe că Regele nostru e unul din cei mai prudenți și discreți șefi de Stat, ale cărui cuvinte și aprecieri asupra situațiilor politice din năuntru și în deosebi din afară de țară, se fac cu mare greutate și cu multă cumpăneală, și numai în momente extrem de importante și utile.

Presa străină a fost deci în dreptul ei, să pună mare preț pe aceste păreri îngrijitoare ale Suveranului nostru, despre situația din primăvară a păcei Europene — iar cercurile politice străine să vorbească chiar de o pregătire de răsboiu a Romîniei. Iar cînd s'a vorbit de încheierea exercițiului financiar din anul trecut cu un excedent de cincizeci milioane, să se creadă și să se afirme că un asemenea excedent va fi destinat exclusiv acestor pregătiri.

N'am văzut pînă azi apărut nici un comunicat oficial, privitor la desmințirea unei asemenea știri, pe cît de importantă, pe atît de alarmantă, afară numai de declarația unui ziar guvernamental, care pretinde a avea de la d. Carp, președintele consiliului, pe care l'a văzut și întrebat asupra acestui fapt, desmințirea categorică a ori cărui început de pregătiri militare a Romîniei, pentru răsboiu, din excedentul în chestiune.

De alt-fel chiar dacă desmințirea ce se atribue d-lui Carp, e adevărată—totuși din partea unui șef de guvern, nu ne-am putea aștepta la o recunoaștere a faptului, natura și importanța împrejurărilor politice, cerînd și impunînd guvernului o discreție absolută.

Dar dacă barbaților de stat, aflați la guvern li se cere și impune tăcere, în asemenea chestiuni, presa are datoria să vorbească și să-și spună ast-fel cuvîntul ei întreg și hotărîtor. Armata noastră n'are nevoe numai de pregătiri speciale de războiu, pentru eventuale furtuni ce se crede că ni le va aduce primăvara.

Oștirea noastră are trebuință de multe alte nevoi, pe care zilnic le reclamă o oștire cu pretențiuni de a fi bine organizată și la cerințile timpului, artei și strategiei militare.

Noi de mult am spus, că budgetul ministerului de războiu trebue urcat cu cîte-va zeci de milioane, pentru a putea face față cu suficiența tuturor nevoilor, pe care le reclamă un stat cu pretenție de a întreține o armată permanentă în numărul și în organizarea ei de azi, și de a rîdica pe picior în caz de războiu 300 000 de oameni.

In afară de întreținerea bună a soldaților, asigurarea unei vieți cît mai mulțumitoare întregului corp ofițeresc prin salarii suficiente față cu vecinica scumpire a traiului, armatei noastre îi trebue echipament cît mai complect, și armament cît mai îndestulător. Acest lucru nu trebuie să'l ascundem ci să'l spunem în gura mare—ca să'l știe toată lumea. Armatei noastre îi trebuie în mod absolut echipament și armament de cîte-va milioane—și îi trebuie o urcare a budgetului ei—pentru buna întreținere și instruire a trupelor, și asigurarea unei vieți mai bună corpului ofițeresc.

De aceia guvernul are datoria patriotică să nu neglijeze nimic și să rezolve acea mare problemă a oștirei fără alt calcul de cît acel al întăririei și ridicărei ei. Cuvintele Regelui nostru și evenimentele din afară—să le aibă necontenit în minte și profitînd de marele excedent budgetar ce îl oferă exercițiul financiar al anului expirat, să hotărască întrebuințarea lui pentru nevoile oștirei și să mărească budgetul noului an cu alte cîte-va milioane, dacă cum-va va mai rămîne la putere pînă la alcătuirea acestui budget.

Demoorat

Guvernul și tramvaiele

Guvernul a dat la iveală textul proectului noilor statute ale societății tramvailor comunale.

Se știe că în urma anulărei statutelor acestei Societăți de către consiliul de miniștri, sub motivul că ar fi in flagrantă abatere cu textul și spiritul legei, guvernul a numit o comisiune, care să procedeze la facerea altor statute. Comisiunea și-a terminat lucrarea și a prezentat-o guvernului, care la rîndul său a înaintat-o Consiliului comunal al Capitalei pentru a fi examinată și aprobată.

Consiliul comunal s'a întrunit de urgență tot eri, proectul de statut a fost dat publicității și toți consilierii comunali cari luaseră cunoștință de cuprinsul noilor statute la consfătuirea ce cu o seară înainte au avut-o la Primar, acasă, au primit noile statute fără nici o modificare așa cum au fost alcătite de comisiunea numită de guvern.

Consiliul comunal a și dat autorizarea legală Primarului, pentru a comunica acționarilor societății de tramvay noile statute aprobate de consiliu, comunicare ce va avea de efect numai întîrzierea cu opt zile a trimeterei acestor statute consiliului de miniștri, pentru ca guvernul să poată veni apoi, la deschiderea parlamentului, cu proectul de lege prin care se abrogă legea pe baza căruia comuna București, fusese autorizată să constitue societatea tramvailor comunale.

Paralel cu alcătuirea proectului noilor statute, de către comisiunea numită de guvern, Ministerul de interne, în vederea pregătirei nouei legi, a luat părerile cîtorva eminenți jurisconsulți francezi, profesori la Universitatea juridică din Paris și anume: Caen, Planiol, Taller și Veiss și cari au respuns că legea din 1909 n'a creiat propriu zis societatea comunală de tramvae, ci a autorizat numai înființarea ei cu observarea condițiunilor și formalităților codului de comerț pentru societățile anonime, condițiuni și formalități, cari după părerea acestor jurisconsulți, ne fiind observate, fac a se considera această societate ca fără existență legală — fapt care poate motiva alcătuirea unei legi de abrogare sau cel puțin a unei legi interpretative în sensul acestor considerațiuni.

Părerea juriconsulților franceji e semnată de cîte-și patru și poartă dată de 5 Octombrie 1911.

După cum vedem această importantă chestie a tramvailor, intră acum în faza ei cea mai vie și cea mai pasionantă.

Cu mijloace modeste

Iarna aceasta, zice „Epoca", guvernul Carp va arăta opoziției ce înseamnează a guverna cu mijloace modeste.

Abia la iarnă? Dar pînă acum ce a făcut? De zece luni de cînd este la cîrmă, ce face alt-ceva de cît că guvernează cu cele mai restrînse mijloace politice, cu cele mai slabe resurse de bun simț și pricepere, și mai cu seamă cu un quantum infinitisimal de autoritate morală?

In privința aceasta, guvernul nu are nevoe să ne mai dea dovezi noi. Demonstrațiunea este făcută pe deplin. Dacă vre-odată un guvern a justificat vorba cancelarului suedez Oxenstyema către fiul lui, că popoarele sunt conduse cu prea puțină înțelepciune, este fără îndoială guvernul Carp. Cum unii bolnavi întrunesc toate stigmatele boalei de care sufer, și sub forma lor cea mai caracteristică, devenind ast-fel pentru medici ceea ce în limbagiul spitalelor poartă numele de „cazuri frumoase", tot ast-fel guvernul actual prezintă extra-ordinarul interes patologic de a întruni toate, absolut toate tarele morale și intelectuale ce pot păta un regim, și din acest punct de vedere merită de sigur un loc cu totul deosebit în istoria noastră politică.

Adevărul este că „Epoca" se referă în mod special la d. Nenițescu și la reformele sale. Ziarul guvernamental vrea să vadă în faptul că d. Nenițescu e ministru și că a devenit și el reformator, suprema dovadă că se poate guverna și cu mijloace... modeste.

Aici poate să aibă dreptate.

Este, desigur, cît se poate de caracteristic pentru regimul de azi, evidenta lipsă de înțelegere a d-lui Carp, pentru năzuințele noi ale națiunei și pentru necesitățile moderne ale Statului, și în genere istovitoarea lipsă a acelui adînc simț de răspundere, care face puterea de acțiune și de diriguire a guvernelor. In nimic și în nimeni nu se exprimă atît de plastic și drastic, sărăcia sa de gîndire și totala sa insuficiență ca în faptul că are în sînul său pe d. Nenițescu, și că acesta poate să aibă pretențiunea de a deslega una din cele mai complexe probleme ale vieței noastre sociale.

Ministrul de industrie este mai mult de cît un membru al guvernului mai mult de cît un colaborator al d-lui Carp. Este prin excelență tipul reprezentativ al guvernului. La el „mijloacele modeste" apar sub forma cea mai caracterizată. Și „Epoca" nu face de cît act de elementară dreptate, cînd îl pune alături de d. Carp, ca reformator. Cu aceasta a subliniat, ce fel de reformator e șeful guvernului, și tot odată a dat d-lui Nenițescu ce este al său, în guvernul actual. Nu are nimeni din colegii săi dreptul să se uite la el de sus. E reformator ca d. Carp. Are aceiași pretenție Carp să resolve o problemă de cea mai înaltă însemnătate în afară de orice pregătire serioasă. Și e de prevăzut că reforma va avea aceiași soartă ca a d-lui Carp.

Toată deosebirea poate fi aceia că, precum zice „Epoca", nu 'și va frînge capul ca d. Orleanu, — pentru un motiv binecuvîntat.

Situația la primărie

Domnii Cosmovici și Stamatiu, distinșii colaboratori ai ilustrului Grecianu, fiind ambii bărbați, nu s'au putut despărți nici de patrimoniu, nici de masă și de pat—dar s'au dispărțit de birouri.

Distinșii, cari se ceartă toată ziua ca nomazii pe cîmpul abatorului, au predat litigiul înaltei aprecieri a primarului, care l'a găsit vinovat pe barbatul Stamatiu, de care primarul ar voi să scape. Domnul Stamatiu, care ține să facă raite în jurul orașului, lipit în trăsura primăriei, a primit judecata și, pentru a evita altă ceartă, s'a mutat cu biroul în camera șefului serviciului administrativ, care, dacă nu va muri cu zile, va trece pildă de om resistent.

Domnul Cosmovici a rămas astfel plenipotențiar în biroul seu și va trebui să se înjure singur, în monolog, în lipsa colegului seu, pe care judecata totdeauna senină a primarului l'a transferat cu biroul.

Astfel am ajuns la primăria Iași, să asistăm la măsuri contra ajutorilor de primar, cum mamele le iau acasă contra copilor. Cînd doi copii se ceartă în odaia lor, fac gălăgie și ajung la părăuieli, mama ia pe unul și-l dă în altă odaie — cum s'a făcut, la primărie, cu copilul Stamatiu.

Batjocura aceasta se petrece pe socoteala unui oraș de importanța Iașului, ale cărui destine, sub guvernul Carp, au fost date pe mîna unor personagii cu totul ridicole, cum sunt, fără greș, domnii Stamatiu și Cosmovici.

Trebue să recunoaștem că stăpînul Iașului, d. Grecianu, ar fi găsit, chiar în partidul lipsit de oameni capabili, doi colaboratori, de cari mic și mare să fi rîs mai puțin de cît de cei doi distinși.

Dar fie care are ceea ce merită și d. Grecianu își merită soarta. Este, însă, înspre dauna și spre rușinea Iașului, care, totdeauna, a avut gospodari buni, să fie condus de asemenea oameni și vă întrebăm cîtă vreme va mai dăinui o asemenea stare anormală? Ne întrebăm dacă este cu putință să nu se găsească un consilier, unul singur, de leac, care să aducă în discuție chestiunea administrației anormală?

Situația, care avuse, la început, farmecul noutății și al amuzamentului, devine acum, à la longue, dăunătoare orașului și este vremea să se pună capăt scandalului.

OAMENI ȘI LUCRURI

Drama Lassalle-Racovitza

Am arătat eri cum înfățișează—cu ocazia morții Elenei de Schewitz— cronica imparțială romanul nenorocit dintre marele orator socialist și tînăra von Dönniges.

Puțin timp după ce respinsese pe acea care-i se oferia—și pe care atît de mult o dorise—Lassalle reveni la sentimente mai bune și începu din nou s'o dorească, tot cu atîta patimă și înflăcărare; începu din nou să-i scrie în accente pasionate și ditirambice. Dar fu prea tîrziu. Umilința stinsese în sufletul femeei scînteia iubirii, ademenirile rămîneau fără nici un ecou.

Disperat, Lassalle scrise într'una din zile tatălui ei—protivnicului din primul moment—rostindu-se despre adorata lui de pînă atunci în termeni nevrednici și insultători. Ba, mai mult, provocă la luptă pe tatăl, ca să-și răzbune contra rezistenței fiicei lui!

Deși numai în vîrstă de cinci zeci de ani, Von Dönniges, tatăl, crezu prudent să refuze calea urmelor și dispăru în Geneva, iar în locul lui—scrie cronicarul pomenit—se ivi boiarul valach Racovitza, care fu destul de cuminte să facă în ajunul zilei de duel, 150 de exerciții de tir. Urmarea se știe.

„Misterul sufletesc al frumoasei cu părul roșu începu de abia în ziua cînd ea dădu mîna, în fața altarului, tînărului boiar, „omorîtorului" lui Lassalle" cum îi s'a spus. Nunta avu loc în Romînia, pe una din moșiile logodnicului, într'o zi de grozavă furtună. Ea însăși povestește că trăsnetul căzu în parc în clipa cînd ea pronunță sacramentalul „da". S'ar fi putut crede, într'adevăr, că spiritul celui ucis s'a aprins și umblă, furios, printre copaci. Inainte de șase luni de la duelul fatal, ea devenise doamna Iancu de Racovitză. Dar ca o inimă de fată să fie în stare a face o schimbare atît de bruscă, ca să se poată întoarce ca un magnet, de la un pol la altul,—aceasta s'o înțeleagă cine poate! Aci este enigma".

Eroina însăși a căutat, mai tîrziu, să lămurească problema în însemnările ei. Anume—că ea s'ar fi logodit cu Racovitză înainte încă de a fi făcut cunoștința lui Lassalle și că l'a iubit, l'a educat oare-cum, ca pe viitorul ei bărbat, urmînd într'aceasta însă-și calea lui Lassalle, de a cere în schimbul iubirii o renunțare desăvîrșită, o negare totală a voinței celuilat; „Iancu, obiectul meu sufletesc"—îi spune ea într'una din paginele ei intime. Și în mijlocul idilei—se născu epizodul Lassalle, petrecut în împrejurările arătate.

Și de abia se potoli furtuna, că iubirea către Iancu își reluă drepturile și stăpînirea, iar căsătoria se făcu.

.. Dar dacă posteritatea nu iartă brutalitatea frazei și purtării lui Lassalle, nu se poate mulțumi cu tîrzia și confuza tălmăcire a Helenei pentru propriile ei sentimente și procedeuri. Ea rămîne o figură stranie, o apariție neînțeleasă, în exotizmul ei; rămîne o aventurieră capricioasă, care s'a măritat pe rînd cu un romîn, cu un ungur, cu un rus; a trăit acum în nord, acum la sud; azi la Roma, mîni în Petersburg; aci inspirînd artiști geniali—ca sculptorul Carpeaux pentru grupul celebru al Dansului, — pentru ca la bătrînețe, de toți uitată, stinsă de mizerie, să-și caute moartea în paharul de otravă.

Și dacă n'ar fi avut norocul gloriei trecute — de a fi fost cînd-va iubita lui Lassalle - cine ar fi ferit o de rușinea de pe urmă, de a fi dusă la morgă în rînd cu cei mai umiliți dintre necunoscuți?

Rodion

Evoluția Universului

Intr'unul din numerele trecute din Noua revistă, am arătat cari sunt argumentele cari ne fac să credem, că universul nostru nu este infinit, că trebue să aibă margini, dar că se poate ca să existe un număr infinit de alte universuri, fiecare din ele cu alte sute de milioane de stele-sori, de nebuloase, de sisteme solare, etc.

Se știe oare în prezent cum s'au născut și cum vor pieri aceste universuri? Nimănui nu i ar veni azi în minte să creadă, că un univers, oricît de întins ar fi el, a fost de o veșnicie cum îl vedem azi și va rămîne așa pentru vecie. Noțiunea evoluțiunei a întins o omul și asupra universului și cu drept cuvînt. Putea oare să nu se gîndească la evoluția universului, cînd după ce-i stabilise unele legi pe pămînt, căpătase dovezi că se întinde și asupra celorlalte planete din sistemul solar?

Studiind Luna în amănunțimi, selenografii au dovedit, că e un corp ceresc aproape pustiu; puținii astronomi cari admit existența unei slabe atmosfere pe Lună, o localizează pe fundul văilor. Se știe pe de altă parte că pe Marte se află aer și apă, în cantități mult mai mari decît pe Lună, dar mult mai mici decît pe Pămînt.. S'a dovedit apoi că Jupiter e înconjurat de o deasă atmosferă, de nori imenși. Iată deci atîtea corpuri cerești deosebite în micul nostru sistem planetar. Pe scara evoluțiunei, în mod descendent ar fi Jupiter, Pămîntul, Marte și Luna. Am luat numai aceste corpuri cerești, cari ne sunt mai bine cunoscute. Pe Jupiter nu poate să existe încă viața, Pămîntul e în floarea lui, Marte e o planetă ce merge spre decadență pierzîndu-și apa și atmosfera, iar Luna e un corp ceresc aproape cu totul mort.

De ce deci nu am admite evoluțiunea și în sistemul sideral?

Cu cîțiva ani mai înainte ideia aceasta părea cu totul neștiințifică și Auguste Comte avea pe toți de partea lui, cînd spunea că:

„Se poate admite că avem dreptul să facem speculațiuni, cu oarecare speranță de succes, asupra formărei sistemului solar, din care suntem și noi o parte, de oarece multe din fenomenele ce ni le înfățișează pot fi perfect înțelese și poate că ele sunt în stare să ne dea o dovadă hotărîtoare cu privire la origina lor. Dar ce bază rațională avem noi pentru a putea face speculațiuni asupra sorilor. Cum am putea noi să confirmăm, sau să negăm, o ipoteză cosmogonică; cu ajutorul fenomenelor, cînd nici unul dintre fenomenele cunoscute pînă acum nu a fost explicat, sau nici nu e explicabil?"

N'a trecut însă mult și s'au pus temeliile unei noui științe care a revoluționat astronomia: analiza spectrală. Cu ajutorul spectroscopului s'a putut descoperi constituția chimică a punctelor luminoase numite stele și cari în realitate sunt sori, de multe ori sori mult mai mărețí decît soarele nostru.

Cunoașteți spectrul solar. Fiecare stea însă, privită cu spectroscopul lasă să i se vadă spectrul ei. După cum știm că în soare se află anumite corpuri chimice, tot așa știm pentru fiecare stea, bine înțeles, pentru cele mai luminoase pînă acum, ce anume corpuri chimice conțin. De cîțiva ani încoace pentru multe dintre stelele ce nu se văd cu ochii liberi avem fotografii ale spectrelor lor. De la început, astronomii au constatat, că stelele după spectrele lor, adică după diferite corpuri chimice ce-și tradează existența, pot fi împărțite în mai multe clase.

Există în prezent mai multe clasificări ale stelelor-sori după spectre, dar nu vom indica aci decît pe cea mai simplă.

1). Stelele de tipul *Orion*, numite astfel, pentru că cele mai multe au fost găsite în constelația cu acest nume. Stelele de acest tip sunt cu totul albe,

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

conţin helium şi hidrogen, au imense nebulosităţi în jurul lor, ce nu pot fi observate decît pe plăcile fotografice. Tot în această clasă se află stelele de tipul lui Sirius, tot albe strălucitoare, spectrul lor avînd o mai mare intensitate spre violet.

Stelele ce aparţin clasei I sunt privite ca fiind cele mai tinere.

2) Stelele de tipul solar, adică asemănătoare cu soarele nostru. Intensitatea violentului nostru descreşte, în spectrul acestor stele; liniile metalice abundă. Culoarea acestor stele e gălbue. Avem aci stelele mature.

3) Stelele tipul Antares, roşiatice, cu liniile hidrogenului reduse cu totul. Stelele acestea merg repede spre decadenţă.

4) Stelele ce conţin carbon, roşii cu totul; sunt stelele ce indică trecerea de la soare la un corp răcit.

Bine înţeles, trecerea de la o clasă la alta nu e bruscă şi astronomii dau peste spectre stelare, pe care nu ştiu în ce categorie să le pună. Sunt apoi multe stele, cari prezintă şi dungi luminoase, nu numai întunecate, cum se văd de obicei în spectrele stelare. Mii de probleme ies la iveală în această privinţă, dar cadrul general există şi se pot face şi ipoteze, care să aibă o valoare ştiinţifică.

Va rămînea fie care stea pentru vecie în clasa din care face parte acum? Cine ar cuteza să afirme aceasta. Judecata ne îndreptăţeşte să spunem, că o stea din ultima clasă, a trebuit să treacă prin primele trei clase. In cît timp? In milioane sau miliarde de ani. Ce însemnează lungimea vieţei unei Efemere pe lîngă aceia a unui centenar? Ce poate să însemneze lungimea vieţei unui centenar pe lîngă aceia a unui cedru din Liban? Viaţa unui corp ceresc nu o putem socoti noi, ci un întreg şir de generaţii omeneşti, cari îşi vor fi trecut una alteia observaţiunile făcute asupra lui.

Astronomii însă anticipează; din observaţiunile diferite ce le fac, ei scot de pe acum concluziuni asupra modului cum se formează stelele-sori. Nebuloasele gazoase sunt privite în general ca generatoarele sorilor şi în privinţa aceasta s'au făcut multe ipoteze, mai cu seame că nebulosele sunt şi ele diferite, împărţite în mai multe clase. Calea laptelui cu milioanele ei de sori şi cu imensele ei nebuloase gazoase, a fost de asemenea amestecată cu drept cuvînt în ipotezale cosmogonice.

Dar chestiunea e mai complicată, căci e strîns legată de constituţia actuală a universului nostru. Cu drept cuvînt, astronomii s'au întrebat cum e organizat universul sideral. S'a găsit astfel, că e compus din două imense curente ce se întretae; s'a mai dovedit apoi existenţa multor curente secundare, adevărate roiuri de stele ce merg împreună în aceiaşi direcţiune a spaţiului. Din haosul de mişcări ale stelelor-sori, astronomii scot încetul cu încetul ramuri bine despărţite, curente stelare. Un astronom englez, d. Turner, directorul observatorului din Oxford, le-a numit „stele migratoare".

Dovedirea mişcărilor stelare e şi mai grea prin faptul, că şi soarele nostru are o mişcare proprie, îndreptată spre constelaţiunea Lira. Ba în ultimul timp s'a găsit că stelele tinere sbor în spaţiu mai încet, pe cînd cele mai bătrîne mai iute. Bine înţeles sunt multe ipoteze de care strănepoţii noştri vor rîde, cum ridem noi azi de ipoteza lui Herschel şi Arago că soarele ar fi un glob întunecat, înconjurat de o atmosferă strălucitoare.

In trăsături generale însă teoria evoluţiunei stelare e schiţată. Stelele noui, stelele variabile, stelele duble, îngrămădiriie de stele, nebuloasele, calea laptelui, etc., toate ne aduc noi amănunte asupra modului cum evoluează astrele şi prin urmare asupra evoluţiunei întregului univers. O ipoteză chiar cînd e greşită e de mare folos, căci pentru a i se dovedi falşitatea ai nevoe de noui descoperiri, de o nouă muncă şi la urmă geniul omenesc tot triumfă.

E indiferent, dacă omul va smulge naturei secretul evoluţiunei universului peste un veac, sau tocmai peste mii de veacuri. E indiferent, dacă tocmai spre sfîrşitul vieţei pămîntului se va putea ajunge la cunoştinţa adevărului. Omenirea îşi va fi îndeplinit în orice caz datoria, aceia de a căuta acel adevăr, pînă în ultimele ei momente.

(Noua Rev. Romînă)

Victor Anestin

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mîrzescu No. 25.**

Cum deveneai boer din simplu negustor

Se ştie că mai înainte de 1859 cine n'avea un rang cît de mic de boerie, plătea bir, n'avea drept să inainteze la grad de ofiţer în armată, nici să ocupe vr'o slujbă şi putea fi bătut de poliţie chiar pe stradă, dinaintea prăvăliei sau casei sale.

Vodă Barbu Ştirbey printr'un „Proiect de Legiuire" asupra Patentelor dă oare-care drepturi patentarilor de clasa I, drepturi egale cu boeria.

Iată ce lucruri interesante găsim în „Proieatul de Legiuire".

„Art. 1.—Patenta se socoteşte pe industrie şi pe negoţ, iar nu pe persoană. Deci toţi acei care vor unelti vr'o industrie ori meserie, sau vor face vre un negoţ, în cuprinsul acestui Principat, sunt supuşi a lua patentă, fără osebire de condiţie".

Stirbey ca să protejeze pe boer şi să-i scape de dajdia patentei, face următoarea excepţie:

„Exploataţia pămîntului, proprietatea sa, povernele, fabricele după dînsa şi vînzarea a cîte provin din acea exploataţie de pe a sa proprietate, *nu se socoteşte comerţ*, şi fireşte, că dreptul de patentă nu se atinge de aceea.

Art. 2.—Pe lîngă clasificaţia patentarilor, legiuită prin articolul 90 din Regulamentul Organic, se mai întocmeşte o nouă clasă de patentari, în care vor întra neguţitorii sau industriaşii cei mai însemnaţi prin ale lor capitaluri, prin întinderea operaţiilor şi consideraţia caracterului lor.

Art. 3.—Toţi acei neguţători sau industriaşi, care vor dovedi o avere pînă la opt mii galbenii, vor fi primiţi a se înscrie în acea clasă de patentari, plătind dreptul patentei, cîte galbeni două zeci şi cinci pe an.

Prin urmare, patenta ce prin art. 90 al Regulamentului se numea de întăia clasă, va rămîne de al doilea.

Art. 4.—Neguţătorii cîţi vor dobîndi patentă de întăia clasă, vor avea dreptul a se neguţători înăuntru în Principat sau afară cu măruntul sau cu ridicata, şi vor avea titlul de neguţători mari.

Pe lîngă aceasta, neguţătorii de întăia clasă se vor bucura şi de următoarele drepturi:

De a fi aleşi mădulare la Tribunalele şi Curţile Comerciale, precum şi la maghirtraturi, supuindu se însă cu desăvîrşire la legile ţării şi la toate îndatoririle ce din aceasta izvorăsc;

De a fi priviţi *ca boeri* de al treilea clas, cînd se vor chema pentru pricini poliţieneşti;

De a avea fiii acestor neguţitori, la întîmplare de a se înrola în oştire, *drepturile hrănite fiilor de boeri*, pe cît însă vor fi înzestraţi şi cu cunoştinţele cerute.

Art. 5.—Cîţi din aceşti neguţători se vor retrage de negoţ, fără a înceta de a plăti patenta, vor urma a se bucura de drepturile arătate în articolul al 4-lea afară numai din cei ce vor fi căzuţi sub faliment.

Art. 6.—Patentele acestor neguţători se vor da sub pecetea domnească şi starostea lor se va întări de către Domn.

Art. 7.—Neguţătorii cîţi nu vor fi înscrişi în clasa întăia şi vor unelti negoţ în Principat, adică exportînd sau implorînd producte ori mărfuri, vor alcătui clasa al doilea şi vor fi supuşi la plata de două sute patruzeci lei pe an.

Clasa a doua şi a treia, de care se vorbeşte în al treilea articol, vor alcătui pe viitorime, clasa a treia şi a patra, urmînd a se bucura fiecare din aceste clase de drepturile ce li se asigurează prin art. 90, 91 şi 92 din Regulamentul Organic, precît nu s'au modificat prin această legiuire.

Art. 8.—Neguţătorul care nu va lua patentă nu se va bucura de foloasele ce prin art. 2, 11, 16, 21, 40, 48, 89, 90, 104 şi 217 ale condicei de comerţ sunt hărăzite celor de o meserie cu dînsul şi nu va putea să contesteze protivnicului său ce va avea patentă, nici tovarăşilor săi ce vor avea patentă, dreptul de a se sluji cu cele foloase, care vor fi îndatoritoare pentru dînsul. Secretarul Statului Ioan Al. Filipescu.

Cum vedem, o contribuţie oare care da drepturi de quasi boerie celui care o plătia, şi chiar dacă neguţătorul se retrăgea din comerţ boeria îi rămînea dacă mai plătea patenta. Cu aceasta, Stirbei, voia să creeze o clasă de nobleţă spre a se stimula mişcarea comercială şi industrială în ţară, chiar cu riscul d'a călca Regulamentul Organic, adică, cum s'ar zice azi, Constituţia.

Era o îndrăzneală mare, dar şi un gînd frumos al regretatului Domnitor.

Litere-Ştiinţe-Arte

Poeta Matilda Poni, al cărei nume şi a cărei activitate literară a fost evocată de către profesorii Riegler şi Simionescu la banchetul în onoarea d-lui P. Poni, publică în penultimul: număr al revistei femeniste ieşane „Uniunea educatoarelor romîne" impresiuni din Capitala Franţei, unde se află stabilită.

Citam un pasagiu din bucata inedită a poetei, cu privire la relaţiile artistice tre Franţa şi Romînia:

...Lucru care-mi face o mare plăcere, e să văd admiraţia pe care o au francezii pentru artiştii dramatici romîni de aici.

Cînd apare de Max pe scenă, înainte de a fi pronunţat un singur cuvînt, e primit cu aplauze entuziaste şi tot aşa d şoara Ventura.

N'am văzut făcîndu se aceiaşi primire de cît lui Mounet-Suly şi d-nei Bartet, cei mai mari artişti francezi. Cred că şi cei mai tineri, din artiştii romîni, ca Baronzi, Olmazu, Boscov, trebue să se simtă fericiţi de buna primire, care li se face de publicul cunoscător de aici.

Nicăiri în lume nu sunt primiţi, adevăraţii artişti, ca în Paris, cu atîta căldură, cu atît entuziasm comunicativ.

Nu e numai vorba de cîştigul bănesc uneori foarte mare. Pentru adevăratul artist, folosul acesta vine în al doilea rînd.

Bucuria adevărată şi mîndria sa, este de a se vedea aclamat de o sală în delir, e adevărata recompensă, pe care o poate dori un mare artist şi de care au parte, atît Enescu cît şi de Max, de cîte ori să găsesc înaintea publicului Parisian.

E păcat, că e atît de puţin cunoscută ţara noastră de către francezi. Mi s'a întîmplat să mă întrebe oameni, destul de culţi, că ce limbă se vorbeşte la noi, turceşte ori ruseşte, şi dacă le-am spus, că noi avem o limbă a noastră, care se trage din limba latină şi e soră cu limba franceză, italiană etc. păreau foarte miraţi şi cam neîncrezători.

N'ar trebui să fie aşa ceva. Ar trebui să se găsească un mijloc, pentru ca francezii şi alte popoare să vadă şi să ştie ce e bun în frumoasa şi blînda ţară romînească.

Un început s'a făcut cu vizita escursioniştilor francezi, cari au fost anii trecuţi la noi şi cari de atunci au păstrat o mare dragoste pentru ţara noastră.

Mai zilele trecute mi-a spus una din damele, care a luat parte la acea escursie:

„Nicăiri n'am găsit o primire caldă şi frăţească, cum a fost acea din Romînia. Romînii sunt un popor frumos, entuziast şi primitor. N'avem să uităm nici odată zilele petrecute în frumoasa ţară romînească."

Apoi, adăugi mişcată, cele două cuvinte pe care le-a învăţat şi nu le-a uitat: „să trăiască România!"

*

Se anunţă că Le Bargy va juca la Iaşi în serile de 7 şi 8 Decembre.

*

Ermete Novelli, care ne va vizita în cursul stagiunii—îşi închee cariera de actor ca să inaugureze pe acea de... dramaturg,

Artistul a predat unui teatru din Milano o piesă scrisă de el în colaborare cu Bonaspetti: *Masca*, o tragedie.

*

La Rennes s'a inaugurat un măreţ grup sculptural, operă a lui Jean Boucher şi care cuprinde vre-o douăzeci de personagii.

E destinat să comemoreze uniunea Bretaniei cu Franţa, săvîrşită acum 4 veacuri.

*

Jacques de Romas, a fost un erou al ştiinţei, care în acel timp aproape, cu Franklin, obţinu în 1758, scîntei electrice din nou.

Multe şi îndrăzneţe experienţe făcu el pe acele vremuri îndepărtate experienţe, cari minunau grozav pe toată lumea de pe-atunci.

Astăzi, i s'a ridicat un monument la Nérac (Franţa), la care a asistat şi preşedintele Republicei.

*

In catedrala de la Meaux, pe care a ilustrat'o cu elocuenţa strălucită Bossuet un monument falnic, i a eternizat chipul.

A luat parte şi o delegaţie a Academiei franceze la inaugurarea lui, care a avut loc deunăzi.

*

Am reprodus dăunăzi curioasa problemă aritmetică indicată de un matemician de la universitatea din Horward.

Iată acum ce a găsit un inginer din Charlottenburg:

9	× 9 — 1 : 10 = 8
98	× 9 — 2 : 10 = 88
987	× 9 — 3 : 10 = 888
9876	× 9 — 4 : 10 = 8888
98765	× 9 — 5 : 10 = 88888
987654	× 9 — 6 : 10 = 888888
9876543	× 9 — 7 : 10 = 8888888
98765432	× 9 — 8 : 10 = 88888888
987654321	× 9 — 9 : 10 = 888888888

William Herold, un tenor danez, a obţinut un mare succes la Opera din Budapesta, în „Cavalleria Rusticană" şi „Pagliacci". Numitul tenor este un adept al „verismu-lui" în operă şi jocul lui veridic a făcut o profundă impresie. Şi Turidu şi Canio au fost interpretaţi cu multă originalitate.

*

Mauriciu Maeterlink, vestitul dramaturg belgian va compare zilele acestea înaintea justiţiei, ca reclamant, într'un proces menit să facă senzaţie. E vorba despre piesa lui „Sora Beatrix" care, cu prilejul expoziţiei din Bruxelles, a fost jucată pe scena unui teatru improvizat. Maeterlink susţine că jucarea acestei piese, care nu e decît un libret pentru o operă, e de natură să-i scadă prestigiul. Adversarii lui împotrivesc că „Sora Beatrix" s'a mai jucat sub aceeaşi formă, şi anume la Berlin. Desigur, însă, că acesta nu-i un cuvînt, pentru că se poate întîmpla ca tocmai cînd s'a jucat la Berlin, Maeterlink să se fi convins că lucrarea sa nu face de cît ca libret de operă şi nu ca piesă vorbită. Şi apoi, înainte de a fi jucată la Bruxelles, i s'a cerut autorizarea, şi el a refuzat-o.

*

STRUNA ZILEI

PROVERB ADEVERIT

Armatele stau în expectativă, fără să înainteze. In acest timp holera face progrese îngrozitoare.

Ştire.

Adevărul ne obligă
Să mărturisim curat:
Lucrul fu de aşteptat
Ori cînd doi duşmani se bat
Cel de al treilea cîştigă.

INFORMATII

❑ **Staţia Iaşi blocată de mărfuri.**—De mai bine de o lună de zile, staţia şi magazia locală, sunt blocate de sute de vagoane de mărfuri colete şi de vagoane complecte, fără a se putea face la timp predarea mărfurilor către destinatari, ceia ce le cauzează întîrzieri şi pagube materiale foarte mari.

Cu toate plîngerile comercianţilor făcute la direcţiunea generală a C. F. R., nu s'a putut ajunge încă la o soluţie practică pentru a se putea înlătura greutăţile ce le întîmpină destinatarii ieşeni ai mărfurilor.

Cauza principală este deplasarea unui număr considerabil de funcţionari din Iaşi, spre Roman, Bacău, Paşcani, Vereşti şi Botoşani, cu ocazia manevrelor regale din toamna aceasta, fără a se reangaja un nou personal de supraveghere şi descărcare, de sigur din simple motive de economie.

In acel timp, sosind mărfurile sezonului de toamnă, n'au putut fi descărcate şi predate la timp, şi astfel s'a ajuns la situaţia actuală a descărcărei mărfurilor pe rampa magaziei şi pe întreage distanţă dintre magazie şi staţie, sub cerul liber şi acoperite numai cu muşamale.

Sute de vagoane de coloniale, mobile, lemnării, pescărie, cereale, etc., zac pe pămînt, expuse şi furturilor şi stricăciunilor.

Comercianţii sunt nevoiţi să umble cîte 10—12 zile de la primirea avizului, pînă ce cu mare greutate îşi pot primi mărfurile, aşezate cine ştie în ce loc umed, şi ne îndosit, cauzînd pagube însemnate.

O măsură urgentă se impune în acest caz, şi anume, însărcinarea a 10 — 12 impiegaţi cu supraveghere de cîte 5—6 vagoane o coletărie, şi care să predea mărfurile chiar din vagoane, comercianţilor cari vin să le ridice.

Cu modul actual de procedare, cînd se predau 15 — 20 vagoane pe zi şi altele 150 sosesc la loc, vom ajunge ca să nu se mai poată repreda mărfurile nici după trecere de luni de zile.

❑ Fruntaşii liberali din localitate, au plecat azi cu trenul de 2.55 la Bucureşti, pentru a lua parte la consfătuirea comitetului executiv liberal.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck" este, că pe toate căile obscure să fac încercări, a exploata renomeul numelui „Franck" pentru fabricate inferioare. — De aceea menajera atentă trebue să aiba grijă la semnul de cunoaştere: **„Franck cu răşniţa de cafea".**

Marca registrată.

Acele cutii şi pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Răşniţă de cafea" ca semn caracteristic, nu conţin veritabil **„Franck".**

De aceea atenţiune la cumpărare!

Preţuri de vânzare

al

veritabilului „Franck" Adaus la Cafea

în cutii de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	kg
	105	55	50	45	35	b.
„ pachete „	1/6	1/8	1/10	1/14	1/21	kg
	30	25	20	15	10	b.

V. fin. zende. Y 2554. 9:11 II. F.

❑ Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă*, de sub direcţiunea d-lui C Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Partidele politice şi literatura.

Cestiuni culturale: Dr. C. I. Istrate. Progresele ştiinţei în Romînia.

Literatură: I. B. Hétrat. S'au dus şi cocorii.., — Un'te duci?..—Se duc... — Intreabă...; Emil Isac: Neculai Iorga (un portret modern); I. Chiru-Nanov: Peste Dorna... (cu ilustr.); Gh. D. Belinscky: Son-Gocu (Basm chinezesc).

Filologie: Radu Popescu. Feluri de vorbe vechi.

Dări de seamă: N. Ionescu.—N. Davidescu: Iov. 2 acte.

Insemnări: Jean Boniface Hétrat.—Telegramele primite la serbătorirea lui Eminescu.—Daniele Ranzonii — Asupra învăţămîntului clasic.

Revista revistelor: Romînia Viitoare. Flacăra.—Revue internationale de sociologie.—Revue Contemporaine.—Le courier européen.

Memento.

❑ Pînă în acest moment, ospiciul Socola a realizat o economie de 50.000 lei, faţă cu prevederile budgetare.

Faţa cu aceste, Epitropia Sf. Spiridon va interveni, pentru a se face la ospiciu diferite îmbunătăţiri absolut necesare.

❑ Din comuna Ciurea se comunică. că şeful staţiei de acolo, s'a îmbolnăvit de febră tifoidă.

❑ După ultimele însemnări statistice, natalitatea în judeţ, e cu mult superioară moralităţei. Singurele excepţiuni le fac două comune, unde se găsesc spre creştere un număr de orfani, de la ospiciul Maternitatea din localitate.

Mortalitatea printre aceşti copii e foarte mare.

❑ In folosul societăţei „Salvarea" din oraşul nostru se va da o mare reprezentaţie cinematografică în seara de Mercuri 2 Noembrie a. c. în sala teateatrului Circ Sidoli. Programul va fi bogat şi ales şi va cuprinde între altele: „Inimi rătăcite", mare piesă de moravuri, care va ocupa trei părţi de program şi va fi interpretată de somităţi artistice teatrale. A patra parte va cuprinde diferite alte subiecte.

Biletele de intrare sunt depuse la farmacia Werner, unde să găsesc de vînzare pînă în ziua reprezentaţiei.

❑ Inmormîntarea lui C. Stroici se va face Luni la moşia Volvăţul, judeţul Dorohoi.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESOU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Ultime INFORMAȚII

La magaziile din localitate nu se mai primește nici un fel de marfă. Toate mărfurile ce se aduc, sunt azvîrlite pe stradă. Această măsură s'u luat pînă se vor descărca toate vagoanele cu marfă, sosite în stație.

Ori, situația pe ziua de azi, e că mai sunt 120 vagoane de descărcat.

Direcția teatrului din Iași, cerînd primăriei să-i acorde subvenția anuală, primul ajutor de primar, a pus pe cerere următoarea rezoluție: „consiliul comunal, neavînd reprezentantul său în comitetul acelui teatru, se respinge cererea și se pune la dosar".

Asupra acestei rezoluții nebune vom reveni, spuntnd astă-zi că consiliul comunal este reprezentat astă-zi în comitetul teatral prin d. Fîntînariu.

D. Cristofor, a venit eri la Primărie, și înainte de a urca scările, a întrebat, dacă d. Greceanu e acolo.

I s'a răspuns că nu e acolo, dar că poate vedea pe domnii Cosmovici și Stamatiu.

D. Cristofor renunță la vizită zicînd:

— „Mă tem să mă urc sus, căci dacă m'apucă de o mînă Cosmovici, și de alta Stamatiu, apoi mă fac ferfeniță".

Autentic.

Comitetul de redacție al revistei *România Viitoare*, va oferi în seara de 20 Noembrie, la București, un banchet în onoarea d-lui A. A. Badareu, directorul revistei, cu prilejul împlinirei unui an de la apariția valoroasei publicațiuni.

Se pare că există mare prietenie între primar și intendentul băei comunale căci numai astfel se explică cum toate reclamațiile făcute contra amicului d-lui Grecianu, au rămas fără rezultat.

Dar acum în urmă, amicul primarului fiind impertinent față de consilierul comunal Buțureanu, primarul a trecut peste prietenie și a amendat pe intendent cu luarea salarului pe 15 zile.

La intervenția camerei de comerț, direcțiunea căilor ferate a răspuns că a luat toate măsurile pentru a pune la dispoziția exportatorilor un număr de vagoane suficiente, pentru exportul de fîn.

D. dr. Roșculeț, medic șef al județului, a luat azi cuvenitele dispozițiuni, pentru a se face o anchetă minuțioasă, cu privire la modul, cum se întrețin copii, dați spre creștere la țară, de către ospiciul Maternitatea.

Astă-zi la orele 5 jum., se întrunesc membrii societății medico-farmaceutice, pentru a proceda la alegerea unui nou comitet.

Abia eri a fost arestat șoferul Max Wolken, care, cu două zile în urmă, călcase pe un elev în dreptul catedralei catolice.

D-rul Bacaloglu a demisionat din comisia de anchetă a medicilor primari însărcinați să constate neglijențele de la clinica bolilor de ochi.

In loc a fost numit d. doctor Bejan, pe lîngă domnii Juvara și Demetriade.

Suntem informați că tustrei vor refuza să facă anchetă.

Epitropia spitalelor sf. Spiridon a intervenit pe lîngă prefectura județului Iași, să i se dea autorizație primarului comunei Cotnari, spre a face parte din comisiunea pentru formarea rolului din încasări a dijmelor și embaticurilor de la Cotnari, pe care epitropia trebue să le încaseze.

In ziua de 26 Octombre curent a ars o casă de vălătuci a locuitorului Vasile Roșioru din satul Probota comuna Țiganași. Pagubele se urcă la 400 lei. Casa nu a fost asigurată. Se bănuește că focul a fost pus de rău făcători.

Azi a venit de la minister, confirmarea d-rei Eugenia Tacu în postul de telefonistă la prefectura județului Iași.

Apa de Timișești.

Astăzi au fost stropite cu apă: stradele Carp și Buzdugan, unde locuiește ajutorul de primar Stamatiu și șoseaua Socola, care duce spre via aceluiași Stamatiu.

Dorim ca d. Stamatiu să aibă case în toate stradele din Iași.

D na Elena I. Corciovescu, maistră la catedra de rufărie de la Dorohoi, rămîne deșată la școala „Reuniunea" din Iași.

Societatea femeilor ortodoxe din Iași, acum înființată, a ales de președintă pe doamna Maria Krupenski și vice președintă pe princesa Olga Sturza.

Repartizarea internilor Spiridoniei, prin rotație, se va face astă-zi, Sămbătă, ora patru.

Domnul maior dr. Sava Goiu a fost numit docent în specialitatea oftalmologică la facultatea de medicină, din Iași.

Biserica sf. Spiridon din Iași va fi încălzită cu calorifere și iluminată cu electricitate.

Regulamentul farmaciei sf. Spiridon din Iași va fi modificat potrivit cu noua lege sanitară.

Abia ieri a fost arestat șoferul Max Wolken, care, cu două zile în urmă, călcase pe un elev în dreptul catedralei catolice.

Judele instructor Kessim și procurorul Haralamb, au fost ieri, din nou, la eforia Spiridoniei, de unde au rădicat dosare.

Eri s'a făcut de către medicul pavilioanelor de izolare, autopsia cadavrului lui M. Lichman, bănuit că ar fi murit de o boală suspectă.

Autopsia a dovedit că moartea a provenit în urma unei meningite tuberculoase infecțioasă

Cum însă numai medicul legist al parchetului este în drept a face autopsii, parchetul a delegat pe acel medic să facă o contra autopsie, care va fi efectuată astăzi.

In strada Ipsilante a încetat din viață, astăzi după prînz, în mod subit, croitorul S. Sin Nuhăm.

In ziua de 3 Octombrie, s'a ținut licitație la eforia spitalelor Sf. Spiridon pentru arendarea farmaciei din Trg. Neamț. Prețul cel mai mare îl oferise un domn Volski, care de fapt, licitase pentru d. Eiwen, inspector al farmaciilor sf. Spiridon.

Actualii arendași ai farmaciei, d-nii Veith și Cornelsohn, aducînd o scrisoare a d-lui L. Bogdan, prefectul județului Neamț, licitația n'a fost aprobată, fixîndu-se prin proces verbal, o nouă licitație pentru 13 Ianuarie 1912.

Fiind că tot după stăruințile prefectului de Neamț, noua licitație nu va fi publicată, noi cerem din contra să se publice.

In ograda spitalului Sf. Spiridon se aflau depozitate 80 vagoane lemne, cari au și dispărut, așa că spitalul este lipsit de lemne.

Frumoasă gospodărie!

Azi la orele 6 are loc întrunirea comitetului care a luat inițiativa spre a se rădica un bust regretatului dr. Rusu.

Privitor la procesul verbal al medicilor, cari fusese însărcinați cu autopsirea cadavrului lui Vasiale Diaconescu fost gardian la ospiciul Socola, direcția generală a serviciului sanitar, a cerut spre a se putea pronunța, observațiunea clinică pe timpul cît defunctul fusese internat în spital.

Corpul didactic primar din Iași s'a întrunit ieri seara, la cercul didactic, spre a se ocupa de polemica de presă ce se urmează, de o bucată de vreme, între domnii Sakelarescu, fost inspector școlar și L. Matasariu, actualul inspector.

După vii discuțiuni, corpul didactic a hotărît că nu se solidarisează cu polemicile ce se urmează prin presă între membrii corpului didactic, rămînînd ca polemiștiii să se apere cum vor crede de cuviință.

Judiciare.—Camera a trimis la jurații din jud. Fălciu pe Șelim Adam pentru tentativă de omor.

La jurații din jud. Botoșani, pe Gh. Andrei Clius, pentru crimă de omor.

— Curtea de apel s. II, a judecat astă-zi, după divirgență, apelul comerciantului Solomon H. Solomon, din Piatra Neamț, care fusese condemnat de Tribunal la o lună închisoare pentru bancrută. Curtea, primind în parte apelul, a redus pedeapsa la 100 lei amendă.

Aceiași secție a respins apelul comerciantului Lupu Lăzărescu, condemnat la 300 lei amendă pentru bancrută.

— La aceiași secție s'a amînat judecarea apelului comerciantului A. Svartz, — condemnat de tribunal la trei ani închisoare, pentru faliment.

— Tot secția II a Curței a respins astă-zi apelurile făcute de Bogonos și ceilalți hoți de cai, de a li se reduce din quantumul fixat de tribunal pentru eliberarea provizorie.

— Judecătorul de instrucție al cab. II a interogat astă-zi pe foștii epitropi ai casei sf. Spiridon.

Astă-zi s'a dat rechizitor definitiv în chestiunea privitoare pe acei din scopiții din Iași, inculpați pentru faptele cunoscute.

— S'a dat ordonanță definitivă contra comercianților Kahane și Briess, inculpați pentru bancrută simplă și frauduloasă, repartizîndu-se afacerea la secția II a Trib. Astăzi deținuții au făcut cerere trib. pentru liberarea din prevenție.

S'a fixat termen de judecată la 2 Noembre.

— Jandarmul rural D. Macovei și notarul S. Siriteanu, din jud. Botoșani, au fost condemnați astăzi la cîte o lună închisoare, pentru abuz de putere.

— De către d. Dinerman s'a cerut declararea în stare de faliment a comerciantei Jetty Lehrman, din Iași, strada Veche.

Termen la 2 Noembrie.

— Circiumarul L. Blum, a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului Iițic Rubin, din Tg.-Frumos.

Termen la 14 Noembrie.

Teatrale.—Astă seară se va reprezenta pe scena teatrului național *Biruința*, piesă în trei acte de Herz.

Duminică la orele 2 jum., se va reprezenta frumoasa comedie *Vicleniile lui Skapin* traducere de *C. Ionescu* artist, seara pentru a doua oară *Biruința*.

Noul program de astă seară Sîmbătă 29 Octombrie, al cinematografului Pathé-Frères, (Circul-Sidoli) cuprinde între altele:

Cataractele Niagarei (America de Nord) cea mai mare cădere de apă din lume. Una din minunile naturei. Redate aceste vederi măreațe exact după natură.

Noul program cuprinde apoi: Pădurarul, mare roman însuflețit — Faust salvat din intern, excelentă feerie — Plinea zilnică, mare narațiune însuflețită — Sada, exerciții de acrobație pe sîrmă—Little Moritz vănător de animale sălbatice, scene foarte comice cu simpaticul actor—Pungașii și prăvălia devastată, scene comice—Nick Winter și elevul său, scene comice cu detectivul nostru etc. etc. etc.

Luni 31 Octombrie a. c. program nou cu „Suflete rătăcite" mare dramă de moravuri cuprinzînd 3 părți mari de cinematograf.

Mîne Duminică, matinău la 3 ore ziua și mîne seară Duminică reprezentație la 9 ore.

Ultima oră

București 29 Octombrie

Bolnavii fictivi de la Spiridonie

— Comunicatul din Monitorul Oficial —

București.—In chestia bolnavilr fictivi de la Spiridonie, a apărut azi în „Monitorul Oficial" un comunicat în cuprinderea următoare:

„Ziarul „Mișcarea" din Iași, după dînsul mai multe ziare din Iași și din capitală, au dus campania în potriva d-lui dr. Riegler, efor la sf. Spiridon, pe tema, că în ziua vizitei M. S. Regele la spitalul sf. Spiridon, s'ar fi populat diferitele secțiuni cu bolnavi fictivi.

In urma anchetei făcută și a declarațiunilor date de către d-nii profesori Djuvara, Demetriade, Bacaloglu și a medicilor Anghel, Lambrior.

Ministrul de interne aduce la cunoștința publică, că în ziua vizitei regale, se aflau în căutare la secțiile spitalului sf. Spiridon 203 bolnavi toți înregistrați în registrele respective, cu numele etatea și diagnosticul boalei.

In cursul zilei s'au primit trei bolnavi noi, dintre cari unul cu un flegmon submaxiliar și două femei, internate în secția d-lui dr. Gane.

Din cauza aglomerațiunei de bolnavi dintre cari unii erau culcați pînă în mijlocul camerei, o parte din acești bolnavi, au fost mutați de însuși medicii acelor secțiuni, la secția III-a.

D. dr. Riegler, în calitatea sa de efor și în conformitate cu regulamentul, nu are secție medicală. Nu conduce nici un serviciu medical, nu are nici un amestec în serviciile medicale.

Prin urmare toate știrile date în această privință de acele ziare, sunt insinuări calomnioase.

Călătoria d-lui Take Ionescu

București. — D, Tache Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, a plecat azi la Bruxelles. In drum se va opri 2 zile la Viena.

D. Take Ionescu se va întoarce la 6 Noembrie în capitală.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. VI a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

150,000.—*37,161.*

25,000.—*31,089.*

3000.—*26,221.*

2000.—*2035, 59,921.*

1000.—*597, 59825. 35282, 2265, 46343.*

500.—*21.272, 15,996, 41,127, 46,860, 22,111, 29,398. 55,699, 40,705, 1,120.*

Moartea unui general

București.—Generalul Capitanovici, a încetat azi din viață.

ACORDUL BALCANIC

Atena.—Ziarul „Messager d'Athènes" împărtășește cu totul ideile ziarului bulgăresc „Mir" cu privire la o înțălegere între statele balcanice fără exceptarea Turciei, dacă Turcia și-ar lua angajamentul de a respecta drepturile naționalităților aplicînd principiile proclamate de constituția otomană.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Lărgirea teatrului războiului

Veneția.—Gazetta di Venezzia află din Roma că peste cîteva zile flota italiană va începe o nouă acțiune lărgind teatrul războiului.

Asasinul Szecinski în România

Stanislau. — Miroslav Szecinski asasinul guvernatorului conte Potoki a evadat din închisoare deghizat ca supraveghetor.

Se crede că s'a refugiat în Romînia.

Atentatul din Capitală

— STABILIREA IDENTITĂȚII CRIMINALULUI —

București. — Astă-noapte, după o lungă agonie, necunoscutul care a încercat atentatul știut de la Banca Benzal, a încetat din viață, fără a fi putut da vre-o lămurire asupra acțiunii sale.

*

Cercetările pentru stabilirea identității au continuat toată noaptea, fără nici un rezultat.

Abia azi dimineață, cadavrul a fost recunoscut, de un domn Vasile Ionescu.

S'a dovedit că sinucigașul este un anume Mărculescu, fost corector la imprimeria Statului, și la diferite ateliere din Capitală, între care și atelierul *Adevărului*,

*

Mărculescu este originar din Calarași, unde se găsesc și azi părinții săi. destul de bine situați.

Era cunoscut ca o fire bolnavă și morfinoman. Suferea mai ales de insomnie și atentatul pare a fi fost comis într'un acces de boală mintală.

Cercetările continuă.

Războiul Italo—Turc

Fuga Turcilor

Constantinopol.—Numeroși locuitori din insulele Arhipelagului se refugiază la Smirna și în alte orașe, de teama operațiilor eventuale ale Italienilor.

O desmințire

Tripolis.—Agenția Stefani spune că corespondentul unui ziar grec a primit știrea că legația turcă din Atena răspîndește știri spunînd că Turcii ar fi avut succese la Homs. Firește că nimic nu e adevărat. Șefii și notabilii Arabi din Tripolis, au luat spontaneu inițiativa de a protesta contra calomniilor răspîndite prin presa europeană cu privire la soldații italieni.

In urma proclamației ei au luat inițiativa de a depeșa regelui, exprimîndu-i sentimentele lor de fidelitate.

O nouă luptă

Tripolis.—Agenția Stefani comunică că de azi dimineață mici atacuri s'au produs pe frontul italian oriental intinzîndu-se și la cel semioriental. Pe la jumătatea dimineții s'a desfășurat un atac considerabil. După amiază inamicul a fost respins pe toată linia lovit fiind de focul combinat al artileriilor italiene de uscat și de mare și de împușcături cu armele.

Nici o perdere în linia italiană.

Expulzarea italienilor din Turcia

Viena.—Noua presă liberă spune că ambasada otomană nu a primit pînă acum nici o informație oficială relativ la o acțiune iminentă a Italiei în marea Egee. Cercurile ambasadei relevează că o asemenea acțiune ar fi de natură, a provoca complicații inutile, fără a aduce nici un folos italiei.

In momentul cînd se va trage primul foc de tun toți italienii vor fi expulzați din Turcia.

Formarea cabinetului Portughez

Lisabona.—D. Augusto Vasconsellos, a primit să formeze cabinetul.

CASA DE BANCA
M. DIAMANT
s'a mutat în str. Mirzescu No. 125
etajul I, colț cu str. Stefan-cel-Mare (casele Jurist)

Aflăm că domnul **Izrael Agatstein** a încetat din viață Joi în București. Defunctul era fiul cunoscutului bancher din localitate, David Agatstein, care se trăgea dintr'o veche și cunoscută familie.

Corpul defunctului va fi adus mîine Duminică în Iași, spre a fi înmormîntat.

De închiriat *chiar de acum un apartament conținînd 3 camere, antreu, bucătărie, beci și altele. Cu instalațiune de lumină Electrică cu lămpi instalate, și apă, și mobilate.*

ȘI

De vânzare *Intreg imobilul, cu 2 corpuri de clădire, conținînd 8 camere și 2 antreuri, beci grădină și altele și 2-lea, cu 3 camere, 2 pivnițe, grajd, șură și alte arete și grădină.*

A se adresa la **d. Ilie I. Cocia** *proprietar Iași Str. Bucșinescu No. 15.*

C. JORNESCU
Doctor în Drept
AVOCAT
— S'a mutat în Alea Principesa Maria —

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iași, Sărărie 78

Mobile HIRSCH
— Case de încredere Iași —
FURNISORUL CURȚEI REGALE
DORMITOARE
SUFRAGERII
BIROURI
SALOANE
Covoare, Perdele și tot ce este mai frumos.
Paturi de Bronz, Noptiere, Toalette Lavabouri cele mai bune.
Magasin cunoscut pentru gust frumos, marfă bună și eftină.

Cumpăr **Maculatură și din cărți și obiecte vechi de ocazie,** *chemat printr'o carte postală, viu imediat la domiciliu.*
IOSEF PERLITZ, *Iași str. Apeduc 24*

Dr. J. BRENER
După o practică timp de 2 ani ca asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau), stabilit ca*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. H. Solomovici
Specialist pentru boale de
Nas, Gît și Urechi
Reîntors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.
Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

SOCIETATEA ANONIMĂ
Banca MOLDOVA
Capital 1.000.000 lei
Face ori ce operațiuni de bancă.
Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară, Europa, (Rusia) și America.
SCRISORI DE DEPUNERI
și
LIBRETE DE ECONOMII
cu dobînda de
5% p. a.

Dr. D. Mezincescu
profesor agregat la Facultatea de Medicină
BOALE SIFILITICE
Analize de sînge (Seroreacția Wasserman.
Tratament prin Salvarsan Ehrlich 606
Str. Toma Cozma 16 bis
— Consult. 12—2

Cea mai nouă colecţiune în Maşini de cusut

SINGER „66"

Cea mai bună maşină de cusut pentru familii!

Intruneşte în mod complect simplicitatea cu utilitatea

Culmea comodităţei.

Societatea pentru comercial cu maşini de cusut „SINGER"

BOURNE & Co. IAŞI

Strada Lăpuşneanu No. 37

Sucursale în toate oraşele principale din ţară.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Semi-Orfană 20 ani, 400,000 coroane dotă precum şi mai multe sute de dame avute din toate ţările doresc căsătorie urgentă. Reflectanţi serioşi (event. fără avere) obţin informaţiuni gratuite scriind la adresa „FIDES" Berlin 18.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No, 17

Cereţi numai:

Partumul şi Eau de Cologne Superioare

A. RALLET & Co. — MOSCOVA

Furnisor al: Curţei Imperiale Ruse, Curţei Regale Romînă, Curţei Regale Muntenegru şi S. M. Schahul Persiei

GRAND PRIX Paris 1900

5 Medalii, Diplome şi alte recompense

Eau de Cologne

A. RALLET & Co.

Se distinge: prin mirosul lui plăcut, îmbucuind cu totul esenţele

De vînzare la toate Drogheriile şi Mag. de Parfumerii din ţară.

Reprezentant general pentru Balcani

Alexandru Spivacoff

— RUSCIUC —

LABORATORUL DE Produse Farmaceutice

Ioan Werner

FURNISORUL CURŢII REGALE

IAŞI

Apă de Chinină. Remediu tonic al pielei capului, întăritor excelent al rădăcinei părului, împedicînd căderea întreţine coloraţiunea părului; pigmenţii prin ajutorul acestei ape nu seacă o împiedică înălbirea lui.

Costul 1,25 b.

Parfum de Brad, preparat din mugurii de brad din pădurile Slănicului (Moldova).

Se întrebuinţează pentru inprospătat aerul în camera de dormit şi în odaia bolnavului, prin evaporaţie sau pulversaţie.

Sticla 2,50 b.

VINUL BRAVAIS Tonic, Nutritiv şi Intaritor

Kola, Coca, Guarana, Cacao

Spre a aprecia valoarea lor consultati Medicul dumneavostră

VINUL BRAVAIS

Nervosism, Anemie, Slăbiciune, Surmenaj fisic şi intelectual, Lipsa de sânge, Convalescenţa.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celorl'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antăiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: Les Veritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

In 20 Octomvrie 1898, Academia de Medecină din Paris voţă Doctorului **OLLIVIER**

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôleloŕ de pele, dartrilor, viciurilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecţiunilor cangrenose, leprei, gatului, ulcerilor inveterati şi atotuloŕ bôle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.*

Specificu prin excelenţă contra *BOLELORŕ SIFILITICE* şi a terribilelor lorŕ consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ invêterate şi rebele (accidentilerŕ gurei şi a gâtului, putredinii oseleŕ). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce onóră Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acest pesmeţi d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ in orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ţă broşure acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seu oficial a *Guvernului francesu*, se exprimă astfel: «Acesti pesmeţi oferă un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparatiune căi de perfectă posibilă.... «*Ei pot da servicii mari humanităţii.*»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĬ — 40 ANĬ DE SUCCES IN TŢĂ LUMEA

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. vaste 0f.90c.

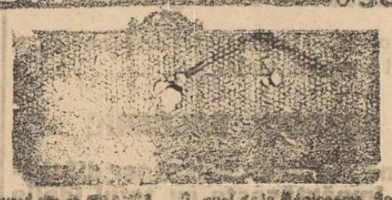

Maison GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris.

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

PONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mirescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioban Krayzanoski lăcătuş şi electrician, Iaşi, str. Păcurari No. 17